

KINCSES KOLOZSVÁR KALENDÁRIUMA 2012

KINCSES
KOLOZSVÁR
KALENDÁRIUMA
2012

A könyv megjelenését a

BETHLEN GÁBOR
Alap

és a **Reconstructio Egyesület**
támogatta.

KINCSES KOLOZSVÁR KALENDÁRIUMA 2012

ERDÉLYI MAGYAR NEMZETI TANÁCS
KRITERION KÖNYVKIADÓ
Kolozsvár

A kalendáriumot összeállította: **Benkő Levente, Csigi Levente, Éder Ottó, Gergely Balázs, Kiss Gábor, Tőkés Balázs**

A térképmellékletet Asztalos Lajos összegyűjtött anyagából készítette: **Gergely Enikő**

A fényképeket készítette: **Rohonyi D. Iván, László Miklós**

A régi fényképeket **Gergely Balázs** gyűjteményéből válogattuk.

© Szerzők, 2012

Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács
Reconstructio Egyesület
Kriterion Könyvkiadó

Elérhetőségünk:
400009 Kolozsvár
Jókai/Napoca u. 2–4/68. sz.
tel. 0264 455 061
kolozs@emnt.org

Szerkesztő: **H. Szabó Gyula**
Felelős szerkesztő: **Szabó Lilla**

Nyomdai előkészítés: IDEA PLUS
A kötetet tervezte és a karikatúrákat rajzolta: **Könczey Elemér**
Borítófotók: **Szentes Zágón**
Műszaki szerkesztés: **Fazakas Botond**
Korrektúra: **Jakab Márta** és **Szenkovics Enikő**

Alak: 17 x 24 cm. Megjelenés éve: 2012

A nyomdai munkálatokat az IDEA és GLORIA nyomda végezte.
Igazgató: **Nagy Péter**

ISBN 978-973-26-057-2

Köszöntő

Kedves Olvasók!

Nagy örömünkre szolgál a kolozsvári és az erdélyi magyar közösség kezébe adni a 2012. évi Kincses Kolozsvár Kalendáriumát. Forgassák Önök is olyan szeretettel, amilyenel mi megalkottuk. Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács Kolozs megyei szervezete eddig is az erős, öntudatos helyi magyarság jövőbe tekintő, otthonérzettel telített városképét tette magáévá és hirdette vállalásaival, rendezvényeivel. A mi városunk az a Kolozsvár, amelyik – hogy most csak egy példát említsek – a Kolozsvári Magyar Napokon forr, értékeinek tömkelegét mutatja fel. Ezekre az értékekre azonban nem csupán az ünnepnapokon, de a hétköznapiak során is érdemes odafigyelniünk – ehhez nyújt eszközt és segítséget a most megjelent kiadvány.

A Kolozsvári Kincses Kalendárium kettős tükrök. Egyrészt képet nyújt gazdag történelmi múltunkról. Kiadványunk bőven merít elődeiből, merít az újságokból, honlapokból – egyetlen rendezőelvet vettünk figyelembe: hogy Kolozsvárról és a kolozsváriakról szóljon. Így beszélünk a város utcáiról, negyedeiről, régi lakóiról, humoros történéseiről, de megjelennek benne a 21. századot üggyel-bajjal megérett város magyar közösségének mindennapjai, közéletének eseményei is.

Másfelől bemutatjuk a mai, nyüzsgő Kolozsvárt, szórakozási lehetőségeivel, civil szervezeteivel, és hasznos címtárral igyekszünk az idelátogatót, de az itt élő vagy éppen tősgyökeres kolozsváriakat is segíteni.

Egyik rész sem teljes, ám mentségünkre szolgáljon, hogy könyvtárakat lehetne megtölteni kedves városunk irodalmával, lehetőségeivel. Azzal biztattuk magunkat, és biztatjuk Önöket is, hogy készítsünk kalendáriumot jövőre, jövő utánra is, így idővel majd sort tudunk keríteni minden magyar egyház alaposabb bemutatására, a külvárosok szemrevételezésére, teljes kincsestárunk felleltározására. Szeretnénk ugyanakkor, ha az elkövetkezendőkben a sajtótükör legalább ilyen színes, változatos lehetne, és ugyanilyen keservesen megrostálhatóan mutatkozna, mint az a 2011-es közösleges esztendőre visszatekintő válogatásunk esetében történt.

Köszönettel tartozunk mindazon egyházi és civil szervezeteknek, intézményeknek, melyek a tartalom összeállításához hozzájárultak, és köszönetet mondunk a szerzőknek és szerkesztőknek, akik többhónapos munkájukkal gazdagították Kincses Kolozsvár Kalendáriumának első kötetét.

Mi otthon vagyunk Kolozsváron. Ennek tanúsága ez a kötet is.

Gergely Balázs

		Római katolikus	Református
JANUÁR • Boldogasszony hava. Fergeteg hava. Télhó			
1	V	<i>Újév. Szűz Mária Isten Anyja. A béke világnapja. Karácsony nyolcada (kiskarácsony). Álmos, Fruzsina, Mária</i>	Újév
2	H	Nagy Szt. Vazul, Nazianzi Szt. Gergely, Ábel, Ákos, Alpár	Ábel, Ákos
3	K	Jézus Szent Neve. Szt. Genovéva, Benjámin	Benjámin
4	Sz	Szt. Angela, Angyalka, Szt. Renáta	Angéla, Éva
5	Cs	Szt. Simeon, Szt. Emília, Árpád, Leona	Árpád, Simeon
6	P	<i>Vízkereszt, Urunk megjelenése. Gáspár, Menyhért, Boldizsár</i>	Boldizsár, Gáspár, Menyhért
7	Sz	Penyaforti Szt. Rajmund, Attila, Ramóna, Artúr, Etele	Attila, Etele, Ramóna
8	V	<i>Urunk megkeresztelkedése. Szt. Szeverin, Szörény, Gyöngyvér</i>	Artúr, Gyöngyvér, Szörény
9	H	Szt. Marcella, Szt. Juliánusz, Marcell	Marcell
10	K	Szt. Vilmos, Melánia, Vilma	Melánia, Vilmos
11	Sz	Szt. Honoráta, Ágota, Baltazár, Tasziló	Ágota, Baltazár
12	Cs	Ernő, Erna, Tatjana	Ernő
13	P	Szt. Hiláriusz (Vidor), Szt. Veronika, Csongor	Veronika, Veronka
14	Sz	Szt. Félix, Bódog, Edömér	Bódog
15	V	<i>Évközi 2. vasárnap. Remete Szt. Pál, Szt. Mór, Aurél, Loránd, Lóránt, Vitus</i>	Loránd, Vitus
16	H	Stefánia, Gusztáv	Gusztáv
17	K	Remete Szt. Antal, Antónia, Bánk	Antal, Antónia
18	Sz	Árpád-házi Szt. Margit, Szt. Piroska	Piroska

Unitárius	Evangélikus	Zsidó
JANUÁR • Boldogasszony hava. Fergeteg hava. Télhó		
Újév. Fruzsina	Újév. Fruzsina, Jézus	6. Tévét 5772
Ábel, Ákos	Ábel	7. Tévét
Benjámin	Benjámin, Genovéva	8. Tévét
Angéla, Titusz	Leona, Titusz	9. Tévét
Árpád, Simon	Árpád, Simon	10. Tévét
Boldizsár, Gáspár, Menyhért	Vízkereszt. Boldizsár, Gáspár	11. Tévét
Artúr, Attila	Attila	12. Tévét
Gyöngyvér, Virág	Vízkereszt u. első vas. Gyöngyvér, Szörény	13. Tévét
Etele, Marcell	Marcell	14. Tévét
Melánia, Vilmos	Melánia	15. Tévét
Ágota, Barna	Ágota	16. Tévét
Erna, Ernő	Ernő	17. Tévét
Vallásszabadság ünnep. Csongor, Veronika	Veronika	18. Tévét
Bódog, Edömér, Félix	Bódog	19. Tévét
Aurél, Loránd	Vízkereszt u. 2. vas. Lóránt	20. Tévét
Dániel, Gusztáv	Gusztáv	21. Tévét
Antal, Antónia	Antal, Antónia	22. Tévét
Piroska	Piroska	23. Tévét

		Római katolikus	Református
19	Cs	Szt. Sára, Kenéz, Márió, Máriusz, Sarolta	Sára
20	P	Szt. Fábián, Szt. Sebestyén, Boldog Özséb	Fábián, Sebestyén
21	Sz	Szt. Ágnes	Ágnes
22	V	<i>Évközi 3. vasárnap. Szt. Vince, Batthyány Strattman Bold. László, Alfonz, Artúr</i>	Alfonz, Vince
23	H	Szt. Emerencia, Emese, Zelma	Artúr, Zelma
24	K	Szalézi Szt. Ferenc, Erik, Timót	Erik, Márton, Timót
25	Sz	Szt. Pál apostol megtérése. Saul	Pál, Saul
26	Cs	Szt. Timóteusz és Szt. Titusz, Paula, Vanda	Paula, Vanda
27	P	Merici Szt. Angéla, Angelika, Zsolt	Angelika, Zsolt
28	Sz	Aquinói Szt. Tamás, Karola, Károly, Manassé	Károly, Manassé
29	V	<i>Évközi 4. vasárnap. Adél, Emőke, Eta, Valér</i>	Adél, Emőke, Eta
30	H	Gerda, Jácinta, Martina	Gellért, Gerda, Noémi
31	K	Bosco Szt. János, Marcella	Marcella

FEBRUÁR • Böjtelő hava. Jégbontó hava. Télutó

1	Sz	Szt. Ignác, Brigitta, Gitta, Kincső, Efraim	Efraim, Ignác
2	Cs	<i>Urunk bemutatása. (Gyertyaszentelő Boldogaszszony). Szerzetesi hivatások világnapja. Aida, Apor, Karolina</i>	Apor, Karolina
3	P	Szt. Balázs, Szt. Oszkár, Nimród	Balázs, Nimród
4	Sz	Andrea, Csenge, Janka, Ráhel	Andrea, Csenge, Janka, Ráhel
5	V	<i>Évközi 5. vasárnap. Szt. Ágota, Ingrid, Richárd</i>	Ágota, Richárd
6	H	Miki Szt. Pál és társai, japán vértanúk Szt. Dorottya, Dóra, Réka	Dóra, Dorottya

Unitárius	Evangelikus	Zsidó
Sára, Sarolta	Csala, Sára	24. Tévét
Sebestyén, Tímea	Fábián, Sebestyén	25. Tévét
Ágnes	Ágnes	26. Tévét
Alfonz, Vince	<i>Vízkereszt u. 3. vas.</i> Artúr	27. Tévét. A holokauszt nemzetközi emléknapja
Aladár, Zelma	Raymond, Zelma	28. Tévét
Erik, Erika, Hanga	Tünde	29. Tévét
Henrik, Pál	Pál	1. Svát 5772
Aba, Paula, Vanda	Paula, Vanda	2. Svát
Angéla, Zsolt	Angelika, Lotár	3. Svát
Karola, Károly	Karola, Károly	4. Svát
Adél, Emőke, Eta	<i>Vízkereszt u. utolsó vas.</i> Adél	5. Svát
Gellért, Gerda, Noémi	Noémi	6. Svát
Lujza, Marcella	Marcella	7. Svát

FEBRUÁR • Böjtelő hava. Jégbontó hava. Télutó		
Enikő, Ignác, Kincső	Efraim, Ignác	8. Svát
Apor, Karolina	Karolina	9. Svát
Balázs, Oszkár	Balázs, Csinszka	10. Svát
Andrea, Csenge, Ráhel	Csenge, Ráhel	11. Svát
Ágota, Ibla, Ingrid	<i>Hetvened vas.</i> <i>Septuagesimae.</i> Ágota, Ingrid	12. Svát
Amanda, Dóra, Dorottya	Dóra, Dorottya	13. Svát

		Római katolikus	Református
7	K	Szt. Richárd, Rómeó, Tódor	Rómeó, Tódor
8	Sz	Emiliáni Szt. Jeromos, Bakhita Szt. Jozefina, Aranka	Aranka
9	Cs	Szt. Apollónia, Abigél, Alex, Apolka	Abigél, Apollónia
10	P	Szt. Skolasztika, Elvira	Elvira
11	Sz	Lourdes-i Boldogasszony (A betegek világnapja), Adolf, Bertold, Dezső, Marietta	Adolf, Dezső
12	V	<i>Évközi 6. vasárnap. Lídia, Livia</i>	Lídia, Lilla, Livia
13	H	Ella, Gergő, Levente, Linda	Ella, Fruzsina, Linda
14	K	Szt. Cirill és Metód (Európa társvédőszentjei), Szt. Bálint, Valentin	Bálint
15	Sz	Georgina, Kolos	Georgina, Kolos, Levente
16	Cs	Szt. Julianna, Lilla, Samu	Csilla, Julianna, Samu
17	P	A szervita rend hét szt. alapítója, Szt. Donát, Álmos	Álmos, Donát
18	Sz	Szt. Bernadett, Konrád, Simeon, Zenkő	Bernadett, Ellák, Konrád
19	V	<i>Évközi 7. vasárnap (farsang utolsó vasárnapja). Könyörgő nap a világ éhezőiért. Szt. Zsuzsanna, Elisa, Ozsvát</i>	Osváth, Zsuzsanna
20	H	Bold. Ferenc és Jácinta, Aladár, Zelinda	Aladár
21	K	<i>Húshagyókedd</i> , Damiáni Szt. Péter, Eleonóra	Eleonóra
22	Sz	<i>Hamvazószerda</i> (szigorú böjt). Szt. Péter apostol székfoglalása. Gerzson	Gerzson
23	Cs	Szt. Alfréd, Szt. Polikárp, Szemere	Alfréd, Szemere
24	P	Szt. Mátyás apostol	Mátyás
25	Sz	Cézár, Géza, Vanda	Géza

Unitárius	Evangélikus	Zsidó
Tódor	Rómeó, Tódor	14. Svát
Aranka, Salamon	Aranka	15. Svát. Tu bi-sevát (Fák Újéve. Gyümölcsöt fogyasztanak és facsemetét ültetnek Izraelben.)
Abigél, Csilla	Abigél	16. Svát
Elvira, Gabriella	Elvira	17. Svát
Dezső, Elek	Bertold, Marietta	18. Svát
Lídia, Lilla, Lívia	<i>Hatvanad vas. Sexagesimae.</i> Lídia, Lívia	19. Svát
Ella, Linda	Ella, Linda	20. Svát
Bálint	Bálint, Valentin	21. Svát
Györgyi, Kolos	Fausztina, Georgina, Kolos	22. Svát
Julianna, Samu	Csilla, Julianna	23. Svát
Donát, Emőd	Donát	24. Svát
Bernadett, Ellák, Konrád	Bernadett, Konrád, Zenkő	25. Svát
Ozsvát, Zsuzsanna	<i>Ötvened vas. Estomihi.</i> Zsuzsanna	26. Svát
Aladár, Álmos	Aladár, Álmos	27. Svát
<i>Húshagyó kedd,</i> Eleonóra, Nóra	<i>Húshagyókedd.</i> Eleonóra	28. Svát
Gerzson	<i>Hamvazószerda.</i> Gerzson	29. Svát
Alfréd, Lázár, Tas	Alfréd, Jázmin	30. Svát
Mátyás	Etel, Mátyás	1. Ádár 5772
Géza, Vanda	Géza	2. Ádár

		Római katolikus	Református
26	V	Nagyböjt 1. vasárnapja. Szt. Viktor, Edina, Győző	Böjtfő. Dénes, Edina
27	H	Szt. Leánder, Ákos, Bátor	Ákos
28	K	Elemér, Oszvald, Román	Elemér
29	Sz	Szökőnap	Szökőnap

MÁRCIUS • Böjtmás hava. Kikelet hava. Tavaszelő

1	Cs	Albin, Albina, Gyopárka, Lea, Leontina, Levente	Albina, Levente
2	P	Lujza, Magor	Dalma, Lujza, Magor
3	Sz	Szt. Frigyes, Szt. Kornélia	Kornélia
4	V	Nagyböjt 2. vasárnapja. Meszlényi Bold. Zoltán, Szt. Kázmér, Zorán	Kázmér
5	H	Szt. Adorján, Adrián, Olivér, Olívia	Adorján, Olivér
6	K	Elvira, Frigyes, Inez, Leonóra	Frigyes, Jenő
7	Sz	Szt. Perpétua és Felicitász, Tamás	Tamás
8	Cs	Istenes Szt. János, Apolka, Zoltán Nemzetközi nőnap	Apolka, Zoltán
9	P	Szt. Franciska, Fanni, Rebeka	Fanni, Franciska
10	Sz	Emil, Gusztáv, Ildikó, Olimpia	Ildikó
11	V	Nagyböjt 3. vasárnapja. Bors, Konstantin, Szilárd, Tímea	Bors, Szilárd
12	H	Szt. Maximilián, Gergely, Miksa	Gergely
13	K	Ajtony, Ida, Krisztián, Patrícia, Rozina, Zsolt	Ajtony, Krisztián, Krisztina
14	Sz	Matild, Paulina, Pólka, Tilda	Matild, Pólka

Unitárius	Evangelikus	Zsidó
Húsvét előtti 6. vas. Edina, Izabella	Böjtfő – <i>Invocavit</i> . Edina, Sándor	3. Ádár
Ákos, Gábor	Ákos, Bátor	4. Ádár
Elemér	Elemér	5. Ádár
Dávid		6. Ádár

MÁRCIUS • Böjtmás hava. Kikelet hava. Tavaszelő		
Albin, Levente	Albin	7. Ádár
Dalma, Lujza, Magor	Női világimanap. Lujza	8. Ádár
Kornél, Kornélia	Kornélia	9. Ádár
Húsvét előtti 5. vas. Adrienn, Kázmér	Böjt 2. vas. <i>Reminiscere</i> . Adrián, Kázmér	10. Ádár
Adorján, Lehel, Olivér	Adorján, Lehel	11. Ádár
Frigyes, Jenő	Frigyes, Jenő	12. Ádár
Tamás	Tamás, Tomay	13. Ádár
Zoltán	Zoltán	14. Ádár. Purim (A perzsa uralom alatt élő zsidó közösség megmenekülésének emléknapja.)
Franciska, Gerő	Fanni, Franciska	15. Ádár. Susán Purim (A fallal körülkerített városokban, mint Jeruzsálemben is – egy nappal később emlékeztetve a Perzsa Birodalom fővárosára, Szuzára.)
Elemér, Ildikó	Ildikó, Olimpia	16. Ádár
Húsvét előtti 4. vas. Aranka, Szilárd, Teréz	Böjt 3. vas. <i>Oculi</i> . Aladár, Szilárd	17. Ádár
Gergely, Ince	Gergely, Gerő	18. Ádár
Ida, Krisztina	Ajtony, Krisztina	19. Ádár
Matild, Pólka	Matild	20. Ádár

		Római katolikus	Református
15	Cs	<i>Nemzeti ünnep (Az 1848-as szabadságharc évf.).</i> Marillac Szt. Lujza, Hofbauer Szt. Kelemen, Kristóf	<i>Nemzeti ünnep.</i> Kristóf, Lukrécia
16	P	Henrietta, Herbert	Henrietta, Lujza
17	Sz	Szt. Patrik, Gertrúd, Patrícia	Gertrúd
18	V	<i>Nagyböjt 4. vasárnapja.</i> Szt. Sándor, Jeruzsálemi Szt. Cirill, Ede	Sándor
19	H	Szt. József, Bánk, Jozefa	József
20	K	Csáki Bold. Mór, Klaudia, Koppány	Koppány, Mór
21	Sz	Fülei Szt. Miklós, Bence, Benedek	Benedek
22	Cs	Szt. Beáta, Svéd Szt. Katalin, Izolda, Lea	Beáta, Lea
23	P	Mongrovejói Szt. Turibiusz, Botond, Emőke, Ottó	Botond, Emese, Emőke
24	Sz	Szt. Gábor, Ella, Gabriella, Karina	Gábor
25	V	<i>Nagyböjt 5. vasárnapja (a nyári időszámítás kezdete).</i> <i>Urunk születésének hírüladása. Gyümölcsoltó Boldogasszony (liturgikus ünneplése márc. 26-án).</i> <i>Anunciáta, Irén, Irisz</i>	Mária, Zsolt
26	H	Szt. Emánuel, Evelin, Manó	Emánuel, Manó
27	K	Alpár, Hajnalka	Alpár, Hajnalka
28	Sz	Szt. Johanna, Gedeon, Gida, Janka	Gedeon
29	Cs	Augusztá, Bertold, Jónás	Jónás, Márk
30	P	Amadé, Zalán	Zalán
31	Sz	Árpád, Benő, Kornélia	Árpád, Benő

ÁPRILIS • Szent György hava. Szelek hava. Tavaszho

1	V	<i>Virágvasárnap.</i> Szt. Hugó	<i>Virágvasárnap.</i> Hugó
---	---	------------------------------------	-------------------------------

Unitárius	Evangelikus	Zsidó
<i>Az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc évf.</i> Kristóf, Lukrécia	<i>Az 1848-as forradalom emlékünnepé.</i> Kristóf	21. Ádár
Henriett, Henrik	Henrietta	22. Ádár
Gertrúd, Irén	Gertrúd	23. Ádár
<i>Húsvét előtti 3. vas.</i> Sándor	<i>Böjt 4. vas. Laetare.</i> Alexandra, Ede, Sándor	24. Ádár
József	József	25. Ádár
Hubert, Klaudia, Mór	Hubert, Klaudia	26. Ádár
Bence, Benedek	Benedek	27. Ádár
Beáta, Lea	Beáta, Beatrix, Izolda	28. Ádár
Botond, Emese, Emőke	Botond, Emőke	29. Ádár
Gábor, Karin	Gábor	1. Niszán 5772
<i>Húsvét előtti 2. vas.</i> Mária, Zsolt	<i>Böjt. 5. vas. Judica.</i> Nyári időszámítás kezdete. Boglárka, Irisz	2. Niszán
Bulcsú, Emánuel	Emánuel, Erika	3. Niszán
Alpár, Hajnalka	Hajnalka	4. Niszán
Gedeon, Johanna, Koppány	Gedeon, Johanna	5. Niszán
Jónás, Márk	Augusztá, Jónás	6. Niszán
Hunor, Magor, Zalán	Zalán	7. Niszán
Ákos, Árpád	Árpád	8. Niszán

ÁPRILIS • Szent György hava. Szelek hava. Tavaszho		
<i>Virágvasárnap.</i> Hugó, Szörény	<i>Virágvasárnap.</i> <i>Palmarum.</i> Hugó	9. Niszán

		Római katolikus	Református
2	H	Nagyhétfő. Paolai Szt. Ferenc, Áron	Áron
3	K	Nagykedd. Buda, Keresztély, Richárd	Keresztély
4	Sz	Nagyszerda. Szt. Izidor, Ambrus, Csaba	Ambrus, Csaba
5	Cs	<i>Nagycsütörtök.</i> Ferrer Szt. Vince, Honoráta, Kocsárd, Teodóra	Kocsárd
6	P	<i>Nagypéntek.</i> Szt. Celesztin, Bíborka, Ruben, Taksony, Vilmos	<i>Nagypéntek.</i> Bíborka
7	Sz	<i>Nagyszombat.</i> De la Salle Szt. János, Szt. Herman, Ármin, Orsolya	Ármin, Orsolya
8	V	<i>Húsvétvasárnap, Urunk feltámadása.</i> Szt. Valér, Dénes, Lídia, Valter	<i>Húsvét I. napja.</i> Dénes, Lídia
9	H	<i>Húsvéthétfő.</i> Ákos, Dömötör, Erhárd	<i>Húsvét II. napja.</i> Dömötör, Géza
10	K	Ezekiel, Zsolt	<i>Húsvét III. napja.</i> Ezekiel, Zsolt
11	Sz	Szt. Szaniszló, Szt. Leó	Ilma
12	Cs	Dániel, Gyula	Alpár, Gyula
13	P	I. Szt. Márton pápa, Hermina, Ida	Ida
14	Sz	Jusztin, Jusztina, Tibor, Tiborc	Tibor, Tiborc
15	V	<i>Húsvét 2. vasárnapja.</i> <i>Irgalmasság vasárnapja (fehérvasárnap)</i> Anasztázia, Emese, Tas	Emese
16	H	Soubirous Szt. Mária Bernadett, Labre Szt. Benedek, Bánk, Csongor, Győző	Bánk, Győző
17	K	Szt. Rudolf, Rezső, Szent Antal. Nagy kilenced első keddje	Rudolf

Unitárius	Evangelikus	Zsidó
Áron	Áron	10. Niszán
Keresztély, Richárd	Buda, Richárd	11. Niszán
Ambrus, Csaba	Csaba, Izidor	12. Niszán
Kocsárd, Vince	<i>Nagycsüörtök.</i> Vince	13. Niszán
<i>Nagypéntek.</i> Bíborka, Edna	<i>Nagypéntek.</i> Bíborka, Herman, Vilmos	14. Niszán. Erev Pészah. Elsőszülöttek böjtje
Lívia, Orsolya	<i>Nagyszombat.</i> Lídia	15. Niszán. Pészah (A szabadság ünnepe, emlékeztet az Egyiptomból való kivonulásra és egyben a világ végső megváltására.)
<i>Húsvét I. napja.</i> Dénes, Zselyke	<i>Húsvét ünnepe.</i> Dénes, Zselyke	16. Niszán. Pészah. Ómerszámlálás 1.
<i>Húsvét II. napja.</i> Dömötör, Géza	<i>Húsvét 2. napja.</i> Erhárd	17. Niszán. Pészah. Ómerszámlálás 2.
<i>Húsvét III. napja.</i> Ezékiel, Zsolt	Zsolt	18. Niszán. Pészah. Ómerszámlálás 3.
Klotild, Leó	Leó	19. Niszán. Pészah. Ómerszámlálás 4.
Gyula	Gyula	20. Niszán. Pészah. Ómerszámlálás 5.
Hermina, Ida	Ida	21. Niszán. Pészah. Ómerszámlálás 6.
Gusztáv, Tibor	Tibor, Timár	22. Niszán. Ómerszámlálás 7.
Emese, Tas	<i>Húsvét u. 1. vas.</i> <i>Quasimodogeniti.</i> Emese, Tas	23. Niszán. Ómerszámlálás 8.
Bánk, Győző	Csongor, Imola	24. Niszán. Ómerszámlálás 9.
Előd, Rudolf	Rudolf	25. Niszán. Ómerszámlálás 10.

		Római katolikus	Református
18	Sz	Szt. Apolló, Andrea, Ilma	Andrea, Ilma
19	Cs	Szt. Emma, Malvin, Zseraldina	Emma
20	P	Tihamér, Tivadar, Töhötöm	Tivadar
21	Sz	Szt. Anzelm, Konrád, Zsombor	Zsombor
22	V	<i>Húsvét 3. vasárnapja.</i> Csilla, Noé, Noémi	Csilla, Noémi
23	H	Szt. Adalbert, Béla	Béla, Egyed
24	K	Szt. György, Sigmaringeni Szt. Fidél, Debora, Gyöngyi	György, Gyöngyi
25	Sz	Szt. Márk evangélista, Csongor	Csongor, Márk
26	Cs	Ervin, Ibolya, Kilit	Boglárka, Ervin
27	P	Szt. Zita, Marianna	Gyöngyvér, Zita
28	Sz	Chanel Szt. Péter, Grignon Szt. Lajos, Mária, Valéria	Valéria
29	V	<i>Húsvét 4. vasárnapja. Papi hivatások vasárnapja, búzaszentelés. Sziénai Szt. Katalin (Európa társvédő-szentje), Tihamér</i>	Tihamér
30	H	V. Szt. Piusz pápa, Kitti, Mariann, Zsófia	Ibolya, Mariann

MÁJUS • Pünkösöd hava. Ígéret hava. Tavaszutó

1	K	Szent József, a munkás (a munkások nemzetközi ünnepe)	Fülöp, Jakab
2	Sz	Szt. Atanáz, Szt. Zsigmond, Zoé	Zsigmond
3	Cs	Szt. Fülöp és Jakab apostolok, Irma, Tímea	Irma, Tímea
4	P	Szt. Flórián, Mónika	Csaba, Flórián, Mónika

Unitárius	Evangélikus	Zsidó
Andrea, Ilma	Andrea, Ilma	26. Niszán. Ómerszámlálás 11.
Emma	Emma, Kocsárd	27. Niszán. Jom ha-Soa (Mártírok napja. A holokausztra és a gettózadásokra emlékeznek.) Ómerszámlálás 12.
Tivadar, Töhötöm	Tivadar	28. Niszán. Ómerszámlálás 13.
Zsombor	Konrád, Zsombor	29. Niszán. Ómerszámlálás 14.
Csilla, Noémi	<i>Húsvét u. 2. vas. Misericordias Domini.</i> Csilla, Noémi, Tania	30. Niszán. Ómerszámlálás 15.
Béla	Béla	1. Ijjár 5772. Ómerszámlálás 16.
György, Györgyi	György	2. Ijjár. Ómerszámlálás 17.
Ajnácska, Csongor, Márk	Márk	3. Ijjár. Jom hazikaron. Ómerszámlálás 18.
Boglárka, Ervin	Boglárka, Ervin	4. Ijjár. Jom ha-Cma-ut (Izrael Függetlenségének Napja). Ómerszámlálás 19.
Gyöngyi, Zita	Zita	5. Ijjár. Ómerszámlálás 20.
Valéria	Patrik, Valéria	6. Ijjár. Ómerszámlálás 21.
Tihamér	<i>Húsvét u. 3. vas. Jubilate.</i> Albertina	7. Ijjár. Ómerszámlálás 22.
Ibolya, Kitti	Katalin, Kitti	8. Ijjár. Ómerszámlálás 23.

MÁJUS • Pünkösöd hava. Ígéret hava. Tavaszutó		
Fülöp, Jakab	Fülöp, Jakab, Maja	9. Ijjár. Ómerszámlálás 24.
Zsigmond	Zsigmond	10. Ijjár. Ómerszámlálás 25.
Irma, Tímea	Evelin, Irma, Tímea	11. Ijjár. Ómerszámlálás 26.
Flórián, Mónika	Flórián, Mónika	12. Ijjár. Ómerszámlálás 27.

		Római katolikus	Református
5	Sz	Szt. Irén, Gothárd, Györgyi	Gotthárd, Irén
6	V	<i>Húsvét 5. vasárnapja. Eliz, Frida, Ivett, Tamara. Anyák napja</i>	<i>Anyák napja. Eliz, Frida, Ivett, Tamara</i>
7	H	Boldog Gizella, Dalma	Dalma, Gizella, Tünde
8	K	Annamária, Győző, Mihály	Gejza
9	Sz	Gergely, Izabella, Karola, Katinka	Gergely, Gergő, Katinka
10	Cs	Antónia, Armand, Ármin, Izidor, Jób, Pálma	Antónia, Jób
11	P	Salkaházi Boldog Sára, Ferenc	Albert, Imola
12	Sz	Szt. Achilleusz, Szt. Néreusz, Szt. Pongrác	Pongrác
13	V	<i>Húsvét 6. vasárnapja. Fatimai Boldogságos Szűz Mária, Szervác, Imelda, Imola</i>	Szervác
14	H	Bonifác, Gyöngyi	Bonifác
15	K	Szt. Zsófia, Izsák, Szonja	Izsák, Zsófia
16	Sz	Nepomuki Szt. János, Botond, Mózes	Botond, Mózes
17	Cs	<i>Urunk mennybemenetele, áldozócsüdtörtök. Andor, Brúnó, Paszkál</i>	<i>Mennybemenetel. Andor, Ede</i>
18	P	I. Szt. János pápa, Alexandra, Erik, Erika	Erik, Erika
19	Sz	Szt. Celesztin pápa, Buda, Ivó, Milán, Sára	Buda, Milán, Sára
20	V	<i>Húsvét 7. vasárnapja (a kommunikáció világnapja). Sziénai Szt. Bernardin, Bernát, Felícia, Hanna</i>	Bernát, Hanna, Zoárd
21	H	Magallán Szt. Kristóf és társai, mexikói vértanúk, Konstantin, Szilárd	Konstantin, Szilárd
22	K	Szt. Rita, Júlia	Júlia
23	Sz	Apor Bold. Vilmos, Dezső, Renáta	Dezső

Unitárius	Evangelikus	Zsidó
Erna, Kocsárd	Gotthárd, Györgyi	13. Ijjár. Ómerszámlálás 28.
Eliz, Frida, Tamara	<i>Húsvét u. 4. vas. Cantate.</i> Frida, Ivett	14. Ijjár. Ómerszámlálás 29.
Dalma, Tünde	Tünde	15. Ijjár. Ómerszámlálás 30.
Gizella, Győző	Gizella	16. Ijjár. Ómerszámlálás 31.
Beáta, Gergely	Gergely, Kárla	17. Ijjár. Ómerszámlálás 32.
Antónia, Jób	Antónia, Ármin	18. Ijjár. Lag ba-ómer (Félünnep, megszakítja a gyászydőszakot.) Ómerszámlálás 33.
Albert, Irén	Ferenc	19. Ijjár. Ómerszámlálás 34.
Johanna, Pongrác	Pongrác	20. Ijjár. Ómerszámlálás 35.
Imelda, Imola, Szervác	<i>Húsvét u. 5. vas. Rogate.</i> Roberta, Szervác	21. Ijjár. Ómerszámlálás 36.
Bonifác, Julianna	Bonifác	22. Ijjár. Ómerszámlálás 37.
Izsák, Zsófia	Szonja, Zsófia	23. Ijjár. Ómerszámlálás 38.
Botond, Mózes	Botond, Mózes	24. Ijjár. Ómerszámlálás 39.
<i>Áldozócsütörtök.</i> Andor, Ede	<i>Mennybemenetel.</i> Ede, Herta	25. Ijjár. Ómerszámlálás 40.
Erik, Erika, Hanga	Erik, Hanga	26. Ijjár. Ómerszámlálás 41.
Buda, Sára, Zoárd	Ivor, Milán, Ünige	27. Ijjár. Ómerszámlálás 42.
Bernát, Hanna, Réka	<i>Húsvét u. 6. vas. Exaudi.</i> Bernát, Felicia	28. Ijjár. Jom Jerusalajim (Jeruzsá- lem egyesítésének napja). Ómerszámlálás 43.
Konstantin, Szilárd	Konsztantin, Szilárd	29. Ijjár. Ómerszámlálás 44.
Júlia, Renáta, Rita	Júlia, Rita	1. Sziván 5772. Ómerszámlálás 45.
Dezső, Vilmos	Dezső	2. Sziván. Ómerszámlálás 46.

		Római katolikus	Református
24	Cs	Szűz Mária, keresztények segítsége, Eliza, Eszter	Eszter
25	P	Tiszteletreméltó Szt. Béda, VII. Szt. Gergely, Pazzi Szt. Mária Magdolna, Szt. Orbán	Orbán
26	Sz	A csíksomlyói pünkösdi búcsú. Néri Szt. Fülöp, Evelin, Gyöngyvér	Gyöngyvér
27	V	<i>Szentlélek eljövetele (pünkösdvasárnap)</i> <i>Canterburyi Szt. Ágoston, Nándor, Pelbárt</i>	<i>Pünkösöd I. napja.</i> Nándor
28	H	<i>Pünkösdhétfő.</i> Szt. Emil, Csanád, Vilma	<i>Pünkösöd II. napja.</i> Emil
29	K	Ervin, Magdolna	<i>Pünkösöd III. napja.</i> Magdolna
30	Sz	Szt. István ereklyéinek átvitele. Szt. Johanna, Janka, Nándor, Zsanett	Janka, Johanna
31	Cs	Angéla, Marietta, Petronella	Angyalka, Marietta

JÚNIUS • Szent Iván hava. Napisten hava. Nyárelő hó

1	P	Szt. Jusztiusz, Tünde	Tünde
2	Sz	Szt. Marcellinus és Szt. Péter, Anita, Etele, Kármén	Anita, Etele
3	V	<i>Szentháromság vasárnapja.</i> <i>Lwanga Szt. Károly és vértanútársai, Cecília, Klotild</i>	<i>Szentháromság.</i> Klotild
4	H	Szt. Quirinius, Bulcsú, Ildikó, Kerény	Bulcsú, Ildikó
5	K	Szt. Bonifác, Fatima, Kund	Angéla, Kund
6	Sz	Szt. Norbert	Norbert, Szabolcs
7	Cs	<i>Úrnapja.</i> Arianna, Grácia, Róbert, Szabolcs	Arianna, Róbert
8	P	Prágai Szt. Ágnes, Helga, Medárd	Medárd
9	Sz	Szt. Efrém, Annamária, Előd, Félix	Félix

Unitárius	Evangelikus	Zsidó
Eszter	Eliza, Eszter, Johanna	3. Sziván. Ómerszámlálás 47.
Orbán	Orbán	4. Sziván. Ómerszámlálás 48.
Aladár, Evelin, Gyöngyvér	Evelin, Gerda	5. Sziván. Ómerszámlálás 49.
<i>Pünkösd I. napja.</i> Ágoston, Nándor	<i>Pünkösd ünnepe.</i> Helea, Hella	6. Sziván. Savuot (A Tóra-adás ünnepe, aratási ünnep, jelentése: pünkösd)
<i>Pünkösd II. napja.</i> Csanád, Emil	<i>Pünkösd 2. napja.</i> Csanád, Emil	7. Sziván. mázkir
<i>Pünkösd III. napja.</i> Magdolna	Kund, Magdolna	8. Sziván
Janka, Johanna, Zsanett	Janka, Nelly, Zsanett	9. Sziván
Angyalka, Marietta, Matild	Angéla, Petronella	10. Sziván

JÚNIUS • Szent Iván hava. Napisten hava. Nyárelő hó		
Álmos, Tünde	Tünde	11. Sziván
Anita, Csilla	Anita, Annamária, Kármén	12. Sziván
Klotild	<i>Szentháromság ünnepe – Trinitatis.</i> Kadocsa	13. Sziván
Bulcsú, Ildikó	Bulcsú, Ildikó	14. Sziván
Angéla, Ferdinánd	Fatime, Ferdinánd	15. Sziván. Holokauszt kolozsvári emléknapja
Norbert, Szabolcs	Délia, Norbert	16. Sziván
Levente, Róbert	Róbert	17. Sziván
Medárd	Medárd	18. Sziván
Annabella, Előd, Félix	Félix	19. Sziván

		Római katolikus	Református
10	V	Évközi 10. vasárnap. Szt. Margit, Diána, Gréta	Margit
11	H	Szt. Barnabás apostol, Barna	Barna, Barnabás
12	K	Adelaida, Józsa, Sebő, Villő	Józsa, Sebő, Virág
13	Sz	Páduai Szt. Antal, Anett, Antónia, Tóbiás	Anetta, Antal, Tóbiás
14	Cs	Elizeus, Hedvig, Herta, Valér, Vazul	Herta, Vazul
15	P	Jézus Szent Szíve ünnepe. Árpád-házi Boldog Jolán, Modeszt, Vid, Viola, Zója	Jolán, Zója
16	Sz	Mária Szent Szíve. Arany, Benő, Jusztin, Jusztina	Arany, Jusztina
17	V	Évközi 11. vasárnap Alida, Alina, Laura, Szabolcs	Laura
18	H	Arnold, Levente, Márkus	Arnold, Márkus
19	K	Szt. Romuáld, Gyárfás	Gyárfás
20	Sz	Flóra, Keve, Rafael	Keve
21	Cs	Gonzága Szt. Alajos, Leila, Lujza, Olga	Alajos
22	P	Fisher Szt. János, Morus Szt. Tamás, Nolai Szt. Paulinus, Paula, Paulina	Paulina
23	Sz	Etelka, Szidónia, Zolna, Zoltán	Arszlán, Zolna, Zoltán
24	V	Évközi 12. vasárnap. Keresztelő Szt. János születése, Iván	Iván
25	H	Dorottya, Vilma, Vilmos, Viola	Vilmos
26	K	Alexandriai Szt. Cirill, János, Pál	János, Pál
27	Sz	Szent László király (Erdély fővédőszentje)	László
28	Cs	A gyulafehérvári főszékesegyház felszentelése, Szt. Ireneusz, Irén, Iringó, Levente	Iringó, Leó, Levente
29	P	Szt. Péter és Pál apostolok	Péter, Pál
30	Sz	A római egyház első szent vértanúi	Bese, Tihamér

Unitárius	Evangélikus	Zsidó
Margit	<i>Szentháromság u. 1. vas. Gréta, Margit</i>	20. Sziván
Barna, Barnabás	Barna, Barnabás	21. Sziván
János, Villő	Villő, Virág	22. Sziván
Antal, Tóbiás	Anett, Antal, Tóbiás	23. Sziván
Alpár, Vazul	Vazul	24. Sziván
Jolán, Vid, Zója	Jolán	25. Sziván
Jusztina	Jusztin	26. Sziván
Laura, Teréz	<i>Szentháromság u. 2. vas. Laura</i>	27. Sziván
Arnold, Márkus	Arnold, Levente	28. Sziván
Gyárfás	Gyárfás	29. Sziván
Illés, Keve, Szilamér	Rafael	30. Sziván
Alajos, Dalma	Alajos	1. Tammuz 5772
Krisztina, Paulina	Paulina	2. Tammuz
Szidónia, Zoltán	Zoltán	3. Tammuz
Iván	<i>Szentháromság u. 3. vas. Iván</i>	4. Tammuz
Vilmos	Vilmos	5. Tammuz
János, Pál	János	6. Tammuz
László	László	7. Tammuz
Irén, Iringó, Leó	Levente	8. Tammuz
Péter, Pál	Péter, Pál	9. Tammuz
Tihamér	Pál	10. Tammuz

		Római katolikus	Református
JÚLIUS • Szent Jakab hava. Áldás hava. Nyárhó			
1	V	<i>Évközi 13. vasárnap.</i> Anikó, Annamária, Áron, Tihamér	Annamária, Renáta
2	H	Sarlós Boldogasszony, Jenő, Ottó.	Ottó
3	K	Szt. Tamás apostol, Kornél, Soma	Kornél, Soma
4	Sz	Portugáliai Szt. Erzsébet, Berta, Izabella, Ulrik	Berta
5	Cs	Zaccaria Szt. Antal, Emese, Mária, Sarolta	Emese, Sarolta
6	P	Goretti Szt. Mária, Csaba, Izaiás, Melitta	Ézsaiás, Melitta
7	Sz	Apollónia, Dónát, Wilibáld	Donát
8	V	<i>Évközi 14. vasárnap.</i> Edgár, Ellák	Ellák, Teréz
9	H	Zhao Rong Szt. Ágoston és társ., Hajnalka, Lukrécia, Ruth, Veronika	Ruth, Vera
10	K	Amália, Melina, Ulrika	Amália
11	Sz	Szt. Benedek (Európa fővédőszentje), Lilla, Lili, Nelli, Nóra	Lilla, Nóra
12	Cs	Dalma, Eleonóra, Izabella	Izabella
13	P	Szt. Henrik, Antiochiai Szt. Margit, Jenő	Jenő
14	Sz	Lelliszi Szt. Kamill, Örs, Stella, Ulrik	Örs, Ulrik
15	V	<i>Évközi 15. vasárnap.</i> Szt. Bonaventura, Henrik, Roland	Henrik, Leonóra, Örkény
16	H	Kármel-hegyi Boldogasszony, Enikő, Kármén, Valter	Enikő
17	K	Szt. Zoérárd-András és Benedek, Elek, Endre	Elek
18	Sz	Szt. Hedvig, Cecília, Frigyes, Milán	Cecília, Frigyes
19	Cs	Alfréd, Emília	Alfréd, Emília
20	P	Szt. Apollinaris, Ant. Szt. Margit, Éliás, Illés	Éliás, Illés
21	Sz	Brindisi Szt. Lőrinc, Dániel, Daniella, Helén, Léna	Dániel, Helén, Léna

Unitárius	Evangélikus	Zsidó
JÚLIUS • Szent Jakab hava. Áldás hava. Nyárhó		
Előd, Renáta	<i>Szenháromság u. 4. vas. Tibold, Tihamér</i>	11. Tammuz
Ottó	Ottó	12. Tammuz
Kornél, Soma	Kornél, Soma	13. Tammuz
Berta, Bíborka, Rajmund	Ulrich	14. Tammuz
Emese, Sarolta	Emese, Sarolta	15. Tammuz
Csaba, Zsolt	Csaba	16. Tammuz
Donát, Evódia	Apollónia	17. Tammuz. A Háromhetes Gyász első napja. A jeruzsálemi templomok lerombolásának gyászünnep
Liza, Teréz	<i>Szenháromság u. 5. vas. Ellák</i>	18. Tammuz
Ruth, Vera	Lukrécia, Veronika	19. Tammuz
Amália, Melinda	Amália	20. Tammuz
Lili, Lilla, Nella, Nóra	Lili, Nóra	21. Tammuz
Dalma, Izabella	Dalma, Izabella	22. Tammuz
Jenő	Jenő	23. Tammuz
Örs, Ulrik	Örs	24. Tammuz
Henrik, Örkény	<i>Szenháromság u. 6. vas. Henrik, Roland</i>	25. Tammuz
Enikő, Kármén	Valter, Zalán	26. Tammuz
Elek, Endre	Elek, Endre	27. Tammuz
Cecília, Frigyes	Frigyes	28. Tammuz
Alfréd, Emília	Emília	29. Tammuz
Illés	Illés	1. Áv 5772
Dániel, Léna	Dániel	2. Áv

		Római katolikus	Református
22	V	<i>Évközi 16. vasárnap.</i> Szt. Mária Magdolna, Magda	Magda, Mária-Magdolna
23	H	Szt. Brigitta (Európa társvédőszentje), Lenke	Lenke
24	K	Árpád-házi Szt. Kinga, Kincső, Krisztina	Kinga, Krisztina
25	Sz	Szt. Jakab apostol, Szt. Kristóf, Jákob	Jákob
26	Cs	Szt. Joáchim és Anna, Anikó, Panna	Anna, Panna
27	P	Mákluf Szt. Sárbel, Liliána, Natália, Olga	Györk, Olga
28	Sz	Alina, Győző, Ince, Szabolcs	Ata, Ince, Szabolcs
29	V	<i>Évközi 17. vasárnap.</i> Szt. Márta, Bea, Flóra	Bea, Márta
30	H	Aranyszavú Szt. Péter, Judit, Xénia	Csala, Judit, Polixéna
31	K	Loyolai Szt. Ignác, Oszkár	Heléna, Oszkár

AUGUSZTUS • Kisasszony hava. Újkenyér hava. Nyárutó

1	Sz	Liguori Szt. Alfonz, Boglárka, Nimród	Boglárka, Péter
2	Cs	Porciunkula-búcsú. Eymard Szt. Péter Julián, Vercelli Szt. Özséb, Lehel	Lehel
3	P	Hermina, Kamélia, Lídia	Hermina, Terka
4	Sz	Vianney Szt. János, Dominika, Domonkos	Domokos
5	V	<i>Évközi 18. vasárnap.</i> Havas Boldogasszony. Jázmin, Krisztina, Zita	Krisztina, Zita
6	H	Urunk színeváltozása. Berta, Bettina	Berta
7	K	II. Szt. Szixtusz és társai, Szt. Kajetán, Arabella, Ibolya	Arabella, Ibolya
8	Sz	Szt. Domonkos, Gusztáv	Gusztáv, László

Unitárius	Evangélikus	Zsidó
Mária Magdolna	<i>Szentháromság u. 7. vas. Mária-Magdolna</i>	3. Áv
Lenke	Lenke	4. Áv
Kincső, Kinga, Krisztina	Kincső, Kinga, Krisztina	5. Áv
Jakab, Kristóf	Jakab, Kristóf	6. Áv
Anita, Anna, Panna	Anikó, Anna, Panna	7. Áv
Olga	Árvácska, Olga	8. Áv
Ince, Szabolcs	Szabolcs	9. Áv. A Háromhetes Gyász utolsó napja. Szigorú böjtnap. Hsz.: Dövrím
Flóra, Márta	<i>Szentháromság u. 8. vas. Flóra, Márta</i>	10. Áv. Tisha BeÁv (szigorú böjtnap)
Judit, Jutta, Xénia	Judit	11. Áv
Heléna, Oszkár	Oszkár	12. Áv

AUGUSZTUS • Kisasszony hava. Újkenyér hava. Nyárutó		
Boglárka, Péter, Reményke	Boglárka, Péter	13. Áv
Hajnal, Lehel	Lehel	14. Áv
Hermína, Kira	Hermína	15. Áv. Tu BeÁv
Domokos, Kriszta	Domokos	16. Áv
Krisztina, Zita	<i>Szentháromság u. 9. vas. Kriszta, Krisztina</i>	17. Áv
Berta	Berta, Bettina	18. Áv
Ibolya	Ibolya	19. Áv
Gusztáv, László	László	20. Áv

		Római katolikus	Református
9	Cs	Szt. Terézia Benedikta (Európa társvédőszentje), Emőd	Emőd, Loránd
10	P	Szt. Lőrinc, Bianka, Csilla	Blanka, Lóránt, Lőrinc
11	Sz	Szt. Klára, Tibor, Tiborc, Zsuzsanna	Tibor, Zsuzsa
12	V	<i>Évközi 19. vasárnap.</i> <i>Chantal Szt. Johanna Franciska, Diána, Klára</i>	Klára
13	H	XI. Bold. Ince pápa, Csongor, Ipoly	Csongor
14	K	Szt. Maximilián Mária Kolbe, Marcell, Özséb	Marcell, Mikeás, Özséb
15	Sz	<i>Szűz Mária mennybe felvétele (Nagyboldogasszony)</i>	Mária
16	Cs	Szt. Ponciánusz és Szt. Hippolitus, Ábrahám, Asszunta, Rókus	Ábrahám, Bea, Rókus
17	P	Anasztáz, Jácint, Réka	Anasztáz, Jácint
18	Sz	Eudes Szt. János, Szt. Ilona, Ilma, Lenke	Ilka, Ilona
19	V	<i>Évközi 20. vasárnap.</i> <i>Szt. Bernát, Huba</i>	Huba
20	H	<i>Szt. István király (A gyulafehérvári főegyházme-gyénk alapítója)</i>	<i>Nemzeti ünnep.</i> István, Vajk
21	K	X. Szt. Piusz pápa, Sámuel, Zsanett	Hajna, Sámuel
22	Sz	Szűz Mária királynő, Menyhért, Mirjám	Menyhért, Mirjam
23	Cs	Limai Szt. Róza, Bence, Farkas	Farkas, Szidónia
24	P	Szt. Bertalan apostol, Alíz	Bartal, Bertalan
25	Sz	Kalazanci Szt. József, Szt. Lajos, Patrícia	Lajos
26	V	<i>Évközi 21. vasárnap (hálaadás a termés betakarítá-sáért).</i> <i>Izsó, Rita, Zamfira</i>	<i>Újkenyér.</i> Endre, Rita
27	H	Szt. Mónika, Cézár, Gáspár	Gergely, Kincső
28	K	Szt. Ágoston, Mózes	Ágoston, Mózes
29	Sz	Keresztelő Szt. János vértanúsága, Beatrix, Erna, Szabina	János, Sebő
30	Cs	Félix, Patrik, Rózsa	Róza, Rózsa

Unitárius	Evangélikus	Zsidó
Emőd	Emőd, Loránd	21. Áv
Blanka, Lóránt, Lőrinc	Lőrinc	22. Áv
Tibor, Zsuzsa	Tiborc, Zsuzsanna	23. Áv
Klára	<i>Szentháromság u. 10. vas. Klára</i>	24. Áv
Csongor, Gertrúd	Ipoly	25. Áv
Marcell, Özséb	Marcell	26. Áv
Mária	Gerlinda, Mária	27. Áv
Aba, Ábrahám	Ábrahám, Bea, Beáta	28. Áv
Anasztáz, Jácint	Anasztáz, Jácint	29. Áv
Ilona, Lenke	Ilona	30. Áv
Huba	<i>Szentháromság u. 11. vas. Huba</i>	1. Elul 5772
<i>Államalapító I. István király ünnepe.</i> István	<i>Az államalapítás ünnepe.</i> István, Vajk	2. Elul
Sámuel	Sámuel	3. Elul
Menyhért	Menyhért, Mirjám	4. Elul
Farkas, Szidónia	Bence, Farkas, Fülöp	5. Elul
Bertalan, Delinke	Bertalan	6. Elul
Lajos	Lajos, Patrícia	7. Elul
Endre, Mónika, Rita	<i>Szentháromság u. 12. vas. Endre, Samu</i>	8. Elul
Ellák, Gáspár	Gáspár	9. Elul
Ágoston, Mózes	Ágoston	10. Elul
Beatrix, Erna	Erna, Lilla, Szabin	11. Elul
Róza, Rózsa	Rózsa	12. Elul

		Római katolikus	Református
31	P	Aida, Arisztid, Bella, Erika, Ramóna	Bella, Erika, Hanga

SZEPTEMBER • Szent Mihály hava. Földanya hava. Őszelő hó

1	Sz	Szt. Egyed, Egon, Noémi, Tamara	Egon, Egyed
2	V	Évközi 22. vasárnap. Dorina, Rebeka	Rebeka, Teodóra
3	H	Nagy Szt. Gergely pápa, Hilda, Szende	Hilda, Szende
4	K	Rozália	Rozália
5	Sz	Kalkuttai Bold. Teréz, Alpár, Lőrinc, Viktor	Alpár, Lőrinc, Viktor
6	Cs	Bea, Beáta, Ida, Zakariás	Ida, Zakariás
7	P	Szt. Márk, István és Menyhért (kassai vértanúk), Regina	Ivor, Lél, Regina
8	Sz	Szűz Mária születése (Kisboldogasszony). Adrienn	Adrienn, Mária
9	V	Évközi 23. vasárnap. Claver Szt. Péter, Ádám	Ádám
10	H	Hunor, Nikolett	Ákos, Hunor, Nikoletta
11	K	Helga, Jácint, Teodóra	Jácint
12	Sz	Szűz Mária Szent Neve, Ibolya	Ibolya, Mária
13	Cs	Aranyszájú Szt. János, Kornél, Tóbiás	Csele, Ludovika
14	P	Szent Kereszt felmagasztalása. Ildikó, Irma, Roxána, Szeréna, Szerénke	Boróka, Szerénke
15	Sz	Fájdalmas Szűzanya, Enikő, Melitta, Roland	Enikő, Kató, Roland
16	V	Évközi 24. vasárnap. Szt. Kornél és Szt. Ciprián, Edit	Edit
17	H	Bellarmin Szt. Róbert, Ludmilla, Zsófia	Ludmilla, Zsófia
18	K	Diána, Titusz	Diána, Titusz
19	Sz	Szt. Januáriusz, Vilhelmina, Vilma	Hajnalka, Vilma

Unitárius	Evangélikus	Zsidó
Bella, Erika, Nimród	Erika, Nimród	13. Elul

SZEPTEMBER • Szent Mihály hava. Földanya hava. Őszelő hó		
Egon, Egyed	Egon, Egyed	14. Elul
Dorina, Rebeka	<i>Szentháromság u. 13. vas. Rebeka</i>	15. Elul
Annamária, Hilda	Gilda, Hilda, Szende	16. Elul
Rozália	Rozália	17. Elul
Lőrinc, Szende	Alpár, Viktor	18. Elul
Csanád, Ida, Zakariás	Zakariás	19. Elul
Ivor, Regina	Regina	20. Elul
Adrienn, Mária	Adrienn, Mária	21. Elul
Ádám	<i>Szentháromság u. 14. vas. Ádám</i>	22. Elul
Attila, Hunor, Nikoletta	Honorina, Hunor, Mikolt, Urkund	23. Elul
Árpád, Teodóra	Dóra, Teodóra	24. Elul
Ibolya, Virág	Szabolcs	25. Elul
Kornél, Ludovika	Kornél, Ludovika	26. Elul
Szeréna, Szerénke	Szeréna	27. Elul
Debóra, Enikő, Tünde	Enikő, Melitta	28. Elul
Edit	<i>Szentháromság u. 15. vas. Edit</i>	29. Elul
Gyula, Zsófia	Hajnalka, Zsófia	1. Tisri 5773. Rós ha-Sána (Újév)
Diána, Tamás	Diána	2. Tisri. Rós ha-Sána (Újév másodnapja)
Vilma	Vilma	3. Tisri

		Római katolikus	Református
20	Cs	Koreai Szt. vértanúk, Frida, Friderika	Frida, Melinda
21	P	Szt. Máté apostol, Ilka, Mirella	Ilka, Máté
22	Sz	Szt. Móric, Mór	Mór, Móric
23	V	<i>Évközi 25. vasárnap. Pietrelcinai Szt. Pió atya, Szt. Líviusz, Tekla</i>	Etelka, Tekla
24	H	Szt. Gellért, Gerda, Mercedes	Gellért
25	K	Szt. Kleofás, Adorján, Eufrozina, Kende	Adorján, Kende
26	Sz	Szt. Kozma és Damján, Jusztina	Jusztina
27	Cs	Páli Szt. Vince, Adalbert	Albert, Dámján
28	P	Szt. Vencel	Vencel
29	Sz	Szt. Mihály, Gábor, Ráfáel főangyalok	Mihály
30	V	<i>Évközi 26. vasárnap (Szentírás vasárnapja). Szt. Jeromos, Honória, Hunor</i>	Jeromos

OKTÓBER • Mindenszent hava. Magvető hava. Őszhó

1	H	Lisieux-i Kis Szt. Teréz, Malvin	Malvin
2	K	Szt. őrzőangyalok, Örs, Petra	Petra
3	Sz	Helga, Jozefa	Helga, Jozefa
4	Cs	Assisi Szt. Ferenc, Hajnalka	Ferenc, Hajnal
5	P	Attila, Aurél, Placid	Attila, Aurélia
6	Sz	Szt. Brúnó, Renáta	<i>Nemzeti ünnep. Brúnó, Kadosa</i>
7	V	<i>Évközi 27. vasárnap. Rózsafüzér királynője, Amália</i>	Amália
8	H	Szűz Mária, Magyarok Nagyasszonya. Etelka, Gitta, Koppány	Etelka, Gitta, Magor
9	K	Szt. Dénes, Leonárdi Szt. János	Dénes, Elemér
10	Sz	Borgia Szt. Ferenc, Gedeon, Bendegúz	Bendegúz, Gedeon

Unitárius	Evangelikus	Zsidó
Frida, Melinda	Friderika, Szidónia	4. Tisri
Ilka, Máté, Vadony	Máté	5. Tisri
Móric, Ottó	Móric	6. Tisri
Etelka, Polixénia, Tekla	<i>Szentháromság u. 16. vas. Etelka, Tekla</i>	7. Tisri
Gellért, Mercédesz	Gellért, Mercédesz	8. Tisri
Adorján, Kende	Kleofás	9. Tisri
Jusztina	Jusztina	10. Tisri. Jom kippur (Engesztelés napja)
Albert	Adalbert	11. Tisri
Vencel	Vencel	12. Tisri
Mihály	Mihály	13. Tisri
<i>Őszi hálaadás ünnepe.</i> Jeromos, Őrs	<i>Aratási hálaadó ünnep. Jeromos</i>	14. Tisri

OKTÓBER • Mindenszent hava. Magvető hava. Őszhó		
Andrea, Malvin	Malvin, Malvina	15. Tisri. Szukkot (Sátoros ünnep, hét napig tart)
Petra	Petra	16. Tisri
Apor, Helga	Helga	17. Tisri
Ferenc, Hajnalka	Ferenc	18. Tisri
Aranka, Attila	Aurél	19. Tisri
Brúnó, Renáta	Brúnó, Renáta	20. Tisri. Hosana Raba
Amália, Márk	<i>Szentháromság u. 18. vas. Amália</i>	21. Tisri. Simini Azereth
Etelka, Gitta	Etelka, Koppány, Magor	22. Tisri. Szimhat Tóra (A Tóra örömunnepe)
Dénes	Dénes	23. Tisri. Holokauszt romániai emléknepje
Bendegúz, Gedeon	Gedeon	24. Tisri

		Római katolikus	Református
11	Cs	XXIII. Bold. János pápa, Brigitta, Gitta	Brigitta, Gyöngyi
12	P	Miksa, Rezső	Miksa, Rezső
13	Sz	Ede, Edgár, Kálmán	Ede, Kálmán
14	V	<i>Évközi 28. vasárnap. I. Szt. Kallixtusz pápa, Beatrix, Helén</i>	Beatrix, Lívía
15	H	Avilai Nagy Szt. Teréz	Terézia
16	K	Alacoque Szt. Margit, Szt. Hedvig, Aurélia, Gál	Aurélia, Gál
17	Sz	Antiochiai Szt. Ignác, Rezső, Rudolf, Szilamér	Hedvig, Szilamér
18	Cs	Szent Lukács evangélista	Lukács
19	P	Brébeuf Szt. János, Jogues Szt. Izsák, Keresztes Szt. Pál, Ferdinánd, Nándor	Ferdinánd, Nándor
20	Sz	Szt. Vendel, Irén, Kleopátra	Irén, Iringó
21	V	<i>Évközi 29. vasárnap (missziós vasárnap). IV. Bold. Károly, Orsolya, Zselyke</i>	Orsolya, Tünde, Zselyke
22	H	Templomunk felszentelése (ha nem ismerjük dátumát). Előd, Szalóme, Tilda	Előd, Tilda
23	K	Kapisztrán Szt. János, Gyöngyi, Gyöngyvér	<i>Nemzeti ünnep.</i> Gyöngyvér
24	Sz	Claret Szt. Antal Mária, Armelka, Salamon	Rúben, Salamon
25	Cs	Szt. Mór, Bianka, Blanka	Blanka
26	P	Demeter, Döme, Dömötör	Demeter
27	Sz	Ellák, Szabin, Szabina	Szabina
28	V	<i>Évközi 30. vasárnap (a téli időszámítás kezdete). Szt. Simon és Júdás Tádé apostolok</i>	Simon, Taddeus
29	H	Melinda, Nárcisz	Melinda, Szilárd
30	K	Alfonz, Kolos	Kolos
31	Sz	Romzsa Bold. Tódor, Farkas, Wolfgang, Zenóbia	<i>Reformáció.</i> Farkas, Zenóbia

Unitárius	Evangelikus	Zsidó
Brigitta, Gyöngyi	Brigitta	25. Tisri
Miksa, Rezső	Miksa, Rezső	26. Tisri
Ede, Kálmán	Ede, Eduárd, Kálmán	27. Tisri
Beatrix, Helén, Livia	<i>Szentháromság u. 19. vas. Helén, Livia</i>	28. Tisri
Teréz	Teréz	29. Tisri
Gál, Mónika	Gál	30. Tisri
Hedvig, Rudolf	Hedvig, Szilamér	1. Chesván 5773
Ambrus, Lukács	Lukács, Szidónia	2. Chesván
Ferdinánd, Nándor	Nándor	3. Chesván
Artúr, Irén	Irén, Vendel	4. Chesván
Orsolya, Zsolt	<i>Szentháromság u. 20. vas. Orsolya</i>	5. Chesván
Előd, Szörény	Előd	6. Chesván
<i>Az 1956-os forradalom évf. Gyöngyvér</i>	<i>1956-os forradalom eml. Gyöngyi</i>	7. Chesván
Ráhel, Salamon	Salamon	8. Chesván
Blanka, Dália, Vilma	Blanka	9. Chesván
Demeter	Demeter	10. Chesván
Szabina	Szabina	11. Chesván
Simon	<i>Szentháromság u. 21. vas. Téli idős. kezdete Júdás, Simon</i>	12. Chesván
Melinda, Szilárd	Jenő, Nárcisz	13. Chesván
Keve, Kolos	Alfonz, Kolos	14. Chesván
<i>Reformáció ünnepe. Farkas, Kristóf</i>	<i>Reformáció ünnepe. Farkas</i>	15. Chesván

		Római katolikus	Református
NOVEMBER • Szent András hava. Enyészet hava. Őszutó			
1	Cs	<i>Mindenszentek ünnepe.</i> Itala, Marianna	Marianna
2	P	Halottak napja. Achilles, Ilka, Ingrid	Ilka, Ingrid
3	Sz	Porres Szt. Márton, Győző, Szilvia	Győző
4	V	<i>Évközi 31. vasárnap.</i> <i>Borromeo Szt. Károly, Karola, Karolina</i>	Karolina, Károly
5	H	Szt. Imre herceg	Imre
6	K	Szt. Lénárd, Szt. Krisztina, Énok	Énók, Lénárd
7	Sz	Rezső	Rezső, Rudolf
8	Cs	Zsombor	Lehel, Zsombor
9	P	A Lateráni bazilika felszentelése. Tivadar	Tivadar
10	Sz	Nagy Szt. Leó pápa, Delinka, Réka	Delinke, Réka
11	V	<i>Évközi 32. vasárnap.</i> <i>Tours-i Szt. Márton</i>	Márton
12	H	Szt. Józafát, Aba, Jónás, Renátó	Emília, Renáta
13	K	Magyar szentek és boldogok, Bulcsú, Szaniszló, Szilvia	Bulcsú, Szilvia
14	Sz	Alíz, Klementina	Aliz, Klementina
15	Cs	Nagy Szt. Albert, Lipót	Albert, Lipót
16	P	Skóciai Szt. Margit, Ödön	Ödön, Örs
17	Sz	Nagy Szt. Gertrúd, Gergő, Hortenzia, Salomé	Gerő, Hortenzia, Lenke, Salomé
18	V	<i>Évközi 33. vasárnap. Szt. Péter és Pál bazilikák fel-szentelése. Jenő</i>	Jenő
19	H	Árpád-házi Szt. Erzsébet. Betti, Bettina, Zsóka	Erzsébet
20	K	Edmond, Jolán, Ödön	Edmond, Jolán
21	Sz	Szűz Mária bemutatása a templomban. Olivér	Ilma, Olivér
22	Cs	Szt. Cecília, Csilla, Filemon	Cecília, Csilla
23	P	Szt. Kelemen, Szt. Kolumbán, Klementina	Adrienn, Kelemen

Unitárius	Evangélikus	Zsidó
NOVEMBER • Szent András hava. Enyészet hava. Őszutó		
Marianna, Itala	Marianna	16. Chesván
Ella, Viktor	Ilka, Illa	17. Chesván
Győző, Ilka, Szilvia	Győző	18. Chesván
Karolina, Károly	<i>Szentháromság u. 22. vas. Károly</i>	19. Chesván
Imre	Imre	20. Chesván
Krisztina, Lénárd	Lénárd	21. Chesván
Lázár, Rezső	Karina, Rezső	22. Chesván
Lehel, Zsombor	Lehel, Zsombor	23. Chesván
Tihamér, Tivadar	Tivadar	24. Chesván
Delinke, Réka	Réka	25. Chesván
Márton	<i>Harmadvég vasárnap. Márton</i>	26. Chesván
Emília, Levente	Jónás	27. Chesván
Bulcsú, Szilvia	Szilvia	28. Chesván
Albert, Aliz	Alice, Aliz	29. Chesván
<i>Dávid Ferenc halálának emléknapja. Lipót</i>	Albert, Lipót	1. Kiszlév 5773
Margit, Ödön	Ottmár, Ödön	2. Kiszlév
Gergő, Hilda, Hortenzia	Gergő, Hortenzia	3. Kiszlév
Jenő	<i>Egyházi év utolsó előtti vas. Jenő</i>	4. Kiszlév
Erzsébet	Erzsébet	5. Kiszlév
Jolán	Jolán	6. Kiszlév
Ilma, Olivér	Olivér	7. Kiszlév
Cecília, Csilla	Cecília	8. Kiszlév
Kelemen, Klementina	Kelemen	9. Kiszlév

		Római katolikus	Református
24	Sz	Dung-Lac Szt. András és társai, Emma, Flóra	Emma, Flóra
25	V	<i>Évközi 34. vasárnap. Krisztus király ünnepe. Alexandriai Szt. Katalin</i>	Eda, Kata, Katalin
26	H	Virág, Konrád	Árpád, Virág
27	K	Csodásérmű Boldogasszony, Elemér, Virgil, Virginia	Elemér, Leonóra
28	Sz	Stefánia	Stefánia
29	Cs	Filoména, Kamilla, Taksony	Kamilla, Taksony
30	P	Szt. András apostol, Andor, Andrea, Endre	Andor, András

DECEMBER • Karácsony hava. Álom hava. Télelő

1	Sz	Blanka, Elza, Natália	Elza
2	V	<i>Advent 1. vasárnapja. Aranka, Melinda, Vivien</i>	<i>Advent I. Aranka, Melinda</i>
3	H	Xavéri Szt. Ferenc, Olívia	Atala, Ferenc
4	K	Damaszkuszi Szt. János, Szt. Borbála, Boróka	Borbála, Boróka
5	Sz	Csaba, Ünige, Vilma	Csanád, Vilma
6	Cs	Szt. Miklós, Csinszka, Nikoletta	Miklós
7	P	Szt. Ambrus, Ambrózia, Ányos	Ambrus, Ányos
8	Sz	<i>Szűz Mária Szeplőtelen Fogantatása. Emő, Emőke, Immakulata</i>	Mária, Márta
9	V	<i>Advent 2. vasárnapja. Szt. Juan Diego, Gyöngyi, Györgyi, Natália</i>	<i>Advent II. Gyöngyi, Leona</i>
10	H	Judit	Judit
11	K	Szt. Damazusz pápa, Árpád, Lehel	Árpád, Lehel
12	Sz	Guadelupeai Szűz Mária, Gabriella	Gabriella
13	Cs	Szt. Lúcia, Otília	Luca, Lúcia
14	P	Keresztes Szt. János, Huba, Szilárda	Huba

Unitárius	Evangelikus	Zsidó
Emma, Flóra	Emma	10. Kiszlév
Edina, Karin, Katalin	<i>Egyházi év utolsó vas. Katalin</i>	11. Kiszlév
Csongor, Virág	Csongor, Virág	12. Kiszlév
Elemér, Leonárd	Elemér, Virgil	13. Kiszlév
Stefánia	Stefánia	14. Kiszlév
Szabolcs, Taksony	Noé, Taksony	15. Kiszlév
Andor, András	Andor, András	16. Kiszlév

DECEMBER • Karácsony hava. Álom hava. Télelő		
Elza	Elza	17. Kiszlév
<i>Advent I. vas.</i> Aranka, Melinda	<i>Advent 1. vas.</i> Aranka, Melinda	18. Kiszlév
Ferenc, Olívia	Ferenc, Olívia	19. Kiszlév
Borbála, Boróka	Barbara, Borbola, Boróka	20. Kiszlév
Vilma, Ünige	Vilma	21. Kiszlév
Miklós	Miklós	22. Kiszlév
Ambrus, Ányos	Ambrus	23. Kiszlév
Emőke, Mária, Márta	Mária	24. Kiszlév
<i>Advent II. vas.</i> Györgyi, Leona	<i>Advent 2. vas.</i> Emőke, Natália	25. Kiszlév. Hanukka. (A Fény ünnepe. Emlékezés a makkabeusok szabadságharcára.)
Judit	Judit	26. Kiszlév. Hanukka
Árpád, Dániel	Árpád	27. Kiszlév. Hanukka
Gabriella	Gabriella, Otília	28. Kiszlév. Hanukka
Edda, Luca, Lúcia	Luca	29. Kiszlév. Hanukka
Huba, Konrád	Szilárd	1. Tévét 5773. Hanukka

		Római katolikus	Református
15	Sz	Albina, Valér	Detre
16	V	<i>Advent 3. vasárnapja. Aletta, Etelka</i>	<i>Advent III. Aletta, Etelka</i>
17	H	Szt. Lázár, Olimpia	Iza, Lázár
18	K	Augusztá, Töhötöm	Ákos, Töhötöm
19	Sz	Anasztáz, Nemere, Viola	Nemere, Viola
20	Cs	Szt. Teofil, Timót	Domonkos, Otília
21	P	Kanisius Szt. Péter, Petra, Tamás	Tamás
22	Sz	Anikó, Zénó	Anikó, Zénó
23	V	<i>Advent 4. vasárnapja. Kenty Szt. János, Viktória</i>	<i>Advent IV. Viktória</i>
24	H	Szt. Ádám és Éva, Adél	Ádám, Éva
25	K	<i>Jézus Krisztus születése (karácsony). Eugénia</i>	<i>Karácsony I. napja.</i>
26	Sz	<i>Szt. István első vértanú</i>	<i>Karácsony II. napja. István</i>
27	Cs	Szt. János apostol	<i>Karácsony III. napja. János</i>
28	P	Aprószentek, Apor, Kamilla, Ráhel	Apor, Ráhel
29	Sz	Becket Szt. Tamás, Tamara	Dávid, Tamás
30	V	<i>Szent család ünnepe. Dávid</i>	Annamária, Zoárd
31	H	I. Szt. Szilveszter (szilveszterest)	Óév. Szilveszter

Unitárius	Evangélikus	Zsidó
Dezső, Valér	Valér	2. Tévét. Hanukka
<i>Advent III. vas.</i> Aletta, Etelka	<i>Advent 3. vas.</i> Aletta, Etel, Etelka	3. Tévét
Lázár, Olimpia	Lázár	4. Tévét
Álmos, Augusztá	Augusztá	5. Tévét
Nemere, Viola	Viola	6. Tévét
Apor, Otília	Apor, Csaba, Teofil	7. Tévét
Tamás	Izidor, Tamás	8. Tévét
Anikó, Márk	Zénó, Zenóbia	9. Tévét
<i>Advent IV. vas.</i> Győző, Viktória	<i>Advent 4. vas.</i> Viktória	10. Tévét
Ádám, Éva	<i>Szenteste.</i> Ádám, Éva	11. Tévét
<i>Karácsony I. napja</i>	<i>Karácsony ünnepe.</i> <i>Krisztus születése</i>	12. Tévét
<i>Karácsony II. napja.</i> István	<i>Karácsony 2. napja.</i> István, Fanni	13. Tévét
<i>Karácsony III. napja.</i> János	János	14. Tévét
Apor, Kamilla	Kamilla	15. Tévét
Tamara, Tamás	Tamara, Tamás	16. Tévét
Dávid, Zoárd	Anikó, Dávid	17. Tévét
Szilveszter	<i>Óév.</i> Szilveszter	18. Tévét

Történelmi/irodalmi évfordulók

JANUÁR

1. 1557: Megszületett Bocskai István erdélyi fejedelem.
1573: A kolozsvári országgyűlés fellép Bekes Gáspár ellen.
1661: A szászrégeni országgyűlés fejedelemmé választja Kemény Jánost.
2. 1675: I. Apafi Mihály e napon kelt utasítással Rhédei Ferencet nevezi ki kolozsvári főkapitánynak.
1945: Meghalt Gulácsy Irén író.
3. 1997: Meghalt Kolozsváron Benczédi Sándor keramikus, szobrász.
4. 1863: Megszületett Apáthy István természettudós, zoológus.
5. 1910: Meghalt Petelei István író, elbeszélő.
1977: Meghalt Kolozsváron Horváth István költő, író.
1983: Meghalt Nagy István karmester, hegedűművész, zenetanár.
6. 1568: Megkezdődik a tordai országgyűlés.
8. 1908: Megszületett gróf Wass Albert író.
9. 1921: A romániai Magyar Szövetség alakuló gyűlést tart Kolozsváron.
1962: Meghalt Dávid Lajos matematikus, matematikatörténész.
11. 1812: Megszületett Szathmáry Pap Károly fényképész, akvarellista, címerfestő.
12. 1894: Megszületett Kádár Imre költő, író, műfordító.
1899: Meghalt Szilágyi Sándor történész.
1906: Megszületett Szabó T. Attila nyelvész, történész, néprajzkutató.
13. 1905: Megszületett Ábel Olga újságíró, író, műfordító.
1945: Meghalt Szabó Dezső író, kritikus.
14. 1872: Meghalt Kovács István történész, jogász.
15. 1795: Megszületett Bölöni Farkas Sándor író, műfordító, művelődésszervező.
1907: Megszületett Kolozsvári Grandpierre Emil író, műfordító, kritikus.
1907: Megszületett Vásárhelyi Ziegler Emil festő, művészeti író.
16. 1825: Megszületett Finály Henrik nyelvész.
1847: Megszületett Mikszáth Kálmán író, politikus.
17. 1634: Meghalt Szenczi Molnár Albert nyelvudós, műfordító, zsoldárköltő.
18. 1854: Meghalt Sükei Károly költő, újságíró, műfordító.
19. 1468: Mátyás Kolozsvár városát feloldja a hűtlenség vétke alól.
20. 1612: Meghalt I. Rudolf magyar és cseh király (II. Rudolf néven német-római császár).
1854: Meghalt Barra Imre orvos.

- 2007: Meghalt Beke György író, újságíró, műfordító.
21. 1849: Meghalt gróf Zabolai Mikes Kelemen honvéd ezredes.
22. 1795: Megszületett Mike Sándor történész.
1928: Megszületett Panek Zoltán író, költő.
23. 1662: Meghalt Kemény János erdélyi fejedelem.
1873: Kolozsvárt rendezett tanácsú várossá nyilvánítják.
1921: *Kiáltó Szó* címmel megjelenik Kolozsváron Kós Károly, Paál Árpád és Zágony István kiáltványa a romániai magyarsághoz.
1975: Meghalt Andrási Márton színész.
1956: Meghalt Korda Sándor filmrendező, producer, filmkritikus.
24. 1458: Királlyá választják Hunyadi Mátyást.
1866: Meghalt Aron Pumnul román nyelvész.
1981: Meghalt Nagy Géza művelődéstörténész, műfordító.
25. 1798: Megszületett Szász Károly államférfi, matematikus.
1826: Megszületett Gyulai Pál irodalomkritikus.
1875: Megszületett Kolosváry Bálint jogász, egyetemi tanár.
1903: Meghalt Kuncz Ignác jogtudós.
1978: Meghalt Palló Imre operaénekes.
1991: Meghalt Bajor Andor író, költő, humorista.
26. 1972: Meghalt id. Cseh Gusztáv grafikus.
1993: Meghalt Vita Sándor politikus.
27. 1821: Megszületett gróf Teleki Sándor honvédezredes.
1860: Meghalt Bolyai János matematikus.
1990: Elhunyt Borsos Miklós szobrász, grafikus és éremművész.
28. 2002: Meghalt Bálint Tibor író, műfordító.
29. 1858: Meghalt Lendvai Márton színész, énekes, rendező.
1868: Megszületett Veress Zoltán festőművész.
30. 1785: Megszületett Méhes Sámuel író, szerkesztő.
2010: Meghalt Ferenc Zsuzsanna író.

FEBRUÁR

1. 1713: Meghalt II. Apafi Mihály erdélyi fejedelem.
2. 1852: Megszületett Versényi György író, tanár.
1922: Megszületett Faragó József néprajzkutató.
3. 1979: Meghalt Haynal Imre orvos.
1606: Bocskai István és Rudolf király megkötik a bécsi békét.
4. 1842: Meghalt Bölöni Farkas Sándor író, műfordító, művelődésszervező.
8. 1862: Megszületett Ferenczy Károly festőművész.
1885: Megszületett Buza László nemzetközi jogász.

- 1939: Megszületett Bölöni Sándor újságíró, műfordító.
9. 1880: Megszületett Fejér Lipót matematikus.
1899: Meghalt Bartalus István zenetanár, népdalgyűjtő.
1996: Meghalt Rónai Antal operakarmester.
10. 1980: Meghalt Soó Rezső botanikus.
11. 1607: Az erdélyi rendek fejedelemmé választják Rákóczi Zsigmondot.
13. 1820: Megszületett Jakab Elek történész, jogász.
1898: Meghalt Finály Henrik nyelvész.
14. 1842: Meghalt Kótsi Patkó János színész, író, fordító.
16. 1983: Meghalt Sarlai Imre színművész.
17. 1984: Meghalt Kacsó Sándor romániai magyar író.
1998: Meghalt gróf Wass Albert író.
18. 1932: Szamosújváron megszületett Pongrátz Gergely forradalmár.
19. 1992: Meghalt Domokos Pál Péter néprajztudós.
20. 1842: Megszületett Szentgyörgyi István színész, rendező.
1890: Meghalt ifj. Hintz György kémikus, gyógyszerész.
1917: Megszületett ifj. Xántus János földrajztudós.
21. 1605: Bocskait fejedelemmé választják.
1896: Megszületett Mihalik Kálmán zeneszerző, a *Székelly Himnusz* komponistája.
1901: Megszületett Kacsó Sándor romániai magyar író.
22. 1712: Megszületett Bod Péter református lelkész, irodalomtörténész.
1883: Megszületett Aradi Viktor geológus, író, szerkesztő.
1904: Megszületett Nagy István író.
23. 1443: Megszületett Hunyadi Mátyás magyar király.
24. 1850: Megszületett Jászai Mari színésznő.
25. 1888: Megszületett Tavaszy Sándor filozófiai író.
1970: Meghalt Nagy Albert festőművész.
26. 1873: Megszületett Sigmond Elek vegyészmérnök.
1895: Megszületett Lakatos István zenetörténész.
27. 1865: Meghalt Jósika Miklós, a magyar romantikus regény megteremtője.
29. 1996: Meghalt dr. Kós Károly néprajzkutató.

MÁRCIUS

1. 1853: Megszületett Pákey Lajos műépítész.
1854: Megszületett Pecz Samu műépítész.
2. 1817: Megszületett Arany János költő.
3. 1769: Meghalt Bod Péter református lelkész, irodalomtörténész.
1987: Meghalt Szabó T. Attila nyelvész, történész, néprajzkutató.

4. 1642: A gyulafehérvári országgyűlés beiktatja II. Rákóczi Györgyöt.
1830: Meghalt Gyarmathi Sámuel orvos, nyelvész.
1897: Meghalt Martin Lajos, a repülés egyik magyar úttörője.
1901: Meghalt Csernátony Lajos újságíró, politikus.
1912: Meghalt Pataki László festőművész.
5. 1816: Megszületett Margó Tivadar szerb származású orvos, zoológus.
6. 1583: Báthory István hármastanácsot állít Erdély kormányzására.
1967: Meghalt Kodály Zoltán zeneszerző.
1990: Meghalt Dohy János növénypatológus.
7. 1437: Budai Nagy Antal vezetésével kitör a bábolnai felkelés.
1608: Az erdélyi országgyűlés fejedelemmé választja Báthory Gábort.
1870: Megszületett Thury Zoltán író, újságíró.
1929: Megszületett Székely János költő, író, műfordító.
8. 1891: Megszületett Gaál Gábor író, szerkesztő.
9. 1941: Megszületett Balogh Ferenc építészmérnök.
11. 1817: Meghalt Aranka György író, költő, tudományszervező.
12. 1809: Meghalt Méhes György bölcséleti doktor, író.
14. 1910: Megszületett László Gyula régész.
15. 1558: Izabella királyné kiváltságlevelet ad Kolozsvárnak.
1576: Báthory István fejedelem elhagyja Erdélyt.
1873: Megszületett Kováts Ferenc gazdaságtörténész, közgazdász.
16. 1933: Meghalt Haar Alfréd matematikus.
17. 1852: Megszületett Nagy Ferenc jogász, politikus.
2010: Meghalt László Ferenc zenetudós.
19. 1637: Meghalt Pázmány Péter esztergomi érsek, bíboros.
1982: Meghalt Jékely Zoltán költő.
20. 1702: Meghalt Misztótfalusi Kis Miklós nyomdász, betűmetsző.
1854: Megszületett Pecz Vilmos nyelvész, klasszika-filológus.
1932: Meghalt Borbély István irodalomtörténész.
21. 1821: Kolozsváron megnyílik az első kőszínház.
1932: Megszületett Bretter György esszéíró, filozófus.
1962: Meghalt Sándor Erzsébet operaénekesnő.
22. 1911: Megszületett Kiss Manyi színésznő.
1921: Meghalt Pákey Lajos műépítész.
23. 1902: Megszületett Mohy Sándor festőművész.
1941: Meghalt Balázs Árpád zeneszerző, dalköltő.
24. 1642: Meghalt Tholdalagi Mihály erdélyi főúr, diplomata.
1923: Megszületett Dáné Tibor író, műfordító, szerkesztő.
25. 1921: Megszületett Jancsó Adrienne színésznő.
1954: Meghalt Emil Isac román költő, publicista.
26. 1875: Meghalt Kriza János unitárius püspök, néprajzkutató.

28. 1790: Megszületett Cservényi Alajos piarista rendi tanár, költő.
- 1847: Megszületett Farkas Gyula matematikus, fizikus.
- 1851: Meghalt Döbrentei Gábor író.
- 1860: Meghalt báró Jósika Sámuel erdélyi kancellár.
29. 1612: Meghalt Szamosközy István történétíró.
- 1839: Megszületett Benczédi Gergely pedagógus, író.
- 1842: Megszületett id. Entz Géza zoológus.
- 1852: Meghalt Méhes Sámuel író, szerkesztő.
30. 1875: Megszületett Gratz Gusztáv újságíró, politikus.

ÁPRILIS

2. 1912: Megszületett Csorvássy István erdélyi magyar szobrász, fafaragó művész.
3. 1916: Meghalt Veress Ferenc fényképész, feltaláló.
- 1941: Gróf Teleki Pál öngyilkosságot követ el.
4. 1886: Megszületett Faragó Pál olimpiai bajnok sakkozó.
- 1917: Megszületett Gáll Ernő szerkesztő, szociológus, író.
5. 1912: Megszületett Örkény István író.
- 1937: Meghalt Ódry Árpád színész.
6. 1490: Meghalt Hunyadi Mátyás magyar király.
7. 1896: Megszületett Finta Zoltán költő, író, újságíró.
- 1902: Meghalt Parádi Kálmán zoológus, filozófiai író.
9. 1905: Meghalt gróf Kun Géza nyelvész, orientalista.
10. 1905: Megszületett Jancsó Elemér irodalomtörténész, kritikus, szerkesztő.
11. 1887: Megszületett Szőkefalvi-Nagy Gyula matematikus.
12. 1872: Megszületett Rass Károly irodalomtörténész, író.
- 1885: Létrejön az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egylet.
14. 1797: Megszületett Szilágyi Ferenc történész, újságíró.
- 1885: Megszületett Iuliu Hațieganu román orvos, egyetemi tanár.
15. 1690: Meghalt I. Apafi Mihály erdélyi fejedelem.
- 1886: Megszületett Poór Lili színésznő.
16. 1919: Meghalt Pósta Béla régész, egyetemi tanár.
- 1959: Meghalt Győrffy István botanikus.
- 1966: Meghalt Jancsó Miklós farmakológus, hisztokémikus, fiziológus.
17. 1952: Meghalt Gyalui Farkas irodalomtörténész, műfordító.
18. 1959: Meghalt Szabédi László költő, újságíró, műfordító.
19. 1920: Megszületett Szabó György irodalomtörténész, klasszika-filológus, műfordító.
20. 1605: A fölkenet rendek országgyűlése Szerencsen Magyarország fejedelmévé választja Bocskai Istvánt.
- 2009: Meghalt Lászlóffy Aladár költő, író, műfordító.

21. 1850: Meghalt báró Wesselényi Miklós író, politikus.
1873: Meghalt Urházy György újságíró, író, honvédtiszt.
1994: Meghalt Palocsay Zsigmond költő.
22. 1866: Meghalt Bodola Sámuel erdélyi református püspök, királyi tanácsos.
24. 1977: Meghalt Nagy István író.
25. 1842: Megszületett Parádi Kálmán zoológus, filozófiai író.
26. 1556: A Kolozsváron tartott országgyűlés feloszlatta a szerzetesrendeket, vagyonukat szekularizálja.
27. 1903: Megszületett Jancsó Miklós farmakológus, hisztokémikus, fiziológus.
28. 1794: Megszületett Jósika Miklós, a magyar romantikus regény megteremtője.
2001: Meghalt Orosz Irén író, szerkesztő.
30. 1711: Megkötik a szatmári békét.

MÁJUS

1. 1576: Báthory Istvánt lengyel királlyá koronázzák.
2. 1947: Megszületett Tonk Sándor történész.
3. 1603: Megszületett Csáky István tárnokmester.
1799: Megszületett Kovács István történész, jogász.
5. 1939: Megszületett Nagy Kálmán nyelvész, műfordító.
6. 1961: Meghalt Lucian Blaga román filozófus, költő, író.
7. 1907: Megszületett Szabédi László költő, újságíró, műfordító.
8. 1835: Megszületett Székely Bertalan festőművész.
1937: Megszületett László Ferenc zenetudós.
9. 1895: Megszületett Lucian Blaga román filozófus, költő, író.
10. 1649: Megszületett Pápai Páriz Ferenc, az első magyar nyelvű orvosi könyvek összeállítója.
1787: Megszületett Michael Bielz erdélyi szász természettudós.
1929: Megszületett Kányádi Sándor költő.
2011: Meghalt Szabó György irodalomtörténész, klasszika-filológus, műfordító.
11. 1992: Meghalt Kolozsvári Grandpierre Emil író, műfordító, kritikus.
12. 1581: Báthory István fejedelem megalapítja a kolozsvári egyetemet.
13. 1890: Megszületett Makkai Sándor író, református püspök.
1964: Meghalt Tompa László költő, műfordító.
1971: Meghalt Bányai János geológus.
14. 1909: Meghalt Klug Nándor orvos, fiziológus, biofizikus.
2011: Meghalt Hary Béla karmester.
15. 1912: Megszületett Salamon Ernő költő, újságíró.
16. 1782: Megszületett Buczy Emil költő, piarista rendi tanár, gyulafehérvári kanonok.

17. 1886: Megszületett Emil Isac román költő, publicista.
1907: Megszületett Dsida Jenő költő.
1908: Megszületett Sigismund Toduță román zeneszerző.
2000: Meghalt Gáll Ernő szerkesztő, szociológus, író.
18. 1892: Meghalt gróf Teleki Sándor honvédezredes.
1906: Megszületett Balázs Samu színész.
1937: Megszületett Lászlóffy Aladár költő, író, műfordító.
19. 1911: Kolozsváron meghalt Böhm Károly filozófus.
20. 1876: Meghalt Szilágyi Ferenc történész, újságíró.
1976: Meghalt Brósz Irma festőművész.
1986: Meghalt Bene József festőművész.
21. 1887: Megszületett Alexandru Borza román botanikus.
1921: Megszületett Radó Ferenc matematikus.
22. 1937: Meghalt Balázs Ferenc író, költő.
1969: Meghalt Indig Ottó színműíró, forgatókönyvíró, újságíró.
23. 2011: Meghalt Cs. Gyimesi Éva nyelvész, irodalomtörténész.
24. 1867: Meghalt Mike Sándor történész.
1911: Meghalt báró Bánffy Dezső politikus, miniszterelnök.
25. 1986: Meghalt Dajka Margit színművésznő.
26. 1966: Meghalt Tamási Áron író.
27. 1978: Meghalt Andrásosfzky Tibor idegsebész, orvosi szakíró.
1993: Meghalt Györkös Mányi Albert festőművész.
28. 1881: Megszületett Dávid Lajos matematikus, matematikatörténész.
1962: Meghalt Rass Károly irodalomtörténész, író.
1963: Meghalt Ion Agârbiceanu román író, költő.
30. 1606: Megszületett Linczegh János kolozsvári főbíró.
1875: Megszületett ifj. Entz Géza zoológus.
1923: Megszületett Jeney László kétszeres olimpiai bajnok vízilabdázó.
1969: Meghalt Benedek Marcell író, műfordító.

JÚNIUS

1. 1864: Meghalt Récsi Emil jogtudós, műfordító.
3. 1676: Megszületett báró Apor Péter erdélyi magyar történetíró, főispán, főkirálybíró.
1887: Meghalt Szathmáry Pap Károly fényképész, akvarellista, címerfestő.
4. 1912: Megszületett András Márton színész.
1925: Megszületett Harag György erdélyi magyar rendező, színész.
1925: Meghalt Gheorghe Dima román zeneszerző.
5. 1761: Meghalt Johannes Nachtigall kolozsvári szobrász.

6. 1950: Meghalt gróf Bánffy Miklós író, grafikus, rendező, politikus.
2008: Meghalt Sánta Ferenc magyar író.
7. 1830: Megszületett Esterházy Kálmán politikus.
1858: Megszületett Jendrassik Ernő orvos, neurológus, fiziológus.
1897: Megszületett Maksay Albert költő, író, műfordító.
1938: Meghalt Dsida Jenő költő.
10. 1625: Megszületett Apáczai Csere János filozófiai és pedagógiai író.
1879: Megszületett Szabó Dezső író, kritikus.
11. 1911: Megszületett Brósz Irma festőművész.
1981: Meghalt Márkos Albert zeneszerző.
2010: Meghalt Kós András szobrászművész.
12. 1814: Megszületett Kemény Zsigmond író, politikus.
1932: Megszületett Bálint Tibor író, műfordító.
15. 1797: Megszületett Brassai Sámuel, az „utolsó erdélyi polihisztor”.
1829: Megszületett Szász Károly író, műfordító, református püspök.
1880: Megszületett Roska Márton régész.
16. 1876: Megszületett Ács Ferenc festőművész.
17. 1927: Megszületett Sütő András író.
18. 1986: Meghalt Vásárhelyi Ziegler Emil festő, művészeti író.
19. 1985: Meghalt ifj. Cseh Gusztáv grafikus.
1996: Meghalt Balogh Edgár író, szerkesztő, egyetemi tanár.
20. 1854: Erdélyben felszabadítják a jobbágyokat.
22. 1971: Meghalt Maksay Albert költő, író, műfordító.
23. 1986: Meghalt Heinrich Mihály orvos.
24. 1897: Meghalt Brassai Sámuel, az „utolsó erdélyi polihisztor”.
1903: Megszületett Bene József festőművész.
1931: Meghalt Kuncz Aladár író, szerkesztő, műfordító.
1971: Meghalt Kuthy Sándor agrokémikus, biokémikus.
26. 1820: Megszületett Berzenczey László politikus, őshazakutató.
27. 1873: Megszületett László Ferenc régész, néprajzkutató, meteorológus.
1937: Meghalt Aradi Viktor geológus, író, szerkesztő.
28. 1811: Megszületett Kriza János unitárius püspök, néprajzkutató.
1901: Megszületett Domokos Péter Pál néprajztudós.
29. 1602: A kolozsvári országgyűlés meghódol Basta generálisnak.
1863: Megszületett Giergl Kálmán műépítész, a kolozsvári Egyetemi Könyvtár tervezője.
1907: Megszületett Varró Dezső költő.
30. 1741: Megszületett Batthyány Ignác erdélyi püspök.

JÚLIUS

1. 2001: Meghalt Panek Zoltán író, költő.
2. 1405: Luxemburgi Zsigmond Kolozsvárt a szabad királyi városok sorába emeli.
1938: Megszületett Szilágyi Domokos költő, író, műfordító.
1982: Meghalt Hervay Gizella költő, író, műfordító.
3. 1991: Meghalt Sigismund Toduță román zeneszerző.
4. 1903: Megszületett Szervátiusz Jenő szobrászművész.
5. 1822: Meghalt gróf Bánffy György császári és királyi kamarás, Erdély kormányzója.
1907: Megszületett Nagy István karmester, hegedűművész, zenetanár.
6. 1437: Kolozsmonostoron egyezés jön létre a Budai Nagy Antal vezette parasztok és a nemesek képviselői között.
1921: Kolozsváron megalakul a Magyar Szövetség.
7. 1805: Megszületett báró Jósika Sámuel erdélyi kancellár.
1819: Megszületett Kőváry László történész, statisztikus.
1985: Meghalt Harag György erdélyi magyar rendező, színész.
8. 1679: Meghalt Linczegh János kolozsvári főbíró.
1897: Megszületett Kol Erzsébet botanikus.
9. 1950: Meghalt Szolnay Sándor festőművész.
12. 1904: Megszületett László Dezső író, szerkesztő.
1932: Megszületett Banner Zoltán művészettörténész, író, szerkesztő.
13. 1918: Megszületett Abodi Nagy Béla festőművész.
1934: Megszületett ifj. Cseh Gusztáv grafikus.
14. 1826: Megszületett Vasvári Pál, a márciusi ifjak egyik vezéralakja.
1988: Meghalt Neményi Lili színésznő, operaénekesnő.
15. 1751: Megszületett Gyarmathi Sámuel orvos, nyelvész.
16. 1961: Meghalt Roska Márton régész.
17. 1959: Megszületett Kovács András Ferenc költő, műfordító.
18. 1781: Megszületett Benke József színész, színházigazgató, drámafordító.
1889: Megszületett Nyirő József erdélyi magyar író, katolikus pap.
1922: Megszületett Györkös Mányi Albert festőművész.
19. 1951: Meghalt Makkai Sándor író, református püspök.
20. 1918: Meghalt Versényi György író, tanár.
21. 1873: Megszületett Somló Bódog jogász, néprajzkutató, szociológus.
22. 1897: Meghalt Jakab Elek történész, jogász.
1906: Megszületett Rónai Antal operakarmester.
23. 1870: Megszületett Cholnoky Jenő író, földrajztudós.
24. 1900: Megszületett id. Cseh Gusztáv grafikus.
25. 1758: Megszületett Nyulas Ferenc orvos, kémikus.

- 1893: Megszületett Nagy Imre festőművész.
 1918: Meghalt Abonyi Árpád író, újságíró.
26. 1930: Megszületett Szervátiusz Tibor magyar szobrászművész.
27. 1913: Megszületett Heinrich Mihály orvos.
28. 1885: Megszületett Sándor Erzsébet operaénekesnő.
29. 1893: Megszületett Bartalis János költő.
 1913: Megszületett Szőkefalvi-Nagy Béla matematikus.
 1963: Meghalt Kelemen Lajos levéltáros, történész.
30. 1866: Meghalt Egressy Gábor színész.
31. 1841: Megszületett Kuncz Ignác jogtudós.
 1905: Megszületett Kocsis András szobrászművész.
 1914: Megszületett Andrásföszky Tibor idegsebész, orvosi szakíró.

AUGUSZTUS

1. 1887: Meghalt Balázs Sándor író, könyvtáros.
 1903: Megszületett Soó Rezső botanikus.
2. 1945: A Beneš-dekrétumok megfosztják állampolgárságuktól a szlovákiai magyarokat.
3. 1927: Megszületett Beke György író, újságíró, műfordító.
4. 1937: Megszületett Korniss Péter fotográfus, fotóriporter.
6. 1967: Meghalt Áprily Lajos költő, műfordító.
9. 1885: Megszületett Bíró Vencel történész, piarista szerzetes.
11. 2001: Meghalt Mohy Sándor festőművész.
12. 1894: Megszületett Miskolczi Dezső orvos, neurológus.
 1982: Meghalt Bölöni Sándor újságíró, műfordító.
13. 1954: Meghalt Gaál Gábor író, szerkesztő.
14. 1884: Meghalt Lengyel Dániel orvos.
 2003: Meghalt Tonk Sándor történész.
15. 1855: Meghalt Benke József színész,ínházigazgató, drámafordító.
 1890: Megszületett Hunyady Sándor regény- és drámaíró.
17. 1929: Meghalt Benedek Elek, a „nagy mesemondó”.
 1931: Megszületett Ruha István hegedűművész.
18. 1901: Megszületett Kolosváry Gábor zoológus.
19. 1316: Károly Róbert városi rangra (civitas) emeli Kolozsvárt.
20. 1930: Meghalt Rigler Gusztáv orvos, tanszékvezető egyetemi tanár.
21. 1823: Megszületett Csernátorny Lajos újságíró, politikus.
 1910: Meghalt Székely Bertalan festőművész.
22. 1802: Megszületett Varga Katalin, az erdélyi bányászmozgalom vezetője.
 1862: Megszületett Pósta Béla régész, egyetemi tanár.

- 1976: Meghalt Nagy Imre festőművész.
23. 1868: Megszületett Dézsi Lajos irodalomtörténész.
1879: Megszületett Berze Nagy János néprajzkutató.
1929: Megszületett Veress Pál festőművész, grafikus.
1984: Meghalt Szádeczky-Kardoss Elemér geológus, geokémikus.
1992: Meghalt Székely János költő, író, műfordító.
25. 1977: Meghalt Kós Károly műépítész, író, politikus.
26. 1905: Megszületett Gy. Szabó Béla grafikus.
27. 1906: Meghalt Thury Zoltán író, újságíró.
2003: Meghalt Takács Paula operaénekesnő.
28. 1896: Megszületett Márton Áron, az erdélyi római katolikus egyház püspöke.
1954: Meghalt Kolosváry Bálint jogász, egyetemi tanár.
30. 1574: Megszületett Szenczi Molnár Albert nyelvtudós, műfordító, zoltárköltő.
1827: Megszületett Martin Lajos, a repülés egyik magyar úttörője.
1827: Megszületett Szilágyi Sándor történész.
1890: Megszületett Reményik Sándor költő.
31. 1890: Meghalt Szabó Károly történész, műfordító.
1919: Megszületett dr. Kós Károly néprajzkutató.

SZEPTEMBER

1. 1832: Megszületett Veress Ferenc fényképész, feltaláló.
1914: Megszületett Nagy Géza művelődéstörténész, műfordító.
1922: Meghalt Pecz Samu műépítész.
2. 1858: Megszületett Fadrusz János szobrászművész.
1879: Meghalt gróf Bethlen János politikus.
1971: Meghalt Alexandru Borza román botanikus.
4. 1805: Megszületett gróf Mikó Imre államférfi, művelődés- és gazdaságpolitikus.
1840: Megszületett ifj. Hintz György kémikus, gyógyszerész.
1927: Megszületett Sánta Ferenc magyar író.
1959: Meghalt Iuliu Hațieganu román orvos, egyetemi tanár.
5. 1896: Meghalt Margó Tivadar szerb származású orvos, zoológus.
1903: Megszületett Kemény János író, színházigazgató.
1904: Megszületett Kuthy Sándor agrokémikus, biokémikus.
1949: Meghalt Ács Ferenc festőművész.
6. 1922: Meghalt Mihalik Kálmán zeneszerző, a Székely Himnusz komponistája.
7. 1888: Megszületett Karácsony Benő író.
1906: Megszületett Balogh Edgár író, szerkesztő, egyetemi tanár.
1986: Meghalt Csorvássy István erdélyi magyar szobrász, fadaragó művész.

8. 1881: Megszületett Szopos Sándor festőművész, grafikus.
9. 1894: Megszületett Gulácsy Irén író.
- 1910: Megszületett Heinrich László fizikus, tudománytörténész.
10. 1716: Meghalt Pápai Páriz Ferenc, az első magyar nyelvű orvosi könyvek összeállítója.
- 1903: Megszületett Szádeczky-Kardoss Elemér geológus, geokémikus.
- 1954: Meghalt Giergl Kálmán műépítész, a kolozsvári Egyetemi Könyvtár tervezője.
11. 1594: Meghalt Báthory Boldizsár erdélyi politikus.
- 1594: Meghalt Kovacsóczy Farkas humanista, Erdély kancellárja.
- 1865: Megszületett Abonyi Árpád író, újságíró.
- 1882: Megszületett Ion Agârbiceanu román író, költő.
- 1896: Megindul a vezetékes ivóvíz-szolgáltatás Kolozsváron.
- 1940: Bevonul Kolozsvárra a magyar honvédség.
- 1945: Megszületett Cs. Gyimesi Éva nyelvész, irodalomtörténész.
13. 1540: János Zsigmondot magyar királlyá választják.
- 1852: Megszületett Petelei István író, elbeszélő.
- 1912: Megszületett Kiss Jenő költő, író, műfordító.
- 1921: Meghalt Jánosi Béla esztéta, tudománytörténész.
15. 1983: Meghalt Szervátiusz Jenő szobrászművész.
16. 1823: Megszületett Sükei Károly költő, újságíró, műfordító.
- 1876: Meghalt gróf Mikó Imre államférfi, művelődés- és gazdaságpolitikus.
- 1912: Megszületett Benczédi Sándor keramikus, szobrász.
- 1925: Meghalt László Ferenc régész, néprajzkutató, meteorológus.
17. 1737: Megszületett Aranka György író, költő, tudományos szervező.
- 1932: Meghalt Dézsi Lajos irodalomtörténész.
19. 1742: Meghalt Baczoni Ince Máté református lelkész.
20. 1897: Megszületett Tamási Áron író.
- 2007: Meghalt Polcz Alaine író, pszichológus.
22. 1752: Meghalt báró Apor Péter erdélyi magyar történetíró, főispán, főkirálybíró.
- 1885: Megszületett Benedek Marcell író, műfordító.
- 1893: Meghalt Berde Mózes jogász, politikus.
- 1907: Megszületett Orosz Irén író, szerkesztő.
- 1989: Meghalt Lakatos István zenetörténész.
24. 1763: Megszületett Kótsi Patkó János színész, író, fordító.
- 1875: Meghalt Virághalmi Ferenc író, műfordító, honvédszázados.
- 1983: Meghalt Pap Gyula festőművész, grafikus, iparművész.
25. 1907: Meghalt Kóváry László történész, statisztikus.
- 1981: Meghalt Balázs Samu színész.

26. 1945: Meghalt Bartók Béla zeneszerző.
27. 1533: Megszületett Báthory István erdélyi fejedelem, Lengyelország királya.
1917: Megszületett Mikecs László tanár, történetkutató.
1921: Megszületett Jancsó Miklós filmrendező, forgatókönyvíró.
1922: Meghalt Apáthy István természettudós, zoológus.
2011: Meghalt Makovecz Imre építész.
28. 1920: Meghalt Somló Bódog jogász, néprajzkutató, szociológus.
2004: Meghalt Ruha István hegedűművész.
29. 1811: Megszületett Schodelné Klein Rozália színésznő.
1854: Meghalt Schodelné Klein Rozália színésznő.
1872: Meghalt Déryné Széppataki Róza, az első magyar operaénekesnő.
1980: Meghalt Márton Áron, az erdélyi római katolikus egyház püspöke.
30. 1859: Megszületett Benedek Elek, a „nagy mesemondó”.
1877: Megszületett Kelemen Lajos levéltáros, történész.
1927: Megszületett Bajor Andor író, költő, humorista.
1936: Meghalt Ilosvay Lajos kémikus.
1939: Meghalt Sigmond Elek vegyész-mérnök.
2006: Meghalt Sütő András író.

OKTÓBER

1. 1579: Megérkeznek az első jezsuita szerzetesek Kolozsvárra.
1979: Meghalt Tulogy János földrajztudós, barlangkutató.
2. 1604: Kitör a Bocskai-felkelés.
1761: Meghalt Mikes Kelemen, II. Rákóczi Ferenc krónikása.
1830: Meghalt Ioan Bob román püspök, nyelvész.
1911: Megszületett Baróti Dezső irodalomtörténész.
1934: Megszületett Hary Béla karmester.
2008: Meghalt Csiki László költő, író, műfordító.
3. 1939: Meghalt Györffy István néprajzkutató.
4. 1570: Megszületett Pázmány Péter esztergomi érsek, bíboros.
1944: A szovjet és román előrenyomulás miatt a magyar honvédség kiüríti és feladja Torda városát.
5. 1902: Megszületett Nagy Albert festőművész.
1926: Meghalt Jászai Mari színésznő.
1944: Megszületett Csiki László költő, író, műfordító.
6. 1437: Az apáti csatában újabb vereséget szenvedett nemesek és Budai Nagy Antal győzelmes felkelői megkötik a második kolozsmonostori egyezséget.
1849: Aradon kivégzik a szabadságharc 12 honvédtábornokát és egy ezredet, az aradi vértanúkat.

- 1947: Meghalt Finta Zoltán költő, író, újságíró.
7. 1892: Meghalt Karacs Teréz pedagógus, író.
1922: Megszületett Polcz Alaine író, pszichológus.
8. 1872: Meghalt Kagerbauer Antal, a romantika korának legjelentősebb kolozsvári építésze.
9. 1909: Megszületett Horváth István költő, író.
1971: Meghalt Nagy Kálmán nyelvész, műfordító.
10. 1938: Megszületett Szilágyi István író.
11. 1648: Meghalt I. Rákóczi György erdélyi fejedelem.
1885: Megszületett Haar Alfréd matematikus.
1891: Megszületett Herepei János művelődéstörténész, muzeológus, néprajzkutató.
2002: Meghalt Veress Pál festőművész, grafikus.
2006: Meghalt Dáné Tibor író, műfordító, szerkesztő.
12. 1872: I. Ferenc József király szentesíti a kolozsvári egyetem felállításáról szóló törvényt.
1891: Megszületett Tulogy János földrajztudós, barlangkutató.
1902: Leleplezik Fadrusz János Mátyás király-sobrát Kolozsvár főterén.
1942: Meghalt Hunyady Sándor regény- és drámaíró.
13. 1676: Megszületett II. Apafi Mihály erdélyi fejedelem.
1907: Megszületett Dajka Margit színművésznő.
1971: Meghalt Kemény János író, színházigazgató.
14. 1934: Megszületett Hervay Gizella költő, író, műfordító.
1953: Meghalt Szőkefalvi-Nagy Gyula matematikus.
15. 1905: Meghalt Szász Károly író, műfordító, református püspök.
1959: Meghalt Fejér Lipót matematikus.
1988: Meghalt Osztrovszki György iparpolitikus, vegyészmérnök.
16. 1925: Meghalt Réthy Mór matematikus.
1953: Meghalt Nyirő József erdélyi magyar író, katolikus pap.
17. 1914: Megszületett Márkos Albert zeneszerző.
18. 1811: Megszületett gróf Bethlen János politikus.
1845: Megszületett Klug Nándor orvos, fiziológus, biofizikus.
1969: Meghalt Buza László nemzetközi jogász.
19. 1905: Megszületett Dohy János növénypatológus.
1931: Meghalt Szentgyörgyi István színész, rendező.
20. 1882: Megszületett Lugosi Béla magyar származású amerikai színész.
22. 1855: Meghalt Deáki Filep Sámuel drámaíró, operaénekes, műfordító.
1882: Meghalt Arany János költő.
23. 1613: A kolozsvári országgyűlés erdélyi fejedelemmé választja Bethlen Gábert.

- 1831: Megszületett Bánffy Béla politikus, a képviselőház alelnöke.
 1875: Megszületett Keményfy János irodalomtörténész, kritikus.
 1891: Megszületett Palló Imre operaénekes.
 1956: Kitör az 1956-os forradalom.
 2004: Meghalt Faragó József néprajzkutató.
24. 1901: Megszületett Balázs Ferenc író, költő.
 1940: Kolozsváron megnyitják a Magyar Királyi Ferenc József Tudományegyetem Szegedről visszahelyezett jogi karát.
 1941: Meghalt Reményik Sándor költő.
25. 1784: Megszületett Deáki Filep Sámuel drámaíró, operaénekes, műfordító.
 1853: Meghalt Szász Károly államférfi, matematikus.
 1903: Meghalt Fadrusz János szobrászművész.
 1912: Megszületett Miklóssy Gábor festőművész, művészpédagógus.
26. 1857: Megszületett Jánosi Béla esztéta, tudománytörténész.
 1956: Meghalt Kováts Ferenc gazdaságtörténész, közgazdász.
 1976: Meghalt Kocsis András szobrászművész.
27. 1613: Meghalt Báthory Gábor erdélyi fejedelem.
 1724: Megszületett Benkő Miklós jezsuita rendi pap.
 1866: Meghalt Michael Bielz erdélyi szász természettudós.
28. 1839: Meghalt Buczy Emil költő, piarista rendi tanár, gyulafehérvári kanonok.
 1843: Megszületett báró Bánffy Dezső politikus, miniszterelnök.
30. 1882: Megszületett Bölöni György író, újságró.
 1970: Meghalt Herepei János művelődéstörténész, muzeológus, néprajzkutató.
31. 1599: Báthory András erdélyi fejedelmet a székelyek meggyilkolják Csík-szentdomokos közelében.
 1851: Megszületett Ilosvay Lajos kémikus.

NOVEMBER

1. 1879: Megszületett gróf Teleki Pál geográfus, miniszterelnök.
 2. 1935: Megszületett Palocsay Zsigmond költő.
 1976: Meghalt Szilágyi Domokos költő, író, műfordító.
 3. 1632: Megszületett I. Apafi Mihály erdélyi fejedelem.
 1808: Megszületett Egressy Gábor színész.
 4. 1868: Megszületett Rigler Gusztáv orvos, tanszékvezető egyetemi tanár.
 1893: Megszületett Szolnay Sándor festőművész.
 1914: Megszületett Kós András szobrászművész.
 5. 1799: Megszületett Barra Imre orvos.
 6. 1886: Megszületett Bányai János geológus.

7. 1810: Megszületett Erkel Ferenc zeneszerző, karmester.
1831: Meghalt Bolla Márton piarista rendi áldozópap.
1938: Megszületett Heirits Erzsébet kétszeres Európa-bajnok asztaliteniszező.
9. 1801: Meghalt Benkő Miklós jezsuita rendi pap.
1846: Megszületett Réthy Mór matematikus.
1909: Meghalt Gyulai Pál irodalomkritikus.
1923: Meghalt Pecz Vilmos nyelvész, klasszika-filológus.
10. 1662: Meghalt Csáky István tárnokmester.
1899: Megszületett Pap Gyula festőművész, grafikus, iparművész.
11. 1807: Megszületett Lendvai Márton színész, énekes, rendező.
12. 1878: Megszületett Köpeczi Sebestyén József heraldikus, címerfestő, genealógus.
1892: Megszületett Haynal Imre orvos.
1971: Meghalt Jancsó Elemér irodalomtörténész, kritikus, szerkesztő.
13. 1794: Meghalt Bánffy Farkas író.
1953: Meghalt Németh Andor író, költő, kritikus.
1972: Meghalt Kádár Imre költő, író, műfordító.
14. 1884: Meghalt Berzenczey László politikus, őshazakutató.
1887: Megszületett Áprily Lajos költő, műfordító.
1904: Megszületett Sarlai Imre színművész.
15. 1579: Meghalt Dávid Ferenc kolozsvári főlelkész, az Erdélyi Unitárius Egyház megalapítója.
1580: Megszületett Bethlen Gábor erdélyi fejedelem.
1629: Meghalt Bethlen Gábor erdélyi fejedelem.
1708: Meghalt Bánffy György, Erdély főkormányzója.
1815: Megszületett Lengyel Dániel orvos.
1868: Megszületett Emil Racoviță román barlangkutató, biológus.
1912: Megszületett Török Erzsébet népdalénekes.
1973: Meghalt László Dezső író, szerkesztő.
1980: Meghalt Kol Erzsébet botanikus.
16. 1874: Megszületett Balázs Árpád zeneszerző, dalköltő.
1945: Meghalt Janovics Jenő színész, filmrendező, forgatókönyvíró.
17. 1798: Meghalt Batthyány Ignác erdélyi püspök.
1822: Megszületett Récsi Emil jogtudós, műfordító.
1947: Meghalt Emil Racoviță román barlangkutató, biológus.
1977: Meghalt Bretter György esszéíró, filozófus.
18. 1890: Megszületett Indig Ottó színműíró, forgatókönyvíró, újságíró.
19. 1851: Megszületett Pfaff Ferenc műépítész, a kolozsvári állomás tervezője.
1860: Meghalt id. Markó Károly festőművész.

20. 1856: Meghalt Bolyai Farkas matematikus.
1888: Meghalt Bánffy Béla politikus, a képviselőház alelnöke.
1935: Megszületett Makovecz Imre építész.
1943: Megszületett Ferencz Zsuzsanna író.
21. 1916: Meghalt Ferenc József, az Osztrák–Magyar Monarchia első uralkodója.
1946: Meghalt Gratz Gusztáv újságíró, politikus.
22. 1853: Meghalt Cservényi Alajos piarista rendi tanár, költő.
1877: Megszületett Ady Endre költő.
23. 1821: Megszületett Bartalus István zenetanár, népdalgyűjtő.
1886: Megszületett Borbély István irodalomtörténész.
24. 1597: Meghalt Enyedi György unitárius püspök.
1866: Megszületett Gyalui Farkas irodalomtörténész, műfordító.
26. 1630: A segesvári országgyűlés I. Rákóczi Györgyöt erdélyi fejedelemmé választja.
1962: Meghalt Poór Lili színésznő.
27. 1818: Megszületett Aron Pumnul román nyelvész.
1982: Meghalt ifj. Xántus János földrajztudós.
1990: Meghalt Radó Ferenc matematikus.
30. 1700: Megszületett Bethlen Kata földbirtokos, író.
1985: Meghalt Gy. Szabó Béla grafikus.

DECEMBER

1. 1785: Megszületett Döbrentei Gábor író.
1969: Meghalt Faragó Pál olimpiai bajnok sakkozó.
1973: Meghalt Török Erzsébet népdalénekes.
2. 1962: Meghalt Bíró Vencel történész, piarista szerzetes.
3. 1820: Megszületett gróf Zabolai Mikes Kelemen honvéd ezredes.
1937: Meghalt József Attila költő.
4. 1919: Meghalt id. Entz Géza zoológus.
1944: Meghalt Mikecs László tanár, történetkutató.
5. 1608: Meghalt Rákóczi Zsigmond erdélyi fejedelem.
1897: Megszületett Járosi Andor evangélikus lelkész, teológiai tanár, író.
1937: Meghalt Thorma János festőművész.
6. 2007: Meghalt Szöllősy András zeneszerző.
7. 1985: Meghalt Heinrich László fizikus, tudománytörténész.
8. 1872: Megszületett Janovics Jenő színész, filmrendező, forgatókönyvíró.
1951: Meghalt Tavaszy Sándor filozófiai író.
10. 1790: Megszületett Bodola Sámuel erdélyi református püspök, királyi tanácsos.
1850: Meghalt Bem József lengyel és magyar honvéd altábornagy.

- 1913: Megszületett Takács Paula operaénekesnő.
1987: Meghalt Ábel Olga újságíró, író, műfordító.
12. 1586: Meghalt Báthory István erdélyi fejedelem, Lengyelország királya.
1976: Meghalt Dóczyiné Berde Amál festőművész.
13. 1906: Meghalt Benczédi Gergely pedagógus, író.
14. 1607: Megszületett Kemény János erdélyi fejedelem.
1824: Megszületett Szabó Károly történész, műfordító.
1883: Megszületett Tompa László költő, műfordító.
15. 1802: Megszületett Bolyai János matematikus.
1823: Megszületett Urházy György újságíró, író, honvédtiszt.
1873: Megszületett Kacsóh Pongrác zeneszerző.
1886: Megszületett Dóczyiné Berde Amál festőművész.
16. 1872: Megszületett Réti István festőművész.
1882: Megszületett Kodály Zoltán zeneszerző.
1883: Megszületett Kós Károly műépítész, író, politikus.
1923: Meghalt Kacsóh Pongrác zeneszerző.
1995: Meghalt Kiss Jenő költő, író, műfordító.
17. 1792: Kolozsváron a Rhédey-palota tánctermeiben tartja első előadását az Erdélyi Magyar Nemes Színjátszó Társaság, s ezzel kezdetét veszi a kolozsvári hivatásos színészet.
18. 1976: Meghalt Bartalis János költő.
19. 1880: Megszületett Győrffy István botanikus.
1969: Meghalt Tompa Sándor színész.
20. 1542: A tordai országgyűlésen János Zsigmondot fejedelemmé választják.
1935: Meghalt Veress Zoltán festőművész.
21. 1921: Meghalt Jendrassik Ernő orvos, neurológus, fiziológus.
1998: Meghalt Szőkefalvi-Nagy Béla matematikus.
1998: Meghalt Miklóssy Gábor festőművész, művészpédagógus.
22. 1875: Meghalt Kemény Zsigmond író, politikus.
1903: Megszületett Tompa Sándor színész.
23. 1793: Megszületett Déryné Széppataki Róza, az első magyar operaénekesnő.
24. 1732: Meghalt ifj. Köleséri Sámuel polihisztor.
1746: Megszületett gróf Bánffy György császári és királyi kamarás, Erdély kormányzója.
1857: Megszületett Pataki László festőművész.
1918: Kolozsvárt megszállja a román hadsereg.
1954: Meghalt Szopos Sándor festőművész, grafikus.
1968: Meghalt Kolosváry Gábor zoológus.
25. 1862: Meghalt Ungár Anikó színésznő.

- 1938: Meghalt Gombos Ferenc Albin történész, író.
26. 1822: Kolozsváron bemutatják az első magyar operát (Ruzitska József: *Béla futása*).
- 1830: Megszületett Balázs Sándor író, könyvtáros.
- 1944: Meghalt Járosi Andor evangélikus lelkész, teológiai tanár, író.
27. 1808: Meghalt Nyulas Ferenc orvos, kémikus.
- 1930: Meghalt Farkas Gyula matematikus, fizikus.
- 1964: Meghalt Köpeczi Sebestyén József heraldikus, címerfestő, genealógus.
29. 1606: Meghalt Bocskai István erdélyi fejedelem.
- 1838: Megszületett gróf Kuun Géza nyelvész, orientalista.
30. 1796: Megszületett báró Wesselényi Miklós író, politikus.
- 1873: Megszületett gróf Bánffy Miklós író, grafikus, rendező, politikus.
- 1978: Meghalt Miskolczi Dezső orvos, neurológus.
31. 1659: Meghalt Apáczai Csere János filozófiai és pedagógiai író.
- 1885: Megszületett Kuncz Aladár író, szerkesztő, műfordító.

Az **OTP Bank Románia** a legnagyobb közép és kelet-európai független bankcsoport, az OTP Csoport tagja. Az OTP Bank Magyarországon, Romániában, Montenegróban, Horvátországban, Bulgáriában, Oroszországban, Ukrajnában, Szlovákiában és Szerbiában összességében több mint 12 millió ügyfelének nyújt pénzügyi szolgáltatásokat 1.500 egységből álló fiókhálózatán, ATM-hálózatán, illetve az elektronikus csatornákon keresztül.

Kolozs megyében, a következő címeken vagyunk elérhetők:

Kolozsvári fiók

Unirii tér 23 sz.
Telefonszám: +40 264 206 940
Fax: +40 264 206 941
Program: Hétfő - Péntek 08:30-17:30
ATM
Gyermekbarát fiók

Republicii kirendeltség

Republicii utca 109 sz.,
Sigma Shopping Center
Telefonszám: +40 264 406 704
Fax: +40 264 406 706
Program: Hétfő - Péntek 09:00-18:00
ATM

Polus kirendeltség

Avram Iancu 492-500 sz., Szászfenes,
Polus Center Bevásárlóközpont
Telefonszám: +40 264 275 031
Fax: +40 264 275 032
Program: Hétfő - Péntek: 10:00-18:30,
Szombat 10:00-13:00*
ATM
*kizárólag ügyféltanácsadás,
készpénzműveletek nem végezhető

Monostori fiók

Florești út 81 sz.
Telefonszám: +40 264 206 510
Fax: +40 264 334 544
Program: Hétfő - Péntek 08:30-17:30
ATM

Cipariu kirendeltség

Cipariu tér 9 sz.
Telefonszám: +40 264 450 430
Fax: +40 264 450 431
Program: Hétfő - Péntek 08:30-17:30
ATM
Gyermekbarát fiók

Dési kirendeltség

Bobâlna utca 14 sz.
Telefonszám: +40 264 206 022
Fax: +40 264 206 024
Program: Hétfő - Péntek 08:30-17:30
ATM

Tordai kirendeltség

Republicii tér 44 sz.
Telefonszám: +40 264 306 033
Fax: +40 264 306 035
Program: Hétfő - Péntek 08:30-17:30
ATM

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

 otpbank
Avem încredere

AGAPE

SZÁLLODA & ÉTTEREM
HOTEL & RESTAURANT

... a város és az
Ön szívében!

RO-400095 Kolozsvár
Szentgyház utca 6 szám
T: +40 264 406 523
GSM: +40 741 082 258

office@hotelagape.ro
www.hotelagape.ro

Magán
rendezvények

Céges
rendezvények

Önkiszolgáló
étterem

À la Carte
étterem

Eseménynaptár a 2012-es évre¹

	ESEMÉNY	SZERVEZŐ
JANUÁR		
7.	Andrásy Zoltán- emlékkiállítás	BMC
11.	Ember és Természet Kollégium: <i>Az internet jó és rossz hatásai</i> – dr. Kása Zoltán előadása	EMKE–GYMAE
12.	Kabán József és Kabán Jolán munkáit bemutató fotó-kiállítás	EMKE–GYMAE
13.	JelesNapTár: Boldogasszony hava (gyerekprogram)	EMKE–GYMAE
	Táncház-évadnyitó Szamosújváron	TMA
	A vallásszabadság kimondására emlékező ünnepség	EMNT Kolozs megyei szervezet
18.	V. Jótékonyági farsangi bál Szamosújváron	TMA
20.	Magyar Kultúra Napja – „irodalmi kalandozások” megyei levelezős játék/vetélkedő	HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE
21.	Böhm Károlynak szentelt emléktábla avatása az Evangélikus Püspökség udvarán	EMFT
22.	Magyar Kultúra Napja	RMD
23.	Nemzeti imánk – könyvtári irodalomóra középiskolásoknak	HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE
	Nyílt kutatónap – Irodalom- és színháztudományi kutatások (az EME külső kutatócsoportja: Bartha Katalin Ágnes, Molnár Bodrogi Enikő, Sófalvi Emese, Tar Gabriella Nóra, Varga P. Ildikó, Egyed Emese)	EME, Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szako.
	Az EME Debüt-díjának kiosztása (Megosztott díj: Jakab Albert Zsolt és Keszeg Anna)	
25.	A Zokogó Majom borúja-derűje – szellemi lakoma	Bálint Tibor Baráti Társaság, GyMAE
FEBRUÁR		
1.	A Korunk kiadásában megjelenő, Albert Annamária operaénekesnő életútját ismertető beszélgetőkönyv bemutatója. A kötet szerzője: Benkő Judit	EMKE–GYMAE

1 A rövidítések feloldását a *Kolozsvári magyar civiltársadalom* című fejezetünkben találhatják meg.

	ESEMÉNY	SZERVEZŐ
3.	Visszaemlékezés Kacsó Sándor kolozsvári íróra	Kolozsvár Társaság, Helikon–Kemény János Alapítvány
4.	Tudoran Klára textilkiállítás	BMC
7–14.	Házasság hete	Sógor Árpád, Protestáns Teológia, Genéziusz Társaság, ÉCsE, FIKE, Mikó Étterem
8.	Örménymagyarok kincses Kolozsvárért – kincses Kolozsváron, régen és ma	Arménia Örménymagyar Baráti Társaság
10.	<i>Keresd meg a farsangi maskarát</i> – farsangi tevékenység óvodásoknak Makkai Bence és vendégei: Dombok Fények Mesék • Kép Szöveg Hang – tárlatmegnyitó	HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE EMKE–GYMAE
14.	Találkozás Sepsiszentgyörgy polgármesterével	Kolozsvár Társaság
15.	Ember és Természet Kollégium: <i>Rákos megbetegedések megelőzése tesztdzssel</i> – dr. Uray Zoltán előadása	EMKE–GYMAE
16.	Voigt Vilmos (ELTE): <i>Nyitott kérdések a folklórkutatásban</i> <i>Szívedet hallgatom...</i> – Dalban és versben a szerelemről – Zorkóczy Zenóbia színművész műsora. Zongorán közreműködik: Kovács Réka	EME, Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szako. EMKE–GYMAE
16–18.	E-MIL Tizedik Születésnapja	E-MIL
17.	JelesNapTár: Böjtelő hava – farsangolás (gyermekprogram) Lám Bélára emlékezünk születésének 120. évfordulóján. Emlékeznek: Farkas Zoltán, Hantz-Lám Irén, Antal András <i>Vándorút Dickens-cipőben</i> – könyvtári kalandtevékenység <i>Magyar Athenas</i> – Bod Péter születésének 300. évfordulója – irodalmi tevékenység iskolásoknak	EMKE–GYMAE EME, Agrártudományi Szako. HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE
22.	Farsangtemetés – népszokások, táncház	HGKA, Gróf Mikó, I. Könyvtár, SzKE
23.	<i>Mátyás király gyerekkori naplója</i> címmel meghirdetett pályázat	EMNT Kolozs megyei szervezet

ESEMÉNY		SZERVEZŐ
	Farkas György: A digitális fényképezés lehetőségei	EME, Természettudományi Szako.
24–25.	35 éves a kolozsvári táncház	Bogánacs–Zurboló Egyesület
24–26.	XX. Kolozsvári Mátyás Napok	Amaryllis Társaság
24–26.	Versmondó- és népdaléneklő verseny	ODFIE
29.	Szőcs Kristóf zongoraestje	EMKE–GYMAE
	<i>Rózsáról, rózsakertről.</i> A 80 éves Wagner István rózsanemesítő a nemesítés fortélyairól tart előadást	EME, Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szako. és Agrártudományi Szako.
MÁRCIUS		
1.	Sándor László: <i>A TRIUMF (gyűjtőgyertya gyár) története</i>	EME, Műszaki Tudományok Szako.
2.	<i>Biokertészet, biotermék.</i> Előadó T. Veress Éva	EME, Agrártudományi Szako., Természettudományi Szako.
	JelesNapTár: Böjtmás hava (gyerekprogram)	EMKE–GYMAE
3.	Díjkiosztó közgyűlés, a Házsongárdi temető műemlékké való nyilvánítási folyamatának ismertetése	KLMT
	Emlékkonferencia Szabó T. Attila halálának 25. évfordulóján: <i>Szabó T. Attila, az erdélyi névtani iskola megteremtője</i>	EME
4.	Archeológia és fotóművészet	BMC
7.	Bokros Lajos, az Európai Parlament Tagja, a CEU egyetemi tanára, a BBTE visiting professzora előadása: <i>Magyar–román közeljövő</i>	EME, Jog-, Közgazdaság és Társadalomtudományi Szako., KAB, Közgazdaságtudományi szakbizottság
8.	Emlékezés Dankanits Ádám művelődéstörténetére	Kolozsvár Társaság
12.	Keszeg Anna: <i>Lokális identitás, alkalmi költészet és hírlapirodalom a 18–19. század fordulóján Erdélyben</i>	EME, Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szako.

ESEMÉNY	SZERVEZŐ
12–18. Tavaszi Fesztivál	HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE
13. Irinyi János kémiaaverseny, II. forduló	EMT
14. Kiss Manyi centenáriumi kiállítás	EMKE–GYMAE
15. Nemzeti ünnep – helyi megemlékezések	
16. Misztótfalusi Kis Miklós emlékezete	Kolozsvár Társaság
16–17. XI. Ifjúsági NéptáncTalálkozó – Kolozs megyei magyar néptáncgyűttesek találkozója	Bogáncs–Zurboló Egyesület
17. Koinónia Nyílt Nap	Koinónia Kiadó
18. Hagyatékok nyomában – Palotás Dezső	BMC
19–25. KMSZ 22. születésnap	KMSZ
21. Ember és Természet Kollégium: <i>A naplemente rejtélyei</i> – dr. Néda Zoltán előadása	EMKE–GYMAE
22–23. XVII. Fialat Műszakiak Tudományos Ülésszaka	EME, Műszaki Tudományok Szako.
23. A 60 éves Selmeczi György köszöntése	Kolozsvár Társaság
23–24. Diákjogi Konferencia	KMSZ
27. <i>Régi-új Napsugár</i> . Helyzetjelentés: Zsigmond Emese	EME, Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szako.

ÁPRILIS

2–6. Gyarmathy Zsigáné Alkotótábor	Ady Endre Közművelődési Egyesület – Kalotaszentkirály
4–5. <i>Játék-party Nyusziéknál</i> – húsvéti tevékenységek kisgyerekeknek	HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE
6. JelesNapTár: Szent György hava (gyerekprogram)	EMKE–GYMAE
8. Andrásy Zoltán akvarelljei	BMC
11. Ember és Természet Kollégium: <i>A környezet parányi élőlényei: mosztok, algák</i> – Szigyártó Lídia	EMKE–GYMAE
Költészet-napi felolvasás	EMIL
Beszélgetés a 105 éve Kolozsváron született Buday György grafikus munkásságáról	Kolozsvár Társaság
15. <i>Egyperces novellafüzér</i> – Örkény István születésének 100. évfordulója – nyitott könyvtári nap iskolák számára	HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE

	ESEMÉNY	SZERVEZŐ
18.	Műemlékvédelmi Világnap megünneplése	KLMT
	Kulturális Örökség Nap – Nyílt nap a bonchidai kastélyban	Transylvania Trust Alapítvány
	<i>Matizzal Albániában</i> – Tóth Orsolya fotókiállítással egybekötött útibeszámolója	EMKE–GYMAE
19.	Dr. Fehér Katalin, az ELTE tanárának művelődéstörténeti előadása	EMKE–GYMAE
19–22.	XX. Nemzetközi Gépészeti Találkozó (OGÉT)	EMT
20.	Kerekasztal-beszélgetés az iskolai képzőművészeti oktatásról. Gyermekrajz-kiállítás	Kolozsvár Társaság
21.	15 éves a Tordaszentlászlói újjalakult Fúvószenekar	Tordaszentlászlói Thamó Gyula Közművelődési Egyesület, Tordaszentlászlói Fúvószenekar
	Országos cserkésznapi	RMCSSZ
23.	<i>Történetfilozófiai szövegek a XVIII. században</i> – Biró Annamária (EME, PKE)	EME, Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szako.
26.	Jakab Endre: <i>Antibiotikum-rezisztencia mechanizmusok a baktériumoknál</i>	EME, Természettudományi Szako.
28.	Vermes Miklós, Öveges József fizikaverseny, II. forduló	EMT
	Riszegetői majális	Körösfői Polgármesteri Hivatal

MÁJUS

3–6.	KMDSZ 19. diáknapi	
3–24.	100 éves a Grimm mesefa – 100 éves a Grimm testvérek első mesekönyve, Grimm-meseolvasó hónap	HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE
4.	JelesNapTár: Pünkösdi hava (gyerekprogram)	EMKE–GYMAE
6–14.	Születés Hete	ÉCSE
9.	Ottlik Géza évforduló 1912–1979	EME, Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettud. Szako., Magyar Irodalomtud. Intézet

	ESEMÉNY	SZERVEZŐ
10.	Domján József amerikai magyar képzőművész munkáit bemutató kiállítás	EMKE–GYMAE
	90 éve született Földes László irodalomkritikus	Kolozsvár Társaság
10–13.	XV. Erdélyi Tudományos Diákköri Konferencia	KMDSZ
10–13.	XIII. Földmérő Találkozó	EMT
11.	Szabédi-emléknap	EMKE
14.	Hídvégi Violetta (Budapest Város Levéltára): <i>Kultsár István munkássága</i>	EME, Bölcsészet-, Nyelv- és Történettudományi Szako.
16.	Ember és Természet Kollégium: Vizauer T. Csaba ökológus előadása a vallások változatairól és azok kihatásairól	EMKE–GYMAE
17.	A közelmúlt írói. Lászlóffy Aladár	Kolozsvár Társaság
18.	JelesNapTár: Pünkösdi hava – Pünkösdi királyválasztás (gyermekprogram)	EMKE–GYMAE
19–20.	Szülőföldem, Mezőség IV. – Majális ünnepség Válaszúton	KZA
24.	Kerekes Sándor: <i>A kolozsvári Vasúti főműhely</i>	EME, Műszaki Tudományok Szako.
26.	Falunap Mérában	Mé
27.	Gyarmathy Zsigáné Emléknep	Körösfüi Önkormányzat
29.	Csavidári Alexandra: <i>Húsvéti kémia</i>	EME, Természettudományi Szako.
30.	Kolozsvári természettudósok: Gelei József	Kolozsvár Társaság
31.	Hámori József: <i>Mit tud az emberi agy?</i> UNESCO–emlékvé Szentágothai János tiszteletére	EME, Természettudományi Szako.

JÚNIUS

1.	Mátyás király gyerekkori naplója c. pályázat díjkiosztó ünnepsége	EMNT Kolozs megyei szervezete
	Gyermeknap Grimmesebál	HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE
	Országos Bibliaismereti vetélkedő, megyei szakasz	IKE
	Gyermeknap táncháza, népi barkácműhely	HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE
2.	Gyermeknap	ÉCSE, Szabadág

ESEMÉNY		SZERVEZŐ
	Falunap Kövenden	
2–3.	Ady-napok Kalotaszentkirályon	Ady Endre Kulturális Egyesület
4.	Kiskonferencia a magyar nyelvű költészeti hagyományról és Petrőczy Kata Szidónia munkásságáról	EME, Bölcsészlet-, Nyelv- és Történettudományi Szako.
	Nemzeti összetartozás napja	EMNT Kolozs megyei szervezete
7–11.	Kolozsvári Ünnepi Könyvhét	Romániai Magyar Könyves Céh, RMDSZ Programiroda
12.	Bálint Tibor kiállítás	Bálint Tibor Baráti Társaság
14–17.	Kisebbségi képviselet és nyelvi jogok nemzetközi konferencia (Minority representation and linguistic rights)	RSE, EMTE – Sapiientia, Európai Tanulmányok Tanszék
15.	<i>Rozgonyi csataképek</i> – levelező verspályázat diákoknak	HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE
15.	Néptáncgála Szamosújváron	TMA
18.	Nemzetközi ex libris-tárlat	BMC
21.	Biokert-bemutató	EME, Agrártudományi Szako.
25–30.	XIII. Honismereti Tábor	TMA
28.	Jean-Jacques Rousseau születésének 300. évfordulója – nemzetközi tudományos tanácskozás	EME, Bölcsészlet-, Nyelv- és Történettudományi Szako., BBTE
	Szőcs Katalin: <i>A természettudományok képjelei</i>	EME, Természettudományi Szako.
30.	XXIII. Szent László-napi kórystalálkozó Tordaszentlászlón	RMD

JÚLIUS

1–8.	XVII. Népzene- és néptánc tábor szórványvidéki ifjaknak Válaszúton	KZA
7–8.	Vasvári Pál Emléknap	Rákóczi Szövetség

ESEMÉNY	SZERVEZŐ
9–14. III. Kézműves tábor	TMA
15–22. X. Népi bútorfestő tábor Mákófalván	Bokréta Kulturális Egyesület – Mákófalva
15–22. Kalotaszegi fafaragó tábor Zsobokon	Egyesület – Mákófalva
15–22. Kalotaszegi hímező-varró tábor Magyarapuzon	
16–19. VII. Technikatörténeti alkotótábor – Építészhallgatók nyári szakmai gyakorlata Kolozsváron	EME, MTSz
18. Soó Zöld Margit ünnepi tárlata	BMC
23–29. XIII. Sokgyerekes családok – Népművészeti alkotótábor Válaszúton	KZA
24–29. Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor (Tusnádfürdő)	Magyar Ifjúsági Tanács, Pro Minoritate Alapítvány
26. Forró Antal festőre, grafikusra emlékezünk	Kolozsvár Társaság
28. Falunap Magyarlétán	Magyarlétai Művelődési Otthon
29. Falunap Magyarvistán	
30.– aug. 5. Identitásfejlesztő honismereti tábor	HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE

AUGUSZTUS

1–5. Gyermekek, ifjúsági és felnőtt néptánc-tábor Buzában	
2–6. XVI. ODFIE Színjátékos találkozók	ODFIE
4–5. Tordaszentlászlói falunapok	Tordaszentlászlói Művelődési Ház
II. Magyarapuzosi Napok	Bazsó-Dombi Melinda
5–12. XXI. Mezőségi Népzene és Néptánc Tábor felnőttek számára Válaszúton	KZA
9. Falunap Széken	Önkormányzat
13–20. III. Kolozsvári Magyar Napok	EMNT, Kincses Kolozsvár Egyesület, RMDSZ
15. Györkös Mátyás Albert-emlékest, a zenetanár-festőművész születésének 90. évfordulója tiszteletére	EMKE–GYMAE
16–20. XIV. Szent István-napi Nemzetközi Néptánc-találkozó	HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE

ESEMÉNY	SZERVEZŐ
17–19. Magyarfenesi napok, XIV. Nemzetközi Szent István-napi néptánc találkozó	Magyarfenesi Művelődési Ház
17–19. Falunapok Bálványosváralján	Önkormányzat
18–19. Községnapok Kalotaszentkirályon	Önkormányzat
VI. Györffy György napok (Szucság)	Zúgóberek Kulturális Egyesület
19–22. Határon túli néptáncgyűttesek és zenekarok találkozója	HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE
20. Szent István-nap Kisbácsban	Önkormányzat
23–26. XI. Országos IKE-találkozó Algyógyon	IKE
23–26. XXXVI. Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferencia	ODFIE
24. Birtalan-nap Széken	Református egyház-község
25–26. BAROCK. Bonchidai Kastélynapok	Transylvania Trust Alapítvány
26. Falunap Magyarkályánban	Önkormányzat

SZEPTEMBER

2. Falunap Buzában	Önkormányzat
6–8. X. Régiók Találkozója Mákófalván	Bokréta Kulturális Egyesület
7. Falunap Mócson	Önkormányzat
9. Emlékezés elhunyt művészekre	BMC
14. Szemere Bertalan születésének 200. évfordulója	HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE
16. Európai Örökség Nap – Nyílt nap a bonchidai kastélyban	Transylvania Trust Alapítvány
19–21. Iskola-napok Kalotaszentkirályon	Ady Endre Iskola
20. Kulturális Örökség Napok rendezvénysorozat	KLMT
22. Kalotaszegi Önkéntes Tűzoltóverseny Körösfőn	
27. A tudományos év megnyitása: Dávidházi Péter (MTA ItI) előadása a magyar irodalmi hagyományról	EME, Bölcsészeti-, Nyelv- és Történet-tudományi Szako.

	ESEMÉNY	SZERVEZŐ
27.	A 100 éve született Váczy Kálmánra emlékezik Bartók (Váczy) Katalin	EME, az Agrártudományi és a Természettudományi Szako.
	A közelmúlt írói: Bajor Andor	Kolozsvár Társaság
28.	Iskolai oktatást kiegészítő program – Népmese napja	HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE
28–29.	Romániai Magyar Házak II. találkozója	EMKE
29–30.	20 éves a Kallós Zoltán Alapítvány – Kulturális rendezvénysorozat	KZA

OKTÓBER

3–7.	XIV. Őszi Fesztivál Szamosújváron	TMA
4.	Tanévnyitó kamarazene-hangverseny	Harmonia Cordis
6.	Nemzeti ünnep – helyi megemlékezések	
7.	Fiatal szobrászok tárlata	BMC
8–14.	Nemzetközi Babahordozó Hét	ÉCSE
9.	Évadnyitó Heltai Táncház	HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE
10.	Évadnyitó Heltai Gyermektáncház	HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE
	Iskolai oktatást kiegészítő program: <i>Az obsitos</i> – Garay János születésének 200. évfordulója	HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE
11.	Gólyák éjszakája	KMDSZ
	Beszélgetés Hunyady Sándor regény- és drámaíró munkásságáról	Kolozsvár Társaság
12.	Évadnyitó 30+ Táncház	HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE
14.	XXII. Táncház-évadnyitó	TMA
15.	Jakab Albert Zsolt: <i>Emlékállítási és megemlékezési stratégiák Kolozsváron a 20–21. század fordulóján</i>	EME, Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szako.
16.	Kolozsvári természettudósok. Apáthy István	Kolozsvár Társaság
18.	Emlékezés az 1848–49-es kolozsvári mártírookra	EMNT Kolozs megyei szervezete
19.	Mikecs László, a csángók kutatója	Kolozsvár Társaság

ESEMÉNY	SZERVEZŐ
Mihálik András: <i>Az első magyar betonépítmény</i>	EME, Műszaki Tudományok Szako.
19–21. Csipkebogyó-fesztivál Kalotaszentkirályon	Kalotaszentkirályi Vendégfogadók Egyesülete
20. Országos Bibliaismereti vetélkedő	IKE
20–21. A Kőváry László Honismereti Kör megalakulásának 20. évfordulója – XIV. Honismereti Nap	Kőváry László Honismereti Kör
23. 1956-os forradalom emlékezete	EMNT Kolozs megyei szervezete
<i>Gyertyák és könnyek az áldozatokért</i> – emlékest az '56-os forradalom áldozataiért	HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE
25. <i>Vadgazdálkodás Romániában</i> című konferencia	EME, Természettudományi Szako., Agrártudományi Szako.
Gólyabál	KMDSZ
Műemlék-dokumentálási konferencia	KLMT

NOVEMBER

2–3. XVI. Mezőségi Népzene és Néptánc Fesztivál	TMA
3. Iskolák közötti Műemlékismereti vetélkedő	KLMT
4. Interaktív tárlat – festészet, zene	BMC
5. Magyar Tudomány Napja – <i>Kisokosok a tudomány útján</i>	HGKA, Gróf Mikó, I. Könyvtár, SzKE
Cseke Péter: <i>A szociográfus Szabó Zoltán – erdélyi lapokban</i>	EME, Bölcsész- és Nyelv- és Történettudományi Szako.
9. XII. Egyház- és nemzet-történelmi vetélkedő Kolozsváron	ODFIE
A Xántusok. Id. és ifj. Xántus Jánosról	Kolozsvár Társaság
10. XV. Dávid Ferenc emlékzarándoklat	ODFIE
12. Őszi gyermektánc és barkácműhely óvodásoknak és iskolásoknak	HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE
16. 100 éve született Török Erzsébet	Kolozsvár Társaság
17. Megemlékezés Áprily Lajos születésének 125. évfordulója alkalmából	Kőváry László Honismereti Kör

	ESEMÉNY	SZERVEZŐ
20.	Ifjú Zenebarátok Világnapja	HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE
22.	Kolozsvári feltalálók: Kelemen Árpád	Kolozsvár Társaság
23–24.	A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 11.	EME
DECEMBER		
2.	BMC tagok csoportos tárlata	Barabás Miklós Céh
3–6.	Adventi gyermekhét	HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE
7–9.	Novum Generatio Nemzetközi Gitárnapok	Harmonia Cordis
8.	XI. <i>Várom az Urat</i> Adventi Keresztyén Zenefesztivál	IKE
12.	Téli gyermektáncház és barkácsolóműhely	HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE
14.	Bogáncs–Zurboló karácsonyi előadás a Transzit Házban	Bogáncs–Zurboló Egyesület
	Borghida István élete és munkássága	Kolozsvár Társaság
	XII. Betlehemes Találkozó	TMA
15.	Karácsonyi ének – foglalkozás gyermekeknek	HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE
	Adventi gyermekfesztivál és sokadalom	ÉCSE, Szabadság, IKE
	Műszaki Tudományos Füzetek könyvbemutatója, Tudomány- és Technikatörténeti Füzetek könyvbemutatója	EME, Műszaki Tudományok Szako.
16.	Kodály Zoltán születésének 130. évfordulóján szervezett emlékest	RMD
21.	<i>Három a táncz...</i> – Karácsonyi Fesztivál	HGKA, Gróf Mikó I. Könyvtár, SzKE

"Amit ma megehetsz, ne halaszd holnapra."

Akár ez is lehetne a Kaja Tanya mottója, ugyanis kis éttermünkben az ételkülönlegességek naponta váltják egymást. Úgyhogy ne lepődj meg, ha véletlenül arra járva nem rendelheted a múltkor annyira ízlett spenótos, zöldséges halat vagy céklakrémlevest, találsz helyettük egyéb ínycségeket, amikből válogathatsz.

Nagyszerű szakácsainak köszönhetően a Kaja Tanya barátságos ízeit nem lehet megunni, a variált és egészséges menü tükrözi, hogy itt az "élelemgyártás" nem futószalagon történik. A változatos felhozatal főleg az erdélyi konyhát foglalja magában, de sokféle meglepetés várja a kedves látogatót.

Az otthonias, barátságos hangulatú helyiség és kiszolgálás mellett rugalmasan viszonyulunk – lehetőségeinkhez mérten – különféle rendezvényekre való menük összeállításában és kivitelezésében is, legyen az céges buli, bankett, családi összejövetel vagy akár születésnap. Ha a gyermekkorodban kóstolt kolozsvári káposzta íze kísért, nagy esélyed van arra, hogy felelevenítsd és megtaláld ezt a tanyán... mert itt is szívből készült, mint édesanyánk főztje.

Kaja Tanya

0744 95 97 11

0753 93 18 82

0740 46 52 51

I.M. Klein / Virág utca 11

kajatanya@yahoo.com

www.kaja-tanya.blogspot.com

Szeretettel várjuk a háromcsillagos, egyedi kivitelezésű

SHANGHAI VENDÉGLŐBE

ahol több mint 200, friss alapanyagokból készült kínai étel közül választhat.

facebook

twitter

Kolozsvár, Calea Turzii (Tordai út) 42

Asztalfoglalás:

0264 - 442027, 0264 - 431444

0727 - 833453

www.restaurantshanghai.ro

Kolozsvár
Memorandumului utca 4
Iulius Mall
Hypermarket Cora

www.shanghaiexpress.ro

András Imre

Kerti teendők

Január

Az esztendő kezdetén általában tervezgetünk. Ez így van a zöldségesben, gyümölcsösben, díszkertekben, de még az ablakpárkányon vagy a lakás más részein nevelt dísznövények esetében is. A rendelkezésre álló területet, termőfelületet, a kisebb-nagyobb kertet, veteményest, gyümölcsöst be kell osztani aszerint, hogy mit és mennyit akarunk termesztetni.

A jó termés érdekében alkalmazzunk vetésforgót és tervezzünk két-három zöldségfajt ugyanazon területre (pl. korai salátát ültessünk márciusban, paradicsomot májusban, majd ismét salátát szeptemberben). Saját felhasználásra, kis zöldségeskertekbe válasszuk a rövidebb tenyészidejű fajokat.

A tervezés után a vetőmagot kell idejében beszerezni, hogy vetéskor a rendelkezésünkre álljon. A gazdaboltokban vagy más üzletekben található vetőmagok tasakjain ma már elegendő információt találunk a területenkénti magszükségletről, a sor- és tőtávolságról, csiraképességről, valamint a vetési, palántanevelési és betakarítási időintervallumokról. Az új vetőmag beszerzése előtt válogassuk át a tavalyi készlet maradványait, ugyanis számos zöldség magja több éven át csiraképes marad. A csiraképesség megőrzése érdekében figyeljünk a tárolásra. A megkezdett vetőmagos tasakokat tegyük például jól zárható befőttesüvegbe, száraz, hűvös helyre. A saját termesztésű vetőmagok tárolásakor írjuk rá az üvegre az évszámot.

Amennyiben az időjárás megfelelő, ebben a hónapban feláshatjuk azokat az ágyásokat, ahonnan a tavaly későn takarítottuk be a zöldséget, de még gyeptrőésre is vállalkozhatunk.

A gyümölcsöskertben, a gyümölcsfákon sok munkát el lehet végezni januárban. Az öreg vagy beteg gyümölcsfákat ki lehet vágni, a felrepedezett fakérget meg lehet tisztítani, és enyhe időben a téli permetezést is el lehet végezni. A termő alma- és körtefák besűrűsödött koronájának, valamint az egres- és ribizlibokrok ritkítására legalkalmasabb a januári időszak. A tavaszra tervezett faültetésekhez az ültetőgödröket ki lehet ásni.

A díszkertben – száraz, fagymentes időben – rostált komposztföldet szórhatunk a gyepre. Ugyancsak fagymentes napokon meg lehet metszeni a lombhullató sövényeket. A pincében vagy más helyen tárolt kardvirághagymákat, dália- és begóniagumókat vizsgáljuk át, távolítsuk el a rothadásnak indult példányokat, illetve gondoskodjunk az esetleges penészedés megállításáról.

A szobanövényeket – kevés kivétellel – mérsékelt téli növekedésük miatt januárban nem kell trágyázni és nem tanácsos átültetni. A pincében telettetett muskátli vizsgáljuk át, tisztogassuk meg.

Február

Elkészíthetjük a melegágyak deszkakereteit, hogy a fagy elmúltával kihelyezzük azokat. Gondoskodjunk a melegágyak feltöltéséhez szükséges száraz levelek, széna, szalma, friss lótrágya beszerzéséről. Esővízzel a legjobb öntözni, tehát már most gondoskodjunk a megfelelő csatornák és tartályok előkészítéséről, a meglévőök tisztításáról, ellenőrzéséről.

A saját szükségletre nevelt paradicsom- vagy paprikapalánták magját február közepétől elvethetjük megfelelő edénybe, a lakásban vagy más meleg helyiségben.

Megfelelő időjárás, illetve jó talajviszonyok esetén a hónap vége felé lehet vetni a kevésbé fagyérzékeny borsót. Hasonlóképpen a hagymát is, amely 2–3 °C-os hőmérsékletű talajban kicsírázik.

A korai ültetésre szánt krumplit a hónap végén előcsíráztatás céljából világos helyre, 12–15 °C hőmérsékleten lapos ládába helyezük.

A gyümölcsösben ez az időszak a fák metszésére alkalmas. Az előző évi metszés helyességét a fa tavalyi növekedése alapján ítéldhetjük meg. Fagymentes időben a hónap végén a szőlővesszőket is lehet metszeni, mert korán beindul a nedvkeringés. A termő gyümölcsfákon a koronaritkítást februárban be kell fejezni.

Fagyveszélyes helyeken a korán virágzó gyümölcsfák körül a földet szalmával vastagon lehet takarni. Ezzel késleltethető a kihajtás, amelynek néhány napos eltolódása is meghatározhatja a termést.

Mihelyt a talajviszonyok megengedik, ültetni lehet az új egres- és ribizlibokrokat.

A szárazon telettetett muskátlikat a hónap végén friss földbe lehet ültetni. Ültetés előtt visszavágjuk.

Március

A hagymát lehetőség szerint már az első napokban vessük el, a dughagymát (pirihagyma) is mihamarabb.

Fóliaházakban megkezdhetjük a karalábé, a fejes saláta, a murok és a hónapos retek ültetését, vetését. A szabadba kiültetett fejes saláta fejlődését jelentős mértékben segíti, ha az ágyás fölé lyuggatott fóliát feszítünk ki. Ezt a módszert alkalmazhatjuk a hónapos reteknel is.

Március második hetében előkészíthetjük azokat a kinti ágyásokat, amelyekbe az utolsó héten majd elvetjük a zöldségpalánták – káposzta, karalábé – magjait. A palánták jó gyökérlabdát fejlesztenek, ha a magágyba komposztot adagolunk.

Március közepén vessünk spenótot, amit majd májusban a paradicsompalánták kiültetése előtt leszedhetünk.

Mihelyt a talaj megfelelő, a szabadban is lehet vetni a murkot. A kelési ideje akár 4 hét is lehet. A petrezselymet a hónap közepétől lehet vetni, megfelelő körülmények között ez 3 hét alatt kikel. A petrezselyemlevelet szélvédett, akár félárnyékos helyre is vethetjük.

A hónapos retek szabadföldi vetésénél gondosan tartsuk be a 8–10 cm sortávolságot és a 3 cm tőtávolságot. Így biztosítható a gumók megfelelő fejlődése, a terület jó kihasználása, illetve megtakarítható a későbbi egyeléssel járó munka.

A tőosztással szaporítható rebarbarát március elején ültessük el, amennyiben erre ősszel nem került sor. A régebbi töveket a hónap folyamán trágyázzuk.

Az ágyásba ültetett epertövekről éles késsel vágjuk le az elszíneződött leveleket.

Ez a hónap alkalmas a málna és szeder telepítésére, gyümölcsfák ültetésére.

A rózsabokrok tövéről el lehet távolítani a földkupacot, a rózsát pedig meg lehet metszeni.

Az esővíz és hólé tárolására szánt tartályok feltöltését megkezdhetjük.

A szobanövényeket március végén vissza lehet metszeni, a balkonládákba pedig árvácskát ültethetünk.

Április

Április elején el kell vetni a kései, téli tárolásra szánt murkot, és legkésőbb 10-ig a fokhagymát. A hónap közepén az előcsíráztatott krumplit tápanyagdús meleg földbe ültetjük. Hónapos retket egész áprilisban vethetünk akár hetente, így folyamatos készletet biztosíthatunk. Meleg fekvésű helyeken a márciusban vetett hónapos retek április végén betakarítható. Amennyiben a talaj elég meleg, április elején kiültethetjük a korai káposztát. A kései káposzta palántáinak magját április 15–20-án vessük el, a kelbimbóéét pedig a hónap folyamán.

A komposzthalom vagy a trágyadomb a nyári napsütésben kiszáradhat, ezért a takarásáról most gondoskodjunk. A déli oldala mellé vessünk 1-2 sor napraforgót vagy kukoricát.

A fóliasátorban a harmadik héten ültethetünk uborkát és paradicsomot. A melegágyba vetett növények szellőztetést és öntözést igényelnek, az áprilisi napsütés túlmelegítheti a zárt melegágyat vagy fóliasátrat.

A frissen telepített epersorok közé köztes növényként spenótot, salátát és hónapos retket is vethetünk.

Ha a murok túl sűrűn kelt, április utolsó napjaiban egyeljük úgy, hogy 2-3 centiméterenként maradjon egy. Hasonlóképpen ekkora tőtávolság legyen a márciusban vetett hagymák között.

Napsütéses időben figyeljünk arra, hogy a talaj a frissen ültetett növények körül elég nedves maradjon. Erre a célra használható a tartályokba gyűjtött esővíz.

A palántákat estefelé ültessük, ültetés után pedig bőven öntözzük meg.

Ha a kardvirághagymákat legalább 15 cm mélyre ültetjük, a növényt a szél nem dönti ki, és karóra sem lesz szükség. Amennyiben több kardvirághagymánk van, ültessünk 2-3 alkalommal, 2-2 hét eltolódással. Így még szeptember végén, október elején is lehet szép virágunk belőle.

A dáliagumókat a hónap vége felé ültethetjük.

Áprilisban a legtöbb cserepes növényt átültethetjük, a hónap végén pedig a balkonládákban telelt növényeket kivihetjük a szabadba.

Május

A megjelenő gyomokat virágzás előtt távolítsuk el és dobjuk a komposztba. Május elején a legfontosabb kerti munka a kapálás, amellyel biztosítjuk a talaj szellőzését, a nedvesség megtartását és a lótetű irtását is.

A hónap közepén vethetünk uborkát. Ha van melegágyunk vagy palántanevelésre alkalmas helyiségünk, akkor az uborkát is palántázhatjuk. Ebben az esetben a magokat május elején cserepekbe ültethetjük.

Az étkezési tököt az uborkához hasonlóan ültethetjük palántáról vagy magról.

Ugyancsak május közepén vethetjük a bokros paszulyt, a hónap második felében pedig a karós paszulyt.

A fagyérzékeny csemegekukoricát szintén május közepén ajánlatos vetni.

A hónap legnépszerűbb palántája a paradicsom. Ha a jól fejlett gyökérabdájú paradicsompalántákat délre néző fal elé ültetjük, korábban kezdenek teremni. Fagyérzékeny, ezért ajánlatos a hónap közepe után meleg talajba ültetni.

Az időjárási viszonyokra érzékenyebb a paradicsomnál a paprika (kevésbé a fűszerpaprika), ezért ezt május közepe után ültessük ki.

Ha május első és utolsó napjaiban is vetünk karalábémagot, akkor folyamatosan lesz palántánk, illetve a nyár folyamán karalábénk.

A borsó tövéneél feltöltött föld megtámasztja a növényt, így az esős időben is megáll.

Hónapos és nyári retket május folyamán is lehet vetni, de gondoskodni kell a talaj megfelelő nedvességéről.

A hagymaágyásokat folyamatosan gyomláljuk és többször is megtrágyázhatjuk.

A tavasszal ültetett gyümölcsfákat öntözzük, így segítve a gyökeresedést. Kevés csapadék esetén az öntözéssel csökkenthetjük a gyümölcsfák terméshullását.

Az eperágyásban száraz szalmával takarjuk a talajt, így a termés tisztább marad eső után is. A hónap végén jelöljük ki a szaporításra alkalmas, bőven termő töveket.

A balkonládából az árvácskákat a hónap végén kiszedhetjük. Helyettük nyári virágokat tegyünk. A muskátlit és a petúniát napos helyre tegyük.

Június

A gyomokat a magzás előtt el kell távolítani, így a komposztba lehet tenni. A komposzthalmot tartsuk nedvesen.

Folyamatosan lehet zöldpaszulyunk, ha júniusban is vetünk 1-2 alkalommal. Hasonlóképpen vethetünk még borsót is, de ennek a termése gyengébb lesz, mint a korai vetésé.

A hidegebb időjárás vagy fagyos szentek okozta hiányok pótlására vethetünk még uborkát. A korai krumpli öntözése növeli a termés hozamot. A téli tárolásra szánt karalábét a hónap végén ültessük ki például a betakarított borsó helyére. A karalábé és a murok egyaránt megrepedhet, ezért a talajt mindig nedvesen tartsuk.

Júniusban is vethetünk hónapos retket. Megfelelő öntözéssel jó termés lesz. Más, 50–60 nap alatt kifejlődő retekfajtákat is vethetünk. Az őszi és téli retekfajták szintén vízigényesek.

A télire szánt céklát június végéig még elvethetjük.

A paradicsom oldalhajtásait folyamatosan el kell távolítani, a főhajtást pedig a karóhoz rögzíteni.

A kései káposztát és a kelt még az első napokban elültethetjük.

A cseresznyét szárástól szedjük le, az azonnali fogyasztásra szánt meggyet viszont szár nélkül.

Az epret ajánlatos kora reggel vagy estefelé szedni. A szaporításra kijelölt tövek sarjait szedés közben fektessük a levelekre, szedés után pedig ültessük vissza a fel lazított talajba.

A málna gyökérsarjait meg lehet ritkítani, a szeder hajtásait fel kell kötni.

A rózsabokorról és a futórózsáról rendszeresen le kell vágni a hervadt, elnyílt virágokat. A kardvirágot ajánlatos alaposan megöntözni akkor, amikor megjelenik a virágos hajtása.

A tulipán és a nárcisz hagymáit akkor szedjük ki, ha a növény elsárgult. A nárciszhagymák több évig maradhatnak a földben, a tulipánt 2-3 évente ajánlatos kiszedni.

A balkonládákat legkésőbb június első napjaiban be kell ültetni. A cserepes növények földje az öntözés miatt tömörre válik, időnként fel kell lazítani. Esőben a virágosok kivételével a szobanövényeket ki lehet tenni a szabadba.

Július

A forró időszakra gondoskodjunk öntözővízről. Eső és öntözés után, mihelyt a talaj felszíne megszáradt, kapával lazítsuk fel.

Ha a betakarított zöldbab szárát a föld fölött elvágjuk, a nitrogén a talajban marad. Az uborkát öntözzük és trágyázzuk, a termését mihamarabb szedjük, mert akkor gyorsabban fejlődik a következő termés.

A hónap közepéig vethetjük az őszi és téli retket, a hónap végén pedig az őszi fogyasztásra szánt spenótot. A kelbimbók fejlődését jelentős mértékben segíti a júliusi öntözés.

A paradicsomot trágyázzuk, az oldalhajtásokat pedig rendszeresen távolítsuk el.

Az eper szedésének befejezése után a szaporításra nem szánt tövekről az indákat vágjuk le, és ugyanezt tegyük a később kifejlődő indákkal is. Az ágyásokat gyomláljuk meg és kapáljuk fel. A hároméves sorokat fel lehet számolni, helyettük tanácsos új töveket ültetni.

A cseresznyefát a gyümölcs betakarítása után azonnal meg lehet metszeni.

A tavasszal virágzó hagymás növények júliusra leszáradnak, hagymáikat kiszedhetjük. A hóvirágot hagyjuk ott, hogy elterjedjen.

A fikusz és a nagy filodendronok ebben az időszakban sok vizet és tápanyagot igényelnek. A szobában nevelt növényeket időnként forgassuk meg, hogy a fény minden oldalukat érje.

Augusztus

A műanyag öntözőtömlőket ne hagyjuk a napon. Használat után tekerjük össze és tegyük árnyékos helyre.

Ha a kiszedett káposzta vagy karalábé gyökerein gumószerű dudorokat észlelünk, a gyökereket vágjuk le és égessük el. Hasonlóképpen vessük tűzbe a korai krumpli beteg lombzatát.

A sütőtökön csak 2-3 termést hagyjunk, a többit távolítsuk el. A megfelelően öntözött téli retek gyorsan fejlődik és zsenge marad. Augusztus első napjaiban vethetünk nyári retek.

Ha a paradicsom 2-3 alsó levelét letörjük, a termés jobban szellőzik és hamarabb beérik. Ha az alsó leveleken betegséget észlelünk, azokat eltávolítás után égessük el.

Amikor a hagyma föld feletti része elszáradt, ki lehet szedni. Ekkor téli tárolásra alkalmas. Hasonlóképpen a fokhagymát is csak akkor szedjük ki, amikor a szára teljesen száraz. A virágzatban található sarjhogymák is alkalmasak a következő évi termesztésre.

Augusztus közepétől ültethetjük az epret. A szaporításra kijelölt tövek indái mentén meggyökeresedett hajtásokat kiszedés után földlabdával együtt azonnal ültessük új helyükre. Meleg napokon akár többször is vízpermettel szórhatjuk le. Ezek már a következő évben teremnek.

Az öregebb ribizli- és egresbokrokat a termés betakarítása után ritkítsuk ki. A málna termővesszőit ugyancsak a betakarítás után ki lehet vágni. A szedret a korai órákban szedjük.

A meggyfa metszését augusztusban el kell végezni.

A dália elnyílt virágainak rendszeres eltávolításával segítjük a többi virág fejlődését.

A karácsonyikaktusz virágzását úgy serkenthetjük, ha augusztusban mérsékelten öntözzük. Augusztus végén, szeptemberben dugványozhatjuk a következő évi muskátlikat.

Szeptember

A szemespaszulynak termesztett szárazbabot bokrostól gyűjtsük össze. A tök-félék többsége érzékeny a szeptember végén fellépő korai fagyokra, ezért ezeket idejében szedjük le és tároljuk.

A téli salátát az első napokban vethetjük. A szabad melegágyakban még jó termést hoz a most vetett, rövid tenyészidejű hónapos retek.

Kora tavaszra lesz spenót, ha szeptember közepéig elvetjük.

A lehullott gyümölcsöket mihamarabb szedjük össze. Egyrészt hasznosíthatók (pl. lekvárnak), másrészt pedig a lárvák bebábozódását akadályozhatjuk így.

Ha októberben gyümölcsfákat szeretnénk ültetni, akkor ezek beszerzéséről idejében tájékozódjunk.

A tulipán-, jácint- és nárciszhagymák ültetési ideje ez a hónap. A korán elvirágzott kardvirágok hagymáit ki lehet szedni.

Ha a balkonládákba ültetett virágokat megvédjük az első fagyoktól (letakarjuk), akkor még hetekig szépek maradnak.

Október

A hónap első felében kiültethetjük a szeptemberben elvetett téli salátát. A fagy beállta előtt közvetlenül elvetett murommag télen nem csírázik ki, de ha tavasszal a talaj gyorsan felmelegedik, akkor nyár elején friss murkot szedhetünk. A szeptemberben vetett spenótot a hónap végén ajánlatos letakarni.

Száraz időben szedjük ki a téli tárolásra szánt murkot, a fagyok beállta előtt a petrezselymet, a téli retket pedig csak akkor, ha nagyobb fagy várható. A káposzta elviseli a kisebb, néhány fokos hideget, de október végén ki lehet szedni.

A felszabaduló ágyásokat mélyen, nagy rögökben ássuk fel. Ásáskor vegyük figyelembe a vetésforgót, a következő évre tervezett növényeket, és annak megfelelően trágázzunk.

A birs októberben érik. Miután az első gyümölcsök lehullnak, elkezdhetjük a szedést. A dió minősége jobb, ha kivárjuk, hogy lehulljon.

Gyümölcsfák ültetésére a legalkalmasabb október. A gyökeresedést segíti az ültetés előtti iszapolás. Az ősszel elültetett fákat tavasszal lehet metszeni.

Parlag

A rózsabokrok tövét földdel töltsük fel. Mihelyt a fagy hatására a dália elhervad, a gumóit szedjük ki.

November

Az októberben kiültetett téli salátát novemberben takarjuk le. Hidegebb fekvésű helyeken az epret is takarhatjuk.

Málnát novemberben is ültethetünk. Ültetés után metszeni kell.

Alkalmas időben folytathatjuk a kert felásását. Amennyiben nincs komposzt-halmunk, nem komposztálunk, a lehullt faleveleket – kivéve a diófa és a vadgesztenye levelét – forgassuk be a talajba. Tavaszig elkorhadnak, tápanyaggal gazdagítják a talajt. A diófa levelei a talajba kerülve gátolják az ott élő mikrobák tevékenységét.

Ha van komposztalom, ahová a különféle növények szárait, virágokat, gyomokat és egyéb szerves anyagokat dobáltunk, akkor azt novemberben forgassuk át. Szedjük ki belőle az odakerült üveg- és fémdarabokat, majd a többit rakjuk össze. A szerves anyagok elbomlása nyomán tápanyagban gazdag humuszt nyerünk.

A megtisztított, száraz kardvirághagymák közül válogassuk ki a betegeket és a sérülteket.

December

Az időjárástól függően télen is lehet folytatni a kert felásását. Száraz ős után könnyebb is az első havazást követően a hólétől átnedvesedett talajt ásóval megforgatni. Az előző, 2011-es esztendő őszi hónapjaiban nagyon kevés csapadék hullt. A december viszont enyhe volt, így lehetőség nyílt arra, hogy a kútból vagy más forrásból nyert vízzel meglocsolt ágyásokat 2–3 nap múlva könnyen felássuk. Ugyanezzel a módszerrel eredményesnek bizonyult a kert füves részének felásása, a gypertörés is.

A tél, főként ha kevés a hó, a legalkalmasabb a száraz, vagy más okból eltávolítandó gyümölcsfák kivágására. Érdemes figyelni arra, hogy a cseresznye-, a körte- és a diófa jól hasznosítható bútorok, dísztagyák, egyéb használati eszközök készítésére. Az egyéb célra kevésbé hasznos ágakat daraboljuk fel, tegyük száraz helyre, mert néhány hónap múlva megfelelő tüzelőanyag lesz belőlük. Jó, ha a kivágott gyümölcsfa helyére 2–3 évig nem ültetünk új fát. Az is ajánlatos, hogy ne ugyanolyan fát (csemetét) ültessünk majd helyére, tehát az almafát például ne almafával helyettesítsük.

Száraz ős után a decemberben kibúvó hóvirágok „meghálálják” az öntözést.

Asztalos Lajos

A régi kolozsvári utcanevek

A város kialakulásával egyidejűleg megjelentek az első utcák, majd területének növekedésével számuk gyarapodott. A tájékozódás végett kezdettől szükséges volt az utcák egymástól való megkülönböztetése, megnevezése.

A tatárjárás előtti település utcáiról, utcaneveiről semmit sem tudunk. Ezek a településsel együtt nyomtalanul eltűntek. E pusztulás után három évtized telt el, míg 1270-ben V. István a lakosság vérveszteségének pótlására szászokat és vendégeket telepített ide. Az épülő település kettős jogállású volt: a kezdettől fallal kerített, később Óvárnak mondott, többségében szászok lakta része városi, a körülötte lakó, tatárjárást túlélők maradványai és a környékről idetelepülők falusi jog szerint éltek.

A kezdeti vár kis területe (északi fala 250 m, a nyugati 223 m, a déli 301 m, a keleti 197 m hosszú) rányomta bélyegét a háztömbök és a telkek nagyságára, az utcák hosszára, szélességére, számára. A falak belső oldalán körbefutó utcagyűrűn kívül – a keleti oldal egy részének kivételével, ahol templom, a Ferenc-rendi elődje állt – alig néhány szűk, rövid utca alakulhatott ki a kis, a vár közepétől valamivel keletebbre fekvő piactér – a mai Karolina tér – körül. Az óvári telkeket föltehetőleg nem egyszerre, hanem a lakosság számának növekedése arányában mérték ki, építették be. Így lépésről lépésre alakultak ki az utcák is.

Kettő kivételével ennek a Kolozsvárnak sem ismerjük az utcaneveit. Egyik az 1592-ből ismert *Vicus* 'kis utca, síkator'. Helye meghatározhatatlan. Csupán az elébe írt *Castrum Vetus*-ből 'Óvár' következtethetünk arra, hogy valahol az Óvárban volt. A másik az 1565 és 1592 között több ízben is lejegyzett *Castrum Vetus. Teatro* 'Óvár. Piac'. Az utcanevek egykori tartóssága miatt valószínűleg jóval korábban keletkeztek.

A Szilágyságba, Tordára, Váradra, a Kis-Szamos völgyében Kolozsáknára, Désre, Désáknára vezető útnak a folyó melletti találkozási kitűnő gazdasági lehetőségekkel, vonzerővel rendelkezett. Az egyesült Kis-Szamos–Nádas széles síkja alkalmas volt gabonatermesztésre, az északra és délre néző hegyoldalakon szőlőt, gyümölcsöt lehetett termesztetni, a Kis-Szamosra és mellékágára, a Malomárokra malmokat lehetett telepíteni. Mindezt igyekezett is kihasználni a kézműves, szőlőtermesztő, kereskedő lakosság. És Kolozsvár újból fejlődésnek indult.

1316. augusztus 19-én Károly Róbert visszaadta a település városi jogait, ami további lehetőséget nyújtott a gyarapodáshoz. A XIV. században az Óvár falaitól délre és keletre új utcákat mértek ki, a vásártéren elkezdődött a lakosság növekvő számának megfelelő, a település rangjához méltó templom, az új Szent Mihály emelése. Ma is tisztelettel, csodálattal kell adóznunk a körültekintő, időtálló tervek készítőinek: a tágas piactérből nyíló egyenes főutcák, a belőlük kiágazó, rájuk merőleges vagy velük párhuzamos mellékutcák századokon át megfeleltek a közlekedés, a szállítás, a vásárok igényeinek. Az utcák vonala mind a mai napig változatlan maradt. Arra

azonban az egykori tervezők nem gondolhattak, hogy a tágas utcák napjainkra nem lesznek elég szélesek a gépkocsiforgalom számára.

A XIV. századból fennmaradt két, Óváron kívüli utca neve arról tanúskodik, hogy a polgárok nem tétlenkedtek a település városi rangra emelése után. Az Óvár falain kívüli város a tervek szerint fejlődött, s a XIV. század végére, a XV. elejére valamennyi utcája kialakult.

1362: *platea Pontis* ('híd utca', Wesselényi Miklós, Dózsa György, Ferdinánd király utca);

1372: *platea Magher utcha vocata* ('Magyar utcának nevezett utca', Magyar utca, 1989. december 21.);

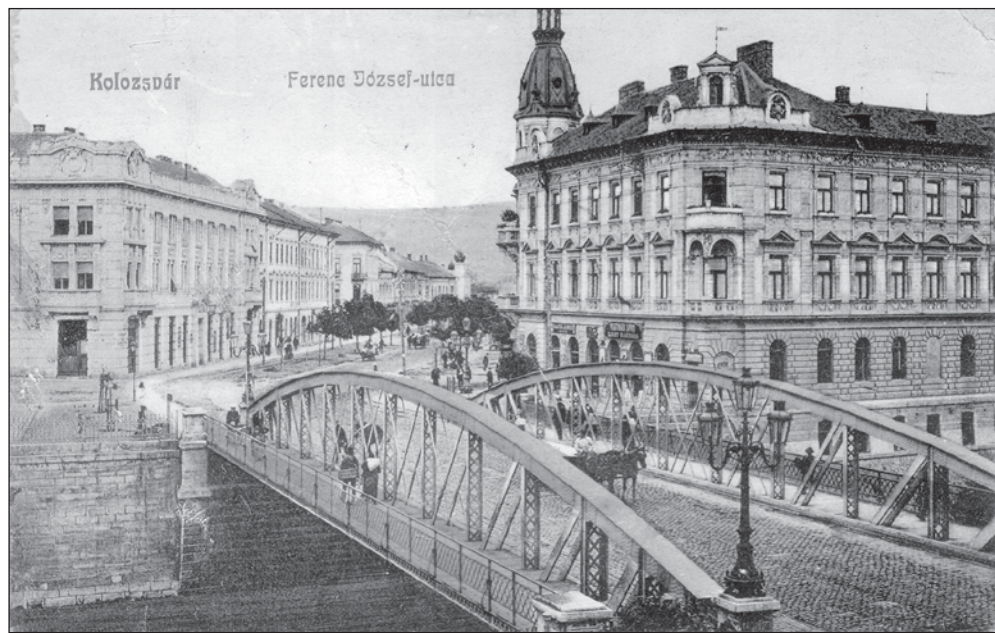
1436: *Farkaswcha* (kiejtése [Farkas uca]), falon kívüli folytatása *Extra muros* ('falon kívüli', ma Zápolya, Gen. Moşoiu); in *platea Hungaricali* ('a magyarok utcájában'); *Monostorwcha* ([uca], Unió utca, Memorandum); *Thordawcha* ([torda uca], Egyetem utca); *Kezepwch[a]* ([kezep uca], Közép utca, Deák Ferenc);

1440: *Hydwcha* [híd uca];

1449: in *castro* ('a várban', az Óvárban);

1451: *vico seu platea [...] Malomzagh vocato* ('a Malomszegnek nevezett sikátor vagy utca', Kolozsmonostor. Egyetlen ismert adata alapján helye meghatározhatatlan.)

A kor követelményeinek, a növekvő törökveszélynek megfelelően, új védőfalak is szükségessé váltak. Építésük hamarosan elkezdődött: 1404. augusztus 3-án kelt oklevelével Zsigmond király a kolozsvári mészárszékek adóját a városfalak építésére rendelte, majd 1405. július 2-i oklevelével szabad királyi várossá, önálló törvényhatóság-

gá tette Kolozsvárt. Ezzel kivonta a vajda és az ispán fennhatósága alól, meghatározta önkormányzatának felépítését (12 esküdt, a közülük választott bíró a testület, s egyben a város vezetője), és engedélyezte, hogy a megnőtt várost falakkal vegyék körül.

A hóstátok, külvárosok a tatárjárás vagy inkább a település városi rangra emelése, 1316 után, a város védelmébe húzódó földműveseknek a falakon kívüli letelepedésével kezdtek kialakulni. Háború esetén ugyan e településeket fölperzselt az ostromló sereg, de lakosságuk a falak mögé húzódva életben maradt. A védelem mellett azért is vonzotta őket a város, mert itt terményeiket eladhatták, munkájukra szükség volt. Hidelvén a XVII. században is főleg szászok laktak, míg a többi hóstátban mellettük a város környékéről, Erdély közelebbi, távolabbi vidékeiről érkezők telepedtek le: kalotaszegiek, szilágyságiak, Szamos mentiek, mezőségiak, székelyek.

A hagyomány szerint a XVII. század elején Bocskai István hajdúkat is telepített közejük. A korabeli felekezeti viszonyok ismeretében ez nem volt lehetséges, mert az akkor kifejezetten unitárius város semmiképp nem engedte volna meg, hogy falai alá református hajdúkat telepítsenek. A telepítésről a korabeli adatok említést sem tesznek. Valószínűleg később, a reformátusokat támogató I. Rákóczi György idején, amikor a reformátusok száma gyarapodott a városban, az unitáriusok áttérésének köszönhetően is, a hóstátokba is telepedtek reformátusok. De nem elsősorban a Hajdúságból. Az idők folyamán a hóstátok lakossága magyar lett, de átvette a szász közösségi szervezeteket (pl. a kalandosokat). A hóstátiai száma a XVIII–XIX. században gyarapodott. Sajátos, a város piacához alkalmazkodó földművelést, paraszti életformát, műveltséget alakítottak ki. Közösségi életük hóstátonként szerveződött. Szokásaikat, népviseletüket az 1960-as évekig, az idősebbek napjainkig megőrizték.

A XVI–XIX. századi adatok Hidelvi, Kétvízközi, Külső-Közép utcai, Külső-Magyar utcai és Monostori hóstátot említenek. A Hidelve a város legrégebbi külvárosa volt. Miközben a hidelvit kezdetben szászok lakták, akik csak fokozatosan magyarosodtak el, a Külső-Magyar utcai és a Monostori hóstát lakossága kezdetektől magyar volt.

A Kőmál (Fellegvár) keleti oldala és a Szamos bal partja közti hidelvi hóstát ('hídon túli hóstát') már az Óvár kialakulása után létrejöhetett, pedig viszonylag messze volt ennek falaitól. Óvárhoz tartozását az is bizonyítja, hogy 1712-ben, amikor az Óvárt *Vetus intra moeniaként* ('régi, belső város'), Hidelvét *Hidelve vel Vetus Extra moeniaként* ('Hidelve vagy külső régi város') említik. Előfordul *Castrum Vetus, Extra muros*ként ('falon kívüli Óvár'), *Castrum Vetus, Newstat*ként ([najstát], 'falon kívüli újváros') is. A szászok ugyanis *Newstat*nak [najstát] 'újváros', *Newstift*nek [najstift]¹ nevezték. A *Newstat* is azt bizonyítja, hogy az Óvár után alakult ki, mert a szászok ezt *Altstadt*nak, 'régi város'-nak, 'óváros'-nak mondták. A *hóstát* név az elsősorban 'olyan telek, amelyiken lakóház és major áll' jelentésű, közép-felnémet *hovestat*ból vagy *hofstat*ból való.

1 A *stift* jelentése 1. '(egyházi) alapítvány'; 2. 'káptalan'; Ausztriában 'apátság'; ezen kívül 'kolégium', 'konviktus' [Nmsz 576.]. Ez a név kezdetben valószínűleg az egyház által létesített Szent Lélek- és Szent Jób-, majd Szent Erzsébet-ispotályra vonatkozott, később egész Hidelvét értették rajta.

A *hóstát* *Hofstat*ból való származtatására kolozsvári példákat is fölhozhatunk. 1575: „Közel Kolosvárhoz, az napnyugati kapu előtt, csaknem az *hoffstát*ba[n] vagyon egy apátúrságos kalastrom, mellyet az Szent Scolastica szúzról Kolosmonostornak neveznek...” [Heltai: *Chronica az Magyaroknac dolgairól*, 38.]; 1616: „...twzfel [tűzfel] feniegette az *Hoffstatot* [...] Egeressi Lenard Balint egetessel feniegette az Hidelvi szaszokat.” [Kvári Levéltár, Törvénykezési Jegyzőkönyvek VII/2. 313–333.]; 1764: „...a *hofstat*ban egy ház meggyúlt éjszakának idején” [Rettegi György: *Emlékezetre méltó dolgok. 1718–1784.* 176.].

A *hóstát*okban is utcák alakultak ki. A fő utcák a falakon belüli város fő utcáinak falakon kívüli meghosszabbításaként. 1453-ban a város adózó magyar lakosainak összeírása (*Regestrum Hungarorum de Ciuitate Cluswar*) számos városi és *hóstát*beli utca nevét sorolja föl.

Az alábbiakban szögletes zárójelben a kiejtés, kerek zárójelben az utca ma is használatos magyar neve, végül a hivatalos név áll. Mindez a főntebb említett utcanevekre is vonatkozik. A mellékelt, 1763–1785 közötti katonai felmérés alapján készült térképen, az első ízben a XIX. század második felében említett utcák egy részének kivételével, valamennyi rajta van. Kolozsmonostor 1895. január 1-ig különálló település volt, közötté és a város között jól látható a határvonal. Az utcanevek többségének csak az első és utolsó említése évét vettük jegyzékbe. A neveket egymástól pontosvessző választja el.

1453: *hyd wcza*, *Hyd wcza extra muros* ([híd uca], 'falakon kívüli híd utca', hidelvi Híd utca, később Nagy utca); *Thordawcza* (Egyetem utca); *Fazokas wcza* (később Szentegyház utca); *Farkas wcza*; *Longa platea Ascendendo Intra Muros* ('falon

belüli hosszú utca, Belső-Magyar utca); *Extra Muros descendendo* ('falán kívüli', Külső-Magyar utca); *Magyarwca extra Muros* ('falán kívüli magyar utca'); *Monostor wca* ([uca], Unió, Memorandum); *Zeben wca* ([szeben uca], később Torda, Egyetem utca); *Zena wca intra Muros* ([széna uca], 'falán belüli széna utca', Jókai utca, Napoca); *Luporum* (Farkas utca); *farkas wca extra Muros* ('falakon kívüli Farkas utca', Zápolya utca, Moşoiu); *Kewzepwcha [...] vocatis extra muros* ('falakon kívülnek mondott [közép uca], Honvéd utca, Budai Nagy Antal); *Magyarwca extra Muros* ('falakon kívüli Magyar utca', Magyar utca, 1989. december 21.); *Monostor Extra Muros* ('falakon kívüli Monostor utca', Monostori út, Mócok útja); *keral wca* ([kerál, kerály uca], Király utca, Brătianu);

1454: in *veteri castro* ('az óvárban');

1460: *Monosthorwca*;

1461: *Monostor, vico Olahwca vocato* ('Monostor, Oláh utcának nevezett utca, sikátor'. Valószínűleg a későbbi Templom utca, Govora);

1482: *kyrgas* ([kírgász] 'templom utca', Szentegyház utca); *theatro* (Nagypiac, Főtér);

1486: *platea Luporum* ('Farkas utca'); *farkas wca extra Muros*;

1496: „ac porticum in *Seýffgasse*” ('a szappany utcai kapunál');

1497: *Magyarwczaya*; *Hydwca*; *Kysmesterwczaya* (Kismester utca, Episcop Ioan Bob);

1521: *Theatrum* (Nagypiac, Főtér);

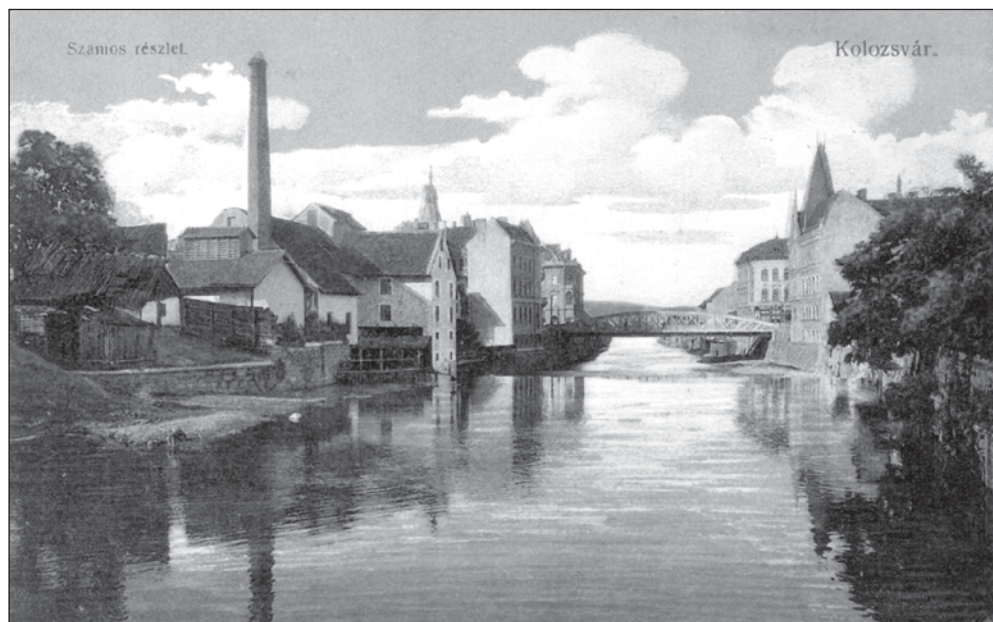
1524: in *veteri castro* ('az Óvárban');

1528: *Zenawca* [széna uca];

1546: „*Saxones in Owar*” ('óvári szászok');

- 1555: *Zappan wcza* ([szappany uca], Nyomda utca);
 1559: *hyd wcza*; in *maiori theatro* ('a Nagypiacon');
 1564: *Zentegyhaz vtcza* [szentegyház utca]; *Kyrchgaß* ([kirchgassz], Szentegyház utca); *Bruckgass* ('híd utca'); *Vicus nova platea* (hidelvi 'új utca', Rudolf út, Marx Károly, Decebal); *Kaiantho wth* ([kajántó út], Kajántói út, Oaşului);
 1565: in *Zappan vca*; *Platea maior* ('nagy utca', hidelvi Nagy utca, Horthy út, Horea);
 1566: „in der *Seffgassen*” ('a Szappany utcában'); *wj wcza* (hidelvi [új utca]); *Wolfergass* ('farkas utca');
 1568: „Mikor az *gjwlas* [gyulás] *Monostor vcyaba* [ucába] vala”; „in platea *zentegyhaz* ([szentegyház] 'utcában');
 1570: *Zappan wcha* ([szappany uca], Szappany utca);
 1571: *feleky ut* (Tordai út);
 1572: *zenwcha* ([szén uca], Jókai utca);
 1573: *Hydelwe platea Magna* (hidelvi 'nagy utca');
 1580: *Magyar wcha*;
 1581: *Zapany vca*;
 1585: *Zyn vca* ([szin uca], Jókai utca); *Monostor wczaban kiwil* ([ucában kiüil], Monostori út);
 1587: *hid vchia*;
 1588: *Castelion felliw malom utza* ([kastélyon felyül], Kolozsmonostor. Egyetlen ismert adata alapján helye meghatározhatatlan.);
 1592: *Monostor vczia* ([uca], Unió utca); *Bruckgass* ('híd utca'); *Maior platea Newstat* ('hidelvi Nagy utca', Horthy út, Horea);
 1597: *O war*; *Zent egy haz utza* [szentegyház utca];
 1598: *Longa. Vicus Smigmatis* ('Külső-Magyar utcai negyed. Szappany sikátor, utca');
zen wcza;
 1597: *O war*;

- XVI. század vége felé: *Vicus Lutifigulorum* ('fazakasok utcája', Fogoly utca, Potaissa);
 1598: *Kis Fazakas vcha* (Fogoly utca);
 1603: *Wolffengass* ('farkas utca');
 1609: *Kewlseo Magyar vtza* ([külső magyar utca], Magyar utca, 1989. december 21.);
 1615: *Maior platea Neüstiftt* ('hidelvi nagy utca', Horthy út, Horea);
 1616: *Bruckgass*;
 1617: „az Szappanj vcza j haz...”;
 1621: *Küül Magyar vcza* ([küvül magyar utca, kül-magyar utca], Magyar utca, 1989. december 21.); 1621: *Felseö kiralý vcza* (csak néhány adat ismert; Király utca eleje, felső része, Brätianu);
 1622: *Belseo Magyar vcza* (Kossuth Lajos);
 1627: *szappanj Vcha*;
 1628: *Georgý falui út* [györgyfalvi];
 1637: *Reppengass* (szász, 'répa utca', Unió utca);
 1638: *szena ucza*;
 1640: *Hiducza*;
 1653: Colosuart *belseo Magyar Utzában* lako keohazj Kádár János;
 1656: Colosvarat *belöl hid utza* (Belső-Híd utca, Híd utca, Dózsa Gy. utca);
 1665: *Giergfaluj ut* [gyergyfalvi]; *Bodogh utca* (Boldog utca, Fericirii); *papfalvi ut* (Giordano Bruno);
 1667: *belső Farkas Vcza* (Farkas utca);
 1669: *Hid ucza*;
 1672: az *ouarban*;
 1680: *Belső-Monostor utca* (Unió utca);
 1684: *Szén Ucza*;
 1688: *Szin ucza*;
 1689: *Langasse* ('hosszú utca', Magyar utca); *Hid utsza*;
 1694: *Hidelvi Nagy Ucza*;
 1697: *Piacz*;
 1706: *Magyar-uttza*; *Ó vár*; *Búza uttza* (Inocențiu Micu Klein);
 1715: *felső külső Szen uczcza* (Kőkert utca, Hașdeu);
 1718: *barom piatz* (Széchenyi tér);
 1721: *Belső-Király utca*;
 1723: *Szappany utca*;
 1734: *Candia utca* (Kinizsi utca);
 1747: *Széna utza*; *Felső-Király utcza* (eddig ismert, legkésőbbi adat);
 1753: *Kis Fazakas utcza* (Fogoly utca);
 1773: *Belső közép uttcza* (Deák Ferenc utca);
 1774: *Külső-Király utza* (Árpád út, Traian); *Kis mezőre járo Sikátor* (Kismező utca, Kuun Géza utca, Crișan);
 1775: *külső felső Szén uccza* (Trefort utca, Babeș);
 1785: *Barom Piacz*;
 1790: *Alsó Szin Utza* (Mikó utca, Klinika utca);
 1792: *Boszorkány Sor* (Bethlen utca vége, Baba Novac);

- 1798: *Szin Utza*;
- 1809: *bácsi ut* (Erzsébet út, Racivița);
- 1810: *Görögök Sikátorja* (Görögtemplom utca);
- 1811: *Szín uttza*;
- 1814: *Görögök Temploma Sikátora* (Görögtemplom utca);
- 1815: *Cserző Malom uttza* (Csermalom utca, Gorunului);
- 1817: *Barom piatz*;
- 1824: *Tegla Csúrek uttya* (Téglás utca, Gyár utca);
- 1827: *Külső Szén vagy Holdvilág uttza* (Marinescu);
- 1831: *Szappany-uttza* (a Hosszú-Szappany [Brassai] utca); *Szent Egyház-uttza*;
- 1832: *Hid uttza*;
- 1834: *Külső-Torda uttza* (Petőfi utca, Avram Iancu);
- 1837 körül: *répaczukur-fabrika uttya* (Cukorgyár utca);
- 1839: *belső Monostor uttza*;
- 1840: *külső király uttza*;
- 1845: *Hosszu Szappany uttza* (Brassai); *Bástya uttza* (Daicoviciu); *Boszorkány-sor; felső szénuttsza* (Trefort utca, Victor Babeș); *Fogoly uttza* (Potaissa); *Hásongárd uttza* (Majális utca); *Klastrom uttza* (Vasile Goldiș);
- 1846: *tordauttza* (Egyetem utca);
- 1850: *Belső-Torda uttza* (Egyetem utca); *Sétatér uttza* (E. Isac);
- 1852–1857: *hosszu uttza* (Ploiești); *hidelvi nagy uttza*; *gatyaszáruttza* (1869: Patak utca, Szakszervezetek utcája); *görbe szappanyuttza* (Forduló, Cotita); *görögök sikátora*; *Széchenyi-tér* (régebben *barompiacz*); *bel farkasuttza* (Farkas utca); *bel királyuttza* (Király utca, Brătianu); *bel közép uttza* (Deák Ferenc utca); *bel magyaruttza* (Kossuth Lajos utca); *bel monostoruttza* (Unió utca); *bel szénuttza* (Jókai utca); *bel Torda-uttza* (Egyetem utca); *kül királyuttza* (Árpád út, Traian); *timáruttza* (Timár utca, Dubălarilor, Andrei Șaguna); *toronyuttza* (Torony utca, S. Pușcariu); *Lázár-uttza* (Lázár utca); *Ágoston-uttza* (Ojtoz); *Pata-uttza* (Titulescu); *rózsauttza* (Samuil Micu); *vizuttza* (Roosevelt); *Wesselényi-uttza* (Eszterházy utca, N. Bălcescu); *kurta szappanyuttza* (Dávid Ferenc); *kül farkasuttza* (Zápolya utca, Moșoiu); *kül királyuttza* (Árpád út, Traian); *kül középuttza* (Honvéd utca, Budai Nagy Antal, Dorobanților); *kül monostoruttza* (Monostori út, Mócok útja); *dézmacsúri sikátor* (Szeszgyár utca, Bărceanu); *Eperjes-uttza* (Babeuf, Galați, Onisifor Ghibu); *csertörő-uttza* (Scorțarilor); *csillaguttza* (Bethlen utca része, Baba Novac); *kenyéruttza* (Báthori utca része, O. Petrovici); *kis uttza* (hidelvi Kis utca, David Prodan);
- 1863: *külsőszén-uttza* (Majális utca eleje);
- 1865: *N[agy].Piacz* (Főtér); *Apor uttza* (Dimitrie Comșa); *Pap uttza* (Párizs utca); *Kökert uttza* (Hașdeu); *Külső Közép uttza*; *Dézma uttza* (Szamos utca, Someșului); *Kis uttza* (Izabella utca, Georges Clemenceau);
- 1869: *Belső Szén uttza*; *Hold világ uttza*; *Nagy Szamos ut[cza]* (Iașilor); *Nádas uttza* (Burebista); *Nép ut[cza]* (Coșbuc); *Patak uttza*; *Gödrös u[tcza]* (Colibița); *Grádits ut[cza]* (Lépcső utca); *Gyár ut[cza]* (Fadrusz János utca, Eminescu); *Gyep ut[cza]* (Pajiștei); *Györgyfalvi út*; *Bethlenkert ut[cza]* (Iazului); *Felső Szén ut[cza]*

(Trefort utca, V. Babeş); *Főtér; Fürdő ut[cza]* (Pavlov, Cardinal Hossu); *Hegy völgy [utcza]* (Piezişă); *Hidelvi Király ut[cza]* (Árpád út, Traian); *Hidfő ut[cza]* (Radák utca, Dácia); *Külső Szapan* (Timár utca, Dubălarilor, Andrei Şaguna); *Agyagdomb ut[cza]*; *Alsó Kereszt ut[cza]* (Dohány utca, Petőfi); *Átjáró ut[cza]* (E. Petrovici); *Patak utza* (Szakszervezetek utcája); *Porond ut[cza]* (E. Varga); *Rejtek ut[cza]* (Bethlen utca, Baba Novac); *Sáros ut[cza]* (Cloşca); *Sörház ut[cza]* (Báthori utca része, O. Petrovici); *Új Szén ut[cza]* (Hajnal utca); *Végsor-út* (Hősök tere, Mărăşti); *Könyök utcza* (Cotului, 1974-ben felszámolták); *Kötő ut[cza]* (Raţiu); *Kövespad ut[cza]* (A. Suci); *Kómálallya ut[cza]* (St. L. Roth); *Hidelvi Király utcza* (Árpád út, Traian); *Zsák ut[cza]* (Ilie Măcelaru); *Zsidótemplom ut[cza]* (Pap, Párizs utca eleje); *Szeszgyár utca* (dézsmacsúri síkator, Bărceanu); *Dézsma Csűr tér* (Vágóhíd tér); *Dézsmacsűr ut[cza]* (Kriza utca, Anton Pann); *Felső Kereszt ut[cza]* (Székelyhadosztály utca, Piteşti); *Csörgő ut[cza]* (Bethlen utca része, Baba Novac); *Kajántoi ut[cza]* (Kandó Kálmán utca, Bezerédi, Decebal); *Kádár ut[cza]* (a Széchenyi tér szomszédságában, 1961-ben felszámolták); *Kert ut[cza]* (Pasteur utca); *Kijáro ut[cza]* (Székely Mózes utca, I. Coroianu); *Kis Bretyo [utcza]* (hidelvi, Csóka utca, Haiducului); *Kis Buza ut[cza]* (Vár utca, Fortăreţei); *Kis Kandia [utca]* (a Szentlélek utca vége és az Unió utca között; az 1930-as évek vége felé lezárták); *Kis Szamos utcza* (Apáczai Csere János utca, Argeş); *Kis új ut[cza]* (Liliom utca, Crinului); *Nagy Bretyo [utcza]* (Veréb utca, Vrăbiilor); *Bejáro ut[cza]* (hidelvi, Hajdu utca, Haiducului);

1876: *B. Szén utcza; Gázgyár utcza* (lásd Hosszú utca); *Görögök síkátora; Király utcza* (Hidelvi Király utca, Árpád út, Traian); *Külső felső Szén utcza* (Trefort utca, Babeş);

Kolozsvár. Tud. egyetemi klinika.
CLUJ. Clinicile Universităţii

- 1888: *Belmonostor utca* (Unió utca); *Belszén utca*; *Belső Farkas utca*; *Belső Király utca*; *Hásongárd utca*;
- 1893: *Bácsi út*;
- 1894: *Hid utca*; *Fő tér*; *Nádas utca*; *Gázgyár utca*; *Grádicts u[tcza]*; *Belhid-utca*; *Belső közép utca*; *Belső magyar utca*; *Belső monostor u[tcza]*; *Hidelvi Király utca*; *Téglás utca*; *Végsor-utca*; *Külső Farkas utca*; *Külső közép utca*; *Külső Magyar utca*; *Külső monostor utca*; *Csillag utca*; *Csörgő utca*; *Kisszamos utca*;
- 1899: *Hosszu-Szappany utca*; *Nagy utca*; *Főtér*; *Görbe-Szappany utca*; *Belfarkas utca*; *Belkirály utca*; *Belközép utca*; *Belmagyar utca*; *Beltorda utca*; *Borjúmáli út* (*Rákóczi út*); *Buza utca*; *Feleki út*; *Felső-Szén utca*; *Hidfő utca*; *Külső-Torda utca*; *Beltorda utca* (*Egyetem utca*); *Torony utca*; *Alsó-Kereszt utca* (*Dohány utca*, *Petőfi*); *Alsó-Szén utca* (*Mikó utca*, *Klinika utca*); *Új utca*; *Új-Szén utca*; *Wesselényi utca*; *Belközép utca*; *Kurta-Szappany utca*; *Külfarkas utca*; *Külközép utca* (*Honvéd utca*); *Külmagyar utca*; *Külmonostor utca*; *Külső-Király utca* (*Árpád út*); *Külső-Szén utca* (*Majális utca eleje*); *Dézsmaacsúrtér*; *Dézsmaacsúr utca*; *Felső-Kereszt utca*; *Kandia utca*; *Kijáró utca*; *Kis utca*; *Kis-Brettyó utca*; *Kis-Buza utca*; *Kis-Kandia utca*; *Kis új utca*; *Bejáró utca*;
- XIX. század vége felé: *Czukorgyár utca*;
- 1900: *Rejtekek-utca*;
- 1903: *Dézsma utca*;
- 1905: *Nép utca*; *Gyár utca*; *Sétatér utca*;
- 1910: *Sáros utca* (*Cloșca*);
- 1913: *Sörház utca* (*Báthori utca* része, *O. Petrovici*); *Kenyér utca* (*Báthori utca* része, *O. Petrovici*);
- 1914: *Nagyszamos utca*; *Papfalvi út*; *Kismező utca*;
- 1916: *Kajántói utca* (*Kandó Kálmán utca*, *Bezerédi*, *Decebal*);
- 1917: *Szappany utca*; *Szentegyház utca*; *Holdvilág utca*; *Hosszu utca*; *Szamos utca* (*Iașilor*); *Patak utca*; *Gödrös utca*; *Gyep utca*; *Porond utca*; *Viz utca*; *Zsidótemp-lom utca*;
- 1941: *Víz utca*; *Zsák utca*;
- 1945: *Szentegyház utca*; *Holdvilág utca*; *Hosszú utca*; *Szamos utca*; *Patak utca*; *Gödrös utca*; *Bástya utca*; *Bethlenkert utca*; *Búza utca*; *Farkas utca*; *Fogoly utca*; *Fürdő utca*; *Téglás utca*; *Lázár utca*; *Apor utca*; *Ágoston utca*; *Pap utca*; *Porond utca* (*E. Varga*); *Rózsa utca* (*S. Micu*); *Kötő utca*; *Kőkert utca*; *Eperjes utca*; *Kajántói út*; *Kert utca*; *Király utca*; *Kismester utca*;
- 1948: *Patak utca* (*Szakszervezetek utcája*);
- 1957: *Kádár utca*;
- 1964: *Gödrös utca*; *Györgyfalvi út*; *Boldog utca*; *Hegyvölgy utca*; *Timár utca*; *Cukorgyár utca*; *Agyagdomb utca*; *Átjáró utca*; *Pata utca*; *Könyök utca* (1975-ben felszámolták); *Kövespad utca*; *Kómálalja utca*; *Dézsma utca*; *Szeszgyár utca*; *Csermalom utca*; *Csertörő utca*; *Kis utca* (*hidelvi*); *Klastrom utca*;

Az utcanevek eredetét illetően két korszakot különböztetünk meg. Az elsőben a neveket az illető utca vagy tér valamilyen jellegzetessége alapján századokig, Kolozsvárt a XIX. század végéig, a lakosság adta. Az ezt követő másodikban a lakosság

névadó szerepét átvette a helyhatóság. Az általa önkényesen vagy utasításra adott, történelmietlen szemléletet tükröző új, néma nevek semmiféle kapcsolatban sem voltak, és ma sincsenek az illető utcával. E divat terjedésének egyik oka az ily módon való emlékéllítés. A folyamat kezdetétől a települések utcanevekben tükröződő sajátos arculata eltűnt, mindenütt ugyanazokat a neveket adták: Deák Ferenc, Kosuth Lajos, Jókai, Vörösmarty stb. Nálunk az első világháború után a román hatalom ezt arra használta és használja mind a mai napig, hogy a város múltjának, a régi beszélő neveknek meg mindennek, ami magyar, kénye-kedve szerint fittyet hányva, a magyarságot láthatatlanná tegye. A lakosság által adott régi nevek lecserélésével a város történetének egy-egy nyelvi emlékét pusztították el.

A lakosság által adottak összefüggnek az utca valamilyen sajátosságával:

- a) nagyságával, hosszával – Nagy (piac, utca), Kis, Hosszú, Hosszú-(Szappany), Kurta-(Szappany),
- b) a talaj minőségével – Porond, Agyagdomb, Gödrös,
- c) a domborzattal – Hegyvölgy, Domb,
- d) a szomszédos utcákhoz való helyzetével – Közép,
- e) a város területén lévő helyzetével – Szélső, Belső-(Magyar), Külső-(Magyar), Alsó-(Kereszt), Felső-(Kereszt), Óvári (piac),
- f) alakjával – Görbe-(Szappany), Könyök, Kígyó,
- g) jellegzetes épületével – Szentegyház, Görögök temploma, Torony, Malom, Fürdő, Templom, Gyár, Színház, Állomás, Klastrom,
- h) városfal erősítésével – Torony, Bástya,
- i) építményével – Híd, Kőkert,

- j) lakóinak nemzetiségével – *Magyar, Zsidó, Görögök* (temploma),
- k) lakóinak foglalkozásával – *Fazakas, Kismester* ('tanító'), *Timár, Kádár, Kalányos*,
- l) lakóinak vélt vagy valós eredetihelyével – *Kandia* (krétai görög kereskedők),
- m) iparával – *Szappany*,
- n) kereskedelmével – *Piac, Tizenháromváros* (a 13 szepességi város kereskedőinek raktárai),
- o) irányával – *Monostor, Torda, Györgyfalvi, Pata, Kajántói*,
- p) két nagyobb utcát összekötő jellegével – *Kötő, Átjáró*, (Felső-, Alsó-) *Kereszt*,
- q) a népi humorral – *Zsák, Gatyaszár* (elágazó, V alakú utca, ilyen nevű pl. Désen is volt), *Boszorkány*.

Az utcanevekben a *belső-, külső-* megkülönböztetésnek a XV. század közepétől való feltűnése azzal magyarázható, hogy 1405. július 2-a, Zsigmond király engedélye után, elkezdték építeni az Óváron kívüli várost kerítő városfalat, amely több, a városból kivezető, elsősorban a Magyar, a Közép, a Farkas, a Monostor utcát mintegy kettévágta.

Ezek az utcával szorosan összefüggő ún. *beszélő nevek* akár több száz évig fennmaradtak. A régi épületekhez hasonlóan műemlékek. Ezt számtalan olasz, francia, svájci, német, spanyol stb. város utcanevei bizonyítják. A spanyolországi Galícia fővárosában, Santiago de Compostelában pl. a Franco-rendszer kimúlása után az óvárosban minden utca, tér visszakapta évszázados nevét. A spanyol *Plaza de España* 'Spanyolország tér' galególul ismét *Praza do Obradoiro* 'műhely tér', a spanyol *Plaza de las Platerias* 'ezüstműves műhelyek tere' galególul megint *Praza das Praterias* 'ugyanaz', a *Calle Nueva* 'új utca' *Rúa Nova* 'ugyanaz' lett stb. Galícia önkormányzati törvénye, egyebek mellett előírja, hogy a tartomány „helyneveinek egyetlen hivatalos alakja a galego”. Bilbóban (spanyolul Bilbao), a spanyolországi Baszkföld fővárosában máig megmaradtak a beszélő utcanevek, és ezek baszk és spanyol, azaz kasztíliai nyelvűek. Asztúria legnagyobb városában, Xixonban ([sison], sp. Gijón [hion]) számtalan utca nevét csak asztúr nyelven írták ki. A Szovjetunió utódállamaiban, pl. Észtországban, Lettországban, Litvániában, Oroszországban, ahol léteztek, a régi utcaneveket műemlékké nyilvánították és visszatették helyükre. Így a moszkvai *Ulica Gorkovo* 'Gorkij utca', akár száz, kétszáz évvel ezelőtt, ismét *Tverszkaja*. Finnországban a svédek által is lakott településeken ugyancsak őrzik a beszélő utcaneveket: a finn alatt a svéd is ott van, ahol a svédek vannak többségben, ott felül a svéd név. Helsinkiben is minden utcanévtábla kétnyelvű. Pl. a finn Korkeavuorenkatu svédül Högborgsgatan 'magashegy utca'.

A főleg az utca elején és végén elhelyezett kőtáblákba vésett beszélő nevek ékeségei lehetnének Kolozsvárnak és növelnék patináját. Románra könnyen lefordíthatók. Ezzel megoldódna a kétnyelvű utcanévtáblák kérdése. A román és a magyar változat alatt föl lehetne tüntetni a név első okleveles említésének évét is. Ahol létezett, a szász nevet úgyszintén: *Str. Bisericii* vagy *Sfântei biserici* / *Szentegyház utca* / *Kyrgas* / 1482; *Str. Dascalului* / *Kismester utca* / *Kleyn meister gasse* / 1451; *Str. Noua* / *Új utca* / *Neugasz* / 1566 stb.

A Farkas utca esete bonyolultabb, mert feltételezhető, hogy nem a *farkastól*, hanem a honfoglalás-kori *Farkas nemzetségtől* származik. De azért lehetne *Str. Lupului*, alatta *Farkas utca*, alatta 1453.

Ehhez viszont szükséges lenne az, hogy a várost az utóbbi évtizedekben elárasztók megismerjék a település hiteles történetét, azt, hogy ez már századokkal betelepülésük előtt létezett, s ne akarják a maguk elképzelése szerint, minden áron átalakítani. De elengedhetetlen egy olyan műemlékvédelmi törvény is, amelyik elismeri a beszélő utcanevek műemlékjellegét, előírja helyükre való visszaállításukat és mindenkori védelmüket.

Máig is tanulságos – elsősorban a polgármesteri hivatal egynyelvűség mellett kardoskodó, önkényeskedő vezérei számára – a XVI. századi városi tanácsnak a Kiszamos (Malomárok) vagy inkább a Szamos egykori hídjának feliratos táblája kapcsán a kétnyelvű feliratokhoz való viszonyulása. Az idő tájt, amikor a kolozsvári szászág elmagyarosodása még tartott.

1580: „Az mi az magyar írást illeti az hídon, miért (‘mert’) hogy az szász nemzet fél, hogy valami prerogativát (‘kiváltságot’) kívánna magának az magyar nemzet, kin (‘amin’) megháborodott (‘megütközött’, ‘megbotránkozott’) az szász nemzet, nem akarván valami dissensióra (‘nézeteltérésre’) jövendőre is okot adni az unió (‘az 1458-ban kötött egyezség, egyetértés’) ellen, végezték (‘határozták’) ő kegyelmek (‘a tanács’), hogy szászul is ugyan azon igékkel faragják meg [az illető feliratot] a város költségén azonképpen egyéb közönséges momentumokon (‘építményeken’, ‘létesítményeken’), ha egyik nemzetnek nyelve ott vagon, az másiké is legyen ott.”

Cluj

Teatrul Maghiar — Magyar-színház

Dr. Gaal György

A kolozsvári Házsongárdi temető

A középkori településeken, így Kolozsvárt is, eleinte a templomok köré, a cinte-rembe temetkeztek, az egyházi személyek, fontosabb tisztségviselők pedig a templom földjébe, kriptájába. A főtéri Szent Mihály-templom körül alakult ki Kolozsvár első, a XVI. század végéig használt temetője. Közben a város védőfalai mentén is kisebb sírkertek létesültek. Az 1585-ben kitört nagy pestisjárvány idején már nem volt hely a régebbi sírkertekben, úgyhogy a városi tanács május 11-én határozatot hozott: „a Torda utcai kisajton kívül való földben, ahol mostan az dinnyét vetették, egy jó és tágas darab helyt szakasszanak temetőhelynek, ahova mind szegény és gazdag személyválogatás nélkül temetkeznek, mely helyt jó örökös sövénnel befogjanak”. Még abban az évben elkezdtek temetkezni a kijelölt, várostól délre fekvő helyen. A sírkert rendre terjeszkedett felfele a domboldalon, s az 1830-as évekre érte el azt a déli határt – körülbelül Brassai Sámuel sírja táját, ameddig a régi, történelmi sírkert terjed. Mivel a domboldalt a kolozsváriak Házsongárdként emlegetik, a XX. században neve összeforrt a temetővel. (A név eredetére vonatkozóan több feltételezés született: talán egy Hasinschart [=Nyúlajkú] nevű szász polgárnak lehetnek itt egykor birtokai, s az ő neve csiszolódott mai alakra; esetleg a német-szász Hasengert/Haselgert [nyulaskert/mogyoróskert] szavakból eredeztethető; akkoriban a város lakosságának fele szász volt.)

A temető megnyitásától fogva a városi tanács felügyelete alá tartozik, s felekezeti különbség nélkül temetik ide a halottakat. Csak a lutheránusoknak van – a főkaputól jobbra eső – külön sírkertjük, melyet 1739-ben egy katonatiszt ajándékozott az egyházközségnek. A keleti szélen a XIX. században kialakult egy izraelita temető is, ez már évtizedek óta le van zárva. A köztemető történelmi része a főutaktól elválasztott parcellákra van osztva, ezeket római számok és betűk jelölik.

A Házsongárdi temető 2004-től a romániai országos műemlékjegyzékben is szerepel, s ugyanebben az évben Magyar Örökség-díjban részesítették. Jelentőségét több szempont is indokolja. Még mindig található benne néhány nagyon régi sírkő. Ezeknek két típusa volt elterjedve. Egyik a hasáb alakú: egyik oldalán ereszesen bemélyített fejkő, az eresz alá rendszerint mesterségjelvényt, címet, gyermekalakokat véstek ki, majd következett a magyar, német vagy latin felirat pár életrajzi adattal. A módosabb vagy tanult embereknek gyakran koporsó alakú fedkövet (tumbát) készítettek, ennek két menedékes oldalára került a felirat, néha az egyik oldalon a férj latin nyelvű, verses szövege, a másikon a feleség magyar nyelvű sorai. Ezek rendszerint néhány életrajzi adatot is rögzítettek, megnevezték a halál körülményeit, valamint a túlélőket. A XVIII. században díszesebben faragott barokk stílusú kövek jöttek divatba, majd a XIX. században neogótikus és eklektikus mintájú köveket faragtak, míg a század végén elterjedtek a háromrészes – többnyire márvány vagy gránit – obeliszkek. Az 1960-as évektől a beton típusú sírok sokat rontottak a temető összképén. A XIX. század közepétől a módos, főúri családok (Bethlen, Teleki, Mikó,

Jósika, Béldi) rangos építészek által tervezett kriptákat emeltettek. A temetőt művészi szempontból is értékes műalkotások sora díszítette. A kőből faragott szobrok egy része napjainkig látható, a fémről lévőket sajnos az utóbbi évtizedben ellopták. A temető mint dús növényzetű park is figyelemre méltó. Igazi hírnevét azonban panteon-jellegének, nagy halottjainak köszönheti. Évszázadokon át Kolozsvár Erdély első városa, tudományos központja, egy ideig fővárosa is lévén, itt számos kimagasló személyiség élt, s tért nyugovóra a Házsongárdba.

A Petőfi utcai főkapuval szemben nyíló úttól jobbra a keskeny I. A, balra az I. B parcella terül el. Az előbbiben magas falra erősített táblán Maksay Albert (1897–1975) költő, teológiai tanár neve olvasható, vele szemben egy Szervátiusz Jenő faragta fehér márvány síremlék Asztalos István (1909–1960) jeles prózaírónak állít emléket.

A balra nyíló keresztút fölött az I. C parcella terül el, jobbra meg a Lutheránus temető erre néző sírkertjei vannak. Az I. C-ben az úttól beljebb Gyarmathi Sámuel (1751–1830) emlékoszlopát tekinthetjük meg. Orvos, kollégiumi tanár volt, a finnugor nyelvészet egyik megalapítóját tiszteljük benne. Jobb felől elhagyva a három, múlt század második feléből való (Donogány-, Zeyk- [most Micu-], Berde-) kriptát, egy ráccsal körülvett sírkertben Bartalis János (1893–1976), a szabadvers erdélyi nagy művelőjének kopjafáját, a szomszédos kertben pedig Kós Károly (1883–1977) író, politikus, építész monumentális sírját találjuk. A lutheránus temető felett a Kertek (Grădini) nevű parcella terül el; egykori magánkertekből kialakult rész. A Barcsay Domokos (1848–1913) emléktáblájával megjelölt Korbuly-kripta mellett díszes vaskapun térhetünk be az első kertbe. A Korbuly-kripta mögötti kisebb kriptában nyugszik Paget János (1808–1892) angol orvos, aki házasság révén került Erdélybe, itt letelepedett, kétkötetes angol könyvet írt Erdélyről és Magyarországról, majd részt vett az 1848-as forradalomban is. A kripta bal hátsó sarkánál gróf Kornizs Zsigmond (1824–1854) angyalos sírköve és régies felirata a fényképészet erdélyi megújítójának állít emléket. Hátrább egy római kőszarkofág keret oldalán Pákei Lajosnak (1853–1921), a város legjelentősebb múlt századfordulós építészének a neve olvasható. Ha a főútról a következő – pár éve kidőlt – vaskapun lépünk be, balra Gheorghe Dima (1847–1925) zeneszerző és Miklóssy Gábor (1912–1999) festőművész feliratait, jobb kézről klasszicizáló síremléken báró Jósika Miklós (1794–1865) nevét találjuk; ő a magyar romantikus történelmi regény megteremtője. Hamvait 1894-ben Drezdából hozatták ide. Az ösvény végén a Jósika-kripta áll, benne nyugszik Jósika Sámuel (1805–1860), az utolsó erdélyi kancellár, Jósika Lajos (1807–1891) főispán, sportember, a kripta építtetője, Bethlen Józsefné Sissányi Erzsébet (1827–1898), az Aradon kivégzett Leiningen-Westerburg Károly vértanú korábbi felesége, valamint gróf Bethlen György (1888–1968), a két világháború közötti romániai magyarság politikai vezéregyénisége.

Tovább haladva a főúton, jobboldalt, a kerítés előtt két impozáns kriptát pillantunk meg. A Bethlen és Teleki grófi címerekkel díszített kriptát a politikus Bethlen János (1811–1879) és felesége, Teleki Zsófia (1815–1852) részére építették. Itt nyugszik gróf Bethlen Béla (1888–1979), a második világháború végén Erdély kormánybiztosa, emlékiró. A piramis alakú gróf Béldi-kripta fogadta magába többek

között gróf Béldi Ákosnak (1846–1932), Kolozsvár múlt századvégi főispánjának, EMKE-elnöknek a hamvait. Ha betérünk a kriptához vezető ösvényen, bal kézre aranyosrákosi Székely Sándor (1797–1852) unitárius püspök, eposzíró régi oszlopát találjuk; főműve Vörösmartyra is hatással volt. Néhány sírsorral közelebb a kerítéshez a városnak híres ötvösmestert, királybíró, orvosokat adó Gyergyai család egyik kövének oldalán Groisz Gusztáv (1811–1874) forradalom alatti városi főbíró, majd erdélyi főkormányiszéki alelnök nevét pillantjuk meg. Egy kis befalazott táblán az újromantikus vígjátékíró és vasúti főmérnök Éjszaki Károly (1818–1907) nevére találhatunk. Pár sorral hátrább, a kerítés felé, a Bakó család sírkövének alján szerény márványtábla Kiss Jenő (1912–1995) költő, szerkesztő nevét örökíti meg. Közel a tetőhöz az iktári Bethlen-kriptán innen, az út mellett kis vöröses kő alatt legjelentősebb regényírónőnk, Berde Mária (1889–1949) nyugszik. Itt betérve a sírok közé, fekete márványkövön a Mo. aláírás Mohy Sándor (1902–2001) festőművész nyughelyét jelöli. Hátrább, a kripta mögötti részen Szilágyi Domokos (1938–1976) költő durva faragású márványtáblája tragikus sorsú kisfiának és feleségének, Hervay Gizella költőnőnek is emléket állít. Az útra néző neoromán stílusú kripta az iktári gróf Bethlen családé volt, benne nyugszik az iktári Bethlenek utolsó férfi sarja, gróf Bethlen Domokos (1805–1866), a kripta építtetője és húga, gróf Bánffy Miklósné gróf Bethlen Kata (1810–1871). Az ő révén örökölte a kriptát a Bánffyak grófi ága. Itt nyugszik id. gróf Bánffy Miklós, fia, Bánffy György, és ide kerültek a politikus és regényíró Bánffy (Kisbán) Miklós (1874–1950) 1976-ban hazahozott hamvai is. A kripta kertjében néhány, a Házsongárd Alapítványtól ide menekített koporsó alakú régi kő is megtekinthető. A következő, neogótikus kripta – homlokzatán a gróf Mikó- és Rhédey-címerekkel – az erdélyi reformkor vezető politikusa, a szomszédos fekete gránit obeliszk alatt nyugvó Mikó Imre (1805–1876) felesége, Rhédey Mária (1811–1849) számára épült, benne egy szép fehér márvány szarkofág látható. Az iktári Bethlen-kriptával szemben egy – nemrég letört – hamvvedret tartó, négy síró orozlán őrizte hatalmas obeliszk alatt a fiatalon elhunyt, népszerű ellenzéki politikus, Kendeffy Ádám gróf (1796–1834) nyugszik. Pár lépéssel feljebb, egy keresztösvény mentén, fekete márványoszlopon gróf Bethlen Gergelynek (1810–1867), Bem 1848-as hadsegédének, Garibaldi tábornokának a domborműves portróját kereshetjük meg.

Itt a „tetőn” a temető két főútja összeér, innen nyílik az új temetőrész. Átmenve a II. C és III. B parcellák találkozásánál létrejött egykori unitárius fertályba, a legmonumentálisabb klasszicista síremléknél kezdhethetjük szemlélődésünket: Brassai Sámuel (1800–1897) az utolsó erdélyi polihisztor volt, tíz tudományágat művelt. Melléje szorították be Nagy István (1904–1977) „munkásíró” síremlékét. Szomszéd-ságában monumentális kőszarkofág alatt nyugszik Berde Mózsza (1815–1893), az unitáriusok jótevője, 1848-as kormánybiztos, majd neogótikus obeliszken Bölöni Farkas Sándornak (1795–1842), az amerikai utazónak, a reformkori eszmék harcosának mellszobra következik. Arrébb, Ujfalvy Sándor emlékiró és felesége sírkövein túl, a két parcellát elválasztó kis ösvény két oldalán, szinte szemben áll a reformkori kolozsvári ifjúság két vezéregyéniségének, a költő Szentiváni Mihálynak (1813–1842) és a folklórgyűjtő püspök Kriza Jánosnak (1811–1875) terméskő-, illetve márvány-

oszlopa. Az ösvényen pár lépést továbbmenve, két osztrák főtiszt testes emlékoszlopánál jobbra betérve, Erdély tudós történésszének, Kelemen Lajosnak (1877–1963), a heraldikus Keöpeczi Sebestyén Józsefnek (1878–1964) és az író-politikus Mikó Imrének (1911–1977) az egymás közelében levő sírjait vehetjük szemügyre.

Ha az ösvényen tovább ereszkedünk, balra egy keresztút elágazásánál, a sarokban áll, ráccsal övezett sírkertben Néb Mária (1799–1884) népszerű komika oszlopa, mellette fel kell figyelniünk Apáczai Csere János (1625–1659) és felesége emlékkövérére. Ez nem a tulajdonképpeni sírjuk, de szép gesztus volt emléket állítani nekik. A neves pedagógusban, a nagy tudósban a kolozsvári Református Kollégium felvirágoztatóját tiszteli. A keresztösvényen áthaladva a főkapu felé menő keleti főútra érkezünk. Itt valamikor kis körönd volt, főleg színészsírokkal. A legszebb Kéler Ilona (1860–1880) Pákei Lajos tervezte neoreneszánsz emlékműve. Ha pár lépést felfelé megyünk, a jobbra eső I. C parcellában Jakab Eleknek (1820–1897), Kolozsvár történetírójának a fekete emlékoszlopát láthatjuk. Ha lefelé folytatjuk utunkat, a most már balra eső I. C-ben az útra merőleges homlokzatú kriptát találunk, rajta Dsida Jenő (1907–1938), a fiatalon elhunyt költő nevét és szép búcsúversét olvashatjuk. Pár sorral a kriptá előtt Szervátiusz Jenő faragta emlékmű alatt pihen Szabédi László (1907–1959) költő és irodalomtudós, az 1959-es egyetemegyesítés áldozata. A Dsida-kriptával egy vonalban az út másik oldalán lévő II. B parcellába betérve, magas talapzaton megpillanthatjuk [Misz]Tótfalusi Kis Miklósnak (1650–1702) a koporsó alakú eredeti sírkövét. Az európai hírű nyomdászmeister kövére Pápai Páriz Ferenc írt sírverset. A főúton tovább ereszkedve, mielőtt a keresztutat elérnénk, balra, az I. C-ben Salamon János (1822–1899) cigányprímásnak, Bem zenészének a domborműves sírját nézhetjük meg. A fák alatt néhány koporsó alakú régi sírkövet találunk, az egyikén Szentábrahámi Lombárd Mihály (1684–1758) unitárius püspök felirata olvasható.

A keresztúton alul a jobbra eső II. A parcellában pár színészsír hívja fel magára a figyelmünket: Szentgyörgyi István (1842–1931), a kolozsvári színpad felejtetetlen Tiborca, vele egy sírban a filmszerepeiről is emlékezetes Kovács György (1910–1977). Mellettük Janovics Jenő (1872–1945), aki évtizedeken át igazgatta a kolozsvári magyar színházat, s 1914-ben filmvállalatot is alapított; vele együtt nyugszik felesége, Poór Lili (1886–1962), a nagy hatású tragika és színészpédagógus. Az út bal oldalán lennebb Kedves István (1782–1864) kolozsvári plébános helyreállított sírja található; az ő idejében épült a főtéri templom tornya. Mielőtt kiérünk az út végére, a főkapuhoz, balra a humorista író, Bajor Andor (1927–1991) nyughelye mellett haladunk el, s megtekinthetjük a két főút által közrezárt részben Nagy Péter (1819–1884), Bartók György (1845–1907) és Szász Domokos (1838–1899), a három református püspök sírját. Különösen Szász Domokos tett sokat az egyházi intézményrendszer kiépítéséért, modernizálásáért. Jobbra térve a II. A parcella e részén egykori díszsírhelyeket találunk: polgármesterek, színészek, 1848-as harcosok sírjai váltakoznak. Díszes helyen áll a város egyik első gyárosának, Sigmond Eleknek (1810–1877) a klasszicizáló oszlopos, szépen helyreállított mauzóleuma.

Ha itt rátérünk az 1897-ben épült, három helyiséget magába foglaló halottas kápolna előtti útra, egész addig mehetünk, míg jobbra egy keresztút kínálkozik. Ennek kápolna felőli oldalán kereshetjük meg Gáll Ernő (1917–2000) filozófia professzor, esszéíró, a Korunk főszerkesztője nyughelyét, s az út bal oldalán Gy. Szabó Bélának (1905–1985), a nagyrabecsült fametsző művésznek és grafikusnak a sírját. Ugyancsak ebben a parcellában (III. A), közelebb a kerítés melletti úthoz nyugszik Fülöp Antal Andor (1908–1979) festőművész. Elhaladva a Gyalokay-kripta előtt, a parcellának majdnem a keleti végénél leljük meg Szenczi Molnár Albert (1575–1634) zoltárfordító kopjafával jelölt sírját.

A főkaputól jobbra elterülő lutheránus sírkertben sűrűn fekszenek a híres emberek, s a kis utak között elég nehéz tájékozódni. A bejárati kapuval és a temetőgondnoki házzal szemben a parcellák szélére helyezett kövek, táblák eredeti helyükről kerültek ide – vagy utólag állították őket –, megszüntetett sírokra emlékeztetőül: De Gerando Antonina (1845–1914), a nőnevelés kolozsvári úttörője, Finály Henrik (1825–1898) történész, szótárszerkesztő, Melka Vince (1834–1911) festőművész. Itt látható a temető egyik legrégebbi, úgynevezett ereszes sírköve, német felirattal 1599-ből (a köztemetőből hozták át). A Finály-kő mögötti parcellarész egyik sírjába temették Lászlóffy Aladár (1937–2009) író, költőt, a Házsongárd krónikását. A bejárati kaputól balra kezdődő parcellában nyugszik Szolnay Sándor (1893–1950) festőművész, Kacsó Sándor (1901–1984) író-szerkesztő. A parcella felső részében találjuk Ioannes Fabritius de Gladys (1676–1750) ezredes épen megmaradt latin feliratú barokk követ. Ő e sírkert adományozója. A parcella szegletében a Mauksch–Hintz-kripta piramis alakú tömbje hívja fel a figyelmet magára. Klasszicista portáléja a gyógyszerészetre utaló szép empire domborműveket véd. Ha az itt kezdődő keresztúton elmegyünk a nyugati kerítésig, ott jobbra megkereshetjük Szentimrei Jenő (1891–1950) író-költő és Szabó T. Attila (1906–1987) nyelvtörténész síremlékét. Itt a kerítés mellett felfelé haladva egy vasráccsal övezett sírkertben a Reményik család hantjai közt fekete márványtáblán olvasható Reményik Sándor (1890–1941) költő neve is. Továbbmenve, tollal díszített fehér márványoszlopon a történész és szerkesztő Kőváry László (1819–1907) feliratát találjuk, valamivel fennebb, impozáns fekete márványsír alatt az első nagy kolozsvári sebész, Brandt József (1839–1912) nyugszik. Hasonló síremléke van egy parcellával keletebbre Kuun Géza grófnak (1838–1905), a jeles orientalista nyelvésznek. A szép leányalak és a bronz domborművek a temető legművészebb kivitelű sírjává tették. Lelketlen tolvajok csonkították meg az utóbbi években. Déli szomszédságában nyugszik Balogh Edgár (1906–1996) közíró, emlékiró és szerkesztő. A legfelső keresztúton alul, egymáshoz közel található Ács Ferenc (1876–1949) festőművész és Tavaszy Sándor (1888–1951) filozófus-teológus síremléke. Az utóbbi fehér márványtömb, az alfa és ómega betűkkel s havasi gyopárral van díszítve.

A továbbiakban négy olyan Házsongárdban nyugvó személyiségről emlékezünk meg, akiknek 2012-ben többé-kevésbé kerek halálozási évfordulója lesz.

170 éve hunyt el **Bölöni Farkas Sándor** (1795. december 14–1842. február 3.), az erdélyi reformkor vezéregyénisége. Méltó neogótikus obeliszk alatt nyugszik, tezején a Szathmári Pap Károly megmintázta kő mellszoborral. A szobor alapzatán nyolcszögű oszlopfőn a felirat:

BÖLÖNI – FARKAS – SÁNDOR – AZ ÉSZAK – AMERIKAI – UTAZÓ – SZ. 1795 – M. H. 1842

A vakmérnök oszlopot Kagerbauer Antal tervezte, kora legkeresettebb kolozsvári építésze, közadakozásból emelték. A felirat Bölöni Farkas életrajzának csak egyetlen vonatkozását emeli ki. Rövid élettörténete még számos feljegyzésre méltót tartalmaz. A kolozsvári Unitárius Kollégium tanítványa, a katolikusoknál végzi el a jogakadémiát. Joggyakornokként barátkozik össze Wesselényi Miklóssal. 1815-ben, mikor Kazinczy Ferenc Kolozsvárt jár, a magyarság Schillerét véli benne felfedezni, hisz Schillert és Goethét fordít, verseket és drámát ír. Aztán 1817-ben felesküszik a Főkormányshékhöz tiszteletbeli jegyzőnek, pár év múlva írnok, s lassan emelkedik a hivatali számlátrán, míg 1838-ban végre kinevezik fogalmazónak. A lélekölő hivatali munka mellett ír, szervez és utazik. 1825-ben megalapítja a Gondoskodó Társaságot, az első kolozsvári takarékpénztárt, mely a segélynyújtást is célul tűzi ki. 1830 novemberében Béli Ferenc gróf társaságában amerikai útra indul, bejárva Nyugat-Európát is. Másfél évi utazásáról naplót vezet, s 1834-ben kiadja *Utazás Észak-Amerikában* című nagy hatású könyvét. Ebben minduntalan összeveti a hazai elmaradt társadalmi viszonyokat az amerikai demokráciával, egy új világot fedez fel a magyar olvasók számára. A könyv hihetetlen sikere meghozza az akadémiai levelező tagságot szerzője számára. Bölöni Farkas ezután minden demokratikus szervezkedés részese vagy éppen kezdeményezője. Bélivel és Kendeffy Ádámmal összefogva 1833-ban hozza létre a Kolozsvári Kaszinót „a míveltebb társalkodás, nemzetiség előmozdítására, a közértelem és érzés terjesztésére”. Majd ő kezdeményezi, hogy a kaszinó adjon ki a művelődés terjesztésére hetilapot. Ez 1834-ben indul meg *Vasárnapi Újság* címmel, szerkesztője Brassai Sámuel. A Vívoda felállításában is részes, s a kolozsvári színháznak szintén pártfogója, egy ideig a színház titkára. Ő is érdeklődött a magyarság származása iránt, de tervezett keleti utazására már nem kerülhetett sor, mert a tüdőbaj ugyanabban az évben vitte el, mint nagy Kelet-kutató kortársát, Kőrösi Csoma Sándort. Úgyhogy Bölöni Farkas nem érte meg az 1848-as forradalom kitörését, de annak eszmei előkészítésében ré-

szes volt. Ez abból is kitűnik, hogy mikor 1873-ban Kolozsvárt először ünnepelték meg március 15-ét, a Házsongárdi temetőben e sír köré gyűlt össze pár ezer ember, s itt intézett hozzájuk Hegedüs Sándor politikus-szerkesztő lelkes beszédet. Az obeliszk tetején lévő mellszobrot 1999 júniusában egy vihar alkalmával a nekicsapódó faág lesodorta. Csak 2004-ben sikerült helyreállítani.

120 éve pihen a jobb oldali főútra néző laborfalvi Berdekriptában **Berde Áron** (1819. március 8–1892. január 25.), a kolozsvári Magyar Királyi Tudományegyetem első rektora. A kolozsvári Unitárius Kollégium végzettjeként az egyház költségén németországi egyetemeken, főleg Berlinben képezte magát a természettudományokban és a közigazgatásban. Hazatérve, 1844 őszétől a kollégium tanára lett, évekig igazgatója. 1846-ban a Református Kollégium tanárával, Takács Jánossal szövetkezve megindítja az első természettudományt népszerűsítő folyóiratunkat, a Természetbarátot. Ő írja az első magyar meteorológiai könyvet (*Légtüneménytan*, 1847), s egyik első magyar kémia tankönyvünket (*A chemia iskolája*, 1849). A forradalom után heti-, majd napilapot szerkeszt, Mikó Imre bizalmasa. Együtt munkálkodnak az Erdélyi Múzeum-Egyesület megalapításán. 1858-ban az Akadémia levelező tagjává választja. Az 1863-ban megnyíló kolozsvári Királyi Jogakadémián a nemzetgazdaságtan (mai szóhasználattal: közigazdaságtan) tanára lesz. Az Akadémia utolsó igazgatója, s az 1872-ben megnyíló egyetem első rektorául is őt választják. Megnyitó beszédének sokszor idézett szavai: „Uraim! egy új egyetem megalapítása áll előttünk. Önök tudják, hogy az egyetemet nem a néma falak, hanem a tanárok szellemi ereje alapítja meg jó hírnévben, áldásos működésben.” Mint közigazdász az amerikai Charles Henry Carey tanainak itteni népszerűsítője volt – vagyis elfordult a hagyományos angol iskolától. Egyetemi tanárként is szerepet vállalt egyháza vezetésében. Volt egyházi válási perekben „házasságvédő”, később pénztári jegyző, 1873-tól iskolai felügyelő gondnok, majd 1876-tól egyházi főgondnok. 1885-ben részt vett az unitáriusok Dávid Ferenc Egyletének megalapításában.

100 éve pihen a lutheránus temetőben **Brandt József** (1839?–1912. június 12.), Kolozsvár egyik legtiszteltebb orvostanára. Hatalmas klasszicizáló márvány emlékművén e felirat olvasható:

Dr. BRANDT JÓZSEF
egyetemi sebésztanár
min. tanácsos
a vaskorona rend lovagja
1839–1912

Szász családból származott, Medgyesen és Kolozsvárt az Unitárius Kollégiumban tanult, majd a bécsi egyetemen szerzett 1864-ben orvosdoktori oklevelet. A sebészetre és szemészetre szakosodott. 1866-ban, az osztrák–olasz háború idején a harctéren szolgált sebészként, s egy életre meghatározó volt, amit ott látott. 1867-ben kinevezték az akkor még működő kolozsvári Orvos-sebészeti Tanintézet sebészeti és szemészeti tanszékére tanárnak. Majd az 1872-ben megnyitott egyetemen is a sebészet professzora lett. 1904-ben történt nyugdíjba vonulásáig a tanszék mellett felállított „műtőintézetben” nevelte Erdély számára a sebészek nemzedékeit.

Ő maga néhány bravúros műtétjével országos hírré tett szert. Ő volt a harmadik magyar orvos, aki sikeres petefészekműtétet hajtott végre 1869-ben. 1873-ban pedig európai viszonylatban a második, aki vesekiirtást végez. S e műtétekhez csak egy nagyon primitív felszereltségű kórház áll rendelkezésére az Óvárban. 1899-re épül fel a Mikó utcai új százággyas Sebészeti Klinika, melyet *A kórháztól való félelem* címmel nyomtatásban is közzétett beszéddel nyit meg. Ebben a kórházak történetét ismerteti az ókortól kezdve, majd kijelenti: „A mai orvostudomány, uraim, olyan tökéletességet ért el, hogy akaratlanul is azt a kérdést vetjük fel: mit hozhat még a közelgő 20. század az orvosi tudomány és művészete terén.” Brandt nevéhez is fűződik a Kolozsvári Önkéntes Mentő-Egylet megalakítása 1891-ben, ennek orvos-igazgatójává választották. 1892 januárjától állandó ügyeletet tartottak. Az 1881-ben létrehozott Magyar Szent Korona Országai Vörös-Kereszt Egyletének 1890-ben szerveződött a Kolozsvári Választmánya, mely orvosul Brandt Józsefet kérte fel. Brandt, gróf Schweinitz Gyuláné Nemes Ilona elnökönnel együtt, 1895-re felállítja a Vöröskereszt Egylet kolozsvári Erzsébet-Mária Szanatóriumát. Ez akkoriban európai színvonalú

feltételeket teremtett a betegek ellátására, jól felszerelt műtővel rendelkezett. Brandt haláláig e kórház főorvosa maradt, utolsó éveiben itt is lakott.

100 éve áll a főkapuval szemben **Farkas Ödön** (1851. január 27–1912. szeptember 11.) fehér márvány szecessziós síremléke is. Kolozsvári Szeszák Ferenc szobrászművész alkotása. Szomorú nőalakot ábrázol, feje felett lanttal. Rajta az eredeti felirat igen szűkszavú (s a születési évet illetően hibás is):

Farkas Ödön
1850–1912
és felesége
Solti Katika
1872–1915

Farkas Jászmonostoron született, s előbb mérnöki tanulmányokat folytatott, majd engedve hajlamának, beiratkozott a fővárosi Zeneakadémiára. Itt Ábrányi Kornél és Nikolits Sándor tanítványaként a zeneszerzési osztályban tanult. Diplomája megszerzése után 1879-ben Kolozsvárra jött, ahol megválasztották a város 1837 óta működő Zenekonzervatóriuma igazgatójává. Ez az intézmény főleg a zeneoktatást és közös koncertek rendezését tartotta feladatául. 1869-ig az alapító, Ruzitska György állott az élén. Farkas Kolozsvárt igen sikeres énekiskolát működtetett, olyan hírneves szólisták kerültek ki keze alól, mint Sándor Erzsébet vagy Székelyhidyi Ferenc. Kacsóh Pongrácot, a *János vitéz* szerzőjét is ő tanította zeneelméletre. Fiából, Farkas Jánosból is hegedűművészt nevelt, de őt alig 29 éves korában elragadta a tüdőbaj. Népszerűek voltak operái és operettjei. Az egyik *Balassi Bálint* (1896) életét dolgozta fel. *Kurucvilág* c. zeneművét 1906-ban Rákóczi hamvainak hazahozatalakor, színházi díszelőadásra írta. Számos kórusművet, zongoradarabot és vonósnégyest komponált. Rendszerint ő vezényelte a konzervatórium zenekarának koncertjeit, az 1882/83-as évadban színházi karmesterként is működött. Néhány operáját a Budapesti Operaházban is bemutatták. Szerkesztette a konzervatórium évkönyveit, *Az énekhang* (1907) címmel módszertani szakkönyvet állított össze. 1906-ban zenepedagógiai munkásságáért a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntették ki.

A jelentős sírok, kripták felkeresése több órás, kellemes sétát igényel. A Házsongárdi sírkert Kolozsvár és Erdély történelmének hú tükre.

Kovács Sándor

Az Erdélyi Unitárius Egyház – egyháztörténeti áttekintő –

Bevezetés

Az európai reformáció történetének egészében is különleges hely illeti meg az erdélyi unitárius egyházat, hiszen a 16. századi Közép-Kelet-Európa antitrinitárius közösségei közül egyedül az erdélyi élte meg a 21. századot. Az öreg kontinens különböző pontjain elszórtan és mindvégig üldözött kisebbségként fel-feltűnő spiritualista-anabaptista-antitrinitárius egyházi értelmiségiek titokban nyomtatott és terjesztett traktátusai Európa nagy szellemi központjaiban (is) parázs vitákat robbantottak ki, de az antitrinitárius teológusok csak a vallási toleranciájáról híres Lengyelországban és Erdélyben szervezhatték egyházzá minden szempontból radikális mozgalmukat.

A radikális reformáció szakkifejezés a jeles amerikai tudós George Huntston Williams kutatásai nyomán honosodott meg a kora újkori művelődéstörténeti szakirodalomban.¹ Williams a reformáció során jelentkező különböző vallási irányzatok és jelenségcsoportok tanulmányozása során a katolicizmustól, az anglikán egyháztól, illetve az evangélikus és református egyháztól eltérő áramlatokat illetve a radikális jelzővel. Tulajdonképpen a magisztrátus által támogatott és államegyházi pozícióba került felekezetekkel állította szembe az ún. radikális csoportokat és személységeket. Tisztában vagyunk azzal, hogy a *terminus technicus* nem illik maradéktalanul az unitarizmus erdélyi elterjedésére; ha csak Kolozsvár reformációját tekintjük is, nyilvánvaló, hogy a magisztrátus kulcsszerepet játszott a különböző vallások és felekezetek – köztük az unitárius – meghonosodásában.²

A 16–17. századi Erdély sokszínű vallási világát bemutató törekvésünkben aligha tévedünk, ha a Williams-féle tipológiát követve a radikális reformáció egyik hajtásaként mutatjuk be az unitárius egyház történetét. A 19. század Jakab Elek által képviselt romantikus, és Kanyaró Ferenc nagyon apologetikus történelem-szemléletétől némiképp eltávolodva,³ el kell fogadnunk, hogy az antitrinitarizmus

1 George Huntston WILLIAMS: *The Radical Reformation*. Philadelphia, 1992.

2 Edit SZEGEDI: *Die Reformation in Klausenburg*, In: Volker LEPPIN, Ulrich A. WIEN, *Konfessionsbildung und Konfessionskultur in Siebenbürgen in der Frühen Neuzeit*. Stuttgart, 2005 (Quellen und Studien zur Geschichte des östlichen Europa, Band 66), 71–88.

3 JAKAB Elek: *Dávid Ferenc emléke. Eltéltetése és halála háromszázados évfordulójára*, Bp., 1879; KANYARÓ Ferenc: *Unitáriusok Magyarországon tekintettel az unitarizmus általános történetére*. Kolozsvár 1891; Uő.: *Unitárius történetírás és Kálvinorthodoxia. (Servet és Kálvin)*. Kolozsvár, 1895.

erdélyi elterjedésében az autochton elem mellett jelentékeny szerepet játszott az olasz emigráció néhány jeles képviselője is.⁴

Írásunk kronológiai felépítésében a Ferencz József–Vári Albert, illetve ezek nyomán a dr. Erdő János és a Kedei Mózes által is használt kronológiát követtük.⁵ A tudományos apparátus aránytalansága az Erdélyi Unitárius Egyház történelme egészének feldolgozatlanságából ered. Amíg a 16–19. századi források értelmezésében jelentős nemzetközi eredményekre támaszkodhatunk, ugyanezt nem mondhatjuk el a 20. század második felének történéseiről. A kutatás feladatát nemcsak a kommunista diktatúra dokumentumait őrző levéltárak egészen a közelmúltig tartó zárata, hanem az ún. *oral history* fontosságának teljes figyelmen kívül hagyása is nehezíti. Az 1956-os magyar forradalom után a Románián is végigsöprő megtorlási hullám unitárius áldozatainak történetét csak most kezdték el monografikus formában feldolgozni, ezért az áldozatok nevének felsorolásán túl nem vállalkozhattunk semmiféle helyzetismertetésre. A hírhedt „szekuritáté” besűgőhálózatának unitárius kollaboránsait egyelőre nem ismerjük, sejtéseinket, igazoló dokumentumok hiányában nem tartottuk ildomosnak megfogalmazni. A kommunista diktatúra alatti egyházi élet tárgyilagos feltárása a következő évtizedek egyháztörténész nemzedékének feladata lesz.

1. Dávid Ferenc (1520?–1579) élete és reformátori munkássága

A reformáció radikális ágaként kialakult unitárius felekezet Dávid Ferencet tekintheti alapítójának. A kolozsvári születésű, szász nemzetiségű David Hertel édesapja keresztnéve után nevezte magát *Franciscus Davidis*nek, azaz Dávid Ferencnek.⁶ A jómódú varga, illetve tímármester három fia közül Dávidot iskoláztatta, ez valószínűleg Kolozsvárott kezdődött, de hogy hol folytatódott, csak bizonytalan adatok állnak rendelkezésünkre. Feltehetőleg Gyulafehérvárott, a káptalani iskolában is tanult, és talán őt azonosíthatjuk azzal a *Franciscus Colosvariusszal*, akit 1545-

4 Legfontosabb összefoglaló tanulmányokat lásd: Antal PIRNÁT: *Die Ideologie der Siebenbürger Antitrinitarier in den 1570er Jahren*, Bp., 1961; PIRNÁT Antal: *A kelet-közép-európai antitrinitarizmus fejlődésének vázlatja az 1570-es évek elejéig*. In: *Irodalom és ideológia a 16–17. században* szerk. VARJAS Béla, Bp., 1987, 9–59.; BALÁZS Mihály: *Az erdélyi antitrinitarizmus az 1560-as évek végén*. Bp., 1988 (HumRef 14.); Mihály BALÁZS: *Early Transylvanian Antitrinitarianism (1566–1571): From Servet to Palaeologus*, V. Koerner, 1996.; Lech SZCZUCKI: *Polish and Transylvanian Unitarianism in the second half of the 16th century*, In: *Antitrinitarianism in the Second Half of the 16th Century*. Bp.–Leiden, 1982, 231–241.; Domenico CACCAMO: *Eretici Italiani in Moravia, Polonia, Transilvania (1558–1611)*. Firenze–Chicago, 1970, 5–34.

5 FERENCZ József: *Unitárius kis tükkör. Az unitárius egyház történelme, hitelvei, szertartásai és alkotmánya*. Átdolgozta VÁRI Albert, Cluj–Kolozsvár, 1930; Dr. ERDŐ János: *Az unitárius egyház*. In: *Erdélyi Egyházaink évszázadai*, Bukarest, 1992 (RMSZ-zsebkönyvek), 245–294.; KEDEI Mózes: *Az Erdélyi Unitárius Egyház rövid története*. Kolozsvár, 2002.

6 BINDER Pál: *Dávid Ferenc családja; a kolozsvári Hertel nemzetség*. Keresztény Magvető (a továbbiakban KerMagv) 1979, 104–124.

ben matrikuláltak Brassóban.⁷ Nem tudjuk, mennyit tartózkodott a koronás városban, mert még ugyanazon évben a wittenbergi egyetemen folytatta tanulmányait. 1545–1550 között egy esztendeig az Odera melletti frankfurti egyetemen tanult. Hazatérése után, immár a reformáció híveként, a kor gyakorlatának megfelelően iskolamesteri és prédikatori feladatokat látott el, 1551-ben Besztercén, 1552-ben Petresen, majd az esztendő végétől szülővárosában. Tekintélyének súlyát igazolja az, hogy 1555-ben a kolozsvári szászok plébánossá választották.⁸ Az 1550-es évek második felében egy sor latin nyelvű traktátusban védelmezte a lutheránus álláspontot Francesco Stancaro (1501–1574) krisztológiájával szemben, ennek elismeréséül 1557-ben az erdélyi magyar protestánsok püspökévé választották.

Erdélyben az 1550-es évek végén két területi-nemzeti alapon szervezett protestáns szuperintendencia működött. Az egyikhez Szeben központtal a szász székek, a másikhoz Kolozsvár központtal a magyarok lakta területek tartoztak, függetlenül attól, hogy a reformációnak melyik irányzatát fogadták el. Dávid 1559-re a helvét reformáció hatása alá került, elfogadta ezek dogmatikáját és szakított korábbi lutheránus álláspontjával, ez természetszerűleg magával vonta a szuperintendensi tisztségről való lemondását is. Az 1560-as évek úrvacsora-vitáit az évtized második felében a szentháromság-dogma kritikája váltotta fel. Giorgio Biandrata (1515–1588), János Zsigmond fejedelem udvari orvosa és diplomatája hatására, Dávid fokozatosan szembefordult egykori harcostársaival – a legjelentősebb kétségkívül Meliusz Juhász Péter debreceni püspök –, és új álláspontját védelmezte.⁹ 1566-tól Dávid és Biandrata voltak az unitárius hitviták főszereplői.

2. Trinitárius és unitárius küzdelem

Már a reformáció korai szakaszában voltak olyan szerzők, akik bírálták a niceai (325), illetve konstantinápolyi (381) zsinaton elfogadott szentháromság-dogmát. A szentháromságtan legjelentősebb 16. századi bírálója Miguel Servet (1511–1553) spanyol orvos és teológus volt, aki a *De trinitatis erroribus* című, 1531-ben megjelent munkájában a dogma tarthatatlanságát bizonyította. Servet művei Biandrata közvetítésével Erdélybe is eljutottak, és a helvét iránytól fokozatosan elszakadó antitrinitáriusok a spanyol gondolkodó főművéből, az 1553-ban megjelenő *Restitutio Christianismiből* (is) merítették a szentháromságot bíráló érvkészetüket. A hatvanas évek végére a Servet platonikus spekulációktól sem idegen krisztológiáját ötvözték a Lelio Sozzini-féle krisztológiával.¹⁰ Ennek lényege az, hogy a János evangéliumában

7 SZABÓ Sámuel: *Honnan indult el Dávid Ferenc reformátori útjára?* KerMagv 1979, 125–128.

8 JAKAB E.: i. m. 26–39.

9 Dr. KATHONA Géza: *Méliusz Péter és életműve*. In: *A II. helvét hitvallás Magyarországon és Méliusz Életműve* (Studia et Acta Ecclesiastica 2.), Bp., 1967, 161–174.

10 BALÁZS M.: *Az erdélyi antitrinitarizmus...* 24–50. Lásd még: *Két könyv az Egyedülvaló Atyais-tennek, a Fiúnak és a Szentléleknek hamis és igaz ismeretéről*, ford. PÉTER Lajos, a bev. tanulmányt írta BALÁZS Mihály, Kolozsvár, 2002 (Az Erdélyi Unitárius Egyház Gyűjtőlevéltárának és Nagykönyvtárának kiadványai 2. szerk. KOVÁCS Sándor, MOLNÁR B. Lehel), 9–27, 228–244.

szereplő *logosz* csupán metaforikus elnevezése a Máriától született ember Jézusnak, aki korábban nem létezett, tehát nem a szentháromság második személye, hanem a szentlélektől fogantatott, isteni adottságokkal felettébb megáldott ember. Ez az antitrinitárius álláspont ütközött az 1566–1571 között rendezett nyilvános hitvitákon – Torda, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyvárad – a trinitárius felfogással. Az Isten egységét és/vagy háromságát első ízben az 1566. április 24-től 27-ig, a fejedelem és tanácsosai jelenlétében Gyulafehérváron tartott zsinaton vitatták meg. Itt Dávid Ferenc és társai elvetették az istenfogalommal kapcsolatos olyan skolasztikus kifejezéseket, mint „essentia, substantia, persona, natura”, mert ezeknek nincs bibliai alapjuk. A második gyulafehérvári hitvita 1568. március 8-án kezdődött és tíz napig tartott, legjelentősebb eredménye a fejedelem és a rendek nagy részének unitáriussá térése volt. A hitviták küzdelmei nyomán kristályosodó teológiai értekezésekben, a markáns antitrinitarizmus mellett, ha tompított élel is, de jelen van a radikális reformációt meghatározó anabaptisztikus-spiritualisztikus gondolatvilág.

A nyugat-európai gondolkodók, elsősorban Erasmus és Sebastian Castello eszmeiségét Erdélyben a vallásos tolerancia szolgálatába állították, és 1568-ban Tordán, a korábbi országgyűlési végzésekre is hivatkozva, törvénybe iktatták a szabad vallásgyakorlatot.¹¹

(Az országgyűlési végzés egyik előkészítője Dávid Ferenc volt.) E határozat egyrészt az unitarizmus állami elismertetését és az egyház megalapítását szavatolta, másrészt a fejedelem toleráns valláspolitikájának köszönhetően lehetővé tette, hogy a Nyugat-Európában üldözött szentháromság-tagadó teológusok Erdélyben találjanak menedéket. A kolozsvári

városi iskolánál elhelyezkedő teológusok – Johann Sommer, Jacobus Palaeologus, Matthias Vehe-Glirius, Christian Francken¹² – hatására Dávid újólag felülbírált a krisztológiáját, és az ún. nonadorantista felfogás hirdetője lett, mely Jézusnak semmiféle istenségét nem ismerte el, és azt tanította, hogy nem szabad őt sem imádni, sem segítségül hívni.

11 Az 1568. évi tordai országgyűlés végzéséről és jelentőségéről lásd: BALÁZS Mihály: *A hit... halálából lézön. Megjegyzések a négy bevett vallás intézményesüléséhez a 16. századi Erdélyben*. In: *Tanulmányok Szakály Ferenc emlékére*. Bp., 2002, 51–73.

12 Lásd: Lech SZCZUCKI: *Két XVI. századi eretnek gondolkodó. (Jacobus Palaeologus és Christian Francken)*. Bp., 1980. (HumRef 9.); PIRNÁT A.: *Die ideologie...* 17–116.; Robert DÁN: *Matthias Vehe-Glirius*. Budapest–Leiden, 1982.

Az 1570-es évek elejére Erdély magyarlakta falvaiban és városaiban otthonra talált az új eszméket hirdető felekezet. Az unitarizmus hatása alól, a sikeres hitvitáknak köszönhetően, a Partiumban és Baranyában élő közösségek sem tudták kivonni magukat.¹³ Jelentős szellemi központok alakultak Nagyváradon, Belényesen és Pécssett.

A helyzet politikailag is megérett arra, hogy az unitáriusok 1576-ban önálló egyházi szervezetet hozzanak létre.¹⁴ A protestáns egyházalkotmány mintájára szervezett zsinat-konzisztórium jellegű közösségeik 13 egyházkört alkottak, élükön a választott esperesekkel. Az egyház élén a zsinat választotta püspök állt, az igazgatás a lelkészek kezében volt. A liturgikus élet nem volt egységes, a lelkészek a Heltai fordította Szentírást használták, a szertartások – keresztség és úrvacsora – tekintetében azonban a hetvenes évek közepén nagyon megoszlottak a vélemények.

Az unitarizmus kezdettől fogva felkarolta az oktatás és nevelés, szélesebb értelemben a művelődés ügyét, és azt tehető tagjai révén bőkezűen támogatta. A felekezet kisebb iskolái mellett Tordán, Gyulafehérváron, Désen, Marosvásárhelyen és Nagyenyeden felsőbb fokú, Kolozsvárt pedig szemináriumi rangú iskolát működtettek. A kolozsvári óvári iskola hazai és külföldi tanárai által nemcsak Erdély, de Közép-Kelet-Európa egyik legszínvonalasabb teológiai és filozófiai műhelye lett.

3. Dávid Ferenc elítéltetése és az ellenreformáció kezdetei

János Zsigmond 1571-ben bekövetkezett halála után a katolikus vallású Báthori család tagjai követték egymást Erdély trónján. István (1571–1576) után testvére, Kristóf (1576–1588), majd kisebb-nagyobb megszakításokkal annak fia, Zsigmond (1588–1601). A család valláspolitikája a katolikus egyház restaurációjának kedvezett.¹⁵ Báthori István ugyan erőszakkal nem lépett fel az unitáriusok ellen, de fejedelmé választása után egy sor intézkedése meggyengítette az unitáriusok pozícióit. A legsúlyosabbnak a vallásos munkák cenzúrája és az 1572. évi innovációs törvény bizonyult. Ez vezetett Dávid Ferenc tragédiájához is. A püspök a hetvenes évek közepén krisztológiájában eltávolodott korábbi álláspontjától és azt hirdette, hogy Jézus ember volt, ezért őt nem illeti imádat; ezzel egyidejűleg elvetette a gyermekkeresztség gyakorlatát is. Biandrata úgy látta, hogy Dávid végzetes hibát követett el azzal, hogy a Sommer és Palaeologus nyomán kialakított álláspontját a zsinat elé vitte. Az olasz orvos és politikus szerint Dávid veszedelembé sodorta az unitáriusok nehezen kimunkált egységét, ezért Fausto Sozzini Erdélybe hívásával próbálta visszatéríteni egykori harcostársát az 1571-ben elfogadott hittételekhez.¹⁶ A remélt kompromisszum 1579-

13 BALÁZS Mihály: *Teológia és irodalom. (Az Erdélyen kívüli antitrinitarizmus kezdetei)* Bp., 1998 (HumRef 25.), 33–114.

14 ERDŐ János: *Adatok az unitárius egyház püspökválasztási jogának történetéhez.* In: *Teológiai tanulmányok.* Kolozsvár, 21996, 49–59.

15 TEMPFLI Imre: *A Báthoryak valláspolitikája.* Márton Áron Kiadó é. n. (Studia Theologica Budapestina 25.).

16 JOHN C. GODBEY: *Socinus and Christ.* In: *Antitrinitarianism in the...*, 57–63.

ben kudarcba fulladt, ezért Biandrata Dávid Ferencet az innovációs törvény megsértésével bevádolta a fejedelemlél. Az ügy a gyulafehérvári országgyűlés elé került, ahol 1579. június 3-án a súlyosan beteg püspököt vallásújításért „mások példájára” várbörtönre ítélték, Déva várába zárták, ahol 1579. november 7-én meghalt.¹⁷

A felekezet új vezetője a Dávid perében is jelentős szerepet játszott Hunyadi Demeter (1545?–1592) lett, aki egy olyan hitvallást fogadtatott el papjaival, amely visszakanyarodott az 1568-ban vallott mérsékelt antitrinitárius nézetekhez. Hunyadi egységesítési törekvései ellenére a kívánt tanbeli egység nem valósult meg, a felekezeten belül dúló dogmatikai útkeresés pedig jó ürügyül szolgált a másként gondolkodók akár erőszakos elhallgattatására. A Dávid pártján álló nonadorantista csoport(ok) egy része tovább radikalizálódott, és a 16. század végére teljesen a „zsidó doktor” Matthias Vehe-Glirius pfalzi hebraista hatása alá került.

Az erdélyi reformáció utolsó és legradikálisabb ágaként jelentkező szombatosság vagy zsidózás¹⁸ egyik ideológusát Dávid Ferencben látja a felekezeti történetírás. Az unitárius püspök munkássága utolsó szakaszát összekapcsolják az ún. szombatos mozgalommal, és Dávidot szombatosként állítják be. Nem vitatjuk, hogy Dávid utolsó értekezéseiben merített a zsidózók alapforrásának számító, a kolozsvári kollégiumban tanító Matthias Vehe-Glirius tollán megszülető, *Mattanjah* című német nyelvű műből, ez azonban nem jelenti azt, hogy azonosult az egyébként is csak az 1620-as évek után meghonosodó szombatos gyakorlattal.¹⁹ A *Mattanjah*-ban a szerző azt fejtegeti, hogy Jézus nem módosított az ótestamentumi törvényen, ezért Isten törvényeit megismerni és értelmezni egyedül az Ótestamentum alapján lehet, mi több a híveknek – a körülmetélkedés kivételével – az Ótestamentum rituális törvényeit is be kell tartaniuk. Tudomásunk szerint egyetlen hitelt érdemlő feljegyzés sem igazolja, hogy Dávid Ferenc ótestamentumi rituálét gyakorolt volna.

Hunyadi püspöksége idején Báthori Kristóf fejedelem jezsuitákat telepített Kolozsvárra, Váradra és Gyulafehérvárra. A jezsuiták, az országgyűlés tiltó rendelkezései ellenére, nemcsak tanítottak, de térítettek is a protestánsok körében. Működésükkel vette kezdetét az ellenreformáció Erdélyben. A kolozsvári unitáriusok részéről Hunyadi Demeter püspök volt a protestáns-jezsuita viták legkiemelkedőbb harcosa.²⁰ A jezsuiták térítésének a medgyesi országgyűlés vetett véget, 1588-ban kitiltván őket az országból. 1595-ben Báthori Zsigmond fejedelem újból engedélyezte visszatérésüket.

Az unitarizmus századvégi történetének kiemelkedő alakja Enyedi György (1555–1597) unitárius püspök, egyházi író és széphistoria-szerző volt.²¹ Élete főművében, a több kiadásban is megjelent *Explicationes locorum Veteris et Novi*

17 *Defensio Francisci Davidis and De Dualitate tractatus Franciscus Davidis*. Introduced by Mihály Balázs, Bp., 1983 (Bibliotheca Unitariorum vol. I.). Katolikus megközelítését lásd: BARLAY Ö. Szabolcs: *Romon virág. (Fejezetek a Mohács utáni reneszánszról)*, Bp., 1986, 117–125.

18 Robert DÁN: „Judaizare” – the career of a term. In: *Antitrinitarianism in the...*, 25–34.

19 DÁN Róbert: *Vehe-Glirius és Dávid Ferenc*. In: *KerMagv* 2001, 3–25.

20 POSSÁR Anna-Mária: *Újabb adatok Hunyadi Demeter élettörténetéhez*. In: *KerMagv* 1997, 178–195.

21 György Enyedi and Central European Unitarianism in the 16–17th Centuries. ed. By Mihály BALÁZS, Gizella KESERŰ, Bp., 2000 (Studia Humanitatis, 11).

Testamenti című könyvében filológiai és bibliakritikai érvekkel világítja meg azokat a bibliai helyeket, amelyekre a szentháromság dogmája épül. Művét Toroczkai Máté (1553?–1615?) püspök fordította magyarra. Az *Explicationes* körül mintegy kétszáz esztendeig tartó vitairódalom bontakozott ki Európában.²²

Báthori Zsigmond kalandorpolitikájának következményeként Kolozsvár polgárai 1603-ban lerombolták a jezsuita rendházat és iskolát, az atyákat pedig kiűzték a városból. Az atrocitások okai roppant sokrétűek, a felekezeti villongások hátterében a várost létében fenyegető súlyos politikai és szociális kérdések feszültek.²³ Megtorlás-képpen Giorgio Basta, Rudolf császár megbízottja a várost szigorúan megbüntette: az unitáriusok templomait és iskoláit a jezsuitáknak adta.

4. Az unitárius egyház a református fejedelmek alatt, 1605–1690 között

Rudolf császár megtorló intézkedéseinek a Bocskai István vezette felkelés vetett végett. Bocskait 1605-ben az erdélyi rendek fejedelemmé választották. Alig egyéves uralkodása alatt megerősítette a bevett vallások jogait, a kolozsvári unitáriusoknak visszaadta a főtéri templomot és az óvári iskolát. A *status quo* érdekében a rendek az országgyűlésen újból a jezsuiták kitiltása mellett döntöttek.

Az unitárius egyház élén Toroczkai Máté püspök állott. A jobbágyszármazású egyházfő 1598-tól szolgált Kolozsvárott, 1603-ban az ő prédikációjának hatására űzték ki a városból a jezsuitákat. A kolozsvári unitárius kollégium kéziratára őrzi azt a nevet viselő kódexet, melybe Dávid Ferenc, Palaeologus, Sommer, Francken, Paruta műveinek szövegét örököltette az utókorra.²⁴ Az előző nemzedék dogmakritikai és irodalmi hagyományának ébrentartását tartotta élete fő célkitűzésének. Tizenöt évre terjedő püspöksége alatt énekeskönyvet, Palaeologus rendszerét követő katekizmust adott ki, és magyar nyelvre fordította Enyedi *Explicationesszét*.

A 17. század első felében az unitárius egyház helyzetét megnehezítette a szombatos mozgalom. A fentiekben utaltunk Mathias Vehe-Gliriusra és arra a hatásra, amelyet a *Mattanjah* tett Erdélyben. A mozgalom tulajdonképpeni ideológusa Péchi Simon, Bethlen Gábor egykori kancellárja volt, az ő munkássága során terjedt el a szombatosság Maros- és Udvarhelyszék egyházközségeiben. Az ószövetségi tisztasági törvények betartása és a szombat megünneplése különböztette meg a „judaizánsokat” az unitáriusoktól. A zsidózást már 1595-ben kárhoztatta az országgyűlés, hivatalos üldözése azonban csak Bethlen Gábor fejedelemsége alatt kezdődött. 1618-ban a gyulafehérvári országgyűlés újlag megerősítette a *recepta religiókat*, és felszólította mindazokat, akik más vallást követtek, hogy az év karácsonyáig térjenek vissza elhagyott felekezetükbe. A fejedelem azt is elrendelte, hogy

22 János KÁLDOS: *Enyedi*. In: *Bibliotheca Dissidentium*, XV, *Ungarländische Antitrinitarier II*, unter Mitwirkung von Mihály BALÁZS, Baden-Baden, 1993.

23 BALÁZS Mihály: *1603. június 9.*, In: *Kolozsvár 1000 éve*, Kolozsvár, 2001, 78–90.

24 *The Manuscripts of the Unitarian College of Cluj/Kolozsvár in the Library of the Academy in Cluj-Napoca*. Compiled by Elemér LAKÓ, Szeged, 1997. Lásd MsU. 1669.

az unitáriusok tartsanak zsinatot és határolódjanak el a szombatosoktól. Az Erdőszentgyörgyön tartott zsinaton Keserői Dajka János református püspök is részt vett, majd a fejedelem engedélyével elindult a szombatosok „visszatérítésére”. Háromszéki vizitációja nyomán a nonadorantista papokat elmozdította, helyükbe református papot rendelt, így az unitáriusok elveszítették háromszéki egyházközségeik legnagyobb részét.

5. A dési egyezség és következményei

Az unitárius egyház 17. századi pozícióit belső és külső – dogmatikai ellentétek és személyes ambíciók, fejedelmi elnyomás – faktorok gyengítették. Az elhúzódozó konfesszionalizálódás következményeként nem készülhetett el egy olyan hitvallás, amely minden irányzatot közös nevezőre hozott volna.²⁵ A 16–17. század első felében legalább három katekizmus volt használatban, ezek tanítása pedig lényegesen különbözött egymástól. A liturgiában uralkodó sokféleségre 1626-ban készült *Disciplina Ecclesiastica* utalásaiból következtethetünk.²⁶ Ebben a feszült légkörben robbant ki a Matthias Ravius kolozsvári szász pap és Beke Dániel püspök közötti ellentét, amelynek elvi alapja az 1632. évi püspökválasztó zsinatra vezethető vissza. Ravius a püspöki tisztség betöltését a kolozsvári plébánosválasztás gyakorlata alapján kívánta reformálni. A város első lelkészeit ugyanis felváltva a magyar és a szász nációból választották. Az 1616-ban püspökké választott Radecke Bálint, lengyel származású lévén, a szászok papja volt. 1632-ben bekövetkezett halála után helyébe a magyar nemzetiségű, a reformátusoknak sok bosszúságot okozó Csanádi Pált (1572–1636) választották.²⁷ Ennek halála után Ravius úgy gondolta, őt, illetve a szász nációt illeti meg a püspöki szék. A zsinat azonban Beke Dániel (?–1661) udvarhelyszéki esperest és bordosi papot választotta meg. Ravius pártot szervezett magának, ellehetetlenítette Beke Kolozsvárra költözését, majd Rákóczi fejedelemnél újítás címen vádat emelt egyháza ellen.²⁸

Péchi Simon ebben az időben állt a szombatos mozgalom élére. Missziója során a szombatos közösségek jelentős befolyásra tettek szert. I. Rákóczi György, Ravius vádját kihasználva, a szombatoság ürügyén az unitáriusokat hitvallásuk betérjesztésére szólította fel. A püspök a konzisztóriummal egyetértésben az 1579-ben aláírt Biandrata–Hunyadi-féle consensut terjesztette az unitáriusok és a zsidók ügyében ítélező dési országgyűlés elé. Az 1638. július 1-re összehívott gyűlésre megidéztek

25 KESERŰ Gizella: *Az erdélyi unitárius egyház megkésett konfesszionalizálódása és a lengyel testvérek a 17. század elején*. In: „Nem süllyed az emberiség!”... *Album amicorum Szőrényi László LX. születésnapjára*. MTA Irodalomtudományi Intézet Budapest, 2007, 429–449..

26 TÓTH György: *Az unitárius egyház rendszabályai (1626–1850)*, Cluj-Kolozsvár, 1922, 5–27.

27 PAP Balázs: *Egy 17. századi református-unitárius hitvita dokumentumáról*. Csanádi Pál: *Pöröly*, In: KerMagv 2002, 196–216.

28 János KÉNOSI TÖZSÉR–István UZONI FOSZTÓ: *Unitario-Ecclesiastica Historia Transylvanica II.*, ed. János KÁLDOS, introduced by Mihály BALÁZS, Bp., 2002 (Bibliotheca Unitariorum vol. IV/1–3), 1126–1141.

az unitáriusok vezetőit is. A tárgyalások során az innováció vádját nem mondták ki az unitáriusokra, de egy olyan megállapodást kényszerítettek rájuk, amely látszólag korábbi hitelveik feladását, illetve a dogmatika egységesülését jelentette. Csak látszólagos egységesülésről beszélhetünk, mert az újabban megvizsgált, a 17. századból származó kéziratok arra engednek következtetni, hogy felekezeten belül a dési komplanációt követően is megmaradt a dogmatikai sokszínűség.²⁹ Az egyezés értelmében az unitáriusokat arra kötelezték, hogy: „Az Úr Jézus Krisztusnak az Atya Istentől adott istenségét vallani, igaz Istennek hirdetni kell, és imádni, segítségül hívni, segítséget tőle kérni. (...) A kisdedek, gyermekek Atyának, Fiúnak és Szentléleknek nevében kereszteltessenek meg.”³⁰

A dési komplanáció a hagyományos unitárius egyháztörténet-írás megállapításával ellentétben nem akadályozta meg az unitárius hitelvek fejlődését.³¹ Igaz ugyan, hogy a cenzúra miatt unitárius munkákat, a katekizmus és az énekeskönyv kivételével, nem lehetett kinyomtatni, de a kéziratban terjedő művek – conciók, imádságos könyvek, katekizmusok – újabb vizsgálata, az unitáriusok dogmatikai útkereséséről tanúskodnak. Az egyezséget követő évtizedekben a kéziratban terjesztett teológiai művek közül ki kell emelnünk Árkosi Tegző Benedek imádságos könyvét. Az eruditus szerző elméletei, az Atyáról, Fiúról és Szentlélekről írott dogmatikai fejtegetései szociniánus és remonstráns teológusokra utalnak: Johann Crell, Johann Volkel, Hugo Grotius, Simon Episcopus és Stephanus Curcellaeus. Ezek az elméletek a legfontosabb remonstráns tételeket mutatják be és terjesztik az erdélyi olvasók körében.³² A németalföldi akadémiák és a remonstránsok felé való fordulás a lengyelországi unitáriusok 1660-ban történt kiűzetése és egy részüknek erdélyi letelepítése után tovább erősödött, ugyanakkor, az új orientáció következményeként, az erdélyi radikális hagyomány a 18. századra fokozatosan elhalványult.

A dési egyezés utáni évtizedek kiemelkedő egyházi vezetője Koncz Boldizsár (1624–1684) püspök volt. Főpásztori működése válságos korszakban kezdődött. II. Rákóczi György sikertelen lengyel hadjárata következtében az unitárius gyülekezetek is meggyengültek, számos egyházközség pap és iskolamester nélkül maradt. Koncz Boldizsár a *Disciplina Ecclesiastica* szigorú betartásával újjászervezte az egyházi életet. Nevéhez nemcsak a dési egyezés szellemében írott Koncz Boldizsár-féle katekizmus fűződik, hanem a Lengyelországból Erdélybe menekült unitáriusok kolozsvári és bethleni letelepítése is. A lengyel menekültek Kolozsvárról száz esztendeig anyanyelvükön tartották istentiszteleteiket, iskolát működtettek,³³ és csak II. József türelmi rendeletét követően olvadtak be a magyar közösségbe.

29 BALÁZS Mihály: *A kolozsvári unitárius kollégium 262. számú kódexe*, In: *Isten és ember szolgálatában. Erdő János emlékezete*. Szerk. dr. Szabó Árpád, Kolozsvár 2007, 197–215.

30 KÉNOSI TÖZSÉR, UZONI FOSZTÓ: i. m. 1130.

31 GÁL Kelemen: *A kolozsvári unitárius kollégium története (1568–1900)*. Kolozsvár, 1935, vol. 1. 59–103.

32 FÖLDES Ferenc: *Árkosi Benedek imádságoskönyve*. In: KerMagv 1997, 195–198.

33 Henryk BARYCZ: *Obraz życia religijnego polskiego zboru unitariańskiego w Kołozszwarze w XVIII w.* In: *Reformacja w Polsce 1948–1952*, Nr 41–44, Warszawa 1953, 66–114.

6. Unitárius egyház a Habsburg birodalomban 1690–1848

1690-ben Apafi Mihály halálával megszűnt az önálló erdélyi fejedelemség, és betagozott a törököt Magyarországról kiűző Habsburg birodalomba. Az ország politikai és vallási helyzetét az 1691-ben kiadott *Diploma Leopoldinum* szabályozta 1848-ig. Ez elvileg ugyan biztosította a bevett vallások szabadságát, templomaik és iskoláik tulajdonjogát, de a katolikusok több rendbéli templom és iskola igénylései megbontották az amúgy is törékeny felekezeti békét.³⁴ A szebeni országgyűlés 1692-ben a katolikusok követeléseinek békés elintézését, a négy bevett felekezet tagjából álló bizottságra hagyta. A tárgyalások meghiúsultak, a császár pótdiplomájában vallásfelekezete javára döntött, így az unitáriusoknak 1693-ban át kellett adniuk a lelkészképzést szolgáló óvári iskolát. A város és az eklézsia közös erőfeszítése nyomán, Kolozsvár piacterén, a plébánia szomszédságában levő épületben kezdte meg huszonöt évre terjedő működését a régi/új főiskola. Az ellenreformáció térhódítását egy ideig fékezte a kuruc szabadságharc, de a szatmári békekötés után (1711) a katolikus szupremácia akadálytalanul érvényesülhetett. Az unitáriusok III. Károly és Mária Terézia uralkodása alatt, a hivatalviselés korlátozása következtében, a közélet perifériájára szorultak. A katonai hatalomnak engedelmességek kénytelenek voltak 1716. március 30-án átadni a kolozsvári nagytemplomot a hozzá tartozó javakkal együtt. 1718-ban hasonló sorsra jutott a főtéri iskola,³⁵ de erőszakkal foglalták el ebben az időben a következő egyházközségek templomait: Torda (1721), Sepsiszentiván és Laborfalva (1725), Szőkefalva (1745), Szentháromság (1764), Sinfalva (1772), Abrudbánya (1778), Bordos (1779) és Sepsiköröspatak (1781).

Az ellenreformáció túlkapásait az unitáriusok, a reformátusokhoz hasonlóan, a világi elem bevonásával próbálták ellensúlyozni. 1718-ban a kolozsvári országgyűlés unitárius tagjai a főiskola és az egyház védelméért néhány fontos határozatot hoztak: a főiskola fenntartását a vagyonától megfosztott kolozsvári egyházközségtől az egyetemes egyház vette át. A tanárok fizetését és a diákok segélyezését az egyházközségek gyűjtéséből és a patrónusok adományaiból fedezték. (Ez azonban legtöbbször nem biztosította a szükségleteket.) Az egyházkormányzat hatékonyabbá tételéért a püspök és az esperesek mellé főgondnokokat választottak,³⁶ később pedig a zsinat mellett megszervezték az egyházi és világi képviselőkből álló *Supremum Consistoriumot*.³⁷

A rekatolizálási akciók következtében az unitárius egyházközségek és hívek száma drasztikusan csökkent. Egy 1766-ban készült összeírás tanúsága szerint a felekezet 28 647 lelket számlált. A sorozatos támadások folytán az elnyomott és leszegé-

34 Earl Morse WILBUR: *A History of Unitarianism in Transylvania, England, and America*. Boston, ²1969, 127–143.

35 GÁL Kelemen: i. m. 165–202.

36 Kovács Sándor: *Homoródszentmártoni Bíró Sámuel (1665–1721)*. In: *Örökségünk*, 2007, I. évf. 1. sz. 26–27.

37 Dr. Tóth György: *Az unitárius egyház rendszabályai 1626–1850*. Cluj–Kolozsvár, 1922 (Az Unitárius Egyház Törvényeinek Gyűjteménye III.), 122–135.

nyedett felekezet befele fordult, és amennyire tehetette, táplálta művelődési igényeit. Nem véletlen, hogy ebben a kilátástalan században kezdte el Kénosi Tőzsér János (1708–1772) bágyoni, majd torockószentgyörgyi pap az unitárius egyház történetére vonatkozó adatokat gyűjteni. Munkáját Uzoni Fosztó István (1729–1778) folytatta.³⁸ A század kiemelkedő teológusai közül meg kell említenünk: Almási Gergely Mihály (1655–1724), Szentábrahámi Lombárd Mihály (1683–1758) és Agh István (1709–1786) nevét.

II. József uralkodásával az unitárius egyház történetében is új korszak kezdődött. Az 1781. október 20-án kiadott türelmi rendelet korlátozott vallásszabadságot biztosított az akatolikus felekezeteknek.³⁹ Ennek értelmében szabadon lehetett prédikálni, a közösségek anyagi erejükhöz mérten templomot, iskolát építhettek, papot, tanítót tarthattak. A rendelet minden pozitívuma mellett tartalmazott olyan intézkedéseket is, amelyek akadályozták az egyházi élet zavartalan folyását. Ilyenek voltak: a püspöki vizitáció és mindennemű gyűjtés tilalma, a zsinati és főkonzisztórium gyűlések tartásának engedélyhez kötése stb. Mindezek ellenére az egyházban megindult a belső és a külső építkezés. A cenzúra enyhülésével 1787-ben megjelenhetett Szentábrahámi Lombárd Mihály posztumusz műve, *Summa universae theologiae christianaec secundum unitarios* címmel.⁴⁰ A türelmi rendeletet követő fél évszázadban megközelítőleg ötven unitárius templom és iskola épült.⁴¹ Az új templomok közül kiemelkedik a Türk Antal tervei szerint 1792–1796 között épült kolozsvári istenháza.⁴²

A nagy építkezések sugalmazója, támogatója és irányítója P. Horváth Ferenc (1731–1804) főgondnok és Lázár István (1742–1811) püspök volt. Lázár meglátogatta az egyházközségeket, megvizsgálta a gyülekezetek vallásos életét, számba vette azok ingó és ingatlan vagyonát, látogatásairól pedig részletes jegyzőkönyvet készíttetett, mely felbecsülhetetlen értékű kútforrása az erdélyi múlt emlékeinek.⁴³ A külső megújulását elősegítette Suki László (1741–1792) alapítványa, aki végrendeletében minden vagyonát az egyházra hagyta, hogy abból az egyházi és iskolai kiadásokat fedezzék. A kolozsvári, immár harmadik unitárius főiskola nagyrészt az ő hagyatékából épült. A század második nagy jótévedője a lengyel származású Augusztinovics Pál (1763–1837) volt.

A látványos építkezések után a belső reformok kevésbé látványos időszaka következett, melynek kezdeményezője és munkása Körmöczi János (1763–1836) püspök volt.⁴⁴ Javaslatára kezdődött meg az úrvacsorában részesülni akaró ifjak ún. konfir-

38 KÉNOSI TŐZSÉR János–UZONI FOSZTÓ István: *Az erdélyi unitárius egyház története I.*, a bev. tanulmányt írta BALÁZS Mihály, sajtó alá rendezte HOFFMANN Gizella, KOVÁCS Sándor, MOLNÁR B. Lehel, Kolozsvár, 2007 (Az Erdélyi Unitárius Egyház Gyűjtőlevéltárának és Nagykönyvtárának kiadványai 4/1.)

39 MÁLYUSZ Elemér: *A türelmi rendelet. II. József és a magyar protestantizmus.* Bp., 1939.

40 MASZNYIK Endre: *Szentábrahámi Mihály, mint Dogmatikus.* Theológiai Szaklap, 1903. július – 1904. szeptember 1–5 sz., 199–211, 267–280, 337–319.

41 SZABÓ Dezső: *Templomépítés az Unitárius Egyházban a türelmi rendeletet követő 30. esztendő alatt.* KerMagv 1981, 157–177.

42 UŐ.: *A kolozsvár-napocai unitárius templom építésének története.* In: KerMagv 1985, 226–240.

43 KOVÁCS Sándor: *Lázár István.* In: KerMagv 1995, 58–66.

44 CSETRI Elek: *Körmöczi János (1763–1836).* In: *Együtt Európában,* Debrecen 2000, 118–130.

mációs oktatása. 1821-ben, Körmöczi püspök idejében kezdődtek az angol–magyar unitárius érintkezések, melyek eredményeként a 19. század második felétől a német egyetemek helyett az angliai egyetemeket keresték fel az unitárius akadémiták.⁴⁵ Az amerikai unitáriusokkal a Nyugat-Európát és az Egyesült Államokat beutazó Bölöni Farkas Sándor (1795–1842) vette fel a kapcsolatot.⁴⁶

A nemzeti szellem ébredését az 1848-as törvényhozás tetőzte be. A pozsonyi országgyűlés 1848-ban Magyarország egész területén kimondta az unitárius vallás törvényesítését.

Az 1848-as forradalom és szabadságharc alatt az egyház újból nehéz helyzetbe került. Az iskolákban szünetelt a tanítás, lelkészek és hívek, tanítók és tanulók nagy számban vettek részt a szabadságharcban.⁴⁷ A politikai és nemzeti feszültségeket kihasználó bécsi kormány praktikáinak három unitárius templom és egyházközség esett áldozatul. A legsúlyosabb atrocitásokra Abrudbányán került sor, ahol, miután felgyújtották a templomot, 182 unitáriust gyilkoltak le.

7. Az *Organisations Entwurf* következményei. Egyházépítés a kiegyezéstől az első világháború végéig

A szabadságharc után az unitáriusok a többi felekezethez hasonlóan nehéz helyzetbe kerültek. Aranyosrákosi Székely Sándor (1797–1852) püspöknek 1852-ben bekövetkezett halála után a bécsi kormány kilenc évig nem engedélyezte a püspök-választó zsinat egybehívását. Az egyházkormányzást Kaáli Nagy Elek (1816–1878) főgondnok, Székely Mózes (1806–1862) főjegyző, Mikó Lőrinc (1806–1872) főiskolai tanár és Fejér Márton (1812–1865) vették át. Az abszolutizmus fő támadása az egyházi iskolák ellen irányult. A kormány az *Organisations Entwurf* értelmében kívánta megreformálni az oktatást. A rendelkezés többek között a tanárok létszámának és fizetésének emelését, illetve megfelelő iskolai felszerelést írt elő. Az egyház szegénysége miatt ezeknek teljesítése lehetetlennek látszott. Az iskolák megmentése érdekében az egyház híveitől azt kérte, hogy évenként egy ezüst garassal járuljanak hozzá azok fenntartásához. Az angol nemesből magyarrá lett John Paget (1808–1892) révén a brit unitáriusok is tudomást szereztek az erdélyiek nehézségeiről, és tekintélyes összeget gyűjtöttek testvéreik megsegítésére.⁴⁸ A gazdasági természetű nehézségek ellenére a lelkészképzés tovább fejlődött. 1859-ben a teológiai tanfolyam idejét két évről háromra emelték, a főiskolán fakultatív jelleggel elrendelték az angol nyelv tanítását. 1861-ben Simén Domokos (1836–1878) elsőként kezdte meg tanulmányait a londoni unitárius lelkészképző intézetben, a Manchester New College-ban.

45 Az angol unitáriusok történetére vonatkozóan lásd: Leonard SMITH: *The Unitarians. A Short History*. h. n. és é. n. [2006], 51–106.

46 BÖLÖNI Farkas Sándor: *Utazás Észak-Amerikában*. Bev. MIKÓ Imre, Kolozsvár-Napoca, 1975.

47 *A szent szabadság oltalmában. Erdélyi unitáriusok 1848–49-ben*. Szerk. GAAL György, Kolozsvár, 2000.

48 GÁL Kelemen: *Káli Nagy Elek élet- és jellemrajza*. Kolozsvár, 2003 (Az Erdélyi Unitárius Egyház Gyűjtőlevéltárának és Nagykönyvtárának kiadványai 3.).

Az abszolutizmus hanyatlásával, 1861-ben az unitáriusok püspökválasztó zsinatot tartottak Tordán. A közel egy évtizede betöltetlen püspöki tisztségre Kriza János (1811–1875) író, tanárt választották meg. Szolgálatra kedvező körülmények között kezdődött, 1867-ben megtörtént a kiegyezés a nemzet és a király, I. Ferenc József (1830–1916) között. Az alkotó munka évtizedei következtek, 1861-ben Erdélyben elsőként az unitárius egyház indított tudományos-teológiai folyóiratot. A Kriza János és Nagy Lajos (1828–1910) szerkesztésében megjelenő *Keresztény Magvető* napjainkig a szabadelvű keresztény teológia művelését szolgálja. Kriza érdeme az is, hogy a neves amerikai unitárius teológus William Ellery Channing (1780–1842) műveit magyar nyelvre fordították, és hat kötetben kiadták. A költő-püspök halála (1875) után Ferencz József (1835–1928) roppant kedvező körülmények között kezdte fél évszázadra terjedő főpásztori szolgálatát. Az evolúció elméletén felnövő klasszikus polgárság szabad szelleme kedvezett az unitarizmus terjedésének. Ennek eredményeként a kiegyezést követő fél évszázadban sorra alakultak a városi unitárius egyházközségek Erdélyben és a Királyhágón túl: Marosvásárhely, Székelyudvarhely, Brassó, Fogaras, Segesvár, Medgyes, Kőhalom, Sepsiszentgyörgy, Nagyszeben, Déva, Petrozsény, Barót, Nagyvárad, Budapest, Hódmezővásárhely, Debrecen, Füzesgyarmat stb.⁴⁹ A valláserkölcsi élet fejlesztése és a belmisszió érdekében Boros György tanár kezdeményezésére, angol mintára, 1885-ben megalakult a Dávid Ferenc Egylet.⁵⁰ Ennek kiadásában, 1887-ben, *Unitárius*

Közlöny címen „vallás-erkölcsi havi lap” jelent meg. Az 1880-as években az iskola és az oktatás ügye is előtérbe került. Az államsegélynek köszönhetően az iskolák, elsősorban a kolozsvári gyors ütemben fejlődtek. A századvégre nyilvánvalóvá vált, hogy az 1806-ban épített iskola nem felel meg a kor igényeinek, ezért Pákei Lajos (1853–1921) kolozsvári építész tervei alapján 1901-re új iskolaépületet

emeltek. Az építést Berde Mózes (1815–1893) egyházi és iskolai célokra adományozott vagyona tette lehetővé. A vidéki egyházközségek a magyar millennium évtizedében iskoláikat átadták az államnak. Az iskolafenntartás terheitől megszabadultak ugyan, de egy olyan szekularizálódási folyamatot indítottak el, melynek szomorú eredményeit az első világháború után tapasztalták meg a közösségek.

49 Dr. GÁL Kelemen: *Kilyéni Ferencz József unitárius püspök élete és kora. Háromnegyed század az unitárius egyház történetéből.* Cluj, 1936, 160–190.

50 GAAL György: *A Dávid Ferenc Egylet és kiadványai.* In: GAAL György: *Műzsák és erények jegyében.* Kolozsvár, 2001, 137–173.

A felekezet lélekszáma is dinamikusan növekedett, 1850-ben 46 016, 1857-ben 48 122, 1880-ban 55 398, 1910-ben 78 736 lelket tartottak nyilván az unitáriusok.⁵¹ A töretlen fejlődést az 1914-ben kitört első világháború állította meg.

8. A kisebbségi lét

A trianoni békeszerződés Erdélyt Romániához csatolta, és ezzel új korszak kezdődött az unitárius egyház történetében is. Románia alkotmánya biztosította ugyan a vallásfelekezetek szabadságát, de kimondta, hogy a „román ortodox egyház a románok nagy többségének vallása lévén, uralkodó egyház a román államban; a görög katolikus egyháznak pedig elsőbbsége van a többi felekezetek előtt.”⁵² A magyar egyházak nehezen illeszkedtek be az új államrendbe és kisebbségi helyzetbe. Ferenc József püspök kezdeményezésére a magyar felekezetek vezetői értekezletet tartottak, amelyen közös feladatuknak tekintették nemzetiségük és felekezeteik megtartását.

Erdély 1918 végén történt román megszállása után megkezdődött a történelmi egyházak anyagi biztonságát jelentő egyházi földbirtok kisajátítása. Az 1919. szeptember 10-én, majd az 1920. július 9-én hozott törvényrendeleteket az 1921. július 30-án hozott földbirtokreform-törvény szentesítette. A magyar egyházak elveszítették birtokaik 84,55%-át, a földreform magyarellenességét jelzi, hogy külön törvény szabályozta az erdélyi és a Kárpátokon túli területek kisajátítását.⁵³ Az unitárius egyház 17 916 katasztrális holdat jelentő birtokaiból 11 389 katasztrális holdat sajátítottak ki, azaz az összvagyon 63,6%-át. Az egyházi birtokok zömének elvesztése, valamint az állami támogatás csökkentése rendkívül súlyos anyagi nehézségeket támasztott. Az új államhatalom berendezkedésével megtörtént a magyar állami iskolák elvétele is. A lét és nemlét kérdése előtt, a többi felekezettel együtt az unitáriusok is 1922-ben az iskolák fenntartására bevezették az egyetemes adót.⁵⁴ Az eredményt mutatja, hogy az 1930-as években 36 elemi, 2 középiskolai, egy gazdasági iskolát, a Teológiai Akadémiát, valamint egy leányotthont és egy diákmentekert tartottak fenn.

A megváltozott országhatárokon belül széles körű belmissziói munka indult meg. Újjászervezték a *Dávid Ferenc Egyletet*, a *Nőszövetséget*⁵⁵ és az *Ifjúsági Egyletet*.⁵⁶ 1921-ben megalakult az *Unitárius Irodalmi Társaság*,⁵⁷ melynek gondozásában jelent

51 Az 1850, 1857, 1880-as évekre vonatkozóan lásd: Recensământul din 1850, 1857, 1880 (Studia Censualia Transilvanica), Editura Staff 1996, 1997. Az 1910-es adatokat a Főtanácsi Jegyzőkönyvből vettük. *A Magyarországi Unitárius Egyház Főtanácsának 1911. évi október hó 29–30. napjain Kolozsvárt tartott gyűléséről*. Szerk. BOROS György egyházi főjegyző, Kolozsvár, 1911, 17.

52 SZABÓ László: *Az állam és egyházak viszonya Romániában 1918-tól napjainkig*. In: KerMagv 2005, 14–23, 142–157.

53 Lásd: VENCEL József: *Az erdélyi román földbirtokreform*. Kolozsvár, 1943.

54 GAAL György: *A két világháború közti erdélyi magyar iskolák identitás-védelve Gál Kelemen munkásságának tükrében*. In: *Isten és ember szolgálatában...* 217–230.

55 ZSÁKÓ Erzsébet: *Hinni és tenni. Az unitárius Nőszövetség története*. Kolozsvár 2003.

56 GYERŐ Dávid: *Kéveköttők. Az erdélyi unitárius ifjúsági mozgalom története*. Sepsiszentgyörgy, 2000.

57 S. NAGY László: *Az Unitárius Irodalmi Társaság Története*. (1920. aug. 28–1935. dec. 14.) Kolozsvár, 1936.

meg 1922-től kezdődően a *Keresztény Magvető*, és ezzel párhuzamosan egy sor kiadvány, köztük a legjelentősebb, az 1925 és 1938 között szerkesztett Unitárius Irodalmi Társaság Szakkönyvtára és az 1925-től 1926-ig Borbély István által szerkesztett Unitárius Könyvtár.

A háború alatt megszakadt külföldi kapcsolatok megújítása és a magyar kisebbség sérelmeinek orvoslása érdekében több angol–amerikai delegáció látogatott Romániába. A helyzetfelmérés és Bukarestben az illetékesekkel folytatott tárgyalás nem sok eredményt hozott, sokkal hasznosabb volt azonban az, hogy 1924-ben minden erdélyi unitárius egyházközséget egy amerikai unitárius gyülekezet fogadott testvérül.⁵⁸ A kapcsolatok felújítása eredményeként, a kommunista államhatalom beállásáig Angliában és az Amerikai Egyesült Államokban tanulhattak az unitárius lelkészek.

1928-ban, ötvenkét év püspöki szolgálat után, meghalt Ferencz József. Az egyház életében küzdelmes évtizedek következtek Boros György (1855–1941), Varga Béla (1886–1942) és Józán Miklós (1869–1946) püspök idejében. A második bécsi döntés értelmében, 1940-ben Észak-Erdély 65 unitárius egyházközsége harminchárom elemi, két közép- és egy gazdasági iskola, illetve a Teológiai Akadémia visszakerült Magyarországhoz. Dél-Erdélyben 53 unitárius egyházközség maradt tíz elemi iskolával, de a román állami hatóságok diszkriminációs intézkedései megbénították azok működését.

A világháborút lezáró békeszerződés értelmében Észak-Erdélyt visszaadták Romániának, ezzel a dél-erdélyi egyházközségek újból bekapcsolódtak az egyház szervezetébe. A Duna–Tisza menti egyházkör önálló intézményként élt tovább, majd 1971-ben püspöki szervezetté alakult át, létrehozva a mai magyarországi unitárius egyházat.

1945 után az unitárius egyház minden téren arra törekedett, hogy hagyományaihoz híven folytassa tevékenységét. A hívek a háborúban megrongálódott templomokat, paplakokat és iskolákat kijavították, a harangokat pótolták. 1945-ben az unitárius egyház Ipari Leány Líceumot alapított, amely egyedülálló volt a romániai magyar iskolahálózatban.

9. A kommunista diktatúra szorításában

Nemcsak a politikában, de az egyház vezetőségében is változás történt a háború után. Józán Miklós 1946. január 7-én bekövetkezett halálával a püspöki szék megüresedett, így ugyanez év szeptember 15-én a Székelykeresztúron tartott zsinat Kiss Elek (1888–1971) főjegyzőt választotta püspökké. Neki jutott volna az a szerep, hogy a háború anyagi, erkölcsi rombolása után építő munkára serkentse az egyházközségeket, csak hogy 1947-ben felszámolták a román királyságot és kikiáltották a Népköztársaságot, az ország egyetlen politikai vezetője a Román Kommunista Párt lett. A kommunista diktatúra az ateizmus, elnyomás, elnemzetlenítés, műemlékek és falvak rombolásának korszakát jelentette.

58 LOUIS C. CORNISH: *Transylvania in 1922. Report of the Commission sent by the American and British Unitarian Churches to Transylvania in 1922.* Boston 1923; Uő.: *The Religious Minorities in Transylvania.* Boston 1925.; JOHN M. CABOT: *The Racial Conflict in Transylvania.* Boston 1926; Uő.: *Roumania Ten Years After.* Boston 1928.

1948. augusztus 3-án jelent meg a 175. sz. „tanügyi reform”-törvény, mely államosította az egyházi iskolákat. Összesen 468 római katolikus, 531 református, 266 evangélikus és 38 unitárius iskolát (33 elemi, három közép-, egy gazdasági iskolát, egy leányotthont) vettek el.⁵⁹

1948 után a középiskolások valláserkölcsei nevelése visszaszorult a templomok és gyülekezeti termek falai közé. Az egyház az ideológiai harc célpontjává lett. Állami tiltásra az észak-amerikai unitárius egyházakkal a testvéri kapcsolat megszakadt, és csupán az 1989-es közép-kelet-európai változások után indulhatott újra. A vallásos nevelés, a pasztorális munka végzése államellenes felforgató tevékenységnek számított.

A szocialista társadalom építésének jegyében államosították a népjóléti intézményeket (árvaház, aggmenház, napközi otthon), a kultúrházakat, a bentlakásokat, a tanári és az énekvezéri lakásokat. Ezzel egy időben az államhatóságok nyomására Kolozsváron „egyesült” az Unitárius Teológiai Akadémia és a Református Teológiai Fakultás, létrehozva az Egyetemi Fokú Protestáns Teológiai Intézetet református, unitárius és evangélikus tagozattal. 1959-ben az állam a tagozatokat megszüntette, hogy az „egységes” intézetben még hatékonyabban ellenőrizhesse a lelkészképzést. A teológiai hallgatók létszámának állandó csökkentésével nagyfokú lelkészhiányt idézett elő.

Az ún. „kultusz departament” teljesen ellenőrzése alá vonta az egyházat, korlátozva annak mindenfajta tevékenységét. A főtanácsi, egyházköri gyűléseket és a lelkési értekezleteket csak a vallásügyi inspektorok jelenlétében lehetett megtartani.⁶⁰

Az 1950-es évek Közép-Kelet-Európájában orosz irányítás alatt működő (Jugoszláviát leszámítva) kormányok kommunista diktatúrájának elnyomó politikája ellen Kelet-Németországban 1953-ban, majd Lengyelországban 1956-ban tömegdemonstrációk, sztrájkok törtek ki. Az orosz tankok hatására a tárgyalóasztalok mellett megoldották a belső konfliktusokat. Magyarországon Rákosi Mátyás, a minisztertanács elnöke mindennek elejét akarta venni, és a terror olyan fokához folyamodott hatalmának megőrzéséért, amely Sztálinéval vetekedett. E politika ellenhatásaként egy erős decentralizációs mozgalom indult a szólásszabadságért és a nemzeti függetlenségért. 1956. október 23-án népfelkelés tört ki Budapesten, amely a nagyobb politikai szabadság, a többpárti választások és az orosz csapatok kivonulása mellett elkötelezett Nagy Imrét juttatta hatalomra. November 4-én orosz tankok törtek be Budapestre, és a több napon át tartó hősies, de reménytelen ellenállást november 14-re elfojtották. Nagy Imrét letartóztatták, és két év múlva Budapesten kivégezték. Az orosz hadsereg támogatásával létrejött új kormánnyal megkezdődött Kádár János korszaka.

Romániában nem került sor forradalmi harcokra, de az értelmiségiek, egyetemisták, munkások, földművesek együttérzésüket fejezték ki a Magyarországon zajló eseményekkel. A Gheorghe Gheorghiu-Dej által vezetett román kommunista

59 VINCZE Gábor: *A romániai magyar kisebbség történeti kronológiája 1944–1989.* <http://vincze.adatbank.transindex.ro/index.php?action=keres>

60 KEDEI M.: i. m. 90.

diktatúra számára a vérbefojtott magyarországi forradalom kiváló ürügyet szolgáltatott az 1956-os eseményekkel szimpatizáló kisebbségi elittel való leszámolásra. Egyúttal az önálló magyar kisebbségi intézményeket, iskolahálózatot is végleg felszámolták. Többek között 1959-ben megszüntették a Bolyai Tudományegyetemet, és a felekezeti karokat felszámolva „egységesítették” a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetet.

Az unitárius egyház vezetőinek, lelkészeinek és teológiai hallgatóinak mintegy 10%-át koncepciós perekben börtönbüntetésre ítélték. Ennek a terrornak estek áldozataul dr. Erdő János, dr. Lőrinczi Mihály, dr. Simén Dániel teológiai tanárok, Kelemen Csongor, Léta Áron, Nyitrai Levente, Sándor Balázs teológiai hallgatók, Bálint Ferenc, Benedek Ágoston, Gellérd Imre, Kelemen Imre, Nyitrai Mózes és felesége, Deák Berta, Pállfy Albert, Szabó Dezső, Székely László, Végh Mihály lelkészek. Az egyház világi vezetői közül is többeket meghurcoltak és kényszermunkára ítélték.⁶¹

Minden elnyomás ellenére az egyház élt, a lelkészek hirdették az evangéliumot és szolgáltak, ahogy lehetett... Kiss Elek (1888–1971) és Kovács Lajos (1909–1994) püspökök látogatták a gyülekezeteket, új egyházközségek szerveződtek.

10. Régi/új utakon 1989 után

1989 decemberében Romániában is megtörtént a hatalomváltás, az új történelmi helyzetben az unitárius egyházban is megindul az önszerveződés. Újjászerveződött a Dávid Ferenc Egylet, a Nőszövetség és az Ifjúsági Egylet. 1990-től újra megjelentek az egyházi lapok: *Unitárius Közlöny*, *Unitárius Szószék*, *Dobbantó*.

1994. október 2-án elhunyt Kovács Lajos püspök, aki 22 éven keresztül vezette az egyházat. 1994-ben a december 2-án és 3-án tartott főtanácsi ülésen Erdő János (1913–1996) főjegyzőt választották az unitárius egyház püspökévé. Halála után az 1996 decemberében, a Székelyudvarhelyen ülésező zsinat Szabó Árpád (1935–2010) főjegyzőt választotta püspökké, aki 2008-ig vezette az egyházat. Ebben az időszakban módosult az egyházi alaptörvény, mely hatéves püspöki megbízatást szabott meg az egyház legfőbb vezetőjének. A 2008-ban tartott segesvári zsinaton Bálint Benczédi Ferenc (1952–) kolozsvári lelkészt választották püspökké.

Két évtizeddel a rendszerváltás után nem tehetünk mást, mint megköszönjük létünket a gondviselő Istennek, és őt kérjük, küldjön munkásokat aratásába.

További információk: www.unitarius.org

61 BENKŐ Levente: *Akiket a forradalom szele s a megtorlás ökle megcsapott. Gondolatok Erdélyben az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc 50. évfordulóján*. In: *KerMagv* 2006, 272–279.

Szabó László

Dióhéjban a magyar unitarizmus hitelvi sajátosságairól és egyházszerkezeti alapadatairól

A szabadelvű, lelket megkötő dogmáktól mentes, az Isten–ember kapcsolatot középpontjába állító unitárius vallás **alapvető tanítása** Isten egysége, az ember-Jézus példájának követése, a lélek halhatatlansága, az élet és a teremtett világ feltétlen tisztelete, a jóra való képességekkel született ember fejlődésének segítése. E tanítások alapján az unitárius egyházban az oktatás, a közművelődés és az egyháztársadalmi élet szerepe kiemelkedő fontosságú. Több száz éves iskoláink mellett említésre méltóak az egyháztársadalmi szervezeteink és egyházi folyóirataink (Dávid Ferenc Egylet, Unitárius Irodalmi Társaság, nőszövetség, ifjúsági egylet, lelkiéletről, illetve *Keresztény Magvető*, *Unitárius Közöny*), amelyek Erdélyben a legrégebbiek közé tartoznak.

A hagyományos unitárius értékek közül közismertebb a felekezeti türelem hirdetése és megélése, a vallásos különbözőségek megismerése iránti nyitottság, a lelkiismereti szabadság tisztelete, a nemzeti és társadalmi felelősségvállalás. Az unitárius egyház tanítása bibliai alapon áll, vagyis értékeljük és tiszteljük a kereszténység alapirátát – azonban azt természetesen nem szó szerint értelmezzük, hanem a bibliatudomány eredményeinek felhasználásával. Hitelvi kérdésekben számunkra a végső tekintélyt a lelkiismeret és az értelem képezi. Szertartásaink: keresztesítés, házasságkötés, temetés, úrvacsora, konfirmáció. Egyházi építészetünk, templomaink felszereltsége, az ún. kegytárgyaink, valamint a papi ruházat szinte teljesen hasonlít a református testvéregyházunkéhoz.

Hitvallásunk: *Hiszek egy Istenben, az élet teremtőjében, gondviselő Atyánkban. Hiszek Jézusban, Isten legjobb fiában, a mi igaz tanítómesterünkben. Hiszem a szentlelket. Hiszek az unitárius egyház hivatásában. Hiszem a bűnbocsánatot és az örökéletet. Ámen.*

A fentiekből kitűnik, hogy keresztényeknek tartjuk magunkat. A **keresztény** szó eredeti jelentése: **Jézus-követő**, vagyis a jézusi tanítások szellemében élő. Akik tagadják keresztény mivoltunkat, azoknak véglegesen tisztázniuk kellene, hogy a keresztény megnevezés Jézus követőit jelöli-e, vagy a IV. századtól fokozatosan kialakuló egyházi dogmák – így a szentháromságtan – elfogadóit. Amúgy valóban szentháromság-tagadók vagyunk, amennyiben Jézust követendő embernek, a szentlelket pedig Isten segítő erejének tartjuk és nem külön isteni személyeknek.

A fentiekhez hasonló unitárius hitelvek és eszmerendszerek az utóbbi két évszázadban a világ más részein is kialakultak (Amerikai Egyesült Államok, Anglia, Csehország, India, Fülöp-szigetek stb.). A különböző nemzeti unitárius egyházak nem alkotnak szervezeti egységet, azonban számottevő testvéregyházi kapcsolatokat ápolnak egymással.

Trianon átkaként évtizedeken át szétszakítva működött a Magyar Unitárius Egyház erdélyi és magyarországi része, azonban lelkünkben mindig csak egy létezett. Hosszú előkészítő folyamat eredményeként **2012 júniusában** „összeforr az, ami együvé tartozik”, azaz **sor kerül a Magyar Unitárius Egyház teljes körű szervezeti egységének helyreállítására.**

Az egyház szervezeti felépítése és kormányzása zsinatpresbiteri elveken nyugszik, legfőbb szervei: a Zsinat és az Egyházi Főtanács. Az egyházi főhatóságok, a püspöki hivatal, az egyháztársadalmi szervezetek, valamint a belső intézményei nagy részének székhelye Kolozsvár.

Az erdélyi egyházrész alapját 110 anyaegyházközség alkotja, amelyek 6 egyházkörbe tagolódnak. Az erdélyi unitáriusok száma kb. 60 000. Honlapcíme: www.unitarius.org. A 11 egyházközséget magában foglaló, budapesti székhelyű Magyarországi Unitárius Egyházkerület tagjainak száma nem több néhány ezernél. Honlapcíme: www.unitarius.hu.

Végül néhány **híres személyiség** nevét sorolom fel, akikről talán kevesen tudják, hogy unitáriusok (is) voltak: János Zsigmond, Heltai Gáspár, Bogáti Fazekas Miklós, Bölöni Farkas Sándor, Brassai Sámuel, Kriza János, Orbán Balázs, Bartók Béla, Balázs Ferenc, Szabédi László, László Gyula, Mikó Imre, Böződi György, illetve Benjamin Franklin, Thomas Jefferson, John Adams, Samuel Morse, Ralph Waldo Emerson, Alexander Graham Bell, Linus Carl Pauling (Amerikai Egyesült Államok), Joseph Priestley, Robert Burns, George Stephenson, Charles Darwin, Charles Dickens (Nagy-Britannia).

Szöllősi János

A kolozsvári Hidelve

Egyike a 16–19. századi iratokban hóstátnak nevezett városrészeknek. Főutcája ma a városközpontot és a vasútállomást összekötő egykori Nagy utca, később Híd, majd Ferenc József, ma Horea út, amely a belvárost köti össze a vasútállomással. A másik fő útvonal a Kis-Szamos partján végigfutó Árpád utca (ma Traian).

A mai Hidelve a Kis-Szamostól északra helyezkedik el, északi határa a Nádas patak, amelyen túl a Kerekdomb, illetve északkelet felé az Irisz telep fekszik.

A történelmi Hidelve az egykori Híd-kapu előtt, a Szamos-hídon túl alakult ki, a Fellegvár alatt, nagyjából az észak felé, a Szilágyságba vezető országút szomszédságában. Először 16. századi források említik a többi külvárossal együtt, a város egyik hóstátjaként. Jellemző volt, hogy az összes várfalakon belüli fertályhoz, illetve azok főutcáihoz egy-egy várfalakon kívüli rész is tartozott. A várfalakon kívüli részek azonban mindenütt tekintélyes távolságra voltak a várfalaktól úgy, hogy ostrom idején ne kínáljanak fedezéket az ostromlóknak. A Hidelve irányában a Malomárok és a Szamos közti terület sokáig lakatlan volt, csupán a várfalak védelmi jelentőségének megszűnte után épült ki.

A korabeli iratok „Vetus extra moenia” (jelentése: falakon kívüli Óvár) néven említik Hidelvének az Óvár falain kívüli részét. A szinte kizárólag szászok lakta kolozsvári Óvárral együtt Kolozsvár Vetus (Castrum) nevű fertályát képezte, ahol az óvári polgárok majorjai és kertjei, fennebb a Kőmálon pedig szőlősei helyezkedtek el.

Az évszázadok során a Szamoson átvezető híd fából készült, többször is újjáépítették (például 1614-ben a városi tanács új Szamos-híd megépítéséről hoz határozatot, ugyanis a megáradt folyó elvitte a régit), mígnem 1892–93. folyamán elkészült a ma is álló híd, amit akkor Vashídnak neveztek. A városközpontból a mai Hidelvére hat (ezek közül kettő gyalogosoknak szánt) híd vezet át a Szamoson.

A kolozsvári hóstátok közül a legtöbb adat a Hidelvéről maradt fenn. A külvárost, amelyet zömmel szászok laktak, a 16–17. századi adókönyvek Neustadt, gyakrabban azonban Neustift néven említettek. Az utóbbi megnevezés valószínűleg arra utal, hogy a Hidelvén működött az egykori Szent Erzsébet ispotály. Az ispotályról kevés adat létezik, valószínűleg a 13. század végén, a 14. század elején létesítették. Írott forrásban először 1332-ben szerepel. A 16–17. századi iratok pedig pontosabban is megjelölik a helyét: a Szamos-hídon túl, a Híd utcában állt. A hidelvei (így

használok, de a „hidelvi” változatot is helyesnek tartom, régen is használták) épületegyüttes véglegesen a kuruc kor harcaiban pusztulhatott el. Vélt romjaira az 1959-ben, a XX. század elején épült Astoria szálló (ma a Kereskedelmi és Iparkamara székhelyéül szolgál) alatt végzett ásatások során bukkantak. Az egykori Metropol szálló építései, 1910-ben, majd 1941-ben egykori sírokat bolygattak meg, ami arra utal, hogy a Szent Erzsébet ispotály maradványai a környéken lehetnek.

Az 1580-as években a kolozsvári hóstátokban is szerveződnek a városban addigra már több évszázados hagyománnyal rendelkező kalandos társulatok, az azok keretében működő dalárdák. A társadalmi összefogás, azon belül a szeretetszolgálat jegyében itt, a Hidelvén 1587-ben alakul meg a kalandos társulat, mely

évszázadokon át, a kommunista diktatúra idején rejtve, napjainkban újraszerveve teljesíti ősi szolgálatát. Ugyancsak ez idő tájt, az 1585–1586-os pestisjárvány következtében alakult meg a hidelvei temető is (akár a Házsongárd), ami az államosításkor került az állam tulajdonába. 1943-ban a Hidelvi Kalandos Temetkezési Társulat, a temető akkori tulajdonosa I. világháborús emlékművet emelt, ahol évente március idusára, újabban a nemzeti összetartozás napján a trianoni diktátumra emlékezünk ünnepi keretben.

A 17. század folyamán megszilárduló, állandó ottani tartózkodásra is alkalmas külvárosok lakói közül soknak belvárosi ingatlana is volt, ezért városostromok idején behúzódtak a városba, ahol évekig is éltek. E kettős birtoklás miatt ostromok idején a külső részek elpusztítása a falakon belül élők számára is rendkívül jelentős veszteség volt. Ezt az ostromlók is tudták, és ha a város nem adta meg magát, felgyújtották a külvárosokat.

A korabeli telek- és népesség-összeírások arról tanúskodnak, hogy a külváros házainak nagy része fából készült. Ez a magyarázata, hogy többször is nagyobb tüzek pusztítottak, mint például 1689. május 17-én. 1704 áprilisában kuruc seregek érkeztek Kolozsvár falai alá, a kialakult összecsapásban leégett Hidelve külső része. 1723-ban újabb tűzvész pusztította a várost. Ezen kívül ismeretes az 1720-ban és 1738-ban pusztító pestisjárvány, mely megtizedelte a lakosságot.

1833-ban az Új utcában (majd Rudolf, Karl Marx, ma Decebal utca) épült fel Kolozsvár második külvárosi iskolája. A református egyház működtette intézményben már az első évben 200 gyermek tanult. Az ott tartott összejövetelek a felnőttek művelődési, erkölcsi és vallási fejlődését is szolgálták (elképzeltető, hogy a hidelvei kalandosok is itt tartották meg alkalmi összejöveteleiket, da-

lárdával kapcsolatos tevékenységüket). Itt jegyzem meg, hogy 1905-ben a meglevő két református elemi iskola mellé a református egyház óvodát épített, az épületben ma a „Bambi” óvoda működik.

A Hidelvét a 19. század második feléig szinte csak földészek lakták, akiknek birtokai a Kőmál oldalára nyúltak fel. Az első bérpaloták a 19. század végén épültek meg, miután a városrész fő közlekedési útvonala, a Ferenc József út (ma Horea) végében felépült a vasútállomás. A 19. század végén végbevitt közigazgatási rendezés során a térségben különféle ipari, kereskedelmi vállalkozások, intézmények – iskolák, református szeretetház és kórház – jelentek meg, vállalkozók ipari munkások, hivatalnokok, kereskedők költöztek be, a földműves hóstátiak pedig, eladva itteni birtokaikat, jóval nagyobbakat vehettek a Nádason túl, megalapozva a kerekdombi és iriszi hóstát ma is élő közösségeit. A századfordulón Hidelve Kolozsvár V. kerülete lett. Arculatát mai napig nagyjából megőrizte.

Hidelve sajátos része a Fellegvár (eredetileg Kőmál), ami alapvetően a 405 méter magas dombon levő erőd neve. Az öt oldalról sáncokkal kerített és kapubástyákkal védett, Vauban-rendszerű csillagvár Giovanni Visconti tervei alapján 1713–1723 között épült császári katonai erődítményként, az erődben a katonai létesítmények mel-

lett börtön is volt. Az eredetileg csillag alakú erődítményből ma már csak a keleti kapu és a sáncok láthatók. A 20. század elején a vár sáncai alatt szegények kunyhói álltak, a Sáncalja.

Két évvel a kiegyezés után, 1869-ben Kolozsvár is csatlakozik a monarchia vasúti hálójához. A városközpont és a vasúti állomás közt levő terület egyszerre jelentős fejlődésnek indul, nagy lendületet vett a város iparosodása is. Az 1880-

as évek elején Kőváry László a Fellegvár dombjának északi lejtőjén öt hektárnyi területet parcelláztatott fel vasúti alkalmazottaknak házhelyként; így jött létre a Kőváry-telep.

1900 őszén a Fellegvár Szamos és Sétatér felőli oldalán kiépült a 420 méter hosszú szerpentes sétaút. A sétaút közepe táján állították fel Stróbl Alajos Erzsébet királynét ábrázoló mellszobrát. 1901 és 1919 között a város felőli sétányon Árpád, Lehel, Vérbulcs és Örs fejedelmek szobrai álltak; ezeket 1919-ben elpusztították. A 2011-ben felújított, gyalogosoknak szánt Erzsébet hidat 1902-ben építették.

A második világháborúban, 1944. június 2-án az amerikai légierő bombázta Kolozsvárt. Számos épület, üzem, raktár kap megsemmisítő találatot, összeomlott a vasútállomás épületének nagyobb része, súlyosan károsodott a Horthy Miklós (előbb Nagy, aztán Híd utca, majd Ferenc József, ma Horea) út számos háza, így a Református kórháznak a nevezett útra néző épülete, de találat érte a Marianum hátsó szárnyát. Sokan meghaltak, sok volt a sebesült... Csodával határos módon a református templomot nem érte bombatalálat.

Jellemző volt a Hidelvére (kisebb részben ma is) az ipari forradalom nyomán kifejlődő gyári tevékenység. A vasút mentén, a Nádas pataka mellett több ipari létesítmény, jelentős kolozsvári üzem működött, illetve ezek közül csökkentett termelőrővel egyesek még ma is működnek.

A vasúti karbantartó üzem (ma Remarul – Február 16 vállalat) 1870-ben jött létre. Mai napig a fő tevékenysége a vasúti pálya, valamint vasúti szerelvények javítása és karbantartása.

Az Armatura vállalat 125 éves múlttal rendelkező üzem, gáz- és vízcsapokat gyárt, ma egy osztrák cég tulajdona.

A Libertatea bútorgyár sokáig a környék legnagyobb ilyen jellegű ipari egysége volt, nemrég zárták be. Területén technológiai parkot kívánnak kialakítani külföldi tőke bevonásával.

Az egykori Tehnofrig vállalat a maga termelőegységeivel az 1948-as államosítás előtti gyufagyár területén jött létre, és az élelmiszeriparnak gyártotta a csomagoló-, palackozó- és hűtőberendezéseket. Legnagyobbrészt lebontották, helyében ma a Dedeman üzletlánc egyik egysége működik.

Az egykori Tehnofrig vállalat mellett, a hetvenes években épült toronyblokkban fejt ki tevékenységét napjainkban is az 1971-ben létrejött tervezővállalat (ICPIAF). Az alapvetően élelmiszeriparnak szánt gépek tervezésétől napjainkra már vegyi, kőolaj- és gyógyszeripari felszereléseket is terveznek, kivitelezésüket önerőből, illetve partnercégek segítségével biztosítják.

Ugyancsak az imént említett toronyblokkban székel és onnan sugározza adásait a kolozsvári magyar nyelvű kereskedelmi rádió, a Paprika rádió.

A kolozsvári CFR futballcsapat 1907-ben alakult, eredeti nevén Kolozsvári Vasutas Sport Club (KVSC), napjainkra a legsikeresebb kolozsvári csapat, a hazai és nemzetközi élvonalban játszik sokak által követett mérkőzéseket.

Jelentősebb hidelvei épületek

Benigni- vagy Berde-palota (a Szamos hidelvei partján baloldalt) – a bérházat valószínűleg Benigni Éliás vagy Bénigni Sámuel mészárosmester leszármazottja építtette a 19. század utolsó éveiben.

Elián-palota (a Szamos hidelvei partján, jobboldalt) – az első bérház volt a Szamos hidelvei oldalán. 1891-ben épült. Nevét Elián Viktor borkereskedőről kapta, aki az első világháború után szerezte meg családjá számára.

Az Astoria, az egykori szálloda – az 1910-es években épült szecessziós stílusban. 1990-ben a Kereskedelmi és Iparkamara vette birtokba.

Uránia palota – az akkor korszerű, 400 férőhelyes mozgóképszínházzal, tíz üzlethelyiséggel és tizenhét lakással rendelkező bérházat az 1910-es évek elején építtette Udvardi Tamás.

Első Magyar Általános Biztosító, újabban Metropol épülete – 1905-ben épült a biztosító számára. A földszintjén kávézó – előbb a Bristol, majd pár évig Varga névvel – működött, az államosítás után rövid ideig szövetraktár volt. Az 1960-as években helyiségeiben nyílt meg a Metropol étterem, amely az 1990-es évek első feléig létezett. Földszinti helyiségeiben, sőt újabban a pincesorban is vendéglátó-ipari egységek

vannak, emeletein bérlakások találhatóak.

Zsidótemplom vagy neológ zsinagóga – a mór stílusú zsinagóga Hegner Izidor vasúti mérnök tervei alapján épült 1886–1887-ben, jelenleg az egyetlen működő a városban, egyúttal a haláltáborokban elpusztult észak-erdélyi zsidóság emléktemploma.

Marianum – 1910–1911-ben épült Hübner Jenő tervei alapján, Kolozsvár egykori katolikus leánynevelő intézetének épülete. Az épületben jelenleg a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Bölcsészkaara működik.

Hidelvei vagy Millenáris református templom – 1897–1898-ban épült Szalay Ferenc tervei alapján, eklektikus stílusban.

Református kórház – 1932-ben nyílt meg. A három épület közül kettőben a 3-as gyermekkórház, az újraépítettben a mentőszolgálat működik.

Vasútállomás – 1902-ben épült Pfaff Ferenc tervei alapján. Az előző, fából készült indóház építését és az első vasúti sínek lefektetését 1869. január 7-én kezdték el.

A kolozsvári CFR futballklub stadionja – a legújabb európai normák alkalmazásával 2008-ban építették át (bővítették az azelőtti, 1973-ban épült létesítményt) 23 500 férőhelyesre.

A Fellegvár tetején levő Belvedere szálloda az 1970-es években épült.

Könyvészet:

1. Gaal György: *Kalauz a régi és az új Kolozsvárhoz*. Korunk. Kolozsvár, 1992.
2. Benkő Elek: *Kolozsvár magyar külvárosa a középkorban*. Erdélyi Múzeum-Egyesület. Kolozsvár, 2004. Online hozzáférés
3. Herepei János: *Kolozsvár történeti helyrajza*. Művelődés, Kolozsvár, 2004.
4. Gaal György: *Kolozsvár kétezer esztendeje dátumokban*. In *Kolozsvár 1000 éve*. A 2000. október 13–14-én rendezett konferencia előadásai. Szerk. Dáné Tibor Kálmán et. al. Erdélyi Múzeum-Egyesület. Kolozsvár, 2001.
5. Egyed Ákos: *Kőváry László – a városépítő polgár*. In *Kolozsvár 1000 éve: A 2000. október 13–14-én rendezett konferencia előadásai*. Szerk. Dáné Tibor Kálmán et. al. Erdélyi Múzeum-Egyesület. Kolozsvár, 2001.
6. Asztalos Lajos: *Kolozsvár épített kincsei*. Stúdió. Kolozsvár, 2008.

András Imre

Szőlő és bor Kolozsváron

Kóstoló

*„A Víz ital igen árt az étel közben:
Gyomrot meg-hidegít, s nem emésztet könnyen
Igyanak Bort azért inkább az emberek,
A több állatoknak jók lesznek a vizek...”*

A bor jótékony hatásáról írott fenti sorokat 1770-ben olvashatták a kolozsváriak, amikor a dél-olaszországi Salerno orvosciklájában megjelent hasznos tanulmányt magyarul is kiadták Erdély fővárosában. A kincses város közelében lévő dombokon akkor még kiterjedt szőlőültetvények voltak. A szőlőtermelést és borkészítést, valamint a bor kimérését és forgalmazását, a korcsomáltatást és a bor behozatalát a város falain belülre hosszú századokon át formálódó, kialakuló rend szerint szabályozták.

Hogy kik és mikor telepítettek szőlőt a kolozsvári dombokra, azt megmondani nem lehet. Amióta történelmi emlékek léteznek ezen a helyen, azóta nyomát is látni ennek a nemes növénynek. Oklevelek és más dokumentumok sokasága szól a műveléséről. Az is bizonyos, hogy a szőlő és annak nedűje, a bor, igen jelentős szerepet játszott a település életében.

A krónikás Heltai Gáspár szerint igazságos királyunk születése is szorosan kapcsolódik a kolozsvári szőlőhöz: „Szülé pedig Erzsébet asszony Mátyást Kolozsvárat Erdélyben, mikoron irnának Krisztus Urunknak születése után 1443-n, bőjt második havának huszonhetedik napján reggel három óraker. Mert Erzsébet asszony akkor Kolozsvárat szállott vala, jővén Szilágyból egy szőlőműves gazda embernél, ki lakik vala az Ó-várban egyenest arczal, mikoron bémennek az Ó-várba, egy kőházban.”

A nagy király nem is feledkezett meg később a szülővárosában termesztett szőlőről. Kiváltságlevelekkel, adókedvezményekkel és borbehozatali tilalommal támogatta, segítette annak művelését.

(972)

(1—3)

Kolozsvártt a sétatérrel szembe a bornyú máli hegyben a legszebb helyt, egy 19½ fertályból álló s egy tagba levő szőlő a legjobb karban rajta levő szép kinézésű mulatóházzal, sajtószinnel, s minden készületekkel kedvező fizetési föltételek mellett örök áron eladó.

Értekezhetni tulajdonos Biassini Ferenczcel. — Kolozsvártt, jun. 1-jén 1860.

*Eladó bornyú máli szőlős. Apróhirdetés,
Kolozsvári Közlöny, 1860. máj. 31.*

Kőmáli szőlő a vincellér-házzal 1877-ben

„Hogy annakutána magyari királlyá lón Mátyás, (...) örök emléközetre megajándékozá az várast is, igen nagy és jeles privilégiummal és szabadsággal, melynek a drága levele mostan is ugyan [érvényben] volna: hogy minden kolozsvári ember egy-egy kalangyától kihányá a két-két kévét a dézsmába, és az ő gabonáját felrakja az ő akaratja szerint, és hazavigye, ott hagyván a dézsmát. Szüretbe pedig kádba töltse a sajtóknál a szőlő alatt az ő dézsmáját, és ki-ki mind hazavigye

az ő mustját: halhatatlan nagy szabadság! De evvel akarta a felséges Mátyás király az ő hazáját felékesíteni. Mert nem minden bokorban terem olyan felséges és híresneves fejedelem!” – emlékeztet Heltai Gáspár.

Mátyás a korabeli adóterhek és a dézsmafizetés könnyítésével, valamint a „külső” bor behozatalának tilalmával – mai szóhasználattal élve adó- és vámkedvezményekkel – serkentette a termelési és munkakedvet, ugyanakkor jelentős jövedelemforrást nyitott meg a kincses város polgárai számára.

„A földmivelés érdekében két irányban látjuk a király figyelmét Kolozsvárra kiterjedni. Egyik az új dézmálási rend behozása, melyre nézve mind a gabona-, mind a bordézma kiadása tekintetében (...) oly czélszerű, a természetekre oly könnyebbségekkel járó módot engedélyezett, mi abban az időben hallatlan volt, s a földmivelés e két ágának kétségkívül tetemes lendületet adott. Másik azon intézkedése, mely szerint 1458-n Temesváratt decz. 6-n költ királyi kedvezmény-levelében a Kolozsváratt benn lakó külső embereknek szigorúan megtiltotta, hogy külső és idegen bort a városba bévihessenek. Ez által a bortermesztésnek adta meg azt az örök-mozgásu erőt, a mit a nagyobb és bizonyos haszon reménye költ fel az emberben, s megnyitotta azon jövedelmi források egyikét, melyek által Kolozsvár népe hajdan a jóllétnek csudás, sőt irigyelt fokára emelkedett.”

A felvilágosult uralkodó törekvéseit, a kilenc évvel később bevezetendő pénzügyi reform tervét ésszerűen támogatták a katolikus egyház itteni vezetői, akik a helyi érdekeket sikeresen egyeztették a központosított állami szempontokkal. Bertalan kolozsmonostori apát és zárdakormányzó egy évvel a királyi rendelkezés után új szerződésben módosítja a mai szóval egyfajta helyi adónak is nevezhető szőlőbért. Célja, hogy a gorbói, kőmáli és bethlendi szőlőhegyeken elpusztult vagy pusztulásnak indult ültetvényeket újratelepítse, illetve megmentse, és azokban a termelést fokozza. Ezért eltörli a korábbi dézsmakötelezettségeket, és abban állapodik meg a bérlőkkel, hogy csak a megtermelt bor után, annak arányában fizessenek „igaz dézsmát”. Minderről így olvashatunk Jakab Elek kolozsvári történetében:

„A nép jólléte óhajtásának és eszközlésének e magas színvonalán mutatja [az] 1460-n jan. 26-n költ (...) egyezmény Bertalan kolozsmonostori apátot és zárdakormányzót is. »Elébe mentek – úgymond nevezett apát – egy részről Balog Péter, Slefper Menyhárt, Bulchin Lenard, Kismester Lukács, Engel Erazm, és Zampol Miklós, okos és körültekintő kolozsvári polgárok a magok és az összes városi polgárok és vendégek nevében; más részről Jó Ferencz, Nagy János, Székely András, Bebarth János, Nebleng János és Solar Lőrincz Monostoron lakó előrelátó férfiak, magok és a monostori apátság szőlőhegyében szőlőt bíró összes lakók nevében, és előadták, hogy az általok birt szőlők a miatt, hogy nekik eddigelé minden hold szőlőért szőlőbér fejében egy tálentom-érő viaszat kellett fizetniök, jobbára mind megromlottak, sőt a Gorbó nevű szőlőhegy nem mívelve, sőt felhagyatva egészen kiveszett és semmivé lett; nem csak, de maga az apát úr is tapasztalván, hogy máshol t.i. a Kómálban és a Bethlend nevű szőlőhegyekben levő szőlői is el kezdenek pusztulni: meggyőződött az iránt, hogy azon viaszfizetés eddig is sokkal inkább volt a templom és apátság kárára mint javára; azon czélból tehát, hogy e szőlőhegyek tovább ne pusztuljanak, hanem inkább megújítassanak, s neki és hivatalutóinak hasznosabbakká tétessenek, szabad önelhatározással s érett megfontolás után, mindazoknak, kik az apátság megjelölt szőlőhegyeiben szőlőt bírnak, tartanak és mívelnek, kegyelemből azon örökké tartó engedélyt adta, hogy a tőlük mívelt minden hold szőlőért földbér czím alatt eddigelé fizetett viaszat s minden három holdnyi szőlőért szintén fizetett egy arany forintot, a bor-kilenczeddel együtt, jövőben soha fizetni kötelesek ne legyenek, hanem mint igaz keresztényekhez illik, csak termesztett boruk után fizessék meg az igaz dézmát: egyszersmind erre nézve létező minden eddigi kiváltságot vagy bármi más kedvező tartalmú levelet megsemmisített, s hogy ez intézkedését valaha hivatalutódai végrendelkezés útján is megváltoztathassák, szigorúan megtiltotta.«

Az apátnak [...] földbért s kilenczedet venni joga nem volt; a dézsmavételt törvény, módját a király csak imént határozta meg, de akár szabad önelhatározás, akár királyi tekintély idézte elő ez engedményt, Kolozsvár bortermesztőire nézve kétségtelenül hasznos eredménye volt.”

A központi és helyi hatóságok nem csupán a dézsmá beszédéről és a termelési kedv serkentéséről gondoskodtak, hanem a szőlőültetvények és a

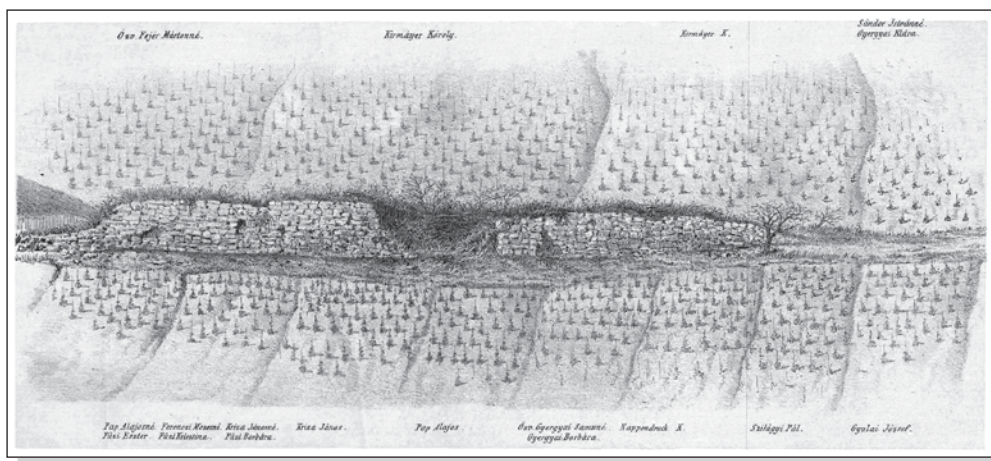
A szőlők és gyümölcsöskertek védőszentje Donát. A XVIII. század közepe táján készült barokk szobor az egykori hójai szőlők fölött áll – Veress Ferenc felvétele

szüretelők védelméről is. Hadak járása, háborúskodás idején a szüretelők mellé a városi tanács védelmet rendelt. Így például 1613. október 15-én száz gyalog puskást a Békás-patak mellé és a Házsongárdba az ott dolgozó szőlőmunkások biztonságára. Hasonlóképpen a szőlőültetvények védelméről is gondoskodni kellett, valamint a szőlőkben és gyümölcsösökben kárt tevő háziállatok befogásáról:

„Kolozsvár gyarapodására volt Kendi Ferencz és Dobó István vajdáknak 1554. márczius 12-ki azon levele, melyben megerősítették II. Ulászló királynak 1502. october 7. Budán kelt (...) parancslevelét, melyben (...) a király Kolozsvár bírāja, esküdt polgárai és egész közönsége szolgálatára (...) négy sátoralja cigányt adományozott és rendelt, s meghagyta a nevezetteknek és utánok következő vajdáknak, hogy azokat Kolozsvár polgári közönségétől, a kiknek a király szabad elhatározásból adta, el ne vegyék s el ne tulajdonítsák, sem valamely díj [taxa] vagy más fizetés teljesítésére kényszeríttetni ne engedjék, sőt őket az ily megtámadók s elidegeníteni akarók ellen védjék és oltalmazzák.

Itt van eredete Kolozsvár azon lakosinak, kiknek rendeltetése eleinte a város utczáinak tisztántartása, sár és rondaság eltakarítása, és veszett ebek befogása, esett állatok eltávolítása volt; **a szőlőkben, gyümölcsösökben kárt tevő házi állatokat ők fogták be**; büntető ügyekben mint végrehajtók szolgáltak: a bűnöst kalodába vitték, megpellengézték [a pellengérhez = szegényfához kötötték], zsákba varrva vízbe vetették, czégyes életű nőket megseprűztek, s a városból kikísérték. Számuk lassankint annyira szaporodott, hogy egy kis városrészt alkottak – az úgynevezett Czigány-sort: később kisebb vétségekben büntető hatalommal bíró, általuk választott s részben fizetett vajdák alatt – mint a társadalom egy alsóbb osztálya – külön polgári kötelékben éltek s meghonosultak.”

De lássuk csak, hol is terültek el Kolozsvár bortermesztőinek szőlősei? A várost övező dombokon mindenütt, még az északi lejtésű házsongárdi részen is telepítettek ültetvényeket, de természetesen mindenekelőtt az északi dombok délre néző

Unitárius papi és tanári szőlők a középső Kőmálban (1870)

oldalain. Ilyen a Szentgyörgyhegy, Nádastere, Brétfű, Nádasvölgy, Túzokmál, Kómál (a fellegvári oldal mára teljesen beépített része). Nyugat felé a Bornyúmál, Hója, Monostor, fenesi dombok. Délen a Házsongárd és a Békás-patak felé lejtő oldalak.

A mellékelt, 1870-ben közölt rajzon az egykori, szent Egyed apátról nevezett zárda romjai körül lévő unitárius papi és tanári szőlők egy részének beosztása látható a középső Kómálban. Ekkor szőlőtulajdonosok voltak itt mások mellett Sándor Istvánné Gyergyai Klára, Kriza Jánosné Füzi Borbára, Gyulai József és Szilágyi Pál.

Kövári László történész szerint 1870-ben még 470 holdnyi szőlő volt Kolozsváron. Az itt termett szőlő és az abból készült bor minősége változó volt. Az időjárás viszonyok és a szőlőfajták egyaránt befolyásolták azt. Az Erdélyi Gazdasági Egylet saját hivatalos közlönyében így tájékoztat az 1875. évi erdélyi szőlőtermésről:

„A női szeszély nem változandóbb, mint volt ez évi időjárásunk; egy farsangi bohóc-estély tarkasága nem kirívóbb, mint volt ez évi szőlőgazdaságunk, ott jónál jobb, itt rossznál rosszabb tüneményeiben.

Nyugat- és Közép-Európa lapjai nem találtak elég nagy szavakat szótáraikban kifejezésére a bőséges áldásnak, melylyel az ég kegye talán az ember nyom idejében soha sem látott mennyiségben árasztotta el szőlőhegyeiket.

Királyhágón túl száz kézzel is alig győzte a kádár munkáját, nehogy a föld nyelje el a dús termést, s nem volt ritkaság egy üres hordóért a másikat megtölteni cserébe.

És Erdélyben? mintha más anyák módjára természetanyánk is mostohább érzelmeket táplálna – egyik mint a másik szülötte iránt, gazdag tárháza ajándékait úgy osztogatta el, hogy kevésnek nagyon szűkön, soknak úgyszólván semmi se jutott.”

Haller Ferenc 1834-ben közzétette az előző tíz esztendő során kolozsvári szőlőjéből készített borainak minőségét.

A bor jósága

1824	1825	1826	1827	1828	1829	1830	1831	1832	1833
jó	sava-nyó	jó	külö-nös jó	jó	nálam jó, sokaknál egres lév	igen jó	savanyó, sokaknál éretlen, rothadt	nálam savanyó, sokaknál ihatatlan	igen jó, de rothadtságért igen kevés

A 19. század gazdasági változásait szorosan követték a kincses város szőlőművelői és borkészítői. Itteni székhellyel alakult meg Paget János kezdeményezésére az Erdélyi Pincze Egylet, amely szakmai tanácsadással, nemes fajták behozatalával, szakemberek képzésével és a bor forgalmazásával egyaránt segítette egész Erdélyben a borászat korszerűsítését. Az egylet igazgató választmánya 1874. évi üzleti jelentésében így számol be sikereiről:

„Minden alkalmas belföldi piacot elfoglalunk, ezek mellett Bécsben és Lembergben is borainkkal fellépünk. Borpiacunk terjesztésére próbát tettünk Amerikában, Angliában, az eredményt még nem tudjuk. (...)

ERDÉLYI PEZSGŐ

a legjobb francia rendszer szerint
gyártva:

Fehér és rózsás pezsgő pal.-ját 1 ft 50—1 ft 80 kron
Kítünő riesling pezsgő „ 2 ft —2 ft 30 kron
(29) ajánl. (2—6)

Mehrer és társa pezsgőgyára.
Kolozsvártt, báró Radák-ház.

 Eladóknak nagyobb megrendeléseknél megfelelő árkedvezményvel szolgálunk.

*Erdélyi pezsgő reklámja 1875-ből
(Erdélyi Gazda)*

boraink kiküzdtek a helybeli piacon tekintélyüket. Mi is átestünk rajta, hogy egy próféta se kedves saját hazájában, első sorban jó embereinket kellett itt saját érdekükben s érdekünkben megnyernünk. Már a vidéken kedvezőbben állunk, elhallgatva a magyar fogyasztókat és termelőket, a kik nagy bizalommal, ragaszkodással vannak irántunk, a szászok uraim ! a szászok ! érdemeinken felül dicsőítenek.”

Hasonlóképpen biztató helyzetről tájékoztat a pinceegylet a következő év elején: „Erdélyi pinceegyletünk” folyó év mártius 31. tartott közgyűléséről örvendetes tudósításunk van. Az osztalék, jelen nyomasztó kereskedelmi viszonyok mellett 8%-tól; továbbá a választmány ajánlata 150 000 frt új részvény kibocsátására elfogadott, mintsintén az is, hogy Kolozsvártt egy országos pincze építtessék s ez által lehető legyen az európai borpiacznak a termelőkre, a tőkepenzes részvényesekre és az országra kiható előnyét biztosítani.”

A szintén kolozsvári székhelyű Erdélyi Gazdasági Egylet is kiveszi részét az erdélyi borkészítés korszerűsítéséből. Az állomás felé vezető Nagy utcában oktatásra, képzésre alkalmas kísérleti telepet létesít, erdélyi borászati körutakat szervez, és kapcsolatai révén próbálja elősegíteni az államilag támogatott szakemberképzést, valamint a szőlőgazdaságok védelmét. 1874-ben az „őstermelés” segítésének szándékával „borászati körút”-ra küldte néhány tagját. A tíznapos út tapasztalatairól és a megfigyelésekről dr. Wolff Gyula számolt be az egylet vándorgyűlésén:

„...mindenütt, merre jártunk, nagy kedvet és érdeklődést találtunk úgy a szőlőművelés és bortermelés, mint a gyümölcsészet terén. Tele van mindenki jó szándékkal, de szörnyetegként áll utjában a »nervus rerum« hideg alakja s azon keveseket, kiket ez nem hozna zavarba, az értelmes munkáskéz hiánya ejti kétségbe. Mi ugyan csak a haladást kívánunk inkább kiemelni, mindazonáltal kénytelenítettve vagyunk néhol a fogyatkozásokra is rámutatni, s annál kevésbé elhallgatni, hogy vannak szőlővidékek, hol a téli takarmánynak valót a szőlőrendek közt gyűjtik! sőt volt alkalmunk látni azt is, hogy a leszüretelt hegyben a falu tekintélyes csordája lett becsapva legelészni Bacchus neves növénye szép lombjain, világos bizonyosságul az értelmetlenség és hátramaradottság szent együgyűségének. (...) a helyes szőlőművelésbeni előhaladás egyik főakadályának láttuk a tanult munkáskéz hiá-

nyát elannyira, hogy vannak vidékek, hol a szőlő nem műveltetik, hanem valósággal agyonkínóztatik! Ennél fogva, miután hazánk másik fele – Magyarország – úgy is dicsekszik már négy vagy öt vinczellérképezdével, Erdélyre nézve is egy hasonló intézetnek felállítását legégetőbb szükségünk közé számítjuk, és kérjük a nagyon tisztelt vándorgyűlést, hogy minket e meggyőződésünkben támogatva az erdélyi gazd. egylet útján fölkérje a nagyméltóságú miniszter urat: hogy ezen mostoha helyzetünket vegye szívére s létesítsen Erdélyben is mielőbb egy vinczellérképezdét.

Egy másik őszinte kérésünk pedig így hangzik: a magyar törvényhozó testület, hatalmánál fogva nyújtson alkalmat ez ország lakóinak arra, hogy a szentesített mezei- és szőlőrendőrségi szabályok tekintélyére támaszkodva biztosíthassa magának azt, mit isten segélye után izzadságos munkájával kiérdemelt, parancsolja ezt a jogérzet és a nemzetgazdászati érdeke!”

Lám, miként az utolsó mondatokból kiderül, a szőlőültetvények védelme, a termés biztonsága közel négyszáz esztendővel II. Ulászló parancslevele után is gond.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet 1875. elején megvizsgálja a Nagy utcai kísérleti telepnek helyzetét. Ez a telep a korabeli nyilvántartások szerint jelentős értékkel bír: „A nagy-utcai telepnek a városi telekkönyv szerint következő parcellái vannak: 3841 h. rajzi sz. alatt egy 56 ööl területű faház a XII. a. osztályban, 3842 alatt I osztályú kert 633 ööl, 2 frt 42 kr. tiszta jövedelemmel, végre 4763 sz. alatt I osztályú kőmáli szőlő 900 ööl, 4 frt 13 kr. tiszta jövedelemmel.” Az egylet igazgatóválasztmányja 1875. márciusi ülésén áttekinti a telepről kötött szerződéseket, és dönt a további hasznosításról:

„Igazgató választmány a nagy-utcai szőlő és telek eladása, valamint a köztelki vinczellérképezde ügyében a következő jelentést nyújtja be: (...)

Ma holnap kilenczedik éve lesz annak, hogy választmány ezen nagyutcai szőlőskert kezelését azon időben az egylet czége alatt működő borász egyletnek, mely később önálló pinczeegyletté alakult át, kölcsönösen teljesítendő kötelezettségek feltétele mellett a tulajdonjog épségben tartásával átbocsátotta. (...)

A borász-egylet másfelől kötelezte magát, hogy a már kész és termés alatt levő szőlőültetvény kiirtása után:

a) Az európai bortermelő tartományok, jelesen német, francia és magyar föld legjelesebbeknek elismert borszőlőkkel lehető legczélszerűbb beosztással fogja a szőlőtelepet egészen újból ültetni.

b) Minden a tervzetbe beveendő borfajnál a legkorszerűbbnek ismert művelési rendszerek alkalmazásával kísérlet alá veendi melyik faj, minő művelési mód használása által felelhet meg egyfelől a tőke szerves működésének, másfelől a faj borászati céljainak.

(1)	(42—52)
Könyök szerkezetű borsajtók, szőlőzúzó, eccentrice szeckavágók, Pernolet konkoly választó és Mayer-féle Trieurs rosták, Hohenheimi és különböző kovácsolt vasból készült ekék, gabona zsákok kaphatók gyári áron	
TAUFFER FERENCZNÉL	
Kolozsvártt.	

Szőlőprésreklám 1875-ből (Erdélyi Gazda)

Egyik úton a jeles és értékes bort adó fajok ismertetését kívánta eszközölni, másik úton a lehető leghelyesebb művelési módszer megválasztására kellett volna alkalmat nyújtani a tudvagyó közönségnek. (...)

A választmány arról lett meggyőződve, hogy a nagyutczai szőlőtelepen hosszú 9 éven át folytatott kísérleti működés, az országrészünkben kifejtett őrvedetes haladások által merőben túlszárnyalva lévén, befejezettnek tekintendő.”

Ebben az időben (1875) több szőlőfaját termesztettek Kolozsváron. A Kolozsmonostori Magyar Királyi Gazdasági Tanintézetnek a Hójában található szőlőséről szóló rövid tájékoztató megemlíti néhányat:

„A kolozs-monostori intézeti szőlő (kezelője Ritter Gusztáv főkertész) a Hójában részben lapályos, részben lejtős déli oldalon fekszik. Kiterjedése 1842 □öl, abból utak stb. levonása után tiszta termelő föld 1158 □öl. Talaja agyag márga. Az intézet felállításakor későn és korán érő fajokkal rendetlenül beültetett terület 1872-ik évben kiirtatott, 2 láb mélyen megforgattatott, teraszírozott és a fekvésnek megfelelő korai és késői fajokkal, részint sima, részint gyökeres vesszőkkel beültetett. A felső nagyobb rész karikára és csapra műveltetik, a tőkék egymástóli távolsága 3½. A teraszírozott részen háromféle metszési mód alkalmaztatik, u.m. karikára csappal, Guyot vagy sodronyos és tisztán csap művelési mód. A szőlőfajok következők: 1. Mézes fehér. 2. Barátság. 3. Fekete Burgundi. 4. Piros tramin. 5. Riesling. 6. Malvasia. 7. Trollingi. 8. Portugiezi. 9. Fehér burgundi.”

Öt évvel később, 1880-ban, az intézet jó minőségű termést szüretelt. „Nem lehet kételkedni a felett, hogy a minőség tekintetében elért eredmény a szőlőfajok jószágán kívül a célszerű kezelés és a gondos művelés kifolyása volt, mert míg a szépen és szakértelemmel rendezett sorok a nap beható erejében inkább részesülhettek, addig a haszontalan gyomok soha sem futják be annyira aljukat, mint az a legtöbb

szőlőben szomorúan tapasztalható. E szüreten az intézeti hallgatók a szőlőszedés, zúzás és sajtolásnál tevőlegesen működtek. Mindenik faj külön leszedetett és a Babó-féle mustmérő segélyével cukor és savtartalma kimutatott.” (*Erdélyi Gazda*, 1880/43)

A következő esztendőben (1881) viszont az időjárás nem kedvezett sem a szőlőnek, sem a szüretnek. Erről így számol be Mátyus Samu III. éves gazdász:

*Gazdasági Tanintézet Kolozsmonostoron
(Erdélyi Képes Újság, 1889)*

„October 22-én reggeli 9 órakor idei szüretünk kezdetét vette. Sem a fiatalság, sem pedig a szedő személyzet között nem volt meg azon általános jó kedv, a mely máskor szüret alkalmával mindnyájunk között honolt.

Lehangolt volt nem csak az ember, hanem maga a szőlőhegy is. Egész nap nem lehetett hallani a szüretezők vidám kurjongásait, a taraczkok dörgését és a zenészek hangszeréből fölhangzó vidám nemzeti notákat, a melyek még csak a múlt évben is szüret alkalmával elragadták a hevesvérű fiatalságot. Ha húzta is vagy egy eltévedt barna művész, az is csak a szomorúját húzta.

Más esztendőkből, ha rossz termés volt is, szép időjárás mellett megadtuk a szüretnek ünnepélyes formaszűrűségét, de most a sok fáradság után nyert kevés alamizsna leszedéséhez még tisztességes időnk sem volt. Egész nap tapostuk a nagy sarat és dideregtünk a szőlőtőkék mellett.

Idei szőlőtermésünk mind minőség, mind mennyiség tekintetében nagyon gyenge eredményt mutat fel. A mesebeli róka, ha bele kóstolt volna szőlőnkbe, bizonyára helyben hagyta volna annak savanyúságát.

A sok kedvezőtlen időjárás miatt kellőleg nem fejlődhetett ki a szőlő cukortartalma, míg ezzel szemben a szabad sav tartalom növekedett. Hogy mily elütő eredményt ad a tavali termékkel is szemben az ideinek cukor és savtartalma, ennek illusztrálására szolgáljon a következő kimutatási táblázat:

A mi pedig a mennyiséget illeti: a honnan kedvezőbb években 100-tól egész 180 veder bort is szűrtünk el, most csak 36 veder lett.”

Sorszám	Szőlőfajok	1880. évi termés		1881. évi termés		Jegyzet
		czukor	sav	czukor	sav	
		tartalma százalékban		tartalma százalékban		
1	Oporto	17.0	0.6	13.0	0.9	E vizsgálatot a „Babo”-féle mustmérővel ejtettük meg
2	Barát szőlő	16.5	1.05	15.0	1.1	
3	Riesling	17.5	1.0	14.5	1.6	
4	Tramini	19.0	1.05	16.0	1.4	
5	Burgundi kék	16.5	0.7	13.0	1.6	
6	Burgundi fehér	16.5	0.9	14.3	1.8	
7	Malvázi	18.5	0.6			
8	Zöld szilváni	15.0	1.3			
9	Izabella	19.0	1.0			
10	(Kövér szőlő)	16.5	0.7			
11	(Réthy Mór szőlőse)			12.0	1.2	
12	(„Földesy”-féle szőlő)			13.0	1.5	

A 19. századi gazdasági változások a felzárkózás folyamatos kényszere mellett állandó tennivalókat, kötelezettségeket rónak a kolozsvári bortermelőkre. Egyszerű példája ennek a helybeli Kereskedelmi és Iparkamara 1875. március 5-i értesítése az egy esztendő múlva használatos úrmértékek bevezetéséről:

„Minthogy 1876 január 1-én a métermérték a magyar-osztrák birodalomra nézve kötelező erővel lép életbe, kívánatosnak mutatkozik e mérték iránt a borkereskedés körül is előre gondoskodni. Ez okból a bécsi kereskedelmi és iparkamara illetékes szakemberekből egy bizottságot hívott össze, a mely a következő megállapodásra jött:

1. Az eddigi akó helyett egységmértékül ajánlatik az ötven literes hordó (fél hektoliter, a mely egyenlő 35 bécsi kupával) s így a bor ára az új árujegyzékeken, hirdetményeken stb 50 liter után volna jegyzendő. (A serfőzőknél hasonló eljárás jött javaslatba.)

2. Óhajtandó, hogy az új mérték használata már a legközelebbi szüret alkalmával életbe lépjen, hogy a mérték törvényes behozatalakor a zavarok kikerültesse.

3. Az eddigi két meszelyes (=70 centiliter) és egy meszelyes (=35 centiliter) palaczkok egyelőre használatban hagyandók, de törekedni kell lassanként a $\frac{3}{4}$ liter és $\frac{3}{8}$ liter tartalmú palaczkok behozatalára, a melyek a más bortermő országok li-termértékének és palaczkjainak jobban megfelelnek.

Alólirt kamara e határozatokat a bortermelők és borkereskedők figyelmébe különösen ajánlja.”

Ebben a korban már nem tiltotta királyi rendelet a „külső” borok behozatalát. Közele és távolabbi borvidékek borait lehetett megvásárolni a városban. Erről tanúsodik a *Magyar Polgár* nevű helyi napilapban 1876. júl. 1-én közölt reklám is:

„Tokaji borok Staibl Jenő üzletében

Kolozsvártt, belmonostorutcza 10. szám.

Szülőföldemről, magától a termelőtől beszerezve, jótállás mellett szolgálom ki.

$\frac{1}{2}$ literes üveg egy puttonyos tüzes, kevésbé édes aszu 1 frt.

$\frac{1}{2}$ literes üveg egy puttonyos muskotály asszu, nem édes 1 frt.

$\frac{1}{2}$ literes üveg két puttonyos édes asszu 1 ft. 25. kr.

A két első férfiakknak, az utóbbit nőknek és betegségből lábadozóknak ajánlom Lám, száz esztendő múltán is felemlégetik a bor jótékony hatását...”

A gyorsuló gazdasági változások, a termelés korszerűsítése és a piackeresés sűrű tennivalói közepette szinte észrevétlenül lopózik be az egész Európa szőlőművelését sújtó és a kolozsvári bortermelést megsemmisítő kártevő, a filoxéra nevű amerikai gyökértetű.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet 1875. január 5-én tartott választmányi ülésén foglalkozott a filoxéra elleni teendőkkal. „Szőlészeti vándortanár 1874. évi működéséről jelentést tévén, jövő évi teendőire nézve utasítást kér, egyszersmind tudatván, hogy Sz.-Istvánon és M.-Szengyelben gyanús szőlőtők fordulnak elő, melyeket tavasszal tüzetesen meg fog vizsgálni. Választmány a jelentés első ágát tudomásul vévén, folyó évre működési területül, a borászati körutat végző bizottság indítványa szerint, Hunyad megyét jeleli ki. A gyanús szőlők éber megfigyelését továbbra is vándortanár szoros hivatalbeli kötelességévé téve, néhány kiásott tő beküldését annak idején elvárja. Egyszersmind klosterneuburgi igazgató báró Bobohoz kérdés fog intézteni,

lenne-e még a tavaszon alkalom az ottani vidéken a phylloxera fellépését észlelni és tanulmányozni, – ha igen, választmány a szőlészeti vándortanárnak módot fog nyújtani, hogy ezen szőlőinket fenyegető vésszel a helyszínén megismerkedjék.”

A korabeli „civil szervezetek” – mint az Erdélyi Gazdasági Egylet – mellett természetesen az állami hatóságok is próbálják gátolni a pusztító kártevők terjedését. A Kolozsváron megjelenő *Erdélyi Gazda* sorra közli az erre vonatkozó minisztériumi rendeleteket, így a „földművelési minisztérium” rendeleteit is:

„Valamennyi törvényhatóságnak! A Phylloxera nevű szőlőpusztító rovar behurczolásának lehető megakadályozhatása céljából f. évi 17472 és 18331 sz. a. kiadott körrendeletem

kapcsán szőlővesszőket, és pedig úgy gyökeres, mint a sima vesszőknek az összes külföldről, valamint az osztrák tartományok és horvát-slavon országból való behozatalát ezennel eltiltom. A tilalom áthágói a behozott szőlővesszők elkobzása és megsemmisítése mellett 40 frttól 100 frtig terjedő bírsággal fognak közigazgatási úton büntettetni. Ezenkívül pedig fentartatik a törvény rendes útja mindazon károk megtérítésére nézve, melyek ezen tilalom áthágása által okoztatnának. Felhívom a törvényhatóságot, hogy ezen rendeletem szabályszerű közhírré tétele mellett, annak szigorú foganatosítását a legnagyobb erélylyel eszközölje.” (1875. január)

Az országos rendelkezéseknek megfelelően, Kolozsváron is közzéteszik azoknak a jegyzékét, akik az előző években Európából filoxéra-fertőzött területekről hoztak be szőlővesszőket:

„Klosterneuburgból hozatott sima és gyökeres vesszők megrendelőinek névjegyzéke. (...)

Kolos. 1870/71. (...) Kolozsvár. Folly Mihály. 1871/72. Kolos-Monostor. Ritter kertész. (...) Kolozsvár. Végh Samu. 1872/73. Kolosvár. Gr. Bánffy Miklós. Nemes János. Szentjánosy Ferencz. 1873/74. Kolozsvár. Bodor Pál. Mozsa Samu. Gr. Teleky Gusztáv.” – olvasható az *Erdélyi Gazda* 1875/11. számában.

A filoxéra terjedését nem tudták megállítani. Pusztítása olyan nagy volt, hogy a kolozsvári szőlőtermesztés gyakorlatilag megszűnt, korábbi állapotát azóta sem sikerült helyreállítani.

A helyi termelés megszűntével és a gazdasági viszonyok gyökeres változásával együtt más korszak kezdődött a bor kolozsvári jelenlétében. A behozatal minden mellékkövetkezményét megtapasztalhatták a város polgárai. A különféle borvidékekről származó kiváló borok mellett megjelentek a hamisítottak, amelyek „szőlőt sem láttak soha”. Az illetékesek a törvény és a nyilvánosság erejét vetették be a borhamisítók ellen. Ennek példája az alábbi ítélet, amely az elkövetőre büntetést ró,

Szőlőprésreklám 1880-ból (*Erdélyi Gazda*)

elrendeli a lefoglalt bor megsózását, valamint az ítéletnek a kolozsvári és budapesti lapokban történő nyilvános közlését.

„(XXVII.) Borhamisítási ítélet.

Engelman Herman kolozsvári borkereskedő elítélése.

III-ad fokú ítélet.

A tek. Rendőrkapitányságnak, Helyben.

Engelman Herman elleni kihágási ügyben a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter úr 1899. évi november hó 13-ról 3031–899. sz. a hozta az alábbi magas határozatot: A város tanácsának folyó évi január hó 17-én 3. sz. a kelt másodfokú ítélete, mely szerint a rendőrkapitány által hozott elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával és kiegészítésével Engelman Herman, kolozsvári lakos, borkereskedő mesterséges bor forgalomba hozatala miatt az 1893. évi XXIII. t.-cz. 5. §-a alapján az 1892. évi XXVII. t.-cz. 3. §-ában jelzett célokra fordítandó 200 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetén 20 napi elzárásban, továbbá az eljárási és felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltatott el; egyúttal a 16 forint vegyvizsgálati díj megfizetésére köteleztetett, valamint a panaszlottnak a belkirály-u. 15. sz. a lévő pinczejében 612, 620, 637, 655, 668, 709, 738, 638, 746, 674, 685 és 662 liter űrtartalmú 12 hordóban lepecsételt nevezett költségére sóval való denaturálása s ennek megtörténte után szabad rendelkezése alá bocsájtása elrendeltetett; köteleztetett továbbá a mesterséges borból eladott 1786 hektoliter bor mennyiségnek az állandó bizottság által hektoliterenkint 21 forintban megállapított árát tehát 375 forint 6 krajczárt 15 nap különbeni végrehajtás terhe alatt Kolozsvár város szegényalap javára befizetni; az ítélet végül a borellenőrző bizottsággal, valamint az ítélet jogerőre emelkedése után az illetékes kir. pénzügyigazgatósággal és panaszlott költségén a hatóság által a „Magyar Polgár”, „Ellenzék” kolozsvári és a „Borászati Lapok” valamint a „Pesti Hírlap” budapesti lapokban egy ízben közzétenni rendeltetett; (...) Miről a tek. Rendőrkapitányság a felterjesztett iratoknak visszazárása mellett további szabályszerű eljárás végett ezennel értesítettik.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsának 1900. január 5-én tartott üléséből.

Szvacšina Géza polgármestr, s. k.”

Mindezekről időben távol, de a mindennapi élet körforgásának közvetlen közeliségében tekinthetünk a mára. Kolozsvár üzleteiben ma erdélyi és magyarországi borvidékek borait mellett a Kárpátokon túlról és a világ minden sarkából behozott borokat lehet vásárolni. A Romániai Magyar Közgazdász Társaság havi rendszerességgel szervez borkóstolókat, így próbálván segíteni az eligazodást ebben a nagy kínálatban. A Borsarock nevű üzlet minőségi magyar borok forgalmazását vállalta.

A 2011 augusztusában második alkalommal megrendezett Kolozsvári Magyar Napokon közismert és kevésbé ismert borvidékek kisebb és nagyobb borászatai, pincészetei voltak jelen, vettek részt a borvásáron. Nagyboldogasszony napjától Szent István királyunk ünnepéig minden este borkóstoló és borbemutató volt, napközben pedig borvásár. A kolozsvári háziasszonyok számára szervezett különlegesség a tokaji borecet bemutatása volt.

A magyar borkultúra derűjének gazdagságából ízelítővel szolgáló résztvevők a II. Kolozsvári Magyar Napokon:

Kaló Imre kézműves borász, Szomolya, Egri borvidék
Korom Családi Borászat, Keszölc, Neszmélyi borvidék
Logos pincészet, Nagyenyed, Enyedi borvidék
Good Vin pincészet, Dicsőszentmárton, Küküllőmenti borvidék
Szertel Sándor bormarketing, Balatonfüred, Somlói és Balatonfelvidéki borvidék
Nachbil pincészet, Krasznabéltek, Szatmári borvidék
Borecet Kft., Bodrogkeresztúr, Tokaji borvidék
FitoMark Tokaji Borház, Tolcsva, Tokaji borvidék

A Kolozsvári Magyar Napokon szervezett borászati program lehetőséget kínált a helyi borkészítés számbavételére. A szervezők szándéka szerint a következő esztendőkből a még létező kolozsvári borkészítőket is sorra meghívják a rendezvényre, megpróbálják megtalálni azokat az eszközöket, amelyek segítségével újra lehet éleszteni az itteni borászatot.

A 2012-ben következő III. Kolozsvári Magyar Napokon is lesz borvásár, lesznek borbemutatók és borkóstolók.

*Rosé. Kolozsvári Magyar Napok,
2011. augusztus – Ruzsa István fotója*

Százéves szakácskönyv

Több mint száz éves szakácskönyvet nyomott a kezembe jó évtizede egy ismerősöm. (Kolozsvári szakácskönyv. Hasznos útmutató a középosztály számára a háztartás minden ágában. Írta és férjhez menő hűgának ajánlja egy székely asszony. Kiadja: Lepage Lajos Könyvkereskedése Kolozsvárt, 1906.) Fedele lekopott már, de tartalma – minden avittsága mellett – érdekes lehet a mai háziasszonynak is, noha rég divatjamúlt eszközöket emleget, ma már alig ismert mértékegységekkel dolgozik. Amíg az egész könyv újrakiadása elkészül, addig ízelítőül a puliszkareceptjeit adjuk át az olvasónak.

Puliszkafőzés

BELETETT PULISZKA

Másfél kupa sós lobogó vízbe két kezünk közt beleengedünk egy kupa szitált puliszkalisztet a víz közepébe, ahol kis hegyes dombocská képződik belőle. Hagyjuk jó fél órát főni, s a körülte fővő vizet közben fakanállal fölhajtogatjuk a lisztre, nehogy kifusson. Ekkor, ha van, egy szalmafonat vagy vastag törő közt fogva ölünkbe vesszük. Kis székre ülve a kavarával jól elkavarjuk. Ha talán igen kemény, egy fazékba előzőleg letöltött levéből öntünk hozzá, de csak akkor, mikor kavarni kezdtük, mert később nem lehet. Ha meg van jól kavaráva, és nem csomós, a fakanállal lehúzzuk a keverőről, s a fazék széléről, és mind összehalmozzuk, s tűz elé állítjuk, míg egyet szusszan, s akkor a lapítóra borítjuk, és kész a fölszeléshez.

HARCSATÚRÓS PULISZKA

Az előbbileg főzött és kiborított puliszkát egy nagyobb lapítón szétnyomjuk úgy melegen, vizes kézzel. Minél széjjelebb nyomjuk, annál réteesebb lesz, és a túrót szétoztjuk rajta, s azután föltürjük henger alakban. Pár percig letakarva hagyjuk, s azután puliszkavágó cérnát téve melléje, kész a szeleteléshez.

HARICSKAPULISZKA

A haricskapuliszkát mindig úgy főzzük, mint a beletett puliszkát, csak hogy valamivel több fővést és vizet igényel.

ERESZTETT PULISZKA

A lobogó sós vízbe kézzel eregetjük bele a lisztet folytonos kavarással közt, addig, míg elég sűrűnek gondoljuk. Azután is mindig kavarással, de nem levével a plattenről, amíg teljesen megfőtt. Akkor, ha tejhez akarjuk tálalni, egy tésztástálba meleg vízbe mártott kanállal gombócokat rakunk belőle.

BERAKOTT TÚRÓS PULISZKA

A formát kikenjük zsír- vagy írósvajjal, s alól teszünk egy réteg morzsolt túrót, erre vizes kanállal kiszedett puliszka, és ismét túró, amíg telve lesz. Ha a túró nem elég zsíros, az összerakásnál megszírozzuk az eresztett puliszkarétegeket. Azután sütőbe tesszük, s ha átolvadt, kiborítjuk. A haricskapuliszkát többnyire csak túróval rakjuk össze, és mivel szíjasabb, több túrót és zsírt adunk hozzá összerakásnál.

TÖPÖRTYŰS PULISZKA

Éppen úgy rakjuk össze, mint előbbi, csak meleg töpörtyűvel.

SZILVÁZES PULISZKA

Előbbileg, csakhogy szilvázzal rakjuk össze.

BÁLMOS

Ehhez valót az esztonákban kaphatunk, mert abból készül, ami lecsorog a sajt összeállításánál, és még az orda nincs kifőve belőle. Ezt főni tesszük, és addig főzzük, míg a kis sajtdarabkák vajjá válnak, akkor kis sót teszünk bele, és befőzzük a puliszkalisztet, s addig főzzük folytonosan kavarva, míg a vajat kiengedi, s így tálba rakjuk kis gombócokba. Igen jó.

BÁLMOS, BIVALYTEJ- ÉS -TEJFÖLBŐL

Egy liter bivalytejet és fél liter friss tejfölt összeöntünk, és főni tesszük, s ha a vaja különvált a tetején, ugyanúgy járunk el, mint előbbivel, csakhogy a finoman szitált törökbúzaliszthez teszünk 1 kanál pármezánt lisztet. Eresztett puliszka keménységre kell főzni.

TÖRÖKBÚZAKÁSA HIDEG TEJHEZ

A darasan őrölt törökbúzát jól megmossuk, s föltöltjük vízzel, körülbelül egy kupához egy kupát, a vizet megsózzuk kissé, s tűzhöz téve, főzzük addig, míg megsűrűsödik. Gyakran kell kavarni, s ha megfőtt, kitöltjük tálba, s így melegen hideg tejhez adjuk.

TÖRÖKBÚZAKÁSA KÁPOSZTALÉBEN

Éppen úgy főzzük, mint a vízzel, csak a vizet káposztalével elegyítjük. Rántunk rá vöröshagymás töpörtyűt, és ha kitálaltuk, tetejébe öntjük.

Kis történetek jeles kolozsváriakról

Egy város arculatának, irodalmi közéletének elmaradhatatlan tartozékai a falai között kerengő anekdoták, melyekből olyasmi is ki szokott derülni, amire sem a kegyes megemlékezések, sem a magasröptű ismertetőik nem térnek ki. Kolozsvárról, a kolozsváriakról is sokan gyűjtöttek, sokan közöltek anekdotákat, több kötet is megjelent, az Utunknak egykor rovata volt, kalendáriumok sem nélkülözhatték az olykor rosszmájú, olykor fanyar emlékezéseket. Mi is ezt tesszük, amikor Kedélyes Kolozsvár rovatcímme néhányat közzéteszünk. Kezdjük az egyik leglelkesebb gyűjtővel, az egykori kolozsvári sajtóvilág kedélyes, joviális közkatonájával, Szász Pista bácsival.

Szász István

A jó szó

Koós Kovács István, a fiatalon elhunyt tehetséges költő és író, ahol csak alkalom adódott rá – tette a szépet a nőknek.

Egyszer kissé becsípve belépett az óvári Vadászkürtbe, magához intette a csinos felszolgálólányt és így szólott hozzá:

- Édesem, drága szívem! Kérek egy adag fasírtot, egy hosszúlépést...
- Igen kérem!
- Várjon, galambom! És magától egy jó szót!

A lány kisietett a söntésbe, hozta a fasírtot és a hosszúlépést. Letette az asztalra és tovább akart menni. Pista rászólt:

- Ne siessen úgy, szépszívem... Hát hol maradt a jó szó?
- A lány hozzáhajolt, és alig hallhatóan sutogta:
- Ne egye meg a fasírtot... Nem friss.

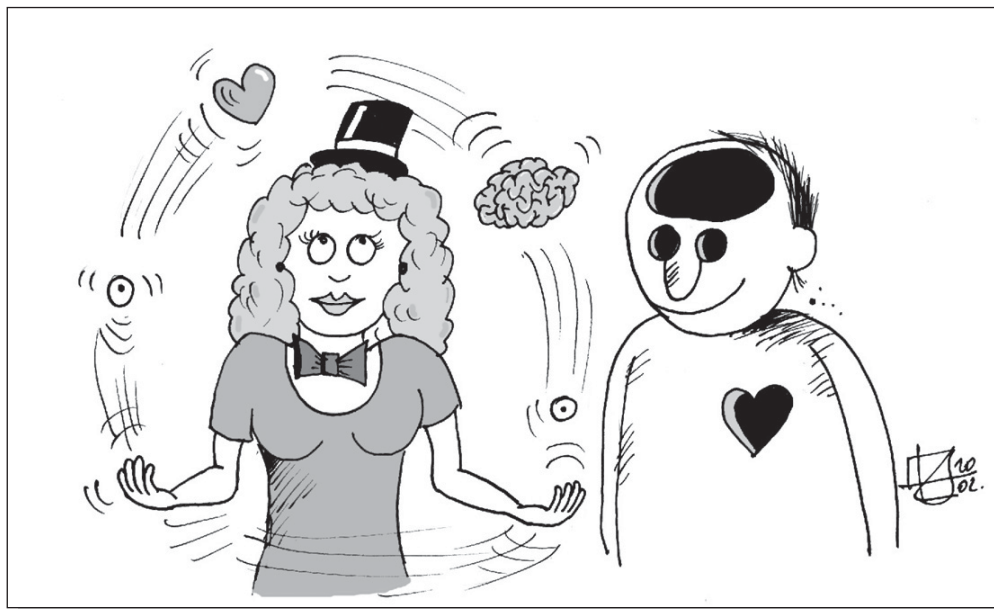
Ó, ezek az asszonyok

Szentgyörgyi Istvánnak, akinek neve örökre egybeforrt a kincses város magyar színjátszásával, szőlője volt a Donát úton, ahova naponta kijárt. Szőlőtökéit, fáit maga gondozta, s ha kellett, még a szénafüvet is levágta.

A mai Horea úti lakásától elsétált a Magyar Színházig, és onnan autóbusszal folytatta az utat. Abban az időben, a húszas évek végén, esetlen kis autóbusszok bonyolították le a forgalmat. Egyetlen feljárata volt a kocsinak, Pista bácsi udvariasan előreengedte a tele szatyrokkal felszálló asszonyokat, akik ismerve az öregúr nehéz anyagi helyzetét, egymást túllicitálva igyekeztek jegyet váltani részére. Mire Pista bácsi felkászálódott az autóbuszra és előkotorászta a bugyellárisát, a jegyszedőlány

udvariasan közölte vele, hogy a jegyet már megváltotta valaki. Az öregúr tettetett bosszúsággal kattintotta vissza a bugyelláris csatját, és fejét csóváltatva ismételtette:

– Ó, ezek az asszonyok... Ó! Ezek az asszonyok...

Az a bizonyos „veszedelmes kor”

Egyszer nagyobb társaságban megkérdezték dr. Mátyás Mátyás neves orvosprofesszort: hogy gyógyulnak meg olyan hamar a nőbetegei ?

– Egyszerű az egész. Már a harmincéves hölgyeknek is azt mondom, hogy a betegség szimptomája csak az öregedés jele.

– Jó, jó! Professzor úr – vetette közbe a minden erővel és kozmetikai trükkel „fiatalságát” megőrizni igyekvő mecénásnő, báró Bornemissza Elemérné –, mondja, maga szerint egy harmincéves nő már öreg?

Hunyady Sándor közbeszólt:

– Kérem, először is azt kell eldöntenünk, hogy mikor lesz egy hölgy egyáltalán harmincéves.

Egy kétes egzisztencia halála

Az egyik váradi szállodában meghalt egy hírhedt kolozsvári tőzsdeügynök. A halál okával kapcsolatban megoszlottak az értesülések. Az újságíróklubban is erről vitatkoztak.

– Vajon miben halt meg? – kérdezte az egészségére mindig óvatosan vigyázó Ligeti Ernő.

– Valóságos élő kérdőjel volt ez az ember – jegyezte meg Dsida Jenő. – Amíg élt, arról folyt a vita, hogy miből él, most meg arról vitatkozunk, hogy miben halt meg...

Kivert kutyák istápolója

Hobán Jenő, a halkszavú költő, a Kolozsvári Állami Magyar Színház néhány évvel ezelőtt elhunyt kitűnő irodalmi titkára, nagy állatbarát volt, különösen a kutyákat kedvelte. Nem is akadt útjába olyan kivert eb, amelyet ne lakatott volna jól. Gondos felesége kiadós uzsonnákat rakott az aktatáskájába, amit aztán Jenő barátunk az első kóbor kutya elé vetett. Volt idő, amikor, különösen fizetéskor, táskájában kilónyi kutyacsemege rejtőzött.

A negyvenes évek végén a Világosság szerkesztőségében dolgozott, s ha ideje megengedte, a Nyomdászok utcájára néző ablakba kikönyökölve figyelte az utca gyér forgalmát. Egy délután egy tacskó-kuvasz keverék ügetett a járdaszélen. Jenő ráfűtyült, az meg farkát csóváltgatva, füleit hegyezve felnézett rá. Egész vacsoráját odaadta a kiéhezett ebnek. A kutya ezután minden délután hat óra körül megjelent a szerkesztőség ablaka alatt s mintegy figyelmeztetésül, néhányszor elvakkintotta magát. Jenő az ablakhoz sietett s vacsoráját megfelezte vele. A kutya a kollégáktól nyert keresztségben a Bodri nevet kapta, azonban egy napon elmaradt, nem jelentkezett a megszokott időben. Jenő barátunk az egyik szemfüles riportert bízta meg a kutya hollétének kinyomozásával, aki aztán a sintértelepen nyomára is akadt. Hobán kisietett a gyepmesterhez, és hosszas alkudozás után kiváltotta és egy györgyfalvi tejesembernek ajándékozta.

Nemegyszer felvetettük, hogy miért nem vitte haza Bodrit, hiszen nagy kert van a lakása mögött.

– Nem lehet! Az otthoni kutyák kimarták volna – felelte nagy szomorúan.

Soha nem vett csontot a kutyáknak, mert szerinte az emberek találták ki, hogy a kutya szereti a csontot, csak azért, hogy a húst ők ehessék meg...

Reschner Artúr inge

Négy évtizeddel ezelőtt neheztelt meg rám a nemrég elhunyt, de már évtizedekkel előbb agyonhallgatott és elfelejtett, egykor merészen haladó szellemű grafikusművész, Reschner Artúr. Hogy miért? Íme az előzmények:

A harmincas évek közepén a nyomorban tengődő mester az egyik Donát úti gyümölcsöskert filagóriaszerű tákolmányában lakott egyedül. Maga főzött, maga mosta minden szombaton legtöbbször egyetlen ingét. Egy nyári szombat este is kimosta utolsó, agyonfoltozott ingét, és gondosan kiteregette a szárítókötélre. Vasárnap reggel, legnagyobb megdöbbenésére, nem találta ott az inget, valaki ellopta. Ki sem tudott mozdulni hazulról, végül kedden valamelyik szomszéd megszánta, és egy inggel kisegítette. Aznap találkoztam vele a Szamos-hídon, és keserű szavakkal elpanaszolta nagy bánatát. Az eset mélyen felháborított. Berobogtam a szerkesztőségbe, és egy hírfejtben – a mester nevét is megemlítve –, nem fukarkodva a jelzőkkel, alaposan levettem a keresztvizet a tolvajról, aki nem átallotta a mester egyetlen ingét ellopni.

A hírfejtnek részben megvolt a hatása, több művészbarát inget ajánlott fel a mesternek, de ő visszautasította az ajándékot, engem meg „művészi renomóját ért sértés” miatt – agyonveréssel fenyegetett. Vérig megsértődött és harmincöt éven át nem fogadta a köszönésemet, levegőnek tekintett.

Három évvel ezelőtt a zöldségpiacon paradicsomra alkudozva találkoztunk, és én elérkezettnek találtam az időt, hogy megkövessem az öreget és pontot tegyünk az ügyre. A mester megbocsátott, s búcsúzáskor elégedetten jegyeztem meg:

- Most aztán szent a béke köztünk.
- Igen – hagyta helyben, de csontos kezével megfenyegetett: – Máskor jobban vigyázzon a jelzőkre!
- Milyen jelzőkre?
- Hát amikkel az ingtolvajt illette. Szótárra való jelzőt sütött rá.
- Hát nem volt igazam? – érveltem. – Csak aljas csirkefogó lehetett, aki ellopta a maga utolsó ingét!

Az öreg leintett:

- De egy hét múlva – visszahozta... Mégpedig kimosva. Bizonyára légyottja volt a csórónak, azért „kölsönözte ki” az én ingemet – recsegte a mester, és otthagyt a piac forgatagában.

Juhász Tamás

Kolozsvári szilánkok

Száz éve történt, egy hóstáti temetésen

A kétágú templom papja temetett. A hosszú menet élén vonult a tekintélyes lelkes, aki írásaival, egyházi küzdelmeivel, előkelő társadalmi kapcsolataival, politikai kiállásával (Bánffy Dezső és Tisza István híve) megbecsülést szerzett magának az első háború előtti Kolozsvár közéletében.

Hosszú az út a Magyar utca végétől a Házsongárdig, s bár ott voltak a hóstáti presbiterek, „magasabb röptű” társalgásra vágyott. A Teológia táján meglátta a járdán a szemüveges, jól fésült, szőke fiatalembert, s a maga határozott módján meg is szólította, pontosabban: egy parancsoló mozdulattal maga mellé intette:

– Te vagy az a híres püspöki titkár! Külföldi akadémiákon voltál, sokat olvasol filozófiai és történelmi könyveket... Gyere, kíséj el a temetőig, s közben beszéljünk.

A megszólított szerényen engedett a különös invitálásnak, szinte megtiszteltetésnek érezte, hogy a nagyhírű esperes, az Egyházi Újság legendás szerkesztője vele kíván társalogni. Szívesen, a tőle megszokott tudományos pontossággal válaszolt a nagytisztelőtől érkező kérdéseire. A nagyharang kongása kísérte a menetet, s a beszélgetésben egyre jobban elmerült két embert. A kérlelhetetlen „kuruc” hamar rátért kedvenc témájára: a dicső történelmi múlt dolgaira.

– Látom, történelmi tájékozottságod is van. Tudsz-e arról, hogy valami Szekfű nevű fiatalember könyvet írt II. Rákóczi Ferenc fejedelemről?!

A szemüveges útitárs nem érzett rá a kérdés támadó élére.

– Igen, Szekfű Gyula kiváló történész, s *A bujdosó Rákóczi* igen figyelemreméltó munka. Olvastam a könyvet és tanulságosnak tartom, hogy fenomenológiailag szélesítette, a történelmi realizmus irányában elmélyítette a nagy fejedelemről alkotott képünket.

Alig fejezte be, máris felcsattant az esperes hangja, szinte megijedt tőle.

– Mit, hogy kiváló történész?! Tanulságos és figyelemre méltó, amit írt?! Aki a Nagy Fejedelmet öregségében gyáva, önző trónkövetelőnek, bujdosó éveit történelmileg haszontalannak állítja be – hangja itt már szinte túldörögte a harangot –, az nekem nem kiváló ember, hanem egyszerűen hazaáruló. S aki őt védelmébe veszi, az is! Na, eredj fiam, innen. Ki hívott téged ide?

S ezzel szinte kilökdöste Barabás Samu a fiatal Tavasz Sándort a temetési menetből.

Az igazsághoz tartozik, hogy másfél évvel később Tavasz Sándor gyakori szerző lett az Egyházi Újságnál. Alig emberöltőnyivel később pedig, a mérges esperes papnokája feleségül vette a teológiai tanárrá lett Tavasz Sándor vallásánár-leányát.

Nyelvlecke, 1940. szeptember 11-én

A békés átadásra vonatkozó döntés értelmében, a kivonuló román hadsereg nyomában azonnal érkeztek a magyar csapatok.

Annak az emlékezetes szeptember tizenegyedikének kora délutánján a Tavaszy leányok – a 24 éves Máriskó, a 22 éves Icu és a 20 éves Emőke – díszmagyarba öltözött kiállt a Bethlen utca és a Farkas utca sarkán álló ház első emeleti erkélyére. Még éppen látták, ahogy a Bethlen bástya mögött a Tordai út irányában elporoszkálnak az utolsó román bakák is.

Szinte ugyanabban a percben nagy diadallal fedezték fel, hogy a Farkas utca nyugati vége felől, a templom mellett éppen az ő házuk iránt kerekedik lefelé egy magyar kerékpáros szakasz. Bár középosztálybeli leányoknak nem illett az utcán hangoskodni, sem az utcára lekiabálni, nem állták meg, hogy hangos ujjongással ne közöljék a fél világgal:

– Itt vannak a magyar biciklisták!!

A szakaszvezető felnézett, tisztelgett, és udvariasan kioktatta Tavaszy Sándor leányait:

– Kisasszonyok, mi *nem biciklisták* vagyunk, hanem *kerékpárosok!*

Hova lett Avram Iancu?

A reformátusok Magyar utca 1. szám alatti bérházában a múlt század végén, a sok egyházi tisztviselő mellett szép számmal voltak román bérlők is. Ilyen volt az öreg képkeretező bácsi, akinek nemcsak a kora, de a dereka is hajlott volt már a 90-es évek elején. Nehézkes járásáért, meggörbült testtartásáért talán évek óta nem mozdult ki a házból, vagy legalábbis nem szívesen. Képet még keretezett, de már csak az udvarbelieknek, jó ismerősöknek.

Aztán hírt vette, hogy kinn a Malinovszkij téren – ő még így nevezte az egykori Bocskai teret, bár azóta kétszer is átkeresztelték: előbb Győzelem térre, majd Avram Iancu térre – szép, nagy szobrot állítottak Avram Iancunak, az ő nemzeti hősiüknek. Igaz, ahány ember, annyiféle mond róla, de azért mégiscsak mindenki „a” szoborról beszél, már hetek óta.

Végül is hazafias lelkesedése rávette, hogy görbe botja segítségével felkerekedjék, megnézni a szobrot. Ne mondja rá senki, hogy ő nem jó román. Lassan, és kínlódva – a nagy autóforgalom miatt félve és vigyázattal is – elé került a tér színház felőli végéig. Ott állt már, a templom bejáratával szemközt, de a szobrot még nem látta. Bokrot, fát, parkot, szökőkutat látott ugyan, s az mind igen szép is volt, hisz rég nem járt kinn, de szobrot nem. Tovább ment, a tisztok háza felől, majd a Szentegyház utca felől is váltig tekergette a nyakát, ahogy derékszögben megtört teste engedte, de a szobor nem volt sehhol. Elment a magyar teológia elé is, hátha a „tank” helyére tették, de Avram Iancu ott sem volt. Csüggedten, és csalódottan vánszorgott haza, s aztán mindenkinek elpanaszolta, hogy őt átverték. Mindenki Avram Iancu szobráról beszélt, márpedig az nincs sehhol. Ő csak tudja, mert az egész teret körbejárta.

Honnan tudhatta a szegény öreg képkeretező, hogy a „funarióta” művész irdatlanul magas, keskeny oszlopra emelte Avram Iancu bronzalakját, hogy legalább magasságban vetekedhessék Mátyás király szobrával. Olyan magasra, ahova az ő meggörnyedt szemhatára nem terjedhetett ki.

Murádin János Kristóf

Repkény a szobron

Mire ez a lapszám eljut az olvasóhoz, koszorús királyunk lova is fölkaptat már az újjáépített talapzatra. Vagyis hát inkább alászáll felfüggesztett szarkofágjából, ahol most a szobrász, Kolozsi Tibor bújócskázik vele. Hol eltűnik a ló gyomrában (termetes lyuk tátong rajta, éppen e célból vágva), hol Mátyás alakját kopogtatja rozsdás csavarainál, mint a tüdő hangjait sztetoszkópjával figyelő orvos.

Nem tudjuk, milyen lesz ez a második szoboravatás. Kétségtelenül ünnep a kolozsváriak számára. Mint ahogy különösen lelkesítő mozzanat volt az az őszi nap is 1902-ben, amikor a királyszobor elfoglalta talán örökre kijelölt helyét a Szent Mihály-templom árnyékában. Száztíz éve lesz ennek közelebből, miközben legendák, történetek, események sora fonta körül a szobrot, mint repkény a falat.

Válogatni is nehéz, mit idézzünk föl ebből a hol mulatságos, hol kesernyésre váló vagy éppen drámaira forduló legendáriumból.

Amikor először hullott le a lepel a király szobráról, nem akadt a fadruszi műnek igazán hozzáértő méltatója. A patetikus fölszólalások emléke gyorsan szertefoszlott. Így azután a kolozsváriak emlékezetében sokkal inkább az az anekdotikus eset rögződött meg, amit a korabeli sajtó is közvetített. A talapzat egyik olasz kőfaragóját faggatta a riporter. Ha olasz, értenie kell a művészethez. – *Milyennek látja a szobrot? Mennyire művészi? – Hát, ha hasonlít, akkor jó, ha nem hasonlít, akkor nem jó* – válaszolta a kőfaragó naiv természetességgel.

A pesti sajtó lelkesedése, főleg az esztéta Alexander Bernát írása nyomán, csak napok múltán visszhangzott el Kolozsvárig. Az már csak kuriózum és kevesen tartják számon, hogy Fülep Lajos, a magyar művészetfilozófia későbbi, ikonszerűen tisztelt alakja is ott volt a szoboravatáson. Éppen megírhatta volna kritikai beszámolóját... ha nem lett volna csupán tizenhét éves.

Hirschfeld Sándor, az öntudatos polgár

A szoborpályázatot meghirdető Kolozsvár és Fadrusz János között az érzelmi alapokon kötődő kapcsolatokat a kezdetekkor Hirschfeld Sándor barátsága és befogadó, meleg családi otthona erősítette. Nem kellene kiesnie ennek az epizódnak az idők rostáján, mert annyira meghatározóan jellemzője volt a századforduló korának.

Hirschfeld vállalta éveken át a gyűjtéssel, közadakozással gyarapodó szoboralap kezelését. A szoborbizottság pénztárnoka volt. Talpig becsületes ember, városát végtelenül szerető polgár, akire ezt a különösen kényes feladatot teljes felelőséggel rábízhatták.

Mint képzett kereskedő, belvárosi üzlet- és háztulajdonos, Hirschfeld rangot és tiszteletet vívott ki magának a korabeli társadalomban. Nem az első és nem az egyedüli esküdt városi polgár volt, aki ilyen megbecsülésnek örvendett. Csak példa-

ként említhetem korábról az olasz származású Biasini családot, vagy a kórházat, öregek házat alapító magyarörmény Szábeleket. Mennyire nem erre tartottak a későbbi idők, milyen mélységig devalválódott a kereskedőréteg, azt úgy hiszem, nem is kell példákkal igazolni.

Fadrusz és Hirschfeld barátsága a szobrász szülővárosában, Pozsonyban szövődött. A felvidéki város Széchenyi-körében találkoztak a magyar érzelmű ifjak. A jónevű kolozsvári iparoscsaládból származó Hirschfeld, mint kereskedősegéd, 1880–81-ben két évet töltött az akkor zömmel német lakosságú Pozsonyban. Fadrusz a társaság kedvence volt, minden kugliverseny nyertese, akit izmos alkatáért barátai csak Bivalynak neveztek. Azután a két barát útja hosszú időre elvált, sok éven át nem látták egymást.

Fadrusz Erdélyben korábban soha nem járt, első ízben azért jött Kolozsvárra, hogy a szoborpályázat eredményéről közvetlenül tájékozódjék. Meleg májusi nap volt 1894-ben. A szobrász a patinás várossal ismerkedett, céltalanul sétált a Főtér környékén. A Jókai utcában egyszer csak utána szólt valaki – *Bivaly!* A megdöbbenett szobrász ráismert pozsonyi barátjára. A találkozást meghívás követte, Hirschfeld maga ment el érdeklődni a Kereskedelmi Akadémiára, ahol a pályázók szobormintái voltak kiállítva, hogy az eredményt megtudja. A bíráló bizottság egyhangúlag Fadrusz Jánosnak ítélte a 4000 koronás első díjat. A zsűri tagjai, köztük Zala György és Stróbl Alajos, a Hirschfeld-házban ünnepelte a díjnyertes szobrászt. Következett a megrendelés a várostól, a hely kijelölése, miközben Fadrusz az első időkben a Hirschfeld családnál lakott. Hirschfeldéknek két egymás mellett álló háza volt a Jókai utcában, a mai 19. és 21. szám alatt, ahol most is leszármazottaik élnek. Még az a tömör, ovális alakú asztal is megvan, amelynél a család együtt ült az ünnepelttel. Hasonlóképpen e barátság tárgyi emléke az a kis medalion, amelyet Fadrusz küldött Hirschfeldéknek, mint egyébként más barátainak is. Kis faragványok voltak ezek a pozsonyi Mária Terézia-szobor megmaradt carrarai márvány darabjaiból.

Hirschfeld gondosan megőrizte a szoboralap megajánlásainak nyugtáit, amelyek azután a Mátyás-ház pincéjéből kerültek elő. Ez fél évszázaddal később, már a második világháborús frontátvonulás után történt, amikor a szülőházban 1945-ben berendezkedő Móricz Zsigmond Kollégium lelkes fiataljai, köztük Herédi Gusztáv, véletlenül megtalálták. Hirschfeld Sándor erről már nem tudhatott. Tisztes öregkorban, 85 évesen hunyt el 1944-ben. Utolsó éveiben, visszavonulva, gyönyörű gyümölcsöskertjét művelte, a rousseau-i életideál jegyében, a város déli, feleki hajlatában, miközben a közelgő ágyúörgések már egy új történelmi korszak nyitányát jelezték.

Fadrusz munkatársa, az építész Pákei

Nincs olyan városépítő és városszépítő kezdeményezése a századfordulós Kolozsvárnak, amelyből ne vette volna ki részét az építész Pákei Lajos. Bécsi tanulmányévei után egy ideig még kevés megbízatása volt, de az 1880-as évektől nagyobb sebességre kapcsolt polgárosodó társadalom már a legkülönbözőbb feladatokkal, állandó munkával látta el. Az ő nevéhez fűződik a nagyvárosias jelleget öltő Ko-

lozsvár impozáns épületeinek sora. Csak példaként, az ő rajztábláján születtek meg olyan épületek tervei, mint a Malom utcai Iparmúzeum, a főtéri New York Szálló, a Kossuth Lajos utcai Unitárius Kollégium, a sétatéri „Kis Sanssouci”, kioszkjával és korcsolyapavilonjával.

Mi sem volt természetesebb annál, mint hogy Pákei a város főterét dísztérré alakító mozgalomból is kivette részét. Ott volt a Mátyás-szobor fölállítását kezdeményező tanácsuléseken, és lelkesedéssel fogadta a pályadíjas Fadrusz monumentális lovasszobrának tervét. Nem tudjuk, milyen körülmények között találkozott a szobrász és az építész, de együttműködésük 1894-től már állandósult. Pákei kapta a megbízatást a Mátyás-szobor talapzatának elkészítésére, és az ő öntöttvas kerítése övezi ma is a templomkert megmaradt részét.

Gyalui Farkasnak, a kolozsvári Egyetemi Könyvtár egykori igazgatójának megjegyzése kíváncsodik ide arról, hogy Fadrusz: „*a Majális utcai gyönyörű villát – Pákei Lajos házát – mely valóságos múzeuma a régi Kolozsvárnak, második otthonának tekintette*”. Gyönyörű kert közepén, a város villanegyedében állott és áll ma is ez a ház, amelybe Pákei a lebontott kolozsvári épületekből kikerült reneszánsz faragványokat építtetett be. Fadrusz jelen volt azokon a házi hangversenyeken, amelyeket a zenekedvelő építész kvartettje adott elő. Rangos vendégek, művelt társaság fordult meg itt, közöttük a magyar művészeti élet jelesei: Benczúr Gyula, Kriesch Aladár, Greguss Imre, Kacziány Ödön, Roskovics Ignác, Veress Zoltán és sokan mások. Napközben viszont valóságos műteremmé alakult át a villa nagy dolgozószobája, ahol a szobrász és az építész a Főtér metamorfózisának minden részletét aprólékosan megbeszélte.

A térhatások fontosságát mindig hangsúlyozó Pákeinek a szobortalapzatra vonatkozó elképzelése jelentősen eltért Fadrusz eredeti ötlettervétől. Ezt végül közösen alakították ki, majd a szobor és posztamentum arányait is együtt állapították meg. Pákei ötlete volt a lóhereszerű kontúrokkal megtervezett talapzat, amely az alapvetően historikus emlékműnek némi szecessziós ízt kölcsönzött.

Más tervek is születtek a nevezetes Pákei-villában. Harmónikus, akár ideálisnak is tekinthető együttműködésükből született a szobrász számára készülő budapesti, naphegyi műtermes villa építészeti megoldása. Ezt a hatalmas épületet, amely a második világháború bombázásai során elpusztult, Fadrusz eleve úgy képzelte el, hogy abban monumentális művek megmintázására is elegendő tér nyíljon. Valóban itt készültek el a Mátyás-szobor gipszalakjai, innen szállították azokat az újpesti öntödébe. Nem kisebb megbízás jutott Pákeinek a pozsonyi Mária Terézia-szobor fölállításában is. A carrarai márványból faragott (a „trianoni barbarizmusok” során elpusztult) hatalmas alkotás talapzatát szintén Pákei Lajos tervezte.

A Pákei-hagyaték jó részét ma a kolozsvári unitárius egyház gyűjtőlevéltárában őrzik, az építész naplója a városi levéltárban maradt meg. A páratlan dokumentumok megóvása már Pákei és Fadrusz együttműködése idején gondot okozott a ház gazdájának, mert képtelen esetek is megestek vele. Egy napon szörnyülködve mesélte, hogy inasa a könyvtár egyik díszalbumából kitépett lapokkal gyűjtött be a kályhákba, hogy a vendégek számára a szobákat időben befűtse.

Kikaker kávéháza

A szobor megváltoztatta a Főtér arculatát. Üzletet nyitni, közel kerülni az egykori piac helyét betöltő térhez, az esélyeket javította. Hát még olyan helyen, ahonnan rálátás nyílt a fadruszi műre! Kikaker Boldizsárnak megvolt az az előnye, hogy valamikor a 19. század végén bérlőként már magáénak tudhatta a délkeleti sarkot, pontosabban az ott álló épület egész földszintjét. Ez az a hely, ahol még sokáig vendéglő működött (Szamos–Someşul néven), ma pedig szimptomájaként a változásoknak, banképület terpeszkedik.

Fogalom volt Kolozsváron a Kikaker-kávéház. De hogy azzá válhatott, abban a Mátyás-szobornak nem kis része volt.

Ne szaladjunk azonban nagyon előre az időben. Ez a furcsa, szokatlan nevű üzleti vállalkozó a Dunántúlról érkezett Kolozsvárra. Az 1899-es *Kolozsvári Czím- és Lakjegyzék* még egyszerűen csak „kávésként” említi a Főtér 22. szám alatt. A Kikaker-kávéház amiatt lett a városba látogató idegenek számára is igen kedvelt találkozóhely, mert onnan pontosan az újonnan felavatott lovasszoborra lehetett látni. Olyasvalami volt ez, mint a pesti Duna-parton az elegáns Átrium Hyatt szálló és étterem, amelynek kávézójából a Lánchíd és a budai vár páratlan látkepe tárul elénk.

Kikaker Boldizsár élt is ezzel a lehetőséggel. Mindenben mellette álló, csinos feleségével mintauzletet, rangos kávéházat varázsolt az egymásba nyíló, nagyablakú termek sorából. Kávéháza, kis túlzással a Savoyok és Ritzek példájára, találkozó- és társalkodóhelye lett a kolozsvári társadalomnak és az ide látogatóknak. A kávé, üdítő és fagyalt mellett, a vendégnek kijárt a bambusznádkereten kinyitott újság, melyet a pincér kérés nélkül is kihozott. *„Olyan finom, előkelő tónus uralkodott, mint világhírű szállodákban – olvasható a korabeli sajtóban. – Ha nem is jártak lábujjhegyen a Kikaker-kávéház vendégei, de hangos szó, duhajkodás évszámra nem zavarta meg a hatalmas lokalitás csendjét.”* A hely elitségére jellemző, hogy tulajdonosa 1916-ban az Erdélyre támadó román csapatok ellen felvonuló Mackensen-hadsereg poros csizmájú német tisztjei elől bezárta a kávéházat, mert oda csak ragyogóra tisztított cipőben lehetett belépni.

Emlékezetesek maradtak a kávéház történetében az 1903-as esztendő októberének utolsó napjai. Akkor érkezett meg ugyanis a fiatalon, 45 éves korában elhunyt Fadrusz János halálhíre. A városi tanács úgy határozott, hogy a temetésig (Fadrusz a naphegyi villában ravatalozták fel és a Kerepesi úti temetőben helyezték örök nyugalomra) a szobor körül álló gázlámpákat gázszelppel vonják be. Ezt az installációt – ma így neveznénk – a Kikaker ablakaiból lehetett a legjobban látni.

A kávéházából dúsgazdag kolozsvári polgárrá lett Kikaker Boldizsár sorsa emblemátikusan képezi le a történelem sorsfordulóját. A közhatalomváltás után üzletét földadta, és 1920-ban Budapestre költözött. Vagyona azonban a háborút követő inflációban egyik napról a másikra semmivé lett. Újabb próbálkozásai pedig a pesti üzleti életben a világválság idején sorra kudarcba fulladtak. Így azután Kikaker és felesége a magyar fővárosban szegényházban halt meg.

A Kikaker-kávéház fényes, majd szomorú végű története a Mátyás-szobrot képzeletben befonó legenda-repkények ma már alig-alig fölfejtethető indája.

Kolozsvári Magyar Napok

www.magyarnapok.ro • kolozsvar@magyarnapok.ro
2012. augusztus 13–20.

Kedvcsinálóként a tavalyi rendezvényről

A Kincses Kolozsvár Egyesület, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) és a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) Kolozs megyei szervezetei második alkalommal szervezték meg a Kolozsvári Magyar Napokat 2011. augusztus 15–21. között. A rendezvény 8 napja alatt, 30 helyszínen megközelítőleg 200 program közül válogathatott a közel 80 000 látogató.

A vasárnapi nyitógálán Gergely Balázs főszerző, az EMNT közép-erdélyi régióelnöke, Máté András Levente társ-főszerző, az RMDSZ Kolozs megyei elnöke, Tókécs László, az Európai Parlament alelnöke és az EMNT elnöke, illetve Szilágyi Mátyás, Magyarország kolozsvári főkonzulja köszöntötte a jelenlévőket. A beszédek a Szentgyházi Gyermekefilharmónia hangversenye követte.

A kulturális kínálatot számos tárlat színesítette: a Bánffy-palotában megnyitott öt kiállítás magába foglalta Nagy István munkáit *Anyag és sors* címmel, Simona Tănăsescu illusztrációit Markó Béla szonettkötetéhez, mely *A kert erotikája* címet viselte, Sütő Zsolt *Hyperion – Utazások, ébredések, találkozások* című fotókiállítását, az illyefalvi Rustica Ház *Hagyomány a divatban* című ruhakiállítását és az Apáczai Csere János Elméleti Líceum diákjainak munkáit, *Szülőföldem Erdély* címmel. A rendezvény idején számos más helyszín is otthont adott különböző kiállításoknak. Így a Spritz Caféban tekinthették meg a résztvevők Irsai László *Zacsek Soha nem vagy egyedül... Kolozsváron* című kiállítását, az EMKE 20 éve *dokumentumokban*, az EMKE történetét végigkövető tárlatot, valamint a Györkös Mányi Albert emlékkiállítását a Györkös Mányi Albert Emlékházban. Berszán Zsolt és Részegh Botond kiállításainak megnyitójára a Bulgakov Irodalmi Kávéházban került sor, míg az *Örménymagyarok Kincses Kolozsvárért* című tárlatot a Szabók bástyájában tekinthették meg az érdeklődők. Kőnczey Elemér *InTORZia* című karikatúra-kiállításának és Erőss István *Természetművészet* című könyvbemutatójának és kiállítás megnyitójának az Insomnia kávéház adott otthont. A kulturális események állandó programjai között szerepeltek az erdélyi és magyarországi kiadók standjai a Farkas utcában, ahol a tavaly előtti 14 kiadóhoz képest tavaly 20 kiadó mutatta be kiadványait. Mellettük foglaltak helyet a múzeumok standjai (a csíkszeredai Csíki Székely Múzeum, a sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum, a gyergyószentmiklósi Tarisznyás Márton Múzeum, a Nyíregyházi Jósa András Múzeum, az EmpiriX Egyesület, a Farkas Gyula Egyesület, a Kriza János Néprajzi Társaság, a budapesti Múcsarnok, a Terra Dacica Aeterna Egyesület és a Kovászna Megye Turizmusáért Egyesület), ahol interaktív foglalkozások segítségével nyerhettek betekintést az illető múzeum vagy egyesület munkájába az arra járók.

Számos közéleti, szociológiai, sport, irodalmi és gazdasági témájú beszélgetésben vehetett részt az érdeklődő közönség a Babeş–Bolyai Tudományegyetem, a Kolozsvári Magyar Egyetemi Intézet, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem,

a Romániai Magyar Közgazdász Társaság, az Erdélyi Magyar Írók Ligája és a Romániai Magyar Cserkészszövetség szervezésében. A különböző előadások nagy népszerűségnek örvendtek.

A kulturális seregszemle részét képezte a Heltai Gáspár Könyvtári Alapítvány szervezte XIII. Szent István-napi Néptánctalálkozó – Égtájak Fesztivál, melynek zárógáláján kilenc országot képviselő táncscsoport lépett fel. Külön szót érdemel a Tranzit Ház szervezte Kolozsvári Magyar Filmnapok, ahol Kolozsvárról forgatott filmeket vetítettek. A Házsongárd Alapítvány és a Kelemen Lajos Műemlékvédő Társaság által szervezett Házsongárdi, illetve városnéző séták minden korosztályt megszólítottak, míg a MIT (Magyar Ifjúsági Tanács) kávéházban és a Szabók bástyájában szervezett programok leginkább az ifjabb nemzedékeket vonzották. Az Életfa Családsegítő Egyesület és partnerei által szervezett gyerekprogramok, illetve a Vitéz László vásári bábjáték a kicsiket és szüleiket vonzották a Romkertbe. A gyerekprogramokat a Romániai Magyar Cserkészszövetség által szervezett ügyességi és cserkészismereti játékok színesítették. A Farkas utcai református templom Romkertjében felállított jurta és az ott zajló íjász- és fegyverbemutatók elsősorban ugyancsak a gyerekeket szólították meg.

Tavaly is nagy érdeklődésnek örvendtek a gasztronómiai és borászati bemutatók. A rendezvény ideje alatt, minden nap borkóstolóra került sor az Erdélyi Múzeum-Egyesület és a Reményik Sándor Galéria termeiben, ahol az érdeklődők egri, neszmélyi, enyedi, balatonfelvidéki, krasznabélteki, szatmári, Küküllő menti és tokaji borokat ízlelgethettek. A 20-án sorra került gasztronómiai bemutató és főzőverseny több csoport részvételével zajlott, ahol különböző ínycségeket kóstolhattak meg a jelenlévők. Ugyanitt került sor a közös óriáslecső elkészítésére is.

A rendezvény zenei szempontból is színesebb volt a tavaly előttinél, az érdeklődőket két színpadon összesen 18 koncert várta. A főtéri nagyszínpadon felléptek: az Ethno in Transit, a Kistehén, a Benkó Dixieland Band, Rúzsza Magdi, Charlie, a Knock Out, a Deák Bill Gyula Blues Band, a Kolozsvári Magyar Opera, a Kolozsvári Állami Filharmónia és a világhírű 100 Tagú Cigányzenekar. A Farkas utcai fesztivál-utca színpadán pedig a TransylMania, a Passeggio Historikus Együttes, a Minestrone Band, a Kolompos, a Karaván Família és a Classis együttes koncertjei mellett a Kolozsvári Magyar Opera énekesei szórakoztatták az operett kedvelőit. A Four Seasons vonósnégyes pedig a komolyzene iránt érdeklődőket vonzotta a Bánffy-palotába.

A Főteret betöltő zenekedvelők, a különböző programokon részt vevő érdeklődők és az idelátogatók nagy száma azt jelzi, hogy a Kolozsvári Magyar Napok Erdély és a Kárpát-medence egyik legrangosabb kulturális eseményévé nőtte ki magát. Köszönjük a támogatóinknak, hogy biztosították a rendezvény anyagi hátterét, partnereinknek a példás együttműködést és a közönségnek, hogy kitartással és lelkesedéssel kapcsolódott be a szervezett programokba.

A 2011-es esztendő sajtótükre

Összeállításunkban két napilap – a Szabadság és a Krónika – híryanagát használtuk fel. Tekintettel arra, hogy Kolozsváron szinte naponta voltak/vannak könyvbemutatók, tárlatmegnyitók, illetve különféle előadások, azaz magyar érdekeltségű események, ezeket terjedelmi okokból nagyon szigorúan – és szubjektíven – megrostáltuk. Elnőzőbbek voltunk viszont a megye más helységeiben lezajlott hasonló eseményekről/rendezvényekről szóló hírekkel abból a megfontolásból, hogy az Olvasó képet alkothasson arról is, ami Kolozs megyében történt.

Január 4. – A kolozsvári Lucian Blaga Központi Egyetemi Könyvtár előcsarnokában megnyílt az Erdélyi Kárpát-Egyesület (EKE) fennállásának 120. évfordulója tiszteletére rendezett természetfotó-kiállítás. Az EKE Fotóklub tizenhárom alkotójának – Bagaméri Tibor, Bozsoki Adrienne, Deák József, Fazakas Ferenc, Jójárt Endre, Kalló Márta, Korom József, Korom Mária, Lőrinczi István, Mezei Elemér, Pál Gyöngyvér, Szász Attila, Wéber László – összesen nyolcvan fényképe kapott helyet a tárlaton.

– Hivatalosan is létrejött a Kolozsvári Vívók Baráti Társasága. Elnöke ifj. Guráth Béla ifjúsági világbajnok párbajtőröző, alelnöke Habala Péter Pál, tiszteletbeli elnök az olimpiai ezüstérmes Szabóné Orbán Olga.

– A Szabadság hírül adja: harmadszor lehet magyar állampolgár a székelykoszárdi születésű, Kolozsváron élő Bíró Lőrinc. A 96 éves ember benyújtotta a Kolozsvári Magyar Főkonzulátuson az egyszerűsített honosításhoz szükséges iratcsomót.

Január 8. – Fennállásának 15. évfordulóját ünnepelte Kolozsváron a Szarkaláb Néptáncegyüttes. Az ünnepi gálaműsoron fellépett a Zurboló és a Bogáncs táncegyüttes, valamint a Harmadik zenekar. Az eseményen Tiberiu Groza, a Népi Alkotások Házának igazgatója úgy vélte: a lelkesedés és a hagyományörzés terén a románok is sokat tanulhatnak a magyaroktól.

Január 12. – Az ótordai református templom IKE-termében Petőfi Sándorra emlékeztek a tordai Jósika Miklós Elméleti Líceum diákjai az Aranyosszéki Népfőiskola összejövetelén.

Január 14. – A Kulturális és Örökségvédelmi Minisztérium közleményben tudatta, hogy a Füzes Oszkárral, a Magyar Köztársaság bukaresti nagykövetével folytatott megbeszélését követően Kelemen Hunor javasolta: Mátyás király restaurált szobrát február 23-án, az uralkodó születése napján avassák fel. Az avatót eredetileg január 22-ére, a Magyar Kultúra Napjára időzítették.

Január 16. – A vallásszabadságot kimondó 1568. évi tordai országgyűlés 443. évfordulóján az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács Kolozs megyei szervezete és a Passeggio táncegyüttes szervezett ünnepi estet a kolozsvári Sigismund Toduță Zene-liceum dísztermében.

Január 17. – Új kongresszusi biztos kijelölését kérte Eckstein-Kovács Péter, az RMDSZ Kolozs megyei elnökjelöltje, miután kifogásolta, hogy Kovács Péter nyilvánosan támogatásáról biztosította ellenjelöltjét, Kelemen Hunort. Eckstein-Kovács érvelése szerint a kongresszusi biztosnak pártatlannak és függetlennek kell lennie.

Január 18. – A Szabadság hírül adja, hogy napokkal korábban ismeretlen tettesek műanyagdarabokat égettek el a Mátyás-szoborcsoport talapzatán és annak közvetlen közelében, meggyalázva Fadrusz János frissen restaurált alkotását.

Január 19. – Az Aranyosszéki Népfőiskola az ótordai református egyházközség IKE-termében szervezett emléknapot a Magyar Kultúra Napja jegyében. A pozsonyi csatáról (907. július 4–7.), Benkő Ferenc és Rákosi Viktor életéről és munkásságáról a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium tanárai – Józsa Miklós és Dvoracsek Ágoston – valamint diákjai tartottak előadásokat.

Január 20. – A Házsongárd Alapítvány hírül adja, hogy január 16-án újabb rongálás történt a kolozsvári patinás temetőben. A Kertek parcellát határoló út mellé kihordott, és a megszüntetett sírhelyek körül szétszórt nagy mennyiségű kötőméléből két márvány és egy homokkő síroszlopot sikerült azonosítani. A kődarabokon a zabolai Mikes, a balázsfalvi Brencsán és a csíkszentmártoni Szabó Lajos családok nevei és az 1800-as elhalálozási dátumok olvashatók, valamint a főkormányiszéki tanácsosi cím azonosítható.

– Mintegy negyven-ötven személy ún. villámcsődületen a Mátyás-szoborcsoport jelképes újraavatásával fejezte ki tiltakozását a hivatalos újraavatás időpontja kapcsán kialakult huzavona miatt.

– Az 1992-ben alapított Bánffy Miklós-vándordíjat Kató Emőke, a Kolozsvári Magyar Színház művésze kapta a *Suttogások és sikolyok* című előadásban nyújtott Karin-alakításáért.

Január 21. – Az RMDSZ Kolozs Megyei Képviselők Tanácsa megválasztotta a szövetség februári, X. nagyváradi kongresszusára utazó küldöttséget. A 32 fős Kolozs megyei küldöttségéből 16-an hivatalból, további 16-an pedig szavazás nyomán vesznek részt a kongresszuson. Az RMDSZ Kolozs megyei küldöttei: Boros János, Csoma Botond, Fekete Emőke, Kerekes Sándor, Pálffy Mózes Zoltán, László Attila, Máté András Levente, Mátis Jenő, Póka András György, Szedilek Lenke és Kötő József (a Szövetségi Képviselők Tanácsa tagjai). További küldöttek: ifj. Deák Ferenc, Eckstein-Kovács Péter, Czika Tihamér, Kira Miklós, Török Bálint, Vákár István, Góger Ferenc, id. Deák Ferenc, Ádamosy Klára, Horváth Anna, Zeng János, Somogyi Gyula, Lőrinczi Zoltán, Makkai László, Balázs-Bécsi Attila, Duy Erika, Pálfi Károly, Péntek László, Péter Tünde, Molnos Lajos és Okos-Rigó Dénes.

Január 22. – A Szabadság az RMDSZ és az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács közötti jövőbeni együttműködésről cikkezik. Az EMNT elnöke, Tőkés László ennek kapcsán kifejti: az EMNT és az általuk kezdeményezett Erdélyi Magyar Néppárt ké-

szen áll az új vezetőséggel való párbeszédre. Tőkés László szerint megengedhetetlen, hogy a szűkebb pártpolitika és a kicsinyes önérdék felülkerekedése miatt képviselet nélkül maradjon az erdélyi magyarság akár Romániában, akár az Európai Parlamentben. Tőkés László szerint „az új magyar nemzeti kormány megtesz minden tőle telhetőt, hogy a határok feletti nemzetegyesítés érdekében elkezdődhessen, rajtunk áll, tudunk-e élni a lehetőséggel, vagy pedig az erdélyi magyarság jövőjét továbbra is szolgai módon Bukarest és a román nagypolitika szempontjai alá rendeljük”.

– A Magyar Kultúra Napját ünnepelte a Romániai Evangélikus–Lutheránus Egyház, a Kolozsvári Magyar Opera, a Járosi Andor Keresztyén Kulturális Műhely és az Erdélyi Múzeum-Egyesület (EME) Kolozsváron. Az EME eseményén átadták az egyesület 2010-es debüt-díjait Kinda István Csaba sepsiszentgyörgyi néprajzkutatónak és Varga P. Ildikó Kalevala-kutatónak. Aranyosgyéresen első alkalommal ünnepelték jelentőségéhez mérten a Magyar Kultúra Napját. A református templomban, valamint a Tiver Szálloda éttermében a magyarság összefogását szorgalmazó műsort tartottak.

Január 23. – A Magyar Kultúra Napja, valamint Liszt Ferenc (1811–1886) és Deák Ferenc (1803–1876) szellemében a Törökvágási Református Egyházközség, a Romániai Magyar Dalosszövetség és az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület közösen szervezett ünnepi rendezvényt a törökvágási református templomban.

Január 25. – Désen megnyílt a helyi képzőművészek 34. tárlata az igényes kiállításai révén híressé vált Frézia Galériában. A tárlaton 21 alkotó állította ki munkáit. Désen már 1879-ben szerveztek képzőművészeti tárlatot; az évtizedek során olyan művészek munkássága kötődött Dészhez, mint a Szopos Sándoré, a Dési Huber Istváné, a Kovács Zoltáné, a Mohi Sándoré, az Incze Jánosé.

Január 26. – Benyújtotta az RMDSZ Ügyvezető Elnökségén hivatalos jelölését a szövetség országos elnöki tisztségére pályázó Kelemen Hunor, valamint Eckstein-Kovács Péter. Kelemen és Eckstein-Kovács mellett Olosz Gergely háromszéki parlamenti képviselő pályázta meg a szövetség országos elnöki tisztségét.

– Halálának 20. évfordulóján (január 24.) Bajor Andor újságíróra és humoristára emlékeztek Kolozsváron. A Szent Mihály plébánia udvarán, a *Keresztény Szó* egykori szerkesztőségének bejárata előtti Bajor-emléktáblán koszorúkat helyeztek el a résztvevők, köztük a Magyar Köztársaság kolozsvári főkonzulja, Szilágyi Máttyás.

– Tisztújító közgyűlést tartott az RMDSZ szamosújvári szervezete. Török Bálint alpolgármestert újraválasztották a városi szervezet elnökévé.

Január 29. – A Kolozs Megyei Tanács elfogadta annak a 24 emeletes toronyépületnek a megvalósíthatósági tanulmányát, amely az új stadion (Cluj Arena) mellett épülne. Az 50,2 millió euró értékű, 107 méter magasra tervezett „felhőkarcolóban” négycsillagos szálloda, valamint A-kategóriás irodák működnének.

Február 3. – Az erdélyi magyar felsőoktatás alapvető gondjairól folytattak eszmecserezt szakértők a Magyar Köztársaság Kolozsvári Főkonzulátusán. Szilágyi Máttyás

kolozsvári magyar főkonzul leszögezte: az oktatás, és ezen belül a felsőoktatás az erdélyi magyar kisebbség stratégiai kérdése, és a politikai célrendszerben előkelő helyet foglal el. Péntek János nyelvészprofesszor, a Kolozsvári Akadémiai Bizottság (KAB) elnöke közölte: közel 11 ezer egyetemi hallgató tanul Romániában magyarul, ám a magyar anyanyelvű hallgatók száma meghaladja a 35 ezret, így tehát fiataljaink alig harmada tanul anyanyelvén. Romániában egymillió egyetemi hallgatót jegyeznek, eszerint a magyar hallgatók 35 ezres lélekszáma távolról sincs összhangban a romániai magyarság számarányával. Papp Z. Attila elmondta: a 2009-ben érettségizett romániai magyar fiataloknak mindössze fele folytatta tanulmányait valamilyen egyetemen, de ezeknek is csak a harmada tanult tovább magyar nyelven. A legtöbb romániai fiatal Kolozsváron tanul a BBTE-n; a Sapientia EMTE-t a maturandusok 7–8, a Partiumi Keresztyén Egyetemet a végzősök 4–5 százaléka választotta.

– Hetvenötödik születésnapján barátai, ismerősei, munkatársai köszöntötték Asztalos Lajos kolozsvári helytörténészt, nyelvmuvelőt, műemlékvédőt, műfordítót a Kolozsvári Akadémiai Bizottság Nyelvtudományi Szakbizottsága és a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Magyar és Általános Nyelvészeti Tanszéke által szervezett ünnepségen.

– A Római Katolikus Nőszövetség kolozsvári dísztermében a nagyváradi származású, Kolozsváron élő Boér Imre EKE-tag vetítettképes előadást tartott arról a 2008 augusztusában megtett útjáról, amelynek során Dardzsilingben felkereste Kőrösi Csoma Sándor sírját, és a zanglai kolostorban részt vett Kőrösi Csoma egykori szobájának a felújításában.

Február 6. – A *Szabadság* hírül adja, hogy a Kisköszirt tetején jégpályát alakított ki a körösfői önkormányzat. A helyet nemcsak körösfőiek, hanem Kalotaszeg távolabbi településeiről is felkeresik. A pálya közelében az előljárók sípálya kialakítását is tervezik.

Február 9. – Február 9-én este 8 óra körül két ismert kolozsvári újságíró, Lepedus Pétert, a Duna Tv munkatársát, valamint Titus Crăciunt, a *Ziua de Cluj* főszerkesztőjét feltartóztatták a BBTE épületében. Az incidensre azt követően került sor, hogy a sajtósok a felsőfokú oktatási intézmény főépületének kapusszobájával szemben lévő oszlopra kihelyezett magyar nyelvű feliratot vették szemügyre. A magyar nyelvű Tudakozó feliratot a román alá Soós Sándor, az Erdélyi Magyar Ifjak (EMI) elnöke helyezte el. A felsőfokú oktatási intézmény kapusa azt hitte, hogy a feliratot az újságírók tették ki, ezért riasztotta a rendőrséget. Amíg a kékruhások a helyszínre érkeztek, a kapus bezárta az ajtót, s nem engedte ki az újságírókat.

– A *Szabadság* hírül adja, hogy közel 600 négyzetméternyi falfelületre elegendő, több mint 6300 darab téglá árának megfelelő több mint 30 ezer lej gyűlt eddig össze a Mezősegi Kemény Zsigmond Szórványkollégium megépítésére. A közel 700 gyermeket befogadó létesítmény alapkövetétele 2010 októberében volt, azóta megkezdődött az alap lerakása. Szamosújváron négy tanintézetben, illetve öt épületben működik magyar tagozat, ezért fogalmazódott meg az igény, hogy a magyar tanulókat és tanáraikat egyetlen önálló magyar tanintézetben folytathassák tanulmányaikat.

Február 12. – Désen robbantással döntötték le a volt műanyaggyár 204 méter magas kéményét, Románia második ilyen jellegű legmagasabb építményét. A tűz-szerészek 180 kg dinamitot vetettek be.

Február 16. – Az aranyosszéki népfőiskola keretében, az ótordai református egyházközség IKE-termében Balogh András és Ladányi Emese önkéntes szervezők, valamint Pataky József, a Tordai Honvéd Hagyományörző Bizottság elnöke tartottak előadást a 2011. az önkéntesség éve, valamint a Mit tehetünk kulturális örökségünkért kérdéskört taglalva.

Február 18. – Gróf Bánffy Miklós halálának 60. évfordulója alkalmából a budapesti Országos Színház-történeti Múzeum és Intézet vándorkiállítását rendezett. A kolozsvári megnyitón Sipos Gábor történész, levéltáros és Murádin Jenő művészettörténész beszélt.

Február 19. – Negyedik alkalommal szervezett jótékonyági farsangi bált a szamosújvári Téka Alapítvány a mezőszéki szórványkollégiumok támogatására.

– Kolozsváron az EMKE–Györkös Mátyás Albert Emlékházban Dávid Gyula irodalomtörténész, a Bánffy életműsorozat gondozója bemutatta a gróf Bánffy Miklós halálának 60. évfordulója alkalmából a budapesti Országos Színház-történeti Múzeum és Intézet által létrehozott vándorkiállításnak a Bánffy és az Erdélyi Helikon közötti kapcsolatot ismertető második részét. *Bánffy Miklós ismeretlen (elfelejtett) arcai* címmel az MTA KAB Irodalomtudományi Szakosztálya szervezett tudományos ülészakot.

Február 23. – Mátyás király születésének évfordulóját ünnepelte Kolozsvár Főterén a szoborcsoporthoz szép számban összegyűlt emlékező, jelképesen felavatva a 2010-ben felújított műremeket. A megemlékezésen Molnos Lajos városi tanácsos, illetve a történelmi magyar egyházak képviselői rövid méltatásokkal, fohászokkal emlékeztek a város nagy szülöttjére. Kelemen Hunor kulturális és örökségvédelmi miniszter, az RMDSZ szövetségi elnöke bejelentette: április 2-án lesz a világhírű Fadrusz-alkotás újraavatása. Mátyás király születésének 568. évfordulója alkalmából Kolozsváron más rendezvények is voltak.

– A kolozsvári Lucian Blaga Központi Egyetemi Könyvtárban (KEK) bemutatták a Szabó Károly: *Napló és tanulmányok* című kötetet, amellyel a Kriterion Könyvkiadó a köztudatba igyekszik visszaemelni a sokáig méltatlanul mellőzött történész és könyvtáros, a Központi Egyetemi Könyvtár első vezetője személyiségét. Szabó Károly nevét ma a KEK egyik terme őrzi, olajportróját néhány éve találták meg az intézmény loomtárában.

– A kolozsvári Amaryllis Társaság rendezésében megkezdődött a március 31-ig tartó *Egy híján húsz – XIX. Kolozsvári Mátyás Napok* elnevezésű rendezvénysorozat. Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács Kolozs megyei szervezete részt vállalt a 23-i ünnepek szervezésében.

– Az ótordai református egyházközség IKE-termében az Aranyosszéki Népfőiskolán *Lármafák – Szent László nyomában* címmel ismertette személyes élményeit a

2010 nyarán tett Kárpát-medencei zarándokltról Józsa István Lajos lelkész és Kiss Júliusz (Gyuszi) fényképész.

Február 24. – Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács Kolozs megyei szervezete, a Donát Alapítvánnyal, valamint a Magyar Ifjúsági Tanácscsal (MIT) együttműködve, Mátyás király születésének 568. évfordulójára emlékezve pályázatot hirdetett gimnáziumi és líceumi osztályok részére *Mátyás király visszatér* címmel, amelyre 21 dolgozat érkezett. A pályamunkák díjait Mátyás király születésnapján adták át.

Február 25. – *Erdélyi plakátok* címmel nyílt kiállítás az 1940-es évek neves plakátkészítő mestereinek munkáiból a kolozsvári Ecsetgyár Független Kulturális Központban. Az erdélyi turizmus népszerűsítése érdekében egykor kiírt pályázatra készült, néprajzi és földrajzi jellegzetességeket, fürdőket, szabadidős tevékenységeket, téli sportolási lehetőségeket stb. bemutató plakátok megszületésük után hetven évvel kerültek újból a nagyközönség elé egy budapesti magángyűjteményből.

Február 25–26. – Megtartották Sztánán a hagyományos farsangi mulatságot. Az 1914. februári, Kós Károly által szervezett farsangi bálon Móricz Zsigmond is részt vett, ennek nyomán írta meg *Nem élhetek muzsikaszó nélkül* című kisregényét. A hagyomány szerint a farsangi bál bevételét évente a falu közösségi céljainak a megvalósítására fordítják. 2010-ben a Közösségi Ház konyhájának kialakítására fordították a pénzt, a 2011-es bevételt az orvosi rendelőre szánják.

Február 26. – Magyar diákokat bántalmaztak Kolozsváron: két, ittasnak tűnő férfi megvert egy kilencedikes és egy tizenkettedikes lányt, akik a Református Kollégiumba tartottak. Székely Árpád igazgató kihívatta a rendőrséget, a hatóság emberei kihallgatták a sokkos állapotban levő lányokat. A törvényszéki orvosi intézetben látteleletet vettek, az orvos néhány napos kezelést írt elő. „Az egyik kislányt a Farkas utcai templom közelében verték meg, a másikat a Szabók bástyája közelében. A kilencedikes tanulókn több sérülést szenvedett; főleg az arcát érték az ütések, de anyagi kára is származott, hiszen leverték a szemüvegét, amelyből kiesett a lencse. A tizenkettedikes lánynak a fejét ütötték, a haját ráncigálták. Írásos átíratot fogalmaztunk meg, amelyet eljuttattunk a csendőrségre és a közösségi rendőrséghez, továbbá Sorin Apostu polgármesternek is írtam egy beadványt, amelyben feltártam az esetet. Az iskola növendékeinek egy része azt is látta, amint a két randalírozó egyén kiérve a Heltai (Cipariu) térre, szemetes kukákat és gépkocsikat rugdosott, rongált meg” – számolt be a *Szabadságnak* Székely Árpád, a Református Kollégium igazgatója.

– Az Amaryllis Társaság által szervezett, XIX. Kolozsvári Mátyás Napok rendezvénysorozat keretében *Mátyás király kolozsvári kultusza és Fadrusz János főtéri szobra* címmel szervezett tudományos ülészakot a magyar király szülőházában. Murádin Jenő művészettörténész elmondta: az 1882. július 22-i kolozsvári tanácsülés jegyzőkönyvének tanúsága szerint Mátyás király megörökítésének ötlete egy Nagy Lajos nevezetű, unitárius kollégiumi tanár javaslata volt. A gyűjtés évtizedekig tartott, a pályázatot 1894-ben lehetett meghirdetni. Annak ellenére, hogy az

alkotás millenniumi emlékművé minősült át – így kormánytámogatás pótolhatta a még hiányzó összegeket –, a szobor csak 1902-re készült el, bár alapkövét már 1896 májusában ünnepélyesen elhelyezték. Kolozsi Tibor szobrászművész-restaurátor a *Köztéri műhelytitkok egy restaurálás kapcsán* című előadásában elmondta: a másfélszeres életnagyságú köztéri szobrokkal ellentétben, a Mátyás-szoborcsoport méretei kétszeresek, csak a király lovas alakja 12 tonnás. A ló meglékelésekor kiderült, hogy semmilyen vázszerkezetet nem tartalmazott, tehát az 1–1,5 centiméteres bronzhéjazat önmagát tartotta fenn. A bronzalakok 1–30 centiméteres, bordákkal összekapcsolt öntvényekből épülnek ki, amelyeket csavarok fognak össze; ezek különösen a ló lábainál és a combrésznél is rozsdás, megkövesedett törmelékké váltak, esetenként semmi nem tartotta a bordázatot. Az U profilú plinthosz-lemezek, amelyekhez a ló patái rögzültek, néhány helyen papírvékonyságúvá koptak, illetve a ló bal hátsó lába a patájánál valószínűleg már az öntődében megrepedt. A mellékalakok közül Kinizsi Pál volt a legrosszabb állapotban: öntési hibák miatt láncingén rések keletkeztek, az illesztések nagyon megrozsdásodtak. Báthori mentéjében bent felejtették az öntési homokot, a ló patáiba öntött ólomba pedig 1902-ben vasdarabokat, sőt kavicsokat dobáltak, amit alulról ki kellett tisztítani. A helyreállítás során a Nagy Benjámin által restaurált talapzatba súlytartó vasbeton magot építettek, és labirintusszerű vízvezető rendszert építettek ki a vitézek alatt.

– A hagyományörzés és szórakozás kettős jegyében szerveztek télbúcsúztató mulatságot a kidei fiatalok. A Sipos Dávid gyülekezeti otthonban hajnalig tartó farsangi mulatságon a bogártelki Czilika Ödi zenekara húzta a talpalávalót.

Február 27. – Az RMDSZ X. nagyváradi kongresszusán Kelemen Hunort választották meg a szövetség új elnökévé. Kelemen Hunor 371 (69,22 százalék), Eckstein-Kovács Péter 118 (22,01 százalék), Olosz Gergely 47 (8,77 százalék) voksot kapott. A leadott szavazatok száma 538 volt, ebből érvényes 536, érvénytelen 2.

Március 2. – Az Aranyosszéki Népfőiskola keretében, a Liszt-év jegyében a Tiberius vonósnégyes Beethoven- és Antonín Dvořák-művekkel lépett fel az ótordai református templomban.

Március 2–3. – Bentlakásokra, étkezdékre, diákszervezeti székhelyekre kiaggatott, összevarrt lepedőkön álló „Funeriu, adj 25 százalékot!”, „Funeriu, észrevettük, hogy nem veszel észre!” – feliratokkal tüntettek a kolozsvári egyetemisták. A diákszervezetek február 28-án kezdeményeztek országos tiltakozó akciót, követelve a 25 százalékos képviselőt az egyetemiek igazgatási fórumaiban és rektorválasztási tanácsaiban, az új oktatási törvény által kiszabott ötszázalékos képviselői arány helyett. 3-án mintegy kétszáz diák folytatta a tüntetést, amelyen a Kolozsvári Magyar Diákszövetség (KMDSZ) nem vett részt.

Március 4. – Több mint kétszáz pályázat érkezett be az Áldás Népszerű Társaság és az Erdélyi Magyar Ifjak 2010 végén IX–XII. osztályos diákok számára meghirdetett irodalmi pályázatra. A pályázat témája a 3. testvér iránti szeretet, illetve az

utána való vágyakozás volt. Az első helyet 96,9 ponttal a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium diákja, a 17 éves Csatári Dóra nyerte el *Monológ* című naplójával, nyeresége 1000 euró. Második lett a szintén 17 éves László Beáta Lidia (89,8 pont), a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceum erdőszentgyörgyi diákja, akinek *Tündéri hármás* című pályázata 500 eurót ért. 88 ponttal harmadik helyen végzett a nagyváradi Lorántffy Zsuzsanna Református Kollégium 15 éves diákja, Ökrös Hegyi Tünde, aki *Én, a harmadik* című munkájával 300 eurót nyert.

– Szövetségi elnökké való megválasztása utáni első sajtótájékoztatóját tartotta Kolozsváron Kelemen Hunor. Az RMDSZ új elnöke azért választotta Kolozsvárt első sajtóértekezletének helyszínéül, mivel Marosvásárhelyről ide helyezi át az Elnöki Hivatal központját, valamint az Ügyvezető Elnökség helyett létrehozott Főtitkárság székhelyét. Kelemen Hunor elmondta: az Elnöki Hivatalt a leköszönt elnök, Markó Béla miniszterelnök-helyettes kabinetjének államtitkára, Nagy Zoltán fogja vezetni. Kelemen a sajtó kérdésére elmondta: tárgyalóasztalhoz fognak ülni, és párbeszédet folytatni a Tőkés László köré tömörülő új erdélyi magyar párt képviselőivel, e téren voltak már egyeztetések.

Március 5. – Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács Kolozs megyei szervezete a Kalós Zoltán Alapítvány és a Romániai Magyar Dalosszövetség szakmai támogatásával a kolozsvári Apáczai Csere János Líceum dísztermében rendezte meg a XX. *Hajnal akar lenni* népdaléneklési verseny megyei döntőjét.

– Nyolcadik születésnapját ünnepelte a kolozsvári Agnus Rádió a Református Kollégium konviktusán megtartott rendezvénysorozattal.

Március 7. – Jancsó Noémi emlékestet szervezett az Alteregő Irodalmi Előadó-csoport, az autóbalesetben mindössze 22 évesen elhunyt költő- és írótehetség születésnapján a kolozsvári Györkös Mányi Albert Emlékházban. A Bulgakov Kávéházban az *Olvassuk együtt az Emotikont Jancsó Noémi születésnapján!* elnevezésű rendezvénnyel emlékeztek a kötet szerzőjére. Jancsó Noémit 2010. július 25-én gázolta halálra egy személygépkocsi Szászfenesen a gyalogátkelőn.

Március 8. – *Szeretni tehozzád szegődtem...* címmel az Erdélyi Magyar Írók Ligája, az Előretolt Helyőrség Szépirodalmi Páholy és a Bulgakov kávézó közös szervezésében a Bulgakovban Balázs Imre József, Bréda Ferenc, Gáll Attila, Karácsonyi Zsolt, Király Zoltán, Márkus András, Papp Attila Zsolt, Potozky László, Szálinger Balázs és Vass Ákos tartottak nőnap felolvasóestet. Az előadást szerelmes dalok fűszereztek Miklós Gyuri előadásában.

– A strasbourgi Emberjogi Bíróság (CEDO) jogosnak ítélte azon kilenc kolozsvári felperes panaszait akiket az 1989-es kolozsvári rendszerellenes megmozduláson elszenvedett megtorlásért későn, csupán 12 év elteltével kárpótolt az állam. Az Európai Emberjogi Bizottság (CEDO) 52 000 euró kártérítés fizetésére kötelezte a román államot. A felperesek közül hatan súlyosan megsérültek 1989 decemberében, hárman pedig a forradalomban elhunytak közeli hozzátartozói.

Március 9–10. – Kalotaszentkirályon az 1848–49-es magyar forradalomra és szabadságharcra emlékeztek. A *Mit tudtok 1848-ról?* elnevezésű vetélkedőn a helyi Ady Endre Általános Iskola V–VIII. osztályos tanulói vettek részt. Egyben átadták a Gyarmathy Zsigmond-ösztöndíjakat azoknak a diákoknak, akik jó tanulmányi eredményeik mellett iskolán kívüli tevékenységekben is jeleskedtek. A szentkirályiak vendégül látták a párkányi (Szlovákia) Ady Endre Alapiskola küldöttségét, a két tanintézmény ugyanis testvériskolai kapcsolatot szeretne létesíteni.

Március 10. – A *Nagybányai Művészeti Központ: tradíció, avantgárd és új klaszszicizmus* címmel nyílt kiállítás a kolozsvári Szépművészeti Múzeumban (Bánffy-palota). A múzeum anyagából szervezett tárlaton olyan neves művészek munkáit állították ki, mint Hollós Simon, Thorma János, Eugen Pascu, Ziffer Sándor, Klein József, Nagy Oszkár, Szolnay Sándor, Réti István, Arthur Garguromin Verona, Dimitrie N. Cabadaief, Alexandru Phoebus, Tasso Marchini, Marius Bunescu, Petre Abrudan, Octav Angheluță, Traian Bilțiu-Dâncuș, Emil Cornea, Petru Feier, Lucian Grigorescu, Teodor Harșia, Letiția Muntean, Ferenczy Károly, Koszta József, Ács Ferencz, Bene József, Börtsök Sámuel, Mikola András, Mohi Sándor, Krizsán János, Aurel Popp és Perlrott-Csaba Vilmos.

– Az 1848–49-es magyar forradalomra és szabadságharcra emlékeztek Kolozsváron a római katolikus nőszövetség dísztermében megtartott Boér Ferenc-szavalóesten.

Március 11. – A március 15-i nemzeti ünnep alkalmából művészeti díjakat adott át Budapesten a Néprajzi Múzeumban Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszter. Kolozsvári alkotók is elismerésben részesültek. Kiemelkedő iparművészeti, ipari tervezőművészeti tevékenységéért Ferenczy Noémi-díjjal tüntették ki Jakobovits Márta keramikumművészt; kiemelkedő színművészeti és színháztudományi munkásságáért Jászai Mari-díjban részesült Hatházi András és Péter Hilda színművész; kiemelkedő irodalmi tevékenységéért József Attila-díjat kapott Balázs Imre József költő, szerkesztő és György Attila csíkszeredai prózaíró; ugyanakkor Munkácsy Mihály-díjat kapott Kolozsi Tibor szobrászművész.

– A kolozsvári rendőrség elfogta azt a két személyt, akik február utolsó szombatján bántalmazták a Református Kollégium két tizenéves diáklányát. A támadók tagjai annak a 19 és 25 év közötti fiatalokból álló öttagú bandának, amelyik február 19-e és 26-a között belvárosi bárokban okozott több rendbontást, illetve bántalmazott járókelőket, köztük kiskorúakat. Az elkövetők kolozsváriak, március 10-én őrizetbe vették őket.

– A hajdani Tehnofrig hűtőipari gépgyár helyén Kolozsváron megnyílt az ország huszonkettedik Dedeman építőanyag és lakberendezési nagyáruháza. A 3,6 hektáron 17 890 négyzetméternyi beépített területtel és 370 férőhelyes parkolóval rendelkező áruházban több mint 45 000 termékből választhatnak a vásárlók.

– A Kolozs Megyei Ítéltőtábla felmentette Pászvány Árpád Zoltán kolozsvári üzletembert, a CFR 1907 labdarúgócsapat tulajdonosát a zsarolás és bűncsoport támogatása vádjá alól. Korábban a Kolozs Megyei Törvényszék is felmentette Pászványt e vádak alól, de a Szervezett Bűnözés és Terrorizmus Elleni Igazgatóság (DIICOT)

fellebbezést nyújtott be, így került az ügy az Ítéletáblához. Pászkányt 2009-ben azzal vádolta meg a DIICOT, hogy 2004–2006 között anyagilag támogatta a Gazeta sajtótrösztöt, illetve az ott tevékenykedő Liviu Man által vezetett bűnszövetkezetet, amely a DIICOT szerint üzletembereket zsarolt.

Március 12. – Születésének 100. évfordulóján szülőfalujában, Magyarlónán, a református egyházközség emléktáblát állított Kiss Manyi Jászai-, Kossuth-, Erdemes- és Kiváló-díjjal kitüntetett különleges tehetségű színésznek. A magyarvistai kőfaragók készítette tábla felirata: „A református kántortanító gyermekeként száz éve Magyarlónán született KISS MANYI (1911–1971) Kossuth- és Jászai Mari-díjas színművész emlékére. Magyarlóna református közössége. 2011. március 12.”

– Ünnepi megemlékezést szerveztek az 1848–49-es magyar forradalom és szabadságharc kirobbanásának évfordulója, március 15-e tiszteletére Kisbácsban. A rendezvényen a szentegyházi Gyermekfilharmónia és a Szentegyházi Hagyományőrző Huszáregyesület közös hangversenyen lépett fel id. Haáz Sándor tanárkarnagy vezényletével. Az eseményen a székely-, illetve huszárruhás szereplők felvonultak Kisbács fő utcáján, majd a zsúfolásig telt művelődési otthonban verses-zenés műsorral léptek fel. Megzenésített Petőfi-versek, juhász-, huszár-, és a jellegzetes Kossuth-nóták mellett Beethoven Örömdóját három nyelven adták elő a szentegyházi gyerekek. Kolozs megyében március 15-i megemlékezések voltak még ezen a napon Aranyosgerbegen, Kalotaszentkirály-Zentelkén és Kidében.

Március 13. – Az 1848–49-es magyar forradalom és szabadságharc kirobbanásának évfordulójára, március 15-ére emlékeztek Kolozsváron a Donát úti református templomban. Szamosújváron az RMDSZ, a Téka Alapítvány, a Szamosújvári 51. számú Czetz János cserkészcsapat és az egyházak szervezésében az örmény katolikus temetőben megkoszorúzták negyvennyolcas harcosok – Rózsa Sándor, Ornstein Alis, Pappelheim József őrnagy, Giovanni Battista Montessori kapitány, Adler Severin honvéd százados és Hermann János – sírját, majd a cserkészcsapat névadójának emléklakettjét. Kolozs megyében hasonló megemlékezések voltak ezen a napon Várfalván, Magyarbikalon, Mérában, Magyargyerőmonostoron, Buzában, Bogártelkén, Aranyosgerenden és Gyaluban.

– Az Áldás Népeesség Társaság és az Erdélyi Magyar Ifjak (EMI) A *harmadik királyfi vagy királyné* irodalmi verseny díjkiosztóján az Áldás Népeesség ötletgazdája, Csép Sándor elmondta: napjainkban Magyarországon évente mintegy 30–40 ezerrel, azaz egy átlagos kisváros lakosságával csökken a lélekszám. Tőkés László hozzátette: az utóbbi 20–30 évben egymillióra becsülhető mértékben apadt a magyarság lélekszáma a Kárpát-medencében, ami felülmúlja a második világháborús magyar veszteségeket. Kövér László, az Országgyűlés elnöke szerint ebben az ütemben 50 év múlva Magyarország lélekszáma mintegy 7–8 milliónyira apad.

Március 14. – A Magyar Ifjúsági Tanács (MIT) által szervezett Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor (közismertebb nevén Tusványos) központi szervezőcsapata elsőként tette le a magyar állampolgársági esküt a kolozsvári főkonzulátuson.

Esküt tett Tőkés László, Sándor Krisztina, a MIT elnöke, valamint a MIT alelnökei: Bozsó Imre Lehel, Vadász-Szatmári Huba és Tőkés Lehel, a tagszervezetek vezetői közül pedig Kertész Ágnes, az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (ODFIE) társelnöke, a Magyar Ifjúsági Szervezetek Szövetségének (MISZSZ) elnöke, Somogyi Attila, és alelnöke, Jakab Attila. Kolozsváron zártkörű eseményen ötvenen tettek ezen a napon állampolgársági esküt.

– Semjén Zsolt magyar miniszterelnök-helyettes március 15-e, a magyarság nemzeti ünnepe alkalmából állami kitüntetésekkel adta át Kolozsváron több erdélyi személyiségnek. Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikereszt-elismerést vehetett át Kovács András művészettörténész, a BBTE tanára, az MTA külső tagja; Maros Dezső gépészmérnök, a Műszaki Egyetem tanára, a Román Akadémia főkutatója; Tőkés István, nyugalmazott teológiaprofesszor, az Erdélyi Református Egyházkerület egykori püspökhelyettese. Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztet vett át Nagy Pál irodalomtörténész, kritikus, szerkesztő; Mihály Ferenc, a BBTE oktatója, vállalkozó; Murádin László, a Román Akadémia főmunkatársa; Sipos László festő- és grafikusművész. Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkeresztet kapott Emődi Tamás, a Királyhágó-melléki Református Egyházkerület tanácsosa. Budapesten, a Petőfi Irodalmi Múzeumban több erdélyi származású művészt díjaztak. A Magyar Köztársaság Kiváló Művésze címet kapott Bács Ferenc Jászai Mari-díjas színművész, érdemes művész, valamint Páll Lajos festő- és grafikusművész, költő, érdemes művész; a Magyar Köztársaság Érdemes Művésze elismerésben részesült Both András díszlet-, jelmeztervező és Senkálzky Endre színművész, a Kolozsvári Állami Magyar Színház örökös tagja.

Március 15. – A kolozsvári 1848–49-es megemlékezés-sorozat a hagyomány szerint felvonulással kezdődött. A menet a protestáns teológia elől indult, és zeneszóval vonult a Főtérre, a Szent Mihály-templomba, ahol az ökumenikus istentiszteleten mintegy ezer személy vett részt. Az egykori Biasini Szállodánál a Kolozsvári Református Kollégium énekkara Székely Árpád igazgató vezetésével és a Beszterce-Naszód megyei Cegőtelke fúvószenekara közreműködésével versenyzés műsort adtak elő. A felszólalások során Gergely Balázs, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) közép-erdélyi régióelnöke úgy fogalmazott: „A közöny a legnagyobb ellenségünk, és ha átítatja a mindennapjainkat, akkor nem jutunk egyről a kettőre.” Pártok, parlamenti képviselők és civil szervezetek helyeztek el koszorút a Biasini Szálló Petőfi-emléktáblájánál, majd első ízben virágot vittek az emlékezők a Főtér és a Deák Ferenc utca sarki házon levő, Bem József 1848. december 25-i itt tartózkodását megörökítő emléktáblára. A Mátyás-szoborcsoport előtti téren népviseletbe öltözött zászlóvivők rezesbanda kíséretével tovább, az 1848–49-es forradalomhoz és szabadságharchoz kapcsolódó nótákat énekeltek. A nap során az emlékezők ünnepi műsorokon és kulturális rendezvényeken vehettek részt az ifjúság szervezésében; a Kolozsvári Magyar Opera művészei a *Mária főhadnagy* című operettet adták elő. A Mátyás király szülőháza előtti téren az ifjúság mutatott be ünnepi műsort, a Corvinus pubban pedig Forradalmi kávéházba látogathattak el az emlékezők. Désen a helyi RMDSZ és a Civil Műhely által szervezett megemlékezésre hivatalos volt a komáromi 1848–49-es Forrada-

lom és Szabadságharc Hagyományőrző Közhasznú Egyesület elnöke, Nagy Péter dandártábornok, továbbá Sebestyén Andor zászlóvivő és Tóth Gergő honvéd, akik az ünnepségen korabeli egyenruhát öltöttek, és eredeti negyvennyolcas zászló másolatát bontották ki. A polgármesteri hivatal zsúfolásig megtelt nagytermében irodalmi-zenes összeállítást mutattak be az 1-es Számú Általános Iskola magyar tagozatának diákjai, közreműködött az Aranyeső diáktáncsoport. Ezt követően az emlékezők koszorúkat helyeztek el a Kakashegyen álló, sürgős felújításra szoruló és az 1848. november 24-én elesett honvédek emlékére állított Oroszlános emlékműnél. A komáromi Nagy Péter oklevelet és emlékérmét adott át az emlékmű helyül szolgáló magántelek tulajdonosainak, a Páltineanu családnak, így köszönve meg azok jóindulatát. A komáromi vendégek képviselőiben Nagy Péter oklevelet nyújtott át Costan Morar polgármesternek is. Kolozs megyében ünnepi istentiszteletek és koszorúzásokkal, illetve előadásokkal, valamint gálaműsorokkal egybekötött megemlékezések voltak még Szamosújváron, Tordán, Tordaszentlászlón, Tordaszentmihályon, Körösfőn, Bánffyhunyadon és Szucságban.

– Az *Indiai feleség* című filmtervével Lakatos Róbert kolozsvári rendező nyerte el a március 4-e és 13-a között lezajlott Szófiai Nemzetközi Filmfesztiválon a legjobb filmtervnek, illetve a legjobban bemutatott projektnek ítelt két díját.

Március 16. – *Erdély-hegyaljai polgárháború 1848-ban* címmel Gudor Botond magyarigeni református lelkész tartott előadást Kolozsváron az Íriszi Esték rendezvénysorozata keretében az Irisz-telepi református egyházközség gyülekezeti termében.

– Az Aranyosszéki Népfőiskola keretében, az ótordai református egyházközség IKE-termében a 200 évvel ezelőtt Nagyajtán született Kriza János életéről és munkásságáról tartott előadást Fekete Levente, a szülőfalu unitárius lelkésze. A Jósika Miklós Elméleti Líceum diákjai a *Vadrózsák* és a népköltészet ma is virágzó dalaiból adtak elő.

Március 19. – Újraavatták Magyarfenesen a felújított kultúrotthont, ez alkalomból március 15-ére is emlékeztek.

Március 20. – Az 1848–49-es magyar forradalomra és szabadságharcra emlékeztek Aranyosgyéresen a református templomban.

Március 22. – Tüntettek a moci kórház udvarán az intézmény alkalmazottai és a helybéliek, az egészségügyi intézmény öregotthonná alakítását kifogásolva. Horváth Márton polgármester szerint néhány helyi tanácsos felmondási szándékát is bejelentette arra az esetre, ha az átszervezés megtörténik. A kórház felszámolása esetén a moci és a környékbéli lakosságnak 40 kilométert kell utaznia Kolozsvárra orvosi ellátásért. A moci kórház hét község lakóit, összesen 22 ezer személyt lát el.

– Paul Șerban Agachi, a BBTE Fejlesztési Központjának elnöke bejelentette: felmérésük szerint az egyetemen 2007 és 2009 közötti időszakban végzetek 75 százaléka már a tanulmányai befejezését követő évben munkahelyhez jutott, illetve 50 százalékuk a szakterületén helyezkedett el, további 15 százalékuk pedig folytatta tanulmányait.

Március 24. – A Kolozsvári Magyar Operában a Háromszék Táncgyűttes az *Erdélyország az én hazám* című előadásának gyermekek számára átdolgozott, interaktív változatát mutatta be. A több mint 175-ször bemutatott darab a gyimesi csángók, a felcsíki és Küküllő menti székelyek, a mezősségek és végül a kalotaszegiek egyedi viseleteiből, szebbnél szebb táncaiból ad ízelítőt.

– Kolozsvár városi tanácsa megszavazta, hogy helyi rendőrséggé alakítja át a közösségi rendőrséget. A helyi rendőrség a polgármesteri hivatalnak alárendelt rendfenntartó szervként működik, feladatai közé tartozik a rend és a közbiztonság fenntartása, a közúti forgalom ellenőrzése, középületek védelme, beavatkozás az illegális kereskedelmi tevékenységekbe. A határozat elfogadásakor Kolozsváron 198 közösségi rendőr dolgozott a városháza kötelékében.

Március 25. – Mikó Imre születésének 100. évfordulóján az EME emlékkonferenciát rendezett Kolozsváron. Bemutatták Mikó Imre *A szülőföld szerelmese* című (Orbán Balázs életregénye) kötetét.

Március 25–27. – Kolozsváron lezajlott a VII. Kárpát-medencei Környezettudományi Konferencia a Sapientia – EMTE Természettudományi és Művészeti Karának Környezettudományi Tanszéke szervezésében. Az ülészak keretében tanulmányi kirándulást szerveztek a tordai sóbányába és a Tordai-hasadékba.

Március 25–26. – Tordán tizedik alkalommal szerveztek Kulturális Kisebbségi Napokat, ennek keretében először volt kétnapos a magyar ünnepség. A gálaműsoron részt vettek a magyarországi és vajdasági testvértelepülések táncosai is Bihartordáról, Torontáltordáról, Kiskunfélegyházáról és Hódmezővásárhelyről. Aranyosszéket a tordai Jósika Miklós Elméleti Líceum táncsoportja és Tordaszentmihály képviselte. Közreműködött a székelyföldi Pipacsok Néptáncgyűttes.

Március 26. – A kolozsvári Apáczai Csere János Gimnáziumba és a János Zsigmond Unitárius Kollégiumba látogatott Sóllyom László. Magyarország elnöke az unitárius iskolában a Nyilas Misi Tehetség-támogató Egyesület által első ízben szervezett tehetségnap, valamint az Apáczai-gimnáziumban középiskolások számára a Georgius Aranka Társaság által tizenhatodik alkalommal megszervezett nyelv- és beszédművelő versenyre látogatott el.

– Első alkalommal osztottak ki Mentor Díjakat Kolozsváron. Tíz kiváló oktató, illetve edző vehette át a Közösségért Alapítvány és a MOL Románia által adományozott elismerést. A három kilogramm súlyú, Ioan Nemțoi bukaresti képzőművész által készített üvegtrófeából, oklevélből és egyenként 8000 lejes pénzjutalomból álló díjakat olyan tanárok és edzők kaphatják, akik tudásukat továbbadva tehetséges gyermekeken segítenek kiemelkedő eredmények elérésében.

Március 27–28. – Házsongárdi sétával kezdte meg kétnapos kolozsvári tartózkodását Martonyi János. A Magyar Köztársaság külügyminisztere a Házsongárd Alapítvány vezetői, Gergelyné Tőkés Erzsébet és Gaal György kalauzolásával járta

be a temetőt, megkoszorúzta gróf Bánffy Miklós író-politikus, valamint Dsida Jenő költő síremlékét. Ezt követően a Főtéren megszemlélte a felújított Mátyás-szoborcsoportot, és koszorút helyezett el Márton Áron püspök szobránál. 28-án a Sapientia EMTE-re és a BBTE-re látogatott Martonyi, majd Közép-Európa jelenéről és jövőjéről tartott előadást a Központi Egyetemi Könyvtárban. Sajtótájékoztatón arról beszélt, hogy a magyar–román kapcsolatok soha nem voltak ilyen jók, mint most, majd Fűzes Oszkár bukaresti magyar nagykövet és Szilágyi Mátyás kolozsvári magyar főkonzul kíséretében Sorin Apostu polgármesterrel tárgyalt.

Március 28. – Budapesten, a MASZK Országos Színészegyesület által szervezett jótékonyági gálán a színházi világnap alkalmából Hevesi Sándor-díjjal tüntették ki a kolozsvári Magyar Állami Színház munkatársait, Tompa Gábor rendezőt, Bagossy Levente díszlettervezőt és Lengyel Anna dramaturgot.

Március 29. – A Mediafax hírügynökségre hivatkozva a Szabadság hírül adja, hogy huszonnégy XIII. századi sírt tártak fel a régészek az erdőfeleki ortodox templomban. Alexandru Simion, a Román Tudományos Akadémia kutatójának elmondása szerint négy sírban valószínűleg egyházi főméltóságok nyugszanak. A március 14-én megkezdett ásátások kapcsán Simion úgy vélte, a sírok egy korábbi templom létevel is összefüggésbe hozhatók, így az ásátások azt bizonyíthatják, hogy már 1300 előtt éltek románok e területen. Adrian Andrei Rusu, a kolozsvári Archeológiai és Művészettörténeti Intézet középkorra és kora újkorra szakosodott régész szakembere a lelettel kapcsolatban elmondta: semmiképpen nem helytálló az erdőfeleki templommal kapcsolatos azon feltételezés, miszerint azt Ștefan cel Mare alapította volna. Azt mondta: a magyar királyság területén való templomalapításnak egyértelműen maradt volna bizonyítéka a forrásokban, de mindössze egy bojár nevéhez kötődő könyvadományról tudni; a jelenlegi, XV. századi templom helyén valószínűleg egy XIV. századi fatemplom állhatott, amely a maga során egy Nagy Lajos magyar király által adományozott privilégiummal függ össze, aki erdőn át vezető utak védelmét bízta a helybeliekre.

Március 30. – A Kolozsvári Ítéltábla határozata szerint az Aranyosgyéres határában elhelyezett háromnyelvű – román, magyar és német, Câmpia Turzii, Aranyosgyéres, Jerischmarkt feliratú – helységnévtáblákat el kell távolítani. Annak ellenére, hogy a város lakosságának csak nyolc százaléka magyar és a 19 tagú városi tanácsban csak ketten képviselik az RMDSZ-t – értelemszerűen a magyarságot –, 2008 decemberében a gyéresi tanács elfogadta, hogy a település bejáraitánál (kezdetben) kétnyelvű helységnévtáblákat helyeztek el. A Kolozs megyei prefektúra 2009 márciusában a közigazgatási bíróságon megtámadta a határozatot, és első fokon meg is nyerte a pert. A Kolozsvári Ítéltábla 2009 novemberében jogerősen a gyéresi önkormányzatnak adott igazat, ennek nyomán 2010 februárjában az aranyosgyéresi tanács eldöntötte, hogy a román és a magyar mellé a település német nevét is kiírják. Egy aranyosgyéresi magánszemély megtámadta a tanácsi határozatot – amelyről korábban a kolozsvári táblabíróság pozitívan döntött –, ezúttal azonban a bíróságon a gyéresi tanács szempontjából negatív ítélet született.

Április 2. – Százkilenc esztendő múltán másodszor is felavatták a magyar és a román kormány közös finanszírozása nyomán felújított Mátyás-szoborcsoportot Kolozsváron. Az eseményen a két ország magas rangú állami képviselői, egyházi elöljárók, helyi és megyei tisztségviselők és több száz érdeklődő vett részt. „Városunknak és egész Romániának kiegyensúlyozottságra és fejlődésre van szüksége, mert minden állampolgárát megilleti a méltóságteljes élet és a jólét. Úgy érzem, hogy mára Kolozsvár olyan »várrá« vált, amelyben megteremtődött az egyensúly, és olyan európai várossá fejlődött, amelyre a harmónia és a tolerancia jellemző” – fogalmazott az avatón mondott beszédében Sorin Apostu polgármester, megköszönve a magyar államnak a szobor restaurálásához nyújtott támogatását. László Attila alpolgármester egyebek mellett azt mondta, hogy „a ködös, boszorkányüldözős korszak mára már véget ért”, és a szoborcsoport felújítását esőben, szélben, hóban kitartó fizikai és szellemi munkával végzőknek mondott köszönetet. Kelemen Hunor RMDSZ-elnök, kulturális és örökségvédelmi miniszter arról beszélt, hogy amikor 1992-ben Gheorghe Funar akkori polgármester el akarta távolítani a Mátyás-szobrot Kolozsvár Főteréről, kolozsvári, erdélyi magyarok, kolozsvári román értelmiségiek fölemelték szavukat és megvédték Mátyást. Semjén Zsolt magyar miniszterelnök-helyettes szavá tette: Magyarország látja, hogy az erdélyi magyarság boldogulása szorosan összefügg Románia sikerességével, de Romániának is látnia kell, hogy az erdélyi magyarság boldogulása Magyarország sikerességével is szorosan összefügg. Tőkés László, az Európai Parlament (EP) alelnöke, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) elnöke egyebek mellett elmondta: a nacionál-kommunista múlt megemgújuló visszatérési kísérleteivel és kísérteteivel közös erővel kell leszámolni. Példaként említette Doina Cornea asszonyt és Octavian Buracut, akik hasonló gondolkodásmódú társaikkal az igazságos Mátyás szellemében munkálkodtak a románok és magyarok közötti társadalmi béke megőrzésén. „Hadd hirdesse ez a messze világló esemény reménységünket, hogy végre-valahára egyaránt jó lesz románnak lenni Ștefan cel Mare országában, magyarnak lenni Mátyás hazájában, magyarnak, romának és száz nyelven beszélőnek, egyenrangú polgárnak lenni Európában” – összegezte Tőkés László. Vasile Timiș, a román kulturális és örökségvédelmi minisztérium államtitkára elmondta, Kolozsváron a sokszínűségben megvalósuló egység elve felelősségteljesen és európai városra valló módon érvényesül. A köszöntő beszédek a magyar történelmi egyházak vezetőinek fohásza zárta. A koszorúzást követő műsorban a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium diákjainak reneszánsz tánckara, a Csíkszentsimoni Ifjúsági Fúvószenekar és a hóstátiai nagy múltú énekkara, a Kolozsvári Református Bethlen Gábor Földész Dalkör működött közre, utóbbinak elődje 1902-ben is énekelt a szoborcsoport avató ünnepségén. A szoboravató napján az EMNT *Vivat Mathias!* elnevezéssel egésznapos rendezvénysorozatot szervezett, a Farkas utcai református templom, a Szent Mihály-templom, valamint a Szabók bátyja meglátogatásával és Ghymes-koncerttel. Kolozsi Tibor szobrászművész, az alkotás restaurátora vetített képes előadást tartott a Mátyás-szoborcsoport helyreállítási munkálatairól.

– Az RMDSZ Szövetségi Képviselők Tanácsa kolozsvári üléséről Füzes Oszkár, a Magyar Köztársaság bukaresti nagykövete és kollégái tiltakozásképpen kivonultak a

tanácskozásról, amikor Lakatos Péter Bihar megyei képviselő fiktív WikiLeaks-szerű kiszivárogtatásokba bocsátkozva, gúnyos hangvételű beszédében Orbán Viktort és kormányát bírálta. Az eset kapcsán Füzes Oszkár a Szabadság kérdésére elmondta: „Soha nem kommentálok a romániai pártok rendezvényein elhangzottakat.” Kelemen Hunor RMDSZ-elnök a Krónika online kiadásának úgy vélekedett: Lakatos Péter „ironikus, parodizáló kijelentésére diplomatának nem kell megsértődnie”. Az SZKT Borbély László környezetvédelmi minisztert az RMDSZ politikai alelnökévé, Kovács Péter ügyvezető alelnököt pedig a szövetség főtitkárává választotta.

– A Mátyás-szoborcsoport hivatalos avatásának napján a Kolozsvári Magyar Operában Réthelyi Miklós átadta Senkálshy Endrének, a Kolozsvári Állami Magyar Színház örökös tagjának a Magyar Köztársaság Erdemes Művésze Díjat, amellyel a 97 éves színművészt március 15. alkalmával tüntették ki.

– Az EME Kolozsváron megtartott évi közgyűlésén elhangzott: 2010-ben az EME 3063 tagot számlált, közülük 1872 egyetemi hallgató. A közgyűlés az EME tiszteletbeli tagjává választotta Sándor Lászlót a műszaki tudományok, Uray Zoltánt pedig a biológiai és orvostudományi kutatások terén végzett munkásságáért. Gróf Mikó Imre Emlékplakettel jutalmazták Makkay Ferencnek és Muzsnay Csabának a kémiában kifejtett tudományos tevékenységét. Az ötévente kijáró Teleki József-díjban részesült Keszeg Vilmos a magyar néprajztudomány terén végzett munkásságáért.

– A gimnáziumi énekkarok versenyének kolozsvári régiós szakaszán az elméleti líceumok kategóriájában első lett a kolozsvári Apáczai Csere János Elméleti Líceum kórusa (karnagy: Szabadi Ildikó tanár); a felekezeti iskolák közül első díjat nyert a Kolozsvári Református Kollégium énekkara (karnagy: Székely Árpád igazgató), a zenelíceumok közül pedig a kolozsvári IX–XII. osztályos diákok kórusa (karnagy: Demeter András tanár) nyert. Ez a három kórus szerzett indulási jogot az országos döntőn.

– Biotermékeket árusító standot nyitott a bánffyhungyadi piacon a londoni születésű Sara Meaker és a skót Douglas McFarlane, a Low Impact Living Transilvania biogazdálkodást támogató szervezet elnöke és alelnöke. A több éve Kalotaszegen élő külföldiek magyarókereki és damosi kertekből származó zöldség, gyümölcs és fűszernövények eladásából azokat a kistermelőket akarják segíteni, akiknek nincs elég pénzük a piaci asztal bérlésére, s a hagyományos parasztpiac létesítésében részt vesznek.

Április 2–3. – A kolozsvári Heltai-alapítvány szervezésében lezajlott az *Anyám Fekete Rózsa XXI.* Magyar Nyelvű Nemzetközi Vers- és Prózamondó Találkozó közép-erdélyi szakasza. Erdély hat megyéjének tíz helységéből 22 versenyző volt jelen. Gyermek kategóriában Markó Botond (Nagybánya), ifjúsági kategóriában Horváth Tímea-Blanka (Torda), Tamás Orsolya (Székelyvarság), Silai Emese-Mónika (Beszterce), a felnőttek sorában Fenyák Magdolna (Kolozsvár), a szépkorúak csoportjában pedig Asztalos Gábor (Nagybánya) nyert.

Április 5. – Alin Tișe megyei tanácselnök sajtótájékoztatóján bejelentette: egy nappal korábban Kolozs Megye Tanácsa a moci kórház átvételének jóváhagyását kérte az egészségügyi minisztériumtól. Az előljáró szerint az egészségügyi intézmény a kolozsvári rehabilitációs kórház külső osztályaként működhetne tovább.

Április 6. – Kolozsváron Hatházi András színművész átvette Koltai Tamás magyarországi színikritikustól, a kitüntetést odaítélő kuratórium elnökétől a Gábor Miklós-díjat. Az elismeréssel azt a színművészt tüntetik ki, aki a kuratórium megítélése szerint az elmúlt évben a legjobb Shakespeare-alakítást nyújtotta.

Április 7. – Az első hivatalos Kolozsvári Városnapok rendezvénysorozat megtartását jelentette be Sorin Apostu polgármester. A 2011. május 27-e és június 3-a közötti rendezvénysorozat tervezetéről László Attila alpolgármester elmondta: a városnapok keretében szinte minden nap lesznek magyar vonatkozású rendezvények. Gergely Balázs, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) közép-erdélyi régióelnöke felajánlotta a szervezet segítségét, és hozzátette: a városnapok ellenére a Kolozsvári Magyar Napok nem maradnak el.

– A kolozsvári Bulgakov Kávéházban a sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház művészeiből álló PuLb (Próba után Lacikánál borozunk) együttes lépett fel. A *Képeslap a Semmiből* című lírai koncert mellett Kovács András Ferenc Kossuth-díjas költő *Jack Cole daloskönyve* című kötetének verseiből adtak elő.

Április 8. – A kor ritmusában. *Kazimiera Hłakowiczówna élete* címmel kiállítás nyílt az Octavian Goga Megyei Könyvtár kolozsvári székházában. Kazimiera Hłakowiczówna (1888–1983) az egyik legismertebb lengyel költő. A lengyel külügyminisztériumban dolgozott, Józef Piłsudski (1926–1935) személyi titkárnője volt. Az 1939–1947-es éveket Kolozsváron töltötte, ez a város lett második otthona, magyar és román nyelvből fordított. Az általa legtöbbször értékelt szerzők közé tartozott Ady Endre, Tudor Arghezi és George Bacovia.

Április 9. – Újjáalakulásának huszadik évfordulóján ünnepi közgyűlést tartott Kolozsváron az EMKE. A közgyűlésen az EMKE társszervezeteit, a 120 évvel ezelőtt alapított Erdélyi Kárpát-Egyesületet (EKE) és a 90 esztendeje létrehozott Romániai Magyar Dalosszövetséget is köszöntötték, tisztelegtek Domokos Géza, Balogh Ferenc, Laskay Sándor, valamint Sárkány Ferenc emléke előtt, akik az elmúlt húsz évben jelentősen hozzájárultak az EMKE hírnevének öregbítéséhez. Az ünnepi közgyűlésen Egyed Ákos akadémikus egyebek mellett elmondta: ahogyan az EMKE megalakulásakor, 126 évvel ezelőtt, illetve 1991-es brassói újraindulásakor, ma is különösen fontos a közgondolkodás alakítása, a párbeszédet és a tapasztalatcserét előtérbe állító közös kultúra alapjainak fejlesztése. Dávid Gyula, az EMKE tiszteletbeli elnöke megjegyezte: amiként az alapítók 1885-ben felismerték, hogy Erdélyben csakis a kultúra, az egyház és az iskola által lehet megmaradni magyarnak, úgy ma is szükség van ezek további támogatására. Reményét fejezte ki, hogy az RMDSZ még nagyobb érdeklődést fog tanúsítani a kultúra iránt. Kelemen Hunor művelődési és örökségvédelmi miniszter, az RMDSZ elnöke a közgyűlésen arról számolt be, hogy a 2000-tól 2009-ig tartó időszakkal ellentétben, amikor a román állam a kulturális örökség védelmére szánt összegeknek mindössze 0,9 százalékát fordította magyar vonatkozású épített örökség felújítására, 2011-re sikerült elérni, hogy ez az arány 20 százalékra emelkedjen. Lakatos Mihály, a magyarországi Nemzeti Erőforrás Minisz-

térium (NEFMI) Határon Túli Magyarok Kulturális Osztályának vezetője közölte: a Márai-program keretében a magyar állam egymilliárd forintra vásárol könyveket 640 könyvtár, ezen belül 48 határon túli (24 erdélyi) téka számára. A 2011. évi EMKE-díjak kitüntetettjei: Székedi Ferenc (Spectator-díj), Szabó Éva (Kacsó András-díj), Szőcsné Gazda Enikő (Bányai János-díj), Dávid Lajos (Kun Kocsárd-díj), Gáspár Attila (Nagy István-díj), Tóth-Páll Miklós (Bánffy Miklós-díj), Veress Albert (Kovács György-díj), Halasi Erzsébet (Poór Lili-díj), Kardos Máriusz Róbert (Tomba Miklós-díj), Feszt László (Szolnay Sándor-díj), Hubbes Éva (Monoki István-díj), Asztalos Lajos (Kőváry László-díj), Székely Tibor (gróf Mikó Imre-díj). Posztumusz tiszteletbeli tagjává fogadta az EMKE Balogh Ferencet, Domokos Gézát, Laskay Sándort és Sárkány Ferencet. Tiszteletbeli tagja lett az egyesületnek Deáky András és Pillich László, díszoklevelet vehetett át Könczey Elemér és Máté András Levente.

– Désen összesen 61 bálványosváralji, dési, szamosújvári és széki magyar tagozatos diák vett részt a helybeli RMDSZ, EMKE és a Kádár József Kultúregyesület által szervezett XIII. Petőfi Sándor szavalóversenyen. Az első osztályosok között Serestély Ágnes Noémi (Szék), a másodikosoknál Sallai Tekla (Szék), a harmadikosoknál Kovács Norbert (Bálványosváralja), a negyedikeseknél pedig Zágoni Nóra (Dés) győzött. Az 5–8. osztályosok mezőnyében Kalmár Lóránd (6. o., Dés) és Domokos Előd (8. o., Dés) bizonyult a legjobbnak.

– A Romániai Magyar Cserkész Szövetség (RMCSSZ) szervezésében Szamosújváron megtartották a XI. Országos Rovásírásversenyt. A versenyen több mint kétszáz gyermek és fiatal vett részt Erdély minden részéről.

– György Botond csíkdánfalvi kamasz nyerte a Kolozsváron a Szomszédnéni Produkciós Iroda és az RMDSZ szervezésében 8. alkalommal megrendezett Erdélyi Humorfesztivált és az első díjjal járó 1000 lejes fődíjat.

– A Szabadság hírül adja, hogy fejenként 5–5 000 lejes pénzbírságot szabott ki a Kolozs Megyei Ítéltőtábla a Szervezett Bűnözésellenes Brigád (BCCO) két rendőrtisztjére, mivel kihallgatás közben bántalmaztak egy férfit. Alin Pintican helyettes rendőrfelügyelőt és Adrian Balaj rendőrfelügyelőt 2010-ben fogták perbe, miután 2009-ben bántalmazták Mureșan Radu Vadim gyanúsítottat. Emez a kihallgatás során kijavította az egyik rendőrt, mivel az nyelvtani hibát követett el. Pintican ekkor ironikusan megkérdezte, hogy romántanáár-e, és előbb sípcsonton rúgta, majd többször megpofozta, míg társa, Balaj, szemtájékon rúgta meg a férfit, akit közben mindketten „anyáztak”, és akinek megígérték, hogy az ankét végére „tündérré változtatják”. A két rendőr azt állította a per során, hogy Mureșan a saját térdével okozta magának a szemtájéki sérüléseket.

– Nyolcadik alkalommal szervezte a szamosújvári Téka Alapítvány a diákok alkotói és rögtönzőképességét, tehetségét, tudását és felkészültségét próbára tevő *Pörgettyű* anyanyelvi vetélkedőt.

Április 12. – Az árverésre bocsátott képzőművészeti alkotások közel egyharmadának került gazdája a Quadro Galéria – Első Erdélyi Aukciósház hatodik árverésén, a kolozsvári Hotel City Plazában tartott aukción. Kikiáltási áron kelt el Anton Lazár *Tengeri látkép* (1200 euró), Constantin Piliuță *Városi tájkép* (2300 euró), Incze István

Kisvárosi tavasz (1100 euró), Vámszer Géza *Csíktaplocai táj* (600 euró) és Ferenczy Júlia *A kolozsvári Tűzoltók-tornya* (700 euró) című képe. Nagy érdeklődés övezte Bene József *Macskák* című alkotását (az eredeti 150 euró helyett 380-ért kelt el), Nicolae Vermont *Virágárus lányát* pedig 2800 euróért vásárolták meg a 2000 eurós kikiáltási árhoz képest. Az árverésen kolozsvári magyar üzletemberek is vásároltak, Nagy Imre *Portré*, illetve *Zsögödi táj* című alkotásait pedig egy csíkszeredai magángyűjtő vitte el.

– A Szabadság beszámol arról, hogy Erdélyből egyedül a háromszéki Sepsikőröspatakon élő gróf Kálnoky Tibor és felesége, Anna asszony kapott meghívást Vilmos brit trónörökös és menyasszonya, Kate Middleton április 29-i esküvőjére. A menyegzői kalapot Anna asszony Kolozsváron készítette.

Április 13. – A Szabadság beszámolója szerint Irimiás Balázs, a Csoma Szobája Közhasznú Alapítvány vezetője tartott vetítettképes előadást Kolozsváron. A szakember arra hívta fel a figyelmet, hogy meg kell menteni az enyészettől azt az észak-indiai Zanglában található 16. századi kolostort, amelynek egyik szobájában 1823. június 20-tól 1824. október 22-ig Kőrösi Csoma Sándor élt és dolgozott. Az Irimiás Balázs vezette csapat 2008 óta évente a helyszínre utazik, ahol az időjárás függvényében nyaranta három-négy hónapon át dolgozik helybéliekkel együtt a 4 000 méter magasan fekvő épület helyreállításán. A Csoma Szobája Alapítvány egyebek mellett ún. téglajegyek eladásával teremti elő a mentés költségeit.

Április 14–16. – A BBTE több magyar egyetemi hallgatója vett részt Gödöllőn a jubileumi Országos Tudományos Diákköri Konferencia Közgazdaságtudományi versenyén, ahol Suta Anita első helyezést, Laczkó Dénes és Vincze Tamás, valamint Lőrincz Márta II. helyezést és különdíjat, Kudor Emese pedig III. díjat kapott.

Április 14–17. – A Romániai Magyar Könyves Céh standján a csíkszeredai Pro-Print és Bookart, valamint a marosvásárhelyi Mentor kiadó mellett a kolozsvári Kriterion, a Komp-Press, a Koinónia kiadók és az Erdélyi Múzeum-Egyesület vett részt kiadványaival XVIII. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon.

Április 15. – Lajkó Félix vajdasági hegedűművész koncertezett Kolozsváron a Donát úti, Makovecz Imre által tervezett református templomban. A kolozsvári fellépés annak a 10 koncertből álló turnénak volt a része, amelyet Makovecz Imre tiszteletére szervezett a hegedűművész.

– Együttműködési megállapodást és négy évre szóló keretszerződést írt alá a kolozsvári BBTE Történelem és Filozófia Kar keretében működő, magyar tannyelvű Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Tanulmányok Szakiránya és a Magyar Külügyi Intézet. A megállapodás célja a határon túli magyar felsőoktatási intézmények és kutatóintézetek közötti kapcsolat szorosabbra fűzése, a különféle kutatások megismerése és összehangolása, az erdélyi diákok gyakornoki képzése.

– Tordán a polgármesteri hivatal nagytermében a Jósika Miklós Elméleti Líceum a Magyar Költészet Napja és József Attila tiszteletére szervezett irodalmi estet, illetve *A mindenséggel mérd magad!* címmel szavalóversenyt. A Tordán első alkalommal

megszervezett megmérettetésen az aranyosgyéresi Avram Iancu Általános Iskola, a tordaszentmihályi Mihai Voda Általános Iskola, az etédi (Hargita megye) Jósika Miklós Általános Iskola, a dévai Téglás Gábor Iskolacsoport, valamint a házigazda iskola diákjai vettek részt.

Április 15–16. – A kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium és a Phoenix Könyvház április 15–16-án tizenegyedik alkalommal szervezte meg az *Atlantisz harangoz* elnevezésű országos versmondó vetélkedőt, amelyre az ország összes magyar tannyelvű líceumából hivatalosak voltak a verskedvelő diákok.

Április 15–17. – Szamosújváron zajlott a II. Mezőségi Civil Műhely, melynek tudományos ülészakán elhangzott: a 125-ből 100 magyar gyermek számára elérhetetlen a magyar tagozat Nagysármás környékén; a legsúlyosabbnak Belső-Mezőség helyzete minősül, ahol nincs szervezett magyar bentlakás. Egy 2010-ben készült felmérés szerint a Kolozs megyei magyar gyermekek többségét magyarul taníttatnák, a román tagozat választásának fő oka, hogy az adott iskola nem biztosít teljes képzést magyar nyelven.

Április 18. – A 20. század első népirtásának áldozataira emlékeztek a húszéves Armenia Örmény–Magyar Baráti Társaság rendezvényén Kolozsváron.

– Életbe lépett a Vidékfejlesztési és Idegenforgalmi Minisztérium, a Kolozs megyei Önkormányzat és a Patrimonium Transsylvanicum Egyesület megállapodása nyomán a *Kolozs megye – művelődési tájkép* elnevezésű, EU-s pénzekből finanszírozott, közel egymillió lejes kétéves terv. Célja, hogy 12 Kolozs megyei műemlék, nevezetesség révén népszerűsítse a megyét elsősorban a külföldiek körében. A népszerűsítendő látnivalók: a csucsai uradalom, Sebes vára, a választói Bánffy-kastély, a Potaissa római vár, a széki református templom, a magyargyerőmonostori református templom, a révkolostori és erdőfeleki templom, a füzesmikolai fatemplom, a kolozsvári Bánffy-palota, az Erdélyi Néprajzi Múzeum (a hajdani Redut épülete), az Erdélyi Történelmi Múzeum gyógyszertár-történelmi gyűjteménye.

Április 24. – Szócs Géza *A kisberek böszörmények* című művét adta elő a Magyarfenesi Stúdiószínpad a körösfői kultúrotthonban. A darabot Vadas László rendezte.

Április 24–29. – Bronzérmet szerzett a Moszkvában 18. alkalommal megrendezett *Ifjú Kutatók Nemzetközi Konferenciája* elnevezésű tanulmányi versenyen a kolozsvári Brassai Sámuel Elméleti Líceum két tizenegyedik osztályos diákját, Jakab Mátyást és Kerekes Stefániát soraiban tudó romániai csapat. A magyar–fehérorosz kezdeményezésre alapított versenyre 16 országból mintegy 120 fiatal kutató nevezett be.

Április 25. – Gálahangversenyt szervezett a Kolozsvári Magyar Opera. Kilenc magyarországi városban és Kolozsváron ezen a napon egyszerre csendült fel Kodály Zoltán halhatatlan remekműve, a *Psalmus Hungaricus*.

Április 26. – Erdélyi körútja első állomásán, Kolozsváron lépett fel *Édeskeserű* című táncelőadásával a Magyar Állami Népi Együttes.

Április 28. – A Szabadság hírt ad arról, hogy a zsebtelefongyártó Nokia cég romániai vezetősége bejelentette: közel 120 alkalmazottjától válik meg, és őszig teljesen felszámolja a kolozsvári kutatási központját, de az elbocsátások nem érintik a nemeszsuki gyárat.

Április 29. – A Tánc Világnapját, valamint ötödik bogáncsos nemzedékének búcsúzását ünnepelte a kolozsvári Zurboló Néptáncegyüttes Kolozsváron. A táncról szóló filmek és dokumentumfilmek vetítése után a legkisebbeknek szerveztek táncházat.

– Többszázan látogattak el a Körösfő feletti Riszeg-tetőn megtartott hagyományos ifjúsági majálisra. Kalotaszegi kisdíákok versenyeztek népdaléneklésből és különféle ügyességi próbákon. A tiltó táblák ellenére ezúttal is sokan szedték tömört csokrokban a védett, Riszeg-virággént ismert henye boroszlánt.

Április 30. – Tizenkét Kolozs megyei helységről 76 mesemondó gyermek vett részt a kolozsvári Báthory István Elméleti Líceumban megtartott mesemondó versenyen.

Május 5. – Az örmény népiértásra emlékeztek Kolozsváron a Városi Művelődési Házban. Az alkalomból kiállítás nyílt az örmény népről és a genocídiumról, és levelettek a *Szülőföldön örménynek lenni tragédia* című dokumentumfilmet.

– Életműdíjjal ismerték el a kolozsvári születésű Bara Margit színésznő tevékenységét a 42. Magyar Filmszemlén. A 82 éves Kossuth-díjas művész az 1950–60-as évek egyik legnagyobb magyar filmszillaga volt.

– A Szociáldemokrata Párt (PSD) elnöke, Victor Ponta Kolozsváron kijelentette, hogy kizártnak tartja az Erdélyi Magyar Néppárttal való együttműködést, viszont az RMDSZ-szel elképzelhetőnek tartja a kollaborálást.

– A Kolozs Megyei Munkaerő Ügynökség (AJOFM) igazgatója, Daniel Don közlésére hivatkozva a Szabadság hírül adja, hogy 3,73 százalékra csökkent a megyében a munkanélküliség aránya. Ez összesen 12 894 munkanélkülit jelent (5713 nő), de csak 7014 személy részesül munkanélküli segélyben. 11 931 személyt a magán-szektorból bocsátották el. Országszerte csak Bukarestben, valamint Ilfov és Temes megyében van kevesebb munkanélküli, mint Kolozs megyében.

Május 5–8. – A Téka Alapítvány szervezésében lezajlott a XVI. Szamosújvári Néptáncfesztivál. A szabadtéri előadásokat népzenekoncertyával, játszóházzal, kézműves-foglalkozásokkal és táncházzal is kiegészítették. A talpalávalót a magyarpalatkai zenekar és a Harmadik zenekar húzta.

Május 6. – Az erdélyi magyar történelmi egyházak és az RMDSZ képviselői az új oktatási törvényről, annak a felekezeti oktatásra vonatkozó vetületeiről tanácskoztak Kolozsváron. Az egyházak képviselői üdvözölték az oktatási törvény ama előírását, miszerint a vallásóra bekerült a kötelező törzsanyagba, de leginkább szórványvidéken

sikeresen működtethető egyházi népiskolák létrehozásának szükségességét hangsúlyozták. Markó Béla miniszterelnök-helyettes közölte: az oktatási tárca bizottságot állít fel, amely minden püspökséggel külön-külön tárgyal a felekezeti oktatásról.

– A Szabadság beszámolója szerint a kiszabható legnagyobb – 20 ezer lejes – pénzbírsággal sújtotta a megyei fogyasztóvédelmi hivatal az RCS&RDS szolgáltatót, miután ügyfelei több panasszal is a hivatalhoz fordultak. A kábeltévé-, internet- és telefonszolgáltató több esetben túllépte a beüzemelési, illetve hibaelhárítási határidőt, és nem létező szolgáltatásokat is leszámlázott.

Május 7. – Liszt Ferenc születésének 200. évfordulója alkalmából emléknapot szervezett Kolozsváron a Romániai Magyar Zenetársaság (RMZT). A magyarországi és erdélyi szakemberek részvételével megtartott tudományos ülészakon Liszt Ferenc (1811–1886) nagyon gazdag és változatos művészi pályájának egy-egy szeletéről hangzottak el előadások.

Május 8. – Jótékonyági sorozat keretében zenés áhítat volt Kolozsváron az alsóvárosi református (Kétágú) templomban. A kezdeményezés célja, hogy egy-egy síp vagy akár egy teljes sípsor elkészítésének támogatásával bárki hozzájárulhasson az elnémult orgona megszólaltatásához.

Május 10. – Az Erdélyi Református Egyházkerület levéltárának vezetője, Sipos Gábor egyetemi docens, valamint munkatársa, Ősz Sándor Előd sajtótájékoztatót számoltak be arról, hogy a Román Nemzeti Múzeum május 6-án visszaszolgáltatta az egyháznak hat igen értékes levéltári iratot. Ezek közé tartozik egy 1518-ból származó pápai bulla, Báthori Zsigmond erdélyi fejedelem 1587. december 28-án kiállított oklevele, Bethlen Gábor erdélyi fejedelem 1615. október 31-én kiállított oklevele, Apáczai Csere János 1659-ben II. Rákóczi György erdélyi fejedelemhez írt levele. Hazatért ugyanakkor Halicsi Mihály karánsebesi származású román református értelmiségi könyveinek (414 db) és egyéb javainak a jegyzéke is, valamint I. Apafi Mihály erdélyi fejedelem 1675-ben kelt irata. Ezeket az iratokat 1971-ben szállították Bukarestbe, amikor létrehozták a Román Nemzeti Múzeumot, s bár az egyház 1978-tól folyamatosan visszakererte azokat, a kommunizmus idején minden ilyen próbálkozás sikertelennek bizonyult, és az 1990-es években is elutasították az erre vonatkozó kérelmeket. Sipos Gábor elmondta: még négy levéltári anyag – egy dokumentum és három műtárgy – visszaszolgáltatása van hátra.

– A lemorzsolódott magyar szavazóbázis újraépítése, ez az Erdélyi Magyar Néppárt célja – erről Toró T. Tibor, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács ügyvezető elnöke beszélt kolozsvári sajtótájékoztatón. „Nem váltópártot akarunk építeni, amely a másikat félre akarja tenni, hanem olyan politikai eszközt akarunk a magyarság kezébe adni, amellyel új lehetőségek nyílnak az érdekérvényesítés terén” – mondta Toró T. Tibor az EMNP bejegyzéséről, az aláírás-gyűjtési folyamat lezajlásáról, a leendő új politikai alakulat főbb célkitűzéseiről, a magyar választópolgárok lemorzsolódásának okairól tartott értekezleten. Az EMNT Kolozs megyei elnöke, Csigi Levente arról számolt be, hogy Hunyad megyét kivéve, ahol Winkler Gyulának, az RMDSZ helyi

elnökének az emberei burkoltan megfenyegették az aláírásgyűjtőket, többnyire mindenhol zökkenőmentesen zajlott az akció. Kolozs megyében, Kolozsvár mellett nagyon sok aláírást gyűjtöttek Széken, Körösfőn, Tordaszentlászlón, Magyarvistan és Várfalván. Toró T. Tibor hozzátette: javasolja, hogy a három politikai csoportosulás képviselői az Erdélyi Magyar Egyeztető Fórum (EMEF) keretében beszéljék meg az esetleges együttműködés vonatkozásait.

– A Szabadság hírül adja, hogy a török kultúrát, történelmet, civilizációt bemutató 106 kötetet adományozott az isztambuli Rotary Club a Babeş–Bolyai Tudományegyetem keretében működő Török Tanulmányok Intézetének. A kolozsvári és az isztambuli Rotary Clubok által közösen kidolgozott terv keretében ez az első ilyen jellegű könyvadomány.

Május 12–14. – Harmadik alkalommal szervezték meg Tordán, a Jósika Miklós Elméleti Líceumban a Jósika-napokat. A műsorban sport, rajzkiállítás és különféle vetélkedők és műhelyfoglalkozások szerepeltek. Az iskolanapok fénypontja a zárónapon szervezett Vintage bál, amelynek keretében családi ereklyeként őrzött régi tárgyakat, ékszereket, öltözeteket és frizurákat díjaztak.

Május 14. – Berde Mária és Berde Amál tiszteletére avattak emléktáblát a Kolozs megyei Kackón. Az emléktáblát versmondással és énekléssel is egybekötött rendezvényen leplezték le a nyolclelkes gyülekezet templomában.

– Kolozsvári magyar diákok, középiskolások és egyetemisták, többszáz ember felolvasásában hangzott el Dsida Jenő két verse a Farkas utca „békés esti homályában”. A *Kéne valaki* és a *Vers az utazásról* című költemények révén a Kolozsvárhoz több vonatkozásban is kötődő erdélyi magyar költőre emlékeztek.

Május 16. – A Szabadság beszámol arról, hogy Székelyföldről Biharig 11 csapat érkezett a *Kuruty Általános Műveltségi Vetélkedő* elnevezésű, iskolások számára kiírt verseny országos szakaszára, a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégiumba. A résztvevők a matematikától, a honismereti és zenei témakörökig, az állatvilággal és az Európai Unióval, híres emberekkel stb. kapcsolatos ismeretekben mérték össze tudásukat.

Május 17. – A Szabadság hírül adja, hogy a kortárs román szövegre rendezett legjobb előadás díját nyerte el a Kolozsvári Állami Magyar Színház *Verespatak – fizikai és politikai vonalon* című előadása a május 7–15. között Temesváron lezajlott Román Dráma Fesztiválján.

Május 18. – A magyar tánc évszázadai renghagyó történelmi beszélgetésre került sor sok tánccal és zenével Novák Ferenc Tata, Kossuth- és Prima Primiissima-díjas koreográfus-rendezővel, néprajzkutatóval Kolozsváron.

Május 20. – A Szabadság értesülései szerint a kolozsvári és jászvásári román művelődési élet néhány képviselője beadványban kérte a Kolozsvári Polgármesteri

Hivataltól a Nicolae Iorgának tulajdonított idézetet tartalmazó tábla visszahelyezését a Mátyás-szoborcsoport talapzatára. Radu Moisin alpolgármester kijelentette, hogy a városháza kérvényezni fogja a felirat visszahelyezését a területi műemlékvédeleminél. Virgil Pop, a Kolozs Megyei Műemlékvédelmi Igazgatóság főtanácsosa a Szabadságnak elmondta: műemlékvédelmi engedélyt csak egy konkrét terv alapján bocsátanak ki, az 1992 november–decemberében a Főtéren végzett átalakítási munkálatok – így a Gheorghe Funar által elhelyezett tábla is – törvénytelenek voltak. László Attila alpolgármester hangsúlyozta: a városháza nem fogja a felirat visszaállítását kérvényezni, tábla tehát nem lesz, újrahelyezésének kérdése opciónak sem tekinthető.

– Huszadik alkalommal rendeztek Szabédi László emlékét idéző ünnepséget Kolozsváron. A tudományos értekezlettel egybekötött megemlékezés résztvevői Szabédi sírjánál tisztelegtek.

Május 21. – Kallós Zoltán néprajzkutatót 85. születésnapja alkalmából köszöntötték a válaszüti művelődési otthonban. Az ünnepi műsorban műkedvelő és hivatásos néptáncscsoportok, hagyományőrzők tisztelegnek a tiszta források neves kutatója előtt.

– Máté András Levente Kolozs megyei parlamenti képviselőt, az RMDSZ képviselőházi frakcióvezetőjét választották az RMDSZ Kolozs megyei szervezetének elnökévé. A Kolozsvári Magyar Operában tartott küldöttgyűlésen Máté András 144, a Kolozs megyei RMDSZ-t az utóbbi hat évben irányító László Attila pedig 138 szavazatot kapott.

Május 22. – Az éjszaka folyamán Kolozsvár három főbb bejáratánál eltűnt a városba érkezőket öt nyelven – köztük magyarul – üdvözlő tábla. A táblákat két nappal korábban, 20-án helyezték el a kolozsvári önkormányzat magyar képviselői, valamint László Attila alpolgármester.

Május 23. – Reggelre titkon visszakerült a Mátyás-szoborcsoport talapzata előtti pázsitra a Iorga-idézet, amelyről László Attila alpolgármester néhány napja úgy nyilatkozott: a tábla elhelyezése még esetleges opcióként sem merül fel. Nem a Gheorghe Funar által 1992-ben elhelyezett plakett került vissza, hanem egy tájékoztató táblának álcázott felirat, amely azonban szóról szóra a sok feszültséget gerjesztő Iorga-idézetet tartalmazza. Kelemen Hunor művelődési miniszter este kiadott közleményében a tábla haladéktalan eltávolítására szólította fel Sorin Apostu polgármestert, és csatolta azokat a dokumentumokat, amelyekből egyértelműen kiderül: az országos műemlékvédelmi bizottság csak a szobor helyreállítási tervének megfelelően már korábban engedélyezett, négynyelvű felirat elhelyezését hagyta jóvá.

– Életének 66. évében hétfőn tragikus körülmények között Kolozsváron elhunyt Cs. Gyimesi Éva nyelvész, irodalomtörténész, egyetemi tanár, publicista.

– A nyolcvan évvel ezelőtt Kolozsváron megalakult Bohémia nevű művészeti csoportosulásra emlékeztek a kincses városban leszármazottak, művészettörténészek, műkritikusok és a művészetbarátok. A Quadro Galériában megnyílt a *Bohémia – A két világháború közötti fiatal kolozsvári művészet* című tárlat.

– Volt egyszer egy kis zsidó című műsorával lépett fel a Kolozsvári Állami Magyar Színház nagytermében Gryllus Dániel, Gryllus Vilmos és Szalóki Ági. A műsorban a Kányádi Sándor Volt egyszer egy kis zsidó című műfordítás-kötetének CD-mellékletében lévő dalok hangzottak el.

Május 24. – Az RMDSZ Kolozs megyei szervezetének frissen megválasztott elnöke, Máté András Levente és Csoma Botond, az RMDSZ városi frakciójának vezetője közleményben tiltakoztak a Iorga-idézetet tartalmazó tábla elhelyezése ellen. Felszólították Sorin Apostu polgármestert, hogy azonnali hatállyal távolítsa el a jogtalanul elhelyezett, sértő táblát. Az RMDSZ képviselői jelezték: mivel a kormánypárti polgármesternek tudomása volt a tábla elhelyezéséről, az RMDSZ és PD-L közötti együttműködés azonnali felülvizsgálatára van szükség. Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) nevében Gergely Balázs közép-erdélyi régióelnök és Csigi Levente, a Kolozs megyei szervezet elnöke intézett nyílt levelet Kolozsvár polgármesteri hivatalához, a rendőrséghez és a csendőrséghez. Ebben szóvá teszik, hogy Mátyás király lovas szobrának talapzatán engedély nélkül helyezték el a ráadásul a történelmi valóságot elferdítő és a magyarságot sértő feliratot tartalmazó bronztablát, valamint hogy a város bejáratainál eltűntek az érkezőket románul, magyarul, németül, angolul és franciául üdvözlő feliratok. „Mindezek a törvénysértések egyben nyilvánvaló provokációk, amelyek az 1990 márciusában Marosvásárhelyen kirobbant súlyos nemzetiségi zavargások kiváltó okait juttatják eszünkbe” – állapították meg az EMNT vezetői a vitatott tábla azonnali eltávolítását és a város bejárataihoz az ötnyelvű feliratok azonnali visszahelyezését, valamint a két nyilvánvaló bűncselekmény elkövetőinek felderítését és felelősségre vonását követelve. A városháza képviselői ezzel szemben kijelentették: nem távolítják el a kifogásolt táblát, mert elhelyezése annak a restaurálási projektnek a része, amelyet a minisztérium hagyott jóvá – vélekedett Oana Buzatu városházi szóvivő.

– A Szabadság hírül adja, hogy kolozsvári központtal erdélyi médiatrösztöt alapítanak Vasile Dâncu és Ioan Rus kolozsvári szociáldemokrata politikusok – a párt Kolozs megyei szervezetének korábbi meghatározó alakjai –, valamint Pásztkány Árpád Zoltán üzletember, a Kolozsvári CFR labdarúgó csapat tulajdonosa. A tervről Dâncu az Agerpres hírügynökségnek azt mondta: megvásárolták az NCN és a Transilvania Channel televízióadókat, a Mesagerul de Cluj napilapot, a Servus Cluj hetilapot, valamint a Citynews hírportált. A szociológus szerint céljuk, hogy a médiavállalat Erdély hangja legyen, de egyik párt mögé sem kívánnak felsorakozni.

Május 25. – Kolozsváron, az EME nagytermében Vogel Sándor, a mű magyarra fordítója bemutatta Georg Kraus 17. században élt erdélyi szász történetíró *Erdélyi krónika* című ezeroldalas kötetét. A *Siebenbürgische Chronik* az 1608 és 1655 közötti időszak hadi és politikai történéseit, nemzetközi eseményeit, diplomáciáját, erdélyi nemzetiségi súrlódásait, a társadalmi helyzetet, a gazdasági és jogviszonyokat, egyetemalapítást, vallástörténetet, természeti jelenségeket, történelemszemléletet mutatja be, valamint különféle személyiségekről fennmaradt érdekes történeteket. Vogel Sándor tíz év alatt fordította le az *Erdélyi krónikát*.

Május 26. – A Szabadság a Iorga-idézetet tartalmazó tábla ügyében megszólaltatta Csoma Botond RMDSZ-es városi tanácsost. „Ha két napon belül nem távolítják el azt a táblát – a civil szervezetek bevonásával –, szervezett polgári engedetlenségi akció útján nekünk, magyaroknak kell eltüntetnünk onnan. Ha erre kerül sor, valószínűleg a román szélsőséges jobboldal is szervezkedni kezd, de ezt is fel kell vállalnunk. Ha cirkuszt akarnak, legyen állóháború: vigyük el a táblát annyiszor, ahányszor kiteszik. Tudja meg a külföldi média is, hogyan működik Kolozsváron a multikulturalizmus, és hogyan akarunk Európa kulturális fővárosa lenni. Nem tűrhetjük, hogy ennyire belegázoljanak az önbecsülésünkbe, és feltöröljék velünk a padlót” – idézte Csomát a lap. Kolozsvár alpolgármestere, László Attila a Iorga-felirat elhelyezésével kapcsolatban a Szabadságnak annyit mondott: „Illegális, és kész!”. A lap szerint Virgil Pop, a Területi Műemlékvédő Bizottság elnöke is felszólította a polgármesteri hivatalt, hogy távolítsa el a Nicolae Iorga-idézetet tartalmazó bronztáblát, mivel azt törvénytelenül helyezték el. Sorin Apostu polgármester 25-én magyar újságírók kérdésére azt mondta az ügyről: „Tiszteletben tartottunk egy projektet. Amennyiben a projektet elhibázták, úgy mi is tévedtünk, de megoldjuk az ügyet.”

– Fennállása tizedik évfordulóján ünnepi műsort, és a rákos betegek megsegítésére jótékonyági koncertet szervezett a Kolozsvári Magyar Operában a Diakónia Keresztyén Alapítvány. Az Erdélyi Református Egyházkerület által létrehozott alapítvány otthoni betegápolást végez, Kolozsváron gondozó-, Mérában idős- és közösségi otthon működtet, segíti az egyedülálló, magányos, bizonytalan anyagi helyzetű időseket, valamint a mérai roma gyermekek társadalmi-nevelési beilleszkedését. Az alapítvány munkatársai évente mintegy 350 beteget látnak el, és 50 roma gyermeknek adnak ebédet, és segítenek nekik a tanulásban.

– Kolozsváron átadták a Média Kiválósági Díjakat. A Szabadság és a Krónika egyaránt Kolozsi Tibor szobrászművészt jelölte a kitüntetésre a Mátyás király-szoborcsoport restaurálásakor kifejtett tevékenységéért. Média-díjat kapott még Sorin Apostu polgármester, Alin Tișe, Kolozs megyei tanácselnök, Cornel Țăranu kolozsvári zeneszerző, zeneakadémiai tanár, Radu Munteanu, a műegyetem rektora, Tudor Giurgiu, a TIFF elnöke, Bernard Houliat, a kolozsvári Francia Kulturális Központ leköszönő igazgatója, valamint Vasile Dâncu szociáldemokrata politikus.

– A Romániai Zsidó Hitközségek Barátja – Béke- és emberszerető elnevezésű emlékmémét vette át Kolozsváron Tibori Szabó Zoltán, a Szabadság publicistája, Bardocz Sándor, a Román Televízió kolozsvári stúdiója magyar szerkesztőségének vezetője, valamint Romeo Couți, a Román Televízió kolozsvári stúdiójának igazgatója.

Május 26–28. – A kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtárban tartotta nyolcadik vándorgyűlését a Romániai Magyar Könyvtárosok Egyesülete. Bejelentették: elkészült a Romániai Magyar Könyvtárosok Egyesületének honlapja, és a könyvtárosok számára megalapították a Váczy Leona Emlékérem és Emléklap elnevezésű díjat.

Május 27. – Diplomáciai síkra terelődött a kolozsvári Mátyás-szoborcsoport elé kihelyezett, a magyarságot sértő és a történelmi valóságot elferdítő Iorga-idézetet tartalmazó bronztábla ügye. Kolozsvári sajtótájékoztatóján Szilágyi Mátyás ma-

gyar főkonzul leszögezte: „tisztelettel kérjük a kialakult helyzet oly módon történő rendezését, hogy ez a román–magyar megállapodással összhangba kerüljön, vagyis a Iorga-idézetet tartalmazó táblát távolítsák el”. A főkonzul elmondta: kellemetlen meglepetésben volt részük, amikor tudomásukra jutott, hogy a román–magyar projekt keretében felújított Mátyás-szoborcsoportra visszakerült a vitatott tábla. Szilágyi emlékeztetett arra, hogy a bronztábla törvénytelen módon 1992-ben került fel a műemlékre, és sajnálatos módon a város történelemi belvárosában hosszabb ideig az intolerancia, a türelmetlenség és a magyarelles uszítás jelképe volt. „Egy román–magyar kormányközi megállapodásról van szó, amelyben semmilyen rendelkezés nem található arra vonatkozóan, hogy a hírhedt táblát visszahelyezzék a műemlékre” – fejtette ki. Szilágyi Mátyás a magyar fél aggodalmának adott hangot amiatt, hogy a tábla feszültséget gerjeszt az etnikumközi kapcsolatokban. Hozzátette: teljes mértékben oszttják a magyar közösség képviselői szervezeteinek az állásfoglalását és a magyar közvélemény által megfogalmazott aggályokat. Szilágyi Mátyás a Kolozsvár három bejáratánál kifüggesztett ötnyelvű köszöntő táblák eltávolítását is szóvá tette, szerinte a többnyelvű feliratok Kolozsvár tényleges multikulturális jellegét hivatottak tükrözni, ugyanakkor alapvető európai jog a nemzeti közösségek nyelvének megjelenítése közhelyeken. Ugyanezen a napon Füzes Oszkár, Magyarország bukaresti nagykövete a román külügyminisztériumban tárgyalt az ügyben, és kifejezte a magyar fél aggodalmát a kolozsvári táblaüggyel kapcsolatosan, illetve reményének adott hangot, hogy a kérdésben gyors megoldás születik. „A román külügyminisztérium részéről teljes nyitottságot és jóhiszeműséget tapasztalunk, amit azonban egyelőre hiányolunk a kolozsvári polgármesteri hivatal, mint a román–magyar kormányközi megállapodás szerződő fele részéről. Reméljük, hogy a polgármester úr álláspontja kedvező irányba fog változni” – hangsúlyozta Füzes Oszkár. A román külügy közleményben jelezte: tudomásul vette Magyarország álláspontját a vitatott ügyben, és kezdeményezte a román művelődési minisztériumnál annak megvizsgálását, hogy törvényes volt-e ez a lépés vagy sem. A magyar külügyminisztérium közleményben jelezte: „a polgármesteri hivatal tudtával végrehajtott táblakihelyezés feszültségeket gerjeszt a magyarság és románság kapcsolatában”; a többnyelvű üdvözlőtáblák eltávolítása pedig szintén Kolozsvár multikulturális jellegével ellentétes lépés. Ugyanezen a napon az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) bűncselekmény elkövetése miatt ismeretlen tettes ellen feljelentést juttatott el a kolozsvári ügyészséghez. A feljelentés felhívja a figyelmet arra, hogy a Mátyás-szoborcsoport A-kategóriás műemlék, így a védelmi övezetében végrehajtott beavatkozások csak a törvényes építkezési engedély alapján eszközölhetők. Az EMNT az illetékes szervek vizsgálatának elindítását kérte a súlyos törvénysértés miatt, hogy a Iorga-idézetet tartalmazó tábla nem szerepelt a szoborcsoport hivatalos felújítási tervében, illetve elhelyezésére nem bocsátottak ki építkezési engedélyt. László Attila alpolgármester a Megyei Műemlékvédő Hatóság és Kelemen Hunor művelődésügyi miniszter átiratai nyomán írásban utasította a városháza műszaki osztályát, hogy azonnali hatállyal távolítsák el a táblát. A tiltakozások ellenére Sorin Apostu polgármester leszögezte: mindkét fél helyzetét meg kell érteni, és senki sem ítélkezhet nagy történések munkásságáról, fontosságáról.

Az RMDSZ Kolozs megyei szervezetének Megyei Állandó Tanácsa elhatározta: a jövőben minden jogi és politikai eszközt alkalmaz a törvénytelen ségek felszámolásáért. Első lépésként a tábla törvénytelen kihelyezése elleni tiltakozásként az RMDSZ megyei önkormányzati képviselői kivonultak a Kolozs megyei tanács üléséről. Vákár István frakcióvezető az ülésen felolvasott nyilatkozatban ismertette: kéri a törvényesség helyreállítását. Mint mondta, nem a megyei önkormányzat munkáját szabotálják, hanem a szoborfelújítás építési engedélyének és a PDL-vel megkötött pártközi megállapodásnak a megszegése ellen tiltakoznak, amely kollektív jelképet sért. A kivonulást követően Alin Tișe megyei tanácselnök hasztalan próbálta mérsékelni a jelenlevőket azzal, hogy politikai döntésről van szó, amit nem lehet megakadályozni, és általában az RMDSZ-szel eddig minden pártnak sikerült jól együttműködni. A Szociáldemokrata Párt (PSD) megyei önkormányzati képviselője, Liviu Medrea sértő gesztusnak nevezte a kivonulást, és azt hangoztatta, hogy 1932-ben Iorga a táblával tulajdonképpen megmentette a műalkotást az akkori feldühödött román szélsőségesektől, akik le akarták dönteni és be akarták olvasztani. Párttársa, Dan Canta azt mondta: „Ezek a gazemberek néhány száz éve ide jöttek a fejünkre, és most a kormány őket pátyolgatja! Képzeljék el, kedves kollégák, ha ezek egy táblácska miatt ekkora hűhót csapnak, ha autonómiájuk lenne, eltaposnának bennünket!” A PDL és a PNL tanácsosai valamivel visszafogottabban ítélték el az RMDSZ-képviselők kivonulását. Kelemen Hunor RMDSZ-elnök, kulturális és örökségvédelmi miniszter ugyanakkor sajtótájékoztatóján azt mondta: nem Nicolae Iorga történész munkássága vagy történelmi kérdések megvitatása képezi a probléma lényegét, hanem a 2008-ban elfogadott restaurálási terv és építkezési engedély, amely a négy nyelvű információs tábla kihelyezését szabja meg, így a Iorga-idézetet tartalmazó tábla törvénybe ütköző. Ha a törvényes helyzet visszaállítása elmarad, akkor a minisztériumnak is rendelkezésére állnak majd a törvény érvényesítésére irányuló bizonyos lépések.

– Megtartotta alakuló ülését a Belső-Erdély és a Szórvány Önkormányzati Tanácsa. Elnökévé Kalotaszentkirály-Zentelke polgármesterét, Póka András Györgyöt választották. Az RMDSZ új alapszabálya székelyföldi, partiumi és közép-erdélyi önkormányzati tanácsok alakítását határozza meg.

– A kolozsvári Egyetemi Könyvtár közgazdaságtudományi szakkönyvtára munkatársának, a kézdiszarazpataki születésű Jankó Tündének átadták a Romániai Magyar Könyvtárosok Szövetsége díját, Az Év Ifjú Könyvtárosa címet.

Május 27. – június 3. – Első alkalommal szervezték meg a Kolozsvári Városnapok elnevezésű rendezvénysorozatot. A Mátyás-szobor és a Szent Mihály-templom köré sörstrakat állítottak a szervezők annak ellenére, hogy korábban az önkormányzat határozatban rögzítette: a Főtéren tilos sörstrakat felállítása.

Május 28. – A szülői LG Arts Center-ben megtartott előadással véget ért a Kolozsvári Állami Magyar Színház társulatának koreai körútja. A Daejeonban és Szöulban összesen öt alkalommal játszott *III. Richárd* című előadást mintegy 4500 néző tekintette meg.

Május 28–29. – Kolozs, valamint Szilágy megyei általános iskolások részvételével földrajzi versenyt szerveztek Körösfőn. A helybeliek vendégeként Kalotaszentkirályról, Magyarapusztról, Désről, Kolozsvárról, illetve a Szilágy megyei Krasznáról és Zsobokról érkeztek hatodik, illetve hetedik osztályos versenyzők, akiknek egyebek mellett Kőrösi Csoma Sándor életéről és útjairól kellett bemutatniuk ismereteiket.

– Bivalymúzeumot avattak a X. Mérai Falunapokon. A Varga György nyugalmazott iskolaigazgató kezdeményezésére létrehozott gyűjteményben a helyi bivalytartás kellékeit állították ki.

Május 29. – A két világháborúban elhunyt áldozatokra emlékezett az RMDSZ szamosfalvi kerülete a szamosfalvi temetőben.

– Kolozsváron a Deportáltak Templomában emlékeztek a 67 évvel ezelőtt történt deportálás és holokauszt kolozsvári áldozataira.

Május 30. – Füzes Oszkár, Magyarország bukaresti nagykövete virágcsokrot helyezett el Kolozsváron a Mátyás-szoborcsoport előtti gyepre törvénytelenül szerelt, Nicolae Iorga idézetét tartalmazó táblára. A polgármesteri hivatal táblát őrző közösségi rendőre magyar nyelven közölte a diplomatával, hogy nem teheti a csokrot a táblára, hanem csak melléje. A botrány elkerüléséért a nagykövet a Főtér északnyugati oldalán álló Márton Áron-szobor talapzatán helyezte el a virágcsokrot. Korábban a világhálón terjedt el felhívás, amely arra buzdította az embereket, hogy tiltakozásképpen helyezzenek el virágot a Iorga-táblára.

Június 2–5. – Kolozsváron 82 esztendővel az első magyarországi ünnepi könyvhét és 70 évvel az első ilyen jellegű kolozsvári rendezvény után a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülete, az RMDSZ programirodája és a Romániai Magyar Könyves Céh *Egy korty könyv* címmel újból könyves seregszemlét szervezett a Mátyás király szülőháza előtti téren. Kapcsolódó rendezvények, ezen belül író-olvasó találkozók és könyvbemutatók voltak a Bocskai-házban, a Klausen és a Bulgakov kávéházban, valamint a Kolozsvár Társaság székházában. Az esemény kapcsán tartott sajtótájékoztatón H. Szabó Gyula, a Kriterion Könyvkiadó igazgatója elmondta: a könyvfesztivál ötlete 1929-ből, Supka Géza újságírótól származik, aki felismerte, hogy ki kell vinni a könyvet az utcára.

Június 2. – Kiosztották a Román Írószövetség Kolozsvári Fiókjának 2010-es díjait. Dsida Jenő-díjjal tüntették ki Dávid Gyula irodalomtörténészt a *Romániai Magyar Irodalmi Lexikon* 5/1. és 5/2. kötetének szerkesztéséért, ugyanakkor Páskándi Géza-díjat kapott Mózes Attila *Zsibvásár* című prózakötetéért. A Lászlóffy Aladár-díjat Zudor János kapta *Jónás és a mérték* című verseskötetéért.

– A Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülete Szép Magyar Könyv-díjat nyerte el a 2010-ben megjelent könyvek és albumok közül Gaal György–Gránicz Miklós *Örök Házsongárd* című kétkötetes munkája. Orbán Viktor magyar miniszterelnök különdíját szintén e kiadvány kapta.

– Szamosújvári koncertjével megkezdte erdélyi szórványkörútját Tamás Gábor erdélyi származású, Svédországban élő énekes. Célja a szórványközösségek felkarolása, a kis közösségek megtartó erejének erősítése.

Június 2–3. – Aradon a Líceumok Országos Kórusversenye mindhárom kategóriájában – zenelíceumok, elméleti és felekezeti líceumok – díjat kaptak a résztvevő kolozsvári együttesek. Az Apáczai Csere János Elméleti Líceum Szabadi Ildikó vezette kórusa harmadik, a Székely Árpád karnagy-igazgató vezette a Református Kollégium énekkara különdíjat, a Sigismund Toduță Zenelíceum Demeter András vezette énekkara pedig második díjat kapott.

Június 3–5. – A VIII. Református Zenei Fesztiválon, Budapesten vendégszerepelt a tordaszentlászlói énekkar 30 tagja.

Június 4. – A falu környékén lezajlott harcokban megsebesült és a detrehemtelepi táborig kórházban 1944. szeptember–október folyamán elhunyt hatvan honvédek emléket állító kegyhelyet és emléktáblát szenteltek fel az aranyosegerbegyi református temetőben. A főhajtáson az emlékhelyet létrehozó Tordai Honvéd Hagyományőrző Bizottság (THHB) elnöke, Pataky József elmondta: 1944 őszén Torda környékén a magyar honvédek közel négy héten át hősiességgel tartóztatták fel a sokszoros túlerővel támadó szovjet és román csapatokat. A 26 napig tartó csatában több mint 2500 honvéd halt hősi halált, a sebesülteket a kolozsvári katonai kórházba, valamint a bonchidai Bánffy-kastélyban berendezett táborig kórházba, esetenként a legközelebbi hadikórházba szállították. Így kerültek a detrehemtelepi táborig kórházba a kolozsvári 26. gyalogezred súlyosan megsebesült katonái, akik közül hatvanan az itteni református temetőben alusszák örök álmukat. A THHB tizenegy év alatt 53 helységben 2475 hősi halott eltemetési helyét és sok elesett honvéd nevét azonosította, több mint 30 emlékoszlopot, kopjafát, emléktáblát és sírkertet hozott létre. Az aranyosegerbegyi főhajtáson jelen volt Szilágyi Mátyás kolozsvári magyar főkonzul, Kelemen Hunor kulturális és örökségvédelmi miniszter, az RMDSZ elnöke. A rendezvényen a település szociáldemokrata polgármestere, Valer Șasa elégedettségét fejezte ki azért, hogy a helyi önkormányzat is hozzájárulhatott a Balázs Antal sepi-szentgyörgyi fafaragó-tanár által készített kopjafa felállításához.

– Két év letöltendő börtönbüntetésre ítélte alapfokon a kolozsvári bíróság a 65 éves Toader Cerneant, amiért 2010. július 25-én Szászfenésen halálra gázolta Jancsó Noémi 22 éves kolozsvári író- és költőreménységét. Az ítélet szerint az elkövetőnek Jancsó Noémi szüleinek, Rekita Rozáliának és Jancsó Miklósnak, valamint hűgának, Jancsó Hajnalnak fejenként 50–50 ezer eurós erkölcsi kártérítést is kell fizetnie.

Június 8. – A Magyar Polgári Párt kolozsvári szervezete sajtótájékoztatót jelentette be: Fodor Alpár vállalkozót, vegyészt indítja a 2012-es helyhatósági választásokon a polgármesteri tisztség elnyeréséért.

Június 9. – A kolozsvári Törvényszéki Orvostani Intézetbe szállították azt a négy csontvázat, amelyekre Nagyanyeden az úgynevezett rabtemetőben (Râpa robilor) bukkantak rá egy épület alapjának ásása közben. A Mikrorajon nevű lakónegyed alsó felén, az ortodox temető végén talált emberi csontok vizsgálatát, illetve a szakzerű feltárást a Kommunizmus Bűneit Kivizsgáló Központ (CICCR) irányításával végezték a szakemberek. 1945 és 1947 között 149 rab halt meg a nagyenyedi börtönben, az elhunytak közel fele politikai elítélt volt. A szakértők szerint az 1960-as években még élt egy fegyőr, aki tudta, hogy hova hantolták el a halottakat, amikor azonban megkísérelte a hely azonosítását, a volt politikai rendőrség, a Szekuritáté emberei leállították a kutatásokat. A kolozsvári vizsgálat után a csontokat visszashállítják Nagyenyedre, ahol közös sírba helyezik el őket.

– Kolozsváron magyar fiatalok piros lapot mutattak Sorin Apostunak, Kolozsvár polgármesterének egy villámgyülekezet keretében. A mintegy harminc résztvevő sípszóra piros lapokat emelt fel, amikor a polgármester megjelent a Román Operában az Erdélyi Nemzetközi Filmfesztivál (TIFF) gálaműsorán. A fiatalok a polgármesternek az elmúlt időszakban tett magyarelles cselekedetei ellen tiltakoztak. A szervezők szerint két tiltakozót a rendőrség igazoltatott, majd bekísért az őrsre.

Június 10. – Kolozsváron az EME székhelyén hivatalosan felavatták az Erdélyi Digitális Adattárat (EDA). Az adattár gyűjteményeket hoz létre és gondoz az oktatás és a kutatás szolgálatában. Az adattár főleg erdélyi tudósok hagyatékainak digitális feldolgozására támaszkodik, de más gyűjtésekből származó levéltári anyagok, kéziratok, könyvek, fényképek és audiovizuális anyagok is helyet kapnak benne.

Június 12. – Záróünnepségen osztották ki a tizedik Transilvania Nemzetközi Filmfesztivál (TIFF) díjait Kolozsváron. A Transilvania Trófea elnevezésű nagydíjat és a velejáró 15 ezer eurót az argentin Miguel Cohan *Sin Retorno/Nincs visszaút* című alkotása nyerte, a legjobb rendezőnek járó díjat pedig megosztva kapta az izlandi Rúnar Rúnarsson és a román Constantin Popescu. Kiválósági díjat kapott Lucian Pintilie rendező, a nemzetközi filmművészethez való hozzájárulásáért kitüntették Jacqueline Bisset brit színésznőt. A helyi alkotók versenyének díját *Játékszer* című alkotásáért Pünkössti Laura, valamint *Casa Blanca 1PM* című munkájáért Octavian Fedorovici, a helyi alkotók versenyének különdíját pedig *Óda* című filmjéért Péter Anna vehette át.

– A Szabadság beszámolója szerint a napokban Kolozsváron tartózkodó Szócs Géza magyar kulturális államtitkár a Mediafax hírügynökség érdeklődésére elmondta: Magyarország nem kapott választ a román hatóságoktól arra vonatkozóan, hogy eltávolítják-e a Mátyás király-szoborcsoport elé kihelyezett, a Iorga-idézetet tartalmazó táblát. Szócs Géza megerősítette, hogy Magyarország nem fogja visszakerálni a restaurálás költségeire folyósított 400 ezer eurónyi önrészt.

Június 14. – A pünkösdi hétvégén ismeretlen tettesek a Házsongárdi temetőben meggyalázták Nagy Gyula református püspök sírhelyét, valamint további két tumbát, amelyeket a Házsongárd Alapítvány a hattýús, iktári Bethlen-kripta körül kialakított „menedékhelyen” restauráltatott és tárolt. Özvegy Gergely Istvánné Tó-

kés Erzsébet, a Házsongárd Alapítvány elnöke szerint néhány napja kihúzták és elhurcolták azt a két kis fát, amelyet Pécs kistérség polgármesterei a május 18-i látogatásuk alkalmával Bánffy Miklós tiszteletére ültettek el, majd fekete folyadékkal öntötték le a síremlékeket.

– Az első tárgysorozati pont ismertetése előtt kivonult a kolozsvári városi tanács üléséről a négy RMDSZ-es önkormányzati képviselő és László Attila alpolgármester. A városi tanács magyar tagjai a Iorga-idézetet tartalmazó tábla, a városszéléről eltüntetett többnyelvű üdvözlő tábla, a Házsongárdi műemlékrongalás, a városvezetőség utóbbi hetekben tanúsított magyarellenes hozzáállása miatt döntött úgy, hogy tiltakozásképpen nem vesz részt a tanácsülésen. Ezt megelőzően Csoma Botond RMDSZ-es tanácsos tárta elő a sérelmeket, miközben kollégája, Irsay Miklós tanácsos átadott a műemlékek többnyelvű feliratozásának igényét alátámasztó több mint 13 ezer aláírást.

– Az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) bejegyzésével szembeni gáncsoskodásokról számolt be kolozsvári sajtótájékoztatón Toró T. Tibor, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) ügyvezető, és a bejegyzés előtt álló politikai alakulat megbízott elnöke. Mint mondta, az első, május 26-i tárgyaláson szembesült azzal a ténnyel, hogy Adrian Drăghici ügyvéd május 25-én óvást emelt az EMNP bejegyzése ellen, arra hivatkozva, hogy a támogatói íveken hamis aláírások szerepelnek. Drăghici közjegyzői hitelesítéssel felhatalmazta Budai Richárdot, az RMDSZ bukaresti szervezetének elnökét, és Novák Leventét, Kelemen Hunor kulturális és örökségvédelmi miniszter tanácsadóját, hogy tanulmányozzák és fénymásolják az EMNP bejegyzéséhez benyújtott iratsomót és a támogató aláírásokat. Toró T. Tibor kijelentette: Kelemen Hunor művelődésügyi miniszternek, az RMDSZ elnökének módja van a szövetségen belüli mechanizmusok által a túlbuzgó tagok számonkérésére, és arra, hogy kikeveredjen a gyanúfelhőből, amelybe berántották. Mint mondta, említettek június 16-án még visszavonhatják az óvást, elnézést kérhetnek a mintegy 30 ezer aláírotól, hogy potenciálisan megvádolták őket. A sajtóértekezleten Gergely Balázs, az EMNT közép-erdélyi régióelnöke kifejtette: az ismétlődő, bűncselekménynek minősülő Házsongárdi temetőrongálások ügye nem helyi, hanem nemzeti ügy, hiszen Erdély és a magyarság panteonját érintik. Gergely Balázs hozzátette, hogy a döntéshozatali pálya szélére szorult kolozsvári magyar közösség immár hangsúlyos tüntetéssel adhat hangot tiltakozásának, a Kolozsváron végbemenő sorozatos jogsértéseket, magyarságellenes bűntetteket a nemzetközi sajtónak is ki szándékszik tálalni.

Június 15. – Szilágyi Mátyás, Magyarország kolozsvári főkonzulja felkereste a Házsongárdi temetőben megrongált magyar sírokat. A magyar sírhelyek helyreállítását és mentését önkéntes alapon végző és irányító Házsongárd Alapítvány vezetője, Gergely Istvánné Tőkés Erzsébet jelezte: a kolozsvári magyarellenes jogsértéseket az önkormányzat tehetetlenségének, érdektelenségének tulajdonítja, és a sorozatos sérelmeket a nemzetközi közvélemény elé kívánja tárni, mert ugyan évek óta folytatja szélmalomharcát, de a sok fáradtsággal, utánajárással pályázatok útján kiharcolt és megvalósított műemlék-felújításokat mindig barbár rombolás követi, a tettesek pedig homályban maradnak.

Június 16–19. – Kolozsváron, a Karolina téren zajlott a Nemzetközi Roma Művészeti Fesztivál. A négynapos rendezvényen tánc-, színház- és fotóelőadások, könyvbemutatók, beszélgetések, vitaestek, filmvetítések és utcai bemutatók szerepeltek.

Június 17–19. – Tizenharmadik alkalommal szerveztek Szamosújváron városnapokat. A magyar vonatkozású rendezvények között a történelmi múzeumban bemutatták Lapohos András nyugalmazott tanár vadászati gyűjteményét, a néptánc-együttesek között fellépett a Kaláka együttes, a gyermekprogramok keretében pedig elemista magyar gyermekek is bizonyíthatták ügyességüket.

Június 18. – Budapesten, a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében átadták a Magyar Örökség-díjakat. Mások mellett elismerésben részesült a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium és a hagyományörzésével kitűnő Szék község.

Június 19. – Fennállásának 125. évét ünnepelte a kolozsvári Bethlen Gábor Földész Dalkör az alsóvárosi (Kétágú) református templomban tartott istentisztelet keretében. Ugyanott jubileumi kórustalálkozón a Romániai Magyar Dalosszövetség Nagy Kálmán egykori kántortanítóra emlékezett, aki több mint négy évtizedig a dalkör karnagya is volt.

Június 20. – Pozsony Ferenc egyetemi tanár, a Kriza János Néprajzi Társaság elnöke, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagja *Székegykapuk szimbolikus mezőnyben* címmel tartotta meg székfoglaló előadását Budapesten, az MTA székházában.

Június 23. – Csoma Botondot, az RMDSZ kolozsvári önkormányzati képviselőjét választotta elnökévé a Megyei Képviselők Tanácsa (MKT). A tisztségre hárman pályáztak, az első fordulóban Csoma Botond 40, Kolozsvár alpolgármestere, László Attila 25, míg ifj. Deák Ferenc, az országos ügyvezető elnökség munkatársa 22 szavazatot kapott. A második fordulóban Csoma 51, László pedig 38 voksot kapott. Az MKT alelnökévé választották Simon Zoltánt és ifj. Deák Ferencet, a testület titkára pedig Duy Erika és Góger Ferenc lett.

Június 24. – Kolozsváron egyházi elöljárók, politikusok és civil szervezetek vezetői közös felhívást tettek közzé a Házsongárdi temető védelmében. Az aláírók július 2-án ökumenikus áhítatra és a temető együttes bejárására hívták mindazokat, akik jelezni akarják: nem hagyják tovább veszni a Házsongárdot. A felhívás szóvá teszi a felújított Mátyás-szoborcsoport elé törvénytelenül elhelyezett sértő táblát, a Házsongárdi temető műemlék sírjainak megromlását, valamint azt, hogy a temetőben évek óta büntetlenül garázdálkodhat bárki. Az aláírók hangsúlyozták, hogy a Házsongárd több száz jelentős erdélyi személyiség nyugóhelye; tudósok, politikusok, művészek, egyházfők síremlékei alkotják együtt az erdélyi nemzeti panteont, amelyet meg kell védeni. A felhívást egyházi elöljárók, politikai és civil szervezetek vezetői írták alá.

Június 25. – Tizenkét kórus részvételével 22. alkalommal rendezték meg a tordaszentlászlói kórustalálkozót. Az esős idő miatt elmaradt a templomkertbeli koszorúzás és az énekkarok felvonulása, az ünnepi beszédek a templomban hangzottak el.

Június 26–28. – Kriza János unitárius püspök, néprajzkutató születésének 200. évfordulóján emlékünnepséget szervezett az Erdélyi Unitárius Egyház, a Kriza János Néprajzi Társaság és a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Magyar Néprajz és Antropológia Tanszéke. A megemlékezés Kolozsváron a belvárosi unitárius templomban istentisztelettel kezdődött, az ünnepi műsoron székely dalok és balladák hangzottak el Killyén Ilka marosvásárhelyi színművész előadásában. Kriza életpályáját tudományos ülésszakon méltatták kutatók, majd a Házsongárdi temetőben koszorút helyeztek el Kriza János síremlékén, végül Nagyajtán, Kriza János szülőfalujában ünnepi műsorral ért véget a megemlékezés.

Június 27. – A Házsongárd Alapítvány több rendbéli panaszára és sokéves mentési próbálkozásaira reagálva a kulturális és örökségvédelmi minisztérium Kolozs megyei igazgatósága és az általa felkért szakértők elkezdték a kolozsvári Házsongárdi temető műemlék jellegű sírjainak a felmérését. A helyszínen tartott sajtótájékoztatón Hegedüs Csilla, Kelemen Hunor művelődésügyi és örökségvédelmi tárcavezető örökségvédelmi kérdésekért felelős személyi tanácsosa közölte: a sírok, síremlékek helyrajzi beazonosításának célja, hogy többletvédelmet kapjanak, s hogy műemlékké nyilvánításukat követően restaurálhatók legyenek. Hozzátette: a topográfiai felmérés két hónap alatt elkészülhet, majd november közepéig az Országos Műemlékvédelmi Bizottság asztalára kerülhet a védelemre javasolt sírok jegyzéke.

Július 2. – A kolozsvári városi tanács ülése végén az RMDSZ képviselői szóvá tették a június 25–26-án a Mátyás-szoborcsoport előtti téren megrendezett sörfesztivál során tapasztalt, a magyarságot sértő és a várost lejárató rendellenességeket és civilizálatlanságokat. Sorin Apostu polgármester elnézést kért, és ígéretet tett: intézkednek, hogy ilyen többé ne forduljon elő.

– Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) közép-erdélyi régiójának szervezte a történelmi magyar egyházakkal és a civil szervezetekkel közösen ökumenikus istentiszteletet és rövid sétát szervezett a Házsongárdi temetőben, hogy a résztvevők ily módon is kifejezésre juttassák tiltakozásukat az erdélyi panteonban folyamatossá vált sírgyalázások ellen. A Bánffy-család kriptájának udvarán Máté András Levente, az RMDSZ Kolozs megyei szervezetének elnöke és Gergely Balázs, az EMNT közép-erdélyi régiójának elnöke két facsemetét ültetett el azok helyett, amelyeket napokkal korábban ismeretlenek gyökerestől téptek ki. A temető bejáratához visszatérve a történelmi magyar egyházak vezetői ökumenikus istentiszteletet tartottak, majd magyarul és románul is felolvasták a temető védelmében írt nyilatkozatot.

– Fennállásának 139. évfordulóját ünnepelte a tordai Magyar Dalkör. Az újtordai református templomban lezajlott eseményen fellépett az újtordai egyházközség kórusa, az aranyosegerbegyi Árvalányhaj Vegyeskórus és a keszthelyi Salve Regina Kórus.

Július 2–3. – Vasvári Pál történész, bölcész és negyvennyolcas forradalmár emlékére szervezett ünnepnapokat Körösfőn a helyi Rákóczi Kultúregylet és a Rákóczi Szövetség Kalotaszegi Szervezete. A kétnapos rendezvényen megnyílt Wagner Péter budapesti építész *Kalotaszegi Képek* című kiállítása, és vetélkedőt szerveztek *Ki tud többet Vasvári Pálról és halálának körülményeiről?* címmel. A résztvevők ugyanakkor a Vasvári Havasnál (Fântânele), az egykori csatatér színhelyén emlékeztek. Az ünnepi műsor keretében Máthé János fotóművész *Elnéptelenedett harangok – elnéptelenedett magyar falvak* címmel tartott diavetítéssel egybekötött előadást, fellépett a füzesabonyi Kaláris és a körösfői Rákóczi néptáncsoport.

Július 3. – Befejeződött a VII. Körösfői Honismereti Tábor. A június 28-án megnyílt, főleg Kalotaszeget és környékét bemutató, bejáró, felfedező tábor ezúttal a fertői Babos János Térségi Általános Iskola 23 tagú küldöttségét látta vendégül. A résztvevők megcsodálhatták a havasrekettyei vízesést és a Fehér-sziklát; a Sebes-Körös völgyét, a Drágan-völgyét, Kolozsvárt és a Tordai-hasadékot.

Július 3–8. – Társszervezetként csatlakozott a magyarországi Honismereti Szövetséghez az EKE kolozsvári szervezete a magyarországi Honismereti Szövetség Nagykovácsán megtartott XXXIX. Honismereti Akadémiáján.

Július 4. – A sajtó hírül adta, hogy hosszas szenvedés után, életének 60. évében Budapesten elhunyt Hadházy Zsuzsa kolozsvári születésű újságíró és szépirodalmi szerkesztő, fordító, az Ifjúmunkás, a Családi Tükör, a Bukaresti Rádió magyar szerkesztősége, a Krónika, az Új Magyar Szó és a Szabadság volt munkatársa.

Július 6–9. – Első ízben szervezett fazakastábort a szamosújvári Téka Alapítvány.

Július 7. – Kolozsváron megkezdték a Kós Károly által tervezett Kolozsvár-Felsővárosi református, közismertebb nevén a Kakasos templom felújítását. Akárcsak az építés évében, 1913-ban, ezúttal is a magyarországi Zsolnay Porcelánmanufaktúra gyártól rendelték meg az új tetőcserepeket. A felújítás során eltávolították a százéves tetőpalát, a szarvazatot újrálécezték, a szellőzőnyílásokat újjáépítették, a tető faanyagát pedig tűzgátló és rovarirtó szerrel kezelték. Összesen 30 ezer darab új Zsolnay-cserepet raknak fel a közel ezer négyzetméteres tetőre, kicserélik az ereszcsontrókat és a vápalemezeket, a falak külső felületét pedig kőporral festik újra, az eredeti színben.

Július 9. – Vissza nem térítendő EU-s alapokból fedezik azt a közel 840 ezer lejes népszerűsítő programot, amely három vonalon segíti elő Kolozsvár turisztikai vonzerejének növelését. A *Séta a kincses városban* elnevezésű program keretében hatnyelvű – köztük magyar – turisztikai weboldalt hoznak létre, amely térképek és 3D-s képek segítségével mutatja be a város turisztikai látványosságait az érdeklődőknek.

Július 11–16. – Harmadik alkalommal szervezte meg a kolozsvári Georgius Aranka Társaság az Ifjúsági Anyanyelvi Tábort Zsobokon.

Július 11–25. – Kéthetes szakmai gyakorlatot kezdtek Kolozsváron budapesti, kolozsvári és nagyváradi építészhallgatók. A táborozás során felmérik a kolozsvári ferences templom és kolostor épületeit. A felmérés már tavaly elkezdődött, a Romániai Építész Kamara Guttman Szabolcs által elnökölt erdélyi fiókjának szervezésében.

Július 13. – Újabb rongálás volt Kolozsváron a Házsongárdi temetőben. Egy nappal azt követően, hogy a Házsongárd Alapítvány által irányított topográfiai munkálatok során egy 18–19. századi tumbát tártak fel, másnap reggelre ismeretlenek markológéppel eltávolították, a megsérült relikviát pedig a szeméttároló mellé szálították.

– Megtartották az oktatói helyekre pályázók versenyvizsgáját. A Kolozs Megyei Tanfelügyelőség adatai szerint a legtöbb (265) állásra román óvónőket keresnek, továbbá 97 angol nyelvtanárt és 86 román tanítót. A szeptember elsejétől elfoglalható állások közül 885 egész normás, 553 részleges. A versenyvizsgára kiírt 1438 helyre 2019-en pályáztak.

Július 14. – Tiltakozó nyilatkozatot tett közzé az EMNT Kolozs megyei szervezete amiatt, hogy az U sportegyesület a Mátyás-szoborcsoport előtti térre szervezett rendezvényt. „Az Ursus sörfesztivál után újra rendbontó rendezvény szemtanúi lehetünk Kolozsvár Főterén. A júniusi fesztiválon történekeért Sorin Apostu polgármester ugyan bocsánatot kért, de mint annyiszor, újra bebizonyosodott, hogy szavai nem jelentenek többet pusztá szemfényvesztésnél. A szélsőséges és nacionalista megnyilvánulásairól elhíresült szurkolótábor összehívása Kolozsvár Főterére nemcsak egy város történelmi belvárosába nem illő esemény, hanem zajával és a már korábról ismert megnyilvánulásaival a belváros biztonságát is veszélyezteti” – fogalmazott nyilatkozatában az EMNT.

Július 15. – A Házsongárdi temetőben zajló topográfiai felmérés menetéről tájékoztatta a Szabadságot Gergelyné Tőkés Erzsébet. A régi sírkövek és síremlékek mentését és helyreállítását önkéntesen kezdeményező és végző Házsongárd Alapítvány igazgatója arról számolt be: közel két hete zajlik a topográfiai felmérés a temetőben, ennek lényege, hogy elkészüljön a védetté nyilvánítandó síremlékek jegyzéke. „Még a télen a művelődési tárcához fordultunk ennek érdekében, s azt javasoltuk, a legfontosabb műemlék sírok külön, nevesítve kerüljenek fel a védett jegyzékre. A minisztérium listát kért, amit eljuttattunk nekik. Válaszuk az volt, hogy szükség van a helyrajzi számokra, amelyeket sajnos a temetőt felügyelő hivatal tavaly májusban titkosított” – közölte az igazgató asszony. Gergelyné Tőkés Erzsébet hozzátette: az RMDSZ képviselőivel tartott megbeszélésen utóbbiak megígérték, hogy ellenőrzik a kérdés jogi keretét. „László Attila, Kolozsvár alpolgármestere arra vállalkozott, hogy a Kolozsvári Városháza elvégzi a topográfiai felmérést. Júniusig vártunk, semmi sem történt. Végül kiderült, hogy a közhivatalnak nincs rá anyagi

kerete. Így a rendelkezésünkre álló 500 ezer forint pályázati pénzből nagy harcok árán sikerült beindítani a topográfiai felméréssel kapcsolatos folyamatot” – mondta Gergelyné Tőkés Erzsébet. Felháborodását fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a temető igazgatósága, amelynek ügyelnie kellene a műemlék temető épségére, gáncsolja a munkájukat.

– A Szabadság beszámol arról, hogy a bogozás, a varrás, a gyöngyözés, a szövés, a fafaragás, a csuhébaba-készítés és a bútorfelújítás fortélyjaival ismerkedtek helyi és szilágyolomperti gyermekek az Ady Endre Kulturális Egyesület által szervezett IX. Gyarmathy Zsigáné Alkotótáborban Kalotaszentkirály-Zentelkén.

Július 16. – A Szabadság közzétette a Kolozs Megyei Statisztikai Hivatal legfrissebb adatait. Eszerint május végéig 20 500 külföldi turista látogatott a megyébe, ami 24,4 százalékos növekedést jelent az elmúlt év azonos időszakához képest. A legtöbben, 3764-en Magyarországról érkeztek, a további sorrend: Olaszország (2987), Németország (2582), Franciaország (1504), Hollandia (1022), Egyesült Királyság (1019) stb. Májusban a Kolozs megyei bruttó nominális átlagbér 2096 lej volt, a nettó átlagfizetés pedig 1520 lej (5,6 százalékkal több mint 2010 májusában). A munkanélküliségi ráta 3,5 százalék volt, ami 11 953 személyt érintett.

– Helybeliek és a vendégek a népi hagyományokat ismerték meg a Magyarvalkói Napok keretében.

Július 17. – A Szabadság beszámol arról, hogy Magyargyerőmonostoron negyedik alkalommal tartottak Madárleány-napot. Az *Egyház és média* tematikájú rendezvény egész napos programot kínált, amelyben egyebek mellett helyet kapott az elszármazottak találkozója, tudományos előadás, néptánc és Könczey Elemér kari-katúra-kiállítása.

Július 18. – Behívták a rendőrségre Gergely Balázst a kolozsvári Mátyás-szoborcsoport elé elhelyezett, Iorga-idézetet tartalmazó tábla ügyében tett feljelentése kapcsán. Az EMNT közép-erdélyi régióelnöke a Szabadságnak elmondta: a rendőrség az ügyészség kérésére elindította a nyomozást, ennek részét képezte az ő meghallgatása is.

Július 19. – A magyar illetékesek határozatlan fellépésére hivatkozva Hantz Péter, a Bolyai Kezdeményező Bizottság (BKB) ügyvivő alelnöke és Soós Sándor, az Erdélyi Magyar Ifjak (EMI) elnöke négy nyelvi műanyag táblát ragasztott reggel a Mátyás-szoborcsoport talapzatán illegálisan elhelyezett, Iorga-idézetet tartalmazó táblára. Másfél órával később a műanyag táblát a köztisztasági vállalat emberei eltávolították, és hozzáfogtak a ragasztó eltávolításához. Hantz és Soós táblájának szövege a szoborcsoport négy mellékalakját mutatta be román, magyar, német és angol nyelven.

Július 20. – Ítéletidő pusztított megyeszerte. A hatóságok összesítése szerint csak Kolozsváron 27 fát csavart ki vagy tört ketté a délutáni heves, jégesővel és forgószéllel kísért vihar. A Házsongárd temetőben több sírkövet döntöttek ki vagy rongáltak

meg az orkánerejű szél által kitört fák és letépett ágak. Az alsóvárosi (Kétágú) református templom két tornya közötti tetőrésről 60 négyzetméternyi cinklemezte tépett le és 370 darab tetőcserepet sepet a földre a szél, aminek nyomán az épület beázott.

Július 21. – A Szabadság híre szerint Kelemen Hunor kulturális és örökségvédelmi miniszter aláírta azt a hivatalos dokumentumot, amelyben kéri a büntetőeljárás elindítását a kolozsvári Mátyás-szoborcsoport elé törvénytelenül kihelyezett bronztábla ügyében. A feljelentést a kulturális tárca a kolozsvári ügyészséghez, Eugen Crișan főügyészhez küldte el.

Július 23. – Mészköbe faragott címer került elő a vakolat leverése nyomán Kolozsváron a Rhédey-palota Jókai (Napoca) utca felőli épületszárnyán. A Jókai utca és a Főtér sarkán található műemlék épületen újonnan felfedezett jelképről Gaal György helytörténész úgy vélekedett: egészen bizonyosan Bánffy-címerről van szó. Szerinte gróf Rhédey Mihályné Bánffy Terézia építtette először egybe a háznak ezt a szárnyát a 18. század végén. Akkor alakították ki a híres báltermet is, ahol 1792 decemberében megkezdte előadásait az első magyar színtársulat, s valószínűleg Rhédeyné révén helyezték el a Bánffy-címert is. A Jókai utcai szárnyat 1900 táján átépítették, akkor kerülhetett a címeres kő mostani helyére, és takarták le vakolattal.

– A Téka Művelődési Alapítvány szervezésében lezajlott szamosújvári kézműves táborban a Zentáról, Kolozsvárról, Vajdakamarásról, Magyarpalatkáról, Melegföldvállról, Búzából, Feketelakról, Ördögösfüzesről és Szamosújvárról érkezett 63 gyermek tanulta a különféle mesterségeket.

Július 24. – A kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium szervezésében hetedik alkalommal indult útjára a *Pusztuló kövek nyomdokában* elnevezésű biciklitúrás expedíció. Az augusztus 6-ig tartó 800 kilométeres körúton a 33 diák és tanár a Torockószentgyörgy, Gyulafehérvár, Szászsebes, Oașa vízgyűjtő tó, Urdele hágó, Târgu Jiu, Petroszény, Merișor hágó, Hátszeg, Kalánfürdő, Kolozsvár útvonalon a Parâng hegycsoportban lévő Transalpina nevű, a rómaiak korában épített, Románia jelenlegi legmagasabbán, 2145 méteren fekvő útszakaszát is érintette.

– Megtartották az V. Magyarpalatkai Falu- és Tánctalálkozót. Ez alkalmából köszöntötték azokat, akik 50, illetve 25 éve konfirmáltak a helyi református templomban.

Július 25. – A Bokréta Kulturális Egyesület Gál Potyó István vezetésével egyhetes fafaragó tábort szervezett Zsobokon, Mákófalván pedig Kovács Pali Ferenc vezetésével bútorfestő tábor zajlik.

– Gergely Balázsnak, az Erdélyi Történeti Múzeum régészének az értesítése és figyelmeztetése alapján Leonard Horvath, a Kolozs Megyei Kulturális Igazgatóság vezetője elrendelte a kolozsvári alsóvárosi (Kétágú) református templom mögötti építkezés azonnali leállítását. A helyszínen még mindig nem történt meg a régészeti mentesítés, ennek ellenére a Kolozsvári Polgármesteri Hivatal építkezési engedélyt bocsátott ki a Kolozs Megyei Tanfelügyelőség számára.

Július 27. – Az EMNT elnöksége határozottan felszólította Kelemen Hunor szakminisztert, valamint az általa vezetett RMDSZ-t, hogy vegyék elejét a magyar épített örökség, valamint Kolozsvár természeti öröksége további károsításának, és hatékonyan járuljanak hozzá az e téren kívánatos törvényes rend helyreállításához.

Július 27–28. – A kalotaszegi faluturizmusban rejlő kihasználatlan kincsekre kívánta felhívni a figyelmet az a – térség tucatnyi panziósából és az MPP Kolozs megyei gazdasági és vidékfejlesztési szakosztályának három tagjából álló – küldöttség, amely Budapesten a japán turisztikai ügynökség vezetőjével, Yoshida Yoshinarival találkozott. Az ázsiai utazási iroda tíz éve működik a magyar fővárosban, de eddig nem rendelkezett erdélyi programmal, ezt a lehetőséget kínálták fel az erdélyiek. A küldöttség MPP-s tagjai 28-án osztrák vállalkozókkal találkoztak, hogy előkészítsék Fodor Alpár kolozsvári polgármesterjelölt bécsi útját, amikor 20 polgármesterrel és 600 cégvezetővel fog az erdélyi beruházási lehetőségekről eszmecserét folytatni.

Július 28. – A Szabadság beszámol arról, hogy felújítják a Kis-Szamos felett átívelő kolozsvári Erzsébet-hidat. A harmincöt méter hosszú és másfél méter széles, gyalogosoknak készült vashidat 1902. augusztus 21-én adták át a forgalomnak. Nevét a Fellegvár oldalába épített Erzsébet királyné emlékműről és az ahhoz elvezető sétaútról kapta, ami az északi hídfőtől indult el.

– Hatvanesztendőskorában elhunyt Ioan Petcu, a mindenki által Nonunak becézett fényképész, Kolozsvár egyik legjobb sajtófotósa.

Július 29–31. – Falunapot tartottak Györgyfalván. A rendezvénysorozaton egyebek mellett felelevenítették azt az egykori *Györgyfalvi lakodalmas* című, másfél órás előadást, amely az 1940-es évek elején nagy sikert aratott Budapesten. A jeleneteket visszaemlékezések, régi fényképek és a megmaradt szöveg alapján rekonstruálták.

Július 31. – Magyarvistában a kalotaszegi legényes legkiválóbb őrzője, alkotóművésze és előadója, Mátyás István Mundruc (1911–1977) táncművész születésének századik évfordulójára emlékeztek a nyolcadik falunapok keretében. A legendás táncos szülőháza falán emléktáblát helyeztek el, kalotaszegi és magyarországi táncosok pedig emlékműsorral adóztak a néhai adatközlő emlékének.

– Az EMNT kezdeményezésére újra hazakerül a legendás hírű osztrák császárné és magyar királyné, Erzsébet (Sissi) egykori kolozsvári mellszobra. Gergely Balázs, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) közép-erdélyi régióelnöke a Szabadságnak adott exkluzív nyilatkozatában elmondta: körülbelül egy éve dolgoznak azon, hogy Erzsébet királyné szobra visszakerüljön az eredeti helyére.

Augusztus 3. – Az EMNT közép-erdélyi régióelnöke, Gergely Balázs sajtótájékoztatón jelentette be: az EMNT nyílt levelet intézett Kolozsvár polgármesteréhez, Sorin Apostuhoz, valamint alpolgármesteréhez, László Attilához. A dokumentumban az EMNT üdvözlö, hogy a városháza felújítja az Erzsébet-hidat, és kéri az önkormányzattól, hogy a megrongálódott sétautat is újítsák fel, s hogy a sétány az Erzsébet híddal

egyetemben kapja vissza hivatalosan eredeti elnevezését. Az Erzsébet-sétány középső szakaszán 1901-ben Haller Károly néhai kolozsvári polgármester indítványára helyezték el Stróbl Alajos szobrászművész alkotását, Erzsébet királyné, közismert nevén Sissi mellszobrát, ennek visszaállítását már korábban kezdeményezte az EMNT.

– Sorin Apostu polgármester bejelentése szerint a városháza kísérleti jelleggel Kolozsvár főtérei, Szent Mihály-templom melletti parkolójában zöldség- és gyümölcs-piacot létesít szombatonként, ahol csakis az őstermelők árulhatnak.

– Az EMNT Kolozs megyei elnöke, Szász Péter sajtótájékoztatón jelentette be: a szervezet webkamerát helyezett el Kolozsvár Főterének nyugati oldalán egy magántulajdonban levő ingatlanban, és a Kolozsvári Magyar Napok kezdetéig további két kamerát hoznak működésbe, hogy teljes képet nyújthassanak a Mátyás-szoborcsoportról és az előtte levő térrészről.

Augusztus 4. – A Szabadság hírül adja, hogy a kolozsvári, alsóvárosi (Kétágú) református templom mögötti telken régészeti mentesítési bizonylat híján kezdeményezett és az elmúlt napokban leállított építkezés kapcsán az EMNT közép-erdélyi régióelnöke, az Erdélyi Történeti Múzeum régészeként is tevékenykedő Gergely Balázs elmondta: a helyszínen mindaddig három jelentős, ókori római, középkori és újkori leleteket rejtő régészeti lelőhelyet azonosítottak. A templom mögötti téren a Kolozs megyei tanfelügyelőség építkezik.

– A Szabadság beszámol arról, hogy népes aranyosgyéresi küldöttség vett részt a Komárom-Esztergom megyei testvértelepülésen, Kisbéren rendezett városnapokon. Az aranyosgyéresi küldöttség tagja volt az RMDSZ választmánya, a John Paget református vegyes kar és az Aranyosgyéresért tánccsoport.

Augusztus 5. – Az RMDSZ Kolozs megyei állandó tanácsa összeült, amiatt, hogy Sorin Apostu polgármester augusztus 3-án bejelentette: kísérleti jelleggel a Szent Mihály-templom melletti parkolóban zöldségpiacot tartanak szombatonként. Máté András Levente, az RMDSZ Kolozs megyei elnöke kijelentette: amennyiben a főtérei zöldségpiacot megnyitják, az RMDSZ felfüggesztettnek tekinti a PDL-vel kötött városi szintű egyezséget.

Augusztus 6. – Európai pénzalapokból finanszírozott tervet indított be Raed Arafat egészségügyi államtitkár-helyettes Kolozsváron. A program a kolozsvári és marosvásárhelyi orvosi egyetem 1200 diákjának sürgősségi orvosképzését teszi lehetővé.

– Tordaszentlászlón 12. alkalommal szerveztek falunapot. Az eseményen részt vettek Tordaszentlászló testvértelepüléseinek, Hosszúheténynek és Borsosberénynek polgármesterei és alpolgármesterei is. A Pécs melletti Hosszúhetény község néptánccsoportja külön műsorral kedveskedett a tordaszentlászlói közönségnek.

Augusztus 7–14. – Több mint háromszáz résztvevő látogatott el a választói néptánc és népzene táborba. A táborba a világ minden részéről, többek között Tajvanból és Hongkongból is érkeztek érdeklődők, akik Magyarpalatkára is ellátogatnak, hogy

kegyeletüket fejezzék ki a mezőségi népzene egykori művelői, Kodoba Márton és Kodoba Béla sírja előtt. A népdaloktatásban maga Kallós Zoltán is részt vett, emellett naponta érkeztek adatközlők a környező mezőségi falvakból.

Augusztus 8. – A Szabadság arról ad hírt, hogy Budapest (1981), Bécs (1986), Szeged (1991), Róma–Nápoly (1996), Jyvaskyla (Finnország, 2001), Debrecen (2006) után a Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság augusztus 22. és 27. között Kolozsváron, illetve egy nap erejéig Marosvásárhelyen rendezi meg nagyszabású tudományos kongresszusát, amelyre a világ minden tájáról több mint hatszáz résztvevő érkezik. Az idei rendezvény gyűjtőcíme *Nyelv és kultúra a változó régióban*.

– A Szabadság hírül adja, hogy az Erdélyi Magyar Levéltárosok Egyesületének munkatársai *Fogadd örökbe a múltad!* elnevezéssel kampányt indítottak a Román Országos Levéltár Kolozs megyei levéltárában őrzött iratok egy része, a rendkívül értékes oklevélgyűjtemény korszerű tárolásának biztosítására. Erről szóló közleményében Flóra Ágnes egyesületi elnök nyomatékosítja: az oklevélgyűjtemény a város évszázadokon át elnyert kiváltságleveleit, jogbiztosító okleveleit, iratait tartalmazza, olyan jelentőségű iratokat, amelyek döntően befolyásolták a város fejlődését, történelmét. A gyűjtemény legrégebbi eredeti oklevele 1326-ból való, azonban átiratban megtalálható az 1224-es *Andreanum* is. A fontosabb oklevelek közé tartozik például Zsigmond király 1405-ös kiváltságlevele, amellyel Kolozsvárt a szabad királyi városok sorába emelte, Mátyás tucatnyi különböző jogokat biztosító oklevelei, Szapolyai János oklevele, amelyben a várost a leghűségesebbnek nevezte, Izabella királyné adománylevelei, Bethlen Gábor reneszánsz díszítésű oklevele, az 1668-as szabad királyi városi rang elvesztése utáni szabályrendelet és annak visszaszerzésének bizonyítéka, I. József 1709. évi kiváltságlevele. Emellett számos más gazdasági és társadalmi, a város belső életét szabályozó oklevél és irat is gazdagítja a gyűjteményt.

– Hat magyar állampolgárt – köztük egy tízéves kisfiút – kísértek be a kolozsvári 6-os számú rendőrőrsre, amiért magyar nyelvű táblát helyeztek el a város Torda felőli bejáratánál. A székelyföldi kirándulásáról hazafelé tartó miskolci csoport tagjai a csíksomlyói búcsún használatos műanyag táblát rögzítettek a román helységnevtábla alá, és ennek társaságában szerettek volna csoportképet készíteni – saját bevallásuk szerint. A táblát eltávolították volna, de helyettük ezt a rendőrség emberei tették meg, akik lakossági bejelentés alapján érkeztek a helyszínre.

Augusztus 9. – Megállapodott Kolozsváron Máté András Levente, az RMDSZ Kolozs megyei szervezetének elnöke, Daniel Buda képviselő, a Demokrata-Liberális Párt (PD-L) Kolozs megye szervezetének vezetője, valamint Sorin Apostu polgármester arról, hogy elköltöztetik a Szent Mihály-templom melletti parkolóban szombatonként felállított zöldségpiacot.

Augusztus 10. – A Szabadság beszámol arról, hogy a Házsongárdi temetőben térfelügyelő kamerákat szereltetett fel a városvezetés a sírnyalázások megfékezésére. A július 2-án tartott Házsongárdi körmenet megkongatta a vészharangot, majd a mintegy három hete megtalált tumbák esete után lépett a városháza – reagált

erre Gergelyné Tőkés Erzsébet, a sírkertek mentését felvállaló és szorgalmazó Házsongárd Alapítvány elnöke, aki a kamerák kapcsán megjegyezte: „Szinte csak minket figyelnek, rögtön ellenőriznek bennünket, ha valamit tevékenykedünk.” László Attila alpolgármester a Szabadságnak elmondta: a temetőben felszerelt kamerák a városszerte üzemelő 238 biztonsági kamerahálózat részét képezik, a felvételeket a városházán figyelik.

Augusztus 14. – A Kolozsvári Magyar Operában a szentegyházi Gyermek-filharmonia előadásával megnyíltak a II. Kolozsvári Magyar Napok.

Augusztus 15. – A II. Kolozsvári Magyar Napok keretében kézműves vásár nyílt Mátyás szülőháza környékén és a Farkas utcában, ifjúsági programok kezdődtek a Szabók bástyájában, filmeket vetítettek, előadásokon boncolgatták az erdélyi magyarok nemzeti azonosság-tudatának és vallásosságának alakulását, helytörténetesek ka-lauzolták városnéző sétán az érdeklődőket. A nap folyamán Románia, Magyarország és az erdélyi magyarság vallásosságáról tartott előadásában Kiss Dénes tanársegéd (BBTE) elmondta: 1-től 10-ig terjedő osztályozási skálán a magyarországiak életében a legkevésbé fontos Isten (5,24), ez az adat Romániában 8,6, az erdélyi magyarok esetében 8,7. A Szabók bástyájában ifjúsági programok indultak a Kolozs Megyei Ifjúsági Fórum (KIFOR) szervezésében, egyben pedig megnyitották a látogatók előtt a Szent Mihály-templom tornyát. Este a főtéri nagyszínpadon az Ethno in Transit nemzetközi zenei társulat, majd a magyarországi Kistehén együttes lépett fel.

– A Claudiopolis Egyesület és a KIFOR útjára indította az *Igen, tessék!* nevű kezdeményezést, amelynek célja, hogy kiküszöbölje mindennapjainkból azokat a tragikomikus helyzeteket, amikor magyarok egymás között románul folytatnak párbeszédet, például a sarki kisboltban – mivel az oda belépő magyar vásárló nem tudja, hogy az eladó is magyar. Az *Igen, tessék!* feliratú, tetszetősen formatervezett matricák célja, hogy a belépő azonnal tudja: az üzletben, irodában, vendéglőben magyarul is lehet, sőt illik értekezni. A mozgalom ötletgazdái és kivitelezői a kereskedelmi egységekre bízzák annak eldöntését, hogy a kirakatra, a bejáratra vagy éppen a beltérben ragasztják ki a magyar szóra biztató felhívást. A cél egyértelmű: ezzel a nálunk újdonságszámba menő lépéssel a magyar nyelv használatának normalizálását szorgalmazzák a nem tömbben élők körében.

Augusztus 16. – A Kolozsvári Magyar Napok keretében a Lucian Blaga Központi Egyetemi Könyvtár és az EME szervezésében vezetett könyvtári látogatáson vehettek részt az érdeklők, az Akadémiai Könyvtárban pedig 15–17. századi régi magyar könyvekből nyílt kiállítás. Délután az 1911–1944 közötti magyar cserkészlet bemutató fényképkiallítás nyílt a Református Kollégium régi dísztermében. Bár a délután folyamán hatalmas vihar separt végig a városon, esernyővel felszerelkezett többszáz néző tapsolt a Benkó Dixieland Band esti szabadtéri koncertjén. A nap folyamán a Sapientia EMTE főépületében Kudor-Duka István (egyetemi adjunktus, Képzőművészeti és Formatervezői Egyetem), Kádár Magor (egyetemi docens, PR-szakember, BBTE) és Urák István (egyetemi docens, biológus, BBTE) beszéltek pá-

lyájukról, terveikről. Kudor Bánffyhunyadon, Kádár Marosvásárhelyen, Urák pedig Baróton született, de – mint mondták –, bár külföldön is tanultak, soha nem fordult meg a fejükben a kivándorlás gondolata.

– A Kolozsvári Magyar Napok első sportrendezvényeként az Erdélyi Múzeum-Egyesület teltházas dísztermében találkoztak az érdeklődők kolozsvári olimpiikonokkal az *Életút-beszélgetés – Kolozsvári magyar sportolók a csúcson* című beszélgetésen. A találkozón jelen volt a hét ötkarikás játékon részt vett (háromszor sportolóként, négyszer sportvezetőként) Pap János, továbbá Guráth Béla, Ráduly-Zörgő Éva, Tasnádi István és Uray Zoltán. Killyéni András sportújságíró és sporttörténész *Kolozsváriak az olimpiákon* címmel tartott előadást, amely átfogó képet nyújtott a kincses város magyar olimpiai szereplőiről.

Augusztus 17. – Az erdélyi magyar közösség alulról építkező, önálló gazdaságfejlesztési tervezeteként megfogalmazott Mikó Imre Tervről szervezett gazdasági témájú kerekasztal-beszélgetést a Kolozsvári Magyar Napok keretében a Sapientia EMTE és a Bethlen Gábor Alapítvány.

– Kolozsvár főtéri nagyszínpadán a vajdasági születésű Rúzsa Magdi több ezer rajongó előtt fergeteges koncertet adott a Kolozsvári Magyar Napok keretében.

– A Szabadság hírül adja, hogy a 11. alkalommal megszervezett tordaszentmihályi falunapokon a hagyományos kulturális és szórakoztató programok mellett felavatták a község új sportpályáját.

Augusztus 18. – Családos- és gyermekprogramok kezdődtek a Farkas utcai Romkert festői környezetében, az Életfa Családsegítő Egyesület és együttműködő partnerei (a Donát Alapítvány, a Napsugár gyermeklap, a KreatívFun és a Happy Park) szervezésében a Kolozsvári Magyar Napok keretében. Szabó Kinga és Miklós Gyuri gitárkíséretével gyermekdalok szálltak, a kicsik a jurtaállítás, a fegyverforgatás, az íjászkodás, a régi magyar viselet, a korongozás és a bábelőadások titkaiba is bekukkanthattak. A Farkas utcában háromnapos könyvvásárt nyitottak kolozsvári és székelyföldi könyvkiadók. Az utcában kézműves és gasztronómiai vásár nyílt, az utcában felállított színpadon a Kolozsvári Magyar Opera művészei operettslágerekkel léptek fel, a baróti TransylMania etno-rock zenekar nagy sikerrel koncertezett. Este a főtéri színpadon Charlie, azaz Horváth Károly bluesénekes szórakoztatta a több ezer közönséget.

– A Kolozsvár Társaság székházában bemutatták az 1919 utáni erdélyi magyar irodalom jeles képviselőinek munkáiból válogatott *Erdélyi magyar írók* című kötetet, ugyanott a két világháború közötti kolozsvári magyar könyvek és lapok bő terméséből, így az Erdélyi Szépművés Céh, valamint a Minerva Részvénytársaság kiadványaiból nyílt kiállítás a Szentimrei Alapítvány gyűjteményéből.

Augusztus 18–21. – Nyolc országból – Magyar-, Lengyel-, Horvát-, Görög- és Olaszországból, valamint Ukrajnából, Szlovákiából és Szerbiából – érkező 350 táncos és a hozzájuk csatlakozó kolozsvári Ördögtérge, Bogáncs, Zurboló, Szarkaláb, a kalotaszegi táncosokból verbuválódó Kalotaszeg, valamint a csíkközmási Bojzás együttesek és további 180 hagyományörző részvételével megkezdődött a XIII. Szent

István-napi Néptáncfaló – Égtájak Fesztivál. A Heltai Gáspár Könyvtári Alapítvány és a Szarkaláb Néptáncgyűttes, valamint a budapesti Égtájak Egyesület által közösen szervezett, és a Kárpát-medence egyik legrangosabb Szent István-napi rendezvénysorozataként számon tartott eseményen a résztvevők Kolozsváron a Heltai Alapítványnál vettek részt nemzetközi táncházban, majd népviseletben vonultak és léptek fel gálaműsoron Bánffyhunyon, Gyaluban, Kalotaszentkirályon, Magyarfenesen, Mákófalván, Zsobokon és Kolozsvár több helyszínén, köztük a Diákművelődési Házban szervezett ünnepi záró gálán.

Augusztus 19. – Kisebbségért Díjjal tüntették ki Egyed Ákos akademikust, az EME volt elnökét, a Nagybányai Képzőművészeti és Kulturális Egyesületet, valamint az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egyletet. Az elismerést – akárcsak több Kárpát-medencei magyar díjazottnak – Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes és Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár adta át a parlamentben.

– Reneszánsz előadást tartott a Passegio táncgyűttes, majd ismert filmzenékkal lépett fel a Classis Egyűttes a Farkas utcai színpadon a Kolozsvári Magyar Napok keretében. A nap folyamán rendhagyó tárlat nyílt az Insomnia Kávéházban: Könczey Elemér közel 900 karikatúrájával borították be a falakat és az asztalokat. Este a főtéri nagyszínpadon fellépett a kolozsvári Knock Out egyűttes, majd Deák Bill Gyula és egyűttese.

Augusztus 19–21.

– A Kolozsvári Magyar Napokkal párhuzamosan Kolozs megye több helységében voltak Szent István-napi falutalálkozók. Ünnepi falunapot tartottak Bálványosváraán, Magyarkapuson és Magyarfenesen.

Augusztus 20. – Tamás József segédpüspök, Kovács Sándor Kolozs-Dobokai főesperes, magyar és román egyházi elöljárók, hagyományörző huszárok, valamint ünneplők sokasága jelenlétében Jakubinyi György gyulafehérvári érsek felszentelte a Donát-negyedben a Szent István-templomot. Az új római katolikus templom alapkövét 1991. június 13-án tették le.

– Több mint negyven hagyományörző huszár vonult be Kolozsvár Főterére a Kolozsvári Magyar Napok keretében. A huszárok közt hat debreceni lovas is volt, akik a Bem József-emléktúrát teljes hosszában teljesítik: bejárják lóháton azokat a településeket, ahol Bem apó is megfordult az 1848–49-es szabadságharc idején.

– Nyolcadik alkalommal szervezte meg a Kós Károly Emlék- és Teljesítménytúrát az Erdélyi Kárpát Egyesület–Kolozsvár 1891 és a Szentimrei Alapítvány. Az 50, 25 és 10 kilométeres távnak összesen huszonkilencen vágtak neki, és a Riszeg-tető, az Almási vár, végül a Varjúvár érintésével a sztánai Szentimrei villánál értek célba.

– Tizenkét órás előadást tartott Kolozsvár első magyar nyelvű független színházi társulata, a 2009-ben létrejött Váróterem Projekt. A Hatházi András rendezésében készült *Sorsjáték* című darab maratoni változatát a Kolozsvári Magyar Napok keretében reggel 10-től tizenkét órán át játszották megszakítás nélkül a Farkas utcai református templom előtti kis téren.

Augusztus 21. – A Mátyás király lovas szobra előtt összesereglett közel húszezer fős közönség előtt a Száztagú Cigányzenekar pazar hangversenyével értek véget a II. Kolozsvári Magyar Napok. A koncertet megelőzően a kétnapos, nem hivatalos kolozsvári látogatáson tartózkodó Schmitt Pál magyar államfő látogatásának első állomásaként negyvenperces beszélgetést folytatott Florin Stamatian prefektussal, tárgyalta László Attila polgármester-helyetessel, Fekete Emőkével, a megyei tanács alelnökével, majd a Főtéren találkozott a XIII. Szent István-napi Néptáncfalalkozó résztvevőivel, és maga is táncra perdült. A magyar államfő délután részt vett a Szent Mihály-templomban megtartott ünnepi szentmisén és a Liszt Ferenc tiszteletére rendezett orgonakoncerten, majd megkoszorúzta Márton Áron szobrát és a Mátyás király-szoborcsoportot. A prefektúrán lefolyt beszélgetést követően Florin Stamatian prefektus a sajtónak elmondta: Schmitt Pál nagyra értékelte azt a gesztust, hogy a prefektus pihenőnapon is fogadta őt, annak ellenére, hogy csak magánjellegű látogatáson van városunkban. Mint elmondta, szóba került a Mátyás-szoborcsoporthoz utólag elhelyezett Iorga-idézetes tábla ügye is. A prefektus szerint minimális a véleménykülönbség, és az a jelképek félremagyarázásából ered. A Száztagú Cigányzenekar hangversenyét megelőzően a főtéri színpadon mondott beszédében Schmitt Pál kiemelte: Kolozsvár mögött ott áll az egész magyarság, minden magyar egyformán számít, de nem szabad elfeledkezni arról, hogy Kolozsvár a térségben évszázadok óta együtt élő népekről, románokról és szászokról is szól, és a kultúra összekötőként szolgál a nemzetek között, és hangsúlyozta, hogy közösséget megtartani legjobban a kultúra által lehet. Az ünnepi beszédek sorát záró Gergely Balázs, a Kolozsvári Magyar Napok társ-főszervezője úgy fogalmazott: a legtermészetesebb csoda a világon, hogy hatvan virtuóz muzsikusként nyilvánosan soha nem látott tömegben összehozza a románokat és a magyarokat. Azt mondta: „Az az igazi kolozsvári tábla, amit mi az elmúlt egy hétben a világ szeme elé tártunk.” A koncertet megelőzően a verespataki bányaprojekt megvalósítása ellen gyűjtött aláírásokat a beruházást ellenző 77 civil szervezet. A Mentsd meg Verespatakat! kampányhoz a tiltakozás aláírásával Eckstein-Kovács Péter államfői kisebbségi tanácsos is csatlakozott.

Augusztus 22. – Kolozsvári látogatása során erdélyi magyar személyiségeknek adott át állami kitüntetéseket Schmitt Pál köztársasági elnök. A Magyar Köztársaság elismerésében részesült Guttman Mihály zenetanár, karnagy, Kallós Zoltán néprajzkutató, Czirják Árpád pápai prelátus, nyugalmazott plébános, Schupler Tibor, a szatmári római katolikus püspökség gazdasági igazgatója, Pozsony Ferenc néprajzkutató, Cs. Erdős Tibor festő, grafikus, Pallai Béla Miklós József, görög katolikus címzetes esperes, Heim András grafikus, Valovits László festő, grafikus, Fodor Imre, a Székely Nemzeti Tanács volt elnöke, Gergely Istvánné Tőkés Erzsébet, a Házsongárd Alapítvány igazgatója, dr. Juhász Tamás, a Protestáns Teológiai Intézet tanára, Király László költő, dr. Hermán János, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület lelképásztora, Balázs Bécsi Gyöngyvér, a választói Kallós Zoltán Alapítvány elnöke, dr. Dávid László, a Sapientia EMTE rektora, Somai József közgazdász, Szócs Ildikó, a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium igazgatója és Kristófi János festő. A nap folyamán, nem hivatalos látogatása második napjának reggelén Schmitt Pál az erdélyi

magyar politikai szervezetek képviselőivel is találkozott, akiket egységre szólított fel. Ezt követően az államfő és kísérete Magyarpalatkára, valamint Válaszútra látogatott, majd a délutáni órákban a Sapientia EMTE vezetésével folytatott zártkörű megbeszélést. Ezután megtekintette a Házsongárdi temetőt, majd állampolgársági eskütételen vett részt a kolozsvári magyar főkonzulátuson. A magyar államfő az esti órákban visszautazott Budapestre.

– Kolozs megye tanácsának elnöke, Alin Tișe sajtótájékoztatóján jelentette be: a kolozsvári új stadion 98 százalékosan elkészült, a hivatalos megnyitót október 1-jére tűzték ki, a tulajdonképpeni közönségavatón, október 8-án a német Scorpions, 9-én pedig a Smokie együttes lép fel.

Augusztus 22–27. – *Nyelv és kultúra a változó régióban* címmel ezekben a napokban zajlott le Kolozsváron a VII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus, amelyre több mint hatszáz, a világ minden tájáról származó, magyarságtudománnyal foglalkozó szakember érkezett. A Kolozsvári Magyar Opera nézőterén megtartott megnyitón beszédet mondott Schmitt Pál, Magyarország köztársasági elnöke, Szócs Géza, a Nemzeti Erőforrás Minisztériumának államtitkára, Andrei Marga, a BBTE rektora, László Attila alpolgármester, Dávid László, a Sapientia EMTE rektora. Felolvasták Traian Băsescu államfő és Kelemen Hunor művelődési miniszter üzenetét. Az emeleti előcsarnokban székelyföldi fotósok székelyföldi tárgyú, egy napig látható kiállítást nyitottak, majd elkezdődtek a plenáris ülések.

Augusztus 23. – A kommunista diktatúra politikai rendőrségével való kapcsolata miatt elhatárolódott Sallai Jánostól, Szék polgármesterétől az EMNT. Polgármesteri tisztségéből eredően a Securitate Irattárát Vizsgáló Országos Tanács (CNSAS) 2008-ban hivatalból vizsgálta Sallait, és az egykori titkosrendőrséggel való együttműködéséről szóló megállapítását a törvény értelmében bíróság elé terjesztette. Az EMNT közleményben emlékeztetett arra, hogy 2003-ban Sallai János az EMNT Szamos mente – Mezőség kistérség képviselője lett, azonban reméli, hogy a többi politikai szervezet sem fogja támogatni őt a 2012-es helyhatósági választásokon. A közlemény szerint 2008-ban napvilágot látott a CNSAS közleménye, amely arról tanúskodik, hogy Sallai János az 1989. decemberi rendszerváltozásig Crețu fedőnéven jelentett a Szekuritáténak; 1989. április 24-én például 300 lejt vett át nyugta ellenében az elnyomó gépezet részét jelentő politikai rendőrségnek nyújtott szolgáltatásaiért. Sallai tagadta, hogy együttműködött volna a Szekuritátéval.

Augusztus 24. – Szent Bertalan-napi megemlékezést tartottak Széken. Ez alkalmából felavatták a Magyar Örökség Díjjal kitüntetett Szék község emlékplakettjét, és leleplezték Kányádi Sándor *Fekete-piros* című versének emléktábláját, amellyel a székiek köszönetet mondanak a költőnek azért, hogy soraival átmentette őket a magyar halhatatlanságba. Kányádi Sándort egyben a település díszpolgárává avatták. Szent Bertalan napján a Kolozs megyei székiek arra emlékeznek, hogy a tatárok 1717. augusztus 24-én megtámadták a települést, feldúlták a házakat,

kirabolták a templomot, lemészároltak több száz embert. Az életben maradottak nagy részét Máramarosba hurcolták, ahonnan csak kevesen térhettek haza. A tártarpuztítás után pestisjárvány tizedelte a lakosságot, így 1717-ben alig száz lélek maradt a településen, akik fogadalmat tettek, hogy minden évben „Birtalankor” – ahogy ők mondják – böjttel és háromszori istentisztelettel adóznak a mártír ősök emlékének.

Augusztus 25. – Lezárult a Házsongárd műemlék jellegű sírjai topográfiai felmérésének terepmunka része. A Házsongárd Alapítvány és a Kelemen Lajos Műemlékvédő Társaság még a tél folyamán javasolta a művelődési tárcának, hogy a temető értékes emlékeit terjesszék fel a műemléki státusz elnyerésére.

– A Szabadság tájékoztatása szerint neolitikumi, római kori, népvándorlás kori, illetve középkori és újkori keltezésű leletanyag bukkant felszínre eddig a Kolozsvár-Alsóvárosi Református Egyházközség (Kétágú) temploma mögötti telken zajló kötelező régészeti feltárás során. A korban úgymond legfiatalabb lelet az 1850 körül lebontott fatemplom kő alapozásának egy része.

Augusztus 26. – A Szabadság hírül adja, hogy Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke, az Agerpress hírügynökségnek nyilatkozva nemtetszését fejezte ki amiatt, hogy Eckstein-Kovács Péter, az államfő kisebbségi ügyekért felelős tanácsadója kézjeggyel látta el a verespataki aranybánya megnyitását ellenző tiltakozó szöveget, amelyben a kezdeményezők a kulturális miniszter lemondását is követeli.

Augusztus 27–28. – Tizedik alkalommal tartották meg a Bonchidai Kastély Napokat. Szucságban ötödik alkalommal szervezték meg a Györfly György Közösségi Napokat. Kulturális programok, koszorúzás és tájházlátogatás tette teljessé az idei feketelaki falunapot. Az ünneplők megkoszorúzták a Wass Albert-émlékkopjafát.

Augusztus 29. – Elhunyt 67 éves korában Pálffy Mózes Zoltán, az RMDSZ Kolozs megyei parlamenti képviselője, meteorológus. Korábban a Kolozs Megyei Tanács alelnöke volt, 2008 óta az első parlamenti mandátumát töltötte, miután a Kolozs megyei 9-es számú egyéni választókerületben indult a választásokon.

– Az MPP sajtótájékoztatón jelentette be, hogy szászfenesi polgármesterjelöltje Gurzó Sándor 55 éves magyarlónai mérnök.

Augusztus 31. – Vadonatúj épületben folytatja tevékenységét Kolozs Megyei Tanácsa Kolozsváron a Budai Nagy Antal/Dorobanților út 106. szám alatti hatemeleletes, korszerűen berendezett, tágas épületben. Az új székhelyet ökumenikus keretek között szentelték fel, a római katolikusok nevében Kovács Sándor főesperes kérte Isten áldását azokra, akik a népért dolgoznak.

– A Szabadság hírül adja, hogy a világ első 500 felsősoktatási intézményének „szomszédságába” sorolta a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetemet (BBTE) a Shanghaiban működő, egyetemek közötti hierarchiát megállapító intézmény, a Jiao Tong Egyetem.

Szeptember 1. – Lemondott Traian Băsescu államfő kisebbségi ügyekért felelős elnöki tanácsadója, Eckstein-Kovács Péter, miután a kolozsvári politikus, volt szenátor nem osztotta az államelnöknek a verespataki bányaberuházás kérdésében kialakított álláspontját. Az RMDSZ politikusa úgy vélte: tanácsosként a beruházás mellett állást foglaló államelnök véleményét kellene népszerűsítene, amit nem tud vállalni.

– A Szabadság hírül adja, hogy Kiss Gábor váltja Vitus-Bulbuk Istvánt az Agnus Rádió élén. Vitus-Bulbuk István, az Erdélyi Református Egyházkerület rádiós lelkesze 2007-től volt az Agnus Rádió főszerkesztője, 2011-ben azonban gyülekezeti szolgálatot vállalt.

Szeptember 4. – Magyargyerőmonostoron tizedik alkalommal szervezte meg a régiók találkozóját a Bokréta Kulturális Egyesület. A *Kalotaszegi Csillagok* elnevezésű rendezvényen igen széles skálán sikerült bemutatni a népművészeti értékeket, a záró istentiszteleten rendhagyó módon a szilágysomlyói Szederinda citerazenekar kíséretével énekelte a gyülekezet a zsoltárokat.

– A Kolozsvári Magyar Opera magánéneke, Vígh Ibolya énekelte Melinda szolamát Budapesten a Magyar Állami Operaház 2011/2012-es idényének megnyitóján, Erkel *Bánk bán* című operájában. A darab ősváltozatának kissé húzott verzióját Káel Csaba állította színpadra, vezényelt Héja Domonkos. Gertrudis szerepében Marton Éva tért vissza a színpadra.

Szeptember 8. – A Szabadság beszámol arról, hogy a volt Unirea Iskolaközpont székhelyére költözött át Kolozsváron a Sigismund Toduță Zenelíceum. A zenelíceum 700 főnyi diákságából 220 magyar, minden szinten van magyar osztály.

– A Szabadság beszámol arról, hogy Czirják Sándor kolozsvári fűrő-faragó ezermester augusztusban saját készítésű fakerékpárral Budapestig karikázott. A mester korábban 2761 munkaórával 33 841 kis fadarabból a Szent Mihály-templom legapróbb részletekig hiteles, arányos másolatát készítette el.

Szeptember 9. – A Szabadság értesülései szerint a Szociáldemokrata Párt (PSD) kolozsvári szervezete Florin Stamatian prefektushoz fordult, azt kérve a kormány területi képviselőjétől, hogy szabjon ki büntetést Sorin Apostu kolozsvári polgármesterre, amiért az előljáró elnézi, hogy a városi tanácsülések elején csak két szakaszt játszanak be a román himnuszból.

– A Szabadság hírül adja, hogy mintegy másfél hónap alatt befejeződött a Kolozsvári Magyar Opera melletti Erzsébet híd felújítása, az átkelő kivilágításával ez az első kolozsvári Szamos-híd, amely saját díszkivilágításban pompázik.

Szeptember 10. – A Tordához közeli Szind község környékén 1944 szeptemberében elesett 43 honvédnak állított emlékművet a helyi unitárius templom kertjében az unitárius egyházközség, a Magyar Honvédelmi Minisztérium, a THHB és a Történelmi Vitézi Rend Észak-Erdélyi Törzse. További két kopjafa őrzi a templom udvarán eltemetett hét honvéd és a második világháborúban elesett nem magyar katonák emlékét. A kevesebb mint három százalékában magyarlakta falu emlékműavató

ünnepségén elmondott beszédében Florin Pădurean polgármester éves találkozót javasolt a honvédek emlékére. A THHB működésének tizenhárom évében a szindi immár az 53. honvédemlékmű.

– A Szabadság hírül adja, hogy az RMDSZ tordai szervezete, a helyi Petőfi Társaság és a Jósika Miklós Elméleti Líceum, a magyar Honvédelmi Minisztériumhoz tartozó budapesti Hadtörténeti Intézet és Múzeum, valamint a budapesti Kárpát Alpok Alapítvány kétnapos konferenciát szervezett *Dicső múlt és élni akaró jelen Tordán* címmel. A polgármesteri hivatal dísztermében történelmi értekezletet szerveztek *Torda és a tordaiak az 1848–1849-es forradalom idején* címmel, majd gazdasági és vállalkozói konferenciát tartottak.

– Világcsúcsot állított fel Budai Kiss Tibor mesterszakács és csapata 1525 adag feltálat és további 80–100 adag serpenyőben maradt disznóhúsos görög ételkülönlegesség, a Stifado elkészítésével. A korábbi csúcsot 1200 adaggal török szakácsmesterek tartották.

– Kolozsi Tibor restaurátor vezetésével viasszal kenték csillogó feketére a restaurálása óta fehéres elszíneződésűvé vált Mátyás-szoborcsoportot Kolozsváron.

Szeptember 11. – Bartók Béláról nevezték el ünnepség keretében az 1938-ban, Kós Károly tervei alapján készült körösfői Művelődési Házat. Bartók Béla három alkalommal is több időt töltött Körösfőn 1908-ban, 1912-ben – ekkor Kodály Zoltán is elkísérte gyűjtőújtjára – valamint 1933-ban, és összesen 60 népdalt rögzített Körösfőn.

Szeptember 12. – Kocsis Zoltán és a Magyar Nemzeti Filharmonikus Zenekar, valamint Borisz Berezovszkij, az orosz zongoraiskola egyik jelenkori képviselője lépett fel Kolozsváron.

Szeptember 15. – A bukaresti táblabíróság elfogadta az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) jogi bejegyzését – jelentette be kolozsvári sajtótájékoztatóján Toró T. Tibor, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) ügyvezető elnöke és Gergely Balázs, az EMNT közép-erdélyi régiójának elnöke.

Szeptember 16. – Egy kolozsvári román nyelvű lap két héten át közvéleménykutatást végzett, arról: mi tekinthető leginkább Kolozsvár jelképének. A 6915 nyilatkozónak 57,55 százaléka a Főteret, ezzel együtt a Szent Mihály-templomot és a Mátyás király-szoborcsoportot nevezte a város szimbólumának, a további sorrend: a botanikus kert, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem, az Ursus sör, a kolozsvári káposzta, az U és a CFR futballcsapatok, a Bocskai (A. Iancu) tér, a Nemzeti Színház, a Fellegvár, a Szent György-szobor, a Karolina (Múzeum) tér.

Szeptember 17. – A Szabadság beszámol arról, hogy ismeretlen okokból kifolyólag feliratos felére fordították a Házsongárdi temetőben azt a mostoha sorsra jutott tumbát, amely júliusban bukkant felszínre egy sírhely kiásása során. A 17. század végén – 18. század elején készült, a földbe süllyedt, feliratos tumbát Apáczai Csere János sírkertjétől mintegy 20 méterre fedezték fel a földbe mélyített kripta kiásásán

tevékenykedő munkások, akik ezt jelezték is a Házsongárd Alapítvány munkatársainak. A muzeális értékű tárgyat azonnal lefényképezték, és a tervek szerint másnap alaposabban megvizsgálták volna a műemlékvédelmi szakemberek. Addig azonban a temető igazgatósága azzal az indokkal, hogy zavarja a közlekedést, markológéppel kiemeltette és elvitette.

Szeptember 22. – Teniszbemutatót rendeztek Kolozsvár Főtéren. Egykori nagy teniszezők és mulattatók, Ilie Năstase, Ion Țiriac, a francia Yannick Noah, az iráni Mansour Bahrami, az egyiptomi Junesz El-ajnaui és Andrei Pavel tartotta a „teniszkóstolót”, amelynek befejeztével autogramokat is osztogattak. Az eseményen két másik egykori jelentős román sportoló, Nadia Comănesci tornász és Gică Hagi labdarúgó is jelen volt.

Szeptember 25. – A Szabadság hírül adja, hogy Kolozsváron a Garibaldi hídtól alig száz méternyire, a Donát negyed felőli Szamos-parton elkészült a város első környezetbarát, rusztikus, úgynevezett rönkparkja.

Szeptember 24. – A Szabadság hírül adja, hogy Szamosújváron szobákká alakították a szórványkollégium régi irodáját, hogy minden magyarul tanulni vágyó gyermeket befogadhassanak. Ezzel lehetővé vált a 105 szórványkollégista elszállásolása.

Szeptember 28. – A Tordai Történeti Múzeum másodszer rendezte meg a tordai Örökség-napokat, az Örökség Európai Hónapjának keretében. A rendezvények célja, hogy a fiatalokhoz közelebb kerüljön a történelmi épített örökség, ezért ellátogattak velük a belváros régi épületeibe, és elmondták nekik az ingatlanok történetét. A rendezvényen öt román tannyelvű helyi iskola diákjai mellett a Jósika Miklós Elméleti Líceum diákjai is részt vettek.

Szeptember 29. – A Kolozsvári Ítéltábla két év letöltendő börtönbüntetésre ítélte gondatlanságból elkövetett emberölésért a 65 éves Toader Cerneant, amiért 2010. július 25-én Szászfenesen halálra gázolta Jancsó Noémi 22 éves kolozsvári író- és költőreménységet, miután az ítéltábla elutasította az alperesnek a júniusi ítélettel szembeni fellebbezését. A jogerőre emelkedett ítélet szerint az elkövetőnek Jancsó Noémi szüleinek, Rekita Rozáliának és Jancsó Miklósnak, valamint hűgának, Jancsó Hajnalnak fejenként 50–50 ezer eurós erkölcsi kártérítést is kell fizetnie.

– A Nokia vezérigazgatója, Stephen Elop gyűlésen jelentette be a nemeszuki Nokia-gyár alkalmazottainak: év végéig felszámolja a Kolozs megyei gyárat, és elbocsátják a több mint 2000 alkalmazottat.

– A Szabadság hírül adja, hogy teljesen váratlanul előkerült a mindenki által elveszettnek és ellopottnak hitt eredeti kolozsvári Sissi-szobor. A legendás hírű osztrák császárnő és magyar királyné bronz mellszobrára véletlenül bukkant rá Gergely Balázs, az EMNT közép-erdélyi régiójának elnöke a Bánffy-palotában berendezett Kolozsvári Szépművészeti Múzeumban.

– Különös testhelyzetben eltemetett csontvázra bukkantak Kolozsváron az alsóvárosi (Kétágú) református templom mellett zajló ásatáson. A Kolozs Megyei Tanfelügyelőség új székhelyét és egy sportegyesület létesítményeit magába foglaló ingatlant szándékszik a telekre építeni, az építkezést azonban több műemlékvédelmi előírást megszegve, régészeti mentesítési bizonylat híján kezdték el.

Október 1. – Felavatták Kolozsvár új stadionját. A 44 millió euróból épített több mint 30 ezer férőhelyes, az európai és a nemzetközi labdarúgó szövetségek szabványainak is megfelelő, világversenyek befogadására alkalmas stadion atlétikai pályát is magába foglal, amely ugyancsak üti a nemzetközi szakszövetség mércéjét. Az avatón jelen voltak az U FC szurkolói is, akik nem mulasztottak el CFR-, Pászkány-, valamint magyarelleses rigmusokat skandálni.

Október 2. – Az Erdélyi Református Egyházkerület dési egyházmegyéjéhez tartozó Esztényben ünnepi istentiszteletet tartottak annak örömére, hogy a 350 fős gyülekezetnek sikerült befejeznie a műemlék református templom felújítását.

Október 3. – A BBTE magyar oktatási vonala megtartotta a hivatalos tanévnitőt. Magyarai Tivadar rektorhelyettes beszédében kitért arra, hogy a magyar hallgatók száma kis mértékben apadt, de azért egyes szakokon még a tandíjköteles helyek is beteltek. Az egyetemen közel 320 magyar oktató tanít, ám ez a szám még mindig nem fedi az igényeket. A BBTE-n jelenleg 45 000 diák tanul, ebből 6500 magyar – közülük mintegy 1500-an elsőévesek.

Október 4. – *Otthon, Erdélyben* címmel indított tervet a Kolozs Megyei Tanács annak érdekében, hogy felújíthassa a fennhatósága alá tartozó Etnográfiai Múzeum több szabadterei kiállítási tárgyát. Az idő megviselte régi faházak egyike a Kászonimpérből származó székely porta. Az öreg házak tatarozása, felújítása egyenként több tízezer lejes befektetést igényel. Az elképzelés szerint a költségeket intézmények vagy cégek állnák, amiért cserébe a megyei tanács a rendelkezésére álló módszerekkel népszerűsítene az illető befektetőket. A tanács kilenc épületre keres örökbefogadót.

Október 5. – A *Let's do it Romania!* önkéntességen alapuló, szeptember 24-i szeméthyűjtő akció Kolozs megyei eredményeit ismertették Kolozsváron. Kolozs megyében közel 8500 önkéntes gyűjtötte a szemetet, harminc település lakosságát, diákokat, tanárokat sikerült mozgósítani, akik összesen 30 ezer zsák hulladékot gyűjtöttek össze.

– Az EMNT Kolozs megyei szervezete és a Házsongárd Alapítvány közös emlékezést szervezett az aradi tizenhárom vértanú emlékére. Az alapítvány igazgatója, Gergelyné Tőkés Erzsébet vezetésével a résztvevők megkeresték az 1848–1849-es sírokat, majd a Báthory István Elméleti Líceumban nyilvános történelemórát tartott Vincze Zoltán történelemtanár. Ugyanakkor megemlékezést szervezett a Heltai Gáspár Könyvtári Alapítvány székhelyén a kolozsvári Rákóczi Szövetség.

Október 6. – Somos Csaba karigazgató vezetésével a Magyar Rádió Énekkara nyitotta meg Kolozsváron az október 27-ig tartó Nemzetközi Liszt-Fesztivált.

– Az RMDSZ Kolozs megyei és szamosfalvi körzeti szervezete az 1849–1849-es forradalom és szabadságharc vértanúira emlékezett, ennek keretében koszorúkat helyeztek el a szamosfalvi emlékműnél és a Házsongárdi temetőben. Az Erdélyi Református Egyházkerület és a Kolozsvár-Belvárosi Református Egyházközség szervezésében, a Kolozsvári Református Kollégium közreműködésével a Farkas utcai református templomban ökumenikus istentiszteleten emlékeztek október 6-ra.

Október 6–9. – Kolozsváron lezajlott a 11. Filmtettfeszt. A nyitónapon Kertész Mihály – 1914-ben Kolozsváron, Torockón, a Tordai-hasadéknál és az Aranyos partján forgatott –, *A tolonc* című 64 perces némafilmét vetítették. A Jászai Mari és Szentgyörgyi István szereplésével készült alkotás Janovics Jenő cégénél, a Proja filmgyárban készült, a forgatókönyvet Janovics írta, és szintén ő szerződtette a dániai tanulmányútról hazatérő Kertész Mihályt.

Október 7–8. – Tizenharmadik alkalommal rendeztek őszi fesztivált Szamosújváron. A Téka Alapítvány hagyományos nagyrendezvénye a kezdetekben gyermek néptáncfesztivál volt, majd folyamatosan nyitottak más művészeti ágak felé, míg 2010 óta a város épített öröksége került központba. A rendezvénysorozaton volt fotókiállítás, bábszínház, interaktív családos vetélkedő stb.

Október 8. – A Kolozs-Dobokai Római Katolikus Főesperesi Hivatal és a Piarista-Marianista Öregdiákok Baráti köre az 1911. december 10-én felszentelt római katolikus tan- és leánynevelő intézet, a kolozsvári Marianum létesítésére emlékezett. A száz évvel ezelőtt felszentelt volt egyházi ingatlanban az 1948-as államosítástól kezdődően a Bolyai Egyetem, az 1959-es egyetemegyesítést követően pedig a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Bölcsészkarja működik. Kovács Sándor kolozs-dobokai római katolikus főesperes közölte: az egyház elkezdte az ingatlan visszaszolgáltatási eljárását.

– Liszt Ferenc születésének bicentenáriuma alkalmával ünnepi hangverseny szervezett a kolozsvári Szent Mihály-plébánia. A koncert műsorában kizárólag az ünnepelt művész egyházzenei művei szerepeltek.

– A Szabadság beszámol arról, hogy a liberális párt kolozsvári egyik képviselője a világhálón szorgalmazza a Hója-kerti szőlőhegy tetején álló Donát-szobor megmentését, mivel a szőlők és gyümölcsöskertek védőszentjének az 1700-as évek közepe táján felállított szobra sürgős helyreállításra szorul.

– Kolozsváron koncertezett a legismertebb és legsikeresebb, 46 éve alapított német rockegyüttes, a Scorpions. A koncert a Kolozsvár Arénát felavató rendezvénysorozat kiemelkedő mozzanata volt.

– A Szabadság hírül adja, hogy véglegesen kitiltottak a rendőrség, ezen belül a Szervezett Bűnözésellenes Brigád (BCCO) kötelékéből két kolozsvári felügyelőt, akik 2009-ben fizikailag bántalmaztak egy kivizsgálás alatt álló személyt. Alin Pintican helyettes felügyelőt és Adrian Balaj főfelügyelőt emellett 5–5 ezer lejre bírságotlák.

Október 9. – Az aradi vértanúk és a második világháborúban hősi halált halt aranyosgyéresi honvédek emléke előtt tisztelegtek Aranyosgyéresen a helyi magyarság és a Tordai Honvéd Hagyományőrző Bizottság szervezésében. A református templomkertben leleplezték az 1944-es tordai csatában, Aranyosgyéres határában elhunyt és eltemetett 17 honvéd nevét megörökítő fehér márványtáblát.

Október 11. – A Szabadság beszámol arról, hogy Kolozs község harmincfős küldöttsége részt vett a Budapesttől mintegy 27 kilométerre fekvő Ócsa városában szervezett szüreti mulatságon. Az Ócsa és Kolozs között évek óta tartó kapcsolatot testvértelepülési szerződéssel is igyekeznek megerősíteni.

Október 13. – Bemutató rendezvényét tartotta Kolozsváron, az egykori szárhegyi gróf Lázár-házban a Kolozsvári Magyar Média, Tudományos és Kulturális Központ. Az új intézmény a Minerva Művelődési Egyesület és a Kós Károly Akadémia Alapítvány égisze alatt különböző tudományos, kulturális és médiaprogramoknak ad otthont. Az avatón bemutatták a Láng Gusztáv szerkesztésében megjelent *Dsida Jenő összegyűjtött versei* című kötetet.

Október 15. – Második alkalommal rendezték meg Aranyosgyéresen a Magyar Napokat. A helyi RMDSZ közel 600 magyar családnak postázott meghívót, egyúttal csatolva a népszámlálással kapcsolatos tudnivalókat és a szervezet 2011–2012-es programját is.

Október 17. – Leváltották tisztségéből Bardocz Sándort, a Román Televízió kolozsvári területi stúdiója magyar szerkesztőségének vezetőjét, helyére ideiglenesen Orbán S. Katalint nevezték ki. Bardoczot Romeo Couți, a regionális stúdió igazgatója elégtelen osztályzattal leminősítette. A volt főszerkesztő megfellebbezte értékelését, de a bukaresti vezetőség elutasította óvását, ezért bírósági úton tervezi megvédeni igazát. Bardocz írásban kérte a Román Televízió sajtóosztályától, hogy az ügyben nyilatkozhassék, de erre azzal a magyarázattal nem kapott engedélyt, hogy rossz fényt vetne az intézményre, ha kifejtene álláspontját. Bardocz továbbra is a területi stúdió szerkesztője marad. A stiridecluj.ro szerint politikai érdekek állnak az ügy háttérében, ugyanis az ideiglenes főszerkesztő az RMDSZ támogatását élvező Sebesi Karen Attilának a felesége, aki a TVR Adminisztratív Bizottságának a tagja.

Október 17–21. – A kolozsvári Puck Bábszínház megszervezte a X. Nemzetközi Báb- és Marionettszínházak Fesztiválját, amelyen 25 profi- és 3 diákelőadást mutattak be. A helyieken kívül marosvásárhelyi, bukaresti, valamint magyarországi bábművészek léptek fel.

Október 19. – Halálának 70. évfordulóján Reményik Sándor költőre emlékezett a Kolozs-Dobokai Római Katolikus Főesperesi Kerület. Az emlékezők koszorút helyeztek el az 1941. október 24-én elhunyt költő Házsongárdi sírján, majd a Római Katolikus Nőszövetség dísztermében Albert Júlia Reményik-szavalóestjén vettek részt.

Október 21. – A Szabadság beszámol arról, hogy az új oktatási törvény előírásainak megfelelően nemrég hivatalosan is megalakult a BBTE Történelem karának magyar tagozatát önálló szervezeti keretbe foglaló Magyar Történeti Intézet. Az intézmény a korábbinál jóval nagyobb autonómiát biztosít a kar magyar tannyelvű alap- és mesteri képzési szakirányainak.

– Átadták a forgalomnak a Bányabükk és Apahida településeket összekötő, 24 kilométer hosszúságú terelőutat. Ennek nyomán kitiltják a nagy raksúlyú teherautókat a kolozsvári Tordai útról és a Györgyfalvi negyedből. Az Emil Boc kormányfő társaságában az avatón jelen levő Anca Boagiu szállításügyi miniszter bejelentette: az Európai Bizottsággal való egyeztetések eredményeképpen az észak-erdélyi autópálya összes további szakaszát uniós forrásokból finanszírozzák, 2012-ben hozzáfognak a Gyalu és Magyarnádas közötti szakasz építéséhez.

Október 21–22. – Csipkebogyó-fesztivált szervezett Kalotaszentkirály-Zentelkén a Davincze Tours utazási iroda és a Kalotaszentkirályi Vendégfogadók Egyesülete a helyi önkormányzat és a Silvanus Ökológiai Egyesület támogatásával. Az istentisztelettel, falulátogatással, kézműves vásárral is egybekötött alkalmából a református imateremben kiállítás nyílt a zsoboki festőtábor alkotásaiból, a Szent István-park mellett pedig csipkeízfűző versenyt tartottak. Fellépett a Felszeg Gyöngye Néptáncsoport és a Csongrád megyei Decs Csillagrózsa Néptáncsoportja.

Október 21–23. – Körösfő és testvértelepülései – Bugyi, Hetény, Nyírvasvári, Pátka, Sásd, Tiszavasvári – találkoztak a kalotaszegi községben az *Együttműködés, Önkéntesség és Testvériség egy közös Európáért* című rendezvény keretében. Körösfő, Nyárszó és Sárvasár közel ezerfős lakossága 360 vendéget fogadott ezen a hétvégén, közülük 241-et Magyarországról. Az istentisztelettel, falulátogatással, bográcsozással és gálaműsorral színesített-ízesített találkozón az európai uniós integrációról, az uniós csatlakozás előnyeiről és hátrányairól, az EU intézményeiről, valamint az állampolgároknak a demokratikus folyamatok és az esélyegyenlőség kialakításában játszott szerepéről folytattak eszmecsereket.

Október 22. – Liszt Ferenc-emléktáblát avattak Kolozsváron az egykori Redut homlokzatán, ugyanis ebben az épületben a nagy zongorista és zeneszerző a XIX. században kétszer is koncertezett. Az Unió/Memorandum utcaban lévő épület jelenleg a Néprajzi Múzeumnak ad otthont.

– A Kolozsvár Társaság vezetői és RMDSZ-es politikusok megkoszorúzták a kolozsvári Sétatéren felállított 1956-os emlékművet, Szakáts Béla temesvári szobrász 2009-ben felavatott alkotását. A koszorúzást követően a Kolozsvár Társaság székhelyén Novák Csaba Zoltán marosvásárhelyi történész tartott előadást *1956 kihatása a Román Munkáspárt magyarságpolitikájára* címmel.

– Hagymavásárt és -kóstolgatást szerveztek Tordaszentmihályon. A hagyományteremtés szándékával elindított rendezvény keretében a gazdák termelői áron adták a híres szentmihályi hagymát, az érdeklődők ugyanakkor zsíroskenyeres hagymakóstoláson vehettek részt. Fellépett a magyarországi testvértelepülés, Sárretudvar

Nótaköre, valamint a helyi Arieșana–Fii Moșilor, illetve Rügyek néptáncscsoport, a moderntáncscsoport, továbbá helyi és környékbeli muzikusok és énekesek.

Október 23. – Az 1956-os magyar forradalomra és szabadságharcra emlékeztek Kolozsváron. Az EMNT Kolozs megyei szervezete a Heltai Alapítvány székhelyén tartott megemlékezést, az unitárius templomban pedig ökumenikus istentiszteletet tartottak a forradalom és szabadságharc hőseinek, mártírjainak emlékére.

Október 25. – Erdélyi körútjának utolsó előtti állomásán, Kolozsváron a Magyar Opera teltházas nagytermében lépett fel a Csík Zenekar. A népszerű együttes 19-én Marosvásárhelyen kezdte meg erdélyi újabb koncertsorozatát, majd Csíkszeredában, Sepsiszentgyörgyön, Gyergyószentmiklóson és Székelyudvarhelyen, Kolozsvárt követően pedig Szatmárnémetiben lépett fel.

Október 29. – A Kolozsvári Vívók Baráti Társasága és a Minerva Művelődési Egyesület Guráth Béla Emléknapot tartott Kolozsváron. A rendezvény keretében bemutatták Killyéni András *Szabó-Orbán Olga: a lány, aki meghódította a világot* című, az olimpiai és világbajnok törvívóról szóló könyvét.

– Szilágyi Domokos költőre emlékeztek halálának 35. évfordulóján Kolozsváron. A Házsongárdi temetőben virágokat helyeztek el a költő sírján, majd a Kolozsvár Társaság székhelyén beszélgetés volt *Szilágyi Domokos a mai emlékezetben* címmel.

Október 29–30. – Első ízben szerveztek Széken Őszi Vásárt. A kézműves kirakodóvásárral, íjászbemutatóval, bábszínházzal, tánccal, verssel, énekkel színesített eseményen töltöttkáposzta-főző versenyt is rendeztek, amelynek nyomán a helyi önkormányzat, az RMDSZ, a felvidéki Zsigárd, a magyarországi Fényeslitke, a szamosújvári Téka Alapítvány, a széki Szalmakalap táncscsoport és magánszemélyek főztjéből kóstolhatott a zsűri és a közönség.

Október 31. – Kenőpénz elfogadása gyanújával a Korrupcióellenes Ügyszég (DNA) nyomozói őrizetbe vették Kolozs megye tanácsa alelnökét, a demokrata-liberális párti (PDL) Radu Bicát.

November 1. – A Szabadság hírül adja, hogy Tordán Rus Fodor Dóra, a tordai Jósika Miklós Elméleti Líceum igazgatója videovetítéssel egybekötött előadáson mutatta be Karády Katalin pályafutását és a művésznőnek a magyar kultúrában játszott kiemelkedő szerepét.

November 2. – Huszonkilenc napra előzetes letartóztatásba helyezték a Kolozs Megyei Tanács alelnökét, a demokrata-liberális párti (PDL) Radu Bicát.

– A kolozsvári Octavian Goga Megyei Könyvtár előcsarnokában osztották ki a nyolcadik alkalommal meghirdetett néprajzi fotópályázat díjait. A díjazottak között volt Incze Domokos, aki a fekete-fehér és a színes kategória első díjait kapta, kitüntették többek között a kolozsvári Vincze Szabolcsot és a székelyudvarhelyi Balázs

Ödönt is. Az esemény résztvevői Szabó Tamás fotóművész 167. albumát is megismerhették.

November 4. – Harmadik alkalommal szervezte meg a kolozsvári Református Kollégium 81. számú Makkai Sándor cserkészcsapata az Országos Cserkész Mesemondó Versenyt a kollégium épületében. A házigazdák mellett a borszéki Zimmenthausen Antal, a magyarlapádi báró Bánffy Dániel és a kalotaszentkirályi kiscserkész rajt tagjai, valamint a kolozsvári Apáczai Csere János cserkészcsapata vett részt.

November 4–5. – A Szamosújvári Téka Alapítvány a Kallós Zoltán Alapítvánnyal közösen 15. alkalommal szervezte meg a Mezőségi Néptánc és Népzene Fesztivált. A műsorban óvodásoknak és kisiskolásoknak játszóházat rendeztek be, a néptánc-előadáson fellépett a nyárádszeredai Bekecs, a budakalászi Lenvirág és Borvirág táncgyűttes, a széki Szalmakalap hagyományőrző, valamint az ördögösfüzesi és szépkenyereszentmártoni táncscsoport, miközben Pali Marci és zenekara, a buzai zenészek, a Kontrabanda, a Harmadik zenekar, a palatkai, az erdőszombattelki és a szopori banda húzta a talpalávalót. A kézműves vásár mellett könyvvásár is volt, amelyen bemutatták Kallós Zoltán *Adok nektek aranyvesszőt* című kötetét, ugyanakkor megnyílt Wagner Péter *Mezőségi útirajzok 2009–2010* című grafikai kiállítása. A fesztivál fénypontjaként tizenkét falu adatközlője mutatkozott be.

November 5. – Környezetvédő aktivisták hatfős csoportja foglalta el reggelre Kolozsváron a felhagyott egykori New York (Continental) szállodát, és a Roşia Montana Gold Corporation (RMGC) verespataki beruházása ellen tüntettek. Transzparenszket helyeztek ki az épületre, zenét szórva szórólapokat osztogattak, és hatósági felszólításra sem tettek le szándékukról. A karhatalmi erők délután vetettek véget a tiltakozásnak: bár korántsem álltak a helyzet magaslatán, végül kihozták a szállodába „költözött” hat fiataalt, a bejáratot „eltorlaszoló” tiltakozók pedig incidens nélkül hagyták el a helyszínt. Az Occupy Conti elnevezésű megmozdulást azért szervezték, hogy felhívják a kolozsváriak figyelmét a Roşia Montana Gold Corporation által szorgalmazott ciántechnológia veszélyeire.

November 9. – Őrizetbe vették Kolozsvár polgármesterét, Sorin Apostut. A Korrupcióellenes Ügyészség (DNA) munkatársai házkutatást tartottak a polgármester lakásán, majd a városházára kísérték, hogy ott jelenlétében átvizsgálják a korábban bírósági határozattal zárolt irodáját. Az ügyészség az utóbbi 10–11 hónap közbeszerzési eljárásaira vonatkozó teljes okirattárat igényelte. Az ügyészek a polgármester felesége, Monica Apostu ügyvédi irodáját is zárolták, majd a hölgyet kihallgatásra bekísérték a DNA kolozsvári székhelyére, ahova férje is nemsokára követte. A kivizsgálás ahhoz a korrupciós ügyhöz kapcsolódik, amelynek keretében egy héttel korábban Radu Bicát, a Kolozs Megyei Tanács alelnökét 29 napos előzetes letartóztatásba helyezték, illetve amelyben 2009-től kezdődően Aspazia Droniuc kolozsvári üzletasszonyt is vizsgálják a különféle versenytárgyalásokon való részvételével kapcsolatosan.

– A Szabadság hírül adja: Szék község polgármestere, Sallai János kitart amellett, hogy nem működött együtt a volt Szekuritátéval, és pénzt sem kapott a politikai rendőrségnek nyújtott feltételezett szolgáltatásaiért. A Bukaresti Táblabíróság a múlt hét közepén helyben hagyta a CNSAS 2008. márciusi határozatát, amelyben kimondják: a széki polgármester együttműködött a kommunista diktatúra politikai rendőrségével. Sallai a Szabadságnak jelezte: az ellene felhozott írásos bizonyíték, vagyis a Szekuritátétól kapott 300 lej átvételét igazoló nyugtáról írásszakértői véleményt kér, és az őt elmarasztaló ítéletet a Legfelső Bíróságon megfellebbezi.

November 10. – Reményik Sándorra emlékeztek halálának hetvenedik évfordulója alkalmából az EMKE Györkös Mányi Albert Emlékházban. A Kolozsvár Társaság által szervezett beszélgetésben az elmúlt években, évtizedekben megjelent Reményik-kötetek gondozói, a Reményik Sándorról szóló fontosabb írások szerzői, a rendezvények létrehozói vettek részt: Dávid Gyula, Pomogáts Béla, Kántor Lajos, Bauer Ilona, Hantz Lám Irén, Olosz Klára, Essig József.

– Kolozsváron tárgyalt Gergely Balázs, az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) alelnöke és Dorosz Dávid, a Lehet Más a Politika (LMP) országgyűlési képviselője. A megbeszélést követően Dorosz Dávid az erdélyi magyar autonómiairokvések kapcsán leszögezte: az LMP álláspontja és határozott nemzetpolitikai állásfoglalása szerint nem az anyaországból kell az erdélyi magyarság számára megoldási lehetőségeket kínálni. Mindemellert az LMP támogatja az önrendelkezés jogos igényét, hiszen azt a romániai magyar közösség is megoldásnak tekinti. A szülőföldön való maradás elősegítésében kitűnő eszköz lehet egy széles körű autonómia kivívása, melyért az Európai Zöld Párt tagjaként az LMP a továbbiakban is lobbitevékenységet szándékszik folytatni.

November 11. – Előzetes letartóztatásba helyezte 29 napra Kolozsvár polgármesterét a Kolozs Megyei Táblabíróság. Sorin Apostut azzal gyanúsítja a korrupcióellenes ügyészség (DNA), hogy 94 ezer euró csúszópénzt vett el a városházával szerződéseket kötő vállalkozásoktól.

November 12. – Mintegy kétszázan tüntettek Kolozsváron a Társadalmi Akciócsoport (Grupul de Acțiune Socială – GAS) hívására a Mátyás király szobra előtti téren a Roşia Montana Gold Corporation (RMGC) ciántechnológiára alapozó verespataki beruházása ellen. A „tömeges öngyilkosság” keretében a résztvevők Traian Băsescu, Emil Boc, Kelemen Hunor és Borbély László arcképét ábrázoló álarcot viselőktől átvették a halálos ciándózist jelképező tablettát, majd égő gyertyával a kezükben néhány percre lefeküdtek a tér kövezetére.

November 14. – Tordán az ótordai református templomban, a Jósika Miklós Elméleti Líceum szervezésében a magyar irodalom jelenkori és klasszikus nagyjainak verssoraival, énekkel és orgonajátékkal először ünnepelték a Magyar Nyelv Napját. A Jósika Miklós Elméleti Líceum diákjai verses-zenés műsorában Faludy György, Füst Milán, Kosztolányi Dezső, Reményik Sándor a magyar nyelv és a mindenkori anyanyelv értékéről szóló szövegei szólaltak meg.

November 16. – *Élménybeszámoló egy dél-afrikai utazásról* címmel Nagy Albert ótordai református lelkész, a Petőfi Társaság elnöke tartott előadást az Aranyosszéki Népfőiskola keretében, az újtordai IKE-teremben.

November 17. – Kolozsváron Giuseppe Verdi *Rigolettó*jában, Gilda szerepében lépett fel napjaink világszerte ünnepezt énekes, Miklósa Erika koloratúrszoprán.

– *Széki magyarnak lenni jó!* címmel tartottak közösségi ünnepet a mezőszéki faluban, az EMNT, a Pro Urbe Szék Alapítvány és a Donát Alapítvány szervezésében.

November 19. – Alapításának 90. évfordulóját ünnepelte Kolozsváron a Romániai Magyar Dalosszövetség a Kolozsvári Református Kollégium dísztermében megtartott közgyűlésen. Díszoklevelet kapott Guttman Mihály tiszteletbeli elnök. A jubileumi ünnepség a Kolozsvári Magyar Operában tartott kórushangversennyel zárult.

– A kolozsvári Apáczai Csere János Líceumban harmadszor rendezte meg a kolozsvári iskolák X–XI. osztályos magyar diákjai számára műemlék-ismereti vetélkedőjét a Kelemen Lajos Műemlékvédő Társaság. A KLMT szeretné országos szintűvé bővíteni a vetélkedőket.

– A Magyar Polgári Párt kolozsvári szervezetének tisztújító közgyűlésén újraszavazták Keizer Róbert elnököt.

– Ercsey-Ravasz Mária kolozsvári fizikus kapta idén a Kolozsvári Akadémiai Bizottság Fiatal Kutatói Díját, amelyet a bizottság szokásos évi kihelyezett testületi ülésén adtak át Nagyváradon.

November 21. – Továbbra is előzetes letartóztatásban maradt Sorin Apostu kolozsvári polgármester és Călin Stoia üzletember azt követően, hogy a Legfelső Ítéző és Semmitőszék elutasította fellebbezési kérésüket.

November 22. – A Szabadság hírül adja, hogy körülbelül egy hónapja eltűnt a Házsongárdi temetőben található Hősök sírkertjében álló bronztank csöve. A T34-es szovjet harckocsit eredetileg a Bocskai téri ortodox katedrális mellett helyezték el, csövével a protestáns teológia felé irányítva, az 1944-es szovjet bevonulás, az elesett szovjet katonák emlékére. 1989 után költöztették az 1914-ben létrehozott Hősök temetőjébe. Ebben a sírkertben temették el a II. világháború idején, az 1944 őszi tordai harcokban elesett magyar katonák egy részét, majd az 1989. decemberi kolozsvári sortűzek áldozatait is.

November 24. – Ötödik alkalommal rendezték meg a BBTE Színháztudomány és Televízió Kara, a Sapientia EMTE kolozsvári Természettudományi és Művészeti Kara, valamint a Képzőművészeti és Formatervezői Egyetem által közösen szervezett FFEST Diákfilm-fesztivált.

November 25. – A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 10. tudományos ülészak megnyitóját tartották a Protestáns Teológiai Intézet dísztermében. A fórum témája: az erdélyi magyar tudomány a rendszerváltás után.

– A nemeszsuki Nokia gyár 1830 alkalmazottja közül a nappali váltás után ötszázan végleg elhagyták munkahelyüket. November 30-ig a többiek is távoznak, mert megrendelés hiányában akkor áll le a tevékenység a vállalatnál.

November 26. – Kolozsváron megtartotta évi küldöttgyűlését az RMDSZ Kolozs megyei szervezete. Kovács Péter RMDSZ-főtitkár az erdélyi magyar–magyar kapcsolatokról elmondta: az MPP és az EMNP megalapítása „hibás befektetés”, de amikor eljön az ideje, leülnek velük tárgyalni. A FIDESZ-szel is igyekeznek rendezni a viszonyukat, a csúcsvezetés a múlt héten hivatalosan is tárgyalt. László Attila polgármester-helyettes szintén megköszönte a magyarságnak a népszámlálás során tanúsított pozitív hozzáállását, és emlékeztetett arra, hogy a lakosság-nyilvántartás alapján Kolozsvárnak 20,7 százaléka magyar. A népszámlálás eredménye majd kimutatja a valóságot – mondta. A megyei szervezet elnöke, Máté András közölte: eddig a megye 14 településéről 600 kérelmet töltöttek ki a magyar állampolgárságot igénylők.

– Kolozsváron lezajlott a VIII. Kolozsvári Népzene- és Néptáncfalalkozó.

November 29. – A Bánffyhunyadihoz tartozó Magyarbikalon felavatták az 1,2 millió lejes beruházással elkészült ivóvízhálózat bővítést.

– Az erdélyi és nemzetközi téren egyaránt jeles kutató és tanár, Kis Béla entomológus nevét vette fel a BBTE Biológia és Geológia Karának egyik terme.

– A BBTE Közgazdasági karán felavatták az Orosz Kulturális Központot.

November 30. – A Kolozsvári Városi Tanács azonnali hatállyal összehívott ülésén Radu Moisint, a Demokrata-Liberális Párt (PD-L) jelöltjét választották meg a megyeszékhely ideiglenes polgármesterének. Moisin 15, ellenfele, az RMDSZ jelöltje, László Attila 5 szavazatot kapott.

– *Makovecz Imre organikus építészete* címmel tartott előadást a tordai IKE-teremben, az Aranyosszéki Népfőiskola keretében Müller Csaba kolozsvári műépítész.

December 1. – Évi közgyűlését tartotta az EMNT Kolozs megyei szervezete. A testület újráválasztotta Csigi Levente elnököt. A tevékenységi beszámoló során elhangzott, hogy látogatottsági csúcst döntött az augusztusi Kolozsvári Magyar Napok rendezvénysorozata.

December 2. – A Szabadság arról cikkezik, hogy halványul a Kolozsvár–Pécs testvérvárosi kapcsolat. Az 1989-es forradalom után kialakult, kiemelt fontosságú testvérvárosi viszony még a szélsőségesen nacionalista expolgármester, Gheorghe Funar idejében is fennmaradt, holott a volt városvezető mindent megtett annak ellehetlenítése érdekében. Akkoriban a kapcsolatokat Boros János volt RMDSZ-es alpolgármester segítségével ápolta a pécsi városvezetés, a magyarországi magas rangú vendégek diplomatikusan elkerülték Funar személyét. A 2004-ben bekövetkezett polgármester-váltás után a kapcsolatok felvirágoztak, Sorin Apostu 2009-ben bekövetkezett színre lépése óta szinte teljesen stagnálnak. A Kolozsvári Polgármesteri Hivatal tisztségviselői szerint a két város azután hidegült el egymástól, hogy a Pécsi Polgármesteri Hiva-

talból távozott a külkapcsolatokkal foglalkozó Szócs Gyöngyvér. 2010-ben azonban a Kolozsvári Magyar Napok alkalmából Páva Zsolt pécsi polgármester látogatott Kolozsvárra, aztán szeptemberben Sorin Apostu volt Pécssett. László Attila kolozsvári alpolgármester több ízben fogadta pécsi alpolgármester kollégáját. 2010 szeptemberében háromnapos, Kolozsvárnak szentelt rendezvénysorozat volt a Pécsi Napokon, amelyen Sorin Apostu polgármester is részt vett. László Attila szerint igen élénk a kapcsolat a pécsi és kolozsvári operák, színházak, iskolák és egyetemek között.

December 4. – Liszt Ferenc előadói estet tartottak az Erdélyi Unitárius Egyház Dávid Ferenc dísztermében.

December 5. – A Kolozsvári Ítéltábla további 30 napra meghosszabbította Sorin Apostu kolozsvári polgármester és Călin Stoia üzletember előzetes letartóztatását.

– Az RMDSZ és a Communitas Alapítvány erdélyi magyar könyvkiadók által felajánlott könyvekkel ajándékozza meg a szórványkollégiumokat – jelentette be kolozsvári sajtótájékoztatóján Kovács Péter, az RMDSZ főtitkára és Bodor László, az RMDSZ ifjúsági főtitkárhelyettese. Közölték: a héten 14 erdélyi szórványkollégiumot keresnek fel könyvadományaikkal, összesen 2100 könyvet osztva ki.

December 6. – A Legfelsőbb Bíróság végleges és visszavonhatatlan ítélete szerint Horváth Márton, Mocs község RMDSZ-es polgármestere együttműködött a volt kommunista politikai rendőrséggel. A Szekuritáté Irattárát Vizsgáló Országos Tanácshoz (CNSAS) eljuttatott dokumentum szerint Horváth Mártont 1982 szeptemberében szervezték be azért, hogy jelentsen a mezőkeszűi nacionalista megnyilvánulásokról.

December 7–11. – Első díjat kapott Felméri Cecília *Végtelen percek* című, magyar-román koprodukcióban készült alkotása a bialystoki rövidfilmfesztiválon. A film az Eastward Window versenyprogramban bizonyult a legjobbnak a december 7. és 11. között megrendezett lengyel filmmustrán. A film Szántai János *Az élet* című novellája nyomán született az Inforg Stúdió, a kolozsvári Argo Audiovizuális Egyesület és a Laokoon Film közös produkciójaként. Az alkotás forgatókönyvét is Felméri Cecília írta, az operatőr Réder György, a vágó Politzer Péter volt.

December 8. – A budapesti Aulea Alapítvány, a GroundFloor Group Egyesület és az AltArt Alapítvány szervezésében zajlott Kolozsváron a Vis-A-Vis kortárs táncfesztivál. A rendezvényen magyarországi, horvát és kolozsvári művészek léptek fel.

– A Kolozsvári Ítéltábla elutasította a Kolozs Megyei Tanács korábbi alelnöke, Radu Bica szabadlábba helyezési kérelmét, így a csúszópénz elfogadásán rajtakapott politikus továbbra is letartóztatásban marad.

December 9. – Márton Áron püspök fél évszázada, 1961. december 8-án szentelte pappá a farkaslaki születésű Jakab Gábor kolozsvár-kerekdombi plébánost, pápai káplánt, szentszéki tanácsost. Az évfordulón aranymisét celebráltak a kolozsvári Szent Mihály-templomban.

December 9–10. – Kiosztotta az év irodalmi díjait az Erdélyi Magyar Írók Ligája (E-MIL). A 25 éven aluliak számára kiírt tehetségkutató pályázaton próza kategóriában Serestély Zalán, a vers kategóriában Láng Orsolya győzött. Méhes György Debüt-díjat kapott Potozky László *Áradás* című prózakötetéért, a Méhes György Nagydíjat pedig Lövétei László kapt a *Zöld* című kötetéért.

December 10. – Makovecz Imrére, az Országépítő Kós Károly Egyesülés életre hívójára emlékeztek kiállítással, vetítéssel és ökumenikus istentisztelettel a mester által tervezett Donát úti református templomban Kolozsváron. Levetítették Osskó Judit 2010-ben Makoveczről készült kisfilmjét, amelyben részletek hangzottak el Makovecz Imre *Írások, 1989–2009* című kötetéből. A film arról tanúskodik, hogy Makovecz szerint az embernek úgy kell dolgoznia, hogy szórakoztassa a Jóistent. A jeles építész nem kesergett azért, hogy mindössze egy munkája van Budapesten. Sokkal nagyobb örömet szereztek neki az anyaország határain kívüli megrendelések.

December 11. – A XXI. Mozart Fesztivál keretében újból megrendezték az előadó-művészi versenyt. A díjkiosztó gála a kolozsvári Gheorghe Dima Zeneakadémia stúdiótermében zajlott.

December 12. – Civil szervezetek tiltakoztak Kolozsváron a Sétatér felújítási munkálataival párhuzamosan – ágritkítás címen – zajló, túlzott mértékű fanyirbálás ellen.

December 15. – Öt éve elindított sikeres pályázat eredményeként felavatták Kalotaszentkirály sportlétesítményét. A 800 ezer lejes beruházásból – ezen belül 473 ezer lejes kormánytámogatásból – épített sporttelep füves focipályából, 300 négyzetmétert kitevő öltözőkből, korszerű zuhanyozókból és mellékhelyiségekből, valamint két, egyenként száz-száz ülőhelyes, bővíthető lelátóból áll. A létesítmény éjszakai világitással és atlétikai pályával is rendelkezik, utóbbin futó- és ugrópálya található. A sportbázishoz harminc férőhelyes lebetonozott gépkocsiparkolót is építettek.

December 17. – A 2010/2011-es évad művészeti és technikai díjait adta át Tompa Gábor, a Kolozsvári Állami Magyar Színház igazgatója. Amellett, hogy gratulált a társulatnak a miniévadban nyújtott teljesítményhez, bejelentette: a *Suttogások és sikolyok* meghívást kapott a szülői színházi fesztiválra.

December 18. – Hat kolozsvári református egyházközség – a törökvágási, a belvárosi, a felsővárosi, a hídelvei, az újalsóvárosi és az alsóvárosi – kórusa, továbbá a kolozsvári református földészek Bethlen Gábor Dalköre és a Kolozsvári Magyar Pedagógusok Kamarakórusa szerepelt a Romániai Magyar Dalosszövetség által szervezett karácsonyváró kórushangversenyen, amelyet a törökvágási református egyházközség templomában – közismertebb nevén a Donát úti Makovecz-templomban – tartottak meg.

– Szardínia szigetén elhunyt Lőrinczi László, a kolozsvári *Hitel* folyóirat munkatársi és szellemi körének tagja.

December 19. – Az EMNT Kolozs megyei szervezete nevében Csigi Levente elnök nyílt levélben kérte Radu Moisin kolozsvári ideiglenes polgármestert a Főtéren és a Sétatéren zajló „megdöböntő” események leállításáért. A szervezet a főtéri „balkáni hangulatú zsbivásárt”, valamint a Sétatéren végbemenő „környezetrombolást” sérelmezi. Az EMNT kifogásolja, hogy a Szent Mihály-templom és a Mátyás-szobor közvetlen közelében műjégpálya és „igénytelen bódék” állnak. Sajnálattal tapasztalja, hogy a városháza ismét megfélemedezett a város többi tereiről, és a történelmi Főtéren „próbál nyugat-európai mintákat mímelni”. A Sétatér kapcsán a fák „csonkítása” és a természetes környezetben történő aszfaltozás ellen szolt az EMNT nyílt levele. Csigi a közös történelmi értékek tiszteletére kéri Moistint: „Gyalázásuk helyett inkább megőrzésük érdekében ténykedjenek!”

– *Menetelés a társadalmi igazságért* című békés tüntetésen igazságot, egyenlőséget, méltóságot követeltek azok a cigányok, akiket egy éve költöztetett a kolozsvári polgármesteri hivatal a városszéli Patarétre. A költöztetés évfordulóján szimpatizánsaikkal, hazai és európai civil szervezetek képviselőivel, emberjogi aktivistákkal együtt vonultak a cigányok a Bocskai (Avram Iancu) tértől a Tranzit Házig, ahol azokat a képzőművészeti alkotásokat állították ki, amelyeket az Elf Iskola tanulói a Patarétre költöztetett gyerekekkel együtt készítettek, majd egy nyolctagú csoport cigánytáncokat adott elő. Egyórás filmet vetítettek a pataréti költözködés elő- és utótörténetéről; az ott lakók meséltek új életkörülményeikről.

– A Transylvanian Saxophone Quartet játékonysági koncertjére került sor a Kolozsvári Rádió nagytermében. Az ünnepi koncert után a résztvevők adományukkal támogathatták a Méltó Élet Egyesületet, amely Down-kórosoknak, autistáknak, mozgássérülteknek biztosít foglalkozást.

December 21. – A Rákóczi szabadságharc befejezésének 300. évfordulója alkalmából tartottak előadást az Aranyosszéki Népfőiskola keretében Tordán a Jósika Miklós Elméleti Líceum történelem körének tagjai.

December 23. – Elutasította a Kolozsvári Törvényszék Radu Bica, a Kolozs Megyei Tanács letartóztatott alelnöke szabadrábra bocsátására vonatkozó kérését. Radu Bica nem volt hajlandó vétkességét elismerő vallomást tenni, s így egyszerűsített eljárásban részesülni.

December 28. – A Szabadság hírül adja, hogy a polgármesteri hivatal adatai szerint 2011-ben 10 százalékkal kevesebb házasságot kötöttek, mint az elmúlt évben: míg 2010-ben 2280 házasságot kötöttek, 2011-ben pedig 2037-et, ugyanakkor 2011-ben 630, 2010-ben pedig 974 válókeresetet nyújtottak be.

Összeállította: *Benkő Attila Dániel, Benkő Levente, Benkő Levente Árpád, Krajnik-Nagy Károly, Szilágyi Sarolta.*

Boros Miklós

Kolozsvári sportügyek

Eredmények helyett stadion

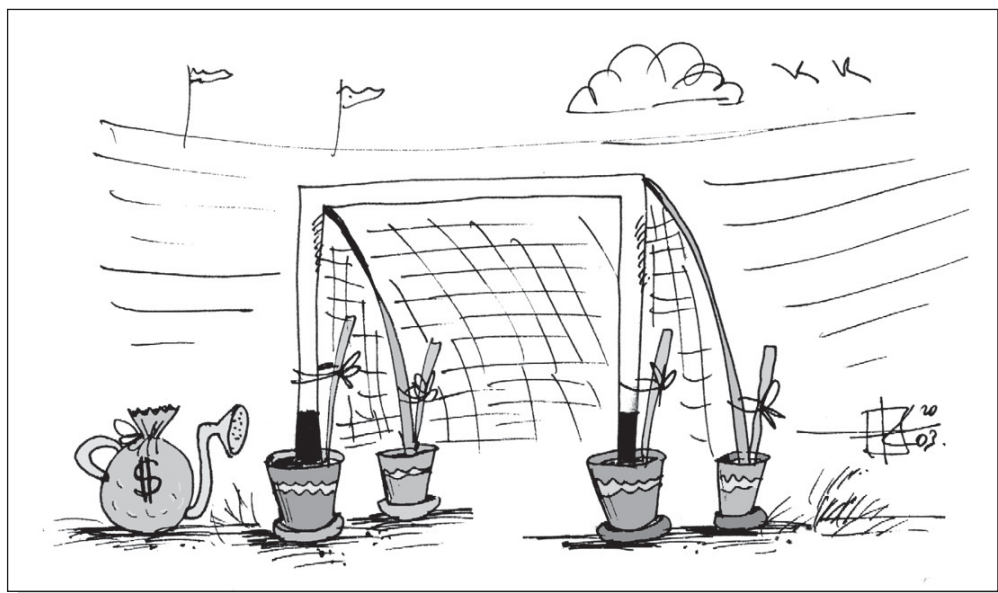
Hogy mennyire telhetetlen a szurkoló vagy az egyszerű futballrajongó, azt jól tükrözi a kolozsvári labdarúgás 2011-es évének megítélése. Egy élvonalbeli nyolcadik és egy tizenegyedik hely után kudarcról, gyenge szezonnól beszélünk – miközben lassan teljesen elfelejtjük, hogy egy évtizeddel korábban még másodosztályú csapata sem volt a városnak. Csakhogy azóta a CFR felfutása és eredményei (két bajnoki cím, három kupagyőzelem, két Bajnokok Ligája-szereplés) tükrében a maximum lett a minimális cél, az aranyérmén kívül szinte már semmi nem számít sikernek.

Pedig ha nem szigorúan csak az eredményeket nézzük, akkor érdekes dolgokat láthatunk. Egyrészt a hetvenes évek közepe óta először fordul elő, hogy a város két csapata között nincs szakadáknai különbség egyik vagy másik javára, ráadásul a kiegyenlítődés felfele történt meg: az újoncként is várakozáson felüli szezont futó U a jelenleg is zajló idényben már egy európai kupahelyezésért küzd. Egyelőre ugyan még csupán remény, de cseppet sem valószínűtlen, hogy 2012 nyarán és őszén két kolozsvári együttes is szerepelhessen az európai kupákban. És ehhez immár az infrastruktúra is adott: egyetlen erdélyi városként két európai szintű stadionnal rendelkezik Kolozsvár. A 30 600 férőhelyes sétatéri aréna felépülése és átadása, kerekén egy évszázaddal az első kolozsvári sportpálya felavatása után, egyértelműen az év eseménye volt. Az igazi kérdés vele kapcsolatban már csak az, hogy képesek lesznek-e birtokosai jövedelmezően kihasználni, mivel a piaci alapú sportlétesítmény-működtetés üzletága mifelénk gyakorlatilag teljesen ismeretlen.

A gond sokkal inkább az utánpótlással van, jelenleg mindkét proficsapat „zsoldosokból” áll. Hogy ők portugálok vagy oltyánok, az már szinte teljesen mindegy. A modern, üzleti alapú foci persze elsősorban erről szól, a piacok globális kitágulása miatt már szinte mindenki azt igazol le, akit akar és akit meg tud fizetni. De így is fehér holló a kolozsvári focista a kolozsvári csapatokban, mindeközben

mindkét klub büszkén hangoztatja, hogy milyen sikereket ér el az utánpótlásban. Csakhogy igazán minőségi helyi játékosok valahogy mégsem vetnek/vernek gyökereket a város futballjában. Az U 2003 ifjúsági bajnoksapatának tagjai voltak az utolsók, akik közül válogatott szintű (Răzvan Cociș, George Florescu) vagy stabil első ligás futballisták kerültek ki, és az a generáció is lassacskán már a harminchoz közeledik. Azóta senki, aki képes lenne versenyre kelni a légiósokkal. Két évvel korábbi adat, de sokat aligha változott a helyzet: a városban az igazolt futballisták száma csupán fele a kosárlabdázókénak. Eszerint a szintén egyértelműen a külföldiek által uralt sportágban kétszer annyian látnak jövőképet, karrierlehetőséget, mint a még mindig igazán nagy jövedelemmel kecsegtető labdarúgásban. Egy-két helyi ikon feltűnése és hazai csapatban felfutató pályafutása a jelenleginél sokkal komolyabb vonzerőt jelentene a sportág számára a gyerekek körében.

És mégis, Kolozsvárnak volt egy bajnok, kupagyőztes, Bajnokok Ligájában szereplő csapata 2011-ben. Az Olimpia nevét azonban kevesen ismerik, pedig alig egy évvel alapítása után mindent megnyert a román női futballban, majd a BL-selejtezők sikeres megvívása után Kolozsvárra hozta Európa legjobb női együttesét, az Olympique Lyont. Sonia Bompastor, Lotta Schellin, Elodie Tomis vagy Louisa Necib pedig a maguk szakágában legalább akkorra sztárok, mint Frank Lampard, Didier Drogba, Francesco Totti vagy Bastian Schweinsteiger – hogy szándékosan csak a Kolozsváron a közelmúltban megfordult klasszisokat említsük. A Clujana 2002 és 2009 közti hét bajnoki címe és négy kupagyőzelme után női futballban most sincs riválisa Kolozsvárnak – 2012-ben a fiúktól is valamit hasonlót várunk.

A szépen csillogó ezüst

A román női kézilabda Nemzeti Ligában a második helyen végezni szinte felér egy bajnoki címmel. Az Oltchim nyomasztó anyagi fölénye, bármely más csapatnál több mint tízszer nagyobb költségvetése, minden átlagon felüli játékost magához láncoló politikája teljesen kizárja a versengést a nemzetközi

szinten leginkább versenyképes és eredményes romániai csapatsportágban. Ennek tudatában kell értékelni, hogy 2010 után 2011-ben is a kolozsvári U-Jolidon csapata szerezte meg az ezüstérmeket. Nem is akárhogyan, hiszen egyedüli csapatként pontot tudott szerezni az Oltchim ellen: márciusban egy 31–31-es döntetlenel szakítva meg a bajnok kétéves győzelmi sorozatát.

A kolozsvári lányok rá tudtak cáfolni Puskás Öcsire: kis pénzből is összejött egy nagy csapat. Kelltek ehhez, hogy a legjobb helyi játékosok itthon maradjanak (mint Florina Chintoan) vagy hazatérjenek (Mihaela Tivadar, Simona Vintilă, vagy korábban Mihaela Senocico), és hogy a vezetés okosan igazoljon. Az U-Jolidon ráadásul általában látványos, sokgólos meccseket játszik, a „lőjjünk többet, mint az ellenfél” felfogásban pályára lépő mezőnyjátékosoknak nem a védekezés az erőssége – mérgeződik is emiatt eleget a kapuban Petróczi Viktória, a csapat egyetlen légiója. A Görbicz Anita nevével fémjelzett generációhoz tartozó, 2001-ben ifjúsági vb-ezüstérmes győri hálórőr immár harmadik éve játszik Kolozsváron, és nemcsak a klub történetének első külföldi játékosa, hanem az első magyarországi légiós is a város modernkori sportéletében.

A kézilabdának sokkal kisebb hagyományai vannak városunkban, mint a labdarúgásnak vagy kosárlabdának. Az utóbbi két évben szerzett ezüstérmek, valamint a 2007-es Challenge Kupa-döntő nyomán azonban a szakág még akkor is legszebb napjait éli Kolozsváron, ha az igazán nagy nemzetközi siker, a Bajnokok Ligája csoportkörébe jutás egyelőre még nem jött össze. Ahhoz elsősorban anyagi téren kelle-ne szintet ugrania a klubnak.

Az év csapata: U-Mobitelco

Utolsó másodperces, félpályán túlról dobott kosárral többnyire a giccses hollywoodi filmekben szoktak meccset és bajnokságot nyerni, ám 2011. június elsején ez történt a román férfi bajnokságban is. A döntő hatodik meccsén, 61:61-es állásnál Tyler Morris, az U-Mobitelco irányítója 17 méterről suvasztotta a CSU Ploiești gyű-

rűjébe a labdát, s ezzel nemcsak Kolozsvár nyert 15 éves szünet után újra bajnoki címet, de megszakadt az ellenfél hét éven át tartó egyeduralma is.

Pedig a 2010/2011-es szezon sem úgy indult, hogy 1992, 1993 és 1996 után összeszjön az U negyedik aranya, hiszen a csapat pénzben jócskán elmaradt a Ploiești–Medgyes–Steaua–Marosvásárhely négyestől. De a bajnokságot nem a költségvetés, hanem a csapat nyeri, márpedig Marcel Țenter alig másodéves edzőként igazi nagybetűs Csapatot rakott össze. Kolozsváré volt mindvégig a legjobb védelem, amely a rájátszásban előbb Medgyes, majd Ploiești támadójátékát tartotta szinte folyamatosan 70 pont alatt. Kolozsvár formája végig egyenletesen felfelé ívelt, a gyengébb őszi rajt láttán fanyalgókat egy szinte tökéletes play-off győzte meg arról, hogy kosárlabdában mikor is dől el egy bajnokság. És Kolozsváré volt a legerősebb morál, a csapat nem omlott össze, amikor hazai pályán veszített Medgyessel az elődöntőben, hanem idegenben fordította meg a párharcot, a fináléban pedig már az első meccsen „ellopta” Ploiești pályaelőnyét.

A kilencvenes évek bajnokai immár vezetőként is aranyérmesek: Mircea Cristescu menedzserként, Țenter és Dorin Pinteá edzőként. És bár légiósok nélkül ma már nem lehet bajnokságot nyerni, a hazai játékosok java viszont a saját utánpótlásból került

ki. A külföldiek közül pedig Zoran Krsztanovics, Kyndall Dykes vagy az azóta Temesvárra költözött Branko Csuics is évek óta itt játszott, a bajnoki aranyérem már csupán pecsét volt a tiszteletbeli kolozsváriságukat igazoló képzeletbeli oklevélen. A döntő előtt alig három hónappal leigazolt Morris pedig szinte azonnal megkapta a Golden Boy (Aranyfiú) becenevet.

Kolozsvár is Londonra készül

Olimpiai évben járunk, július 27. és augusztus 12. között Londonban rendezik a XXX. nyári ötkarikás játékokat, amelyen akár 6–7 kolozsvári sportoló is indulhat. Ez az elmúlt húsz év legmagasabb száma lenne, 1990 után ugyanis csak az athéni olimpiára jutott ki ennyi versenyzőnk. Kolozsvári klubnál leigazolt sportoló 1968 óta nem nyert olimpiai érmet (Silai Ilona 800 méteren lett második Mexikóban), a város szülöttei közül azonban Tasnádi István súlyemelő (1984, Los Angeles) és

Vanda Hădărean tornász (1992, Barcelona) ezüst-, Oana Ban tornász (2004, Athén) pedig aranyérmes lett.

A kvalifikációs versenyek javában zajlanak, biztos résztvevőnek egyelőre csupán Bianca Răzor, a CSS Viitorul atlétája számít. A 400 méteres síkfutás ifjúsági Európa-bajnoka a szám B-szintjét teljesítette, és várhatóan a 4x400-as váltóban kap majd szerepet. A legnagyobb esélyekkel azonban Corina Căprioriu cselgáncsozó, az 57 kg-os súlycsoport Európa-bajnoka és világbajnoki bronzérmese indul, akinek ugyancsak az áprilisi Eb után zárul le a selejtező-sorozat, ám jelenlegi pontszáma is valószínűvé teszi, hogy ott lesz a londoni tatamin is.

A birkózók is tavasszal selejteznek, itt Ana Maria Pavăl (55 kg) és Marius Atofani (74) indul harcba az olimpiai kvótáért. A súlyemelőknél már lezárult a kvalifikáció, ám egyelőre csak az biztos, melyik ország hány versenyzőt indíthat. Románia hármat, ám a szövetség csak később dönti el, kik lesznek ők – az Eb-ezüstérmes Antoniu Buci (62 kg) is az esélyes jelöltek között van. Ő már négy éve Pekingben is ott volt, és alig 18 évesen a negyedik helyen végzett.

A női kézilabda-válogatott május 25–27. között vív selejtezőt Franciaországban, ahol a házigazdák mellett Montenegró és Japán lesznek az ellenfelei, és az első két helyezett mehet az olimpiára. Az Eb-bronzérmes, ám a decemberi vb-n csupán 13. együttes keretében négy játékos is helyet kapott az elmúlt időszakban az U-Jolidon csapatából: Mihaela Tivadar és Florina Chintoan rendszeresen, Magdalena Paraschiv és Elena Dincă viszont inkább beugróként. A szintén selejtezőre készülő vízilabda-válogatottban is akad kolozsvári születésű játékos, Tiberiu Negrean jelenleg a Szolnok csapatában pólózik.

Éder Ottó

Kolozsvári és Kolozs megyei magyar nyelvű oktatás a számok tükrében

Közoktatás¹

Az idei tanévkezdés többéves gondok megoldását jelentette több tanintézmény számára, új épületbe költözhetett a magyar tagozattal rendelkező S. Toduță Zeneliceum, valamint a Brassai Sámuel Elméleti Líceum (az unitárius egyház által visszakapott ókollégiumba). Megszűnt a délutáni oktatás az Apáczai Csere János Líceumban, az elemi osztályok átköltöztek a Ferences Rendnek visszaadott kolostor udvari épületeibe. A kolostor emeletét a Montessori Iskola foglalta el. Az Edmond Nicolau Szakközépiskolában sikerült elindítani egy képszerkesztő-szövegszerkesztő szakot.

Eredményként könyvelhető el új magyar igazgatók és aligazgatók kinevezése, illetve egyes magyar iskolák (Méra) önálló jogi személyiségének megszerzése.

Kolozs megyében a nyári érettségieredmények sikeraránya 50% feletti volt, a megye 8. helyen áll az országos rangsorban. Kiemelkedőek a magyar tannyelvű líceumok érettségi sikerarányai, a nyári érettségien 80% feletti volt az átlaguk. Az eredmény jelzi az anyanyelven történő oktatás jogosultságát, minőségét.

Az új tanügyi törvény természetesen a Kolozs megyei iskolákat is érintette. A törvény kitér arra, hogy támogatásban részesül az a diák, aki csak lakóhelyétől távol tanulhat anyanyelvén, valamint előírja, hogy pozitív diszkriminációt alkalmaznak a kisebbségi közoktatásban az óvodák, iskolák alapfinanszírozása tekintetében, vagyis az ott tanulóknak emelt fejkvótát biztosítanak, figyelembe véve a nyelvi, földrajzi elszigeteltséget, valamint az esetleges alacsony diáklétszámot. A fejkvóta szerinti alapfinanszírozást az állam biztosítja a közoktatás minden szintjén, ellenben a negatívuma e rendelkezésnek, hogy a felekezeti oktatásban mindezt csak a tízosztályos kötelező szintig biztosítja. Továbbá figyelmen kívül maradt az a tény is, hogy a mai gazdasági helyzetben a stabil finanszírozás hiánya nem kis gondot okozhat majd a kis létszámú iskolák, a bentlakásos oktatási intézmények, valamint a szórványoktatás esetében.

Kudarcként könyvelhető el, hogy idén sem sikerült komolyabb lépést tenni a húsz éve húzódozó kolozsvári magyar nyelvű szakoktatás kialakítása terén.

1 Az anyag összeállításában felhasználtam a Romániai Magyar Pedagógus Szövetség Kolozs megyei elnökének, Tárkányi Erika Tímeának a beszámolóját, valamint feldolgoztam a Megyei Tanfelügyelőség magyar munkatársai (Péter Tünde, Szabó Gábor és Ömböly Irma) által rendelkezésemre bocsátott statisztikai adatokat.

Vázlatos esemény-összefoglaló

Március 3-án vette át a Báthory István Elméleti Líceum igazgatónője a kiváló tanulmányi eredményekkel rendelkező, nagy múltú iskolák által megpályázható oklevelet az Oktatási-, Kutatásügyi- és Ifjúsági Minisztériumtól.

Idén márciusban első ízben szervezett tehetségnapot a Nyilas Misi Tehetség-támogató Egyesület az Oktatásért Közalapítvány támogatásával a János Zsigmond Unitárius Kollégiumban. Tizenhatodik alkalommal Aranka György Nyelv- és Beszédművelő versenyt szervezett a Georgius Aranka Társaság a Nevelési, Kutatási és Innovációs Minisztérium, valamint a Kolozs Megyei Tanfelügyelőség támogatásával az Apáczai Csere János Elméleti Líceumban. A két rendezvényt megtisztelte jelenlétével Sólyom László, a Magyar Köztársaság volt elnöke is.

A Kolozsvári Református Kollégiumban április 8–10. között, hetedik alkalommal szervezték meg a Regionális Környezetvédelmi Diákkonferenciát.

Május 7-én zajlott a Báthory István Elméleti Líceumban a már hagyományos, Mindennapok fizikája csapatverseny. Ötvennégy csapatban több mint kétszáz gyermek versenyzett.

2011. június 18-án a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium Magyar Örökség-díjat kapott.

December 2. és 4. között tízedik alkalommal szervezték meg a Tudományos Diákkörök Erdélyi Konferenciáját (TUDEK-et), ezúttal a kolozsvári Apáczai Csere János Líceumban, amelyen Erdély 23 tanintézetének 168 diákja mutatta be tudományos kutatómunkájának eredményét.

Kolozs megye óvodái

Városok (a számok, akárcsak a többi kimutatásban a 2011–2012-es tanévre vonatkoznak)

Oktatási egység	Összes magy. óvodás	Nagy-csoport	Előkészítő csoport	Pedagógusok száma
Kolozsvár 2-sz. Hallássérültek Iskolája	17	7		6
ACADEMIA PITICILOR Óvoda	30	8	9	2
ALBĂ CA ZĂPADA PJ	51	12	3	2
ALBĂ CA ZĂPADA Óvoda	43	11	8	2
ALBĂ CA ZĂPADA Óvoda 1-es egység	50	10	12	2
ALBINUȚA Óvoda	60	13	15	4
AȘCHIUȚĂ Óvoda	57	17	9	4
Az Unitárius Püspökség hp. Óvodája	62	13	14	4
BAMBI Óvoda	25	2	5	2
BAMBI Óvoda 4-es egység	26	4	6	1
BAMBI Óvoda 2-es egység	28	4	8	1

Oktatási egység	Összes magy. óvodás	Nagy-csoport	Előkészítő csoport	Pedagógusok száma	
BAMBI Óvoda 3-es egység	20	2	5	2	
BAMBI Óvoda 5-ös egység	31	2	7	2	
BETHANIA Napköziotthon	18	2	4	3	
BUBURUZA Óvoda	25	7	5	2	
CĂSUȚA POVEȘTIILOR Óvoda	44	23		2	
DEGETICA Óvoda	73	35	0	5	
DUMBRAVA MINUNATĂ Óvoda	30	7	9	2	
DUMBRĂVIOARA Óvoda	39	39	0	3	
FLOARE DE IRIS Óvoda	44	9	8	4	
LICURICI Óvoda	48	19	29	3	
LIZUCA Óvoda	16	3	4	1	
LUMEA COPIILOR Óvoda	48	18	7	3	
MĂMĂRUȚA Óvoda	31	11	8	2	
MICA SIRENĂ Óvoda	38	14	24	4	
MICUL PRINȚ Óvoda	29	5	6	2	
NEGHINIȚĂ Óvoda	28	9	6	2	
PARFUM DE TEI Óvoda	82	19	24	6	
POIENIȚA Óvoda	15	3	12	2	
RAZA DE SOARE Óvoda	28	3	8	2	
SZENT IMRE Római Katolikus Óvoda	81	15	12	6	
Tóközi Református Óvoda	18	5	5	1	
TRENULEȚUL VESELIEI Óvoda	25	5	7	1	
UNIVERSUL COPIILOR Óvoda	30	5	11	2	
WALDORF Óvoda	80	17	10	6	
ZÂNA ZORILOR Óvoda	26	8	3	2	
Összesen	1396	386	303	100	
Aranyosgyéres	ARMONI Óvoda	23	8	1	2
Dés	JUNIOR Óvoda	14	3	5	1
	LUMEA PITICILOR Óvoda	20	2	3	1
	PITICOT Óvoda	37	8	10	4

	Oktatási egység	Összes magy. óvodás	Nagy-csoport	Előkészítő csoport	Pedagógusok száma
Szamosújvár	ARICI POGONICI Óvoda	69	21	17	3
	ARICI POGONICI Óvoda 1-es egység	70	22	15	3
Bánffyhunyad	PRICHINDEII VESELI Óvoda	108	27	27	6
Torda	CĂSUȚA PITICILOR Óvoda	15	1	1	1
	CĂSUȚA PITICILOR Óvoda 2-es egys.	15	3	1	1
	POIANA CU CASTANI Óvoda 2-es egys.	47	8	17	2
	PRICHINDELUL ISTEȚ Óvoda	12	5	7	3
	Összesen	430	108	104	27

Községekben, falvakon

Helység	Oktatási egység	Összes óvodás	Nagy-csoport	Előkészítő csoport	Pedagógusok száma
Aranyosegerbegy	I–VIII. Osztályos Iskola	32	6	9	2
Aranyosgerend	I–VIII. Osztályos Iskola	11	1	2	1
Bács	I–VIII. Osztályos Iskola	49	15	10	3
Bágyon	I–IV. Osztályos Iskola	8	0	8	1
Bálványosváralja	I–VIII. Osztályos Iskola	60	20	20	3
Bogártelke	I–IV. Osztályos Iskola	17	6	5	1
Bonchida	I–VIII. Osztályos Iskola	19	5	4	1
Buza	I–VIII. Osztályos Iskola	24	4	5	1
Detrehemtelep	I–IV. Osztályos Iskola	22	8	7	1
Egeresi Gipszgyár	I–VIII. Osztályos Iskola	14	3	2	1
Gyalu	GELU VOIEVOD Elméleti. Líceum	10	1	1	1
Györgyfalva	I–VIII. Osztályos Iskola	40	6	6	2
Harasztos	I–VIII. Osztályos Iskola	15	5	4	1
Inaktelke	I–IV. Osztályos Iskola	16	5	2	1
Jegenye	I–IV. Osztályos Iskola	6	4	0	1

Helység	Oktatási egység	Összes óvodás	Nagy-csoport	Előkészítő csoport	Pedagógusok száma
Kalotaszentkirály	ADY ENDRE I–VIII. Osztályos Iskola	48	9	7	2
Kiskapus	I–IV. Osztályos Iskola	16	3	3	1
Kolozs	I–VIII. Osztályos Iskola	20			1
Kőrösfő	KÓS KÁROLY I–VIII. Osztályos Iskola	38	12	8	2
Kövend	I–IV. Osztályos Iskola	6	4	2	1
Magyarfenes	I–IV. Osztályos Iskola	35	7	7	3
Magyarkapus	I–VIII. Osztályos Iskola	22	7	4	1
Magyarléta	I–IV. Osztályos Iskola	12	2	3	1
Magyarlóna	I–VIII. Osztályos Iskola	61	14	14	3
Magyarpalatka	I–VIII. Osztályos Iskola	16	6	3	1
Magyarszovát	I–VIII. Osztályos Iskola	23	5	8	1
Magyarvalkó	I–IV. Osztályos Iskola	12	3	2	
Mákó	I–IV. Osztályos Iskola	21	2	6	1
Méra, Bács ks.	I–VIII. Osztályos Iskola	53	15	11	2
Mócs	I–VIII. Osztályos Iskola	10	1	3	1
Nyárszó	Óvoda	22		9	1
Ördögösfüzes	I–IV. Osztályos Iskola	17	3	1	1
Sinfalva	Óvoda	14	2	3	1
Szászfenes	GHEORGHE ŞINCAI. I–VIII. Osztályos Iskola	21	2	1	1
Szásznyíres	I–VIII. Osztályos Iskola	15	3	3	1
Szék	I–VIII. Osztályos Iskola	66		21	3
Szentmargita	I–IV. Osztályos Iskola	16	1	6	1
Szentmihály	MIHAI. VODĂ I–VIII. Osztályos Iskola	25	6	6	2
Szucság	I–VIII. Osztályos Iskola	11	3	3	1
Tordaszentlászló	BORBÉLY JÓZSEF I–VIII. Osztályos Isk.	30	3	9	3
Tordatúr	I–VIII. Osztályos Iskola	13	1	2	1

Helység	Oktatási egység	Összes óvodás	Nagy-csoport	Előkészítő csoport	Pedagógusok száma
Türe	I–IV. Osztályos Iskola	22	4	4	1
Vajdakamarás	I–VIII. Osztályos Iskola	20	8	1	1
Válaszút	I–VIII. Osztályos Iskola	27	12	12	1
Várfalva	I–VIII. Osztályos Iskola	5	3	2	1
Várfalva	I–VIII. Osztályos Iskola	7	6	1	1
Visa, Zsuk ks.	I–IV. Osztályos Iskola	20	6	8	1
Vista	I–IV. Osztályos Iskola	19	3	4	1
Összesen		1106	245	262	65

Oktatási egység	Összes m. óvodás	Nagy-csoport	Előkészítő csoport	Pedagógusok száma
Kolozsvár	1396	386	303	100
Más város	430	108	104	27
Vidék	1106	245	262	65
Összesen	2932	739	669	192
A megye óvodásainak	13,24%-a			

I–VIII. osztályos oktatás

Helység	Oktatási egység	Tanulók száma					Tanítók	Tanulók száma					Tanárok
		I	II	III	IV	I–IV		V	VI	VII	VIII	V–VIII	
Kolozsvár	ANA ASLAN Technikai Főgimnázium	8	–	–	–	8	3	–	–	–	–	–	–
	APÁCZAI CSERE JÁNOS Líceum (képzőművészeti osztályok is)	26	24	28	20	98	4	30	36	41	31	138	24
	BÁTHORY ISTVÁN Líceum (Step-by-step tagozat is)	77	69	71	77	294	17	83	77	79	61	300	31
	BÁTHORY ISTVÁN Líceum speciális integrált osztályok	2	3	2	2	9	2	8	7	2	9	26	6

Helység	Oktatási egység	Tanulók száma					Tanítók	Tanulók száma					Tanítók
		I	II	III	IV	I-IV		V	VI	VII	VIII	V-VIII	
	BRASSAI SÁMUEL Líceum	19	12	15	19	65	8	40	25	46	20	131	14
	Hallásszerűltek 2-es Számú Iskolája	6	11	12	6	35	19	14	12	13	16	55	28
	JÁNOS ZSIGMOND Unitárius Koll.	50	52	44	27	173	15	36	39	35	52	162	27
	MONTESSORI Református Iskola	4	3	8	9	24	7	4	10	2	2	18	11
	NICOLAE TITULESCU I-VIII Osztályos Iskola	24	12	24	25	85	4	27	19	27	33	106	14
	OCTAVIAN GOGA I-VIII. Oszt. Isk.	25	25	22	34	106	5	28	13	25	29	95	15
	ONISIFOR GHIBU Líceum	11	12	13	14	50	4	18	20	15	16	69	9
	Református Kollégium	26	26	23	23	98	4	12	23		25	60	7
	SIGISMUND TODUȚĂ Zenelíceum	27	16	19	17	79	29	22	12	15	15	64	47
	WALDORF Líceum	12	13	7	18	50	3	-	-	-	-	0	-
	Összesen	317	278	288	291	1174	124	322	293	300	309	1224	233
Aranyos- gyéres	AVRAM IANCU I-VIII. Oszt. Isk.	4	3	8	8	23	5	7	11	4	0	22	12
Bánffy- hunyad	Bikaláti I-VIII. Osz- tályos Iskola	6	3	-	1	10	1	-	-	-	-	-	-
Bánffy- hunyad	Iskolacsoport	22	20	16	22	80	4	24	18	21	14	77	6
Dés	1-es sz. I-VIII. Osztá- lyos Iskola	15	10	17	13	55	4	11	19	20	20	70	15
Szamos- újvár	2-es sz. I-VIII. Osztá- lyos Iskola	24	15	21		60	8	48	46	43	48	185	20
Torda	JÓSIKA MIKLÓS Elméleti Líceum	19	20	15	36	90	5	18	44	23	33	118	11
	Összesen	90	71	77	80	318	27	108	138	111	115	472	64

Helység	Oktatási egység	Tanulók száma					Tanítók	Tanulók száma					Tanárok
		I	II	III	IV	I-IV		V	VI	VII	VIII	V-VIII	
Aranyos-egerbegy	I–VIII. Osztályos Iskola	5	18	10	2	35	2	20	13	12	13	58	8
Aranyosgerend	I–VIII. Osztályos Iskola		2		5	7	1	–	–	–	–	0	
Bálványosvára	I–VIII. Osztályos Iskola	12	11	14	20	57	4	19	10	14	16	59	10
Bogártelke	I–VIII. Osztályos Iskola	4	1	6	2	13	1	–	–	–	–	–	–
Buza	I–VIII. Osztályos Iskola	6	5	7	9	27	2	3	3	7	10	23	6
Detrehemtelep	I–IV. Osztályos Iskola	1	0	4	3	8	1	–	–	–	–	–	
Egeres	Egeresi Gyártelep	–	–	–	–	–	–	5	2	6	7	20	9
Gyalu	GELU VOIE-VOD Elméleti Líceum	8	1	1	2	12	1	–	–	–	–	–	–
Györgyfalva	I–VIII. Osztályos Iskola	8	6	6	7	27	2	5	9	6	2	22	5
Harasztos	I–VIII. Osztályos Iskola	3		5	2	10	1	–	–	–	–	–	–
Inaktelke	I–IV. Osztályos Iskola	5	6	3	6	20	1	–	–	–	–	–	–
Jegenye	I–VIII. Osztályos Iskola	7	6	4	2	19	1	–	–	–	–	0	
Kalotaszentkirály	ADY ENDRE I–VIII. Oszt. Iskola	12	10	14	19	55	4	20	17	28	43	108	11
Katona	Melegföldvári I–IV. Oszt. Iskola	1	1	2	1	5	1	–	–	–	–	–	–
Kolozs	I–VIII. Osztályos Iskola	0	2	3	5	10	1	–	–	–	–	–	–

Helység	Oktatási egység	Tanulók száma				Ta- nítók I- IV	Ta- nítók V	Tanulók száma					Ta- nár- rok V- VIII
		I	II	III	IV			VI	VII	VIII	V- VIII		
Körösfő	KÓS KÁROLY I–VIII. Oszt. Iskola	8	12	9	17	46	3	13	15	18	14	60	13
Kövend	I–VIII. Osztá- lyos Iskola	0	6	3	14	23	2	–	–	–	–	0	
Magyarfenes	I–VIII. Osztá- lyos Iskola	1	3	1	4	9	1					0	
Magyargyerő- monostor	I–VIII. Osztá- lyos Iskola	1	1	1	2	5	1	–	–	–	–	0	
Magyarkapus	I–VIII. Osztá- lyos Iskola	8	12	2	10	32	2	12	10	12	13	47	11
Magyarléta	I–IV. Osztályos Iskola	5	0	1	4	10	1	–	–	–	–	0	
Magyarlóna	I–VIII. Osztá- lyos Iskola	17	9	5	6	37	3	14	13	11	9	47	12
Magyarszovát	I–VIII. Osztá- lyos Iskola	0	8	3	4	15	1	15	6	6	0	27	11
Magyarvalkó	I–VIII. Osztá- lyos Iskola	2	2	3	0	7	1					0	
Mákó	I–VIII. Osztá- lyos Iskola	5	3	3	2	13	1	–	–	–	–	0	
Méra	I–VIII. Osztá- lyos Iskola	12	16	16	15	59	4	16	13	16	12	57	11
Mezőkeszű	I–VIII. Osztá- lyos Iskola	1	2	1	2	6	1	–	–	–	–	–	–
Nyíres	I–VIII. Osztá- lyos Iskola	5	3	2	3	13	1	–	–	–	–	–	–
Ördöngös- füzes	I–IV. Osztályos Iskola	0	1	5	4	10	1	–	–	–	–	–	–
Szék	I–VIII. Osztá- lyos Iskola	20	23	16	15	74	4	21	29	20	20	90	11
Szentmihály	MIHAI. VODÁ I–VIII. Oszt. Iskola	5	6	6	5	22	2	8	–	–	5	13	8

Helység	Oktatási egység	Tanulók száma					Tanítók	Tanulók száma					Tanárok
		I	II	III	IV	I-IV		V	VI	VII	VIII	V-VIII	
Tordaszentlászló	BORBÉLY JÓZSEF I-VIII. Oszt. Isk.	6	4	5	8	23	2	12	13	11	10	46	8
Tordatúr	I-VIII. Osztályos Iskola	4	7	2	3	16	1					0	
Türe	I-IV. Osztályos Iskola	1	3	1	2	7	1					0	
Vajdakamarás	I-VIII. Osztályos Iskola	8	8	5	11	32	2	8	9	7	24	8	
Válaszút	I-VIII. Osztályos Iskola	15	17	14	14	60	4	-	-	-	-	0	
Várfalva	I-VIII. Osztályos Iskola	12	8	4	6	30	2	21	10	13	12	56	13
Visa	I-IV. Osztályos Iskola	5	10	1	1	17	1					0	
Vista	I-IV. Osztályos Iskola	6	8	8	3	25	2					0	
	Összesen	219	241	196	240	896	67	212	172	187	186	757	155

Helység	Tanulók száma					Tanítók	Tanulók száma					Tanárok
	I	II	III	IV	I-IV		V	VI	VII	VIII	V-VIII	
Kolozsvár	317	278	288	291	1174	124	322	293	300	309	1224	233
Más város	90	71	77	80	318	27	108	138	111	115	472	64
Vidék	219	241	196	240	896	67	212	172	187	186	757	155
Összesen	626	590	561	611	2388	218	642	603	598	610	2453	452
	A megye tanulói 10,69%-a						A megye tanulói 11,17%-a					

Nem sikerült megszerezni a román iskolába járó magyar tanulók kimutatását. Azt tudjuk viszont, hogy a román iskolában tanuló magyar diákok közül nagyon kevesen járnak fakultatív anyanyelvi órákra: az elemi osztályokban összesen 11-en, 5-8. osztályban 5-en, líceumi osztályokban 7-en.

Középiskolai oktatás

Helység	Oktatási egység/szak	Tanulók száma					Tanárok
		IX	X	XI	XII	IX–XII	
Kolozsvár Király (Brătianu) u.	APÁCZAI CSERE JÁNOS Elméleti Líceum intenzív angol–humán, intenzív angol–matematika–informatika, közgazdasági	89	90	83	81	343	32
Farkas (Kogalniceanu) u.	BÁTHORY ISTVÁN Elméleti Líceum, humán–katolikus, matematika–informatika, természettudományi	87	78	86	80	331	31
Magyar-Kosuth L. (21 Decembrie 1989) u.	BRASSAI SÁMUEL Elméleti Líceum, matematika–informatika–intenzív angol, humán–intenzív angol	56	57	81	69	263	24
Mező (Câmpului) u.	EDMOND NICOLAU Technikai Főgimnázium Szöveg- és képfeldolgozó technikus szak	22				22	12
Bartha Miklós (Emil Isac) u.	IULIAN POP Gazdasági Főgimnázium, Gasztronómiai technikus szak			26		26	5
Magyar-Kosuth L. (21 Decembrie 1989) u.	JÁNOS ZSIGMOND Unitárius Kollégium, matematika–informatika–intenzív angol, humán–intenzív angol	52	53	52	46	203	28
Álmos vezér (Alexandru Vlahuță) u.	ONISIFOR GHIBU Elméleti Líceum, természettudományi	31	21	18	22	92	9
Farkas u.	Református Kollégium, humán	49	41	46	36	172	27
Papp-Párizs u. 60	SIGISMUND TODUȚĂ Zenelíceum	26	16	14	12	68	56
Máramaros (Maramureșului)	TEHNOFRIG Iskolacsoport, Gasztronómiai technikus szak	32	33	25		90	10
Beszterce (Bistriței) u.	TRANSILVANIA Szállítástechnológiai Főgimnázium közlekedési technikus szak	33	30	29		92	15
	Összesen	477	419	460	346	1702	249

Helység	Oktatási egység/szak	Tanulók száma					Tanárok
		IX	X	XI	XII	IX–XII	
Bánffyhunyad	OCTAVIAN GOGA Elméleti Líceum	30	27	31	23	111	9
Dés	ANDREI MUREȘANU Főgimnázium, matematika–informatika	32	21	32	31	116	13
Szamosújvár	ANA IPATESCU Elméleti Líceum	29	18	0	0	47	12
Szamosújvár	PETRU MAIOR Elméleti Líceum	31	32	30	57	150	7
Szamosújvár	Szamosújvári Iskolacsoport			19		19	11
Torda	JÓSIKA MIKLOS Elméleti Líceum	35	47	25	31	138	16
	Összesen	157	145	137	142	581	68
	Mindösszesen	634	564	597	488	2283	317
	A megye tanulói számának					8,68%-a	

Szint	2006–2007	2008–2009	2010–2011			2011–2012		
	Magyar nyelven tanul	Magyar nyelven tanul	Össz tanuló-szám	Magyar nyelven tanul	%	Össz tanuló-szám	Magyar nyelven tanul	%
Óvoda	2661	2637	21311	2585	12,13	21306	2932	13,76
Elemi	2588	2402	22643	2493	11,01	22634	2388	10,55
Gimnázium	2483	2531	23102	2435	10,54	23087	2453	10,62
Líceum +szak.i.	2242 +342	2121 +160	26847	2325	8,66	26839	2283	8,50
Összesen	10316	9851	95237	9838	10,33	95171	9838	10,33

A 2011. év a Kolozs megyei magyar közoktatás számára enyhe pozitív mérleggel zárul.

Adatok és információk a kolozsvári egyetemi oktatásról (különös tekintettel a magyar anyanyelvű diákoknak nyújtott lehetőségekre)

Az új tanügyi törvény a felsőoktatásban is érezteti hatását. A multikulturálisnak nyilvánított egyetemeken (ilyen a BBTE is) lehetőséget adott az egyes karokon az újonnan alakuló román intézetekkel egyenrangú magyar intézetek megalakítására és az ezeket összefogó egyetemi szintű, önálló szabályzattal rendelkező, autonóm magyar tagozat kialakítására. A kisebbségi állami felsőoktatásban is minden szinten emelt együttműködéssel számítható ki az alapfinanszírozást.

Ugyancsak az új tanügyi törvény írta elő az egyetemek osztályozását is. A legelőkelőbb kategóriában Kolozsvár 4 egyeteme foglal helyet (BBTE, Műszaki, Orvosi, Agronómia). Csak Bukarest büszkélkedhet hasonló eredménnyel. Az egyetemek rangsorolása során pedig a BBTE a második helyre került a bukaresti egyetem mögött.

A 2011-es évben végső szakaszába érkezett a Sapientia magánegyetem akkreditálása is.

1. A Babeş–Bolyai Tudományegyetem Magyar Tagozata*

Kar/ kari tagozat vezető	Magyar intézetek/ megválasztott igazgatók	Oktatók sz.**		Diáklétszám				
		R+N	Magyar	Ö***	Magyar			
					Ntm	Mt		
			%				%	
Matematika és Informatika Kar dr. Soós Anna doc., dh.	Magyar Matematika és Informatika Intézet/ dr. Robu Judit doc.		23	20	1777 (1871)		314 (340)	17,7
	2 román intézet	92				137		7,7
Fizika Kar dr. Nagy László prof., dh.	Magyar Fizika Intézet/ dr. Nagy László prof.		8	17	344 (396)		47 (52)	13,7
	2 román intézet	40				31		9,0
Kémia és Vegyészmérnöki Kar dr. Majdik Kornélia doc., d.	Magyar Kémia és Vegyészmérnöki Intézet / dr. Majdik Kornélia doc.		16	20	791 (807)		133 (167)	16,8
	7 román intézet	64				122		15,4

Kar/ kari tagozat vezető	Magyar intézetek/ megválasztott igazgatók	Oktatók sz.**			Diáklétszám				
		R+N	Ma-gyar	%	Ö***	Magyar			
						Ntm	Mt		
Biológia és Geológia Kar dr. Forray Ferenc adj., dh.	Magyar Biológia és Ökológia Intézet/ dr. Markó Bálint adj.		13	33	(1052)		(191)		
	Geológia Intézet (vegyes)	7	4						
	2 román intézet	27							
Földrajz Kar dr. Benedek József prof., dh.	Magyar Földrajz Intézet/ dr. Nagy Egon adj.		10	23	(3871)		(610)		
	A kihelyezett részlegek Földrajz Intézete (vegyes)	12	9						
	3 román intézet	50							
Környezettudományi Kar dr. Berkesy László adj.	Környezettudományi Intézet (vegyes)	17	3	17	697 (1061)	42	48	6,9 6,0	
	Környezetmérnöki Intézet (vegyes)	12	3						
Bölcsész Kar dr. Pozsony Ferenc prof., dh.	Magyar és Általános Nyelvészeti Intézet/ dr. Szilágyi N. Sándor prof.		8	19	2517 (2517)		282	11,2	
	Magyar Irodalomtudományi Intézet/ dr. Berszán István doc.		12						
	Magyar Néprajz és Antropológia Intézet / dr. Szikszai Mária adj.		7						
	11 román intézet	103				312			12,4
	Német Nyelv és Irodalom Intézet	10							
Jogi Kar	Magánjogi Intézet (vegyes)	17	(2)	8	2510 (2742)	105	120	4,8 4,2	
	Közjogi Intézet (vegyes)	16	1						

Kar/ kari tagozat vezető	Magyar intézetek/ megválasztott igazgatók	Oktatók sz.**		Diáklétszám				
		R+N	Magyar	Ö***	Magyar			
					Ntm	Mt		
			%				%	
Történelem és Filozófia Kar dr. Rüszt-Fogarasi Enikő, doc., dh.	Magyar Történelmi Intézet / dr. Pál Judit doc.		12	27	(1935)		(356)	
	Magyar Filozófiai Intézet / dr. Veress Károly prof.		9					
	6 román intézet	56						
Pszichológia és Neveléstudományi Kar dr. Foris-Ferenczi Rita doc., dh.	Alkalmazott Pszichológia Intézet / dr. Szamosközi István prof.		9	26	(6755)		(1503)	
	Pedagógia és Alkalmazott Didaktika Intézet / dr. Demény Piroska adj.		26					
	6 román intézet	91						
	1 német intézet	5						
Politika-, Közigazgatás- és Kommunikációtudományi Kar dr. Salat Levente doc., dh.	Kommunikáció Közkapcsolatok és Reklám Intézet (vegyes) / dr. Kádár Magor adj., tf.	15	4	26	(4669)		(456)	
	Politika Tudományok Intézete (vegyes) / dr. Sata Kinga adj., tf.	14	6					
	Újságírás Intézet (vegyes) / dr. Györffy Gábor adj., tf.	12	6					
	Közigazgatás (Besztercei, Szatmári és Sepsiszentgyörgyi kihelyezett tagozatokkal)	22	6					
Színház és Televízió Kar drd. Szilágyi-Palkó Csaba ts	Színház Kar / dr. Bodó Ottó adj.		12	31	(324)		(79)	
	2 román intézet	27						

Kar/ kari tagozat vezető	Magyar intézetek/ megválasztott igazgatók	Oktatók sz.**			Diáklétszám			
		R+N	Magyar	%	Ö***	Magyar		%
						Ntm	Mt	
Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Kar dr. Juhász Jácint-Attila adj., dh.	Gazdálkodástudományi és Üzletkezelési Intézet / dr. Benyovszki Annamária adj.		21	15	7523 (12178)		546	7,3
	Sepsiszentgyörgyi Üzletigazgatási Intézet / dr. Kristály Sándor doc.	1	12					
	8 román intézet	182				469		6,2
	1 német intézet	9						
Testnevelés és Sport Kar dr. Pașcan Ioan prof., dh.	Fizioterápia és Elméleti Tárgyak Intézete (vegyes)/dr. Boros-Bálint Julianna adj., tf.	13	3	18	923 (2117)	79	198 (271)	21,4 8,5
	Egyéni Sportok Intézete (vegyes)/ dr. Pașcan Ioan prof., tf.	13	4					
	Sportjátékok Intézete (vegyes) / drd. Vizi Sándor ts.	15	2					
Szociológia és Szociális Munkásképző Kar dr. Magyarai Tivadar doc., dh.	Szociológia és Szociális Munkásképző Intézet / dr. Veres Valér doc.		18	38	1306 (1491)		225 (281)	17,2
	2 román intézet	29					69	
Római Katolikus Teológiai Kar dr. Nóda Mózes doc., d.	Római Katolikus Teológia Didaktika Intézet / dr. Vik János doc.		7		134 (208)		134 (204)	100
	Római Katolikus Teológia Pasztorális Intézet / dr. Nagy József adj.		5					

Kar/ kari tagozat vezető	Magyar intézetek/ megválasztott igazgatók	Oktatók sz.**			Diáklétszám			
		R+ N	Ma- gyar	Ö ***	Magyar			
					Ntm	Mt		%
Református Tanárképző Kar dr. Molnár János prof., dh	Református Teológiai és Zenepedagógiai Intézet / drd. Péter István ts.		14		203 (238)		(203)	100
Ortodox Teológia Kar	1 román intézet	26			(709)			-
Görög Katolikus Teológia Kar	3 román intézet	20			(431)			-
Európai Tanulmányok Kar	8 román intézet	50			(1804)	79		4,4
Üzletgazdálkodási Kar	2 román intézet	27			984 (1870)	80		8,1
Kihelyezett tagozatokon							(834)	
Összesen		1094	324	23	(49046)	2500	(6514)	

d. – dékán, dh. – dékán helyettes, adj. – egyetemi adjunktus, doc. – egyetemi docens, prof. – egyetemi tanár, ts. – egyetemi tanársegéd, tf. – tagozatfelelős, Ntm – nem magyarul, hanem románul, angolul vagy németül tanul, Mt – magyarul tanul;

* Az információk és az adatok Magyar Tivadar tagozatfelelős rektorhelyettesétől, illetve az egyes karok honlapjain és különböző közleményekben elérhető adatok összevetéséből származnak; az oktatók esetében a források nem teszik lehetővé a kihelyezett tagozatok szám szerinti elválasztását;

** A főállású oktatók száma;

*** Nappali alapképzés és mesteri, kihelyezett tagozatok nélkül, zárójelben a hivatalos összdiáklétszám, dőlt betűvel – becsült számok. A nem magyarul tanuló magyar hallgatók száma magában foglalja nemcsak a tanulmányaikat eleve románul kezdő hallgatókat, hanem az angol tanulmányi nyelvet választókat (reál és társadalomtudományi szakokon), illetve a mesteri képzésben a nagyszámú szakirány közül a román vagy angol nyelven felkínáltakat választókat.

Az Üzletgazdálkodási Karon működő szakok közül egyeseket magyar nyelven a Közgazdaságtudományi Kar magyar tagozatán működtetnek (kolozsvári és sepsiszentgyörgyi helyszínen), az Európai Tanulmányok Kar helyett a Történelem és Filozófia Karon működik magyar nyelven európai tanulmányok szak és nemzetközi kapcsolatok szak.

A következő karokon nem alakultak önálló magyar intézetek (ezeken a karokon a magyar tagozat vegyes intézetekben, az előző évekhez hasonló, a viszonylagos önállóság helyzetében maradt): Jogi Kar: magyar nyelvű oktatás csak részleges, teljesen magyar oktatás mesterképzésen van; a Sport és Testnevelés Kar, illetve a Politikatudományi, Közigazgatás- és Kommunikációtudományi Kar: a kar magyar oktatói így döntöttek.

A főállású oktatók munkáját kiegészítik a nyugdíjas, emeritus tanárok, a nagyszámú külföldi, elsősorban magyarországi vendégtanár, valamint a szintén nagyszámú doktorandus is.

A folyó év legfontosabb eredménye, a magyar intézetek megalakulása mellett, a magyar tagozat belső szabályzatának a megszületése csaknem négy-öt év tárgyalás, vita, egyeztetés után. További jó eredmények: kiemelkedő oktatói díjak (Gábos Zoltán) vagy hallgatói díjak (közgazdász hallgatók nemzetközi szereplése) és nemzetközi tudományos konferenciák, pl. a Hungarológiai kongresszus szervezése.

Legnagyobb kudarc: három szak (a 72-ből) önálló akkreditációjának elmaradása főleg technikai okokból, de az érintettek késedelmei miatt is, az önálló arculatépítési kampány csökkenése főleg pénzügyi okokból, illetve a merev állami elszámolási rendszer miatt. Ezek közül a legtöbb hiányt pl. a magyar mérnöki geológia szakon kell pótolni.

A tanügyi törvény adta lehetőség – az önálló magyar szervezeti egységek – megalakulása láthatóan hozzájárul a magyar tagozat belső egységének, összefogásának erősödéséhez, de csak pár éves működés után lehet majd megmondani, hogy ezen intézetekbe való szerveződés mennyire hatékony, életképes.

A magyar fiatalok közösségi szelleméhez az egyetem főleg a tehetséggondozói programok révén járult hozzá (szakkollégiumok, TDK, kutatótáborok) a Kolozsvári Magyar Egyetemi Intézet (KMEI) hathatós támogatásával.

Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Kolozsvári Kar

Kar/ kari tagozat vezető	Tanszékek/ tanszékvezetők	Főállású oktatók	Diáklétszám
Természettudományi és Művészeti Kar dr. Tonk Márton doc., dh.	Jogtudományi és Európai Tanulmányok Tanszék/ dr. Lupescu Radu adj.	12	96
	Környezettudományi Tanszék/ dr. Urák István doc.	10	48
	Média Tanszék/ dr. Pethő Ágnes doc.	8	89
Összesen		30	233

A karon évente további 20–25 meghívott szakember dolgozik.

A Sapientia EMTE kolozsvári kara a 2011 őszén megkezdett tanévben ünnepelte fennállásának 10. esztendejét, s kétségtelen, hogy a jubileum „öröme” mellett az egyetemépítő munkának egy újabb nehéz, hosszú esztendejét tudhatja maga mö-

gött. „Voltak igen szép sikereink, kimagasló eredményeink – és természetesen voltak olykor bosszúságaink, kudarcaink is. A jól végzett munka örömeivel tekinthetünk vissza diákjaink szakmai rendezvényeken, kutatásban, alkotómunkában elért eredményeire, akárcsak a kar oktatóihoz kapcsolódó tanári-kutatói teljesítményekre. Sikerként könyvelhetők el a 2011-es felvételi vizsgákon elért jelentkezői-beiratkozási létszámok, melyeket a kar a kedvezőtlen demográfiai, középiskolai (érettségi) és felsőoktatási kontextus ellenére is növelni tudott.”^{2*} Igen fontos lépést jelent, hogy elkezdődött az új „otthon”, a kari épület felépítése is a Tordai úton. Egyetemünk, karunk 2011-ben elért eredményeinek sorából úgyszintén kiemelendő a júniusban közreadott felsőoktatási (ún. „Ad Astra”) rangsor, melyben a Sapientia EMTE a legjobb romániai magánegyetemként szerepel, s az intézmény „teljes jogú felsőoktatási tagságának” elismerését jelenti az is, hogy a 2011/12-es tanév – Farkas utcai templomban – lezajlott megnyitójának díszvendége az Eötvös Loránd Tudományegyetem rektora volt. Az Óvárban lévő szülőház, a Sapientia EMTE központi épületének falára, a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, illetve az egyetem kolozsvári kara közötti összefogás eredményeként, Bocskai István fejedelemnek szentelt, kültéri emléktábla került.

A 2011-es esztendő kudarcaként értékelhető, hogy a sok megelőző, elhárító intézkedés (tutori rendszer elindítása, rendkívüli ösztöndíjak alapítása, sűrű szakmai gyakorlatok szervezése, hallgatói önkormányzat programjainak anyagi-szakmai támogatása) ellenére, nem sikerült a várt mértékben ellensúlyozni az I. éves hallgatói lemorzsolódást. Az Országos Minőségbiztosítási Ügynökség 2010 júliusában adott szakmai akkreditációja ellenére, ennek a törvény általi jogerőre emelése nem történt meg a 2011-es esztendőben.

A kolozsvári kar diákjai szoros kapcsolatban állnak a város magyar egyetemi hallgatóival. Sajátos tényállás, hogy sok az ún. „másodegyetemes” hallgató, akik már korábban (vagy párhuzamosan) egy másik felsőoktatási intézmény egyetemista közösségébe is integrálódtak.

Az elmúlt egy-két évtized felsőoktatási fejleményeinek ismeretében – eltömegesedés, lecsökkent alapképzési idő –, ugyanakkor a teljes oktatási rendszerünkre jellemző minőség és fiataljaink egyre későbbi érésének tudatában nyilvánvaló, hogy az egyetem alapvető nevelői feladatokra is fel kell hogy készüljön – jóllehet hagyományos értelemben ez nem tartozna a felsőoktatás specifikus tevékenységei közé. Jól látszik viszont az, hogy lassan a korábbi, széles körben megszerezhető érettségi szintet a hároméves alapképzés, az ún. „BSc-szint” tömeges megszerzése váltja fel, s ezzel párhuzamosan egyre több „alapozó” jellegű etikai, erkölcsi és általános műveltségi tudástartalom közvetítése hárul az egyetemi oktatókra. A Sapientia EMTE esetében ugyanakkor egy további, az egyetem küldetéséből származó nevelői feladatnak is eleget kell hogy tegyen minden oktató: a közösségi szellem, az erdélyi magyar közösséghez tartozás és az abból származó felelősségek, az általában vett magyar identitás kialakítása követelményének. Ezt szolgálja például a négy szemeszterre kiterjedő kötelező magyarságtudományi stúdium, a történelmi-kulturális

múltunknak az egyetem nyilvános tereiben való megjelenítése, az erdélyi magyar társadalom kurrens problémáinak és „jövőképének” rendszeres elemzése és bemutatása. Abból a tényállásból, hogy végzettjeink döntő többsége szülőföldjén próbálja önmagát megvalósítani, az is kiolvasható, hogy a Sapientia EMTE – legalábbis ebben a tekintetben – teljesíti a bő tíz esztendővel ezelőtt megfogalmazott intézményalapítói, ugyanakkor az állandóan újra és újrafogalmazódó erdélyi magyar közösségi elvárásokat is.

Protestáns Teológiai Intézet³

A munkakönyves tanárok felekezet szerinti megoszlása:
református 7, unitárius 4, evangélikus 1
Diáklétszám:

Évfolyam	Református		Unitárius		Evangélikus		Összesen
	fiú	lány	fiú	lány	fiú	lány	
I.	18	3	5	0	2	0	28
II.	14	3	2	1	0	0	20
III.	12	2	2	3	0	0	19
IV.	18	4	3	2	1	0	28
V.	18	3	2	2	0	2	27
VI.	12	2	1	0	0	0	15
Összesen	109		23		4		137

A folyó év legnagyobb sikerének tekinthető a mesteri fokozat akkreditálásának kivívása, ami természetszerűleg azt jelenti, hogy az alapképzés akkreditációja már lezárult. Sikerként értékelhető, hogy az Intézet bekerült a „Nemzeti Fontosságú Intézetek” közé.

A teológusok aktívan részt vesznek mind a KMDSZ, mind az IKE, mind a FIKE mindennapi életében. Azonkívül a legközelebb álló Apafi Kollégium diákságával közös bibliaórákat tartanak, valamint próbálják őket bevonni az önképzőkori tevékenységekbe is. A Babeş–Bolyai Egyetem Vallástanárképzőjével, valamint a Konzervatórium diákságával van kimondottan jó kapcsolata az ifjúságnak, ami tán abból adódik, hogy vannak hallgatók, akik párhuzamosan végzik a BBTE Vallástanárképzőjét, illetve a Konzervatóriumot.

A teológusok között a pályamódosítás elenyésző mértékű, mivel a teológia nemcsak pálya, hanem elhivatottság kérdése is. Az intézet elvégzése biztos megélhetést jelent, minden végzést kihelyeznek, állást kap.

3 Somogyi Gyula tanácsos beszámolója alapján.

Képzőművészeti és Formatervezési Egyetem⁴

A Képzőművészeti és Formatervezési Egyetem magyar szempontból köztes helyet foglal el a kolozsvári felsőoktatási intézmények között. Két tantárgyat (művészet-történet, esztétika) magyarul tanulhatnak az alapképzésben részt vevő diákok. Ez lehetőséget ad a találkozásra és egymás megismerésére.

Kar	Oktatók			Diáklétszám									
	Ö	Magy		Alapképzés					Mesteri			Összes	
		Ö	Magyar	Mt	Ö	Magyar	Ö	Magyar	Ö	Magyar			
Képzőművészet	43	5	12%	394	73	18,5%	65	158	31	19,6%	552	104	18,8%
Díszítőművészet és Dizájn	26	2	8%	276	80	29%	70	86	15	17,4%	362	95	26,2%
Elméleti és Ped. Tárgyak tanszék	9	2	22%	-	-								
Összesen	78	9	12%	670 (1028)	153	22,8%	135	244	46	18,9%	914	199	21,7%

Műszaki Egyetem

Kar	Oktatók		Alapképzés (4 év) okt. nyelvek szerint				Mesteri (2 év)			A 2011-es felvételi eredmények			Összes diák karonként		
	Ö	M	Román		Angol		Ö	Magyar		Ö	Magyar		Ö	Magyar	
			Ö	M	Ö	M		Ö	Magyar		Ö	Magyar			
Automatizálási és Számítógépek	100	8	1003	113	557	77	564	75	13,3%	477	60	12,5%	2124	255	12%
Elektron, Távk. és Inform. Technológiai	79	8					162*	7	4,3%	316	24		1510		
Villamosmérnöki	77	9					151*	12	7,9%	289	33		1395		
Építész mérnöki és Városrendezési	17	1					?			245	31	12,6%	1180		
Építőmérnöki	126	8					352*	52	14,8%	483	73	5,1%	2210		
Anyag- és Környezetmérnöki	69	2					?			183	11		790		

4 Honlapról, diákoktól, titkárságról szerzett adatok alapján; Mt – magyarul tanulja a két tárgyat

Gépészmér- nöki	123	4					361**	37	10,2%	611	74	2950		
Épületgépé- szeti (Beren- dezések?)	37	1					?			178	23	835		
Mechanika	76	2					?			438	55	2100		
Összesen	704	43	6,1 %				1590	183	11,5%	3220	384	11,9 %	15094	1800 11,9 %

Ö – összesen, M – magyar, *elsőév, **másodév

Mezőgazdasági és Állatorvosi Egyetem*

Karak	Oktatók		A 2011-es felvételin bejutottak						Karra összesítve			
			Alapképzés		Mesteri		Össz.	Magyar				
	Ö	M	Ö	M	Ö	M						
Mezőgazdasági (4+2 év)	77	1	322	39	199	18	1530					
Biológia szak (3+2 év)			25	1	20	4	100					
Kertészeti (4+2 év)	70	3	421	47	101	10	1750					
Állattan és biotechnológiai (4+2 év)	40	-	174	23	73	6	750					
Állatorvosi (6 év)	66	1	214	37			1150					
Élelmiszerké- mia szak (4 év)			72	7			260					
Összesen	253	5	2%	1228	154	12,5%	393	38	9,7%	5540	653	11,8

* A honlapon szereplő kari névsorok alapján.

IULIU HAȚIEGANU Orvosi Egyetem*

Kar	Oktatók			A 2011-es felvételin román nyelvű helyekre**					
				Bejutottak			Kiestek		
	Össz.	Magyar		Össz.	Magyar		Össz.	Magyar	
Általános orvosi	580	6	1%	288	13	4,5%	556	29	5,2%
Fogorvosi	107	3	3%	73	2	2,7%			
Gyógyszerészeti	70	2	3%	166	8	4,8%	90	11	12,2%
Összesen	757	11	1,5%	527	23	4,3%	646	40	6,2%

*Az egyetem honlapja és a felvételi eredményhirdetés alapján;

**A felvételi román nyelven zajlott; az angol, francia helyek fizetősek, külföldi állampolgárok foglalják el.

Zeneakadémia

Karok	Oktatók összesen	Magyar oktatók	
Zenei Interpretáció	50	6	12%
Zeneelmélet	35	2	5,7%
Színpadművészet	18	1	5,5%
Tanárképző intézet	3	–	0%
Összesen	106	9	8,5%

KMDSZ^{5*}

Az új tanügyi törvény hatásait a diákok nagy része csak ezután kezdi érzékelni, mivel az intézetek csak az októberi hónap folyamán jöttek létre. Eddig főként a véglegesítő vizsgáról, a dupla szakosítás akadályairól értesültek a diákok. Azokat a diákokat érintette inkább az intézetek megalakulása, akik képviselői tevékenységet végeznek, hisz ők kivették részüket az új charta kidolgozásában. Az intézetek megalakulása pedig azoknak a diákoknak látványos, akik eddig is ismerték az oktatás kialakításának eljárását. A diákok minőségi és stabil oktatási rendszert szeretnének, amivel előre lehet tervezni, és amelyben partnerként kezelik őket.

Az új besorolás értelmében a BBTE minden szinten indíthat képzést, illetve az állami támogatások is a minőséggel arányosan érkeznek. Így adott a megfelelő keret a magyar tagozat működésének is, és a jó hírnév közvetlenül a diplomák elismertségét is biztosítja.

A BBTE adta további lehetőségek: a magyar diákok is élvezhetik az évek alatt kialakított nemzetközi kapcsolatokat, ösztöndíj-lehetőségeket áthallgatások és egyéb európai pályázatok elnyerésére.

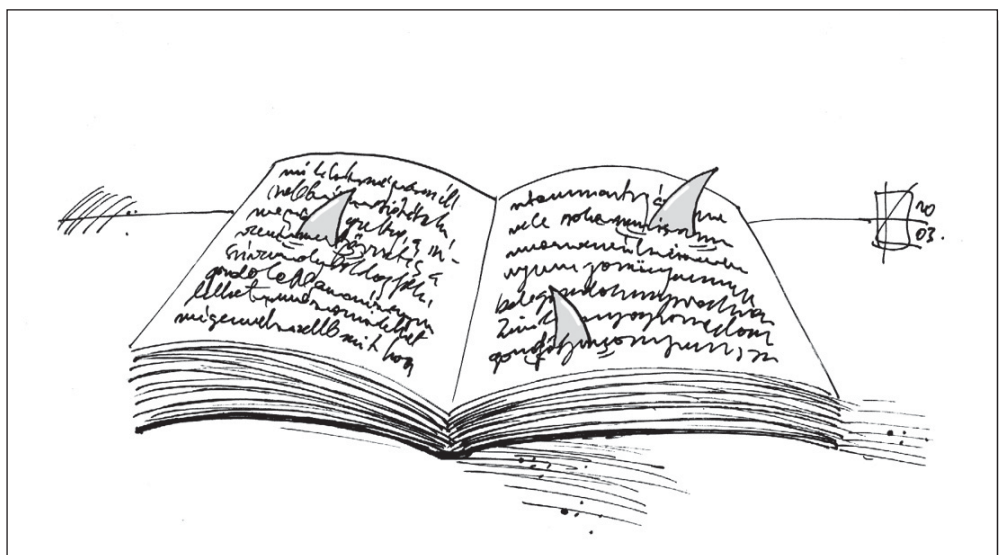
5 A KMDSZ vezetőségének beszámolója alapján.

A döntéshozatal folyamatában lehető fel a függetlenség hátránya, hisz a létszámot tekintve több román van. Az új tanügyi törvény előrelépéseket hoz, de nem biztosít teljes függetlenséget. A magyar tagozatok autonómiáját a 135. cikkelyben a tanügyi törvény alapozza meg. Így nemcsak a magyar intézetek kaptak autonómiát, hanem a tagozati szintű szabályzat is szentesíti ezt.

A fiatalok személyiségére nagy befolyással bír az egyetemen eltöltött időszak. A KMDSZ tevékenységei révén próbálja biztosítani a nonformális oktatást, a közösségi szellem és a magyar identitás erősítését. Jelenleg elkezdett közvélemény-kutatásunk ad majd részletes választ az egyetemen eltöltött diákélet hatásairól.

A nem magyar nyelven tanuló diákokkal, illetve azon egyetemeken diákjaival, ahol nincs lehetőség magyarul tanulni, a kapcsolattartás általában személyi hálózatokon keresztül történik. Ezekon a szakokon is tudnak egymásról a magyar diákok. Nagy lehetőség rejlik a 21. századi technológiákban is, hisz az online világban könnyen elérhetőek ezek a diákok is. Ott van még a hagyományossá vált tagsági rendszer is. A tagsági adatbázist a diák tölti ki adataival, így közvetlenül el tudunk érni hozzájuk. Ez két szinten történik: elsősorban az KMDSZ – OMNIPASS diákigazolvánnyal, másodsorban pedig regisztrált tagsággal iratkoznak be azok a diákok, akik a szerveztépítésben is részt akarnak venni.

Az oktatáson kívüli nevelésre nagy szükség van a jelenlegi társadalomban. A diákok szaktudást kapnak az egyetemen, a KMDSZ pedig ennek gyakorlati felhasználásában, személyiségük fejlesztésében, és nem utolsósorban a közösségi élet fejlesztésében próbál segíteni. Ilyen típusú projektünk az immár két éve működő Karrier Iroda, mely főként személyiségfejlesztésben és a munkapiacra való elhelyezkedésben segít, képzéseken, tanácsadásokon keresztül. Ezzel együtt a KMDSZ teljes tevékenysége azt célozza, hogy a magyar diákok megtarthassák identitásukat, fejlesszék közösségüket és, egyénenként is megtalálják helyüket az erdélyi társadalomban.

Szász Péter

Az egyszerűsített honosítási eljárásról

2010 novemberében a magyar Külügyminisztérium, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, valamint az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) az egyszerűsített honosítás végrehajtására vonatkozó együttműködési megállapodást kötött. Eszerint az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács Demokrácia Központok néven létrehozott irodahálózata segítséget nyújt a honosítást igénylők tájékoztatásában, a szükséges iratcsomó összeállításában.

Az elmúlt egy évben a kérelmezők bizalommal fordultak hozzánk és elégedetten távoztak. Az érdeklődés továbbra is töretlen, irodáinkat nagyon sokan felkeresik. Ennek több feladata is van, jelen pillanatban kiemelten a magyar állampolgárság megszerzésében nyújt segítséget. Konkrétan: tájékoztat az iratokról, eljárásról, költségekről. Emellett az állampolgársági dosszié összeállítása – tanácsadás, dokumentáció összeállítása, ellenőrzés stb. is feladata, valamint az időpont-egyeztetés a külképviseletekkel vagy egyéb, a törvény, illetve annak végrehajtási rendelkezései által megengedett tevékenység elvégzése. Fontos kiemelni: mindezen tevékenységek ingyenesek.

Az Erdély-szerte működő 26 EMNT-irodában egy év alatt 151 213 személyt tájékoztattunk a honosítási eljárásról, ugyanakkor 74 815 személyt irányítottunk, összeállított iratcsomóval, a külképviseletek és a magyarországi anyakönyvvezetői hivatalok felé. A kolozsvári EMNT-iroda munkatársai jelentős részét végezték el ennek a munkának: az itt honosított személyek (8542 fő) az erdélyi irodáinkat felkeresők 11,42%-át teszik ki.

Az EMNT-irodák (Demokrácia Központok) esetében gyakori eljárásnak számítanak a kihelyezett munkanapok. Főleg az idős és mozgássérült embereknek fontos, hogy az Erdély-szerte 26 helyszínen működő irodák ily módon néha „házhoz jöjjenek”. Az elmúlt egy évben minden területi iroda számos településen tartott lakossági fórumokat, kihelyezett munkanapokat a saját vonzáskörzetében.

Mivel könnyített honosításról van szó, az eljárást a lehetőségekhez mérten leegyszerűsítették. Tapasztalatunk azt mutatja, hogy az eljárás beindításához szükséges okmányokkal minden kérelmező rendelkezik, sőt, az esetek többségében sokkal több iratot hoznak el, mint amennyire szükség lenne. Gyakorlatilag nem fordult elő olyan eset, hogy valamelyik kérelmező ne tudta volna okmányokkal bizonyítani saját vagy felmenője egykori magyar állampolgárságát. Az állami okmányok hiányában jelentős könnyítést jelent az egyházi iratok elfogadása.

A honosítással kapcsolatos munkaköri tevékenységünk természetes velejárója, hogy találkozunk sajátos esetekkel, nem szokványos iratokkal. Láttunk már I. Ferencz József nevével fémjelzett útlevelet, korabeli klinikák által kibocsátott orvosi igazolást, és különféle magyar címerrel ellátott színes okmányokat is.

A magyar állampolgárság visszaszerzésére minden egykori magyar állampolgár leszármazottja jogosult. Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács irodáiban továbbra is készséggel várjuk és segítjük a hozzánk forduló kérelmezőket. Részletesebb információkat a www.demokraciakozpont.org honlapunk, illetve a 0264 308 208-as tudakozónk nyújthat.

Kolozsvári EMNT-iroda:
Főtér 23. T.1.5. (a magyar konzulátus udvarán)
tel. 0264 455 161

Albert Bea

Miket rejthet egy zöld mappa?

Az egyszerűsített honosítást igénylők EMNT-logóval ellátott zöld mappája.

A már egy évnél hosszabb ideje tartó folyamat rögzült, bürokratikusnak is nevezhető kliséivel gyorsan rendszerbe szedhető a válasz: a kérelmező hivatalos iratait, születési bizonyítványát, családi állapotára vonatkozó dokumentumait, valamint a magyar állampolgár felmenőket igazoló iratokat – mindezeket magyar nyelvű fordításban is. Ezek mellett találjuk az állampolgárságot igénylők személyi igazolványáról készült másolatot, igazolványképet, a fogalmazásszerűen kézzel írt, egy oldalnyi, nem szakmai önéletrajzot és az irodánkban kitöltött formanyomtatványokat: a főkérvényt, a születés, illetve a házasság magyarországi anyakönyvezését kérvényező adatlapokat és a legtöbb esetben az elért nevek magyar helyességgel történő bejegyzésére szolgáló névmódosítási űrlapot.

Teljes a mappa, le is zárhatnánk a nagy út előtt álló dossziét. Irodánkban az ügyintéző munkafolyamat végén a fent említett iratok összességével válik teljessé a magyar állampolgárságot kérelmező személy, család iratcsomója. Kimaradt azonban még valami, ami talán az összes irat gémkapcsa, a kész mappa kohéziós ereje: a honosítást, illetve visszahonosítást igénylő személyek sajátos jellemvonásai. Ezek a személyes találkozások során kialakuló beszélgetésekben mutatkoznak meg, de az ügyintéző félórákban is kaphatunk ízelítőket. A kérelmezők számszerűsíthetők. Egy-egy személy sima adatsorra alakulhat a statisztikai kimutatásokban, ám az az élmény és élettörődék, ami egy megsárgult, naftalinos okirat hasábjain keresztül vagy családi ereklyeként őrzött viaszpecsétetes okmányból sugárzik, teszi e mappákat teljessé, illetve megkérdőjelezhetetlen hitelességgel jogosultakká ezek tulajdonosait.

Miket rejthet tehát egy zöld mappa a nagyjából azonos, illetve hasonló típuskérvényeken kívül? Alapadatokat egy Dél-Erdélyben született, könnyeivel küszködő, toporgó idős bácsiról, aki első betérésekor hivatalos iratokkal nem tudta ugyan bizonyítani, hogy a második bécsi döntés nyomán magyar állampolgárként gyerekeskedett Kolozsváron, viszont büszkén vett elő belső zsebéből egy picinyke medált,

melyben édesanyja karjában mosolyog a főtéri Mátyás-szoborcsoport előterében. Kell-e ennél több bizonyíték?

Kérdésemre, hogy *hol éltek a szülei, amikor Ön született*, számunkra, gyakorta költözők számára igencsak szokatlan, már-már sokkoló válasz érkezett egy nyolcvanhárom éves, jó egészségnak örvendő nénitől, pajkos vidámsággal: *Kedves, én a mai napig abban az ágyban alszom, amelyikben születtem.*

Magába rejt a honosítási mappa olyan apró életeket is, akik ugyanúgy, mint a negyvenes évekbeli kisgyerekek, nem tudatosan válnak magyar állampolgárokká, de másfél évesen az íróasztalok között totyogva rácsodálkoznak a billentyűkopogtató nénikre, bácsikra, megijednek a nyomtató hangoskodásától, néha belegabalyodnak a szalagfüggönybe, s édesanyjuk után megerősítik pár fogas mosollyal a kért telefonszámokat: néd, hájom, nojc.

Magába rejt a zöld mappa olyan irodalomtörténeti mellékágakkal büszkélkedő életutakat is, ahol a nagymama Adyt is megihlette, konkrét verscímmel bizonyítva az azonosságot, vagy ahol a nagybácsi abban a kiváltságban részesült, hogy neves költőnkre, osztálytársként simán Ady Bandiként emlékezett.

Egy-egy becsatolt irathoz fűzött félmondat, szülői sóhajtás drámai sorsokat sejtet. Ilyen esetekben tűnik fel leginkább, hogy kinek mennyire érzelmi kérdés, illetve egyszerű adminisztratív lépés a magyar állampolgárság kérelmezése. Szívszorító pillanat, amikor az egyetlen fiát több éve eltemetett apa a magyar állampolgárság posztumusz odaítélésének lehetősége felől érdeklődik.

Az örökbefogadások különböző módozatainak kálváriája gyakran egész családtörténetek elmeséléséhez vezet egy-egy iratcsomó összeállításakor. Ezek attól is emlékeztetnek, hogy a jól megszerkesztett űrlapok alpontjainak pontos adatigényét is csöbe húzza a fogas kérdés. Az illető születési bizonyítványában a biológiai apa neve szerepel és az örökbefogadó anya neve, így a szülők házassági adatánál nem volt egyszerű eldönteni, hogy mely szülők házassági adata a mérvadó, ugyanis az egy lapon említett anya, apa sosem volt egy pár.

A zöld mappa névmódosítást igénylő nyomtatványa gyakran a legfőbb tanúja az öntudatos „a név kötelez” szólás érvényszerző szándékának. Van azonban példa a múltbeli névelírások folytán élethosszig tartó identitáskettősségre is. A Lenke néni születését anyakönyvező tisztviselő légből kapottan úgy vélte, hogy e név tökéletesen megfelel a román Ileana női névnek. Lenke néni kissé szomorúan vette tudomásul, hogy jelen jogi keretek között, nevének magyarosítása esetén csak a bejegyzett Ileana pontos magyar változata, az Ilona szerepelhet majd a honosítási okiratában. Iuliu bácsi viszont élt a névváltoztatok lehetőségével, és hangsúlyosan a Júliusz keresztnévet kérte a Gyula helyett.

A zöld mappa vaskossága néha nemcsak nagyszámú kiskorú családtagot és bonyolult leszármazási ágat igazoló iratok sokaságát takarja. A kérelmezők többsége, rossz diák módjára, az *elszoktunk mi már az írástól* ürügyén alig ír pár mondatot, ahogy egykori tanárom mondaná – ritka szép sorokkal. Van viszont példa a túlteljesített rekordra is, amikor az életút huszonkét oldalas önéletrajzá „zsugorodott” hadviselési emlékekkel, versidézetekkel, a sorok közé csempészett véleménynyilvánításokkal fűszerezve.

Ült-e börtönben? Formai kérdés a nyomtatványban. Ki hinné, hogy erre nemcsak kétpólusú, igen-nem lehet a válasz. Bizony erre is volt olyan kirívó eset, amely igen-csak elgondolkodtató, s bár ma megmosolyogjuk talán, hogy mindez egy szójáték kapcsán kerül felszínre, nem elhanyagolható, hogy ez végigkísér egy egész életutat. Egy fiatal nőt hazafias tette miatt áldott állapotban zártak börtönbe és gyermekét, az állampolgárságot igénylő személyt, a börtön embertelen falai között hozta napvilágra. A kisgyerek születéséről az apa a bírósági tárgyaláson, annak zsebkendőbe írt nevével szerzett tudomást.

A zöld mappa takarásában gyakran az egész huszadik századon átívelő életpályák is meghúzódnak. Számunkra történelemtudományba illő, szinte felfoghatatlan, emberi léptékben beláthatatlan az az adathalmaz, amely mégis egyazon élet fontosabb eseményeit rögzíti. A 98 éves bácsi, aki mai napig aktív autózvezető, a második „magyar világ” kezdetén már egyéves házasságban volt.

A Nini, Önök egy napon születtek, ugyanabban az évben! rácsodálkozása máris tovább szövi e számokkal is összekovácsolt pár filmbeli egymásra találását. *„Tessék elképzelni, mi már első osztályban egy padban ültünk – arcpíros mosollyal meg is jegyzi a néni – de csak azért ám, mert ő mindig jó volt számtanból és kisegített.”*

Az érdekes esetek tárházából még számtalant lehetne előhúzni, de megérkezett egy újabb zöld mappa kiegészítésre, a pár hónapja még várandós kismama újszülöttjének keresztlevelével. Ő már Zsófia. Magyarul. Helyesen.

Költők városa

Nem túlzás a rovatcím, hiszen kevés olyan város lehet közelben és távolban, ahol anynyi nyelven és olyan sok költő zengte volna örömét, bánatát, saját és közösségi gondjait Orfeusz tegnapi és mai leszármazottjai. Teret nyitott nekik a város számtalan irodalmi és nem csak irodalmi folyóirata, lapja, irodalmi köre. Ha még azokat is ideszámítjuk, akik egyetemeken tanultak, kocsmáiban értek és nosztalgiával gondolnak az itt eltöltött évekre, akkor igencsak tekintélyes szám kerekedne ki. Mi, a versek értőbb és tompább közönsége büszkék lehetünk rájuk, ennek tanúsága ez a kis csokor, melyet az Erdélyi Magyar Írók Ligájában szorgoskodó barátainktól kaptunk.

Benő Attila

(két villamos között)

Két villamos között fél négyzetméteren.
Lábad előtt a fémkígyó védtelen.
Mögötted fénylő ütközők éle, szárnya.
Se előre, se hátra nem léphetsz.
Mozdulatlanság-zárda.
Szaporázik, fogyatkozik lélegzeted.
A dolgok peremén: újabb végső kezdet.

Órádat hiába nézed: időtlenséget kattog.
Nyílnak és zárulnak a fémablakok.

Fényolló villan árnyékod szövetén.
Testre szabott távlatok.
Arcaidat visszafele lapozza a szél.

Örök napforduló – mondanád, és
a tarkód mögött csönget a szerelvény,
és lassan elrobog a sötétlő háttér.
Szemed elől is elvonulnak a fémfalak.
Szabad vagy újra, még egyszer.
Indulsz, arra gondolsz, mi az, mi elmaradt.
Nem történt semmi, mondd, és föllélegzel.

Nappali fényben égnek az utcai lámpák.

Egyed Emese

Azkit Kolozsvár-óvári szállásán szerzett

Kolozsvári várfal
 ádventi köd által
 hús reggelben szelődül
 kopár ajkú szélben
 Szamos szekérében
 jövődő karjába dűl
 szerződés a hajnal
 némaság a jajjal
 örvényre táncra perdül

Lombtalan ligetben
 kutunk illetetlen
 mikor jutunk ünnepre
 sűrű csönd pallóján
 fellegben gázolván
 jó rossz életre kelve
 Híd-kapu bástyája
 Sétatér lócája
 ha ki sírna nevetne

Egyed Péter

Kis-Kolozs álma városáról

Ez itt az Ózek völgye, ahol otthonos égbolt
 alatt, a sudár nyírfák között
 gyerekként üvegsutára lestem,
 amin áttetszik az alkony s
 vörös hullámban áramlik a szív dobogása –

de füst száll fel a mélyből s
 szemközt a Kőmálról a szőlőt
 akár hullt vadról a bőrt
 az idő már úgy lerágtá!
*Akkor árván, őztehén és bak
 nélkül a suta, hideg partján
 Kis-Kolozs ott maradt,
 lába alatt gömbkövek forogtak
 s mint megannyi Hold-szem*

*tűntek elő a kőfejek
a föld jeges homloka mögül,
a homokerek és márgapaplan alól.
Kiültek az Őz-völgyi patak partjára,
s a megindult időszél a ravasz Linczigh,
a lázadó Forró és Iffjú arcait s még mennyi másét
a remegő víz tükrén felmutatta!*

S míg ott ült Kis-Kolozs s
visszakészült az Álomból
ide túlra, hideg kőfejek vitatták jövődő
sorsát, tűnődő arccal a patakba bukva.

Király László

A Garibaldi-híd

A Garibaldi-híd alatt fut a Szamos
– et nos amours –,
miközben Nyugatra szökik
legszebb novellám: A bécsi gyors...

Szeretném, ha valaki békén hagyna,
de se múltam, se jövőm nem bizonyos.
Hol leszek közönytelen,
mikor közönyös?
Életem s életetek valahol közös. –
Miként legyek hát közönytelen,
miként közönyös?!
Ellopott verseim fölött lanyha
csodálkozással országnyi légy köröz.
Szemközt a kardos-temetői sírkövek.
Élek s tudom: már csak a jelen,
a múlt és a megélt jövődő követ.
És fut a Szamos, a szelíd, a szőke.
Mellettem, alattam, bennem – mindörökre.

Király Zoltán

Vallomás a városról

ez nekem a szülőváros.
honnan kezdjem.
valószínűleg életem legtöbb nappalát
(ha éjszakáit nem is) benne töltöttem.
egy kicsit az enyém is tehát.
személyi igazolványom szerint
neve: Cluj-Napoca.
itt voltam először szerelmes,
majd másodszorra és
harmadszorra.
itt kezdtem érteni a
világ nagy rejtélyeit,
mégpedig, hogy apám miért visz
minden vasárnap fagylaltot enni,
s ő mindig három konyakot iszik,
pedig szereti a fagylaltot.
itt egyetemre is jártam, ahol
rövidesen megtudtam, hogyan lesz
a kutyából szalonna,
meg bármi másból egyetemi tanár.
itt sok mindenhez kezdtem, és
elég keveset fejeztem be.
itt sok barátom volt, és ugyanitt
kevés maradt.
innen bárhova utaztam,
mindig ide értem.
itt
még templomba is jártam,
be.
itt egy kicsit enyém a
Sétatér meg a Fellegvár.
itt néha mintha
otthon lennék.
itt ritkán álmodom,
hogy otthon vagyok.
itt láttam az első
villamost és színes tévét,
itt egy kicsit enyém
a Főtér.
itt nem tanultam meg

úszni meg oroszul.
itt egy kicsit enyém a levegő
meg Szamos.

László Noémi

Kolozsvár

Mi is történhetett, hogy itt maradtam,
s nem lett belőled Berlin, Róma, Párizs,
körhinta, metró, fürdő, katedrális,
csak hársfaillat hosszú alkonyatban?

Mi is történhetett veled s velem,
hogy nem rohantam más várak falához,
hogy leheleted sosem volt halálos,
hogy fölfogtál a síkos végeken?

Mi voltál? Idóm tengerén a bója?
Embernyi, hús hely tűző napsütésben?
Lőrésem, árkom, féltett büszkeségem,
ostoba harcok fehér lobogója?

Mi voltam én? Vergődő, vak madár,
borzasan csüngő túskeág a ködben –
de összefontad két karod fölöttem,
és könnyű lettem, mint a hangaszál.

Lászlóffy Csaba

A meg nem talált kolozsvári kódexből

Nem tehetek róla hogy annyi a rom
már csak a koponyafal
a kikezdhethetlen
ha lebontanám azt is
valaki kíváncsi még rá
mi van mögötte?-----

jöjjön az ostromállapot
amikor mint farkatlan macska
az óvatosság is nyivákol

mikor a menekült nem hazudhatja
hajléknak az ellenség kebelét
midőn nincs más esély
oltalmaznod kell önmagad

a hegy-----
a villámlások-----
az emlékmű és ami láthatóvá
tehetné-----

ülünk a sötétben
kimondott szavaink összeomlanak
az elhallgatottakból védőbástyára nem
csak ilyen álöltözetre telik:
„egy hollandus rossz dolog
kettő még rosszabb”

Molnos Lajos

Az utolsó monológ

Andrási Márton emlékére

... nos mit szóltok cimborák
jó tréfa volt igaz
Bevallom szorongtam egy kicsit
miközben eloldoztam a színpadot
a díszletek s a vastapsok közül
Féltem hogy észreveszitek
De sikerült
egy óvatlan pillanatban amikor
mindnyájan félrenéztetek
És kilibbent a színpad a teremből
s ott úszott lomhán máris
szépséges városom fölött
és én a közepén
két házny-nagy bőrönd között –

A nevetéstől még a könnyem is kicsordult
pedig úgy hittem
réges-rég kiapadt
a könnyek kútja bennem
és lám kibuggyant most
két forró könnycsepp a szememből

mint hajdanán mikor még
édesanyámhoz menekültem oltalomért
Két igazi sós ízű forró könnycsepp
s letörölni is elfelejtettem
miközben végiggurultak tétován arcomon...

Nos cimborák
remélem elismeritek
jó tréfa volt
Vétek lett volna kihagyni...

Orbán János Dénes

Téli dal

Kolozsvár. Tél, huzat. Beton tökély.
Csőben a víz megáll.
Fagyos lakásban üldögél
a nép, a fényre vár.

Madártetem. Szemét. Sötét Szamos.
Kutya s két porkoláb.
Csönd van. Csupán a villamos
csönget, megy is tovább.

Papp Attila Zsolt

Esőváros

Egy nagy utazás Kolozsvár felett,
a dombról éppen rálátni a hídra.
Esőcseppek, az ablakok helyett,
a festményen, mely néha visszahívna.

Egy impresszionista tájkép negatívja.

Tengerszint alatt. Egy volt-városra látok,
belepi alant a süppedő homok,
a jövő hordaléka: évek, álmok
fölött rizsföldek és rezervátumok.

Az enyészet majd kiadja a béred.
A festékfolt most átterjed a parkra,
az eső lassan elmossa a képet,
és Szamossá vedlik vissza a Szajna.

És ki az, aki szebb véget akarna!

A szív, a bolond soha meg nem unja
– mit sokan megtettek előtte, sokszor –
ósvi elégiát dalolni újra
a veszendő és furcsa városokról.

Szőcs Géza

Kolozsvári horror

Egy novemberi éjszakán, házkutatástól tartva, a folyóba dobtam egy magnószalagot. A te hangod volt rajta; hiszen tudod, melyik szalag lehetett ez.

Azontúl még jóideig, valahányszor átmentem azon a Szamos-hídon, mindig téged hallottalak a vízből.

Varga Borbála

Félrelépek

Mint a helyőrség katonája,
kiballagtam a temetőbe
bakancsba. Jöhet tengeri rája –
jelszavam mindig egy: előre!
Dsidánál egy padra leültem,
néztem a várost kimerülten,
kértem, mint kolléga, segítsen,
vagy legalább meglegyintsen
egy észretérítős pofonnal.
Azt adhat más is, és azonnal,
mondtam aztán, és lejöttem,
elmaradt a kert mögöttem,
az utcán minden csendes, fáztam,
vagyonom ha már rádruháztam.

Benkő Levente

Kis történetek a nagyvárosból

Autóssors

Rossz volt a lelkiismeretem, vissza kellett fordulnom. Velem is megtörtént már, hogy néhai rozzant Daciám úgy tett velem, mint általában a nők szoktak: amikor a legnagyobb szükségem volt rá – otthagyt. Alig tettem néhány lépést a Szamos hídján, átvillant agyamon az a történet, amikor az Úrnak valamelyik esztendejében álltam az út szélén autóstopra várva – miközben egyetlenegy járgány vezetőjének sem jutott eszébe, hogy né, azt a szerencsétlent még az eső is veri. Fertályórát áztam, amikor magyar rendszámú piros járgány húzott el. A márkájára már nem emlékszem, csak arra, hogy a pedált barna bajuszos pasas taposta, mellette pedig szőke bombázó üldögélt. Úgy elhúztak mellettem, mint a szélvész, szevasztok. Öt perc múlva visszajöttek, s hirtelen fékezve áthajtottak az innenső oldalra. A szőkeség kiszólt, hogy üljek már be, a pasas pedig mindenféle félreértést elkerülendő gyorsan hozzátette: Rossz volt a lelkiismeretem, nem hagyhattam ott, a bajban.

Nos, a Szamos hídjáról visszafordulva gondoltam, visszaadom a kölcsönt, és kiségittem a bajból ezt a kolozsvári embert. Ebben a legforgalmasabb útkereszteződésben úgy bedöglött a fehér Daciája, hogy képtelen volt elindítani. A motorját is, a kerekeit is. A három oldalról is elakadt sorokból veszettül dudáltak és anyádoztak. Ketten már csak elbírtunk valahogy a hófehér Daciával. Gyakran előfordul? – próbáltam közeledni kizárólag szakmailag az én kolozsvári román emberemhez. Eddig még nem történt meg... h, h, h – lihegte vissza. Benzinje van? H, h... van, a nyavalya essen belé... h, h... És araszolgattunk, fel a kockaköves úton. További szavait nem értettem egészen pontosan, de olyasvalamit sziszegett, hogy ott essék belé a rossznyavalya az egész pitești-i gyárba, ahol van, s hogy inkább tartotta volna meg a jó öreg német vágenjét. Az én vénasszonyom még jól szolgál... h, h, h, az is német, h, h – szuszogtam már a hídközepén. De mondja, miért nem cseréli le valami újabbra? Hát éppen ez a baj... h, na, mulcumeszk... erre cseréltem a régit... h, most hoztam ki a gyárból, h... három napja...

Kefekúra

Elküldtek, hogy menjek, hozzak két üveg csíkit, de rögvest siessek vissza. Nehogy a sörök kihűljenek. Olyan bő negyedórával a zárás előtt értem a boltba. Elkéstem? Nem, dehogy, dünnyögte a csinos elárúsító kisasszony. Abból következtettem hajadon voltára, hogy nem viselt karikagyűrűt, tehát ura sincs öneki. A beszélgetést mégis ő kezdte, azazhogy folytatta mondván, azért pakolász ilyen sebtében, mert alig várja, hogy hazamehessen. Hát, a karácsonyi hajrá s a szilveszteri félhetes vakáció után az ember nehezen lendül ismét bele... Legyintett, bárcsak ez lenne a legfőbb baja. Ret-

tenetes fejfájásra panaszkodott, meg arra, hogy dél óta minduntalan végigfut a hideg a hátán, fájnak az ízületei, még a kicsi lábujjába is bele-belehasít valami iszonyú fájdalom, az agya meg lüktet, mintha most készülne szétrobbanni. Szóval alig várja, hogy otthon bebújhasson a saját ágyába, egyes-egyedül, és legalább két napig hagyjon békét neki az egész világ. Azzal próbáltam vigasztalni, hogy engem is elkaptott, most kászálódok ki belőle, látja, a zsebkendő még mindig kéznél van, mert tudja, mi az, ami nyáron megfagy, és télen felenged... Nem vette a lapot, én meg folytattam, hogy szedjen talán aszpirint, paracetamolt. Megint legyintett. Igyon káposztalevet, vagy egyen savanyított káposztacikát, ezekben sok a cévitamin. A torma is jó, hrean, ahogy önök nevezik. Halovány mosolyra sem tudtam deríteni. Majdnem mindenről lemondva legyintettem, hogy na, szép kis többségi kultúrnemzet vagytok, ha már a népi gyógymódot sem ismeritek, amikor bekattant a klasszikus recept: próbálja meg pálinkával. Pálinka, ismétlem, pálinka, tán csak tudják mi az. Mi székelyek azzal is szoktuk kúrálni magunkat. A szakkifejezés román megfelelője sehogyan sem jutott eszembe. Végre elmosolyodott. És kisegített: Nálunk, magyaroknál az kefekúra.

Ékezetek

Állig felfegyverkezve mentem be az anyakönyvi hivatalba. Már csak úgy, képletesen. Megálljatok csak – határoztam el –, nem fogtok ti packázni velem, azt fogtok beírni a kicsi születési bizonyítványába, amit én akarok, nem azt, amit ti gondoltok. Felőlem hivatkozhattok akármikor akárkire és akármire, engem nem érdekelnek a ti öntörvényű szabályaitok, nem érdekel, hogy más mennyire igényes a neve feletti

ékezetekre, bennem emberetekre találtak, az biztos. Ilyen és ehhez hasonló gonosz gondolatok cikáztak agyamban, amikor a lámpa hirtelen zöldre váltott és átmehtem, be a hivatalba. Fegyvertáramban magammal vittem Bill Gates találmányának az ide vonatkozó leírását is. Arra az esetre ugyanis, ha a születési anyakönyvet vezető kisasszony vagy naccsága miatt próbálná reánk kényszeríteni a pontatlan magyar neveket, hogy a mai korszerű világban már nem pennával, hanem számítógéppel töltik ki a bizonyítványokat. Következésképpen a betűkészlet adott, kézzel belejavítani nem lehet, szakértőbb kollégám, Öcsi útmutatásai alapján pillanatok alatt elkészült az iskolás időkét idéző puska, sze' Kelet-Európában nincs számítógép magyar betűkészlet nélkül, csak meg kell keresni azt a százegyest. Haditervem akkor bizonyult helyénvalónak, amikor két nappal előttünk Flórát Floraként írták bé a nagykönyvbe, de mielőtt még hadat üzentem volna az egész hivatalnak, a helyes kis anyakönyvvezető asszonyka mosolygott: akkor Boróka második o betűjén ékezetet használunk, de az ön nevének ő betűjén hosszú vagy rövid az akcentus?

A magyar nemtörődömség

A kisasszony orrom alá dugott egy mütyürt, és azt mondta: legyen szíves, mondja a kamerába a nevét. S hogy kinek a nevében szólok a számítógéphez. Mert nyilatkozgatni csak a magam nevében szoktam, következképpen kétszer hangzott el: szüleimtől kapott becses elnevezésem, szabatosan, magyarul, az ő betűn hosszú ékezetekkel, bele a szerkentyűbe. Még azt sem fejtettem meg, hogyha mérnöki pontosságú egymásutánissággal kétszer is abba a szerelékbe mondtam a nevem, ez a globalizáló csodamasina tulajdonképpen a hangomat vagy a fizimiskámat rögzítette-e, s ha netán mindkettőt, minék az neki, amikor a kékszemű, festett szőke kisasszony búbájós mosollyal elibém libbentett három darab papírlapot. Legyek szíves ellenőrizni az adatok pontos mivoltát. Vagy háromszor is végigpásztáztam látó ókulárommal a lapokat, de akárhányszor hunyorítottam is, hol a lámpa, hol az ablakon besugárzó fény felé fordulva, a nevem felett biz' a' mindannyiszor hibádzott az ékezet. Ne szórakozzanak velem, keziticsókolom, manapság már Kolozsváron is megkérdik, hogy a nevem ő betűje felett rövid-e vagy hosszú az akcentus, maguk meg itt, a Székelyföld szívében, Sepsiszentgyörgyön, magyar létükre simán leseprük az ékezeteket?! Nincs mit tennünk, a gép a hibás, csicseregte a szőkemény, s különben is nézze: a polgármesteri hivatalban is ékezetek nélkül állították ki az engedélyét... Leforrázott. Máskor megnézem kétszer is. És előlről kezdem a bejegyzést. Az autonóm magyar polgármesteri hivataltól kezdődően.

Viccen kívül

Mire kijöttem a hivatalból, ott állt az öreg autóm szélvédőjén a papiros: cédula nélküli parkolás miatt frantudjahányadik szakasz értelmében tizenöt erős lej bírságot kell fizetnie. Tíz napon belül, különben a taksa ötven lejre nő. Tiszta magától. Mire beültem a kormánykerékhez, átvillant az agyamon: 1. kifizetem a bírságot,

de a család kolbász nélkül eszi meg a vasárnapi pityókapürét, 2. nem fizetek, lesz kolbász, de a késés miatti ráadás nyomán nem mehetünk kertet ásni, mert nem lesz benzinre való, 3. megpróbálom rávenni a parkolóórt: vonja vissza a bírságot. Mire vagy kétszer megkerültem a főteret, alkonyodott. A harmadik kör elején felbukkant két piros egyenruhás alak, kezükben egy-egy jegyzetkönyvvel, s leskelődtek, be az autók ablakán. Na, megálljatok csak, most én kaptalak el titeket!

Mire utolértem őket, kidolgoztam a haditervet. A szüleim gyermekkorom óta arra oktattak: hazudni nem szabad, mostanra másoktól és az élettől azt is megtanultam: lehet, de csak szemrebbenés nélkül. Rezzenéstelen arccal és határozottan szólítottam meg a szakállas piros ruhást, hogy: Nézze, itt van ez a bírság, de engem ne szívdassanak, mert nem parkoltam, hanem a Grétám lerobbant; huszonöt éves a kocsija, hát csoda, hogy beadja az unalmast? Máskor majd cédulát hagyok: motorhiba, így jó lesz? Különben semmi gond, máskor is kifizettem a parkolási díjat, de most inkább szerelőért indultam, nem a jegyautomata felé. A piros egyenruhásoknak gyanús volt, hogy egész délelőtt szakit kerestem, de megegyeztünk. Mire amazok befordultak a másik utcába, az én Grétám motorja vígan duruzsolt. Jól átvertük őket, öreglány, gyerünk hazafelé! Kereken hetvenhárom métert haladtunk. Mert az én jó öreg tragacsom motorja megállt. Önként és köhögve. Viccen kívül.

Éjszakai városnézés

Na, és merre vesszük az irányt? – fordult felém a sofőr. Hát, ha már választani lehet, akkor előbb szeljük át a várost, mondjuk nyugat–kelet irányban, vagyis hosszában. Micsoda pazar este, micsoda friss tavaszi levegő, és micsoda kényeztetés, hogy az embernek külön gépkocsivezető áll a rendelkezésére. Nem kell hozzá egyéb, csak egy telefonhívás, és máris ott terem, a kocsija CD-lejátszóján szól a kellemes zene, valami folkos, etnorockos muzsika, éppen kedvemre való, Grétucim, hűségese társam, hát kell ennél szebb este? Mindig mondtam neked, hogy egyszer majd ezt is kipróbáljuk: sétálgatunk valahol a sötét külvárosban vagy még azon is kívül, aztán szottyán a kedvünk, bepötyögjük a zsebtelefonba a szolgáltató számát, ott veszik a hívást, és jönnek velünk, értünk a megadott címre. Annyi évi rohangálás és gürcölés után, hát nem? Szóval elindultunk: Radu, a rendelkezésünkre álló és szálló sofőr, Grétám és én. A külvárosi vagy még azon is kívüli tömény sötétség lassan foszladozott, tünedezett, mígnem nappalít piringató fénybe érkezünk. Micsoda pazar látvány, hogy én ezt eddig nem vettem észre, hát hogy is tettem volna, amikor évek óta csak rohanunk, hazulról munkába, munkából haza, így múlik el a világ dicsősége, Grétám, és mi csak akkor vesszük észre, amikor már késő. Szóval átszeltük a pazarul kivilágított várost hosszában, aztán észak–dél irányban, vagyis szélteben, és még akkor sem untuk, amikor órák múltán zezugos, sötétebb szűk utcákon gurltunk végig. Valamikor éjfél tájt lehetett, amikor Radu fékezett. Megérkeztünk, mondta halkán, a kirándulásnak vége. Hagytam neki némi borraivalót, hogy ilyen élményben volt részünk. S főleg, hogy Grétám, a jó öreg tragacsom cseppnyi benzint sem fogyasztott ezen az éjszakán. Az autómentő rakterén nem is kellett neki.

Tudni magyar

Kicsit lihegve, szuszogva, fújtatva cihelődött fel a kocsira. Pillanatnyi gondolkodás után belépett a fülkébe, és a kocsi küszöbének a magasságából eredő nehézkes felszállástól még mindig lihegve lepakolt. Fene essék belé ebbe a cseferébe, hogy a perszónálvonatokat mindig olyan vágányról indítják, amelyeknek alacsony a peronja... – dohogta félhangosan, mire az ablak mellett menetiránt ülő útitársnak csak ennyi kellett. Immáron kettesben folyatták: Megkapta a magáét rendesen a román vasúti társaság, amiért nincs tekintettel arra, hogy az idősebbek az átlagosnál nehezebben tudnak felkapaszkodni a kocsi lépcsőjére, s a személyvonatokat különben is indíthatnák a pályaudvarhoz legközelebb eső, könnyen fel- és elérhető vágányról. Aztán a nyugdíjra terelték a szót. Megkapta a magáét rendesen az egész román állam, nyugdíjrendszerével együtt, amiért aprópénzt fizet a keservesen ledolgozott évtizedekért. És ez még mindig semmi – fűzte hozzá panaszához a lihegésével kicsit alábbhagyó útitárs –, képzeljék csak el, hogy engem mint magyart a múlt rezsimben is mennyi megkülönböztetés ért. Mert én a kombusztibil depozitban dolgoztam, na nem mondom, néha azért összesepertünk magunknak egy-két zsák brikettet abban az időben, amikor csak tikketre és rációra adták, de nem lehettem sef de túra, mert nem tudtam elég jól románul. És a revolúció után is hiába panaszkodtam a presedintének, hogy léptessen már élő, mert én vagyok a legidősebb, válaszképpen kihelyezett a külvárosi alimentárába raftot rendezni. Nehogy azt gondolja, hogy csak magának volt nehéz, fűzte hozzá az ablaknál menetiránt ülő útitárs, engem, mint magyart fel sem vettek a sántierre, amikor a váriántát építették, pedig a lapát-nak mindegy, hogy jól vagy rosszul beszélsz románul... Alapvetően mindent értetem. Csak azt nem, hogy Ali merre ment.

Fiúk

Minden szemrevaló csaj után megfordulnak. No nem feltűnően, és nem hangosan taglalva a látottakat, hanem csak úgy finoman, elegánsan, úriemberhez illően. S néha egy picit összekacsintva: ez már igen. Miért is ne, hiszen férfi legyen a talpán, aki behunyja a szemét egy csinos nő láttán, s mint az ökör vagy a gép megy tovább, anélkül, hogy hátulról megcsodálná az idomokat. Főleg ezen a forró nyáron, amikor a szebbik nem szebbike kínálva kínálja a legyünk őszinték: gyönyörű látványt. Ilyenkor szokták mondani az oldalba bökött férjek, hogy: De drágám, hűséget esküdtem, nem vakságot!... Na, szóval meg-megfordulnak a csajok után. Hiszen tele vannak életkedvvel, és vidámak, és szépek, és ügyesek, és fiatalok, és fiúk. Ott állnak mellettem az autóbusz közepső ajtójánál, még vagy három megálló, és leszállunk, és addig is beszélgetünk. Sikerral vett és elmaradt egyetemi vizsgákról, melóról, autókról, tervekről, új albérletről. No, és egy kicsit a nőkről is, mert egyrészt, mint mondtam, fiatalok, másrészt pedig öreg kecske is megnyalja a sót.

És amilyen az isteni gondviselés, fellibben a buszra Timike. Száznolcvan magasan, kilencvenes-hatvanas-kilencvenes kerületekkel, valami ötvenkét kilóval, sportosra nyírt gesztenyés hajjal, őzike szemekkel és tündéri mosollyal, és mindösszesen huszonegy évesen. Na, legények: ő Timike, régi kedves ismerősöm, a fiúk pedig hozzám tartoznak. S tovább a buszon, még vagy két megállót. Szakmáról, iskoláról, vizsgákról, rekkenő melegről, virágokról, vakációról, zenéről, hétvégi tervekről. De már csak Timikével, mert a fiúk legfeljebb csak bele-belemosolyognak a beszélgetésbe. A legények már léptek vagy hármat a járdán, amikor a lány bizalmasan: Milyen jóvágású srácok. Mindig ilyen szerények és csendesek? Vagy netán történt valami, és emiatt ilyen szótlanok? Jaj, nem, dehogyan történt, csak zsíros kenyeret ebédeltek. Hagymával.

Szemléletmód

A múltkor a sógorom egy kicsit furcsán nézett rám, amikor arról meséltem neki, hogy a mi nagy magyar balsorsos világlátásunkhoz képest a románok bezzeg. Sokkal életrealóbbak. A sógor nem hitte el nekem, s minduntalan azt bizonygatta, hogy nézzem csak meg egyetlen és oszthatatlan szülőföldünket, Székelyföldet, hogy szépül s épül: egyre-másra csinosodnak a régi, készülnek az új családi házak, a kisebb-nagyobb üzemek és kereskedések, s mindez annak is köszönhető, hogy a valamikor Magyarban vagy Németben vagy Osztrákban boldogulást keresők közül egyre többen jönnek haza. Valamicske pénzt összekuporgattak, az ott látottakat tapasztaltakat jól megtanulták, s itthon kamatoztatják. Hja, az Amerikát megjárt Bölöni Farkas Sándor mikor megmondta, hogy mit kellene tenni a Székelyföld felvirágoztatásáért? S Benedek Elek – amikor még alig írt, de az Országgyűlés padjaiban annál többet hallgatott, mármint mesét – hányszor cikkezett arról, hogy a Székelyföld felvirágoztatásához semmi más nem kell, csak egy kis fejlesztés, munkalehetőség, s a székelynek mindjárt jobb a kedve? Dolgozni, gyermeket csinálni s főleg itthon maradni, nem pedig a Kárpátiára jegyet váltani. De – tettem hozzá nagy okosan – ha az iparkodókról véreink közül egyre többen példát vennének, s nem siránkoznának, leköröztük volna már a fél Európát. Evvel a sógor is egyetértett, de azt továbbra is erősen kétségbe vonta, hogy a románok életrealóbbak lennének. Nézem csak meg, hogy vagy hárommilliónyian mentek Olaszba, Spanyolba, s miért, ha nem az itthoni kilátástalanság miatt? Úgyhogy ne meséljek neki derűlátó nagy vagy kis román világlátásról. Hiába mondtam neki, hogy számtalan olyan magyar embert ismerek, aki egész nap tunyulva szidja a sötétséget, a román pedig bezzeg. Nyüzsög, nem nyugszik, házat épít, kocsit cserél, pedig nem veti fel a pénz, de a tenni akarása eléggé nem dicsérhető módon viszi előre. S a legfontosabb, hogy nem ismer lehetetlent, soha nem mond nemet. Jó, na, egy kicsit heccelni is akartam a sógort. De végre megértett, amikor elmeséltem neki, a múltkor a járdabontókat megkérdeztem, hova viszik majd a szegélyköveket, a magyar azt válaszolta, hogy a hivatal raktárába, a román pedig, hogy mennyi kell belőle.

Anekdóták az Utunkból

Ezúttal a kolozsvári Utunkból (a Helikon elődjéből – a fiatalabbak kedvéért) csemegettünk, melynek hasábjain (és az évkönyveiben) sok kedves anekdotán derülhetett a nyájas olvasó. Ez a csokor három kolozsvári művész tarsolyából került a nyilvánosság elé.

Molnos Lajos: Tízés

Másodévesek voltunk, Jancsó Elemér professzornál – a nagy irodalomtudós-nál – vizsgáztunk a felvilágosodás korának irodalmából. Mikor az előttem felelő kolléganőnek – aki valósággal remekelt – Jancsó professzor azt mondta, hogy hát ez bizony... – nagyon szomorú lettem, s menten elhittem az akkoriban terjengő mendemondát, miszerint a tudós professzornak néha vizsgáztatás közben eszébe jut, hogy egy (állítólagos) kari ülésen szóval érték, merthogy minden diákot átenged, mégpedig nagy jeggyel. Amikor ez eszébe jut, így a szóbeszéd, a professzor úr gyorsan elhúz két-három vizsgázót, bizonyítandó, hogy ő alapjában véve nagyon is szigorú, már-már kegyetlen ember. Mi volt igaz a szóbeszédből, mi nem, ma sem tudom, azon a vizsgán viszont úgy éreztem magam, mint a halálra ítélt, annál is inkább, hogy néhai Fazekas főhadnagy uramat éppen csak „átfutottam”... Belekezdtem. Néhány mondat után hirtelen eszembe jutott, hogy a legfrissebb Igaz Szóban láttam egy Jancsó-tanulmányt, s épp Fazekas Mihályról. Merész fordulattal folytattam, valahogy így: Fazekas Mihály munkásságának jelentősége, amint azt legfrissebb tanulmányában Jancsó professzor kifejti, abban áll, hogy... Szerencsére nem kellett tovább „kifejtenem”, mert Jancsó professzor közbekérdezett: Hol olvasta ezt a tanulmányt? Mondtam, hol. Mire ő: nem hoznék neki egy példányt a lapból? Mintha puskából lőttek volna ki, rohantam. Mire végeztem a „bevásárlással”, a jegyzetem átböngészésével, a tanulmány elolvasásával, kollégáim már rég levizsgáztak. A professzor egyedül volt a szobájában – itt vizsgáztatott minket –, s valamit olvasott. Eléje tettem a tanulmányánál kinyitott lapszámot. Elolvasta, újabb írásokat is átböngészett, rólam teljesen meg is feledkezve. Fél óránál több idő is eltelt. Diszkréten köhintettem néhányat. Felnézett. Mit óhajt? – kérdezte csodálkozva. Elhebegtem-habogtam, mi a helyzet. Kicsit gondolkozott, aztán azt mondta: tessék! Fazekas Mihály élete és munkássága – mondtam be a címet, nagyot szusszantam, s már épp bele akartam kezdeni, amikor Jancsó professzor „átvette a szót”, és pompás előadást tartott Fazekas Mihályról. Álltam, hallgattam, majd amikor befejezte, gyorsan eléje csúsztattam kékfedelű indexemet, ő pedig beleírta a legmagasabb osztályzatot, miközben kifejtette: egészen meglepő, milyen alaposan ismerem Fazekas Mihály munkásságát. E kis történet igazi csattanója mégsem ez. Az néhány másodperccel később „csattant”. Miközben nyúltam az indexemért, Jancsó professzor rám mosolygott, és azt mondta kedves-halk hangján: Remélem nem vette zokon, hogy a nyári szesszióban nem engedtem át, így legalább a nyár folyamán alaposan át tudta tanulmá-

nyozni a kor irodalmát, ami tiszta nyereség... zavartan mosolyogtam, hogy igen, a nyár folyamán, aztán, kezemben az indexemmel, pucoltam ki a szobából, mielőtt a szórakozott professzoromnak netán eszébe jutna, hogy az a bizonyos nyár még hátravan, most még csak júniust ír a naptár.

Rónai Antal

Egy kép átvételére várakozva ültem a fényképészet várószobájában. A kerek asztal körül három idősebb és jól elhízott asszonyság ült. Elnézegettem az üveglap alá helyezett szép fényképeket, és örömmel fedeztem fel közöttük prímabalerinánkat: Lukács Máriát egyik szerepében, félmeztelenül és csábító balettpózban. Időközben előkerült a fotográfus a fényképpel. Nézem-nézem... Nem vagyok túlságosan elragadtatva képmásomtól.

– Hiába – jegyeztem meg sóhajtva –, nem vagyok már Adonisz! Ilyen vagyok és kész. Nem lehet mindenki olyan szép, mint Lukács Marika itt ezen a képen... Mélyen megvető ajakbiggyesztéssel, lefitymáló csípős hangon vágta nekem oda az egyik asszonyság:

– Gusztus dolga!

§

Nem lepődtem meg, amikor egy alkalommal feltették nekem a kérdést: emberi vonatkozásban milyen is a viszony zenekar és karmester között? Elméleti értekezés helyett példával adtam meg a választ. Zsurka Péter közismert hegedűművészünket, a zenekar akkori koncertmesterét, a *Seherezádé* olvasópróbáján egyik szőrszálhasogató karnagyunk arra kérte, hogy a szólóját játssza másképp: erősebben, markánsabban. Zsurka kelletlenül bólintott. Miután a karmester megismételtette vele a passzázst, újfent rászólt:

– Fortébban! Szélesebb vonóval! Nyomatékkal!

Zsurka csak nyelt egy nagyot és továbbra is csak hallgatott. Mikor a karmester harmadszor is megállította:

– Na de kérem... mondtam már... erélyesebben... bátrabban!!! – a szókimondásáról híres Zsurka Péter végülis megszólalt:

– Karnagy úr! Ha én bátor volnék, úgy fenéken billenteném önt...

§

A régi kolozsvári színház egyik művészt ravatalozták fel az akkori Thália előcsarnokában. Egy nagyravágyó színművész, aki az elhunyt szerepkörére vágyott, élve az alkalommal, odasomfordált a koporsó mellett álló igazgatóhoz: Janovics Jenőhöz és odasúgta:

– Direktor úr! Ha lehetséges volna... szeretnék az elhunyt kolléga helyébe kerülni...

Janovics nyugodtan a ravatalra mutatott:

– Kérem, tessék. Ha a családnak nincs kifogása ellene...

Fodor Sándor: Gyanús!

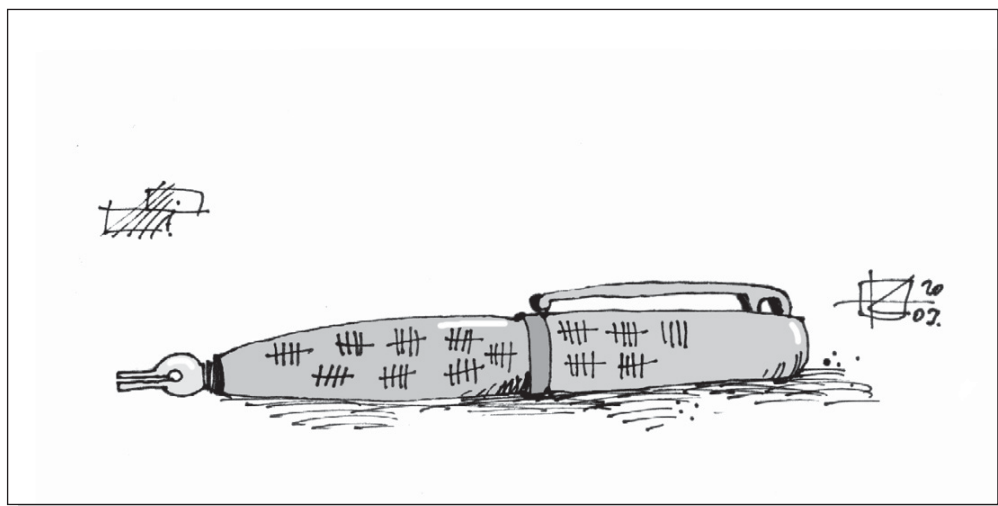
Az ötvenes években, kiváltképpen az ötvenes évek vége felé – nekünk, akkori fiataloknak – sok vitánk volt Nagy Istvánnal. Nem személyes természetű viták – és Nagy István becsületére legyen mondva, sohasem próbálta személyes síkra terelni a mégolyan éles szóváltásokat sem. Már nem emlékszem pontosan, 1958-ban vagy 59-ben jelent meg az Utunkban *Nézd meg az anyját* című novellája. Jóízű, hangulatos írás volt (utóbb jól sikerült színdarabot is írt belőle, amit a szatmáriak mutattak be) – örömmel gratuláltam neki:

– Nagyon tetszett a novellája, Nagy elvtárs!

– Na, akkor el kell olvassam figyelmesen – fogadta nem hétköznapi módon a dicséretet.

– Talán nem olvasta? Elmondanám a tartalmát! – ajánlkoztam.

– Nem erről van szó. Másoknak is tetszett. Ha pedig maguknak tetszik, valami baj van azzal az írással!

Házaló fazék

A Házaló Fazék az Agnus Rádió és a kolozsvári Szabadság napilap közös rovata. 2010-ben indult útjára, célja, hogy olyan recepteket mutasson be, amelyeket a kolozsváriak készítenek el. A szerkesztők (Kiss Gábor, Adorjáni Eszter) előzetes egyeztetés után ellátogatnak egy kolozsvári lakoshoz, aki megfőzi azt az ételt, amit szeret, amelyet be akar másoknak is mutatni. Főzés közben fényképeket készítenek, ezekből egy megjelenik a Szabadságban is, több fényképet pedig az Agnus blogon lehet megtekinteni. A főzés végén hangfelvételt készítenek, amelyben bemutatkozik a recept elkészítője, elmondja a hozzávalókat, végül pedig az elkészítéséről is szót ejt. A hanganyag gépelt, majd szerkesztett formája kerül a Szabadságba. A hanganyagok visszahallgathatóak az Agnus blogon.

Ezekből nyújtunk át ízelítőül és emlékeztetőül néhányat.

Gyümölcs- és joghurttorta

Adorjáni Katalin vagyok, hat gyermek édesanyja. Bár a gyermekeim már felnőttek, mégis nagy élvezettel olvasom az Életfa Családsegítő Egyesület Kismama Klubjának levelezőlistáját, és amit egymásnak elmondanak az anyukák, összevetem azzal, ami az én időmben volt, amikor a gyermekeim kicsik voltak. Például nem tudtam azt, hogy egyéves gyerekek lehet nagyszerűen tortát készíteni olyan anyagokból, amelyek nem okoznak neki gondot, például anélkül, hogy tortalapot is használnánk. A recept, amelyet ma az olvasók figyelmébe ajánlok, éppen a levelezőlistáról származik, ha jól emlékszem, Enikő írta alá, azt már nem tudom, hogy melyik Enikő, de neki köszönhetjük ezt a tortareceptet. Gyümölcs és joghurt tortának nevezi. Mivel a gyermekeim már rég meghaladták az egyéves kort, ezért én tortalapot is készítettem hozzá.

6 tojásból készíték tortalapot. Amikor megsül, kettévágom, és így két alsó része van, az egyikből készül a joghurt torta, a másikkól a sima gyümölcs torta, ami nagyon egyszerű: gyümölcszel telerakom a felébe vágott tortalapot, majd tortazselatint készítek (a zselatinport fel kell főzni 250 ml folyadékban – lehet víz vagy akár gyümölcslé is –, kell bele két evőkanál cukor). Amikor felfőtt, ráöntjük a tortára,

amit előzőleg gyümölcscsel megraktunk, a folyadék megfagy rajta, és körülbelül egy fél óra múlva már annyira kihűlt, hogy ehető. Tejszínhabbal a tetején nagyon finom, üdítő, ízletes torta lehet a család számára.

A másik a gyümölcs-joghurt torta, és azért társítom a kettőt, mert annak legalább öt órára van szüksége ahhoz, hogy a joghurt rész megdermedjen, és vágható legyen a torta.

Joghurtos csirkemell

Ferencz Amália vagyok, az a fajta ember, aki többnyire jól érzi magát a bőrében. Csak hálás lehetek mindazért, amit ezidáig kaptam. Csodálatos gyermekkorom volt és nagyszerűen alakult az életem. Jelen pillanatban rádiózom. Műsorokat szerkesztek, adást vezetek. Egyfajta szerelem ez, és úgy érzem, hosszúéletű. Hasonló érzéseket táplálok a színházzal szemben is. Szeretem a színház világát. Mindent, amit a színház jelent. Amikor megadatik a játszás lehetősége, akkor vagyok igazán önmagam. Gyakorlom az önuralmat, és elmondhatom, nem könnyű. Eldöntöttem, hogy megpróbálok minden körülmények között elégedett maradni. Annak örülni, ami éppen megadatik. Rádiózás, színjátszás, kalandos kirándulás... Mert az utazás, a kirándulás olyannyira szerves része az életemnek, mint a korábban felsorolt foglalkozások. De valamennyit a családi élet öleli körül. Csodálatos férjem van, akinek nagyon sokat köszönhetek. Mindenekelőtt azt, hogy az lehetek mellette, aki lenni szeretnék.

Többnyire egyszerű, mondhatnám praktikus recepteket választok sütés-főzéskor. Nem szeretek hosszú órákon keresztül rostokolni a konyhában. Ezt a receptet színészbártnőm ajánlotta néhány évvel ezelőtt. Jól tudjuk, a színészek sem a kuktáskodásról híresek. Tisztelet a kivételnek. Tehát a következő csirkeféléseég kiváló ajánlat lehet mindazok számára, akik nagyon gyorsan szeretnének nagyon finomat az asztalra varázsolni.

Hozzávalók (4 személyre):

- 2 db kicsontozott csirkemell (nagyobbcskák),
- egy nagy pohár joghurt,
- 1 fej hagyma,
- 1–2 cikk fokhagyma,
- só,
- frissen törött bors,
- a kisütéshez olívaolaj.

Elkészítés:

A csirkemellet vékony szeletekre vágjuk. A joghurtot egy nagyobb edénybe borítjuk. A hagymát apróra kockázzuk, a fokhagymát összezúzzuk és belekeverjük a joghurtba. Ebbe a pácba süllyesztjük a hússzeleteket, az edényt lefedjük és a hűtőbe tesszük 4–5 órára. Minél többet pácolódik, annál ízletesebb lesz a csirke. Közvetlenül sütés előtt vesszük elő, forró olajban hirtelen kisütjük. Ne ódzkodjunk attól, hogy a joghurttal együtt készítjük meg. Ettől lesz különleges. A hagyma nagyszerű ízt kölcsönöz a finomságnak. Az első adag elkészítése után az olaj barnulni kezd, de nem keseredik meg! Bátran süssük ki benne az összes hússzeletet. Zöldségfalátát kínáljunk mellé. Jó étvágyat!

Brokkolis spagetti

Kozma Anna vagyok, másodéves szociális munkás hallgató. Két éve önkéntes voltam Drezda mellett, Radebeulben egy öregotthonban, ott tanultam a receptet, amit elkészítetek. Azért szeretem nagyon, mert ott mindig összeültünk és ezt ettük. Szeretek főzni, habár az utóbbi időben nem igazán volt időm ezzel foglalkozni. A kedvenc ételtem természetesen a brokkolis spagetti.

Hozzávalók (4–5 személyre):

- 500–700 g darált hús,
- 2 fej brokkoli,
- 400 g sajtkrém (külföldi ajánlott, mert az krémesebb),
- 500 g spagetti.

Elkészítése:

A húst fűszerezzük borssal, bazsalikommal, majoránnával, oregánóval, de további fűszerekkel is lehet ízesíteni, ízlés szerint. A darált húst megpirítjuk olajban, ugyanakkor megfőzzük a brokkolit, majd mikor mindkettő megvan, összevegyítjük őket, majd a sajtkrémet is belekeverjük. Tűz felett összekeverjük, közben a spagettit is odatesszük. Fontos, hogy csak a húst fűszerezzük, ehhez hoz-

záadjuk a brokkolit, ami a kavargatás mellett összedarabolódik. A brokkoli, akár fagyasztott, akár friss zöldség, fontos, hogy legalább 400 g legyen. A sajt nálam fontos, ha lehet, külföldi legyen, mert ezek sokkal krémesebbé teszik az ételt. Zöldsalátát ajánlok mellé.

Zöldbe bújtatott ponty

Fülöp Réka Zsuzsanna vagyok, főállású anyuka, mellékállásban dolgozom, férjemmel osztom meg az egyházzenei munkát Németországban, Gerában, és kórust is vezényelek, néha énekelek is. Szeretek főzni, az „áldozataim” a szűk családi köröm, a lányom nem szeret egészségesen enni, én pedig mindig megpróbálok egészséges ételeket főzni. De majd rászokik ő is, a többiek pedig kibírják.

Általában, ha elolvasok egy receptet, a hozzá kapcsolódó kép ihlet meg, és akkor variálok, nem szoktam a recept szerint főzni, hanem saját elképzelésem szerint készítem el. Akkor van baj, ha még egyszer el akarom készíteni, akkor ugyanis többkevesebb sikerrel hasonlít az előbbi ételhez. Az is csoda, hogy ez, amit itt elkészítettem, jól sikerült, mert az a tapasztalatom, hogy amit Németországban főzök, az itthon más ízű, és ami itthon nagyon finom, az Németországban már nem. Másak az alapanyagok, más az ízvilág a két országban. Az egyedüli, ami Németországban mindig jól sikerül, az a túrós gombóc. Nagyon könnyű a német túró, egy kis tejszínrel felüdítve mindig biztos siker.

Hozzávalók (8 személyre):

- ½ ponty,
- 2 nagy murok,
- 2 édesköménygumó,
- 2 zellerszár,
- 1 paszternák,

- 2 nagy krumpli,
- 1 evőkanálnyi kapribogyó (ha nincs, az sem gond, de ad egy kellemesen savanykás aromát),
- 3–4 közepes méretű babérlevél,
- borszem, amivel a halat jól megszórjuk, más fűszernövények, amelyeket a hal tetejére teszünk, úgy, hogy betakarja a halat.

Elkészítése:

Könnyű étel, mert nem sütve, hanem párolva készül, és a párolt zöldségek nagyon egészségesek a gyomornak. Talán vannak a pontynál könnyebben emészthető halfajták is, mert a ponty a mélyben, az iszából táplálkozik, ami nem éppen egészséges.

Először minden zöldséget meghámozzunk, apróra vágunk, vajban és olívaolajban megdinszteljük. A pontyot szeletekre vágjuk, megsózzuk, rátesszük a borszemekeket és egy vajjal kikent tűzálló edénybe helyezzük, ráöntjük a zöldségeket, végül rátesszük a kapribogyót. A tetejét még megrakhatjuk fűszernövényekkel, kaporral, petrezselyemmel, zellerlevéllel, metéltőhagymával, babérlevéllel, ízlés szerint. A pontyot egy kis fehérborral is megéri nyakon önteni, majd fedjük be jól alufóliával, és tegyük be a lerbe fél órára.

A már megbontott fehérbort felszolgálhatjuk a ponty mellé. Krumplipürét is készíthetünk, de én most tönkölybúzáat készítettem. Fél órán keresztül főzzük a tönkölybúzáat, amíg kipattannak a szemek, majd hagyjuk állni, hogy megduzzadhassanak. Ezzel is felszolgálhatjuk a pontyot.

Ínyencek leveese

A nevem **Palkó Dorottya**, jelenleg lakberendezési posztlíceumba járok első évre. Hobbim a sport, zene, rajzolás, szeretek a barátaimmal sétálgatni a városban. Kedvenc színem pedig a banánzöld. És nagyon szeretek főzni! Kisebb koromban nem voltak játszópajtásaim, csak a nálam négy évvel idősebb fiútestvérem jöhetett szóba a játékoknál. Annak idején szerettem nagymamám szoknyája mellett ülni a konyhában, mert ez mégiscsak lányosabb elfoglaltság. Szerettem segíteni is neki, és idővel megszerettem a főzést is. S így most otthon is nagyon gyakran én készítem el az ételt.

A következő receptet azért választottam, mert olyan levesről szól, amit bár melegen eszünk, íze miatt mégis nagyon frissítő. Két fő összetevője a paradicsom és a kapor. Kiváló tavaszi és nyári étel. Nagyon olcsó és nem időigényes.

Hozzávalók (4 személyre):

- 25 dkg friss paradicsom (lehetőleg kemény),
- 1 csokor kapor,
- 1 csokor petrezselyemzöld,
- 1 csokor zellerzöld,
- 1 fej hagyma,
- 2 húsleveskocka,
- kb 8–10 dl víz,
- 1,5–2 dl tejföl,
- 1 tojás sárgája.

Elkészítés: Odatesszük a vizet melegedni, belerakjuk a leveskockákat, a fej hagymát egészben. Mikor elkezdi főni, beletesszük az apróra vágott zöldeket, zellert, petrezselymet és kaporot. Ha nincs friss, szárítottat is használhatunk. Ugyanolyan ízt ad a levesnek, de talán nem annyira erős. Főzzük körülbelül 5–10 percet, utána kockákra vágjuk a paradicsomot, belerakjuk a fővő vízbe, majd kb. 5–6 perc után levesszük a tűzről. A tojássárgát elkeverjük a tejföllel. Ezután folytonos kavargatás közben beleöntjük a tojásos tejfölt. És máris kész. Megkóstolhatjuk, és ha szükséges, ízlés szerint sózzuk-borsozzuk.

Mivel könnyű leves, ezért lehet egy olyan második mellé, ami kiadósabb, például krumplipüré olajban sült csirkehússal.

Kolozsvári kisokos

Kolozsvári magyar civil társadalom

2011 novemberében levéllel fordultunk a címjegyzékünkben szereplő civil szervezetekhez, azzal a kéréssel, hogy tervezett adattárunk részére röviden mutakozzanak be, mutassák be 2011-ben megvalósított legfontosabb programjaikat, illetve ismertessék 2012. évi fontosabb terveiket.

A beérkezett válaszokat adjuk alább közre abban a reményben, hogy jövő évi kalendáriumunk számára többen tartják majd fontosnak és hasznosnak bemutatkozni.

Barabás Miklós Céh (BMC)

Alapítás/újraalapítás éve: 1929/1994

Cím: Kolozsvár, Farkas u./Kogălniceanu 27. sz.

A romániai magyar képzőművészek jelenleg több mint másfél száz tagot számláló, kolozsvári központtal rendelkező országos érdekvédelmi szervezete. 1929-ben alakult meg Kós Károly és Szolnay Sándor kezdeményezésére és irányításával. Létrejöttét az erdélyi magyarság kisebbségi helyzetbe kerülése tette szükségsszerűvé. A kor legjelentősebb művészei fogtak össze nemzeti kultúránk megmentése érdekében. A térség különböző régióit egységbe tömörítő szervezet igényes kiállítások sokaságával bizonyította életképességét.

Az 1944-es történelmi változás után a Barabás Miklós Céh tevékenységének felfüggesztésére kényszerült, hogy aztán az újabb, de immár kedvező történelmi sorsfordulat után 1994-ben, Abodi Nagy Béla és Kós András kezdeményezésére alakuljon újjá. Célja az etnikum szülte gondolkodás- és ízlésbeli sajátosságok művészi felszínre hozatalának és a legkorszerűbb művészi nyelven való tolmácsolásának elősegítése.

A szervezet havi rendszerességgel jelentkezik egy-egy új csoportos vagy egyéni kiállítással a Farkas utca 27. szám alatti székházának galériájában vagy egyéb helyszíneken, bel- és külföldön egyaránt.

A 2011-es év legjelentősebb rendezvénye az immár hagyományos év végi értékelméről tárlat, amelyet a vezetőség a kolozsvári tagok munkáiból állított össze. 43 művész 80 alkotása került bemutatásra a Minerva-házban. Nagy sikernek örvendett a jeles kolozsvári grafikusművész, Soó Zöld Margit kerek évfordulós születésnap tárlata. A *Jelek és formák* című kiállítást több mint százan tekintették meg a Barabás Miklós Galériában. Ugyancsak itt jelentkezett egyéni tárlattal többek között Lőrincz Lehel és Suba László szobrászművész, Kolozsi Gabriella festő- és keramikumművész, valamint Tudoran Klára textilművész.

A 2012-es tervek között szerepel a Magyar Festészet Napja alkalmából immár évi rendszerességgel megszervezett, a BMC-tagok legújabb munkáinak felvonultatásával rendezett, nagyszabású csoportos kiállítás, valamint az ugyancsak hagyományos

év végi országos, csoportos tárlat. A BMC célkitűzései közé tartozik az elhunyt tagok emlékének ápolása. Ilyen célból készülünk megemlékezni a kerek évforduló kapcsán a szobrász Benczédi Sándorról és a festő Mohy Sándorról. Egyéni kiállítással mutatkozik be Venczel Árpád szobrászművész, Lukács Éva festőművész, Nagy Annamária üvegművész, Siska Hajnal festőművész, és kerekasztal-beszélgetések keretében vitatjuk meg a kortárs művészet legújabb problémáit, a hagyomány és a korszerűség összekapcsolásának módozatait.

Bolyai Társaság (BT)

Alapítás éve: 1990

Cím: Kolozsvár, Magyar u./21 Decembrie 1989, 116. sz.

Honlap: www.bolyait.ro

A Bolyai Társaság (BT) a romániai magyar állami felsőoktatás háttérintézménye, 1990-ben alakult kolozsvári székhellyel. Fő célja hozzájárulni a magyar tannyelvű felsőoktatás színvonalának és hatékonyságának növeléséhez. Ennek érdekében:

- képviseli és közvetíti az állami egyetemi oktatásban tevékenykedő egyetemi oktatók és hallgatók pályázati igényeit (külföldi és belföldi fórumokhoz), továbbá pénzügyi tekintetben foglalkozik az elnyert pályázati támogatások kezelésével;
- a felsőoktatásban kifejtett tevékenységekkel kapcsolatos könyveket és más kiadványokat jelentet meg és terjeszt;
- tudományos kutatási programokat és pályázatokat támogat;
- szakmai konferenciákat szervez;
- könyvtárat létesít és működtet.

A BT jelenlegi elnöke dr. Gábor Csilla egyetemi tanár.

A társaságnak a 2005–2011-es időszakban kialakult a sajátos profilja, állandó pályázati céljai, melyekbe a BBTE legtöbb kara bekapcsolódott. Ezek a rövid távú vendégtanárrprogramok lebonyolítása, a BBTE magyar tagozatának eszközfejlesztése, egyetemi jegyzetek, konferencia- és tanulmánykötetek kiadása (2006-ban alakult a BT kiadója, az Egyetemi Műhely Kiadó), egyetemi oktatók, doktorandusok és hallgatók részvételével zajló kutatási projektek támogatása. Példaként említhető a partnerszervezőként való részvétel a Nemzetközi Hungarológiai Kongresszuson, illetve a 2011. október 8-án szervezett könyvbemutató az Egyetemi Műhely Kiadó eddigi kiadványaiból.

Mivel a Bolyai Társaság elsősorban pályázatokból tartja fenn magát, terveiket nagyban befolyásolják a pályázati kiírások és azok eredményei. A BT fontosnak tartja eddigi programjainak továbbvitelét, a társaságnak és tevékenységeinek a népszerűsítését, viszont egyfajta szakosodást és saját, a felsőoktatási folyamatot elősegítő programok kidolgozását is. Ennek érdekében a BT útjára indította az Egyetemi Műhely Kiadó akkreditációját, hogy az egyetemi oktatóknak és kutatóknak rendelkezésére álljon egy magyar nyelvű tudományos kiadó, valamint módszertani konferenciát is tervez hazai és külföldi előadókkal *Interdiszciplináris szakmai párbeszéd* címmel.

Donát Alapítvány (DA)

Alapítás éve: 2000

Cím: Kolozsvár, Donát út/Donat 113/32. sz.

Honlap: kolozsvarosmilyenvaros.blogspot.com

A Donát Alapítvány a kolozsvári Donát (ma Grigorescu) negyed szórványmagyar ifjúságának kulturális életét hivatott megszervezni, és a Ghibu Líceum magyar tagozatának a háttérintézményeként működik. A környék magyar intézményeivel való szoros együttműködés, a hiánypótlásra való nyitottság, az iskolával, az egyházakkal és más civil szervezetekkel együtt lebonyolított változatos programok jellemzik az alapítvány tevékenységét. Az utóbbi időben a diákok önkéntességre nevelése lett alapítványunk elsőrendű célja.

- A támogatott **iskolai rendezvények** gazdag felhozatala mellett fontos rendezvényünk a tizenegy éve rendszeresen megtartott **Iskolabörze**, amely a Kolozsvár környéki fiatalok és a kolozsvári iskolák közvetlen találkozási helye, pályaválasztási alkalma.
- Ugyancsak az iskolai élethez kapcsolódik a szucsági magyar gyerekek számára biztosított **iskolabusz fenntartása** a szucsági magyar osztályok 2010-i megszüntetése óta, illetve a **hátrányos helyzetű gyerekek támogatása**.
- A **Kolozsváros. Milyen város? műemlékpedagógiai és helytörténeti sorozat** megjelentetése az alapítvány másik fontos hiánypótló kezdeményezése. A nagysikerű sorozat eddig megjelent két kötete (**Fedezd fel a középkori Kolozsvárt!** 2010, 2011, magyar és román nyelven, és a **Fedezd fel a reneszánsz Kolozsvárt!** 2011) segítséget nyújt a szülőknél, pedagógusoknál abban, hogy a gyerekekkel együtt felfedezzék a kincses város múltját, örökségét. A sorozatot és a hozzá kapcsolódó városnéző játékot 2011-ben beválasztották az Aqueduct program örökségoktatási tankönyvébe, amely az európai „jó példákat” ismerteti.
- **Történelmi játszóházaink** (Március 15-e, Mátyás király születésnapja, „Széki magyarnak lenni jó” nap alkalmával stb.) sikerét a közösség igényén túl az élménypedagógiai megközelítésnek és az önkéntes diákcsoporttal való lebonyolításnak köszönheti. Egy-egy játszóház alkalmával 150–270 gyermeknek nyújtunk élménytelit, nemzettudatot erősítő foglalkozást.

Képzések szervezését és lebonyolítását is vállalja a Donát Alapítvány csapata, amikor szükség van ezekre. A 2010-es tanügyi megszorítások eredményeképpen iskola nélkül vagy hátrányos szórványhelyzetben maradt közösségek megsegítésére **Pályázatíró tanfolyamot** szervezett **ifjúsági közösség-szervezőknek** (2011. március–április, Válaszút), de felkérésre **Önkéntes diákidegvezetői képzést**, **Élménypedagógiai képzést** is tartottunk (2011. november–december, Szamosújvár).

2012-ben az elkezdett és szükségesnek bizonyuló kezdeményezések folytatását tervezzük, közöttük kiemelt helyen az **ingáztatás hosszú távú megoldása**, az **önkéntes diákcsoport működtetése** és a kolozsvári **intézményekkel (civil szervezetekkel, iskolákkal, egyházakkal) való együttműködés megerősítése** szerepel. Újdonság lesz a **kolozsvári önkéntes diákidegvezetői csoport kialakítása** és képzése, illetve a **Kolozsváros. Milyen város?** sorozathoz kapcsolódó társasjáték, a **Kolozsvári polgár kiadása**.

Hosszabb távú terveink közül kiemelendő a **Donát oktatási központ létrehozása**, amely szándékaink szerint tartalmaz iskolán kívüli oktatást, magyar nyelvű bölcsődét, bentlakást is biztosítana a környék gyerekeinek, de a felnőttképzéshez is alkalmas helyszín lenne. További részleteket a kolozsvarosmilyenvaros.blogspot.com és a Facebook Iskola a Donát negyedben oldalakon olvashatnak. Köszönettel tartozunk mindazoknak, akik segítettek, hogy segíthessünk!

Entz Géza Művelődéstörténeti Alapítvány

Alapítás éve: 1999

Cím: Kolozsvár, Nyomda u./Tipografiei 12/1. sz.

Villámposta: ega@mail.dntcj.ro

Honlap: www.ega.ro

Entz Gézáról, a kolozsvári egyetem néhai művészettörténet professzoráról elnevezett Művelődéstörténeti Alapítvány 1999. évi létrejötte óta a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetemen folyó magyar anyanyelvű történelem–művészettörténet szakos képzés háttérintézményeként működik. Alapvető célkitűzései a történeti, művészettörténeti, településtörténeti tudományos és tudománynépszerűsítő tevékenységek támogatása, a műemléki és muzeális értékek kutatása és megóvása, valamint a történelemoktatás segítése. A háttérintézményi feladatok ellátására művészettörténeti szakkönyvtárat működtet, szakkollégiumi programokat, szakmai tanulmányutakat, gyakorlatokat szervez. Kutatási programjaink Erdély művészettörténeti örökségének feltárására koncentrálnak, melynek eredményei az Erdélyi Művelődéstörténeti Források sorozatban, valamint az Erdélyi Múzeum-Egyesülettel és a Pósta Béla Egyesülettel közösen kiadott *Dolgozatok az Erdélyi Múzeum Érem- és Régiségtárából* évkönyvben jelennek meg.

Alapítványunk egyik legjelentősebb tevékenysége a több mint 3000 kötetes **művészettörténeti szakkönyvtár** működtetése, melyet az elmúlt évben is jórészt egyetemi hallgatók látogattak, de emellett az erdélyi és magyarországi művészet történetével foglalkozó kutatók is használtak.

- **Entz Géza Szakkollégium:** az elmúlt évben 8 hallgató számára nyújtott lehetőséget kutatási tevékenysége megvalósítására.
- **Partiumi és máramarosi tanulmányút** (április 16–19.): a budapesti CentrArt Egyesülettel közös szervezésben, budapesti és kolozsvári művészettörténet szakos hallgatók számára.
- *A Liber discipulorum. Tanulmányok Kovács András 65. születésnapjára* kötet megjelentetése (az Erdélyi Múzeum-Egyesülettel közösen).
- **Fiatal Művészettörténészek III. Konferenciája**, Marosvásárhely, október 28–30. (a Maros Megyei Múzeummal és a budapesti CentrArt Egyesülettel közösen): 40 magyarországi és erdélyi előadóval.

2012-es terveink:

- **Műemlékvédelem Erdélyben V.**, Szováta, március 23–25.: kétévente megrendezésre kerülő szakmai konferencia, melyen a mintegy 50 magyarországi és erdélyi előadó az elmúlt időszak legjelentősebb erdélyi örökségvédelmi programjait, kutatásait mutatja be (társszervező a marosvásárhelyi Arcus Egyesület).

- Nyugat-magyarországi **szakmai tanulmányút** budapesti és kolozsvári művészettörténet szakos hallgatók számára (a CentrArt Egyesülettel közösen).
- **Dél-erdélyi ferences templomok művészeti hagyatéka** kutatási program munkálatai.
- **Szakkönyvtár működtetése, szakkollégium szervezése.**
- **Fiatal Művészettörténészek III. Konferenciáján** elhangzott előadások anyagának kötetbe szerkesztése, a kiadvány megjelentetése.
- *A Liber discipulorum. Tanulmányok Kovács András 65. születésnapjára* kötet budapesti könyvbemutatója.

Erdély Mentőcsoport

Alapítás éve: 2010

Villámposta: info@erdelymentocsoport.hu

Honlap: www.erdelymentocsoport.hu

Az Erdély Mentőcsoport létrehozásának előzményét egy féléves segélyezési együttműködés képezi.

Az **anyaországi árvízkárosultak segélyezése céljából** több erdélyi szervezet 2010. június 4-én, a Nemzeti Összetartozás Napján szervezatközi együttműködést hozott létre. Július második felétől az erdélyi árvizek nyomán segélyezési munkánk többnyire a **székelyföldi árvízkárosult településekre** irányult. Október 10-én újabb segélyezési felhívással fordultunk az erdélyi magyar társadalomhoz, pénzdokumentumokat kérve az anyaországi Veszprém megyében bekövetkezett tragikus **környezeti katasztrófa áldozatainak megsegítésére.**

Sokoldalú együttműködésünk folytatási szándékát október 23-án **ünnepi megállapodás**ba foglaltuk, amelyet 19 szervezet, illetve intézmény képviselői láttak el kézjegyükkel. Hálózatszerű együttműködésünk célja a katasztrófa helyzetekben veszélybe kerülő, illetve károkat szenvedő emberek és közösségek mentése, védelme és segélyezése.

Szervezatközi együttműködésünk keretében elhatároztuk, hogy magyarországi mintára **különleges mentőcsoportok életre hívását** kezdeményezzük Erdélyben is. Ezek megalapításában, felszerelésében és a tagok képzésében anyaországi mentőcsoportok képviselői vállaltak oroszlánrészt.

Indulásként **öt területi mentőcsoportot alapítottunk**, amelyek a névadó térségekben szerveződnek: Kolozs-Torda, Marosszék, Udvarhelyszék, Csíkszék, Háromszék. Utólag megalakult a gyergyószéki fiókszervezet is. A területi mentőcsoportok szövetségbe tömörülnek, amelyet egy ún. koordinációs központ irányít, egyeztető fórumát pedig a mentőcsoportok mindenkori vezetőiből álló szakmai tanács alkotja.

A mentőcsoportok **szerepe és célja:** mentési feladatok önkéntes vállalása szakképzett személyekkel, illetve kutyákkal; hatékony közreműködés a veszélybe került vagy eltűnt személyek mentésében, illetve keresésében – felekezeti, nemzeti, faji, nemi vagy más alapú megkülönböztetés nélkül, elemi csapások, természeti és ipari katasztrófák vagy más rendkívüli helyzetben. A teljes mértékben önkéntes tagokból szerveződő mentőcsoportok a vállalt feladatokat térítésmentesen látják el.

Az Erdély Mentőcsoport honlapja: www.erdelymentocsoport.hu; világhálós napló: erdelymentocsoport.wordpress.com. A megalakulás folyamatáról és annak előzményeiről a www.gondviseles.org honlapon szintén olvashatók alkalmi tájékoztató anyagok.

Erdélyi Ifjúsági Keresztyén Egyesület (IKE)

Cím: Kolozsvár, Mócok útja/Motilor 84. sz.

Villámposta: ike@ike.ro

Honlap: www.ike.ro

Az IKE-munka központjában Jézus Krisztus és az Ő missziói parancsa áll. Bár az IKE-program sokszínű, minden helyi országos és nemzetközi szövetség alapja közös. Ez a Párizsi Alap, amelyet az 1855-ös világkonferencián fogadtak el: „Egy közösségbe gyűjteni azokat a fiatalokat, akik Jézus Krisztust Megváltójuknak és Istenüknek tartják a Szentírás szerint; az Ő tanítványai akarnak lenni hitükben és életükben; és az Ő országát terjesztik a fiatalok között.”

Az IKE célkitűzései:

- Lelki élet ápolása: konferenciák, bibliaórák, tanfolyamok, előadások és ünnepek szervezése területi vagy nemzetközi szinten.
- Testi élet ápolása: táborok, kirándulások, környezetismereti és környezetvédelmi túrák, valamint sportrendezvények szervezése.
- Értelmi nevelés: intézmények létesítése továbbképzési célokból, ismeretterjesztő és tudományos előadások, tanfolyamok, népfőiskolák, önképzőkörök, továbbképző nyelv- és más jellegű kurzusok szervezése; a keresztyén irodalom és kultúra terjesztése céljából média- és információs központ fenntartása; nyaralótelepek, ifjúsági táborok és más szociális intézmények létesítése és fenntartása.

Keresztyén szolgálat: bel- és külmiszió, általános értelemben vett diakóniai szolgálatok; ezekhez szükséges programok kidolgozása és szakcsoportok létrehozása.

A 2011-es év jubileumi év volt az Erdélyi IKE történetében, hiszen fennállásának 90. évfordulóját ünnepelte a szervezet. Így a megszokott programjainkon túl néhány ünnepi rendezvényre is sor került: 90 éves születésnap ünnepség, Váltás Irány! – keresztyén ifjúsági fesztivál, ifjúsági énekeskönyv kiadása. Megszerveztük: a VIII. Országos Sportnapokat, a gyerek- és ifjúsági angol nyelvű tábort, Gitártábort, Munkatársképző tanfolyamot, Országos bibliaismereti vetélkedőt, illetve a XI. Várom az Urat adventi keresztyén zenefesztivált. Az országos programokon kívül tagscsoportjainak, régióink számtalan kisebb programot valósítottak meg az év során, melyek legtöbbször az IKE-csoportok közötti kapcsolatokat szolgálta.

Erdélyi Kárpát-Egyesület – Kolozsvár 1891

Alapítás/újraalapítás éve: 1891/1991

Cím: Kolozsvár, Szentegyház u./Iuliu Maniu 2. sz., 7. lakrész

Honlap: www.ekekolozsvar.ro

Az **Erdélyi Kárpát-Egyesület** (alapították 2011-ben) a ma is működő erdélyi magyar civil szervezetek egyik legrégebbike. Az EKE céljai: a természetes és az épített örökség védelme, a zöld turizmus művelése és népszerűsítése, a kulturális értékek védelme és népszerűsítése. Több évtized kényszerűsünet után, 1991-ben az

EKE újralakult, és napjainkban 18 erdélyi településen van fiókszervezete kolozsvári központtal.

Az EKE kéthavonta megjelenteti közlönyét *Erdélyi Gyopár* címmel.

Az **Erdélyi Kárpát-Egyesület – Kolozsvár 1891** tagsága számára a 2011-es év legnagyobb eredménye, hogy az EKE megalapításának 120. évfordulója alkalmából ezer fő részvételével sikerült megszervezni és különösebb fennakadások nélkül lebonyolítani Alsójárán az EKE országos éves vándortáborát. A Kárpát-medence legnagyobb és legjelentősebb magyar turistarendezvényének fő célja a kevésbé látogatott Gyalui-havasok természeti szépségeinek, a környezetvédelem kérdéseinek, egyben a térség és a magyarság múltjának, műemlékeinek a megismertetése volt. A tábor sikerét tagságunk önzetlen odaadása biztosította, azt bizonyítva, hogy egy igaz és jó ügy érdekében összefogással le tudjuk győzni a legnagyobb akadályokat is.

2012-ben az **Erdélyi Kárpát-Egyesület – Kolozsvár 1891** fő célkitűzése a belső építkezés. Egyrészt szeretnénk a székházunkat kicsinosítani, még lakályosabbá tenni, másrészt sokszínűbbé és szorosabbá tenni kapcsolatunkat mind tagságunkkal, mind pedig kolozsvári honfitársainkkal. Ezért minél szélesebb körben meg akarjuk ismertetni egyesületünk sokrétű tevékenységét, és minél több személyt szeretnénk bevonni a természetjáró mozgalomba, így biztosítva honfitársaink számára egy egészségesebb életmódot. Kiemelt feladatunknak tartjuk az új tagok toborzását, beleértve az értelmiségieket és a fiatalokat, és bevonni őket egyesületünk tevékenységébe. Egy sikeres új pályázattal szeretnénk megvalósítani a bükki tanösvényt, egyúttal megújítani a legkorábbi, a XIX. század végi Kolozsvár környéki turista-jelzést, a „kék jelt”. Rendszeresíteni kívánjuk az EKE és az erdélyi magyar természettudományok jeles képviselőinek széles körű megismertetését tagságunkkal és a kolozsvári közönséggel.

Erdélyi Magyar Filozófiai Társaság (EMFT)

Alapítás éve: 2009

Cím: Kolozsvár, Magyar utca/Bdul 21 Decembrie 1989, 160. sz.

Villámposta: office@emft.ro

Honlap: www.emft.ro

Az Erdélyi Magyar Filozófiai Társaság (EMFT) 2009-től bejegyzett jogi személyként működő tudományos, kulturális és civil szervezet (Kolozsvár központtal), amelynek legfontosabb feladata a filozófiai kultúra terjesztése és népszerűsítése, a magyar nyelvű filozófiai alkotás kibontakoztatása és támogatása. Fontosnak tekinti a minálunk kevésbé, vagy alig ismert tudományos/filozófiai irányok megismertetését, népszerűsítését, mint amilyen a gyermek- vagy internetfilozófia. E célból jelenteti meg *Többllet* c. lapját is, amelynek eddig 8 száma látott napvilágot. Több munkacsoportja működik a régi magyar filozófiai hagyomány feltárása és kiadása, a politikai filozófia, gyermekfilozófia területén. A társaság elnöke dr. Egyed Péter egyetemi tanár.

Az Erdélyi Magyar Filozófiai Társaság legfontosabb rendezvényei 2011-ben: a hagyományosan szervezett EMFT Tanulmányi Napok (április 13–17.), ahol a perszónálfilozófia, kortárs fenomenológia, erdélyi magyar filozófia, gyermekfilozófia

és politikai filozófia területéről hangzottak el előadások (utóbbin olyan jeles gondolkodók/szakírók vettek részt, mint Holczhauser Vilmos, Molnár Gusztáv és Tamás Gáspár Miklós – az egykori Bretter-iskola tagjai). Április 17-én a társaság tanulmányi kirándulást szervezett Nagyenyedre, az ottani filozófiai jellegű hagyaték megismerése céljából. Folyamatosan működött workshopja a Bulgakov Karaoke pincéjében. (Témák: A pletyka, Város, Erósz, Film stb.) Az EMFT volt a BBTE hagyományos őszi nemzetközi tanévnyitó konferenciájának (*Fogalom és kép* III.) főszervezője is október 29-én.

Az Erdélyi Magyar Filozófiai Társaság ideai tevékenységét a nemzetközi Rousseau-évforduló jegyében folytatja (300 éve született a nagy francia filozófus). Ennek megfelelően, az EMFT a Tanulmányi Napokat vándorgyűlésszerűen szervezi meg Marosvásárhelyen, Csíkszeredában és Sepsiszentgyörgyön (2012. április 26–28.). Jelentős eseménynek ígérkezik az első magyar rendszerfilozófia megalkotójának, a Ferencz József Tudományegyetem professzorának, Böhm Károlynak szentelt emléktábla avatása (január 21-én, a Magyar Kultúra Napján, Kolozsváron, az Evangélikus Püspökség udvarán). Folytatódnak a munkacsoporti és workshop-rendezvények, és ismét megrendezésre kerül a *Fogalom és kép* IV. Nemzetközi tanévnyitó konferencia.

Erdélyi Magyar Ifjak (EMI)

Alapítás éve: 2002

Cím: Kolozsvár, Monostori út/Moșilor 4 sz.

Villámposta: emi@magyarifjak.org

Honlap: www.magyarifjak.org

Az Erdélyi Magyar Ifjak (EMI) tagjai hisznek abban, hogy ha az ifjúságban sikerül erősíteni a nemzeti öntudatot kultúrájának és történelmének megismerése révén, az nagyban elősegíti nemzetrészünk azon közös vágyát, hogy egymást segítők, jogainkért kiálló és nem utolsósorban magyar emberek éljenek Erdély földjén az elkövetkező évszázadokban is.

Az immár tizenhárom erdélyi településen működő (és folyamatosan bővülő) szervezetünk a 2011-es esztendőben is bizonyította, hogy tevékenysége hiánypótló és a fiatalok érdeklődési körét határozottan érintő. A több száz tagot számláló magyar ifjúsági közösség havi rendszerességgel szervez a fiatalok számára foglalkozásokat, ismeretterjesztő előadásokat, koncerteket, képzéseket, de részt vesznek a közös céljaink eléréseért vívott küzdelemben is, így cselekvő részesei például az önálló állami magyar egyetemért vívott harcnak, segítik a székelység autonómiaörekvését, továbbá számos saját kezdeményezésű akcióval büszkélkedhetnek a magyar nyelvhasználat különböző síkjain (az utcanevektől az egészségügyben való anyanyelvhasználatig), el egészen a diákok jogainak védelméig, érdekeik érvényesítéséig.

Az EMI szakcsoportjai a 2011-es évben sem tétlenkedtek. A Szórványért szakcsoport gyermek- és közösségi napokat szervezett a peremvidéken élő magyarság körében, de a demográfiai fogyatkozásra is felhívta a figyelmet – a Népesedéstudományi szakcsoporttal közösen – egy Sepsiszentgyörgyön lebonyolításra került konferencia keretében.

Az EMI legnagyobb éves rendezvénye a nemzeti elkötelezettségű ifjúság találkozóhelyeként ismertté vált EMI-tábor, melyre a 2011-es évben is több mint 17 000 fiatal volt kíváncsi. A „Megszámláltattál. És híjával találtattál?” mottóval felruhá-

zott esemény szervezői ismét igyekeztek bővíteni a tábor programkínálatát, hogy augusztus 10–14. között mindenki megtalálja a számára leginkább tetsző programot. A programkínálatban kiemelt helyen szerepelt a népesedés kérdése, mely a közelgő népszámlálás miatt vált egyre aktuálisabbá, de a tábor az ismeretterjesztő és szórakoztató feladatán kívül igyekezett nemzetpolitikai műhellyé is válni. Célunk immár nemcsak a Kárpát-medencei magyarság életének elemzése volt, de igyekeztünk – nem kevés sikerrel – tevőlegesen alakítani is azt. A VII. EMI-táborba ellátogatók ismételten több száz előadóval találkozhattak, emellett a zenei színpad is teljes üzemmódban működött, jól ismert zenekarok közreműködésével.

A már említett népszámlálást megelőző kampányban Erdély több városában is az EMI szervezete bonyolította le a fiataloknak szóló programokat, mely során az érdeklődők minden hasznos információt megkaptak a számbavétellel kapcsolatban. Ezen a tevékenységeken több száz magyar fiatal fordult meg Erdély számos városában.

A 2011-es év személyi változásokat is hozott az EMI életében. A 2002-ben megalapított szervezet elnöke, Soós Sándor, nem vállalta a további irányítást, így őt Lovassy Cseh Tamás váltotta az elnökségben. Munkáját három új alelnök, név szerint Bálint Erzsébet, Sorbán Attila Örs és Szűcs Péter, valamint Szakács Júlia titkár segíti.

2011-től az Erdélyi Magyar Ifjak teljes jogú tagja a Magyar Ifjúsági Tanácsnak (MIT).

Az Erdélyi Magyar Ifjak szervezete 2012-ben is az erdélyi civil és közélet szerves része kíván lenni, így ennek érdekében eddig megszokott tevékenységét folytatni fogja.

Márciusban szervezetünk betölti működésének tizedik esztendejét, így ennek megfelelően nagyszabású rendezvénnyel kívánjuk azt megünnepelni.

Országos szinten, az új elnökség döntése szerint, kiemelt fontosságú lesz ebben az esztendőben a belső építkezés, valamint az EMI tagságának szakmai képzése mind civil, mind ifjúságpolitikai téren. A képzéseken részt vevő tagság ezt követően biztos alapja lehet egy egységes és jól szervezett, a szükséges tudással rendelkező, erdélyi véleményformáló közösségnek.

Végül, de nem utolsósorban, 2012-ben is megszervezésre kerül az immár VIII. EMI-tábor, augusztus 8–12. között, a Gyergyószentmiklós melletti 3-as kilométernél található Hétvirág Panzió területén. Az esemény közeledtével bővebb információkat talál mindenki a www.emitabor.hu/erdely honlapon.

Erdélyi Magyar Írók Ligája (E-MIL)

Alapítás éve: 2002

Az E-MIL, azaz Erdélyi Magyar Írók Ligája, 2002. elején alakult Kolozsváron. A tudomásunk szerint eddigi egyetlen erdélyi magyar írószervezet célja a szerzői jogok felügyelete, az élő irodalmi élet megszervezése, a világban élő különböző magyar ajkú közösségek irodalmi életével való kapcsolattartás, a kortárs erdélyi magyar írók műveinek gondozása és népszerűsítése, az irodalom, az írás, a könyv értékékként való megőrzése, ápolása, átörökítése, a kortárs írógenerációk közötti jó kapcsolat fenntartása. Az Erdélyi Magyar Írók Ligájának az lehet tagja, akinek már megjelent önálló kötete, illetve aki erdélyi magyar írónak vallja magát.

Az E-MIL a költészet napja alkalmából, április 11-én évente felolvasást szervez, amelyen rendszerint Kolozsváron élő, illetve meghívott költők olvasnak fel. Jú-

nibusban, az egyetemi év lezárása idején, nyári irodalmi fesztivált tartunk, kötetbemutatókkal, szerzői estekkel. Augusztusban, a Kolozsvári Magyar Napok alkalmával délutánonként irodalmi események házigazdái vagyunk, 2011-ben volt Szonett-szerda, Király László–Egyed Emese dialógus a hatvanas–hetvenes évek kolozsvári irodalmi életéről, Szálinger Balázs szerzői est, illetve Szentmártoni Jánosnak, a Magyar Írószövetség elnökének estje. Szeptemberben Árkoson négynapos írótábort szerveztünk, idén tizedik alkalommal. December kilencedikén és tizedikén tartottuk az E-MIL évváró irodalmi fesztiválját, könyvbemutatókkal, az E-MIL díjainak kiosztásával, illetve a nyáron kiírt Irodalmi Tehetségkutató Verseny győzteseinek díjazásával egyetemben.

2012 februárjában megszervezzük az E-MIL Tizedik Születésnapját. Továbbra is számolunk az áprilisi Költészet-napi Felolvasás, a júniusi Irodalmi Fesztivál, az augusztusi Kolozsvári Magyar Napok keretében folyó irodalmi programok, a szeptemberi Árkosi Írótábor, illetve a decemberi Évváró Irodalmi Fesztivál megszervezésével. Ezen kívül, forrásaink függvényében, folytatjuk az Irodalmat a Vidéknek programot, mely olyan közösségekbe juttat el kortárs erdélyi írókat-költőket felolvasni, ahol a magyar lakosság számaránya alacsony.

Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület (EMKE)

Alapítás/újraalapítás éve: 1885/1991

Cím: Kolozsvár, Lázár utca/Gheorghe Lazăr 30. sz.

Villámposta: emke@clicknet.ro

Honlap: www.emke.ro

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, ismertebb nevén az EMKE, 1885-ben alakult Kolozsváron. Alapítói az erdélyi magyar nemesség és polgárság képviselői voltak, és főleg abból a célból hozták létre ezt a társadalmi szervezetet, hogy rajta keresztül a szóránymagyar közösségek kulturális életét támogassák. Az egyesületet 1947-ben a kommunista hatalom megszüntette, ám 1991-ben az erdélyi magyar közösség újraalapította. Alapvetően szinte ugyanazokkal a célokkal, mint 19. századi alapításakor. Jelenleg az EMKE művelődési civil intézmények ernyőszervezeteként működik, közel 100 taggal, melyek fiók- és társszervezeti státusban kapcsolódnak az egyesülethez. Az elmúlt húsz évben az EMKE-nek jelentős szerepe volt a romániai magyar kulturális élet szervezésében, alakításában, hisz tudvalevő, hogy a kisebbségi létben az intézményesülő közművelődés válik egyrészt a hagyományörzésnek, másrészt a modern kultúrateremtésnek (is) az egyidejű motorjává. Újraalapítása óta az ernyőszervezet számos szakmai, regionális és helyi szinten tevékenykedő közművelődési egyesületet hozott létre, aktív szerepet vállalt az erdélyi magyar házak hálózatának kiépítésében, számtalan kulturális fórumot, hagyományörző rendezvényt szervezett, kulturális emlékhelyeket alakított ki, kulturális hagyatékokat (irodalom, képzőművészet) gyűjtött össze és ápol, évente díjazza a művelődési életünk kiemelkedő személyiségeit, élénk kapcsolatot tart fenn a hazai, az anyaországi, valamint a Kárpát-medence más történelmi régióiban tevékenykedő művelődési egyesületekkel, lehetőségeihez mérten munkálkodik a romániai magyar közösség kulturális autonómiatörekvéseinek a kiteljesítéséért.

A megalakulásának 125. évfordulóját 2010-ben felemelő rendezvényen ünneplő EMKE 2011-ben szerényebb körülmények között emlékezett meg az újraalapításának 20. évfordulójáról, mégpedig egy dokumentumkiállítás keretében, amelyet az ernyőszervezet Györkös Mányi Albert Emlékházában mutattunk be a Kolozsvári Magyar Napok Keretében. Az előző években elkezdett programjainkat is sikeresen folytattuk. A magyar házak hálózatának építése programunk keretében egy csoport székelyföldi közművelődési szakember látogatását szerveztük meg, tucatnyi ilyen közép-erdélyi „kulturális autonómia szigetre”. A magyarországi Sárospatakon működő EMKE Észak-magyarországi Képviselői Szervezete szervezésében 2011-ben – a kincses városban született, de élete nagy részét a nyugati emigrációban töltött és végül a Bodrog parti városban eltemetett – Cs. Szabó Lászlóról emlékeztünk meg egy konferencia keretében. A budapesti Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézettel közösen gróf Bánffy Miklós és az Erdélyi Helikon címmel emlékkiállítást és konferenciát hoztunk tető alá Kolozsváron a nagy erdélyi politikusról és művelődési életünk kimagasló alakjáról az EMKE Györkös Mányi Albert Emlékházban. Szintén az imént említett budapesti intézménnyel közösen szerveztünk egy Kiss Manyi emlékkiállítást a Kolozsvár melletti Magyarlónán, a nagy művésznő szülőfalujában, születésének 100. évfordulója alkalmából. A kolozsvári EMKE Györkös Mányi Albert Emlékház az esztendő folyamán számos emlékezetes kulturális eseménynek adott otthont, híven ápolva ezzel is az intézmény névadójának emlékét. Az év folyamán további állománnyal bővítettük az ernyőszervezet másik kolozsvári központját, az erdélyi kulturális élet néhány kimagasló személyiségének irodalmi hagyatékát őrző Szabédi László Emlékházat is. Az EMKE teljes 2011-es tevékenységéről, fiók- és társszervezeteinek munkájáról bővebb információt lehet beszerezni az ernyőszervezet honlapjáról.

Az EMKE számára továbbra is prioritás marad a hazai Magyar Ház-hálózat építése, fejlesztése. Nemcsak művelődési programjainkon keresztül, de a kulturális turizmus eszközeivel is azon dolgozunk, hogy ezek az intézmények bekerüljenek a Kárpát-medencei művelődési élet vérkeringésébe, és miért ne, az egyetemes magyar köztudatba is. Hisz a világ magyar diaszpórájában számtalan ilyen intézmény működik, a velük való együttműködés, egy világméretű magyar ház hálózat kiépítése szerintünk egyetemes magyar érdek. A szórvány kulturális értékeinek bemutatása program keretében Vajdahunyadon, a Magyar Házban, Sipos Pálról fogunk emlékkonferenciát szervezni, aki a felvilágosodás kori Erdély kiemelkedő személyisége volt (pap, nyelvész, filozófus, matematikus), és aki életét mint tordosi (egykori Hunyad vármegyében) lelkész fejezte be. Ennek a programnak fő támogatója a Sárospatakon működő EMKE Észak-Magyarországi Képviselői Szervezete lesz. A 2012-es Kolozsvári Magyar Napokon is, úgy, mint eddig, részt kívánunk venni a kolozsvári Györkös Mányi Albert Emlékház rendezvényével. Ezen az összefüggésben a névadóra emlékezünk, majd születésének 90. évfordulóján egy konferencia keretében, valamint eddig kevésbé ismert Györkös-festményekből egy kiállítás megnyitására is sor kerül. Egyértelmű, hogy az eddigi hagyományos éves rendezvényeinket is meg kívánjuk tartani: EMKE-díjak kiosztása, Magyar Kultúra Napja, Szabédi László Emléknapp, stb. Az EMKE tevékenységéről, fiók- és társszervezeteinek programjáról egész év folyamán informálja a nyilvánosságot honlapunk.

Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT)

Alapítás éve: 1990

Cím: Kolozsvár, O.P. 1, C.P. 140.

Villámposta: emt@emt.ro

Honlap: www.emt.ro

Az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság – EMT – (a Kolozsvári Műszaki Egyetem és a BBTE természettudományi karainak háttérintézménye) tevékenysége közel tizenöt műszaki és természettudományos ágra terjed ki, területileg pedig Erdélyen kívül felöleli a Kárpát-medence jelentős részét. A közel 800 tagot számláló társaságunk – mely 1990-ben alakult – szakmai (Szakosztályok) és területi (fiókszervezetek) szervezetekben fejti ki tevékenységét. Jelentősebb szakosztályaink: számítástechnika, fizika, kémia, építéstudományi, gépész, földmérés, faipari, bányász-kohász-földtan, erdészeti. Nagyobb fiókszervezeteink Sepsiszentgyörgyön, Marosvásárhelyen, Hargita és Bihar megyékben, illetve Szatmárnémetiben működnek.

Társaságunk tudományos tevékenységét a jelenleg tíz szakosztályba tömörülő szakemberek, kutatók, középiskolai és egyetemi tanárok biztosítják. A szakosztályi munka olyan szervezett keretet biztosít, ahol hatékonyan, interaktívan és koncentráltan lehet egy-egy szakterület témaköreit megvitatni, aktuális kérdéseit körüljárni. A szakosztályok tagjai jelentős részt vállalnak a társaságunk rendezésében sorra kerülő tudományos konferenciák megszervezésében, tudományos háttérnek, szakmai színvonalának biztosításában.

Évente közel tucatnyi szakmai találkozót, **tudományos szakkonferenciát** szervezünk, amelyek lehetőséget teremtenek anyanyelvű előadások megtartására, hallgatására, illetve keretet biztosítanak a tapasztalatcserére hazai és külföldi szakemberek, kutatók, egyetemi és középiskolai tanárok között. Fokozott jelentőséget tulajdonítunk konferenciáink határon átnyúló jellegének, megszólítva ezáltal a Kárpát-medencében tevékenykedő műszaki és természettudományos szakembereket. Ezen tudományos találkozók előadásainak anyagát kötetekben jelentetjük meg, amelyek kiadói jegyzékszámokkal is rendelkeznek (ISSN). Így ezen előadások tudományos publikációk formájában is napvilágot látnak.

Az EMT tevékenysége keretében fontos helyet foglalnak el az **oktatási** kérdések, stratégiák. Figyelemmel kísérjük és támogatjuk az ifjúság oktatását, a fiatalok képzését is. Magyarországi társszervezetekkel közösen (NJSZT, ELFT, MKE) fizika, kémia és számítástechnika diákversenyeket szervezünk, amelyek döntőit magyarországi városokban bonyolítják le.

Az EMT 2000-től kezdődően Kolozsváron magyar nyelvű műszaki terminológia előadásokat szervez a Kolozsvári Műszaki Egyetem gépészmérnöki, építőmérnöki, számítástechnika, ill. villamosmérnöki karain, valamint a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Vegyész-mérnöki Karán tanuló diákság számára. Ezen előadások célja a magyar műszaki szaknyelv megismertetése a román nyelven tanuló diákokkal. Tevékenységünkben jelentős helyet foglal el időszakos kiadványaink szerkesztése és folyamatos megjelentetése:

- **EMT Tájékoztató** (társaságunk hírlevele, 10 szám évente),

- **FIRKA** (fizika, kémia és számítástechnika tárgyú, középiskolás diákoknak és tanároknak szóló lap, tanévenként 6 száma jelenik meg),
- **MŰSZAKI SZEMLE** (tudományos írásokat tartalmazó folyóirat, évente 4 száma jelenik meg)
- **Inter@ktív 2**, a Szabadság napilap számítástechnikai melléklete, megjelenik kéthetente

Egyedi kiadványaink közül az *Elektrotechnikai kislexikon* (I–II. kötet), a *Mechanika példatár*, az *Ötnyelvű Kémiaszótár* és a *Romániai Magyar Alapítványok és Egyesületek Katalógusa*, Gaal György: *Egyetem a Farkas utcában* című tanulmánykötete, valamint a *Bolyai emlékkönyv* a legjelentősebbek.

A számítástechnika nyújtotta új lehetőségeket is felhasználjuk a kommunikációban. Rendszeresen frissítjük az interneten keresztül a világ bármely részéről elérhető honlapunkat, amely minden fontos információt tartalmaz társaságunk szervezeti és tudományos tevékenységére vonatkozóan.

Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT)

Alapítás éve: 2003

Cím: Kolozsvár, Jókai u./Napoca 4. sz., 67-es lakrész

Villámposta: e-mail: kolozs@emnt.org

Honlap: www.emnt.org

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) kezdeményezéséről a Királyhágómelléki Református Egyházkerület 2003. február 1-jén, Szatmárnémetiben tartott rendkívüli közgyűlésén született folyamatindító határozat. A megalakulás előkészítése céljából a 2003. március 14-i kolozsvári fórum létrehozta az EMNT Kezdeményező Testületét. Az EMNT 2003. december 13-án Kolozsváron tartotta alakuló ülését, amelyen megválasztották az EMNT elnökét (Tőkés László) és Állandó Bizottságát.

Az alakuló ülés meghatározta az EMNT jellegét, szerepét és céljait. Eszerint az EMNT az erdélyi magyar nemzeti közösség közképviselési testületeként határozta meg magát, amely az illetékes romániai állami szervektől igényelt közjogosítványokat kívánta gyakorolni.

Fél évtizednyi működés nyomán – 2008 és 2011 között – az EMNT bizonyos mértékben átalakította szerepét és szervezetét. Jelenlegi alapszabályát az EMNT Küldöttgyűlése 2011. december 10-én fogadta el, amikor a legutóbbi tisztújításra is sor került. Az EMNT alapvető célja továbbra is az, hogy hozzájáruljon az erdélyi magyar nemzeti közösség törekvéseinek megvalósításához, jogainak és érdekeinek védelméhez, a civil szféra, a demokrácia, a jogállamiság és a politikai pluralizmus megszilárdulásához, a régiók gazdasági, szociális, kulturális és intézményi fejlődéséhez.

Az egyszerűsített honosítási folyamat gyakorlati elősegítése céljából az EMNT – az anyaországi kormány támogatásával – 2010–2011-ben létrehozta az ún. **Demokrácia Központ Hálózatot**. Ennek keretében az EMNT Erdély-szerte működő harminc irodájában nyújtanak ingyenes segítséget a magyar állampolgárság igénylőinek a szükséges iratcsomók összeállításával. Ugyanezen irodák központi szerepet töltenek be az EMNT területi szervezeteinek életében.

Az EMNT megyei, illetve széki szervezetei összetett és hasznos tevékenységet fejtenek ki a közösségszolgálat különböző területein. A közéleti megnyilvánulások mellett az EMNT helybeli tagjai és rokonszenvezői számtalan közművelődési, hagyományőrző, ifjúsági, segélyezési és más jellegű tevékenységet szerveznek.

Az **EMNT Kolozs megyei szervezete** Erdély szívében különleges helyzetben van. Egyre szórványosodó közösségünk szolgálatában kívánunk összetartó és nemzetudatot erősítő tevékenységet kifejteni.

Ennek jegyében szerveztük meg tavalyi rendezvényeinket, amelyek sorát 2011 januárjában kezdtük az 1568. évi tordai országgyűlésen kimondott **vallásszabadság emlékünnepségével**. Erre az eseményre a kolozsvári ferencendi kolostorban került sor ünnepi előadással és kerekasztal-beszélgetéssel történelmi egyházaink képviselőinek részvételével.

Mátyás király alakját hivatottak felidézni a város híres szülöttének február 23-i születésnapján a fiatal korosztályt megszólító rendezvényeink, a **Mátyás király és a kolozsvári bíró** történetét felidéző bábelőadás, valamint a **Mátyás király visszatér pályázat** eredményhirdetése. A restaurált **Mátyás-szoborcsoport újjraavatása** alkalmából, 2011. április 2-án ünnepi rendezvénnyel tisztelegtünk nagy királyunk előtt. Többek között Történelmi Játsszóházat szerveztünk, amit Kolozsi Tibor szobrászművész, a szoborcsoport restaurátorának előadása követett, majd megnyitottuk a Fadrusz János emlékkiállítását a Szabók bástyájában.

Szervezetünk kiemelten fontosnak tartja Erdély panteonjának, a **Házsongárd**nak a sorsát. A temetőbeli sírgyalázások ellen 2011 júliusában szervezett tiltakozáson, az egyházak és a társadalmi szervezetek hívó szavára, mintegy 500 személy gyűlt össze.

2011 legsikeresebb rendezvénye a **Kolozsvári Magyar Napok** volt, amelynek 8 napja alatt mindösszesen 80 000 résztvevő 30 helyszínen 200 program közül válogathatott. A sikeres szervezéshez 43 közvetlen partner és további 20 szervezet, intézmény is hozzájárult. A központi szervezőcsapat 30 főből állt, őket 100 önkéntes segítette a mindennapi programok lebonyolításában.

Kiemelt rendezvényünk volt a **Széki magyarnak lenni jó!** elnevezésű találkozó, amelyre 2011 novemberében került sor bábszínházzal, íjászkodással, gyerekfoglalkozásokkal, valamint az újdonsült magyar állampolgárok köszöntésével.

2012-ben folytatjuk az előző években elindított EMNT-beszélgetések, alkalmi fórumok, közművelődési és szórakoztató programok, könyvbemutatók és más rendezvények szervezését. Az év kiemelt feladata a Kolozsvári Magyar Napok megszervezése lesz, immár 3. alkalommal, augusztus 13–20. között. Központi rendezvényünk honlapja: www.magyarnapok.ro.

Erdélyi Múzeum-Egyesület (EME)

Alapítás/újraalapítás éve: 1859/1990

Cím: Kolozsvár, Jókai u./Napoca 2. sz.

Honlap: eme.ro

Az erdélyi magyarság írásos és tárgyi emlékeit őrző gyűjtemények fenntartó egyesülete, az erdélyi magyar tudományművelőket és tudománypártolókat összefogó civil szervezet – ilyen formában kezdte tevékenységét 1859 őszén a gr. Mikó Imre

kezdeményezésére megalakult Erdélyi Múzeum-Egyesület. Százötven éves múltja során az egyesület életében a – jórészt saját gyűjteményeire alapozó – tudományos kutatás összefonódott az eredmények saját kiadású szakfolyóiratokban való közzéléssel, miközben folyamatosan szem előtt tartotta a magyar nyelvű tudománynépszerűsítést.

Az újrakezdés óta eltelt két évtizedben az EME legjobb hagyományait folytatva igyekezett megújítani szervezeti kereteit és kialakítani a tudományművelés intézményeit. Hagyományosan összefogja a tudományos szakembereket és a tudományos életet pártoló érdeklődőket, épp e sajátos kettősség adja az egyesület erejét. Kiepült intézményes keretekben működő kutatóintézete, szakfolyóiratai, tudományos könyvsorozatai az akadémiai jelleget erősítik, a szakosztályok szervezte tudományos konferenciák, emlékülések viszont a kutatási eredmények közzététele mellett a színvonalas tudománynépszerűsítést is szolgálják. Gyűjteményei tulajdonjogának fenntartása mellett új könyvtárat alapított, amely mára információs-dokumentációs központtal egészült ki, itt tehát mind a hagyományos, mind a digitális rögzítésű információs források a tudományos kutatók és az egyetemi hallgatók számára egyaránt hozzáférhetőek. Eleven társadalmi kapcsolatait a tudományos (egyetemek, Kolozsvári Akadémiai Bizottság) és a közművelődési (Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület) intézményekkel való együttműködése biztosítja.

2011 legjelentősebb eseményei a következők:

XVI. Fialat Műszakiak Tudományos Ülésszaka (2011. március 24–25.)

Digitális Adattár avatása <http://eda.eme.ro/> (2011. június 10.)

VII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus. *Nyelv és kultúra a változó régióban* (2011. augusztus 22–27.)

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben, 10. fórum 2011. november 25–26.

A november 25-i plenáris ülés fő témája: *Az erdélyi magyar tudomány a rendszerváltás után.*

Az EME szakosztályai hagyományosan a tudományterületükön szerveztek ülésszakokat, többnyire november 26-án, szombaton.

2012 legjelentősebb eseményei:

XVII. Fialat Műszakiak Tudományos Ülésszaka (2012. március 22–23.)

11. A Magyar Tudomány Napja Erdélyben (2012. november 23–24.)

Életfa Családsegítő Egyesület (ÉCSE)

Alapítás éve: 1999

Cím: Kolozsvár, Mócok útja/Motilor 16/2. sz.

Villámposta: eletfaegyesulet@gmail.com

Az Életfa Családsegítő Egyesület azért jött létre, hogy

- támogassa és segítse a családokat kultúrájukban, szellemi és anyagi létükben, életük minden szakaszában;
- megőrizze és megerősítse a családot mint társadalmunk alapját, melléálljon és támogassa krízishelyzetekben;
- kiemelje a gyerek jelentőségét a családban;
- fontossá tegye az anya és az apa szerepét a nevelésben.

Rendszeres programok, klubok

A klubokban olyan kisközösségek kialakulásának létrejöttét elősegítő kereteket hozunk létre, ahova szívesen járnak kisgyermekükkel a társasági életből általában kimaradni kényszerülő fiatal szülők, és amelynek tagjai olykor egymást is tudják kölcsönösen segíteni. A klubokban ciklikussággal ismétlődő programot alakítottunk ki mind a felnőttek, mind a kisgyermek részére. Tevékenységünk hiánypótló, ugyanis nincsenek ilyen állami – egészségügyi vagy ifjúsági minisztérium által szervezett hasonló jellegű – programok, az a néhány pedig, amely Kolozsváron létezik, román nyelvű vagy térítéses tanácsadás.

Az egyesület által szervezett állandó programok jelentős része alulról jövő kezdeményezés, amit felkaroltunk, és szakembereink, önkénteseink önzetlen hozzájárulásával megvalósítottunk.

Egész napos rendezvények, fesztiválok:

- Gyermeknap Fesztivál
- Adventi Gyermekfesztivál és Sokadalom

Mindkét rendezvényünk célja, hogy a gyermekeket és szüleiket olyan szabadidős tevékenységekkel ismertessük meg, amelyek egészséges alternatívát jelentenek az egyre inkább terjedő virtuális világ csábításaival szemben. Célunk, hogy visszacsempésszük a családokba az együttlét, az együtt játszás örömét. Úgy gondoljuk, ennek leghatékonyabb eszköze, ha biztosítunk erre egy teljes napot, olyan ünnepi alkalmat, amikor szabad téren vagy tágas iskolatermekben egész napon át együtt lehet a család, és kipróbálhatja a legkülönbébb foglalkozásokat, tevékenységeket.

Programunkhoz olyan személyek csatlakoztak, akik azonosulni tudnak céljainkkal, és önzetlenül ajánlják fel idejüket és munkájukat.

Részt veszünk a Kolozsvári Magyar Napok szervezésében is, a családi programok felelőseként.

Állandó szolgáltatások

A klubtagok feliratkozhatnak a közös **levelezőlistára**, ahová írhatnak, tanácsot kérhetnek tapasztaltabb társaiktól, megoszthatják örömeiket, bánatukat, túlradhatnak a kinőtt gyermekholmikon, fontos, hasznos információkhoz juthatnak. Levelezőlistáinkon jelenleg több mint 1000 családot érhetünk el.

A levelezőlistán szerepelnek segítőkink telefonszámai, e-mail címei, hozzájuk bármilyen kérdéssel lehet fordulni (adatbázis).

Babóca-szülinapok: 2008 januárjától megünnepeljük a „klubos babák” születésnapját, két-háromhavonta egy találkozót szánva erre.

Összefogás az életért. A Kismamaklub levelező tagjainak összefogásából született a projekt, mely jótékonyági akciók sorozatát indította el. Azóta több alkalommal is pénzadományokat gyűjtöttünk, amelyekkel súlyosan beteg kisgyermek kezelését támogattuk.

Otthon segítünk szolgálat (Home start). Kisgyermekes családoknak otthonukban nyújt segítséget. Ehhez tizenegy önkéntest képeztünk ki, akik kérésre támaszként állnak a család mellett, amikor az nehezebb időszakon megy keresztül.

A **Babarádió** a kisgyermekes családokat szeretné interneten keresztül megszólítani. Célunk minőségi gyermekzenék sugárzása, valamint az időhiánnyal küszködő, gyermeket nevelő szülők szórakoztatása, tanácsadás és információk elérhetővé tétele.

Rendkívüli akciók

A Kolozsvár utcáin szabálytalanul parkoló autókra hívtuk fel a figyelmet 2008 májusában azzal a **babakocsis felvonulással**, amelyet kezdeményezésünkre több szervezet felkarolt, és számos napilap, tévé- és rádióadó ismertetett.

A következő akciónk bizonyára hasonló módon figyelemfelkeltő jellegű lesz, hiszen sajnálatos módon egyre több az olyan közúti baleset, amelyben gyermekek veszítik életüket.

2009 óta egyesületünk is csatlakozott a **Babahordozás Nemzetközi Hete** rendezvénysorozathoz, azóta már háromszor szerveztük meg ehhez kapcsolódó előadásainkat, bemutatóinkat, hogy minél több szülővel megismertethessük a babahordozás fogalmát, előnyeit, a hordozóeszközöket és azok használatát.

Gondviselés Segélyszervezet

Alapítás éve: 2007

Cím: Kolozsvár, Kossuth Lajos u./21 Decembrie 1989, 9. sz.

Villámposta: unit.gondviseles@gmail.com

Honlap: www.gondviseles.org

Az Erdélyi Unitárius Egyház 2007 őszén útjára indított segélyszervezetének küldetése: a szükségben és bajban levők segítése, s ezáltal az egyház ember- és közösségsszolgáltató hivatásának kiteljesítése.

Az unitárius egyházi alapokon nyugvó, felekezeti korlátok nélküli segélyszervezet működési területe Erdély és Magyarország. A segélyszervezet székhelye Kolozsvár, az első területi irodát Székelykeresztúron nyitottuk meg 2009 nyarán, és idővel újabb területi központokat szeretnénk kialakítani. A székelykeresztúri központunk példamutatóan működik – szerteágazó, rendszeres foglalkozásokkal (www.keresztur.gondviseles.org).

2010 novemberében – Budapest székhellyel – megalakult a Gondviselés Segélyszervezet anyaországi tagozata, amely önálló jogi személyiséggel rendelkezik, és az erdélyi tagozat „ikerszervezeteként” működik (<http://www.unitarius.hu/Gondviseles>).

A Gondviselés Segélyszervezet tevékenységének szakmai területei:

- természeti csapásokra való felkészülés: megelőzési, mentési és segélyezési programok,
- szegénységi küszöb alatt élők segélyezése,
- családsegítő programok: kismamaklub, babamasszázs, házások lelki gondozása, más oktató-nevelő programok,
- fogyatékkal élőket segítő programok,
- idősek közösségi programjai,
- szociálisan hátrányos gyerekek felzárkóztatása,
- „mecenás” program – átlagon felüli tehetségek támogatása,
- rendezvények, szakmai képzések,
- babarádió (www.babaradio.ro)

Györkös Mányi Albert Emlékház (EMKE GYMAE)

Alapítás éve: 1993

Cím: Kolozsvár, Majális u./Republicii 5/1. sz.

Vilámposzta: emkegyorkoshaz@yahoo.com

Honlap: www.emke.ro/node/11

Györkös Mányi Albert zenetanár-festőművész (1922–1993) műteremlakását, minden abban található vagyonával együtt, végrendeletileg az EMKE-re hagyta, azzal a feltétellel, hogy a szervezet emlékházat létesítsen ezen a helyen, és festményeit minél szélesebb körben megismertesse. A hagyaték közel 200 Györkös Mányi-festményt, több Jakab Ilona-festményt és -grafikát, muzeális értékű kalotaszegi és mezőszéki bútort, cserepeket, szötteket, számos könyvet és magántárgyat foglal magába. A Györkös Mányi-festmények folyamatos kiállítása mellett, a művelődési központként is működő emlékház kamarahangversenyeket (egy kiváló minőségű Steinway zongora birtokában), pódiumesteket, kiállításokat, könyvbemutatókat, ismeretterjesztő előadásokat, gyermekprogramokat is szervez.

Az 1994-ben alapított Emlékház hétköznapokon 12–17 óra között látogatható.

A 2011. évben a havonta megrendezésre került (az oktatási évhez igazodva) a 2010 októberében újraindított *Ember és Természet* kollégium, amely keretében szakemberek tartanak ismeretterjesztő előadásokat különféle témákban. A 2009 januárjában beindított *JelesNapTár* elnevezésű, néphagyományunk jeles napjait megismertető gyermekprogram szintén havonként jelentkezett. A budapesti Országos Színművészeti Múzeum és Intézet (OSZMI) *Gróf Bánffy Miklós és az Erdélyi Helikon* című vándorkiállítása erdélyi körútjának egyik stációja volt az emlékház. Kelemen Péter Németországban élő zongorajavító-hangoló mester támogatásának köszönhetően megújult az intézmény Steinway zongorájának mechanikája és hangzása, amelyet hangversenyek keretében mutattunk be. Több kiállítás is helyet kapott az emlékházban, ezek közül megemlíjtjük *Az újjászületés krónikája: az EMKE 20 éve dokumentumokban* címűt, valamint Sipos László festő-grafikusművész tárlatát. Elkezdődött Györkös Mányi Albert festményeinek digitalizálása.

A 2012. évben folytatjuk és befejezzük a Györkös Mányi Albert festményeinek digitalizálását, amely anyagot egyrészt az EMKE honlapján, másrészt albuma formájában szándékszunk bemutatni. További közművelődési programok, valamint hazai és határon túli kiállítások révén folytatni kívánjuk Györkös Mányi Albert örökségének minél szélesebb körben való megismertetését. A Kolozsvári Magyar Napok keretében megrendezzük a Györkös Mányi Albert-emlékestet, a zenetanár-festőművész születésének 90. évfordulója tiszteletére. Folytatjuk az *Ember és Természet* ismeretterjesztő előadás-sorozatát, valamint a *JelesNapTár* gyermekprogramot. A már egyeztetett kiállítások közül kiemeljük a Kiss Manyi centenáriumi kiállítást, Kabán József és Jolán fotóművészek, valamint Domján József amerikai magyar képzőművész munkáit bemutató tárlatokat, illetve a *Dombok Fények Mesék – Kép Szöveg Hang* című rendezvényt, amelynek szereplői Makkai Bence fotográfus és vendégei.

Házsongárd Alapítvány (HA)

Alapítás éve: 1999

Cím: Kolozsvár, Király u./I. C. Brătianu 51. sz.

Villámposta: gergelyek@gmail.com

A híres, több mint 400 éves **Házsongárdi temető** nemcsak az elmúlás kegyhelye, hanem a magyar kultúra panteonja is. Itt nyugszanak Apáczai Csere János, Tótfalusi Kis Miklós, Szenczi Molnár Albert, Bölöni Farkas Sándor, báró Jósika Miklós, gróf Mikó Imre, Kriza János, Brassai Sámuel, Dsida Jenő, Reményik Sándor, Kós Károly, gróf Bánffy Miklós, és még sokan mások. Erdély aranykorát idézik a Bethlen, Bánffy, Béldi, Mikes, Teleki és Mikó családok síremlékei, főúri kriptái.

Az elmúlt száz év visszafordíthatatlanná tette a temető pusztítását, pusztulását. Az erdélyi műveltség létrehozóinak nyughelyei szórványba kerültek, akárcsak erdélyi magyarságunk. A Műemléktörvény nem védi a sírokat, a sírhelyek megváltása egyre nehezebb. Az eltüntetett értékes kövek helyét ízléstelen betonépítmények foglalják el.

1999-ben, a „maradék temető” megvédésére jött létre a Házsongárd Alapítvány. A jogi keretet az Erdélyi Református Egyházkerület biztosította. Az egyházkerület részéről megbízott elnök dr. Sipos Gábor főlevéltáros, az ügyvezető elnök dr. Gaal György várostörténész, az igazgató pedig Gergelyné Tőkés Erzsébet tanárnő. Az alapítvány célja a temetőben nyugvó jeles magyar személyiségek sírjainak megmentése, gondozása, adományokból és pályázati pénzekből pedig a magyar történelem és művelődés szempontjából fontos síremlékek restaurálása. A vezetőség és a kura-torium értékmentő kegyeleti munkáját önkéntesen, fizetés nélkül végzi.

Az alapítvány tizenegy éves tevékenysége bizonyítja, hogy ügyszeretben, kezdeményezésben és felmutatható eredményben nincs hiány. Pályázati pénzekből, családi hozzájárulásokból és adományokból sikerült helyreállítani a temetőbejárat arculatát meghatározó Sigmond-mauzóleumot, a Jósika-kriptát, a bethleni Bethlen-kriptát, a Béldi-kripta tetőszerkezetét (amely sajnos újból leégett), és folyamatban van a Bánffynak nevezett iktári Bethlen-kripta, valamint a Berde-kripta külső restaurálása. A több mint 90 helyreállított síremlék közül fontosságban és művészi szépségben kiemelkednek Jósika Miklós, Bethlen Gergely, Ujfalvi Sándor, Kornis Zsigmond, Salamon János és Kedves István síremlékei. Meg kell említenünk a kevésbé látványos megvalósításokat is: ledőlt kövek felemelését és alapra helyezését, feliratok, sírrácsok megfestését, gazdátlan, hant nélkül maradt kövek védett helyre szállítását. Ez utóbbi egyúttal az iktári Bethlen-kripta kertjében tervezett kőtár megalapozását jelenti. Igen sikeres a legrégebbi, félig vagy egészen földbe süllyedt, korjellemző koporsókövek (tumbák) és ereszes kövek felleltározása, kiemelése, restaurálása. A 2007–2010-es időszak kiemelkedően fontos teljesítménye az iktári Bethlen-kripta részleges külső helyreállítása és a jelenleg ismert 25 koporsókő alapra helyezése, restaurálása.

Fizetett munkaerővel és a tanuló ifjúság bevonásával a történelmünk, egyházaink és műveltségünk szempontjából fontos színhelyek gondozása folyamatos. Embereink a temetőben az elvégzett munka mellett állandó felügyeletet jelentenek olyan időkben, amikor a viráglopás mindennapos, fémszobraink, értékes köveink pedig állandó veszélyben vannak.

Jól halad a célkitűzések közé tartozó adatbázis elkészítése. Ebben a munkában részt vállal a tanuló ifjúságnak az a része, amely az alapítvány jövőjét hivatott biztosítani.

Heltai Gáspár Könyvtári Alapítvány (HGKA)

Alapítás éve: 1991

Cím: Kolozsvár, Mikó u./Clinicilor 18. sz.

Villámposta: heltai_gaspar@yahoo.com, heltai@mail.dntcj.ro

Honlap: www.heltai.blsh.ro; www.etnotur.ro

A Heltai Gáspár Könyvtári Alapítvány 1991 őszén történt bejegyzése után 1992. február 15-én kezdte meg tevékenységét, az EMKE Könyvtári szakosztályának intézményeként.

Alapítványunk tevékenységének kezdetétől a könyvtárépítés és könyvtárfejlesztés alapfeladataihoz kapcsolódó, de azokon túlmutató, a (kis)közösségi polgári önszerveződést, ezen belül is mindenekelőtt a közművelődési autonóm intézményépítést ösztönző feladatokat is felvállalt. A közösségszervezés terén négy alapfunkció ellátására vállalkoztunk az évek során magának életünkben egyre hangsúlyosabb helyet és érvényesülést követelő négy alapvető magyar kisebbségi közösségi igény mentén:

- Az egyik az erdélyi megyeszékhelyeken, kistérségi központokban, illetve kistélepusulési keretek között működő közösségi szervezetek, egyesületek könyvtáralapítása és rendszeres állományfejlesztése.
- A másik alapfunkció a könyvtár- és intézményműködtetési, rendezvény- és közösségszervezési útmutatás, információellátás, pályázati tanácsadás, folyamatos szakemberképzés.
- A harmadik vállalt feladatunk a népi hagyományok megőrzésének és identitás meghatározó funkciójuk teljesítésének segítése.
- A negyedik feladatunk a kulturális cserekapcsolatok és rendezvényszervezés, amely az előzőekhez szorosan kapcsolódva épp a kulturális kommunikáció kereteinek kialakításához és rendszeresítéséhez igyekszik szerény lehetőségeinkhez mérten hozzájárulni.

2011-ben megvalósított, kiemelkedően fontos programjaink közé tartozik a 13. *Szent István-napi Nemzetközi Néptánc Találkozó*, Felsőfokú könyvtárinformatikai modul, együttműködésben a Babeş–Bolyai Tudományegyetemmel, az 1848-as szabadságharc emlékére megszervezett történelmi vetélkedő, rajzverseny, *Anyám fekete rózsája* – Vers- és prózamondó találkozó erdélyi selejtezője, *Identitásfejlesztő honismereti nyári tábor*, *Magyar Kultúra Napja*, 20 éves a Heltai Alapítvány – dokumentumkiállítás, előadások, *Heltai táncház*.

2012-ben megszervezzük a már hagyománnyá vált (14.) *Szent István-napi Nemzetközi Néptánc Találkozót*, Felsőfokú könyvtárinformatikai modult, együttműködésben a Babeş–Bolyai Tudományegyetemmel, *Nyári anyanyelvápoló tábort*, *Nyári környezetismereti tábort*, rendszeres *Heltai táncházat*, 1848-as szabadságharc emlékére előadás sorozatot, rajzversenyt, történelmi vetélkedőt, *1956-os szabadságharc emlékére* nyílt napot (dokumentumkiállítás, előadás-sorozat), emellett számos gyermekfoglalkozást, iskolai oktatást kiegészítő játékos ismeretterjesztő programot, könyvtári, olvasást népszerűsítő programot kicsiknek és nagyoknak, író- és olvasótalálkozókat.

Kallós Zoltán Alapítvány (KZA)

Alapítás éve: 1992

Cím: Kolozsvár, Kossuth Lajos u./21 Decembrie 1989, 16. sz./Válaszút 7. sz.

Villámposta: kallosalapitvany@kallos.org.ro,

Honlap: www.kallos.org.ro

A Kallós Zoltán Alapítvány 1992. november 20-án alakult. Első tevékenységei között nyári népzene- és néptánc-táborok, később kézműves táborok szervezése szerepelt. Ezt a munkát ma is folytatjuk, a különböző korcsoportokat megcélzó tematikus táborok (népzene-, néptánc-, honismeret-, tehetséggondozó-, kézműves-, család- és ifjúsági népzene-táborok), közismerten nagy sikernek örvendenek.

Az alapítvány eredményei közül egyik legjelentősebb a 25 évig szünetelő magyar tannyelvű osztályok újraindítása Válaszúton 1999-ben. Ezt megelőzően alapos felmérés készült Válaszúton és a környező településeken azokról a gyerekekről, akiknek nincs lehetőségük anyanyelvükön tanulni. A Válaszúthoz közel eső völgyekben (Borsa, Lozsárd, Lóna völgye) megdöbbenve tapasztaltuk, hogy az 1989-es változásokat követően mennyire mostoha szociális körülmények közé került igen sok észak-mezőségi magyar család. Jelenleg is az országos átlagnál nagyobb a munkanélküliség a környéken. Sok faluban egyáltalán nincs iskola, óvoda. A gyerekek kolozsvári taníttatását a szülők anyagilag nem tudják támogatni, ezért többségüket román iskolába iratták. Olyan eset sem volt ritka, amikor már kisiskolás korban abahagyta tanulmányait a gyerek.

A Kallós Zoltán Alapítvány négy tanulóval kezdte az 1999–2000-es tanévet. Azóta sikerült új, korszerű szórványkollégiumot építenünk, amelyet 2007-ben avatunk. Eddig közel kétszáz gyerekekkel foglalkoztunk, illetve foglalkozunk. A jelenlegi, 2011–2012-es tanévben *kilencvenhárom* gyerek tanul magyarul a választói óvodában és iskolában, ezek 22%-a vegyes házasságból származik, a többi gyerek már középiskolába vagy gimnáziumba jár.

Gyermekeink Mezőség 26 településéről származnak. A hét folyamán az alapítvány bentlakásában nevelkednek (az alapítvány biztosítja számukra a tanfelszerelést, a higiéniai kellékeket, a napi ötszöri étkezést, az orvosi ellátást), hétvégeken pedig a hazautazást. A Kallós Zoltán Alapítvány Szórványkollégiumában, a délutáni foglalkozások alkalmával, olyan tevékenységeket szervezünk, amelyek kiegészítik a tanórák anyagait, gazdagabbá teszik a tanulók szókincsét, növelik kifejezőképességüket. Már a szórványkollégium megalakulása óta különféle művészeti ágak (népművészet, zene, rajz stb.) bevonásával segítjük nevelésüket. Tíz éve **tehetséggondozó munkát folytatunk**. Hetente körüli tevékenységeket, vakációkban táborokat szervezünk. Ez utóbbiakban más szórványtelepülések tehetséges gyerekeinek részvételét is lehetővé tesszük, így segítve a hasonló körülmények között nevelkedő gyerekek ismerkedését, látókörük szélesedését, társadalmi integrációját.

A *Mezőségi szórványoktatási programhoz* a szamosújvári Téka Alapítvány 2000-ben csatlakozott. A program összehangolt és tervszerű módon, hosszú távon biztosítja a mezőségi szórványközösség anyanyelven történő oktatását. *Meggyőződésünk, hogy a szórványban nemzetünk megmaradását a gyerekek magyarságtudatának alakításával, tudásuk gyarapításával, igaz emberré nevelésével lehet segíteni.*

A Kallós Zoltán Alapítvány a szamosháti kistérség magyarságának nemzeti identitástudatát is igyekszik erősíteni. A *Közkinccs-kerekasztal program* segítségével több szempontból is felmértük a kistérségben élők helyzetét, a különböző települések képviselőinek bevonásával kidolgoztuk a térség kulturális fejlesztési stratégiáját. Igyekszünk a különböző, részben elszigetelt települések magyarságának találkozási lehetőségeket biztosítani, a közösséghez tartozás érzését erősíteni. Meggyőződésünk, hogy kitartó, következetes munkával a Mezőség eme aránylag ismeretlen részének kulturális-történelmi emlékeit is be lehet építeni a köztudatba. Egyik célunk, hogy a falusi vendégfogadás fejlesztésével az itt élők is kevés, de a megélhetést segítő mellékjövedelemhez jussanak.

Saját erőforrásból egy **tanfolyamok, képzések, konferenciák** lebonyolítására alkalmas termet építettünk. Most már itt zajlik, többek között, a hatodik éve szervezett gazdatanfolyam, illetve az 1999-től megszervezett *Népi Játékok és Kismesterségek Oktatója* képzés. Ez a romániai oktatási rendszer hiányosságának egy részét kívánja pótolni. Célja a hagyományos népi kultúra gyakorlati és elméleti megismertetése. A részt vevő és sikeresen vizsgázó pedagógusok a Magyar Oktatási Minisztérium felügyelete alatt, a Hagyományok Háza által kibocsátott oklevelet kaptak. A képzés iránti érdeklődést igazolja, hogy Erdély minden tájáról (Máramarostól a Partiumig, Szilágyságtól Bákóig) voltak résztvevőink. Eddig 152 pedagógus hasznosítja Erdély-szerzte a tanfolyamon tanultakat.

2001–2004 között az Apáczai Közalapítvány pályázati támogatása lehetővé tette a Kallós Zoltán Alapítvány lebonyolításával a vidéki iskolák didaktikai eszközökkel, könyvekkel, tanszerekkel, elektronikai kellékekkel, sportfelszereléssel való ellátását, ösztöndíj és ingaköltség részleges pótlását. Kolozs és Szilágy megyében több mint 40 iskola részesült a támogatásokban.

A Megyei Tanfelügyelőséggel kialakított kitűnő együttműködés következtében a különböző pedagógusi szakképzések is a Kallós Zoltán Alapítvány választói székelylány zajlanak.

A Babeş–Bolyai Tudományegyetem magyar tagozatú néprajz szakos diákjainak tanulmányaik továbbfejlesztése érdekében szakképzési lehetőséget biztosítunk, lehetővé téve számukra Kallós Zoltán felmérhetetlen értékű, néprajzi tárgyakkal álló gyűjteményének szakszerű tanulmányozását, kutatását. Kallós Zoltán irányításával, korszerű eszközökkel, gyűjtőmunkában vehetnek részt a diákok. Az Apáczai és Ilylyés Közalapítványoknak, valamint a Corvin-lánc ösztöndíjnak köszönhetően az alapítvány beindította és folytatja a Kallós-gyűjtemény feldolgozását.

Ez a gyűjtemény 1998-ban nyílt meg a nagyközönség számára. 2010-ben megvalósítottuk alapítványunk második kiemelkedő célját: a Kallós-kúriát teljes egészében **múzeummá és szakkönyvtárrá** alakítottuk. A könyvtár multimédiás termében hamarosan Kallós Zoltán kéziratának, összegyűjtött hangzóanyagainak, fénykép- és filmarchívumának digitalizált változatát is hozzáférhetővé tesszük. Így biztosítani tudjuk az erdélyi magyar néprajzi és könyvtári felsőoktatás számára a továbbképző és szakosítási műhelyeket, illetve a néprajz iránt érdeklődő közönség tudásának gyarapítását. A néprajzi gyűjtemény közzététele hozzájárul a falu, illetve tágabb értelemben a Mezőség és az erdélyi magyarság hagyományos értékeinek jobb megismeréséhez.

Kelemen Lajos Múemlékvédő Társaság (KLMT)

Alapítás éve: 1990

Cím: Kolozsvár, Farkas u./Kogălniceanu 23. sz.

Villám posta: klmt@4x.ro

Honlap: www.klmt.ro

A Kelemen Lajos Múemlékvédő Társaság (KLMT) 1990-ben alakult. Szakemberek és műemlékpártolók önkéntes, nem haszonelvű szakmai egyesülete, amely politikával nem foglalkozik.

A KLMT célja a kegyeleti, építészeti, egyházi, régészeti, történeti, képzőművészeti vagy néprajzi jelentőségű, romániai magyar vagy más nemzetiségekkel közös érdekű műemlékek szellemi és jogi védelmének érvényesítése az ország törvényei alapján, Románia területén. Céljai megvalósítása érdekében a társaság olyan tevékenységet folytat, amely tudatosítja a romániai társadalomban az épített örökség értékét, ezzel elősegítve a műemlékállomány megmentését és folyamatos gondozását.

A társaság egy dokumentációs központ kialakítására törekszik, hogy minél több információt hozzáférhetővé tegyen kulturális örökségünkről, a kutatók és a műemléktulajdonosok számára. A KLMT az európai értékek körforgásába kívánja bekapcsolni sajátos művelődési értékeinket, népszerűsítő és tudományos jellegű kiadványok, könyvek, fotók, filmek és multimédiás adathordozók közzétételével, kiadásával.

- 2011-ben, akárcsak az elmúlt években is, a KLMT legfőbb tevékenysége a műemlékfelméréssel kapcsolatos elméleti és gyakorlati szakmai előadások és táborok megszervezése volt.
- 2011 júniusában a KLMT 3 szakmai kirándulást szervezett, amelyen a kolozsvári Apafi Kollégium diákjai vettek részt, Weisz Attila és Furu Árpád tanárok vezetésével. Az útvonalak a következők voltak:
 - a. Kolozsvár – Torockó – Torockószentgyörgy – Kolozsvár
 - b. Kolozsvár – Magyarfenes – Lóna – Szászfenes – Szentlászló – Léta – Kolozsvár
 - c. Kolozsvár – Bonchida – Szamosújvár – Szék – Dész – Kolozsvár
- 2011 júliusában a Barabás Miklós Céh és a KLMT közös megszervezésében egy nemzetközi ex libris kiállítást szerveztünk a kolozsvári Szabók Bástyájában.
- A 2011. augusztus 15. és 21. között megszervezett Kolozsvári Magyar Napokon a következő rendezvényekkel vettünk részt:
 - *Kolozsvár kapui* fotókiállítás: Összesen 11 személy küldte el 55 fényképét a pályázatra, a technikai és a tematikai követelményeknek ebből 49 alkotás felelt meg (I. díj Kónya Anna, II. díj Tóth Klára, III. díj Essig József).
 - Szervátiusz Jenő *Hét vezér* című, mészkőből faragott kompozícióját 2011. augusztus 16-án mutattuk be az egybegyűlteknek. A művet Dési Károly és Venczel Attila restaurálta. A kompozíciót Banner Zoltán mutatta be a közönségnek, megszólaltatva Dési Károlyt is.
- Iskolák közötti műemlék-ismereti vetélkedőt szerveztünk X. és XI. osztályos tanulók számára. A selejtező szeptemberben volt, a döntő pedig novemberben az Apáczai Csere János Líceum dísztermében, amelyen az Apáczai Csere János, a Báthory István, a János Zsigmond, a Brassai Sámuel Elméleti Líceumok

- és az Onisifor Ghibu Líceum, továbbá a Sigismond Toduță Zenelíceum, valamint a Református Kollégium diákjai vettek részt.
- 2010-ben hivatalosan beindítottuk az Erdélyi Műemlékvédelmi Digitális Adatbázist, 2011-ben folytattuk az adatbázis feltöltését. Az adatbázis megtalálható a KLMT honlapján.
 - Közgyűlést tartunk 2012. március 3-án, ennek keretében díjkiosztásra, valamint a Házsongárdi temető műemlékké való nyilvánítási folyamatának ismeretetésére kerül sor.
 - 2012. április 18-án a Műemlékvédelmi Világnapot ünnepelünk.
 - A Kolozsvári Magyar Napok keretében fotópályázatot hirdetünk meg. A kiállítás témája: Kolozsvári kilincsek és ablakrácsok. Beküldési határidő: 2012. június 8.
 - A Kulturális Örökség Napok rendezvénysorozata megszervezése 2012. szeptember 20.
 - Műemlék-dokumentálási konferencia rendezése 2012. október végén
 - Iskolák közötti műemlék- és helyismereti vetélkedő rendezése 2012. novemberében
 - Folytatjuk a 2010-ben beindult digitális adatbázis feltöltését.

Kolozsvári Akadémiai Bizottság (KAB)

Alapítás éve: 2007

Cím: Kolozsvár, Tamás András u./Ion Ghica 12. sz.

Villámposta: office@kab.ro

Honlap: www.kab.ro

A Kolozsvári Akadémiai Bizottság (KAB) létrehozásáról a 2006. október 30-i rendkívüli közgyűlésén döntött a Magyar Tudományos Akadémia. A KAB azoknak a Romániában élő szakembereknek a szervezeti egysége, akik külső tagként vagy köztestületi tagként kötődnek a Magyar Tudományos Akadémiához, vagy tudományos fokozat nélkül részt vesznek a szakbizottságok munkájában. A KAB működési területe Románia, és valóban működnek bizottságai Bukarestben és Temesváron, szakbizottságai Csíkszeredában, Marosvásárhelyen. 2007-ben megválasztott első, ebben az évben újraválasztott elnöke Péntek János, az MTA külső tagja. A KAB működésének célja a tudományos kutatás és a kutatási eredmények közlésének ösztönzése tisztán tudományos célok és a romániai magyar nemzeti közösség érdekében; a tudás presztízsének növelése és a tudományos eredmények színvonalas népszerűsítése; a romániai magyar tudományos közösségen belüli szakmai és személyi kapcsolatok erősítése; a magyar–román szakmai együttműködés szorosabbá tétele.

Évi rendes testületi ülésén kívül minden évben konferenciával egybekötött kihezelyezett ülést tart novemberben, a Magyar Tudomány Ünnepe programjaihoz igazodva. Szoros kapcsolatot épített ki a magyarországi területi bizottságokkal, valamint a többi kisebbségi és a nyugati régió magyar szakembereivel.

A 2011-ben megvalósított kiemelkedő programok:

- Megjelent a KAB Felsőoktatási Munkacsoportja által összeállított, *Az erdélyi magyar felsőoktatás helyzete és kilátásai* című kötet. A kötet szerzői: Csata Zsombor, Papp Z. Attila, Péntek János és Salat Levente.
- A Kolozsvári Akadémiai Bizottság volt a házigazdája annak a tanácskozásnak, amelyen az MTA debreceni, miskolci, pécsi, szegedi és veszprémi területi bizottságai vettek részt. A 2011 májusában zajló tanácskozáson a mintegy 30 résztvevő Dudits Dénes akadémikus elnöklete alatt vitatta meg a bizottsági tevékenység aktuális kérdéseit.
- A 2011. november 19-i testületi ülés keretében először adta át a Kolozsvári Akadémiai Bizottság a Fialat Kutatói Díjat. A díjat Ercsey-Ravasz Mária kolozsvári fizikus vehette át a tudományos életben elismert kutatói tevékenységéért, a 2011-es évben az erdélyi fizikusok által elért legkiválóbb tudományos eredményéért.
- A Magyar Tudományos Akadémia Kolozsvári Területi Bizottsága támogatta az MTA romániai közttestületi tagjainak 2011. március–június között zajló európai nemzetközi konferenciákon történő részvételét. Ezzel 22 romániai köztestületi tag 19 európai nemzetközi konferencián való részvétele valósult meg.

A KAB egyik fontos feladata e sokszereplős, a helyi hagyományokra építő és a regionális közösségek érdekeit kiszolgáló tudományos munka kimagasló eredményeit fokozottabb mértékben a közösségi megbecsülés tárgyává tenni, azokat az összmagyar és a nemzetközi tudományosságba minél szervezesebben bekapcsolni. Ennek megfelelően a KAB elnökségének prioritásai a 2011–2014 közötti időszakra az intézményközi együttműködés szorgalmazása és elősegítése, a tudományterületek közötti kommunikáció és szóértés feltételeinek a kutatása és előmozdítása, illetve a társadalmilag hasznosuló tudás termelésével kapcsolatos korkövetelmény tudatosítása a tudósközösség tagjaiban. A mandátum ideje alatt az elnökség létre kívánja hozni az Erdélyből elszármazott, magyar kötődésű diplomások, kutatók, egyetemi oktatók adatbázisát, és a Sapientia Alapítvány – Kutatási Programok Intézete által 2002-ben megvalósított összegezés folytatásaként mérleget, összefoglaló értékelést kíván készíteni az azóta eltelt újabb évtized magyar, illetve magyar vonatkozású tudományos terméséről Erdélyben. Folyamatosan készül az Erdélyből elszármazott tudósok adatbázisa, amelynek célja az, hogy lehetővé tegye a hazai és a külföldön élő magyar kutatók szakmai kapcsolatainak elmélyülését és bővülését. Rendszeresé kívánjuk tenni azt, hogy a Tudomány Ünnepe alkalmából 2012-ben is odaítéljük a Fialat Kutató Díját.

Kolozsvári Magyar Diákszövetség (KMDSZ)

Alapítás éve: 1990

Cím: Kolozsvár, Petőfi Sándor u./Avram Iancu 21. sz.

Villámposta: office@kmdsz.ro

Honlap: www.kmdsz.ro

A KMDSZ a kolozsvári felsőfokú oktatási intézmények magyar diákjainak érdekvédelmi, érdekvédelmi és kulturális szervezete.

1990. január 25-i megalakulása óta a szervezet fontos szerepet tölt be a kolozsvári magyar közösség és diákság életében. A főiskolások érdekeinek képviseletéért létrejövő KMDSZ az évek során folyamatosan építette ki tevékenységi körét, a civil szféra számos területét érintve.

Kiterjesztve Kolozsvár határait, már megalakulásának évében meghatározó szerepe volt az Országos Magyar Diákszövetség (OMDSZ) létrejöttében, majd kilenc év elteltével az Erdélyi Magyar Civil Szervezetekért Alapítvány alapítótagjává vált. A KMDSZ sajtótermékei is számos éven keresztül kísérték a diákságot. A kolozsvári Szabadság napilap mellékleteként megjelenő Campus első száma 1990-ben került az asztalokra. A diáklap teret enged az egyetemisták véleményének kifejezésére, szócsóként üzemel. A KMDSZ-t és a diákságot egymáshoz közelebb hozó hetilapként született meg 1995-ben a Perspektíva, amely laza stílusának és közérthetőségének köszönhetően az elmúlt 15 évben mit sem veszített népszerűségéből. A szervezet nem csupán a diákság mindennapi problémáival kívánt foglalkozni, hanem céljával tűzte ki a magyar kultúra ápolását azzal, hogy minden évben nyilvánosan emlékezik meg a nemzet kiemelkedő eseményeiről, tisztelegve az október 23-i és március 15-i hősök emléke előtt. A kolozsvári magyar ifjúság jövőképeinek előrelendítése érdekében a szervezet 2000-ben létrehozta a Karrierirodát, amely lehetővé tette a friss diplomások és a munkaerőt kereső cégek kapcsolatteremtését. Az állásbörzén résztvevők széleskörű tájékoztatást kaphattak a munkaerőpiacról és az elvárásokról.

A KMDSZ információs irodában naponta mintegy 60–100 diák fordul meg. Rendezvények, egyetemkezés vagy pályázatok időszakában azonban ez a szám eléri a 200 főt is.

Fontosabb rendezvényeink 2011-ben:

21. KMDSZ Születésnapok

A szervezők jóvoltából az egyhetes rendezvényen számos kulturális és szabadidős eseményen, illetve tevékenységen vehettek részt az érdeklődők.

XIV. Erdélyi Tudományos Diákköri Konferencia (ETDK)

Az erdélyi magyar tudományos életben hiánypótló szereppel bíró XIV. Erdélyi Tudományos Diákköri Konferencia (ETDK) májusban zajlott le. Az előre meghatározott időpontig 265-en jelentkeztek a rendezvény internetes oldalán és összesítés alapján kijelenthető, hogy 27 szekcióban megfelelő számú dolgozat gyűlt össze.

18. Diáknapok

A kolozsvári magyar diákság etalonrendezvénye, az évről évre mintegy 1200 résztvevőt megmozgató Diáknapok immár 18. alkalommal forgatta fel a város életét.

A nyár folyamán társszervezői voltunk a **II. Kolozsvári Magyar Napoknak**.

Gólyaprogramok

Természetesen tavaly is gondoskodtunk a gólyákról, akiknek egy éjszakai túra keretében minden lehetőségük adott volt a város megismerésére. A közösségi életbe való beilleszkedést pedig a Gólyatábor és a hagyományos Gólyabál segítette elő.

A 2012-es év főbb rendezvényei:

22. KMDSZ Születésnapok

A Kolozsvári Magyar Diákszövetség idén ünnepli fennállásának 22. évfordulóját. Ennek tiszteletére kerül megszervezésre március 19–25. között a 22. Születésnap. Az egyhetes programsorozat idején a résztvevők kipróbálhatják magukat különböző

sportokban, gitár- és játékesteken vehetnek részt, koncerteket és kiállításokat tekinthetnek meg. Akinek mindez nem elég, reggelig bulizhat jobbnál jobb zenékre.

19. Diáknapok

Az eddigi évekhez hasonlóan május 3–6. között a KMDSZ idén is megszervezi az immár hagyományossá vált Diáknapokat. Kolozsvár legnagyobb, legjobban várt és legkedveltebb magyar diákrendezvénye az idén is várja azon csapatokat, amelyek szeretnék megméretetni magukat. A jó társaság, szellemi és fizikai erőtletet nem nélkülöző programok és a jó hangulat idén is garantált.

XV. Erdélyi Tudományos Diákköri Konferencia

Kolozsváron 1998 óta évente szervezett Erdélyi Tudományos Diákköri Konferencia (ETDK) olyan tudományos verseny, amelyben a reál- és humántudományok különböző szakterületeinek megfelelő szekciók keretében romániai (és külföldi) felsőoktatási intézmények egyetemi és főiskolai hallgatói összemérhetik kutatási eredményeiket, szakmai tudásukat. 2010 júniusában a Magyar Rektori Konferencián az erdélyi és magyarországi tudományos munka szervezői közös nyilatkozatot fogadtak el, amely alapján a kolozsvári ETDK az egyedüli erdélyi reál- és humántudományi konferencia, amely nevezhet munkákat az említett tudományterületeken a magyarországi Országos Tudományos Diákköri Konferenciára (OTDK).

A XV. Erdélyi Tudományos Diákköri Konferencia 2012. május 10–13. között kerül megrendezésre. A rendezvény sikerének és fennállásának tizenötödik évét egy kiállítással kívánjuk megünnepelni, amelyben felsorakoztatjuk sikeres diákjainkat, és az őket felkészítő zsűriző tanárokat.

Nyári és őszi gólyaprogramok

A rendezvénysorozat célja bemutatni az elsőéves gólyáknak Kolozsvár kulturális életét, minél szélesebb réteget megszólítani az erdélyi diákság köréből, elősegítve ezzel a különböző egyetemi városokban tanuló diákok kapcsolatait már az egyetemi élet kezdetén.

Kolozsvári Magyar Egyetemi Intézet (KMEI)

Alapítás éve: 2004

Cím: Kolozsvár, Mikes u./Croitorilor 15. sz.

Villám posta: office@kmeib.ro

Honlap: www.kmei.ro

A kolozsvári magyar nyelvű felsőoktatáshoz kötődő, annak fejlesztésében érdekelt szakmai szervezetek által 2004-ben alapított KMEI a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Magyar Tagozatának háttérintézménye, ugyanakkor a Protestáns Teológiai Intézet, a kolozsvári Szépművészeti és Formatervezési Egyetem, valamint a Gheorghe Dima Zeneakadémia magyar oktatói közösségét is képviseli. A szervezetünk által képviselt erdélyi, magyar nyelven tanuló diákok száma eléri a 7 000, az egyetemi oktatók létszáma pedig a 400 főt. Intézményünk fő célja a kolozsvári magyar nyelvű állami felsőoktatás színvonalának növelése, az állami magyar nyelvű felsőoktatásban részt vevő magyar diákok tehetséggondozása és az oktatók szakmai előmenetelének segítése. Céljaink közé tartozik továbbá a kolozsvári magyar tudományos kutatómunka szervezése, segítése, valamint az oktatók és diákok érdekképviselete.

Az önálló magyar intézetek megalakulásának a fényében egyre inkább nyilvánvaló, hogy a KMEI-re mint az egész kolozsvári állami felsőoktatási struktúrát átfogó és átlátó háttérintézményre soha nem volt akkora szükség, mint most, hisz az újonnan megalakuló magyar intézeteknek további szellemi és anyagi forrásokra lesz szükségük. A kis, szétaprózott intézményekben folyó oktatástámogatás és tudományos kutatás (az Európában szinte példa nélküli civil tudományosság) stabil háttér és erős kapcsolatok nélkül ma alig tartható fenn. A KMEI létrejöttét 2004-ben ez a felismerés is motiválta, ám úgy látjuk, jelen keretek között még inkább szükség van az összefogásra, az erőforrások összevonására és az átlátható, stabil szerkezetek megteremtésére.

Céljaink megvalósításához stratégiai partnerünknek a BBTE MT vezetőségét tekintjük, emellett a közös célok megvalósítása érdekében az intézet alapítói kezdeményezik a többi erdélyi felsőoktatási és tudományos szervezettel való együttműködést. Együttműködési megállapodást kötöttünk vagy együttműködünk a Kolozsvári Magyar Diákszövetséggel, a Romániai Magyar Doktorandusok és Fiatal Kutatók Szövetségével, a Bolyai Társasággal, az Erdélyi Múzeum-Egyesülettel, az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társasággal, a Romániai Magyar Közgazdász Társasággal, a Jakabbfy Elemér Alapítvánnyal, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetemmel és más érdekelt szervezetekkel és intézményekkel. A KMEI ugyanakkor 2011 óta bejegyzett tehetségpont is.

A KMEI tagszervezetei (tagszervezet neve, képviselt szakok)

Apáthy István Egyesület (biológia, ökológia)
 Cholnoky Jenő Földrajzi Társaság (földrajz)
 EmpiriX Egyesület (fizika)
 Entz Géza Művelődéstörténeti Alapítvány (művészettörténet)
 Farkas Gyula Egyesület (matematika–informatika)
 Julesz Társaság (képzőművészet)
 Kriza János Néprajzi Társaság (néprajz, antropológia)
 Láthatatlan Kollégium (irodalomtudomány)
 Max Weber Társadalomkutatásért Alapítvány (szociológia)
 Medea Egyesület (újságírás)
 POLITEIA Romániai Magyar Politikatudományi Társaság (politológia)
 Pósta Béla Egyesület (régészet)
 Pro Oeconomica Egyesület (közgazdaságtan)
 Pro Philosophia Alapítvány (filozófia)
 Terra Nova Egyesület (kommunikáció)

A KMEI által támogatott tevékenységek, programok

Szakkollégiumi hálózat
 Mesteri programok
 Vendégtanári programok
 Egyetemi jegyzetek kiadása
 Konferenciárészvétel
 Tanártovábbképzés, felnőttképzés

Kutatómunka támogatása, munkacsoportok
 Konferenciák, műhelymunkák
 Infrastruktúra- és szakkönyvtárfejlesztés
 Tagszervezetek támogatása
 Tudománynépszerűsítés

Kozmutza Flóra Egyesület

Alapítás/újraalapítás éve: 2004

Cím: Kolozsvár, Andrásy u./Gruia 51. sz.

Egyesületünk 2004 novemberében alakult. Alapító tagjaink iskolánk, a Hallássérültek 2-es számú – magyar tannyelvű – Intézetének dolgozói. Egyesületünk Illyés Gyuláné Kozmutza Flóra nevét viseli, mert az ő személye két módon is kapcsolódik az iskolához. Az épület, melyben iskolánk 1952 óta működik korábban tudósanatórium volt és Kozmutza Flóra nagybátyjának a tulajdonában állt. A másik ok, hogy neve nemcsak a magyar irodalomban hagyott nyomot, mint a Flóra-versek ihletője és később Illyés Gyula felesége, ő a gyógypedagógiai pszichológia egyik meghatározó alakja is volt.

Egyesületünk azzal a céllal jött létre, hogy alternatív támogatási formát nyújtson az iskolában tanuló diákok és az intézmény számára, illetve olyan projektek, pályázatok kivitelezéséhez nyújtson törvényes keretet, amelyek az intézmény fejlődését szolgálják.

A 2011-es évben sikeres pályázat útján támogatást szereztünk a táncsoport működéséhez, zöldövezetünk felújításához, és két jótékonyági koncert támogatottja is volt az egyesületünk. A koncertekből befolyó összeget a bentlakás nappali részének felújítására fordítottuk.

Kriza János Néprajzi Társaság (KJNT)

Alapítás éve: 1990

Cím: Kolozsvár, Mikes u./Croitorilor 15. sz.

Villámposta: kriza@mail.dntcj.ro

Honlap: www.kjnt.ro

A Kriza János Néprajzi Társaság 1990-ben alakult a romániai magyar néprajzkutatók szakmai és tudományos szervezeteként. Alapfeladatai a szakmai érdekképviselet biztosítása, a néprajzi-antropológiai alapkutatások megszervezése, a kutatási eredmények megjelentetése, könyvkiadás. Kolozsvári székházában 1994-től dokumentációs és információs központot működtet. Könyvtárában elérhetők az erdélyi és az egyetemes néprajz kiemelkedő alkotásai, hozzáférhetők dr. Kós Károly, dr. Nagy Jenő, Szentimrei Judit, dr. Faragó József hagyatékának értékes könyvei. Dokumentációs tára régi és recens gyűjtésekből származó hang-, kép- és filmanyagokat, rajzokat, térképeket, adatbázisokat, lejegyzett interjúkat és kéziratokat tartalmaz.

A társaság az utóbbi tíz évben a BBTE Magyar Néprajz és Antropológiai Tanszékének fontos háttérintézménye, tevékenysége kiterjed az oktatástámogatásra, a szakkollegiumi tevékenységekre, a szakgyakorlatok megszervezésére és lebonyolítására is.

2011 márciusában a háromszéki Zabola hagyományos juhászéletét és kultúráját bemutató kiállításnak nyújtott otthont a társaság. Ugyanebben a hónapban az er-

délyi szászok kulturális örökségét mutatta be fényképes pannók segítségével. A látogatók megismerhették a szászok hagyományos településszerkezetét, építészetét, lakáskultúráját, kézművességét, hétköznapijait és ünnepeiket.

A társaság 2011. június 26–28. között, Kriza János folklórgyűjtő születésének 200. évfordulóján tudományos konferenciát és emlékünnepséget szervezett Kolozsvárt és Nagyajtán. Ennek keretében a névadó tudós munkásságával, tudománytörténeti szerepével és eredményeivel ismerkedhettek meg a résztvevők.

2011. július 7–9. között Árkoson megszervezte a Fiatalkorú Néprajzkutatók VIII. Szemináriumát. 2011. augusztus 22–28. között társszervezőként részt vett a VII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus megszervezésében és lebonyolításában.

2011. október 21–22-én megszervezte a *Kolozsvári (romániai magyar) néprajzoktatás és -kutatás története* című tudományos konferenciát, illetve a kolozsvári néprajzi iskolában végzetek szakmai találkozóját.

A társaság 2012-ben tovább folytatja az erdélyi és moldvai néprajzi örökség digitalizálásának programját, melynek keretében főként a családi archívumokban megőrzött régi fényképek leírására, szkennelésére és archiválására kerül sor. Emellett folytatja a privát levéltárakban megőrzött kéziratok rendszerezését és számítógépes feldolgozását is.

2012-ben fő kutatási téma a mezőszegi népszokások lesz, egyszersmind annak vizsgálata, hogy a mezőszegi falvakban milyen alkalmi, eseményei vannak az identitás- és hagyományörzésnek.

A társaság ugyanakkor kiemelt figyelmet szentel a városkutatásnak, az átalakuló lokalitások vizsgálatának is, annak, hogy milyen nyilvános eseményekben, narratívákban és narratív konstrukciókban jelenítik meg a lokalitásukat, identitásukat a lokális közösségek.

A társaság megkezdte az erdélyi és a moldvai magyarság balladatárának összeállítását. Folyamatosan bővíteni és gyarapítani fogja a hazai balladaköltéssel kapcsolatos bibliográfiai adatbázisát. Összeállítja, megszerkeszti és kiadásra előkészíti a Kriza János által tervezett *Vadrózsák* című székely népköltési gyűjtemény második kötetét.

Ebben az évben is tovább építi a romániai magyarság néprajzi bibliográfiai adatbázisát. Eredményeit folyamatosan közzéteszi az interneten.

Magyar Ifjúsági Tanács (MIT)

Alapítás éve: 1995

Cím: Kolozsvár, Wesselényi u./Regele Ferdinand 13/8.

Villámposta: mit@mitesek.net

Honlap: www.mit.com.ro

Az 1995-ben alapított MIT jelenleg öt – országos – erdélyi ifjúsági szervezet érdekvédelmi és -képviselési testületeként működik. Tagjai: Erdélyi Ifjúsági Keresztyén Egyesület (IKE), Erdélyi Magyar Ifjak (EMI), Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (ODFIE), Magyar Ifjúsági Szervezetek Szövetsége (MISZSZ, a MADISZ-szerű szervezetek országos szövetsége) és a Romániai Magyar Cserkészszövetség (RMCSSZ).

Tagszervezeteink:

Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (ODFIE)

Az ODFIE az unitárius ifjúságot kívánja szervezett egységbe tömöríteni, azzal a céllal, hogy segítse őket vallásosságuk megélésében, irányítsa értékteremtő munkájukat, képviselje őket a társadalomban, lehetőséget teremtsen egészséges lelki, szellemi, művelődési, nevelési, szociális, környezetvédelmi, sport- és más szabadidős tevékenységekre. Tagjai lehetnek nem unitárius fiatalok is, akik célkitűzéseit elfogadják és alapelveivel egyetértenek.

Ifjúsági Keresztyén Egyesület (IKE)

Az Erdélyi Református Egyházkerület keretében működő ifjúsági ernyőszervezet. Bár az IKE program sokszínű, minden helyi országos és nemzetközi szövetség alapja közös. Ez a Párizsi Alap, amelyet az 1855-ös világkonferencián fogadtak el: „Egy közösségbe gyűjteni azokat a fiatalokat, akik Jézus Krisztust Megváltójuknak és Istenüknek tartják a Szentírás szerint; az Ő tanítványai akarnak lenni hitükben és életükben; és az Ő országát terjesztik a fiatalok között.”

Romániai Magyar Cserkészszövetség (RMCSSZ)

Erdélyi magyar cserkészletünk célja: a fiatalok lelki, fizikai és szellemi adottságainak, valamint szociális érzékének fejlesztése, Isten-hitre alapozott neveléssel. Nemzetünk népi kultúrájának és történelmének megismerése, ápolása mellett arra igyekszünk nevelni a fiatalokat, hogy jellemes egyénként, hasznos és példamutató tagjai legyenek a helyi közösségeknek, a magyarságnak és az emberiségnek. Ezáltal a szülőföld iránti ragaszkodást és a megmaradást tudatosítjuk, erősítjük.

Magyar Ifjúsági Szervezetek Szövetsége (MISZSZ)

A Magyar Ifjúsági Szervezetek Szövetsége – MISZSZ 1990-ben alakult, miután a '89-es fordulat lehetővé tette a demokratikus intézményrendszer hazai kialakulását. A gyorsan szaporodó helyi magyar ifjúsági szerveződések szükségesnek látták egy közös képviselői ernyőszervezet létrehozását, amely országos és nemzetközi szinten is képviseli a romániai magyar ifjúság sajátos érdekeit. Jelenleg 22 tagszervezet tömörül a MISZSZ ernyője alá.

Erdélyi Magyar Ifjak (EMI)

Az EMI az erdélyi magyarság nemzeti öntudatra ébredése, szülőföldjén való maradása, megerősödése és önrendelkezési jogának kivívása érdekében végzi tevékenységét. Mindössze tízéves működése alatt az EMI Erdély második legismertebb szervezete lett.

A MIT a 2012-es évben több országos jelentőségű erdélyi ifjúsági programot tervez. Ezek közé tartozik a **Civilsuli** néven közismertté vált civil és közéleti iskola, mely a fiatalok hatékonyabb tájékozódását és képzését célozza, az **Adj, király, katonát!** elnevezésű ifjúsági vetélkedő, mely az **Áldás, népesség mozgalomhoz** kapcsolódik és a család szemléletet erősíti. Szintén a MIT tervezi a magyarországi Pro Minoritate Alapítvánnyal közösen a népszerű **Bálványosi Nyári Szabadegyetem** és

Diáktábort (közismertebben a **Tusványost**), és partnerségben részt vállal a **Kolozsvári Magyar Napok** szervezésében.

A MIT kezdettől fogva partnerségi viszonyt alakított ki az **Erdélyi Magyar Nemzeti Tanáccsal (EMNT)**, melynek országos elnökségében több volt és jelenlegi MIT-vezető is található.

Minerva Művelődési Egyesületet (MME)

Alapítás éve: 1992

Cím: Kolozsvár, Jókai u./Napoca 16. sz.

Villámposta: minerva.kolozsvar@gmail.com

A Minerva Művelődési Egyesületet 1992-ben kolozsvári magyar, román, német és zsidó értelmiségiek alapították, köztük költők, írók, újságírók, egyházvezetők, egyetemi oktatók, orvosok, mérnökök és közgazdászok, azzal a céllal, hogy a kolozsvári magyar újságírás és könyvkiadás terén a két világháború között városunkban tevékenykedő Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt. munkáját folytassa. A Kányádi Sándor tb. elnök és Tibori Szabó Zoltán elnök vezetése alatt álló szervezet tulajdonát képezi Kolozsvár magyar napilapja, a *Szabadság*, és egyesületünk jelenti meg a *Minerva Könyvek* sorozatát.

A Minerva 2008-ban, hosszas peres eljárás nyomán birtokba vette a kolozsvári Jókai utca 16. szám alatti ingatlan háromnegyed részét, amelynek részleges rehabilitálása nyomán, 2011-ben megnyitotta és működteti a Kolozsvári Magyar Média, Tudományos és Kulturális Központot. A Minervának sikerült visszaszereznie elismert jogelődje ingatlanvagyonának egy részét, a kolozsvári Brassai utca 5. szám alatti ingatlant, sajnos teljesen romos állapotban.

A központban – a *Szabadság* napilap, a *Szabadság Online* és a *Video Szabadság* internetes portálok szerkesztősége mellett – helyet kapott a *Minerva Archívum* (jelentős sajtó-, sajtófotó- és filmgyűjteményeivel), a *László Ferenc Sporttörténeti Gyűjtemény*, és itt fejtik ki tevékenységüket a kolozsvári magyar tannyelvű egyetemi médiaszakok háttérintézményei és szakkollégiumai (Medea Egyesület, Terra Nova Egyesület, Kolozsvári Magyar Médiakutató Központ).

A központ az eltelt időszakban színvonalas kulturális rendezvények helyszínévé vált. 2011-ben egész sor sikeres képzőművészeti kiállítás (Szervátiusz Jenő művészbarátai, Incze János Dés és Vajda Lajos, Kis János, a Barabás Miklós Céh kolozsvári csoportja) lelt otthonra központunkban, beszélgetések (a *Szabadság* Estek keretében), könyvbemutatók és tudományos konferenciák egész sora került itt megrendezésre. Itt kapott helyet továbbá a Kós Károly Akadémia Alapítvány, amelynek célja szintén az erdélyi, a kolozsvári tudomány és kultúra szervezése és erősítése, s amely – sok más kolozsvári magyar intézménnyel együtt – központunkban fejt ki a tevékenységét, rendezi meg találkozóit, bemutatóit, konferenciáit és kerekasztal-beszélgetéseit.

Egyesületünk 2012-ben folytatni kívánja a Jókai utca 16. szám alatti székházának rehabilitációs munkálatait, és ugyancsak célja felújítani és célkitűzéseinek megfelelően hasznosítani a Brassai utca 5. szám alatti ingatlant. 2012-ben is folytatni kívánjuk az egyetemiekkel közösen elkezdett tudományos munkát. A Minerva jövőre szeretné megjelentetni elődjének teljes bibliográfiáját és történetét, repre-

zentatív kötet formájában, amely Újvári Mária főkönyvtáros és Tibori Szabó Zoltán több évi kutatásait összegezi. A folyamatos média- és tudományos tevékenység mellett továbbra is helyt kívánunk adni a város, a térség és egész Erdély kiemelkedő kulturális programjainak, elsősorban konferenciák, kiállítások, könyv- és lapbemutatók megrendezésével. Fontos tervünk a birtokunkban lévő több tízezer sajtófotóból válogatott multimédiás kiállítások megvalósítása, valamint az archívumunkban levő erdélyi vonatkozású filmek bemutatása, tudományos kutatása és hasznosítása. Folyamatban levő programunk az Országos Széchényi Könyvtár együttműködésével két éve beindított kiadvány- és sajtófotó-digitalizáló munkánk, amelynek programjaink között a következőkben is kiemelt helyet biztosítunk.

Művelődési Egyesület (ME)

Alapítás éve: 1990

Cím: Kolozsvár, Főtér/Unirii 11. szám, 7. lakrész

Villámposta: szerkesztoseg@muvelodes.ro

Honlap: www.muvelodes.ro

A kolozsvári közművelődési havi folyóirat 1948 júliusában indult Bukarestben a művelődési minisztérium kiadásában, főszerkesztője Korda István, majd 1953 után Kisbenke György volt. Kezdetben a Művelődési Útmutató címet viselte, 1957. január 1-jén pedig nevét Művelődésre változtatta. 1968-tól felerősödött a román nyelvű ikerlappal szembeni önálló jellege, a magyar sajátosság megőrzésére törekedve. A romániai magyarság művelődési, irodalmi és közéletének megpezsztülése idején, az 1960-as évek végén kilépett az elszigeteltségből, főleg azután, hogy Vistai András János író és műfordító vezetésével tudatosan vállalta fel a romániai magyarság közművelődésének gondjait, és például a népköltészeti kutatók számára Vadrózsák címmel, a zenei élet tükrözésére Muzsika, a kortárs magyar költészet népszerűsítésére pedig Pegazus címmel új rovatokat indított. 1976-ban Vistai András Jánost leváltották, 1985-ben a Ceaușescu-diktatúra megszüntette a lapot.

1990 után a szerkesztőség Bukarestből Kolozsvárra költözött. Az újraindult lap a helyi, területi és országos közművelődési egyesületeknek, együtteseknek, csoportoknak, de egyéni alkotóknak is nyilvánosságot kíván biztosítani. Naprakész helyszíni közművelődési beszámolók és értékelések mellett rovatok (Galéria, Enciklopédia, Vadrózsa) révén a lap a magyar közművelődési életbe nyújt betekintést.

Főszerkesztője Szabó Zsolt.

A lap fenntartója a Művelődési Egyesület, valamint 2009 tavasza óta a Kolozs Megyei Tanács.

Nyilas Misi Tehetségtámogató Egyesület (NYMTE)

Alapítás éve: 2004

Cím: Kolozsvár, Magyar u./21 Dec. 1989, 116. sz.

Villámposta: nyilas_misi@yahoo.com

Honlap: www.nyilasmisi.ro

A Nyilas Misi Tehetségtámogató Egyesület olyan tanulókat támogat, akik magyarul tanulnak, tehetségesek, továbbtanulnának, azonban számos körülmény akadályozza

őket abban, hogy eljuthassanak a középiskolába, majd az egyetemre. Az egyesületnek, amely kizárólag az ügyet felvállaló magánszemélyek, a civil világ támogatásával működik, az tehát a célja, hogy ebben a pénzéhes világban minél több kilátástalan helyzetben élő tehetséges gyermeknek adjon esélyt és biztatást a tanulásra. A tehetség-támogatás 2003-ban indult, erdélyi és magyarországi egyetemi tanárok kezdeményezésére. Az egyesület elnöke és egyben alapító tagja Péntek János akadémikus, a másik alapítója Budapestről É. Kiss Katalin akadémikus. Az alapítók és a működtetők szűkebb köréhez tartozik Somai József közgazdász, Berszán István docens, Máthé Dénes docens, Keresztes-Szőke Erzsébet tanárnő, Jeszenszky Géza nagykövet, volt külügyminiszter. Fővédnöke Sólyom László volt államelnök. A program eddigi nyolc évében az egyesület több mint 280 millió forintot (közel 1 millió eurót) juttatott el mintegy 800 tanulónak.

2011-ben 9. alkalommal hirdettük meg pályázatunkat, az ösztöndíjhoz ugyanis pályázati úton juthatnak hozzá a rászorulóknak. A támogatás nyolcadik osztálytól kezdődhet, és érettségig vagy éppen az egyetemi tanulmányok lezárásáig tarthat. Feltétele a magyar nyelven való tanulás, de más szempontból a program nem tesz különbséget a tanulók között sem felekezeti, sem etnikai tekintetben. Jelenleg 346 erdélyi falusi vagy szórványvidékről való, középiskolás vagy középiskolába készül, tehetséges, nehéz sorsú gyermek kap egy-egy (vagy két-két) támogató családtól havonta összesen 9000 Ft-nak megfelelő ösztöndíjat (a támogatók többsége magyarországi, ezért igazítjuk a forinthez a támogatás összegét).

Ösztöndíjprogramunk mellett a legkiemelkedőbb ösztöndíjasainknak egyénre szabott tehetségfejlesztő foglalkozásokat is biztosítunk, 2011. március 26-án pedig sor került az Egyesület I. Tehetségnapjának megszervezésére is. Egyesületünket és programunkat a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács 2011-ben Kiváló Tehetségpontként akkreditálta.

A 2011. évi pályázat alapján újabb tanulókat vontunk be a támogatásba, és sikerült megnyernünk újabb támogatókat is. Azonban így is hosszú a várólista, folyamatosan várjuk újabb támogatók jelentkezését. Különösen Erdélyből, Kolozsvárról, hiszen ez a város a magyar Erdély lelkiismerete.

Reményeink szerint a 2012–2013-as támogatási évre is sikerül meghirdetni ösztöndíjpályázatunkat, hogy még több erdélyi magyar tanulót segíthessünk céljai elérésében. Felhívásunkat 2012 májusában erdélyi magyar újságokban, televíziós műsorokban, honlapunkon tesszük közzé, és az iskolákba is eljuttatjuk.

Tehetségpontunk tevékenységeibe újabb tanulók bevonását tervezzük, és bízunk benne, hogy sor kerül az egyesület II. Tehetségnapjának megszervezésére is, amelynek keretében ösztöndíjasaink újból lehetőséget kaphatnak a bemutatkozásra.

Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (ODFIE)

Alapítás/újraalapítás éve: 1900/1990

Cím: Kolozsvár, Kossuth Lajos u./21 Dec. 1989, 21. sz.

Villámposta: odfie@odfie.hu

Honlap: www.odfie.hu

Az 1900-ban alakult Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (ODFIE) az Erdélyben és Magyarországon élő unitárius ifjúság és más felekezetű, szabadelvűen vallásos

fiatalok szervezete. Központi rendezvényeink, akárcsak a helyi fiókszervezeteinkben zajló tevékenységek, többnyire vallásos, lelki, szellemi, közművelődési, hagyományőrző, nevelési, ösztöndíjazási, szociális, környezetvédelmi, sport- és hasonló jellegűek. Székhelyünk Kolozsváron van, és félszáz fiókegyletünkben Erdély-szerte közel másfélezer tagot tartunk nyilván.

Kiadványaink: Daloskönyv, Játékoskönyv, Faluismertető kismonográfiák, Unitárius ösvény (hangoskönyv változatban is), Unitárius Közlöny Ifjúsági Oldala, válogatott hanganyagok (haranglábi népzenelemez, versmondó és népdaléneklő versenyek hanganyaga), különböző szóróanyagok.

XXXV. Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferencia, 2011. augusztus 25–28., Bölön

Az ifjúsági konferencia az ODFIE 1928 óta megszervezett legfontosabb évenkénti rendezvénye: az erdélyi unitárius ifjúság seregszemléje, egy központi téma köré csoportosuló előadásokkal, istentisztelettel, vetélkedőkkel, táncházzal, művelődési és szórakoztató műsorokkal. Átlagos részvétel: 300 fiatal.

Dávid Ferenc emlékzarándoklat (XIV. kiírás), 2011. november 5., Déva

A névadó és egyházalapító püspökünk emléke előtti tisztelgés helyszíne a dévai vár, melynek falai között Dávid Ferenc életfogytiglani börtönt szenvedett. A programban emlék-istentisztelet, alkalmi beszédek, várjáték, koszorúzás, régizene- és egyháztörténelmi előadás szerepel. Átlagos részvétel: 600 zarándok.

XV. ODFIE Színjátékos találkozó, 2011. július 28–augusztus 1., Szabéd (Maros megye)

A színjátékos-találkozó a fiókegyleteink keretében működő színjátékos csoportok verseny jellegű seregszemléje. Kiváló tehetségkutató és közösségépítő fórum. Átlagos részvétel: 450 versenyző és műélvező.

XIV. ODFIE Versmondó- és népdaléneklő verseny, 2011. február 25–27., Székelyudvarhely

A rendezvény a fiókegyleteinkben alapfokon megrendezett versmondó- és népdaléneklő versenyek győzteseinek országos döntője. Egyszerre hagyományőrző és tehetségkutató találkozó. A legjobb előadásokat hangszalagon és lemezen is megörökítjük. Átlagos részvétel: 130 versenyző és műélvező.

Unitárius ifjúsági táborok (XIII. kiírás, 4 tábor, ezek közül egyik mozgó konfirmandus tábor) – *közösen az Erdélyi Unitárius Egyházzal*; júliusban zajlottak. A szóróanyag-tábor és a gyermektáborok célja a számbelileg kettős (nemzeti és felekezeti) kisebbségben élő magyar unitárius gyermekek és ifjak nemzeti és felekezeti azonosságtudatának ápolása. Átlagos részvétel: táboronként 80–100 fiatal.

2012-ben is megszervezzük a **Versmondó és népdaléneklő versenyt**, immár 15. alkalommal. Az Erdélyi Unitárius Egyházzal közösen folytatjuk az unitárius ifjúsági táborok és a mozgó konfirmandus tábor szervezését. Augusztus 2–6. között kerül sor a **XVI. ODFIE Színjátékos találkozóra**, augusztus 23–26. között a **XXXVI. Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferenciára** később meghatározandó helyszíneken. Az unitárius egyetemisták és főiskolások 11. találkozója október 19–21. között kerül sor, szintén később meghatározandó helyszínen. A **XII. Egyház és nemzettörténelmi vetélkedő** időpontjaként november 9-ét jelöltük meg, helyszíne Kolozsvár, amit

a **XV. Dávid Ferenc emlékzarándoklat** követ, november 10-én a dévai várban. Decemberben szeretnénk megszervezni a hitértelmező hétvégét és II. ODFIE-gálát.

A fentiek mellett továbbra is heti rendszerességgel szervezzük meg a Kolozsvári Unitárius Egyetemista Közösség foglalkozásait: biblia-, színjátszó-, sport-, film- és kézművesköröket, szociális tevékenységeket, valamint a vasárnaponkénti *LángÓl* ifjúsági istentiszteleteket.

Pósta Béla Egyesület (PBE)

Cím: Kolozsvár, Moldován Gergely u./Prof. Ciortea 11/1. sz.

Villámposta: postabela@kmei.ro

Honlap: www.postabela.ro

A Pósta Béla Egyesület a romániai magyar régészközösség reprezentatív szakmai testülete, amely összehangolja a Románia tíz megyéjében dolgozó magyar szakemberek munkáját.

Az egyesület tevékenységének szerves részét képezi a fajlagos nemzeti és nemzetközi intézményekkel, szakmai szervezetekkel való kapcsolattartás, az információcsere és a közös tevékenységek. Mindezek hozzájárulnak az erdélyi régészközösség egyéni és csoportos tudományos törekvéseinek sikeresebb megvalósításához. Tevékenységi körébe tartoznak a művelődéstörténeti, településtörténeti, műemléki, régészeti és történeti tárgyú kutatások, a tárgykörbe tartozó írott és képi dokumentumok, felmérések, tervek előállítás, a muzeális értékű tárgyak felkutatása, megmentése és múzeumba juttatása.

A romániai magyar egyetemi szintű régészképzés háttérintézményeként, a Pósta Béla Egyesület a régészetoktatás feltételeinek és színvonalának javítására összpontosít, kutatási és kutatásszervezési feladatokat lát el, sikeresen ötvözve a szakmaiságot a társadalmi szerepvállalással.

Az Egyesület alapvető célkitűzései között jelölte meg a történeti, művelődéstörténeti, régészeti, településtörténeti kutatások támogatását, a műemléki és muzeális értékek tudományos vizsgálatát és állagmegóvását is. Céljai megvalósítására oktatási segédanyagokat készít és más tárgyi feltételeket biztosít, vendégtanári programokat, tanfolyamokat és tanulmányutakat szervez valamint ösztöndíjakat továbbít. Ezekhez társul a kutatási, dokumentálási tevékenység, a tudományos konferenciák, szervezése és lebonyolítása. A szervezet égisze alatt történő kutatásokat, valamint a kutatásszervezést egészíti ki az évente megszervezett, a mára fontos szakmai fórummá vált Erdélyi Magyar Régészeti Konferencia.

A már feltüntetett kutatási és kutatásszervezési tevékenységet egészíti ki a különböző kiadványok, beleértve könyvek, folyóiratok, időszaki kiadványok készítése és terjesztése. Az egyesület könyvkiadói tevékenységet folytat, szakkollégiumot és kézikönyvtárat működtet, valamint tervtár és fényképtár létrehozásán fáradozik.

Fontosabb tevékenységek 2011-ben:

- A régészeti örökség integrált kutatása és védelme. Kutatási projekt. Finanszírozó: Szülőföld Alap/Bethlen Gábor Alap (2011–2012)
- IX. Erdélyi Magyar Régészeti Konferencia (Gyergyószentmiklós, 2011)

- 2011 februárjában került sor *Az élet útja és a halál ösvényei* című vándorkiállításra. A kiállítás 2011-ben került bemutatásra a marosvásárhelyi Maros Megyei Múzeumban, a Kolozsvári Nemzeti Történeti Múzeumban, a Zilahi Megyei Múzeumban.
- A *Dolgozatok az Erdélyi Múzeum Érem- és Régiségtárából* (Új Sorozat). Kolozsvár című folyóirat XIII–XV. kötetének kiadása az Erdélyi Múzeum-Egyesülettel és az Entz Géza Művelődéstörténeti Alapítvánnyal közösen.
- A „Múzeum-falu” program megszervezése a Kolozsvári Magyar Napok keretében.
- A Pósta Béla Szakkollégium és tutoriális kutatási program működtetése egyetemi hallgatók számára.

Tervezett tevékenységek 2012-ben:

A régészeti örökség integrált kutatása és védelme. Kutatási projekt. Finanszírozó: Szülőföld Alap/Bethlen Gábor Alap (2012–2013)

A *Dolgozatok az Erdélyi Múzeum Érem- és Régiségtárából* (Új Sorozat). Kolozsvár című folyóirat XVI–XVII. kötetének kiadása az Erdélyi Múzeum-Egyesülettel és az Entz Géza Művelődéstörténeti Alapítvánnyal közösen.

X. Erdélyi Magyar Régészeti Konferencia (Csíkszereda, 2012)

A „Múzeum-falu” program megszervezése a Kolozsvári Magyar Napok keretében.

A Pósta Béla Szakkollégium és tutoriális kutatási program működtetése egyetemi hallgatók számára.

Pro Philosophia Alapítvány (PPA)

Cím: Kolozsvár, Jókai u./Napoca 2–4/27. sz.

Villámposta: office@prophilosophia.ro, kellekfolyoirat@yahoo.com

Honlap: www.prophilosophia.ro

A kolozsvári Pro Philosophia Alapítvány megalapításával egy olyan önálló szakmai szervezet megteremtése volt a cél, amely szervezi és működteti az Erdélyben magyar nyelven folytatott filozófiai szaktevékenységeket. Ugyanakkor, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Filozófia Szakán folyó magyar nyelvű képzés háttérintézményeként, a kezdetektől fogva felvállalta a felsőfokú filozófiai oktatás tartalmi és infrastrukturális fejlesztését.

Ezen általános elven belül a Pro Philosophia Alapítvány a következő konkrét célok megvalósítására törekszik:

- Filozófiai/Társadalomtudományi Könyvtár létrehozása és működtetése. (A Szegő Katalinról elnevezett könyvtár könyv- és folyóirat-állománya jelen pillanatban mintegy 4500 tételt számlál.)
- A romániai magyar filozófiai lap- és könyvkiadás támogatása; a Pro Philosophia Kiadó működtetése; a Kellék című filozófiai folyóirat kiadása.
- Szakkollégiumi program működtetése.
- Egyéni és csoportos, nemzeti és nemzetközi szintű kutatási programok kezdeményezése és támogatása.
- Szakmai rendezvények, konferenciák szervezése.

- A felsőfokú filozófiai oktatás tartalmának változatossá tétele és színvonalának emelése vendégtanári programok finanszírozásával, illetve szervezésével.

2011-ben megvalósított vendégtanári programok: Holczhauser Vilmos (München), Kántor Zoltán (Budapest), Tamás Gáspár Miklós (Budapest)

Folytatott csoportos kutatások:

1. Hajós József kéziratos hagyatékának tartalmi kutatása I.
2. Nacionalizmus-elméletek és Bibó nemzetkonceptiója

Megjelent könyvek és folyóiratok:

1. a Kellék című filozófiai folyóirat 40. 41. és 42., Feminizmus, Művészetfilozófia és Európai, nemzeti és regionális identitás témájú számai
2. megjelentetett könyvek:

Veres Ildikó: *Hiány–Filozófia–Kritika*, 2011 (ISBN 978-606-8074-03-0)

Szigeti Attila: *A testet öltött másik*, 2011 (ISBN 978-606-8074-04-7)

Szervezett szakmai rendezvények:

A Filozófus Napok (április 14–18.) társszervezése – A *Nagy ideológiák és a filozófia* című politikai filozófiai minikonferencia társszervezése

2012-ben

Tervezett kötetek megjelentetése:

Demeter M. Attila: *Válogatott tanulmányok*

Molnár Gusztáv: *Válogatott tanulmányok*

Tervezett folyóiratok megjelentetése:

Kellék filozófiai folyóirat 43–45., érveléstechnikai és politika-filozófiai számainak megjelentetése

Tervezett csoportos kutatások:

1. Hajós József kéziratos hagyatékának tartalmi kutatása I.
2. Nacionalizmus-elméletek és Bibó nemzetkonceptiója

Robert Schuman Egyesület (RSE)

Alapítás éve: 2008

Cím: Kolozsvár, Mátyás király u./Matei Corvin 4. sz.

Villámposta: robertschuman.egyesulet@gmail.com

A Robert Schuman Egyesület 2008-ban bejegyzett civil szervezet. Az egyesület céljai között található a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem kolozsvári Természettudományi és Művészeti Kara keretében működő európai tanulmányok és jog szakokon folyó oktatói, hallgatói és kutatási munka elősegítése, annak folyamatos támogatása. Mint azt a neve is mutatja, az egyesület az európai értékek, az Európai Unió, annak intézményei, az egységes Európa gondolatának hirdetését, népszerűsítését tűzte ki célul. Több mint kétéves tevékenységében kiemelt helyet foglal el az alternatív, gyakorlati képzések szervezése és lebonyolítása, amelyek nagy sikernek örvendenek a téma iránt érdeklődő egyetemi hallgatók és fiatalok körében.

Elnöke Szenkovics Dezső.

A Robert Schuman Egyesület 2011. évi legfontosabb rendezvényei közül az alábbiakat érdemes kiemelni:

1. Az egyesület 4 napos brüsszeli szakmai tanulmányutat szervezett a Sapientia EMTE kolozsvári karán tanuló európai tanulmányok szakos hallgatói számára, melynek keretében a résztvevőknek lehetőségük volt meglátogatni az Európai Parlamentet, az Európai Bizottságot, a Régiók Bizottságát, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságot és a Magyar Állandó Képviselőt. A fent említett intézményeknél tett látogatás alkalmával a résztvevők szakmai előadásokon vettek részt.

2. Az egyesület az Európai Tanulmányok Tanszékkal közösen a 2011–2012-es tanévvel kezdődően egy tutori programot indított, melynek célja a szakon tanuló hallgatók számára egy olyan szervezett keretet létrehozni, amely nagymértékben segíti a hallgatót tanulmányi előmenetelében, hisz egy tutor felügyelete és folyamatos irányítása alatt lehetősége van egy adott szakterületen vagy tematikában elmélyülni, kutatásokban részt venni és azok eredményeit konferenciák keretében bemutatni.

3. A Robert Schuman Egyesület a 2012-es évben is megszervezi a brüsszeli szakmai tanulmányutat, melyre remélhetőleg 2012 késő tavaszán kerül sor. Mindemellett, a Negotiation Moot Egyesülettel partnerségben, az idei évben újra tervezzük az utoljára 2010-ben megszervezett és akkor az egyetemi hallgatók és a fiatalok körében nagy sikernek örvendő Negotiation Moot szimulációs játék Erdélyben történő megszervezését (az egyesületről és a szimulációs játékról bővebben: <http://www.negomoot.eu>). Ugyanakkor az egyesület partnerséget vállalt az európai Tanulmányok Tanszékkal a júniusban sorra kerülő nemzetközi konferencia megszervezésében és lebonyolításában. (Minority representation and linguistic rights, Kolozsvár, 2012. június 14–17.).

Egyesületünk a 2012-es évben tervezi a saját honlap elkészítését is.

Romániai Magyar Cserkészszövetség (RMCSSZ)

Alapítás/újraalapítás éve: 1923/1990

Cím: Csíkszereda, Petőfi Sándor u. 51. sz.

Villámposta: office@rmcssz.ro

Honlap: www.rmcssz.ro

A cserkészlet önkéntes, politikamentes, vallásos ifjúságnevelő mozgalom. A cserkészmozgalom célja, hogy a társadalmat olyan életrevaló, elkötelezett, felelős, egészséges polgárok alkossák, akiknek fontos, hogy önmaguk folyamatos nevelésével az Isten felé növekedjenek. Ennek eléréséért ifjúságnevelést végez önkéntesei révén, illetve életmodellt nyújt. Mindezt saját nemformális nevelési módszerével végzi. A cserkészlet ezt Erdély településein a helyi közösségekkel együttműködve 7 éves kortól mindenkinek nyújtja, aki nyitott elveinkre és közössége életében tevékenyen részt vállal.

A Romániai Magyar Cserkészszövetség 1990 májusában alakult meg, és jelenleg 140 cserkészcsapatot tömörít Erdély-szerte, melynek keretében több mint 250 képzett vezető foglalkozik önkéntesen, heti rendszerességgel a 2000 cserkész és jelölt nevelésével.

A 2011-es év cserkészszövetségünk Emlékévének része volt, melyet a tisztújító közgyűlés indított Székelyudvarhelyen február 26–27. között, a Backamadarasi Kiss Gergely Református Kollégiumban, ahol megünnepelhetjük, hogy napra pontosan 100 éve, ebben az épületben alapította meg Z. Sebess József testnevelő tanár a

legelső erdélyi magyar cserkészcsapatot. Május 28-án tartottuk Marosvásárhelyen a Kultúrpalotában az ünnepi emlékülésünket, melyen első alkalommal kiosztásra kerültek az RMCSSZ által alapított elismerő kitüntetések is. Július 12–22. között zajlott a Vadas Cserkészparkban a segédórsvezető- és órsvezetőjelöltek képzése, melynek végén 87 képzett kiskorú vezetővel gazdagodott az erdélyi cserkészzet. Decemberben először valósítottuk meg közösen a Román Nemzeti Cserkészszövetséggel a Betlehemi Békeláng Szolgálatot, mely révén az ország valamennyi településére és közösségéhez eljuthatott a szeretet szimbóluma.

Ezen kiemelt rendezvények mellett zajlanak éves rendszerességgel az országos rendezvények: február – Országos Cserkészbál, február–március Cselén (Cserkész Lelki Napok), április – Országos Rovásírásverseny, május–június – Országos Cserkész Sportnapok, június–augusztus – kiscserkész tanyázások és csapattáborok, október – Országos Cserkész Dalverseny és Szüreti bál, november – Mesemondó és színjátszó verseny, valamint Pentaktív, december – VELE és Betlehemi Lángosztás Szolgálata.

2012-ben szeretnénk megjelentetni a nevelési munkánk elősegítése érdekében az RMCSSZ nevelési koncepciójára alapozott új korosztályi próbarendszereket és a módszertani segédleteket. Az *Iskola másként*, a tanügyminisztérium által meghirdetett projekt révén, a minisztérium és a cserkészszövetségek közötti együttműködési protokoll jegyében, szeretnénk minél több oktatási intézmény pedagógusaival és diákjaival megismertetni a világ legsikeresebb nonformális nevelési módszerét, a cserkészzetet, testközelből. Ennek érdekében a pedagógusoknak felnőttképzést (több helyszínen, március 23–25-én), a diákoknak pedig korosztályi programokat szervezünk (április 2–6.). Az *országos cserkésznap* révén (április 21.) megpróbáljuk felhívni a figyelmet a cserkészzet lehetőségére, értékeire, és megvalósítani azt a kihívást, hogy közel 2000 fiatal egy napon, ugyanabban az időben újítsa meg fogadalmát, megkapva cserkészszövetségünk egységes nyakkendőit. Szeptember második felében kerül megnyitásra, a Marosvásárhelyi Múzeum-Egyesülettel partnerségben, az *Erdélyi cserkész történeti kiállítás*, mely terveink szerint vándorkiállítás jellegűt ölt, és Erdély más nagyvárosaiban is megtekinthető lesz.

Romániai Magyar Dalosszövetség (RMD)

Alakulás/újraalakulás éve: 1921/1994

Cím: 400489, Kolozsvár, Majális/Republicii u. 5/1. sz.

Telefon: 0264 586 902

1867-ben, Aradon alakult a Daláregylet, melynek országos karnagya Erkel Ferenc volt. Az első világháború után, 1921. november 13-án, a leszakadt Erdély területén, Brassóban megalakult a Romániai Magyar Dalosszövetség, ahol harminc énekkar küldötteti első elnöküknek Szemlér Ferencet, a brassói Római Katolikus Főgimnázium igazgatóját választották meg. A megalakulás utáni évtől Brassóból a székhely Kolozsvárra került. Elnöke dr. Inczédi Joksmán Ödön, főtítkára Tárca Bertalan. A második világháború után az állami hatóságok 1948-ban az RMD-t beszüntették. 1994. szeptember 17-én Kolozsváron, az EMKE segítségével újraindult az RMD. Tiszteletbeli elnök, Guttman Mihály, elnöke László Attila, majd Majó László, jelenleg Tóth Guttman Emese. Az RMD feladata, hogy az ország területén alakult magyar

dal- és zeneegyesületeket országos szövetségbe tömörítse, ezeknek munkáját segítse, a kórusirodalmat népszerűsítse, új énekkarok és zenekarok szervezését támogassa, karnagyok továbbképzését elősegítse.

2011-ben az RMD által megvalósított legfontosabb programok:

- Magyar Kultúra Napja Kolozsváron, január 23-án, a Törökvágási református templomban,
- Népdaléneklési versenyek: – Kecsed (Hargita megye), február 19-én,
– Szatmárnémeti, március 26–27-én,
- Éneklő Ifjúság Kodály Zoltán szellemében, április 16-án, Szilágysomlyó,
- Tordaszentlászlói Kórustalálkozó, június 25.,
- Rétyi fúvósok (Kovászna megye) fennállásának 20. évfordulója, július 17.,
- Kórustalálkozó a Kolozsvári Magyar Operában, november 19-én,
- Márkos Albert zeneszerző emlékest, halálának 30. évfordulóján, Kolozsvár november 27-én,
- Karácsonyt váró kórushangversenyek:
 - december 17-én, a kolozsvári Báthory István Elméleti Líceumban,
 - december 18-án, a törökvágási református templomban.

2012-ben a RMD legfontosabb tervei:

- Magyar Kultúra Napja: – január 21-én, Déva,
– január 22-én, Kolozsvár,
- Kórusvetélkedő középiskolások részére, Marosvásárhely, Kultúrpalota, február 18-án,
- Éneklő Ifjúság Kodály Zoltán szellemében, Arad, március 31.,
- Tordaszentlászlói kórustalálkozó, június 30.,
- Kodály Zoltán emlékest, születésének 130. évfordulója emlékére, Kolozsvár, december 16.

Szabó T. Attila Nyelvi Intézet (SZTANYI)

Alapítás éve: 2001

Cím: Kolozsvár, Tamás András u./Ion Ghica 4. sz.

Honlap: www.sztanyi.ro

A Szabó T. Attila Nyelvi Intézet (SZTANYI) a Magyar Tudományos Akadémia támogatásával jött létre 2001-ben. Akkor az MTA minden külső régióban kezdeményezte nyelvi irodák létrehozását, ezek ma Termini Magyar Nyelvi Kutatóhálózat néven ismertek (<http://ht.nyttud.hu>). Az intézet szakmai igazgatója Péntek János akadémikus, ügyvezetője dr. Benő Attila egyetemi docens. A SZTANYI működését szakmailag a BBTE Magyar Nyelvészeti Tanszéke és az Anyanyelvpolók Erdélyi Szövetsége biztosítja, működtetésében pedig részt vállal a Kolozsvári Akadémiai Bizottság is. Az erdélyi magyar nyelvi helyzet kettőssége (tömb és szórvány), a nyelvi környezet sokfélesége és az ebből fakadó sajátos feladatok, valamint a régió nagysága is indokolja, hogy az intézet Sepsiszentgyörgyön és Kolozsváron is irodát működtet.

Az intézet működése három területre terjed ki: 1. vizsgálja a romániai magyar nyelvhasználatot, a magyar nyelv helyzetét, és ennek alapján a nyelvi tervezés

eszközeivel járul hozzá a nyelvmegtartáshoz, a nyelvi folyamatok kedvezővé tételéhez; 2. demográfiai, jogi, szociolingvisztikai és oktatási adatbázis kialakítását és folyamatos pótlását biztosítja; 3. nyelvi szolgáltatásokat nyújt magyar intézmények és magánszemélyek számára nyelvi tanácsadás, lektorálás, fordítások ellenőrzése formájában.

Az intézet könyvsorozatot indított el (*A Szabó T. Attila Nyelvi Intézet Kiadványai*), és több kétnyelvű szótárat is megjelentetett: *Magyar–román közigazgatási szótár*, *Román–magyar oktatásterminológiai szótár*, *Román–magyar kulturális szótár*. (Az intézet kiadványai megrendelhetők az Anyanyelvápolók Erdélyi Szövetségének honlapján: www.aesz.ro).

Az intézet munkatársai 2011-ben a következő programok megvalósításán dolgoztak: 1. A moldvai magyar nyelv szótárának szerkesztése (Péntek János irányításával). 2. A Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények évfolyamainak a digitalizálása és internetes megjelenítése (Juhász Tihamér). 3. A *Magyar–román kulturális szótár* szerkesztése (Benő Attila vezetésével). 4. A Termini kutatóhálózat határon túli lexikai adatbázisának újabb erdélyi adatokkal való gazdagítása (Benő Attila és Juhász Tihamér).

A SZTANYI-nak jelentős szerepe volt a Termini Magyar Nyelvi Kutatóhálózat jubileumi konferenciájának megszervezésében, amely 2011. november 24-én zajlott a Magyar Tudományos Akadémia székházában. Erre az alkalomra jelent meg *A Termini Magyar Nyelvi Kutatóhálózat tíz éve. Tanulmányok, beszámolók, kutatási programok* című reprezentatív gyűjteményes kötet (szerk. Benő Attila és Péntek János).

Szarkaláb Kulturális Egyesület (SZKE)

Alapítás éve: 2008

Cím: Kolozsvár, Mikó u./Clinicilor 18. sz.

Villámposta: egyuttas@szarkalab.ro

Honlap: www.szarkalab.ro

1995 novemberében a kolozsvári Apáczai Csere János Líceum berkeiben megalakult Kolozsvár második magyar néptáncegyüttese, a **Szarkaláb**. A kezdetben apáczais és báthoris diákokból álló csapat lassan a Kolozsváron tanuló, Erdély szinte minden vidékéről származó egyetemi hallgatók együttesévé vált. 1999-ben a csapat nagy átalakuláson ment át, a jelenlegi együttes magja azóta táncol együtt. Jelenleg is, az apáczais diákokat leszámítva, zömében egyetemi hallgatók képezik az együttest.

A Szarkaláb Néptáncegyüttes próbáit a Heltai Gáspár Könyvtári Alapítvány tetőterében kialakított próbateremben tartja.

2008-ban jegyeztük be a Szarkaláb Néptáncegyüttes tevékenységének támogatása céljából létrehozott Szarkaláb Kulturális Egyesületet.

A Szarkaláb legfőbb célkitűzései közé tartozik megtanulni az erdélyi táncokat és eredeti formában színpadra vinni őket. Ugyanakkor nagy hangsúlyt fektetünk a táncoktatásra, az utánpótlás nevelésére is. Valljuk, hogy népi hagyományainkat elsajátítani nem öncélúan kell, hanem nagyon fontos, hogy a megfelelő fórumokon, hazai és külföldi fellépéseken, fesztiválokon megmutassuk őket a világnak, hozzájárulva ezáltal magyar kultúránk megismertetéséhez, tánc- és népzenehagyományaink nemzetközi terjesztéséhez.

A Szarkaláb Néptáncgyűttes rendszeres résztvevője bel- és külföldi rendezvényeknek, fesztiváloknak, programoknak. Rendszeres meghívottjai vagyunk Kolozsvár, Kolozs megye, Erdély különböző néptáncfalózkodóinak, ugyanakkor nagy hangsúlyt fektetünk azon hátrányos helyzetű, szórványtelepülések rendszeres látogatására is, ahova egyáltalán, vagy csak nagyon ritkán jutnak el műkedvelő, népművészeti amatőr vagy hivatásos együttesek.

Belföldi fellépéseink mellett rendszeresen kapunk meghívást magyarországi, Kárpát-medencei, külföldi nemzetközi fesztiválokra, rendezvényekre is. Számos erdélyi település mellett táncoltunk már Európa 15 országában is (Magyarországon, Ausztriában, Németországban, Svájcban, Franciaországban, Szlovákiában, Lengyelországban, Litvániában, Lettországon, Észtországban, Finnországban, Horvátországban, Szlovéniában, Szerbiában, Görögországban).

2011-ben megszervezett legfontosabb programjaink közé tartozik a *Farsang, Farsangtemetés, Tavaszi Fesztivál* (néptáncelőadások), *Szarkaláb edzőtábor, I. Határon túli együttesek és zenekarok találkozója*, heti rendszerességgel megszervezett gyermektáncház, *30+ felnőtt táncház, X. Táncoktató-képző tanfolyam, Karácsonyi Fesztivál*, illetve társszervezői voltunk a *13. Szent István-napi Nemzetközi Néptáncfalózkodónak*.

2012-ben szándékozunk megszervezni hagyományos programjaink (*Farsang, Tavaszi Fesztivál, Szarkaláb edzőtábor*) felnőtt és gyermektáncházaink mellett a *II. Határon túli együttesek és zenekarok találkozóját, Közép-Erdélyi táncosok szakmai táborát, Az őszi-téli ünnepekörök szokásvilágának népszerűsítése* rendezvénysorozatot, illetve a *Táncos Európa* nemzetközi, téli néptáncfalózkodót.

Szentimrei Alapítvány (SZA):

Alapítás éve: 1997

Cím: Kolozsvár, Rákóczi út/E. Grigorescu 15. sz.

Villámposta: szentimreialapitvany@yahoo.com

Honlap: www.szentimrei.ro

A Szentimrei Alapítványt 1998-ban jegyezte be a kolozsvári bíróság. Célja Szentimrei Jenő emlékének ápolása, irodalmi-művészeti tevékenységének népszerűsítése, bemutatása, értékelése; szorgalmazza és támogatja Kalotaszeg néprajzának, történetének, természeti és épített környezetének tanulmányozását, különös figyelmet szentel a kulturális értékek cseréjének, az együtt élő nemzetiségek irodalmának, történetének, néprajzi és művészeti hagyományainak, fordításokkal, bemutatókkal és kiállításokkal szolgálja a közeledésüket; támogatja az egyéni kezdeményezőket és a vidék gazdasági-társadalmi felemelkedését célzó közösségfejlesztő tevékenységeket, faluturizmust és környezetvédelmet fellendítő programokat szervez.

A 2011-es év kiemelkedő rendezvényei:

- 2011. február 25–27. – társszervezője a Sztánai Farsangnak,
- 2011. április 15–17. között újságíró tábor,
- 2011. augusztus 20. – társszervezője a Kós Károly Emlék- és Teljesítménytúrának.

A 2012-es év tervezett eseményei:

- 2012. február 10–12. – Sztánai Farsang,
- 2012. augusztus 18. – Kós Károly Emlék- és Teljesítménytúra.

Ugyanakkor szeretnénk legalább egy tábort szervezni újságíró és operatőr szakos hallgatóknak.

Téka Művelődési Alapítvány (TMA)

Alapítás éve: 1993

Cím: Szamosújvár, Második /Mihai Viteazul u. 39. sz.

Villámposta: teka@teka.ro

Honlap: www.teka.ro

A Téka Alapítvány 1993-ban alakult Szamosújváron. Célunk a közművelődés, oktatás, ifjúság- és közösségfejlesztés. Eredményeink elismeréseként többek között az EMKE, Ipolyi Arnold és a Kisebbségekért Díjjal tüntették ki szervezetünket.

Alapítványunk küldetése az, hogy civil intézményes kereteket biztosítson, és korszerűen megszervezze városunk és régióink közművelődési, oktatási és közösségi életét; hozzájáruljon a térség (Mezőség) általános rehabilitációs és modernizációs folyamataihoz.

Programjaink célcsoportja: a szamosújvári és a mezőségi (Tóvidék, Kis-Szamos mente, Szamosház) szórványrégió magyar közössége.

2011-ben megvalósított kiemelkedő programok:

- **Mezőségi Szórványoktatási Program.** Ennek keretében a Téka Szórványkollégium fenntartása (ebben a tanévben 115 bentlakó diákkal) és a Mezőségi Szórványoktatási Központ felépítése.
- **Tóvidék program.** Célunk az, hogy jól felszerelt művelődési központokat, tájházakat segítsünk létrehozni, és a turisztikai vonzerő növelése mellett közösségregeneráló kezdeményezéseket támogassunk.
- **Hagyományápoló program** (táncház, táncsoportok, zene- és népdaloktatás, kézműves műhely, táborok, fesztiválok szervezése)
- **Felnőttképző program** (akkreditált keramikusképzés, pedagógus-továbbképzések stb.)
- **A SZIA – Szamosújvári Ifjak** (Téka Szako.) projektjei, tevékenységei.

2012-ben a Téka programjain belül elkezdett projektek, tevékenységek folytatását tervezzük. Ezek közül a legfontosabb a mezőségi oktatási központ felépítésének folytatása és a szórványkollégium működéséhez szükséges források előteremtése.

A felmenő rendszerű nagyrendezvények további megszervezése: XVII. Nemzetközi Néptáncfesztivál, XIII. Nyári honismereti és kézműves táborok, XVII. Kaláka tábor Feketelakon, XIV. Őszi Fesztivál, XVI. Mezőségi Fesztivál, VIII. Pörgettyű anyanyelvi vetélkedők, XII. Betlehemes találkozó.

Tovább tervezzük a Téka Művelődési Központ időszakos, alkalmi rendezvényeinek (konferenciák, fórumok, kiállítások, könyvbemutatók, versenyek, szórakoztató rendezvények, közösségi és iskolai programok stb.) megszervezését. A Tóvidék Program keretében a feketelaki tájház, a táborközpont és a szentmártoni közösségi ház fejlesztését és tevékenységeinek támogatását valósítjuk meg.

Egyházak

ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET

Kolozsvár, Király u. / I. C. Brătianu 51–53. sz.

Tel.: 0264 592 453,

Fax: 0264 595 104

Villámposta: egyhazkerulet@reformatus.ro

Honlap: reformatus.ro

Püspök: Papp Géza

ERDÉLYI UNITÁRIUS EGYHÁZ

Kolozsvár, Kossuth Lajos u. / 21 Decembrie 1989, 9. sz.

Tel.: 0264–593 236, tel/fax: 0264–595 927, 0364–405 557

Villámposta: ekt@unitarius.com

Honlap: www.unitarius.org

Püspök: Bálint-Benczédi Ferenc

ROMÁNIAI EVANGÉLIKUS-LUTHERÁNUS EGYHÁZ

Kolozsvár, Kossuth Lajos u. / 21 Decembrie 1989 1. sz.

Tel.: 0264–596 614

Fax: 0264–593 897

Villámposta: lutheranph@yahoo.com

Honlap: evangluth.ro

Püspök: Adorjáni Dezső Zoltán

SZOLNOK-DOBOKAI FŐESPERESSÉG

Kolozsvár, Főtér / Unirii 16. sz.

Tel.: 0745–762 264, 0264–595 252, 0264–592 089, 0264–599 435

Fax: 0264–594 372

Villámposta: szentmihalykolozsvar@yahoo.com

Főesperes: Kovács Sándor főtisztelendő kanonok

BAPTISTA GYÜLEKEZET

400187 Kolozsvár, Csermalom u. / Gorunului 21. sz.

Honlap: magyarbaptista.com

Lelkipásztor: Bálint Pál, 0749 271004

PETRA GYÜLEKEZET

Románia, Kolozsvár, Györgyfalvi út / Brâncuși 51. sz.

Tel.: 0740–016 345, 0364–269318

Fax: 0264–414153

Villámposta: office@petragyulekezet.ro

Honlap: petragyulekezet.ro

Vezetők: Hajós László, Nagy József, Madaras Lőrincz

HETEDNAPI ADVENTISTA EGYHÁZ

Központi gyülekezet
Postakert u. / Cuza Vodă 12. sz.
Tel.: 0264 594952
Villámposta: adventistakolozsvar@gmail.com
Honlap: adventistak.ro, kozossege.ro
Lelkipásztor: Magó Zsolt

EVANGÉLIUMI KERESZTYÉN TESTVÉR GYÜLEKEZET

Kolozsvár, Odobești u. 2. sz.
Honlap: ktgykolozsvar.ro

ERDÉLYI MAGYAR PÜNKÖSDI GYÜLEKEZETEK SZÖVETSÉGE

Kolozsvár, Senina u. 2. sz.
Tel./fax: 0264-438 551
e-mail: empgysz@home.ro
Honlap: empgysz.ro
Elnök: Csontos József

EKKLESIA – KOLOZSVÁRI KERESZTÉNY GYÜLEKEZET

Villámposta: office@ekklezia.org.ro
Honlap: eklezsia.ro

Politikai pártok Kolozs megyei szervezetei***Erdélyi Magyar Néppárt***

400009 Kolozsvár, Jókai u./ Napoca 2-4/68. sz.
tel./fax: +40 264 455 061
e-mail: kolozs@neppart.eu
www.neppart.eu

Magyar Polgári Párt

postai cím: CP 2023 Ag 1 Kolozsvár
e-mail: okofalu@yahoo.com
<http://www.mpp-kolozs.blogspot.com/>

Romániai Magyar Demokrata Szövetség

Kolozsvár, Kötő u./ Ion Rațiu 2. sz.
tel./fax: +40 264 592364 / +40 264 592217
e-mail: kolozs@rmdsz.ro
www.rmdsz.ro

Kolozsvári közjegyzők

Teleky Ildikó

Cím: Kolozsvár, Mócok útja/Motilor 1A. szám

Tel.: 0745 617 643

Teleky Zsolt Attila

Cím: Kolozsvár, Híd u. / Horea 28–30. szám, 6. lakrész

Tel./Fax: 0264–450381, 0745–617644

E-mail: BNPTLEKY@yahoo.com

Fuchs Tünde és Fuchs Roza Margit

Cím: Kolozsvár, Honvéd utca/ Dorobanților 25. szám, 1. em., 35. lakrész

Tel./Fax: 0264–431631, 0264–431254, 0748 775084

E-mail: notar_fuchs@yahoo.com

Jakab Etelka

Cím: Kolozsvár, Híd u. / Horea 28–30. szám, 6. lakrész

Tel./Fax: 0264–539288, 0264–450381

E-mail: bnpjakab@cluj.astral.ro

Korcsoag Andrea Beata

Cím: Deák Ferenc u. / Eroilor 32. szám, 6. lakrész

Tel./Fax: 0264–406025, 0745–234573

E-mail: bnp.andrea@yahoo.com

Magyar szerkesztőségek és kiadók Kolozs megyében

Agnus Rádió

Az Erdélyi Református Egyházkerület rádiója. Igazgató: Adorjáni László. Főszerkesztő: Kiss Gábor, főszerkesztő-helyettes: Adorjáni Eszter. Sugárzási frekvencia: 88,3 FM. Szerkesztőség: Kézai/Ponorului u. 1. sz. Telefon: 0264 441 968. Honlap: www.agnusradio.ro. Villámposta: agnus@agnusradio.ro, kissgabor@agnusradio.ro). Naponta 3:00 és 8:00, valamint 12:00 és 15:00 óra között sugároz.

Erdélyi Gazda

A romániai magyar gazdák lapja, az 1998/2. számtól kezdődően: a Romániai Magyar Gazdák Egyesületének mezőgazdasági, környezetvédelmi, turisztikai és tudományterjesztő lapja. Kolozsvár. Telefon: 0264 431 896

Erdélyi Napló

Polgári hetilap. Kiadja a Kalauz Kft. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Eperjes u. / Onisifor Ghibu 14. szám. Főszerkesztő: Makkay József. Levélcím: Erdélyi Napló szerkesztősége, 400009 Kolozsvár, 1. sz. postahivatal, Pf. 1320. Telefon: 0364 109 836, telefon/fax: 0364 142 301 Telefon: Honlap: www.erdelyinaplo.ro. Villámposta: office@erdelyinaplo.ro

Gloria Nyomda és Kiadóhivatal

Igazgató: Nagy Péter. Postacím: 400117 Kolozsvár, Honvéd u. / Dorobanților 12. sz. Telefon: 0264 431 282, 0264 597 744 (könyvelőség). Fax: 0264 597 788. Villámposta: gloria@idea.ro

Helikon

Irodalmi folyóirat. Megjelenik kétszer egy hónapban. Kiadja a Romániai Írók Szövetsége. Főszerkesztő: Szilágyi István, főszerkesztő-helyettes: Karácsonyi Zsolt. A szerkesztőség postacíme: 400217 Kolozsvár, Kistemető u. / Câmpeni 13. sz. Postafiók: 245. Telefon/fax: 0264 431 577, 0264 431 690. Honlap: www.helikon.ro. Villámposta: kvari.helikon@gmail.com

Hiperborea Impex nyomda és kiadó

Postacím: 401091 Torda, Dr. I. Rațiu u. 41, Kolozs m. Telefon: 0264 317 052; 0720 002 893; 0364 730 559. Honlap: www.editura-hiperborea.ro. Postacím: office@editura-hiperborea.ro

Kalotaszeg

Kulturális közéleti folyóirat. Kiadja a bánffyhunyadi Pro Kalotaszeg Művelődési Egyesület. Szerkesztőség: 405400 Bánffyhunyadi, Avram Iancu u. 44–46. Főmunkatársak: Boldizsár Zeyk Imre (Tordaszentlászló), Buzás Pál (Kolozsvár).

Keresztalja

Erdélyi katolikus hetilap, megjelenik minden vasárnap. Kiadja a Pax et bonum egyesület. A kiadó elnöke: Baróti László Sándor gyergyóditrói plébános. Főszerkesztő: Lukács János István. Postacím: 400331 Kolozsvár, Donát út / Donat 115/23. Telefon: 0364 730 994. Fax: 0364 730 996. Honlap: www.keresztalja.ro. Villámposta: iroda@keresztalja.ro; keresztalja@gmail.com.

Keresztény Magvető

Unitárius teológiai és egyháztörténeti folyóirat, 1861-ben alapították. Kiadja az Erdélyi Unitárius Egyház. Főszerkesztő: dr. Kovács Sándor, szerkesztő: Bálint Róbert Zoltán. Postacím: 400105 Kolozsvár, Kossuth Lajos u. / 21 Decembrie 1989, 9. sz. Telefon: 0264 593 236, 0364405558; fax: 0264595927. Honlap: kermagv.unitarius.com. Villámposta: kereszténymagveto@unitarius.com.

Keresztény Szó

Keresztény kulturális havi lap. Kiadja a Verbum Egyesület. Főszerkesztő: Bodó Márta. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 400045 Kolozsvár 1., Pf. 1090, Teleki, Nagyhid/Albert Einstein u. 2. szám. Telefon: 0264 596 478, 0740 937 116, fax: 0264 450 747. Honlap: www.keresztenyszoz.katolikhos.ro. Villámposta: szerkesztoseg@katolikhos.ro

Koinonia Kiadó

Kiadói igazgató: Zágoni Balázs. Postacím: 400344 Kolozsvár, Szélső u. / Mărginașă 42. sz., Telefon/fax: 0264 450 119; 0264 587 044. Honlap: www.koinonia.ro. Villámposta: office@koinonia.ro

Kolozsvári Területi Rádió – magyar szerkesztőség

A Román Rádió Erdély 8 megyéjében (Beszterce-Naszód, Bihar, Fehér, Kolozs, Maramaros, Szatmár, Szeben és Szilágy) sugárzó magyar nyelvű adása. Fogható a 909, 1404 és 1593 kHz-es középhullámú; a 95,4 és a 95,6 MHz-es (Kolozs megye), valamint a 87,9 MHz-es (Szatmár megye) ultrarövid hullámú frekvencián. Adásidő: hétfőtől szombatig 2:00–4:00; 8:00–10:00; 15:00–18:00 óráig; vasárnap 2:00–4:00 és 14:00–18:00 óráig. A magyar szerkesztőségért felelős főszerkesztő-helyettes: Rostás Péter István. A magyar osztály vezetője: Szilágyi Szabolcs. Szerkesztőség: 400331 Kolozsvár, Donát út / Donat 160. sz. Telefon: 0264 580 116; 0264 420 030. Fax: 0264 420 026. Részletes műsor: <http://kolozsvar.info/radio-musor>. Honlap: www.kolozsvariradio.ro; www.radiocluj.ro / HUN. Villámposta: radio@radiocluj.ro – magyar szerkesztőség.

Komp-Press Kiadó

Székhely: 400304 Kolozsvár, Rákóczi u. / Eremia Grigorescu 52. sz. Postacím: 400304 Kolozsvár, Pf. 273. Telefon: 0264 375 035, 0264 432 154, 0742 061 613, fax: 0264 375 093. Kiadóvezető: Márton Attila.

Korunk

Erdélyi magyar kulturális folyóirat. Kiadja a Korunk Baráti Társaság. Főszerkesztő: Balázs Imre József, főszerkesztő-helyettes: Horváth Andor. Székhely: 400304 Kolozsvár, Rákóczi/Eremia Grigorescu u. 52. sz. Postacím: 400304 Kolozsvár, Pf. 273. Telefon: 0264 375 035, 0264 432 154, 0742 061 613, telefax: 0264 375 093. Honlap: www.korunk.org; www.korunk.eu; www.korunk.ro. Villámposta: korunk@korunk.org és korunk@gmail.com

Közmag

Közérdekű gazdasági havi magazin. Kiadja a Romániai Magyar Közgazdász Társaság. Cím: 400440 Kolozsvár, Kövespad u. / Aurel Suciu 12. sz. Telefon/fax: 0264 431 488. Főszerkesztő: Plesa Róbert. Honlap: www.kozmag.ro. Villámposta: kozmag2001yahoo.com; kozmag@rmkt.ro

Kriterion Könyvkiadó

Igazgató: H. Szabó Gyula. Postacím: Kolozsvár, 400014 Rózsa u. / Samuil Micu 12/A. Telefon/fax: 0264 597 450. Honlap: www.kriterion.ro. Villámposta: kriterion@kriterion.ro

Krónika

Országos magyar közéleti napilap. Kiadja a Krónika Kiadóház Rt. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Eperjes u. / Onisifor Ghibu 14. szám. Telefon: 0264 420 959, telefax: 0264 420 969. Honlap: www.kronika.ro, villámposta-cím: kronika@kronika.ro. Vezető szerkesztő: Rostás Szabolcs. Vezérigazgató: Deák Attila. Lapigazgató: Marton B. Sándor.

Medok

A Babeş–Bolyai Tudományegyetem újságíró és kommunikáció tanszékének médiatudományi szakfolyóirata. Kiadja a Medea Egyesület. Főszerkesztő: Cseke Péter. Postacím: 400145 Kolozsvár, Jókai u. / Napoca 16. sz. Telefon: 0740 586 125, 0740 494 933. Honlap: www.medok.ro. Villámposta: info@medok.ro

Művelődés

Közművelődési havi folyóirat. Kiadja a Művelődés Egyesület, főtámogató Kolozs megye tanácsa. Főszerkesztő: Szabó Zsolt. Postacím: 400015 Kolozsvár, Főtér / Unirii, 11. sz., 7. sz. ajtó, Pf. 201. Telefon/fax: 0264 591 267. Honlap: www.muvelodes.ro. Villámposta: muvelodes@internet.ro; szerkesztoseg@muvelodes.ro

Napsugár

Havonta megjelenő gyermeklap. Kiadja a Napsugár Kiadó és a Napsugár Alapítvány. Főszerkesztő: Zsigmond Emese. Postacím: 400462 Kolozsvár, Györgyfalvi út / C. Brâncuşi 202. sz. 101. ajtó, Pf. 137. Telefon/fax: 0264 418 001. Honlap: www.napsugar.ro. Villámposta: naps.sziv@napsugar.ro

Nők Világa

Az unitárius nők országos szövetségének lapja. Megjelenik negyedévenként Kolozsváron. Felelős szerkesztő: Sándor Krisztina. Levélcím: Unitárius Nők Országos Szövetsége, 400750 Kolozsvár, Pf. 24. Honlap: <http://www.unitarius.com/nokvilaga/>. Villámposta: klariasz@yahoo.com

Paprika Rádió

Kolozsvári magyar nyelvű kereskedelmi rádió. Sugárzási frekvencia: 95,1 FM. Éjjelnappal sugároz Kolozsvár 15–20 kilométeres körzetében. Főszerkesztő: Illés Márton. Postacím: 400254, Kolozsvár, Gyufagyár u. / Fabricii de chibrituri 13–21. sz., I. em. Telefon: 0264 446 951; 0751 143 343; fax: 0264 447 951. Honlap: www.paprikaradio.ro. Villámposta: office@paprikaradio.ro. Messenger (Yahoo! ID): paprikaradio. Élő kapcsolat: 0264 454 444; 0751 143 343. SMS adásba: 0744 351 951.

Perspektíva

A Kolozsvári Magyar Diákszövetség (KMDSZ) lapja. Főszerkesztők: Berkecz Zsolt, Demeter Izabella. Főszerkesztő-helyettes: Székely Balázs. Postacím: Kolozsvár, Petőfi Sándor u. / Avram Iancu 21. sz. Telefon: 0751 984 058. Honlap: www.kmdsz.ro. Villámposta: perspektiva@kmdsz.ro

Polis Könyvkiadó

Kiadóvezető: Szabó Lóránd. Postacím: 400009 Kolozsvár, Jókai u. / Napoca 2. sz., Telefon/fax: 0264 596 988; 0788 380 624. Honlap: www.poliskiado.ro. Villámposta: office@poliskiado.ro

Református Család

Keresztyén családi lap, megjelenik kéthavonta Kolozsváron. Kiadja az Erdélyi Református Egyházkerület Nőszövetsége. Felelős szerkesztő: Lengyel Püsök Sarolta. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 400079 Kolozsvár, Király u. / I. C. Brătianu 51. sz. Telefon: 0264 592 453; 0740 332 609. Honlap: www.reformatus.ro/adatok/reformatuscsalad. Villámposta: refcsalad@yahoo.com

Református Szemle

Az Erdélyi Református Egyházkerület, a Királyhágó-melléki Református Egyházkerület és az Evangélikus-Lutheránus Egyház hivatalos lapja. Kiadja az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa. Felelős szerkesztő: Dr. Buzogány Dezső (buzogany@proteo.cj.edu.ro; 0744 254 208). Főszerkesztő: Dr. Adorjáni Zoltán (adorjani@proteo.cj.edu.ro; 0744 989 052). Szerkesztőség és kiadóhivatal: 400079 Kolozsvár, Király u. / I. C. Brătianu 51. sz. Telefon: 0264 592 453. Honlap: www.proteo.hu/refszemle. Villámposta: iratterjesztes@reformatus.ro

Román Televízió Kolozsvári Területi Stúdió – Nemzeti Kisebbségi Szerkesztőség

A magyar nyelvű műsorok mellett roma, zsidó, ukrán és német műsorokat is szolgáltat, Erdély 8 megyéjét (Beszterce-Naszód, Bihar, Fehér, Kolozs, Máramaros, Szatmár, Szeben és Szilágy) fedi le, de az adás a műhold segítségével a világ minden táján nézhető. Az újrátjátszásokat is beleszámolva heti 10 óra magyar nyelvű műsort sugároz. Az Erdélyi Figyelő című magazinműsor hétköznap délután 4 és 5 óra között, ismétlésben reggelente 9 és 10 óra között látható. Emellett a Román Televízió 2-es adóján minden szerdán 14:30-tól a Pulzus címmel, a TVR3-ason pedig minden kedden és csütörtökön 12 órakor látható magyar nyelvű műsor. A Román Tv kolozsvári nemzeti kisebbségi szerkesztőségének megbízott főszerkesztője Orbán S. Katalin. Postacím: 400293 Kolozsvár, Donát út / Donat 160. sz. Telefon: 0264 420 723 – titkárság, 0264 586 855 – kisebbségi szerkesztőség. Telefax: 0264 420 037. Késszülő honlap: www.tvr.ro/kolozsvar. Villámposta: erdelyifigyelo@gmail.com; teritorial.cluj@tvr.ro, Web: www.youtube.com/erdelyifigyelo; www.facebook.com/erdelyifigyelo

Scientia Kiadó – a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem kiadója

Postacím: 400112 Kolozsvár, Mátyás király u. / Matei Corvin 4. sz. Telefon/fax: 0264 593 694. Honlap: www.scientiakiado.ro. Villámposta: scientia@kpi.sapientia.ro

Stúdium Könyvkiadó

Postacím: 400436 Kolozsvár, Szopori/Al. Vaida Voievod u. 59. sz. Telefon: 0744 310 768; telefon/fax: 0264 431 969. Honlap: www.studiumkiado.ro. Villámposta: office@studiumkiado.ro

Szabadság

Erdélyi közéleti napilap, kiadja (tulajdonos) a Minerva Művelődési Egyesület. Nyomatott változata elsősorban a Kolozs megyei közélet eseményeit rögzíti, de Beszterce-Naszód, illetve Fehér megyei eseményeket is figyelemmel kísér. A kiadó és a szerkesztőség címe: Kolozsvár, Jókai u. / Napoca 16. sz. Telefon, szerkesztőség: 0264 596 408, 0264 596 621, telefax: 0264 597 206. Honlap: www.szabadsag.ro, villámpostacím: office@szabadsag.ro. Főszerkesztő: Újvári Ildikó, főszerkesztő-helyettes: Kerekes Edit

Szivárvány

Havonta megjelenő gyermeklap óvodáskorúaknak. Kiadja a Napsugár Kiadó és a Napsugár Alapítvány. Főszerkesztő: Zsigmond Emese. Postacím: 400462 Kolozsvár, Györgyfalvi út / C. Brâncuși 202. sz. 101. ajtó, Pf. 137. Telefon/fax: 0264 418 001. Honlap: www.napsugar.ro. Villámposta: naps.sziv@napsugar.ro

Tinivár Kiadó

Postacím: Kolozsvár, Petőfi Sándor u. / Avram Iancu 14. sz. Telefon/fax: 0264 599 374. Villámposta: tinivar@kolozsvar.ro

Unitárius Közlöny

Kiadja az Erdélyi Unitárius Egyház, megjelenik Kolozsváron havonta. A szerkesztőség postacíme: 400105 Kolozsvár, Kossuth Lajos u. / 21 Decembrie 1989, 9. sz. Telefon/fax: 0264 593 236; 0264 595 927. Honlap: www.unitarius.org. Villámposta: kozlony@unitarius.org

Üzenet

Az Erdélyi Református Egyházkerület kéthetente megjelenő gyülekezeti lapja. Kiadja a Misztótfalusi Kis Miklós Református Sajtóközpont (igazgató: Dávid Zoltán). Főszerkesztő: Somogyi Botond. A szerkesztőség címe: 400079 Kolozsvár, Király u. / I. C. Brătianu 51–53. sz. Tel. 0264 599 800; 0264 592 453. Honlap: <http://uzenet.reformatus.ro>. Villámposta: uzenet@reformatus.ro

Vasárnap

Katolikus hetilap. Kiadja a Verbum Keresztény Kulturális Egyesület. Főszerkesztő: Bodó Márta. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 400045 Kolozsvár, Teleki, Nagyhid / Albert Einstein u. 2. sz. Pf: 1090. Telefon: 0264 596 478. Fax: 0264 450 747. Honlap: www.vasarnap.katholikos.ro. Villámposta: szerkesztoseg@katholikos.ro

Verbum Keresztény Kulturális Egyesület, kiadó

Egyesületi gondnok: Gál György Attila. Székhely: 400045 Kolozsvár 1., Pf. 1090, Teleki, Nagyhid / Albert Einstein u. 2. sz. Telefon: 0264 596 478, 0740 937 116, telefax: 0264 450 747. Honlap: www.romkat.ro. Villámposta: verbum@katholikos.ro

Új Ember Kiadó

Postacím: 400113 Kolozsvár, Főtér / Unirii 16. sz. Telefon 0745 149 834. Honlap: www.ujember.ro. Villámposta: kolozsvar@ujember.ro

Közhasznú címek és telefonszámok

Szállás

- Agapé szálloda és vendéglő – Szentegyház/Iuliu Maniu u. 6. Tel.: 0264 406 523
 Athos Hotel – Békás/Becaş u. 42. Tel.: 0264 449 777, Fax: 0264 449 778
 Befogad-Lak Vendég Apartman – Györgyfalvi/C. Brâncuşi u. 172–180/58. Tel.: 0766 361 765
 Belvedere – Huszár/Călăraşilor u. 1. Tel.: 0264 432 071, Fax: 0264 432 076
 Bethlen Kata Diakóniai Központ – panzió – Kézai/Ponorului u. 1. Tel.: 0740 033 041; 0264 440 510; 0264 443 044
 Casa Albă – Erzsébet/Emil Racoviţă u. 22. Tel./fax: 0264 432 277
 City Plaza Hotel – Patak/Sindicatelor u. 9–13. Tel.: 0264 450 101, Fax: 0264 450 152
 Cluj Panzió – Göncöl/Meteor u. 71/B, Tel.: 0264 438 593; 0741 369 403
 Confort Hotel – Tordai/Turzii u. 48, Tel.: 0264 598 410, Fax: 0264 592 020
 Fogarasi vendégház – Fogarasi/Făgăraşului u. Tel.: 0751 575 431; 0264 436 763; 0744 273 515
 Fullton Hotel – Bocskai/S. Puşcariu u. 10. Tel./fax: 0264 597 898, Tel.: 0264 597 766, 0728 933 633, 0729 999 444
 Grand Hotel Italia – V. Conta u. Tel.: 0364 111333, Fax: 0364 118080
 Heltai Vendégház és Étterem – Mikó Imre/Clinicilor u. 18. Tel.: 264 590 096; 0756 156 206; 0756 156 203; Fax: 0264 590 096
 Melody – Főtér/Piaţa Unirii 29. Tel.: 0264 597 465
 Napoca – Vasvári Pál/O. Goga u. 1–3. Tel.: 0264 580 715, 0264 585 627, 0264 420 020, 0725 808 035, 0733 410 170
 Onix – Méhes/Septimiu Albini u. 10–12. Tel.: 0264 414 076
 Opera Plaza Hotel – Zápolya/T. Moşoiu u. 10–12. Tel.: 0364 403 600, 0264 428 164, Fax: 0364 403 607
 Pami – Monostor/Mănăştur u. 39. Tel.: 0264 406 333, 0740 801 903

- Pax – Állomás tér/Piața Gării 1–3. Tel.: 0264 432 927
Protestáns Teológiai Intézet, ifjúsági szálló – Bocskai tér/Piața A. Iancu 13. Tel.:
0264 594 903
Retro Youth Hostel, ifjúsági szálló – Fogoly/Potaissa u. 11–13. Tel.: 0264 450 452,
0755 114 989
Rimini Plaza – Üstökös/Cometei u. 20/A. Tel.: 0264 438 385
Royal Classic – BorhánCSI/L. Rebreanu u. 39. Tel.: 0264 202 040, 0264 202 041,
Fax: 0264 202 160
Sport – Bem/Coșbuc u. 15. Tel.: 0264 593 921, Fax: 0264 595 859
Stadion – Rákóczi/Grigorescu u. 7. Tel.: 0264 420 338
Topaz – Méhes/Septimiu Albini u. 10. Tel.: 0264 414 021, 0264 414 594,
0372 870 080
Transilvania – Wesselényi/Regele Ferdinand u. 20. Tel.: 0264 594 427,
0264 594 429, 0364 566 730, 0371 172 075, Fax: 0264 599 045
Tulip Inn Sunny Hill – Bükk erdő/Făgetului Tel.: 0264 480 328, Fax: 0264 480 325
Victoria – Kossuth Lajos/21 Decembrie 1989 út 56. Tel.: 0264 597 963,
0264 597 573

Kemping

- Făget (Bükk erdő) [a Torda felé vezető út jobb oldalán jelzik a letérést]. Tel.:
0264 596 227

Éttermek

- Hao Hy – Kereszt/Pitești u. 11 Tel.: 0264 430 298
Hoiá – kerthelyiséggel – Rákóczi/Grigorescu u. 134. Tel.: 0264 420 803
Kajatanya – Búza/I. Micu Klein u. 11. Tel.: 0753 931 882
Luciana – Deák Ferenc/Eroilor u. 51. Tel.: 0264 597 422
Maestro – Fejedelem/Dobrogeanu Ghenea u. 25. Tel.: 0264 431 108
Maimuța Plângătoare (Zokogó Majom) – Bartha Miklós/Isac u. 1–3. Tel.: 0722 328 031
Matei Corvin (Mátyás Király) – Mátyás király/Matei Corvin u. 3. Tel.: 0264 597 496
Mc Donald's – Széchenyi tér/Piața Mihai Viteazul, Tel.: 0264 432 885
Music Pub – Ferenc József/Horea u. 5. Tel.: 0264 432 517
New Croco Pizzeria – Trefort/Babeș u. 12. Tel.: 0264 190 213
Panoramic – a városra néző terasszal – Kígyó/Șerpuitoare u. 31. Tel.: 0264 432 080
Simplon – Állomás tér/Piața Gării 2–3. Tel.: 0264 534 801
Somix „Napoca 15” – terasszal – Jókai/Napoca u. 15. Tel.: 0264 590 655
Ursus – Főter/Piața Unirii 19–20. Tel.: 0264 592 561
Mikó étterem – Mikó Imre/Clinicilor u. 23. Tel.: 0264 590 182

Kocsmák, kávézók

- Amadeus Mozart Cafe – Fürdő/Pavlov u. 7. Tel.: 0264 591 997
Atmosfera Cafe – Kossuth Lajos/21 Decembrie 1989 út 18. Tel.: 0733 071 399
Break Point Underground – Szentegyház/I. Maniu u. 21. Tel.: 0742 456 676
Cafe Bulgakov – Búza/I. Micu Klein u. 17. Tel.: 0264 450 156

Cartel Coffe&Bar – Petőfi Sándor/A. Iancu u. 29. Tel.: 0753 063 157
 Corvinus Pub&Café – Unió/Memorandumului u. 6. Tel.: 0728 011 543
 Downtown – Dávid Ferenc u. 16. Tel.: 0740 169 139, 0264 595 529
 Flowers Tea House – Főtér/Piața Unirii 25. Tel.: 0264 523 456
 Heltai Folk kocsma – Mikó/Clinicilor u. 18. Tel.: 0744 605 936, 0264 590 096
 Insomnia – Egyetem/Universității u. 4. Tel.: 0264 408 479

állandó programjai 2012-ben (a nyári vakáció kivételével):

1. minden hónap utolsó csütörtökén este 19:00 órakor:

Haza Sólymai Galéria. A galéria alapítói: Márkos Tünde képzőművész és Bogdan Iacob műkritikus, egyetemi tanár.

2. minden kedden este 19:30 órakor:

Lugosi Béla Filmklub programjai. A filmklub alapító-szervezője Jakab-Benke Nándor filmrendező.

3. minden második szerdán este 18:30 órakor:

Cine-Insomnies Filmklub. A filmklub szervezője Nagy Boglárka, a Kolozsvári Francia Intézet audiovizuális programfelelőse.

4. minden második szerdán délután 18:00 órakor:

Thoreau Unokája Irodalmi Kör. A kör alapítói: Bréda Ferenc író, Ștefan Manasia költő, Szántai János író

Irish&Music Pub – Ferenc József/Horea u. 5. Tel.: 0264 432 517

Jazz Café – Bocskai/S. Pușcariu u. 1. Tel.: 0724 054 265

Krajczár – Klastrom/V. Goldiș u. 4. Tel.: 0745 988 929

La Gazette – Mikó/Clinicilor u. 16. Tel.: 0788 510 619

Spritz – Dávid Ferenc u. 15. Tel.: 0725 525 608, 0372 764 399

Múzeumok, levéltárak

Állami Levéltár (Arhivele Naționale – Serviciul Județean Cluj) – Farkas/Kogălniceanu u. 10. Tel.: 0264 598 979

Állattani Múzeum (Muzeul Zoologic) – Mikó/Clinicilor u. 5–7. Tel.: 0264 596 116

Erdélyi Néprajzi Múzeum (Muzeul Etnografic al Transilvaniei) – Unió/Memorandumului u. 21. Tel.: 0264 592 344

Falumúzeum részleg (Secția în aer liber) a Hójában – Törökvágás/Tăietura Turcului u. Tel.: 0264 586 776

Erdélyi Református Egyházkerület Központi Gyűjtőlevéltára – Király/Brătianu u. 51. Tel.: 0264 597 472

Erdélyi Történelmi Nemzeti Múzeum (Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei) – Bástya/Daicoviciu u. 2. Tel.: 0264 590 317

Györkös Mátyás Albert Emlékház – Majális/Republicii u. 5/1. Tel.: 0264 598 102, 0744 201 071, 0766 294 646

Nemzeti Művészeti Múzeum (Muzeul Național de Artă) – Főtér/Piața Unirii 30. Tel.: 0264 596–952

Növénytan Múzeum és az egyetem Alexandru Borza Botanikus Kertje (Grădina Botanică Alexandru Borza) – Majális/Republicii u. 42. Tel.: 0264 592 152

Szabédi Emlékház – Lázár/Lazăr u. 30. Tel.: 0264 598 102

Szervátiusz Múzeum – Főtér/Piața Unirii 15. Tel.: 0264 595 252
Unitárius Egyház Központi Levéltára – Kossuth Lajos/21 Decembrie 1989 út 9.
Tel.: 0264 598 536

Könyvtárak

Akadémiai Könyvtár (Biblioteca Academiei Române Filiala Cluj) – Farkas/
Kogălniceanu u. 12–14. Tel.: 0264 596 202, 0264 595 027
Amerikai Könyvtár (Biblioteca Americană) – Egyetem/Universității u. 7–9. Tel.:
0264 594 315
Brit Könyvtár (Biblioteca Britanică) – Petőfi/Avram Iancu 11. Tel.: 0264 594 408
Csillagászati Könyvtár – Cișeșilor u. 19. Tel.: 0264 594 592
Egyetemi Keresztény Klub könyvtára – Farkas/Kogălniceanu u. 7–9.
Erdélyi Múzeum-Egyesület (EME) könyvtárai:
– Központi Könyvtár – Jókai/Napoca u. 2–4.
– irodalom, történelem, társadalomtudományok – Kőkert/B. P. Hașdeu u. 39.
– történelem és nyelvészet – Lakatos/Lăcătușului u. 3.
Francia Kulturális Központ Könyvtára (Centrul Cultural Francez – Biblioteca) –
Király/Brătianu u. 22. Tel.: 0264 593 536
Gheorghe Dima Zeneakadémia könyvtára – Király/I. I. C. Brătianu u. 25. Tel.:
0264 591 242
Heltai Gáspár Könyvtári Alapítvány Mikó Imre Könyvtára – Mikó/Clinicilor u. 18.
Tel.: 0264 590 816, 0264 590 096
Hermann Oberth Német Kulturális Központ könyvtára – Unió/Memorandumu-
lui u. 18.
Iuliu Hațieganu Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem (Universitatea de Medicină
și Farmacie Iuliu Hațieganu) Könyvtára – Trefort/V. Babeș u. 8. Tel.:
0264 597 256
Képzőművészeti és Formatervezői Egyetem könyvtára – Mátyás király/Matia
Corvin u. 6. Tel.: 0264 595 794
Lucian Blaga Központi Egyetemi Könyvtár (Biblioteca Centrală Universitară
„Lucian Blaga”) – Mikó/Clinicilor u. 1. Tel.: 0264 597 092, 0264 597 096
Mezőgazdasági és Állatorvosi Egyetem Könyvtára – Monostor/Mănăștur u. 1–3.
Tel.: 0264 596 384
Német Kulturális Központ Könyvtára (Biblioteca Centrului Cultural German) –
Egyetem / Universității 7–9. Tel.: 0264 594 492
Octavian Goga Megyei Könyvtár (Biblioteca Județeană Octavian Goga) – Hon-
véd/Dorobanților u. 104. Tel.: 0264 430 434
Protestáns Teológiai Intézet Könyvtára (Institutul Teologic Protestant de
Grad Universitar – Biblioteca) – Bocskai tér/Piața Avram Iancu 13. Tel.:
0264 591 368, 0264 592 841
Romániai Magyar Közgazdász Társaság (RMKT) könyvtára – Kövespad/A. Suci
u. 12. Tel.: 0264 431 488
Soros Könyvtár (Fundăția Soros pentru o Societate Deschisă – Biblioteca) – Sán-
dor László/Tebei u. 21. Tel.: 0264 420 480

Könyvesboltok

Bagoly Könyvesbolt – Kossuth Lajos/21 Decembrie 1989 út 1. Tel.: 0264 594 556
 Diverta (Egyetemi Könyvesbolt) – Egyetem/Universităţii u. 1. Tel.: 0264 598107
 Gaudeamus Könyvesbolt – Szentegyház/I. Maniu u. 3. Tel.: 0264 439 281
 Humanitas Könyvesbolt – Király/I. I. C. Brătianu 22. Tel.: 0264 596 985
 Johnson«s Corner – C. Brâncoveanu u. 34. Tel.: 0364 101 528
 Phoenix Könyvesbolt – Főtér/Piața Unirii 23.
 Röser Antikvárium és Könyvesbolt – Mátyás Király/Matei Corvin u. 3.

Antikváriumok

Búza/I. Micu Klein u. 8.
 Ferenc József/Horea u. 15.
 Ferenc József/Horea u. 22.
 Fogoly/Potaissa u. 6.
 Király/I. I. C. Brătianu u. 8.
 Kossuth Lajos/21 Decembrie 1989 út 32.
 Szentegyház/I. Maniu u. 26.
 Trefort/V. Babeş u. 11.

Színházak

Állami Magyar Színház (Teatrul Maghiar de Stat) – Bartha Miklós/Isac u. 26–28.
 Tel.: 0264 593 462, 0264 593 465
 Állami Magyar Opera (Opera Maghiară de Stat) – Bartha Miklós/Isac u. 26–28.
 Tel.: 0264 593 463, 0264 593 464
 Nemzeti Színház (Teatrul Național) – Hunyadi tér/Piața Ștefan cel Mare 24. Tel.:
 0264 595 363, 0264 591 799
 Puck Bábszínház (Teatrul de Păpuși Puck) – Király/Brătianu u. 23. Tel.: 0264 595 992
 Román Opera (Opera Română) – Hunyadi tér/Piața Ștefan cel Mare 24. Tel.:
 0264 592 976

Filmszínházak

Cinema City – Iulius Mall, A. Vaida Voievod u. 53–55. Tel.: 0264 207 070
 Győzelem (Victoria) – Deák Ferenc/Eroilor u. 51. Tel.: 0264 598 561
 Florin Piersic – Széchenyi tér/Piața Mihai Viteazul 11. Tel.: 0264 530 521
 Művész (Arta) – Egyetem/Universităţii u. 3. Tel.: 0264 596 616
 Odeon – Polus Center, Tel.: 0264 202 000
 Romániafilm-Bingo – Főtér/Piața Unirii 24. Tel.: 0264 597 638

Felsőfokú tanintézetek

Avram Iancu Egyetem (Universitatea Avram Iancu) – Cukorgyári/Fabricii de
 Zahăr u. 6–8. Tel.: 0264 599 484, 0264 445 067
 Babeş–Bolyai Tudományegyetem (Universitatea Babeş–Bolyai) – Farkas/
 Kogălniceanu u. 1. Tel.: 0264 591 906, 0264 591 952

- Dimitrie Cantemir Keresztény Egyetem (Universitatea Creștină Dimitrie Cantemir – București) kolozsvári karai – Varga/Burebista u. 2. Tel.: 0264 432 211; Fűrődő/Hossu u. 47–49. Tel.: 0264 590 392
- Gheorghe Dima Zeneakadémia (Academia de Muzică Gheorghe Dima) – Király/Brătianu u. 25. Tel.: 0264 591 241, 0264 593 879
- Ion Andreescu Képzőművészeti Egyetem (Universitatea de Artă și Design Ion Andreescu) – Főtér/Piața Unirii 31. Tel.: 0264 592 890
- Iuliu Hațieganu Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem (Universitatea de Farmacie și Medicină Iuliu Hațieganu) – Bartha Miklós/Isac u. 13. Tel.: 0264 594 289
- Mezőgazdasági és Állatorvosi Egyetem (Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară) – Monostor/Mănăștur u. 1–3. Tel.: 0264 593 792
- Műszaki Egyetem (Universitatea Tehnică) – Bástya/Daicoviciu u. 15. Tel.: 0264 594 830
- Protestáns Teológiai Intézet (Institutul Teologic Protestant) – Bocskai tér/Piața Avram Iancu 13. Tel.: 0264 591 368, 0264 592 841
- Sapientia – Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Kolozsvár, Mátyás király/Matei Corvin u. 4. Tel.: 0264 439 266, Fax: 0264 593 690
- Szent János Evangélista Görög Katolikus Teológiai Intézet (Institutul Teologic Sf. Ioan Evanghelistul) – Monostori/Moșilor út 24. Tel.: 0264 599 153

Középfokú tanintézetek

- Apáczai Csere János Elméleti Líceum (Liceul Teoretic Apáczai Csere János) – Király/Brătianu u. 26. Tel.: 0264 597 251
- Báthory István Elméleti Líceum (Liceul Teoretic Báthory István) – Farkas/Kogălniceanu u. 2. Tel.: 0264 597 280; ugyanott működik a Római Katolikus Szemináriumi Líceum
- Brassai Sámuel Elméleti Líceum (Liceul Teoretic Brassai Sámuel) – Kossuth Lajos/21 Decembrie 1989 út 9. Tel.: 0264 596 159
- János Zsigmond Unitárius Kollégium (Liceul Teoretic Unitarian János Zsigmond) – Kossuth Lajos/21 Decembrie 1989 út 9. Tel.:/fax: 0264 598 043
- Maranatha Adventista Szemináriumi Líceum (Seminarul Adventist Maranatha) – Mező/Câmpului u. Tel.: 0264 567 698
- Onisifor Ghibu Elméleti Líceum (Liceul Teoretic Onisifor Ghibu) – Álmos/Vlahuță u. 12–14. Tel.: 0264 580 615
- Református Kollégium (Liceul Teoretic Reformat) – Farkas/M. Kogălniceanu u. 16. Tel.: 0264 430 653
- Sigismund Toduță Zenelíceum (Liceul de Muzică Sigismund Toduță) – Pap/Paris u. 60. Tel.: 0264 534 294

Kórházak, klinikák

- Mentőszolgálat (Stația de Salvare) – Ferenc József/Horea u. 55. Tel.: 0264 432 526; sürgősségi ügyelet: 961
- Belgyógyászat (Clinica Medicală nr. I.) – Mikó/Clinicilor u. 3–5. Tel.: 0264 592 771; (Clinica Medicală nr. III.) – Mikes Kelemen/Croitorilor u. 21. Tel.: 0264 536 275

- Megyei Rendőrfelügyelőség (Inspectoratul Județean de Poliție Cluj) – Árpád/Traian út 27. Tel.: 0264 432 727, 0264 432 000
- Városi Rendőrség (Poliția Municipiului Cluj) – Rudolf/Decebal út 26. Tel.: 0264 432 727, 0264 432 872; 955
- Közlekedési Rendőrség (Serviciul Poliției Rutiere Cluj) – Albac u. (Györgyfalvi negyed) 15. Tel.: 0264 414 006, 0264 556 136
- Útlevelesztály (Serviciul Pașapoarte) – Attila/Andrei Mureșanu u. 16. Tel.: 0264 552 235
- Megyei Csendőrparancsnokság (Comandamentul de Jandarmi Județean Cluj) – Honvéd/Dorobanților u. 23. Tel.: 0264 595 512
- Városi Csendőrparancsnokság (Comandamentul de Jandarmi al Municipiului) – Obsitos/Năvodari u. 5. Tel.: 0264 595 142
- Megyei Tűzoltóparancsnokság (Grupul de Pompieri Avram Iancu al Județului) – Magyar/21 Decembrie 1989 út 43. Tel.: 0264 591 255, 0264 591 271
- Városi Tűzoltóság (Detășamentul de Pompieri) – Magyar/ 21 Decembrie 1989 út 71. Tel.: 0264 591 290; 112
- Megyei Pénzügyigazgatóság (Direcția Finanțelor Publice de Stat) – Bocskai tér/Piața Avram Iancu 19. Tel.: 0264 591 670
- Kolozsvári vámhivatal (Biroul Vamal Cluj-Napoca) – Szopori/Alexandru Vaida-Voievod út 49–51. Tel.: 0264 414 197
- Tartományi Postaigazgatóság (Direcția Regională de Poștă) – Wesselényi/Regele Ferdinand u. 33. Tel.: 0264 534 516
- Tartományi Meteorológiai Hivatal (Institutul de Meteorologie și Hidrologie – Centrul Meteorologic Regional) – Vânătorului u. 17. Tel.: 0264 432 396; információs szolgálat: 959
- Kolozs Megyei Kereskedelmi, Ipari és Mezőgazdasági Kamara (Camera de Comerț, Industrie și Agricultură) – Ferenc József/Horea u. 3. Tel.: 0264 432 632, 0264 432 220
- Autóklub (Automobil Clubul Român – ACR) – Magyar/21 Decembrie 1989 út 131. Tel.: 0264 413 679, 0264 413 682; javítóműhely – Munkácsi/Craiova u. 20–22. sz. Tel.: 0264 432 111

Magyar vonatkozású alapítványok, egyesületek

(Nem szerepelnek azok, amelyek fennebb bemutatkoztak.)

- Agapé Életvédő Alapítvány – Monostori/Moșilor út 16. Tel.: 0264 430 382
- Apáczai Csere János Baráti Társaság – Vasvári/A. Vlahuță u. 6. Tel.: 0264 420 817
- Arménia Örménymagyar Baráti Társaság – Kígyó/Dornei u. 30. Tel.: 0264 536 735
- Bethánia Alapítvány és Bethánia Gyógyterápiás Napközi Otthon – Pap/Paris u. 35. Tel.: 0264 594 340
- Bölöni Farkas Sándor Közgazdasági Alapítvány – Kövespad/Aurel Suci u. 12. Tel.: 0264 595 043
- Brassais Véndiák Alapítvány – Kossuth Lajos/21 Decembrie u. 1989 út 7. Tel.: 0264 591 267

- Civitas Alapítvány a Polgári Társadalomért – Fadrusz János/Eminescu u. 9. Tel.: 0264 590 554
- Collegium Transsylvanicum Alapítvány – Fürdő/Hossu u. 21. Tel.: 0264 593 847
- Corvineum Kulturális Alapítvány – Mikes Kelemen/Croitorilor u. 15. Tel.: 0264 585 664
- Diaszpóra Alapítvány – Kossuth Lajos/21 Decembrie 1989 út 37. Tel.: 0264 514 927
- Down-kórosok Egyesülete – Batthyány/Baia Mare 53. Tel.: 0264 433 074
- Erdélyi Magyar Olvasás Egyesület – Mikó/Clinicilor u. 18. Tel.: 0264 590 096
- Filantróp Humanitárius Alapítvány – Szentegyház/Maniu 5. Tel.: 0264 430 316
- Gábor Dénes Alapítvány – Donát u. 117. Tel.: 0264 420 454
- Gál Kelemen Oktatási Központ – Rudolf/Decebal u. 72. Tel.: 0264 530 139
- Horváth István Alapítvány – Mikó/Clinicilor u. 12. Tel.: 0264 598 146
- Kolozsvár Társaság – Főtérfő/Piața Unirii 22. Tel.: 0264 592 187
- Lyceum Alapítvány – Farkas/Kogălniceanu u. 2. Tel.: 0264 597 280
- Magyar Mozgáskorlátozottak Társulata. Tel.: 0264 414 238
- Millennium Alapítvány – Bocskai tér/Piața Avram Iancu 14/4. Tel.: 0264 599 374
- Providența–Gondviselés–Fürsorge Egyesület – Pekry/Cețății u. 10. Tel.: 0264 536 475
- Rajka Péter Vállalkozók Szövetsége Tel.: 0264 530 466
- Reményik Sándor Jótékonyági és Művelődési Egyesület – Vasvári/Vlahuță u. 14. Tel.: 0264 584 887
- Romániai Magyar Gazdák Egyesülete – Magyar/21 Decembrie 1989 út 116. Tel.: 0264 431 896, 0264 594 762
- Romániai Magyar Zenetársaság – Vörösmarty/Brașov út 36. Tel.: 0264 544 680
- Studio Art Reményik Sándor Stars Alapítvány – Kossuth Lajos/21 Decembrie 1989. 1. Tel.: 0264 599 886
- Szabó Dezső Egyesület – Kőkerth/Hașdeu u. 113. Tel.: 0264 597 025
- Teodidaktos Humanitárius Alapítvány – Csengeri Antal/1 Decembrie 1918 út 30. Tel.: 0264 586 734
- Unitárius Nők Országos Szövetsége – Kossuth Lajos/21 Decembrie 1989 út 5. Tel.: 0264 595 927

Állomás, repülőtér, jegyirodák

- Vasútállomás – Baross tér/Piața Gării (Állomás) 1–3. Tel.: 0264 592 952, 0264 592 618, 0264 536 238; 0264 952
- Vasúti jegyiroda – Széchenyi tér/Piața Mihai Viteazul 20. Tel.: 0264 432 001
- Távolsági buszállomás – Nagybaldogasszony/Giordano Bruno u. 3–5. Tel.: 0264 435 278, 0264 435 277
- Nemzetközi repülőtér – Traian Vuia u. 149. Tel.: 0264 416 636, 0264 416 702; 0264 956
- Légiforgalmi jegyiroda – Széchenyi tér/ Piața Mihai Viteazul 11. Tel.: 0264 432 669 (külföldi járatok), 0264 432 524 (belföldi járatok); 0264 937

Szociális és öregotthonok

Bágyoni Öregotthon – gondnok: Sógor Gyula
„Misericordia-Irgalmasság Háza” Egyesület
407431 Bágyon 303. szám, Várfalva község, Kolozs megye
Tel.: +40 744 179 427, +40 745 316 670

Agapé Öregotthon
400370 Kolozsvár, Mócok útja 84. szám
Tel./fax: +40 264 594 040
Ballai Zoltán lp.: +40 730 190 091
e-mail: kakasostemplom@yahoo.com

Szent Kamill Szociális Otthon – Tokay Rozália elnök
400364 Kolozsvár, Erdő utca 11. szám
Tel.: +40 264 438 768, +40 744 534 425
e-mail: tokay_rozalia@yahoo.com

Theodora Idősek Otthona
400394 Kolozsvár, Temes utca 12. szám
Tel.: +40 264 417 656
e-mail: casatheodora@yahoo.com

Gondviselés Háza
Kajántó 117. szám, Kolozs megye
Tel.: +40 722 343 255
e-mail: casaprovidenta@yahoo.com

Az Élet Pulzusa Alapítvány – Horváth József elnök
Tel.: +40 743 133 930
Mezőkeszű 260/A. szám, Kolozs megye
Tel.: +40 264 235 330

Diakónia Keresztyén Alapítvány otthonai:
Jó Testvér Gondozóotthon
 400427 Kolozsvár, Zambilei utca 5. szám
 Tel.: +40 264 590780
 e-mail: camin@cj.diakonia.ro

Mamácska Gondozóotthon
 Méra 86–87. szám, Kolozs megye
 Tel.: +40 264 281 222
 e-mail: camin@cj.diakonia.ro

Szociális Gyerekprogram
 Méra 86–87. szám, Kolozs megye
 Tel.: +40 264 281 222
 e-mail: mera@cj.diakonia.ro

www.reform.ro

REFORM

INGATLANKÖZVETITŐ

Kolozsvár

Cím: Jókai (Napoca) utca 4/50

Tel.: (+4)0720-508.080

Tel./Fax: (+4)0264-595.125

Email: office@reform.ro

FÉNYMÁSOLÓKÖZPONT

REFORM 1

Cím: Jókai(Napoca) utca 4/50

REFORM 2

Cím: Egyetem(Universităţii) utca 2/2

REFORM 3

Cím: Miko(Clinicilor) utca 10

- Színes és fekete-fehér másolás,nyomatás, szkennelés A/3 méretig
- Tervmásolás, nyomtatás A/0 méretig
- Szkennelés A/0 méretig
- Spirálozás, laminálás
- Diplomakötés
- Gyorsmásolás
- Szórólap, meghívó és névjegykártya tervezés, nyomtatás

Nagy Jenő

Keresztrejtvények

1. Erdélyi fejedelem, Kolozsvárt született 1557-ben		1	Tolna m. helység, csata- színhely	Szláv uralkodói cím	Csavar	A szarka farka! Káté!	Erősen zavar, bosszant	A piac lényege!	Kövér
2. Erdélyi író, Kolozsváron született 1907-ben (Emil)		B							T
Január		Csukott				Könnyen hívó			
		Áll alatti zsírpáma				A katód párja			
2	K	Bika (spanyol) Növényi kapaszkodó				Az ezüst vegyjele Feszítő eszköz		A tetejére Filmsztár (Sophia)	
476-ban ért véget				Fr. író (Francois) Meg- bosszul					
Függőzár					Idős				Magyar színész nő (Vera)
Disznó- mama					A magyarok- hoz csatla- kozott nép				
			Indíték		Német névelő			A kén vegyjele	
			Levár		A molibdén vegyjele			Térmetszet	
Félszák!			Lendület, tempo			Létezni fog			
Továbbá			Ringo ... (dobos)			M. foto- művész (Dénes)			
		Művészeti alkotás					Soha (német)		
		Ménese híres					Latin köszönés		
Fejtetlenül avat!			Skála hang			Véd		Kilométer röv.	
Ételt tesz a tányérba			Ráskai ... (kódexmá- soló apáca)			Amerikai műhold- csoport		Néma tatár!	
				...Daszajev (orosz kapus)					Egye!
				Az ön vegyjele					Német személy- névmás
Román fejedelem volt (Petru)					Habarc				
					Német autójel				
LNJ	I								

1. Kolozsvári színész, 1842-ben hunyt el 2. Kolozsvári tanár, amerikai útleírása híres. 1842-ben halt meg Február		1	Orosz író (Jurij)	Kamion jelzés	Budapesti egyetem	Opus (róv.) Izomkötő szalag		Örmény uralkodó volt	Kopasz		Az oxigén és a kripton vegyjele
		K									O
		... Feuchtwanger Régi magyar vármegye					Le-szármasztott A házon kívül				
2	B	Gyümölcs Huszárparancs				Éveink száma Folyadék				Félár! Hegyképző	
Jókora				Felső társ. réteg Nővér (latin)					Cin Fontos gazdasági ág		
Zsoké				Ego Sit ... verbo (bocsánatom legyen)			Szellemi alkotó Bankbetét!				
Északi aprópénz			Védelmez Edzett rész!		Tipor Almafajta						
Biztatószó Aszabadba		Három (német) Elég (latin)				Kipling kobraja Keltezés szerint					Olimpiai sportág
		Nehéz helyen mér ... iacta est					Mező ... Koberridze (színész)				
Páratlanul fiatal!			Alarm Dolog, létező (latin)					Japán drámai műfaj Kutrica			
... Pina-kothek (müncheni képtár)				Gabonát vágó Bent leáll!						Ezer! Latin csont	
Királynő (francia)					Mérték-minta Napóleon jele						
LNJ	K							Francia Rt.			

1. Hollandiában tanult kolozsvári nyomdász 1702-ben halt meg		1	Az egyik pincér	Orátor	Szláv három	Az első német-római császár	Monte Cristo börtöne	Arat!	Kipling farkasvezére	Orosz rendező (Alekszandr)
2. 1437 tavaszán kitört parasztlázadás			M							U
Március		Ünnepi sütemény						Hím juh		
		Vakond műve						Bolgár pénz		
2	B	Oktat					Oi. Író, festő (Carlo)			
		Hattalábú élőlény					Finom, apró pehely			
Renegát					Német autómárka					Kiló (röv.)
					Horgony (német)					Rock and ... (társasági tánc)
Törpefenyő						Nemi				
						Nagyon idős				
Vétó				Időnként					Latin csont	
				Gyilkol					Feltett szándék	
... Vegas (kaszinóváros)			Díszhal					Havasi legelő		
			Egy ember ... (Kassák L. műve)					Olasz szerelem		
Numero (röv.)		Biológiai létezés					... Miklós (Mikszáth)			
Tegnap után		Forma					Rövid gépfegyver			
		... Pacino (színész)		Ízületi betegség						Kelvin (röv.)
		Páratlan szikla!		Ralizás kezdődik!						Az utunk végtelen!
Korong alakú sütemény					Beékelődve elakad					
					Folyadék					
Ifjú						Ab... (haragosan)				
						Egyes!				
LNJ	E						Becézett Etelka			

1. Kolozsváron működő tanár (1842–1902) 2. Kolozsvári születésű gróf, Petőfi barátja, 1892-ben hunyt el 3. Kolozsváron született (1797) történész, szerkesztő (Ferenc)	1	Renegát XVIII. száz. erd. író (György)		Kisebb bolt	Római számok (összegük 549)	Személynévmás lvegvégződés		Károkozás		Athéni politikus, Periklész ellenfele	
	P									M	
		Orosz dinasztia volt						Folése	Sokáig meg nem romló		
		Lent					Angol diákváros				
Április											
2	T	Pozitív pólus ... Pavone (énekesnő)				Lendület				3	
Vörös ... (viking hajós)				Pite van ilyen		Paripa				Félsz! ...	
Iszkol				A völgybe terei						Galli-Curci (szoprán)	
					Oklevél (röv.)			Névelő			
					Jugoszláv diktátor			Volt (latin)			
Győri sportklub				Latin kötőszó		Iskola alsó tagozata					
				Keresztül		Állóvíz					
Kicsinyítő képző				Erősen óhajt			Orosz város				
Magatok				Tömegesen pusztító			Becézett iskola				
		Nedvszívó papír						Le			
		Dizolvál						Lop ... (kiszáradt kínai tó)			
Gléda				Megfelelő		...elég (túl sok)					
				Az argon vegyjele		Lekvár					
Hiteget					ENSZ szerv				Kettősbetű		
					A kén vegyjele				Olasz autójel		
LNJ	N			Damaszkusz lakója							

<p>1. Száz éve született költő, a fasizmus áldozata</p> <p>2. 1907-ben születet költő, öngyilkos lett 1959-ben</p> <p>3. 1907-ben született Erdély egyik jelentős lírikusa</p> <p>Május</p>	1	Magyar búzafajta	Orosz autómárka	Ógörög piactér	Vízrel tisztít	Udvarias megszólítás Csont (lat.)		Napszak (irod.)		Felvigyázó tevékenység
	S									N
	Nigériai város						Vásznat készít Hawaii köszönés			
	Tartozása van Szerves gyök					Ógörög vizzály-istennő Rajt				3
2	S	Szándékok Diszített			Lyukas sáll Közlekedési pálya			Szed a szélein! Téli sport		
Nulla			Gépkocsija van Ógörög piactér						Egyes! Bolgár uborkaleves	
... Kuroszava (japán rendező)				Gauguin szigete Teniszparti része						
Kórházi osztály			Néma gésa! A szobába		Arrafele! Oda-vissza férfinév			Jóteknonykodik Török név		
Továbbá ... McBain (krimíró)		Bokros terület Piszok					Menyasszony Északi férfinév			
		Ráma Nagy Konstantin szülővárosa					Kenőanyag Szántóeszköz			
Kadmosz és Harmonia leánya			Hatból kettő! ... Pacino (színész)		Francia magazin Sóhaj					
Mona ... (a Louvre kincse)			Áll alatti zsírpárma Nulla					Forrasztó fém Beles!		
LNJ	Á			Támlátlan fekvőbútor						

<p>1. 100 éve született kolozsvári színész</p> <p>2. Kolozsvári polihisztor 1797-ben született</p> <p>3. Kolozsvári születésű (1937) erdélyi író</p> <p>Június</p>	1	Agyaras északi-tengeri emlős	Három (német)	Keret Tövises virág	Zokog Francia Rt.	Idősebb pártfogó, nevelő	Vivók küzdőtere
	A						R
	Zamat					Reg és ... (Arany) Listára sorol	
	... Pahlavi (iráni sah) ... Hacsaturján				Bentli, belső (angol) Tengeri rabló		
2	B	Madár (latin) Török ered. férfinév			Páratlanul kokott! A rádium vegyjele		Egyen! Színével elűt a környezetétől
... hajrá! (biztatás)			Latin költő (VI. száz.) Várpalota része				Vitrin
Balatonparti helység				Ny. gót király Beccapó csel			
Erdei gyümölcs			Az intő tartalma! Ismételt tiltás		Kottarész! F. Baum varázslója		Személyre kérdő szó Antik
Kétes! Papirusz hajó		Katonának hív Mongol kán (1241)				Ilyen az ogam írás Juhszállás	
		Sillabizál ... Robbins (színész)				Irat Le	
Olasz NOB-jel			Akkor indul! Magad		Hordómérték Vércsoport		Kiló (róv.) Izomkötő szalag
Törmelék (német ered.)				Hömmennyegység Liter (róv.)			
LNJ				3			

1. 1932-ben született író, előadóművész		Heves megyei helység lakója	▼	Part-szakasz!	Szerbiai város	Közel, közeli (angol)	Sodrás	▼	Orosz zongorista (Jakov)	▼	Halotti lakoma
2. 1927-ben született erdélyi író		1	▶				A helyére tesz				L
Július		Shakespeare légi szelleme Szégyell	▶					Művészet (francia)	▶	Nemes nedű	
Régész ideiglenes munkahelye	2	Gödrott készít Szilvát szárít	▶	Szöglet						Félár!	▶
▶	▶	▶		Ásványi fűszer						Színésznő (Giulietta)	
					Fogoly				A mangán vegyjele		
Pénzt csikar ki Vak-szerence					Csökken a daganat		R. Cook regénye Az egyik oldal			Kémiai egység	
▶											Günyölődő írás
				Szibériai folyam			Énekesnő (Diana)				
				Akta			Rota ... (vati-káni bíróság)				
Latin só				Juhar (nép.)					... Taylor (színésznő)		
				Uránra jellemző					Viselkedés, modor		
Zloty (róv.)				Hatalom gyakorlása						Biztatószó	
Ósi hűros fegyver				Mély női énekhang						Francia rendező (Jaques)	
▶		Marosparti város	▶				Tétován motoz				
		... Alamos (atomváros)					... Roy (W. Scott)				
Kijelent valamit						... in fabula (mesebeli béka)					Félig!
						Te és én					Olt partok!
Magyar dal				Ellenőrző tv-készülék							
				Félsz!							
LNJ	O	Pompában, helyélve élő (biblia)	▶								

1. Erdélyi író, műfordító, riporter, 1927-ben született		Gárdonyi szin- darabja	Történelmi közép	Hím méh Szentelt olajjal megkenés	... fair lady (musical) Keleti tár- sas játék	Északi váltópánz	Királyi széken ül
2. 1802-ben született erdélyi bányászjogi harcos		1					G
3. 1922-ben nyílt meg az első kolozsvári ...		Kubai író (Lisandro) Malaszt jelző				Rob .. (W. Scott) Kettős- betűs	
Augusztus							
Elefánt- csont	2	Idegen Irén Nagy termetű			Japán vallás Műszaki katona		3
			Alá Téhnhang		United States Vércsoport	Francia arany Párat!	
Vörös- marty rövid eposza			Hajófar Szatmár folyója			Angol sörfele ...Derek (színész)	
Szertartás				Szülésznő Eladandó portéka			Félig ép! Trikó
Akadály			Beszáll! Kínai alázkodó meghajlás		Ásványi fűszer Oxigén és szelén	Alkotás Lassit	
Az arzén vegyjele Ige- végződés		Szólót támaszt Igazgató (biz.)				A magasba Tó Róma közéleben	
		Ház (latin) Talál			A lelátókon ül Az egyik Tolsztoj		
Vélő, gondoló (nép)				Benedek ... (mesés) Cirkónium vegyjele			Ezt! Paripa
Lapos háztető					Német festő (Wilhelm) Egye!		
LNJ	A		Ellenőr				

1. Kolozsvári történész, levéltáros 1877-ben született		1	Drinápoly mai neve	Salt .. City (Utah központja)	A ház fedél alja	Harap	Ego Kutya	Jókai Mór kutyája	Az anód párja
2. Székely származású író 1897-ben született									J
3. A humoros novella mestere 1927-ben született (Andor)			Egész része				Lamartine verse Gyomnövény		
Szeptember			Telefontárs			Hordó van ilyen			
			A Nilus forrás tava			Magyar együttes			
2	T	Három (latin) Husárparancs			Vár	Ábécénk kezdete			Szervezetből kiváló jelzője
... Bates (angol színész)				Horvát város Fosztóképző				Félsz! Japán festő (Kitagava)	
Francia festő (Claude)				Megzavarodott dán! Elemi, parány			... Bence (Nyíró J.) Vagy (orosz)		
Az arany ... (Sztöev)			Skálahang Rejtő J. civil hőse		Japán város Számszerű tény				
Francia Rt. Római 6		Pogány lázadó (XI. sz.) Szlovák				Forma Sémi nép			
		Régi iskola Északi szarvas					Kohász Csernátóni várom		
Márton ... (erdélyi püspök)				Becézett Mária Téli sport			Jótekonycodik Bajban van		
Tésztaféle				Már hó ... el a bérci tetőt (Petőfi) Egyes!					
LNJ	O	Apró			3				

1. ... megalapítása, 1872-ben történt		1	Lehetőség	Déry Tibor novellája	Pecunia non ... (a pénz- nek nincs szaga)	Előd	Élet (francia)	Sziget- állam a Földközi tengerben
			Dél-ameri- kai keselyű					
2. Száz éve született festő, egyetemi tanár		A						R
			Clunyi apát volt				Vagy (orosz)	
Október			Adige-parti város			Jogvitát folytat		
2	M	Étlen vén!		Kettős betű		Rovartojás		
		Erdélyi megye		Tankbelső		Spanyol férfinév		
Japán festő (Maszuo)				Három (olasz) Balatonparti helység			Az ezüst vegyjele	
					Terepjáró márka		Cin	Jemeni autójel
Királyi fejűsz					Bukaresti kórház			Bonbon
Katalán író (Miguel)				Kályha				
Élőlény (görög)				Emelő- szerkezettel ellátott				
				Énekel			Közleke- dési pálya	
				Fémol- vasztó be- rendezés			Keleti pálinka	
Japántól elvett sziget							Északi férfinév	
							Szülő támasz	
Kétes!		Dalbetét				Kemény fém		
Nyugat (róv.)		Cseh helyeslés				Órahang fele		
		Az egyik Darja		Ringo ... (dobos)				Kor rövidítés
		Szibériai folyam		Zloty (róv.)				
Rossz- indulatú					Bagdad lakója			
					Spanyol autójel			
LNJ	Á			Hervadtan lekonyul				

<p>1. Az Erdélyi Magyar Színjátszó Társaság ... Kolozsvár (1792)</p> <p>2. 1997-ben Kolozsváron elhunyt unitárius püspök</p> <p>3. Kolozsvári színész, némafilm sztár, 1962-ben halt meg</p> <p>November</p>	1	Nobel-díjas fizikus (Fülöp)	Lakó-helyiség	Nagyon régi	Angol főnemesi cím	Tüzel A lutécium vegyjele		Gyöngén termő búzafajta	Lehetőség jelzője lehet	
	E								A	
	Izsák fia, Jákob testvére						... Angeles, USA város Fr. író (Maurice)			
	Fekete (francia) Olasz város					Pótmama Az urán és deutérium vegyjele				
2	E	A tekében ledöntik Amerikai egyetem		Siheder Írásban ecsetelő					3	
Júliusban üdül					Művész-páros Nála lentebbről			Fiatalos köszönés		
Angol hossz-mérték			Középen bead! Haragvó (kutya)			Fonó eszköz Az ezüst vegyjele				
... Wallach (amerikai színész)			A. C. ... ol. Sp. Klub Angol író (Thomas)				Zokogni kezd! Hosszú női sál			
Azonban Római 51		Csalit húznak rá Olasz író (Dario)				Könnyezik ... TASSZ (orosz hírgyűjtő)				
		Hátrafelé megy Fül (angol)				Innivaló Aradi sportklub				
... Simon Ohm (német fizikus)				Gépkocsi Biztató szó				Olasz autójel Keresztül		
Madridi lap		Solohov csendes folyója Giga (röv.)			Lel Kiló (röv.)					
LNJ	Ö		Szándékkal kapcsolatos							

1. Kolozsvárt halt meg 1437-ben a felkelők vezére	1	Kerti zöldség	...Láma (tibeti vallási vezető)	Szamar (francia)	Bálvány	Német igen A nátrium vegyjele	▼	Fociedző (Imre)	▼	Csillagkép (fő csillaga a Vega)
2. A Kolozsvári Nemzeti Színház igazgatója (1872-ben született)	B									A
3. 1937-ben elhunyt festő a nagybányai művésztelepen (János)		Rabló-csapat						Teniszező (Gréta) Olasz szerelem		
December		Előtag: olaj				Termést begyűjt Hamis				
		Kádár ... (ballada)								
2	J	Maláj föld-szoros Udvarias férfi		Tibeti szerzetes Szakad						Amper (róv.) Középérték
Formál					Himbál Gyorsan lefotóz					
Magyar dal			Gyilkol Német személyes-névmás		Patkány (angol) Szláv igen					3
...int (figyelmeztet)			Karmester (Alberto) Eszenyi ... (színésznő)					Páros élett! Japán motor-márka		
... Gardner (színésznő)										
		Hanga Írország kelta neve						Színpadfi felkiáltás Erd. színész (László)		
Helyeslés			A szarka farka! Csecse-mőhang		Afrikai állat Létezés					
Római 200		Folyó (spanyol) Beszeg!		Total ... (távoli felvétel) Üres rés!						Rádiusz Spanyol és francia autójel
Sovány és magas					Meritum Névelő					
LNJ	J		Házsártos vén-asszony							

Tartalom

Bevezető / köszöntő	5
Kalendárium	6
Történelmi / irodalmi évfordulók	44
Eseménynaptár a 2012-es évre	65
András Imre: Kerti teendők	79

Kolozsvári régiségek

Asztalos Lajos: A régi kolozsvári utcanevek	87
Dr. Gaal György: A kolozsvári Házsongárdi temető	100
Kovács Sándor: Az Erdélyi Unitárius Egyház	109
Szabó László: Dióhéjban a magyar unitarizmus hitelvi sajátosságairól és egyházszervezeti alapadatairól	126
Szöllősi János: A kolozsvári Hidelve	128
András Imre: Szőlő és bor Kolozsváron	135
Százéves szakácskönyv	148
Szász István: Kis történetek jeles kolozsváriakról	150
Juhász Tamás: Kolozsvári szilánkok	154
Murádin János Kristóf: Kolozsvári történetek	156

Napjaink városa

Kolozsvári Magyar Napok	160
A 2011-es esztendő sajtótükre	162
Boros Miklós: Kolozsvári sportügyek	224
Éder Ottó: Kolozsvári és Kolozs megyei magyar nyelvű oktatás a számok tükrében	229
Szász Péter: Az egyszerűsített honosítási eljárásról	253
Albert Bea: Miket rejthet egy zöld mappa?	254
Benő Attila: (két villamos között)	257
Egyed Emese: Azkit Kolozsvár-óvári szállásán szerzett	258
Egyed Péter: Kis-Kolozs álma városáról	258
Király László: A Garibaldi-híd	259
Király Zoltán: Vallomás a városról	260
László Noémi: Kolozsvár	261
Lászlóffy Csaba: A meg nem talált kolozsvári kódexből	261
Molnos Lajos: Az utolsó monológ	262
Orbán János Dénes: Téli dal	263
Papp Attila Zsolt: Esőváros	263
Szőcs Géza: Kolozsvári horror	264
Varga Borbála: Félrelépek	264

2012

Benkő Levente: Kis történetek a nagyvárosból	265
Anekdoták az Utunkból	271
Házaló fazék	274
Kolozsvári kisokos	
Kolozsvári magyar civil társadalom	280
Egyházak	324
Politikai pártok Kolozs megyei szervezetei	325
Kolozsvári közjegyzők	326
Magyar szerkesztőségek és kiadók Kolozs megyében	326
Közhasznú címek és telefonszámok	332
Szállás	332
Kemping	333
Éttermek	333
Kocsmák, kávézók	333
Múzeumok, levéltárak	334
Könyvtárak	335
Könyvesboltok	336
Antikváriumok	336
Színházak	336
Filmszínházak	336
Felsőfokú tanintézetek	336
Középfokú tanintézetek	337
Kórházak, klinikák	337
Diplomáciai kirendeltségek	338
Egyházi főhatóságok, intézmények	338
Hatóságok, közhivatalok	338
Magyar vonatkozású alapítványok, egyesületek	339
Állomás, repülőtér, jegyirodák	340
Öregotthonok	341
Keresztretjvények	343

” *Kalendáriumunk bőven merít elődeiből, vesz át újságokból, honlapokról, hogy a rendezőelvnek megfelelően Kolozsvárról szóljon, akár a régi város utcáiról, negyedéről, régi lakóiról, humoros történéseiről, akár a 21. századot üggyel-bajjal megért város magyar közösségének mindennapjairól, iskolagondjairól, várható eseményeiről beszélünk.*

A szorosan vett kalendáriumot követő részek között egy a régi városról szól, a másik kettő a mairól, gondjairól, szórakozási lehetőségeiről, civil összefogásairól, és persze hasznos címtárral igyekszik segíteni az idelátogatót, de az itt élő vagy éppen tősgyökeres kolozsváriakat is.

”

ISBN 978-973-26-057-2

9 789732 605721